

Toomas Innos

**BETONITÄYTTEISEN TERÄSPUTKIPRO-
FIILILIITTOPILARIN RAKENTEELLINEN
TOIMINTA PALOSSA JA KESTÄVYYK-
SIEN VERTAILU HIILI- JA RUOSTUMAT-
TOMALLA TERÄSPROFIILILLA**

Rakennetun ympäristön tiedekunta
Diplomityö
Elokuu 2019

TIIVISTELMÄ

TOOMAS INNOS: Betonitäytteisen teräsputkiprofiili-liittopilarin rakenteellinen toiminta palossa ja kestävyyksien vertailu hiili- ja ruostumattomalla teräsprofiililla
Tampereen yliopisto

Diplomityö, 87 sivua, 140 liitesivua

Elokuu 2019

Rakennustekniikan diplomi-insinöörin tutkinto-ohjelma

Pääaine: Rakennesuunnittelu

Tarkastaja: Prof. Anssi Laaksonen ja Prof. Mikko Malaska

Avainsanat: Liittopilari, hiiliteräs, RST, Ruostumaton teräs, palomitoitus

Tässä diplomityössä tutkitaan monikerrosliittopilarin rakenteellista toimintaa palotilanteessa. Liittopilarin taivutusjäykkyys pienenee palotilanteessa. Pilarin statikka muuttuu ja taivutusmomentti jakautuu monikerros pilarin kerrosväleille eri tavalla kuin normaalilämpötilassa. Taivutusmomentin jakautumista tutkitaan tilanteissa, joista rasitus syntyy epäkeskeisestä puristuskormituksesta tai tasaisesta tuulikuormasta. Laskenta suoritetaan mekaniikan siirtymämenetelmällä. Lisäksi selvitetään, kuinka paljon liittopilarien puristus- ja taivutusjäykkyydet pienentyvät palotilanteessa. Tästä tehdään esimerkkilaskelmat muutamalla tavanomaisella profiililla eri palonkestoajoilla. Monikerrosliittopilarin nurjahduspituuksia tutkitaan laskennallisesti, kun liittopilarin taivutusjäykkyys on pienentynyt ja saatuja tuloksia verrataan Eurokoodin SFS-EN 1994-1-2 esittämiin lukuarvoihin. Laskenta suoritetaan stabiilisuusteorian momenttimenetelmällä ja tuloksien oikeellisuus varmistetaan kahdella elementtimenetelmään perustuvalla tietokoneohjelmistolla.

Liittopilarien kestävyys lasketaan standardin SFS-ENV 1994-1-1 esittämällä yksinkertaisella laskentamenetelmällä. Menetelmällä saatuja puristuskormin ja taivutusmomentin sekä vinon taivutuksen yhteisvaikutuskuvaajia analysoidaan ja niitä vertaillaan erilaisilla liittopilaripoikkileikkauksilla normaalilämpötilassa ja palotilanteessa. Poikkileikkauksen lämpötilajakauma lasketaan elementtimenetelmään perustuvalla tietokoneohjelmistolla. Lisäksi analysoidaan rakenneteräsprofiilin ulkopinnan emissiivisyyttä hiiliteräksellä ja ruostumattomilla teräslajeilla. Eurokoodin SFS-EN 1994-1-2 määrittelemää emissiivisyyden mitoitusarvoa verrataan todellisiin, tutkimustuloksiin perustuviin lukuarvoihin.

Lopuksi liittopilarin suurimpia normaalivoimakestävyyksiä selvitetään muutamille tavanomaisille poikkileikkauksille varioimalla teräsprofiilin teräslaatuja hiili-, austeniittisen-, ferriittisen- ja austeniittis-ferriittisen teräksen välillä. Lisäksi varioidaan teräsprofiilin seinämävahvuutta sekä betoniraudoitusta. Laskenta suoritetaan muutamilla tavanomaisilla pilarin korkeuksilla ja puristuskormin epäkeskisyyksillä. Laskennassa käytetään edellä tutkittuja ja pohdittuja nurjahduspituuksia sekä otetaan huomioon taivutusmomenttien uudelleen jakaantuminen palotilanteessa.

Tämän tutkimuksen perusteella tietyt ruostumattomat teräslajit ovat käyttökelpoisia ja kilpailukykyisiä vaihtoehtoja liittopilarin teräsprofiiliksi. Erityisesti austeniittinen ruostumaton teräslaji EN 1.4301 on erinomainen vaihtoehto paloluokassa R120 ja sitä suuremmissa paloluokissa, jolloin sen kestävyys on selvästi suurempi kuin vastaavalla hiiliteräksestä valmistetulla liittopilarilla.

ABSTRACT

TOOMAS INNOS: Structural behavior of a concrete-filled steel tube column in fire and comparison of load capacity with a carbon and stainless-steel sections

Tampere University

Master of Science Thesis, 87 pages, 140 Appendix pages

August 2019

Master's Degree Program in Civil Engineering

Major: Structural Engineering

Examiner: Prof. Anssi Laaksonen and Prof. Mikko Malaska

Keywords: Composite column, Carbon steel, Stainless-steel, Fire Design

This thesis discusses the structural behavior of multistory composite column in fire situation. In fire situation, the distribution of bending moment is contemplated when bending stiffness is reduced in situation where bending moment is formed from ununiformly loaded joint in top of column or uniform wind load. The calculations are performed by slope-deflection method. In addition, the reduction of axial and bending stiffness of composite column in fire situation is evaluated. Example calculations are conducted for reductions of axial and bending stiffness in certain fire classes. The lateral buckling lengths or the multistory column are calculated computationally when the bending stiffness of the composite column is reduced in fire situation and the results obtained are compared to the values indicated by the Eurocode SFS-EN 1994-1-2. The calculation is performed by slope-deflection method but in accordance of stability theory and also with computer software based on finite element method to verify results.

The load bearing capacities of composite columns are calculated using the simple calculation method presented in standard SFS-ENV 1994-1-1. The interaction curves of compression and bending moment and bilateral bending moment obtained by the simple calculation method are discussed and compared with various cross sections of composite column in normal temperature and in fire situation. The temperature distribution of the composite cross section is calculated with computer based finite element method software. Furthermore, an analysis of the emissivity is conducted for outer surface of the structural steel profile in carbon and stainless-steel grades. The design value of emissivity defined in Eurocode SFS-EN 1994-1-2 is compared with actual numerical values based on research results.

Finally, the maximum axial force capacity of the composite columns is determined for a few conventional cross sections by varying the steel grade of the structural steel profile between carbon, austenitic, ferritic and austenitic-ferritic steel. In addition, the thickness of profile and reinforcements are varied. The calculation is performed for three widely used column heights and eccentricities for the axial load. The lateral buckling lengths used in calculation and the bending moments in fire situation are reduced in accordance to discussion earlier in this thesis.

Based on this study, certain grades of stainless-steel are viable and competitive alternatives for steel profile in composite column. In particular, the austenitic stainless-steel grade EN 1.4301 is an excellent alternative in the fire class R120 and longer fire situations, where composite columns load bearing capacity is significantly higher than that of the corresponding carbon steel composite column.

ALKUSANAT

Haluan kiittää perhettäni ja ystäviäni hienovaraisesta ja yleensä vähemmän hienovaraisesta kärsivällisyydestä tätä tutkimustyötä kohtaan. Lisäksi haluan kiittää kollegoitani A-Insinöörit Oy:ssä neuvoista ja ehdotuksista sekä erityisesti DI Ville Lainetta, TkK Matias Hirvikoskea, DI Jani Humalajokea ja DI Timo Leppästä avuliaista käsistään tämän lopputyön teknisten haasteiden ratkaisemisen myötä.

Haluan kiittää myös rakasta avovaimoani Eveä kestämisestä.

Tampereella 17.8.2019

Toomas Innos

SISÄLLYSLUETTELO

1.	JOHDANTO	1
2.	LIITTOPILARIN RAKENTEELLINEN TOIMINTA.....	3
2.1	Pilarin toiminta palotilanteessa	3
2.2	Liittopilarin jäykkyys palotilanteessa	9
2.3	Nurjahduspituus	17
3.	SUUNNITTELUPERUSTEET.....	24
3.1	Materiaalit	24
3.2	Mekaaniset materiaaliominaisuudet.....	25
3.3	Termiset materiaaliominaisuudet	32
4.	POIKKILEIKKAUKSEN PURISTUS- JA TAIVUTUSKESTÄVYYDET	38
4.1	Puristuksen ja taivutuksen yhteisvaikutus.....	38
4.2	Vino taivutus	48
5.	MITOITUS.....	56
5.1	Palotilan lämpötila.....	57
5.2	Liittopilaripoikkileikkauksen lämpötila	58
6.	KESTÄVYYKSIEN VERTAILU ERI TERÄSLAJEILLA.....	64
7.	YHTEENVETO	83
	LÄHTEET.....	84
	LIITTEET	87

LYHENTEET JA MERKINNÄT

<i>EC</i>	Eurokoodi (Eurocode)
<i>STAB</i>	stabiilisuusteoria
<i>ANSYS</i>	elementtimenetelmään perustuva tietokoneohjelmisto
<i>RFEM</i>	elementtimenetelmään perustuva tietokoneohjelmisto, joka on suunnattu rakennesuunnitteluun
A_i	poikkileikkauksen osan i poikkipinta-ala
$A_{i,\theta}$	poikkileikkausalkion i lämpötilaa θ vastaava pinta-ala
A_{sn}	yksittäisen raudoitustangon pinta-ala
b	Poikkileikkauksen leveys
c	raudoituksen betonipeite
c_i	materiaalin i ominaislämpökapasiteetti
e	epäkeskeisyys
E_{cm}	betonin sekanttikimmomoduuli
$E_{c,eff}$	betonin pitkäaikaisvaikutukset huomioiva kimmokerroin
$E_{c,sec,\theta}$	betonin lämpötilaa θ vastaava sekanttikimmokerroin
E_i	poikkileikkauksen osan i kimmomoduuli
$E_{i,fi}$	poikkileikkauksen osan i kimmomoduuli palotilanteessa
EA	liittopilarin aksiaalijäykkyys
EA_{eff}	liittopilarin aksiaalijäykkyys normaalilämpötilassa
EA_{fi}	liittopilarin aksiaalijäykkyys palotilanteessa
EA_i	poikkileikkauksen osan i aksiaalijäykkyys
$EA_{i,fi}$	poikkileikkauksen osan i aksiaalijäykkyys palotilanteessa
EI	liittopilarin taivutusjäykkyys
EI_{eff}	liittopilarin suhteellisen hoikkeuteen laskentaan käytettävä tehollinen taivutusjäykkyys
$EI_{eff,II}$	liittopilarin tehollinen taivutusjäykkyys
EI_{fi}	liittopilarin taivutusjäykkyys palotilanteessa
EI_i	poikkileikkauksen osan i taivutusjäykkyys
$EI_{i,fi}$	poikkileikkauksen osan i taivutusjäykkyys palotilanteessa
EI_{ij}	kerrospilarin välillä ij taivutusjäykkyys
f_i	osan i karakteristinen puristuslujuus
f_{id}	osan i puristuslujuuden mitoitusarvo
I_i	poikkileikkauksen osan i neliömomentti
h	poikkileikkauksen korkeus
h_n	poikkileikkauksen osan korkeus, jossa puristetun liittopilarin taivutuskestävyyden arvo on sama kuin puhtaasti taivutetulla
h'_{net}	kokonaisnettolämpövuoto
$h'_{net,c}$	konvektiolla siirtyvä nettolämpövuoto
$h'_{net,r}$	säteilyllä siirtyvä nettolämpövuoto
h_E	poikkileikkauksen osan korkeus, jota käytetään yhteisvaikutuskuvaajan tarkentamiseen
K_0	kalibrointikerroin
$K_{e,II}$	korjauskerroin
k	liitoksen joustoluku
$k_{Ei,\theta}$	lämpötilasta aiheutuva kimmokertoimen pienneyskerroin materiaalille i
$k_{Ei,\theta}$	lämpötilasta aiheutuva lujuuden pienneyskerroin materiaalille i

L	pilarin korkeus
kL	stab. teorian lyhennysmerkintä
L_{cr}	pilarin nurjahduspituus
$L_{cr,fi}$	pilarin nurjahduspituus palotilanteessa
L_{ij}	kerrospilarin välillä ij korkeus
$M_{d,top}$	taivutusmomentin mitoitusarvo pilarin yläpäässä
$M_{d,top,fi}$	taivutusmomentin mitoitusarvo pilarin yläpäässä palotilanteessa
$M_{d,bot}$	taivutusmomentin mitoitusarvo pilarin alapäässä
$M_{d,bot,fi}$	taivutusmomentin mitoitusarvo pilarin alapäässä palotilanteessa
$M_{i,Ed}$	taivutusmomentti akselin i ympäri
M_{Ed}	taivutusmomentin mitoitusarvo
$M_{Ed,fi}$	taivutusmomentin mitoitusarvo palotilanteessa
M_i	pisteessä i vaikuttava taivutusmomentti
M_{ij}	sauvanpäämomentti pisteessä i kohti pistettä j
M_n	lisämomenttikestävyys alueelta $2h_n$
$M_{pl,Rd}$	poikkileikkauksen taivutuskestävyys ilman puristuskestävyyttä
$M_{pl,i,Rd}$	poikkileikkauksen taivutuskestävyys akselin i ympäri
$M_{pl,max}$	poikkileikkauksen suurin taivutuskestävyys
M_{Rd}	liittopilarin taivutusrasitus
MK_{ij}	ulkoisen kuormituksen aiheuttama taivutusmomentti pisteessä i kohti pistettä j
N	puristuskuorma
$N_{c,Rd}$	betonipoikkileikkauksen plastinen puristuskestävyys
N_d	liittopilarin ulkoinen puristuskuorma
$N_{d,fi}$	liittopilarin ulkoinen puristuskuorma palotilanteessa
N_{Ed}	liittopilarin puristuskuorma mitoituksessa
$N_{Ed,fi}$	liittopilarin puristuskuorma mitoituksessa palotilanteessa
$N_{i,Rd}$	poikkileikkauksen osan i plastinen puristuskestävyys
$N_{pl,Rd}$	poikkileikkauksen plastinen puristuskestävyys
$N_{pm,Rd}$	betonipoikkileikkauksen plastinen puristuskestävyys
P	puristuskuorma
q_{ij}	poikittaiskuorma kohtisuorassa pituusakselin suhteen
R_{ij}	materiaalin i osan j puristuskestävyysresultantti
TS	laskentaohjelmiston aika-askel (time step)
t	rakenneteräsputken seinämävahvuus
t	kulunut aika
α_c	konvektion lämmönsiirtokerroin
α_{cc}	betonin lujuuden pienennyskerroin
α_{ij}	stab. teorian lyhennysmerkintä
α_{ij}^0	kuorman muodostama kiertymä nivelpäisessä sauvassa
α_M	rakenneteräksen lujuuden pienennyskerroin
β_{ij}	stab. teorian lyhennysmerkintä
β_m	kuormituksesta riippuva ekvivalentti momenttikerroin
γ_i	materiaalin i osavarmuuskerroin
η_{fi}	palotilanteen yksinkertaistettu kuormituskerroin
ΔL_i	materiaalin i lämpöpitenevä
ε	liittopilarin puristuma
ε_m	rakenneosan pinnan emissiivisyys
ε_f	palon säteilykerroin
θ	palotilan lämpötila

θ_g	palotilan kaasun lämpötila
θ_i	sauvan pään i kiertymä
θ_m	materiaalin pinnan lämpötila
θ_r	paloympäristön tehollinen säteilylämpötila
λ_i	materiaalin i lämmönjohtavuus
μ_{di}	akselin i suuntainen suhteellinen taivutusmomentti
ν	Poissonin luku
ρ	materiaalin tiheys
σ_i	materiaalin i jännitys
σ	Stefan-Boltzman vakio
Φ	näkyvyyskerroin
φ_{ij}	sauvan ij sauvanpääkiertymät
φ_i	materiaalin i sovituserroin
$\varphi_{i,\theta}$	materiaalin i lämpötilaa θ vastaava kokonaispienennyskerroin
ψ_{ij}	sauvan ij päiden välinen siirtymä eli tuen painuma tai venymä
ψ_1	yhdistelykerroin ominaiskuormituksille
ψ_2	yhdistelykerroin pitkäaikaiskuormituksille

1. JOHDANTO

Liittopilarissa teräsprofiilina on mahdollista käyttää hiiliteräksen sijasta ruostumatonta terästä. Ruostumattomalla teräksellä on mitoituksen näkökulmasta paremmat termiset materiaaliominaisuudet. Yleensä palomitoitus on suunnittelussa määräävä mitoituskriteeri, jolloin liittopilarin lämpötilakentän merkitys korostuu. Tämän työn tarkoituksena on tutkia liittopilarin rakenteellista toimintaa normaali- ja palotilanteessa siten että rakeneteräksen materiaalina on ruostumaton teräs. Lisäksi ruostumattomasta teräsprofiilista valmistetun liittopilarin käyttäytymistä sekä kestävyyttä verrataan yleisesti liittopilarin rakeneteräksenä käytettävään hiiliteräkseen. Työn aihealue rajataan betonitäytteiseen teräsputkiprofiili -liittopilariin.

Ruostumattoman teräksen käyttö liittopilareissa on harvinaista, mutta nykyään niitä suunnitellaan pienissä määrin. Ruostumattoman teräksen korkea hankintahinta verrattuna hiiliteräkseen on ollut suurin käytön rajoittaja. Rakentamisen elinkaarikustannusajattelu on kiinnittänyt huomioita rakenteiden koko elinkaaren aikana muodostuviin kokonaiskuluihin. Ottamalla huomioon ruostumattoman teräksen parempi pitkäaikaiskestävyys ja edullisemmat huoltokustannukset, kokonaiskustannusten erot tasoittuvat ruostumattoman teräksen hyväksi. Lisämaininnan arvoinen detalji on myös ruostumattoman teräksen arkkitehtoninen estetiikka, jonka arvoa voidaan mitata ainoastaan laadullisin perustein. Työn pääpaino on ruostumattoman teräksen rakenneteknisten ominaisuuksien arvioinnissa ja taloudelliset yksityiskohdat jätetään karkeaan kustannusarvioon. [1]

Palotilanteessa ruostumattomalla teräsprofiililla valmistetun betonitäytteisen liittopilarin betonisydämen lämpötila on pienempi kuin mitä se olisi hiiliteräksestä valmistetulla. Liittopilari säilyttää taivutusjäykkyytensä pidempään ruostumattomalla teräsprofiililla. Sen hoikkuus ei suurene yhtä kriittisesti, eikä siitä aiheudu yhtä merkittäviä taivutusrasituksia. Toisen kertaluvun taivutusmomentti on kääntäen verrannollinen pilarin hoikkuuteen, joka on taas kääntäen verrannollinen pilarin nurjahduskestävyyteen. Taivutusjäykkyys vaikuttaa myös pilarin nurjahduspituuteen, mikäli kyseessä on monikerrospilari. Palotilassa sijaitsevan pilarin taivutusjäykkyys on pienempi kuin sitä ylemmän ja alemman kerroksen pilarien taivutusjäykkyydet ja muodonmuutoksista aiheutuva taipumaviiva muuttuu siten että pilarin nurjahduspituus pienenee. Lisäksi osa palotilassa olevan pilarin taivutusmomentista siirtyy ylempään ja alempaan pilariin. Työssä pyritään selvittämään, kuinka merkittävää on taivutusrasitusten uudelleen jakautuminen ja nurjahduspituuksien pienentyminen, kun palomitoituksessa otetaan huomioon pilarin pienentyneet jäykkyystekijät.

Standardissa SFS-EN 1994-1-2 on esitetty palosuunnittelussa käytettävät nurjahduspituudet. Niissä ei oteta huomioon pilarin jäykkyyttä tai palorasituksen kestoja. Arvot perustuvat väittämään, jonka mukaan palotilassa olevan pilarin jäykkyys on vain murto-osan siihen liittyvien palotilan ulkopuolella sijaitsevien pilareiden jäykkyydestä. Todellisuudessa

jäykkyys ei laske niin merkittävästi kuin mitä standardi antaisi ymmärtää. Tässä työssä analysoidaan monikerrosliittopilarin nurjahduspituutta laskennallisesti ja niitä verrataan standardissa SFS-EN 1994-1-2 esitettyihin lukuarvoihin. [12]

Liitopilarien laskennallisia kestävyyskäsitteitä vertaillaan varioimalla teräsprofiilin teräslaatuja hiiliteräksen ja ruostumattomien teräslajien välillä. Pilaria kuormitetaan tasaisesti kasvavalla normaalivoimalla, kunnes saavutetaan 100 % käyttöaste. Laskelmat kestävyyksille suoritetaan sekä pyöreän että neliön muotoisille liittopilaripoikkileikkauksille muutamalla tavanomaisella teräsprofiilipoikkileikkauksella. Lisäksi muuttujina käytetään pilarin korkeutta, normaalivoiman epäkeskeisyyttä sekä betoniraudoitusta. Kestävyyskäsitteitä vertailemalla pyritään selvittämään, että minkälaisiin tilanteisiin ruostumattomasta teräsprofiilista valmistettu liittopilari soveltuu kustannustehokkaasti.

2. LIITTOPILARIN RAKENTEELLINEN TOIMINTA

Liittopilarien pääasiallinen tehtävä on viedä rakennuksen pystykuormat perustuksille. Suomessa niitä on käytännössä rakennusosien omapaino, välipohjien hyötykuormat ja kattojen lumikuormat. Paikallisesti liittopilareille voidaan myös sallia vaakakuormia, kuten tuulta ja onnettomuuskuormia sekä rakennusjärjestelmän vinoudesta, kiertymästä tai muusta epäkeskeisyydestä aiheutuvia vaakakuormia. Standardi SFS-EN 1994-1-2 rajaa liittopilarin käyttöä jäykistävänä rakenteena vain kehittyneisiin laskentamalleihin. Yksinkertaisella laskentamenetelmällä suunniteltuja jäykistäviä liittopilareita ei sallita.

Erillisen jäykistysjärjestelmän etuina on, että rakennejärjestelmä voidaan yksinkertaistaa perustapauksessa kaksiulotteiseksi. Lisäksi liitokset voidaan pitää rakenteeltaan yksinkertaisina ja nivelellisinä, jolloin liittopilareiden taivutusrasitukset ovat pienempiä. Taivutusrasituksia syntyy tällöin lähinnä rakenteen epätäydellisyydestä ja hyötykuormien liikkuvuudesta. Voimasuureet selvitetään yleensä lineaarisen kimmoteorian mukaisella rakenneanalyysillä, jolloin laskennassa käytetään globaalin rakennejärjestelmän alkupeistä geometriaa. SFS-EN 1994-1-1 vaatii, että lineaarista kimmoteoriaa käyttäessä varmuus kriittiseen kuormitukseen on kymmenen tai enemmän. Mikäli ehto jää täyttämättä, on laskenta suoritettava toisen kertaluvun mukaisella analyysillä, joka on merkittävästi työläämpä ja se vaatii käytännössä FEM-ohjelmiston käyttöä. [3][6]

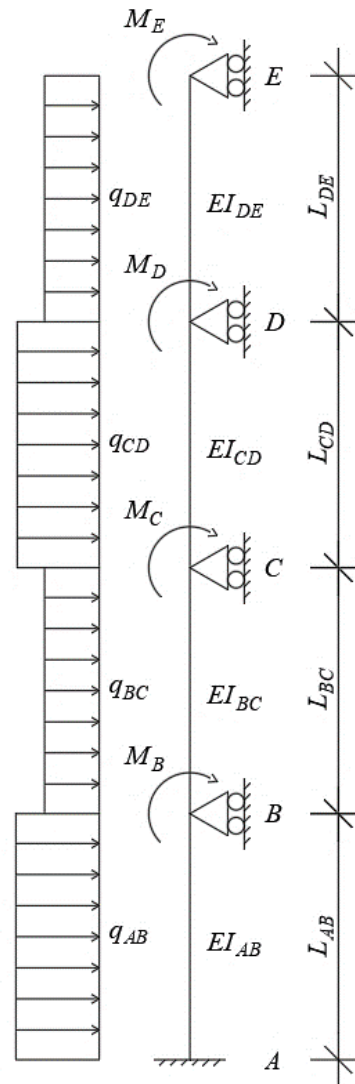
Globaalin rakenneanalyysin tuloksista saadaan liittopilarille mitoituskuormat. Tähän lisätään vielä lokaalit epätarkkuudet eli vinous ja käyryys. Lisäksi otetaan huomioon mahdolliset toisen kertaluvun vaikutukset, mikäli pilarin lokaalin mitoituskuorman ja nurjahduskuormituksen välinen suhde on alle kymmenen. Liittopilariin otaksutaan kehittyvän murtotilanteessa täysi plastisuusteorian mukainen puristuskestävyys, kunhan nurjahdus tai paikallinen lommahdus ei tapahdu sitä ennen.

2.1 Pilarin toiminta palotilanteessa

Monikerrosrakennukset suunnitellaan siten, että välipohjat osastoivat rakennuksen päällekkäiset kerrokset. Tulipalon sattuessa oletetaan, että osastoiva rakenne täyttää sillä asetetut eristävyys- ja tiiveyskriteerit. Niitä merkitään kirjaimilla I ja E mainitsemisjärjestyksessä. Tämä rajoittaa palon leviämistä ja suunnittelussa voidaan olettaa, että palo ei leviä muihin osastoihin määrätyn palonkestoajan sisällä. Suuremmissa rakennuskokonaisuuksissa käytetään myös osastoivuutta rakennuksen leveyssuunnassa. Palosuunnittelun lähtökohtana on, että rakennuksessa voi vaikuttaa vain yksi tulipalo kerrallaan. Se, että tulipaloja syttyy kaksi tai enemmän täysin toisistaan riippumatta on hyvin epätodennäköistä.

Palotilanteessa sivusuunnassa tuetun kehän taipumaviiva muuttuu. Palotilassa sijaitsevan jatkuvan pilarin taivutusjäykkyys on merkittävästi pienempi kuin normaalilämpötilassa oleva pilari. Tästä syystä palotilassa olevaa pilaria voidaan pitää jäykästi tuettuna molemmista päistä ja pilarin nurjahduspituus pienenee. Välipohjalta muodostuvat taivutusrasitukset voidaan niin ikään jakaa ylä- ja alapuolisille pilareille. Samalla tavalla kuin puristuksessa tai vedossa kuormitus jakaantuu rakenneosien aksiaalijäykkyyksien suhteessa, niin myös taivutusjäykkyys jakaantuu taivutusjäykkyyksien suhteessa pilareille. [4][5]

Kuvassa 2.1 on esitetty nelikerroksisen rakennuksen keskipilari. Pilari on staattisesti jatkuva ja siihen muodostuu kerroksien tasokuormista sekä yläpohjan lumikuormasta taivutusmomenttia. Pilari on jäykästi kiinnitetty perustuksiin ja nivelellisesti välipohjiin sekä yläpohjaan. Merkitään perustusta A, välipohjia B, C ja D ja yläpohjaa E. Lisäksi merkitään pilarin kerrosväliä pisteiden A ja B välillä L_{AB} sekä taivutusjäykkyyttä EI_{AB} . Sen yläpäähän muodostuu pistemomentti M_B ja vaakasuunnassa kerrosväliä kuormittaa tasainen viivakuorma q_{AB} . Vastaavasti merkitään myös muut kerrosvälit ja pistemomentit.

Kuva 2.1 Monikerrospilarin rakennemalli.

Ratkaistaan rakenteen momenttikuvaja siirtymämenetelmällä. Sen peruslause on

$$M_{ij} = \frac{2EI_{ij}}{L_{ij}} (2\theta_i + \theta_j + 3\psi_{ij}) + MK_{ij}, \quad (2.1)$$

missä EI_{ij} on sauvan taivutusjäykkyys,

L_{ij} on sauvan pituus,

θ_i on sauvan pään i kiertymä,

θ_j on sauvan pään j kiertymä,

ψ_{ij} on päiden i ja j välinen siirtymä eli tuen painuma tai venymä ja

MK_{ij} on ulkoisen kuormituksen aiheuttama taivutusmomentti sauvan päässä i.

Kuvan 2.1 tapauksessa kaava (2.1) yksinkertaistuu muotoon

$$M_{ij} = \frac{2EI_{ij}}{L_{ij}} (2\theta_i + \theta_j) + MK_{ij}, \quad (2.2)$$

ja sauvanpäämomentit voidaan kirjoittaa matriisimuodossa

$$\mathbf{M} = 2 \begin{bmatrix} 0 & -\frac{EI_{AB}}{L_{AB}} & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 2\frac{EI_{AB}}{L_{AB}} & 0 & 0 & 0 \\ 0 & -2\frac{EI_{BC}}{L_{BC}} & -\frac{EI_{BC}}{L_{BC}} & 0 & 0 \\ 0 & \frac{EI_{BC}}{L_{BC}} & 2\frac{EI_{BC}}{L_{BC}} & 0 & 0 \\ 0 & 0 & -2\frac{EI_{CD}}{L_{CD}} & -\frac{EI_{CD}}{L_{CD}} & 0 \\ 0 & 0 & \frac{EI_{CD}}{L_{CD}} & 2\frac{EI_{CD}}{L_{CD}} & 0 \\ 0 & 0 & 0 & -2\frac{EI_{DE}}{L_{DE}} & -\frac{EI_{DE}}{L_{DE}} \\ 0 & 0 & 0 & \frac{EI_{DE}}{L_{DE}} & 2\frac{EI_{DE}}{L_{DE}} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \theta_A \\ \theta_B \\ \theta_C \\ \theta_D \\ \theta_E \end{bmatrix} + \frac{1}{12} \begin{bmatrix} q_{AB}L_{AB}^2 \\ -q_{AB}L_{AB}^2 \\ q_{BC}L_{BC}^2 \\ -q_{BC}L_{BC}^2 \\ q_{CD}L_{CD}^2 \\ -q_{CD}L_{CD}^2 \\ q_{DE}L_{DE}^2 \\ -q_{DE}L_{DE}^2 \end{bmatrix}. \quad (2.3)$$

Momenttiehdot ovat

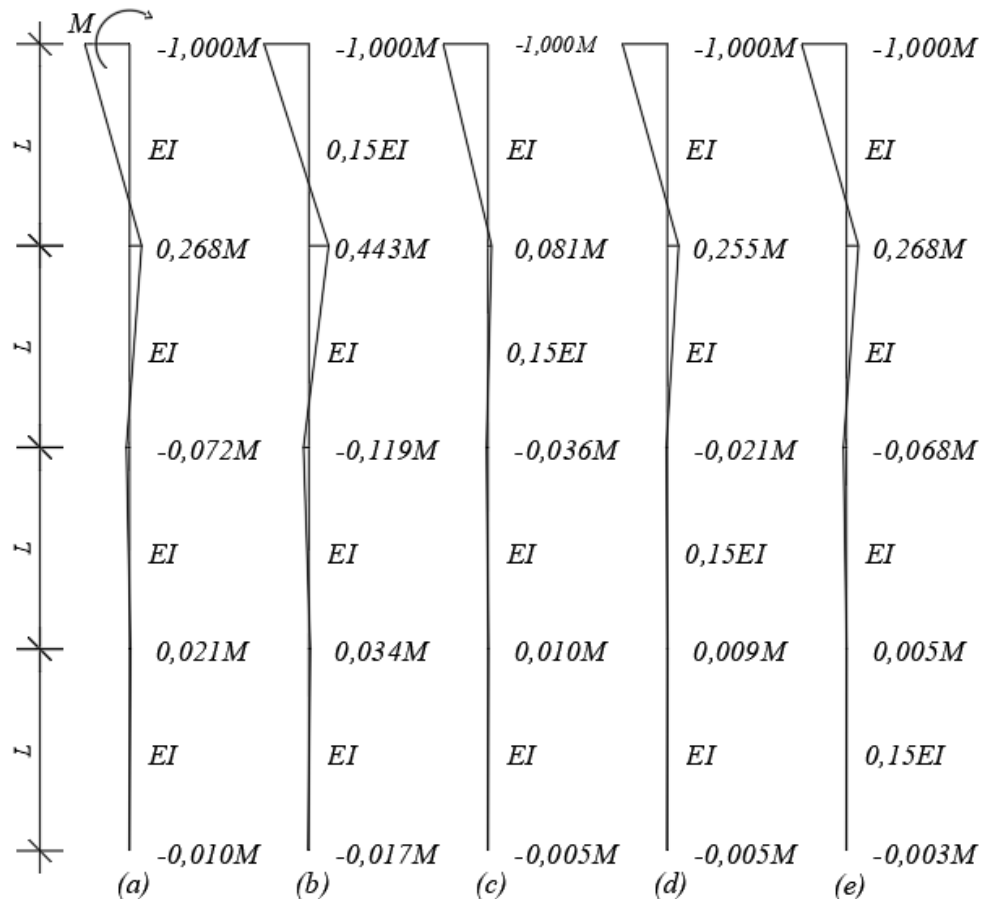
$$\begin{bmatrix}
 1 & 2 \frac{EI_{AB}}{L_{AB}} & 0 & 0 & 0 \\
 0 & 4 \frac{EI_{AB}}{L_{AB}} + 4 \frac{EI_{BC}}{L_{BC}} & 2 \frac{EI_{BC}}{L_{BC}} & 0 & 0 \\
 0 & 2 \frac{EI_{BC}}{L_{BC}} & 4 \frac{EI_{BC}}{L_{BC}} + 4 \frac{EI_{CD}}{L_{CD}} & 2 \frac{EI_{CD}}{L_{CD}} & 0 \\
 0 & 0 & 2 \frac{EI_{CD}}{L_{CD}} & 4 \frac{EI_{CD}}{L_{CD}} + 4 \frac{EI_{DE}}{L_{DE}} & 2 \frac{EI_{DE}}{L_{DE}} \\
 0 & 0 & 0 & 2 \frac{EI_{DE}}{L_{DE}} & 4 \frac{EI_{DE}}{L_{DE}}
 \end{bmatrix}
 \begin{bmatrix}
 0 \\
 \theta_B \\
 \theta_C \\
 \theta_D \\
 \theta_E
 \end{bmatrix} =
 \begin{bmatrix}
 -\frac{q_{AB}L_{AB}^2}{12} \\
 -M_B - \frac{q_{BC}L_{BC}^2}{12} + \frac{q_{AB}L_{AB}^2}{12} \\
 -M_C - \frac{q_{CD}L_{CD}^2}{12} + \frac{q_{BC}L_{BC}^2}{12} \\
 -M_D - \frac{q_{DE}L_{DE}^2}{12} + \frac{q_{CD}L_{CD}^2}{12} \\
 -M_E + \frac{q_{ED}L_{ED}^2}{12}
 \end{bmatrix}. \quad (2.4)$$

Tilanteessa, jossa pilariin vaikuttaa pistemomentti vain yläpohjalta sekä pilarien korkeudet ja taivutusjäykkyyydet ovat vakioita, saadaan kuvan 2.2(a) mukainen taivutusmomenttikuvaaja. Kuvan 2.2 taivutusmomenttikuvaajat (b), (c), (d) ja (e) ovat palotilanteista, joissa yhden palo-osastoivan kerrosvälin liittopilari on alttiina palolle ja palotilassa sijaitsevan liittopilarin taivutusjäykkyys on oletettu olevan 15 % normaalilämpötilan taivutusjäykkyyydestä. Se on yksinkertaistus tavanomaiselle liittopilaripoikkileikkaukselle, jonka teräsprofiilin materiaali on tavanomaista hiiliterästä standardipalossa R60. Palotilanteessa ruostumattomalla teräsprofiililla valmistetulla liittopilaripoikkileikkauksella vastaava oletus ei pidä paikkaansa vaan taivutusjäykkyys on merkittävästi suurempi ja vaihtelee 30 % ja 70 % välillä. Asiaa tutkitaan yksityiskohtaisemmin kappaleessa 2.2.

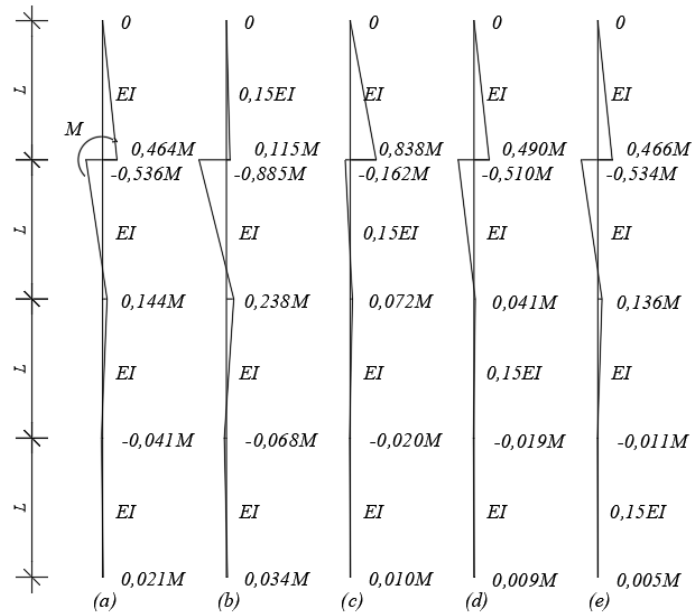
Momenttikuvaajista voidaan nähdä, että rasitukset jakaantuvat rakenteille niiden jäykkyyksien suhteessa, jos mahdollista. Esimerkiksi kuvan 2.2(b) tapauksessa momentti ei jakaudu vaan itseasiassa kasvattaa pilarin alapään momenttirasitusta. Suunnittelussa tämä ei kuitenkaan kasvata kokonaisrasituksia, sillä ilmiö muuttaa momenttipintaa symmetrisemmäksi pilarin korkeuslinjan suhteen. Se pienentää ekvivalenttia momenttikerrointa β_m tässä tapauksessa arvosta 0,54 arvoon 0,47 eli laskee 13 %. Ensimmäisen kertaluvun mitoitusmomenttiin päästään kertomalla liittopilarin suurempi ala- tai yläpään momentti ekvivalentilla momenttikertoimella ja lisäämällä epätarkkuuksista aiheutuva taivutusmomentti.

Kuvassa 2.3 on taivutusmomenttikuvaajat kuvan 2.2 tapaan, mutta pistemomentti on siirretty yhden kerrosvälin alemmaksi. Tässä tapauksessa nähdään suoraan kuvista 2.3(b) ja 2.3(c), että palotilanteessa momenttipinta muuttuu edullisemmaksi palotilassa olevalle liittopilarille. Sama ilmiö toistuu myös alemmissa kerroksissa, kun pistemomentti siirretään alempiin välipohjiin.

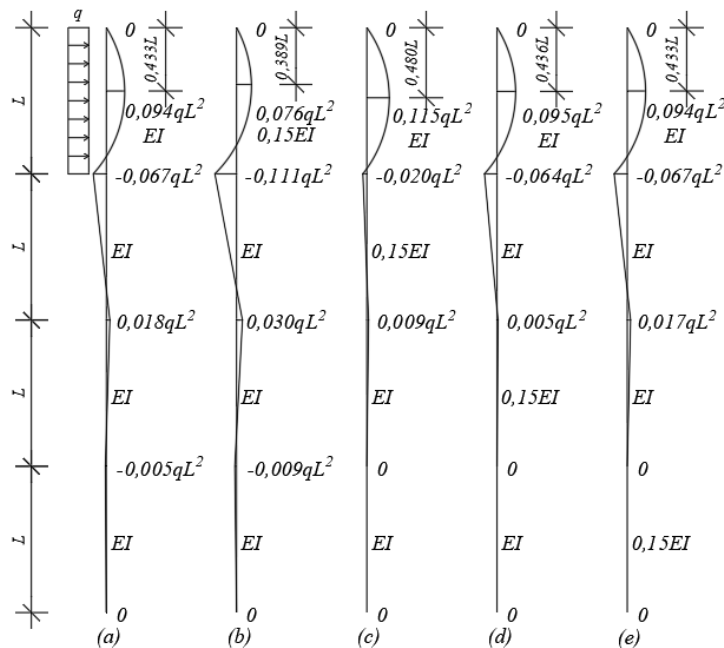
Momenttipinnan siirtyminen tapahtuu myös kerrosvälin keskialueelle vaikuttavilla piste-kuormalla, tasaisella vaakakuormalla tai pistemomentilla kuten tuulikuormalla, törmäyksellä tai tukikonsolilla, mutta niiden vaikutukset eivät tuota yhtä selkeitä eroja kuin kuvien 2.2 ja 2.3 tilanteissa. Nyrkkisääntönä voidaan sanoa, että ne kasvattavat momenttirasituksen itseisarvoa tuella ja pienentävät kerrosvälin taivutusmomentin arvoa. Esimerkiksi kuvan 2.4(a) tapauksessa, jossa ylintä kerrosväliä kuormittaa tasainen vaakakuorma, kerroksen kenttämomentti laskee arvosta $0,094 \cdot qL^2$ arvoon $0,076 \cdot qL^2$ eli n. 19,5 %. Mutta tukimomentti ylimmän välipohjan tasolla kasvaa itseisarvoltaan arvosta $-0,067 \cdot qL^2$ arvoon $-0,111 \cdot qL^2$ eli 66%. Tämä on esitetty kuvassa 2.4. Kuvassa 2.5 on esitetty tapaus, jossa vaakakuorma vaikuttaa pisteiden C ja D välissä. Voimien jakaantuminen on sama kuin kuvan 2.4 tapauksessa: taivutusmomenttien arvot pienenevät kerrosvälin keskialueella ja kasvavat tukien läheisyydessä. Tilanteet, jossa pistemomentti on pisteissä C ja D sekä tasainen vaakakuorma kahdella alimmalla kerrosvälillä on esitetty liitteessä 1.

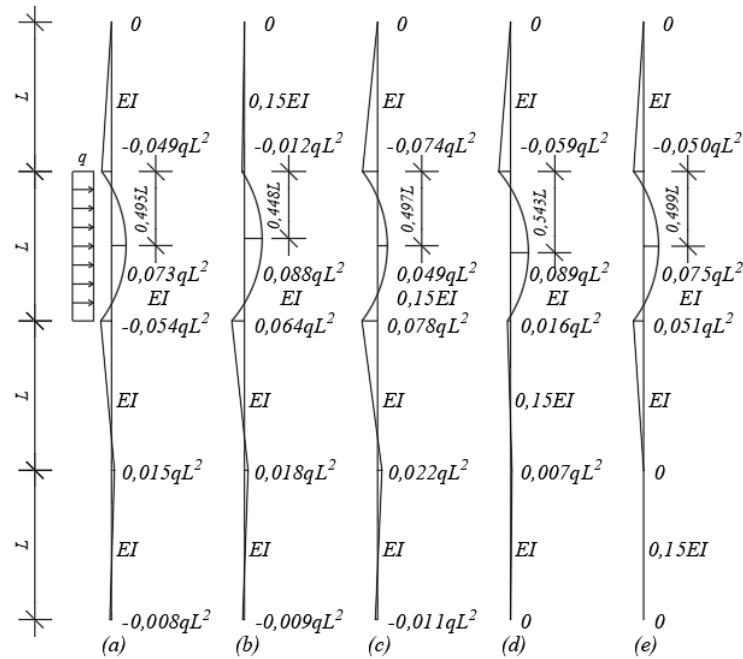
Kuva 2.2 Kuvassa 2.1 esitetyn monikerospilarin taivutusmomenttikuvaajat, kun pilarin yläpäässä vaikuttaa pistemomentti $M_E = M$. Rakenteeseen ei vaikuta muita pistemomentteja (M_B , M_C ja M_D) tai ulkoista vaakakuormaa q . Taivutusmomenttikuvaajat on piirretty myös olettaen, että palo vaikuttaa pilariin ja pienentää pilarin taivutusjäykkyyttä välillä (b) D-E, (c) C-D, (b) B-C ja (e) A-B.

Kuva 2.3 Kuvassa 2.1 esitetyn monikerrospilarin taivutusmomenttikuvaajat, kun pilarin pisteessä D vaikuttaa pistemomentti $M_D = M$. Rakenteeseen ei vaikuta muita pistemomenteja (M_B , M_C ja M_E) tai ulkoista vaakakuormaa q . Taivutusmomenttikuvaajat on piirretty myös olettaen, että palo vaikuttaa pilariin ja pienentää pilarin taivutusjäykkyyttä välillä (b) D-E, (c) C-D, (b) B-C ja (e) A-B.

Kuva 2.4 Kuvassa 2.1 esitetyn monikerrospilarin taivutusmomenttikuvaajat, kun pilarin ylämpään kenttään vaikuttaa ulkoinen vaakakuorma $q_{DE} = q$. Rakenteeseen ei vaikuta pistemomenteja tai muita ulkoisia vaakakuormia (q_{CD} , q_{BC} ja q_{AB}). Taivutusmomenttikuvaajat on piirretty myös olettaen, että palo vaikuttaa pilariin ja pienentää pilarin taivutusjäykkyyttä välillä (b) D-E, (c) C-D, (b) B-C ja (e) A-B.

Kuva 2.5 Kuvassa 2.1 esitetyn monikerrospilarin taivutusmomenttikuvaajat, kun pilarivälille C-D vaikuttaa ulkoinen vaakakuorma $q_{CD} = q$. Rakenteeseen ei vaikuta pistemomentteja tai muita ulkoisia vaakakuormia (q_{DE} , q_{BC} ja q_{AB}). Taivutusmomenttikuvaajat on piirretty myös olettaen, että palo vaikuttaa pilariin ja pienentää pilarin taivutusjäykkyyttä välillä (b) D-E, (c) C-D, (b) B-C ja (e) A-B.

2.2 Liittopilarin jäykkyys palotilanteessa

Normaalilämpötila- ja palomitoituksessa liittopilarin otaksutaan olevan täydellisessä liittovaikutuksessa. Se tarkoittaa, että teräsprofiili ja betoni eivät liu'u toistensa suhteen taipumien muodostuessa ja tämän seurauksena liittopilarin laskennassa voidaan käyttää liittorakenteille tuttua Euler-Bernoulli -palkkiteoriaa, joka nykyään tunnetaan teknisenä taivutusteorianä. Täydellinen liittovaikutus otaksutaan myös muille liittopilaripoikkileikkauksille kuin betonilla täytetyille teräspalkkiprofiilille.

Liittopilarin tehollinen taivutusjäykkyys lasketaan standardin SFS-EN 1994-1-1 kohdan 6.7.3.4(2) mukaan normaalilämpötilassa kaavalla

$$EI_{eff,II} = K_0(E_a I_a + E_s I_s + K_{e,II} E_{cm} I_c). \quad (2.5)$$

missä K_0 on kalibrointikerroin, jonka arvo on 0,9,

E_i materiaalin i kimmomoduuli,

I_i poikkileikkauksen i neliömomentti ja

$K_{e,II}$ on korjauskerroin, jonka arvo on 0,5.

Betonin sekanttikimmokerroin E_{cm} ei käytetä edellisessä kaavassa suoraan vaan sille tehdään vielä korjaus SFS-EN 1994-1-1 kohdan 6.7.3.3(4) mukaan, joka ottaa huomioon betonin viruman. Korjattua kimmokerrointa merkitään $E_{c,eff}$. On tulkinnanvaraista, että tuleeko betonin kimmokerrointa korjata myös taivutusjäykkyyden ominaisarvon EI_{eff} laskennassa. Tässä työssä EI_{eff} laskiessa betonin kimmokertoimeen otetaan huomioon viruma varmuuden vuoksi. Taivutusjäykkyyden ominaisarvon laskentaa tehdään myöhemmänä tässä työssä. [3]

Palotilanteessa liittopilarin tehollinen taivutusjäykkyys lasketaan standardin SFS-EN 1994-1-2 kohdan 4.3.5.1(5) mukaan kaavalla

$$EI_{fi,eff} = \sum_j (\varphi_{a,\theta} E_{a,\theta} I_{a,\theta}) + \sum_k (\varphi_{s,\theta} E_{s,\theta} I_{s,\theta}) + \sum_m (\varphi_{c,\theta} E_{c,sec,\theta} I_{c,\theta}). \quad (2.6)$$

missä $\varphi_{i,\theta}$ materiaalin i lämpötilaa θ vastaava kokonaispienennyskerroin,

$E_{i,\theta}$ materiaalin i lämpötilaa θ vastaava kimmomoduuli,

$I_{i,\theta}$ poikkileikkauksen tehollisen osan i lämpötilaa θ vastaava neliömomentti taivutettaessa ja

$E_{c,sec,\theta}$ on betonin lämpötilaa θ vastaava sekanttikimmokerroin.

Pienennyskertomella otetaan huomioon, että lämpötila on poikkileikkauksen sisällä epätasaisesti jakautunut. Todellinen tarve pienennyskertomelle on betonipoikkileikkauksen taivutusjäykkyyttä määrittäessä. Betonin lämpötila on sen reunalla merkittävästi suurempi, kuin keskipisteessä. Betonin kimmokertoimen pieneneminen on myös epälineaarinen, jolloin esimerkiksi paloluokassa R60 betonipoikkileikkauksen keskiosan kimmokerrointa ei ole yleensä tarvetta pienentää ja ulkopinnan lähistöllä sitä pienennetään merkittävästi. Pienennyskertoimet $\varphi_{i,\theta}$ koskevat materiaalin osan i kokonaisjäykkyyden pienennystä eivätkä yksittäisen poikkileikkauksalkio taivutusjäykkyyden pienennystä, joihin käytetään standardin SFS-EN 1994-1-2 kertoimia $k_{i,\theta}$. Kaavan (2.6) on suunniteltu laskentatyön helpottamiseksi ja taulukkolaskentaa silmällä pitäen. Poikkileikkaus on mahdollista jakaa myös pieniin alkioihin, jolloin pienennyskertoimet $\varphi_{i,\theta}$ ovat suuruudeltaan 1,0, mutta laskennan määrä kasvaa merkittävästi. Tässä työssä liittopilaripoikkileikkauksen betoniosa jaetaan vyöhykkeisiin. Erityishuomion arvoinen asia on, että kaavassa (2.6)

ei oteta huomioon betonin pitkäaikaisvaikutuksia. Palotilanteessa ei oteta huomioon betonin virumaa. [12]

Standardipalossa betonitäytteisessä putkiprofiililiittopilarissa ulkoinen teräsprofiili on käytännössä vakioämpötilassa sen korkean lämmönjohtavuuden myötä. Sama tilanne on myös luonnollisen palon malleissa, joissa liittopilarin kuumenee joka puolelta yhtä paljon. Tällaisessa tapauksessa yksinkertaisin ja varmalla puolella oleva laskentatapa on otaksua teräsprofiilin olevan kokonaan samassa lämpötilassa kuin sen ulkopinta. Laskennassa voidaan käyttää teräsprofiilin alkuperäistä geometriaa, kokonaisjäykkyyden pienennyskertoimen arvoa 1,0 ja kimmokertoimen lämpötilasta aiheutuva pienennyskerroin saadaan suoraan standardeista SFS-EN 1994-1-2 tai SFS-EN 1993-1-4. Yksinkertaistuksessa käytetään edellä mainitun kokonaisjäykkyyden pienennyskertoimen $\varphi_{a,\theta}$ sijasta kimmokertoimen pienennyskerrointa $k_{E,\theta}$. Kimmokertoimen ja myötölujuuden pienennyskerroimet esitetään käytettäville materiaaleille kappaleessa 3.2. [12][10]

Standardit SFS-EN 1994-1-1 ja SFS-EN 1994-1-2 eivät ohjeista liittopilaripoikkileikkauksen aksiaalijäykkyyden laskennassa. Aksiaalijäykkyyttä ei tarvita mitoituksessa. Arvioidaan liittopilarin taivutusjäykkyys kaavojen (2.5) ja (2.6) logiikalla, kuitenkin ilman kalibrointi- ja korjauskertoimia K_θ ja $K_{e,II}$, sillä ne liittyvät taivutukseen ja halkeiluun. Lisäksi otetaan huomioon, että palotilanteessa poikkileikkaus jaetaan pieniin alkioihin, jolloin kokonaisjäykkyyden korjauskertoimen arvo on 1,0. Aksiaalijäykkyys normaaliämpötilassa lasketaan kaavalla

$$EA_{eff} = E_a A_a + E_s A_s + E_{c,eff} A_c, \quad (2.7)$$

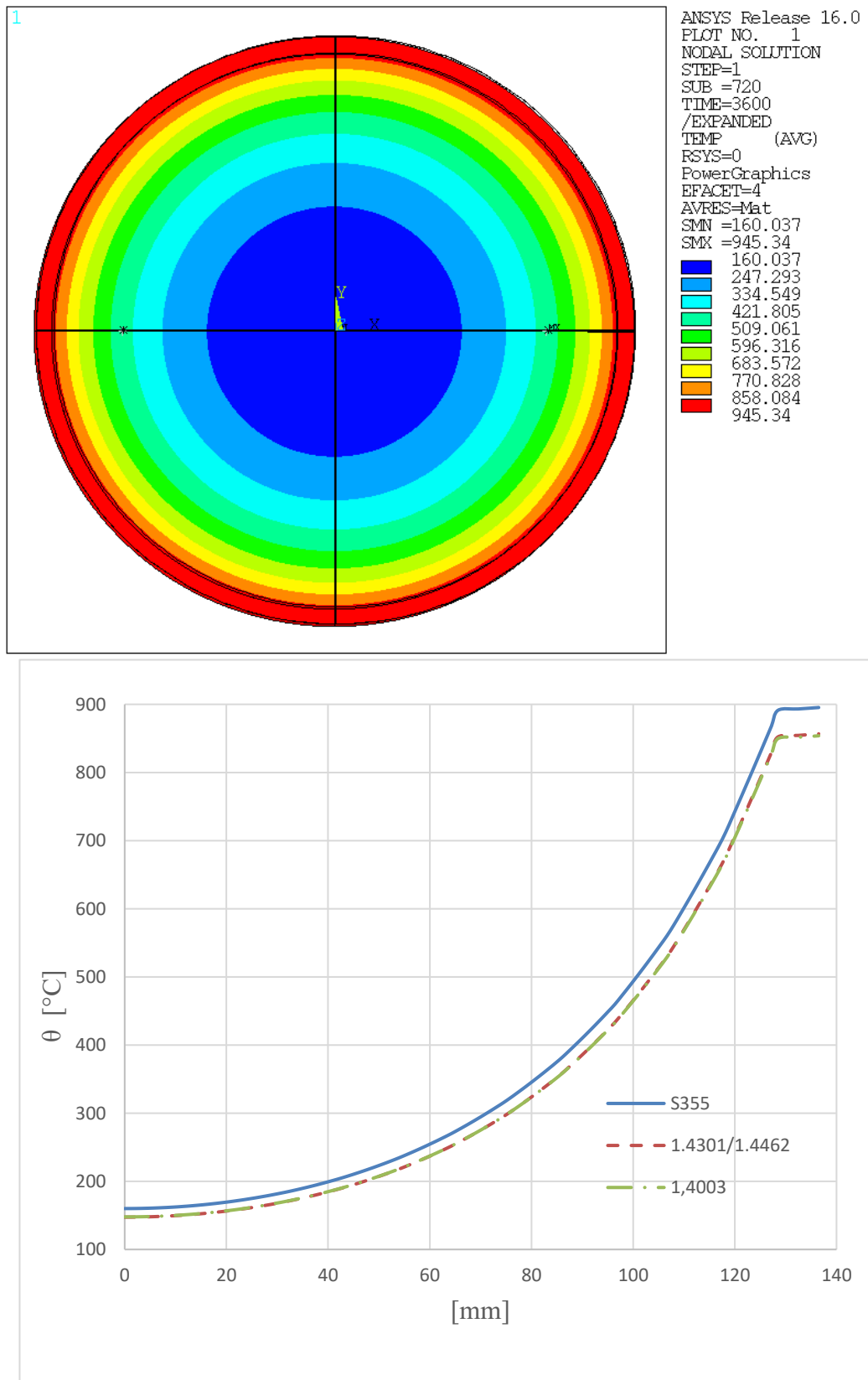
missä A_i poikkileikkauksen i pinta-ala.

ja palotilanteessa kaavalla

$$EA_{fi,eff} = \sum_j (E_{a,\theta} A_{a,\theta}) + \sum_k (E_{s,\theta} A_{s,\theta}) + \sum_m (E_{c,sec,\theta} A_{c,\theta}). \quad (2.8)$$

missä $A_{i,\theta}$ poikkileikkausalkion i lämpötilaa θ vastaava pinta-ala. [3][12]

Poikkileikkauksen lämpötila lasketaan ANSYS -laskentaohjelmistolla ja laskennan sisältö avataan yksityiskohtaisemmin kappaleessa 5.2. Kuvassa 2.6 on esitetty poikkileikkauksen CHS 273x8,0 lämpötila alkaen poikkileikkauksen keskipisteestä teräsprofiilin ulkopintaan. Teräsprofiilin teräslaji on S355 ja paloluokka R60. Lisäksi kuvaajassa on esitetty austeniittisella ja ferriittisellä teräsprofiililla valmistetun liittopilarin lämpötilan ja paikan väliset kuvaukset. Käytännössä ne ovat lähes identtiset.

Kuva 2.6 Liittopilaripoikkileikkauksen CHS 273x8,0 lämpötila hiiliteräksellä paloluokassa R60 sekä sijainnin ja lämpötilan kuvaukset hiiliteräksellä ja käytettävillä ruostumattomilla teräslaaduilla.

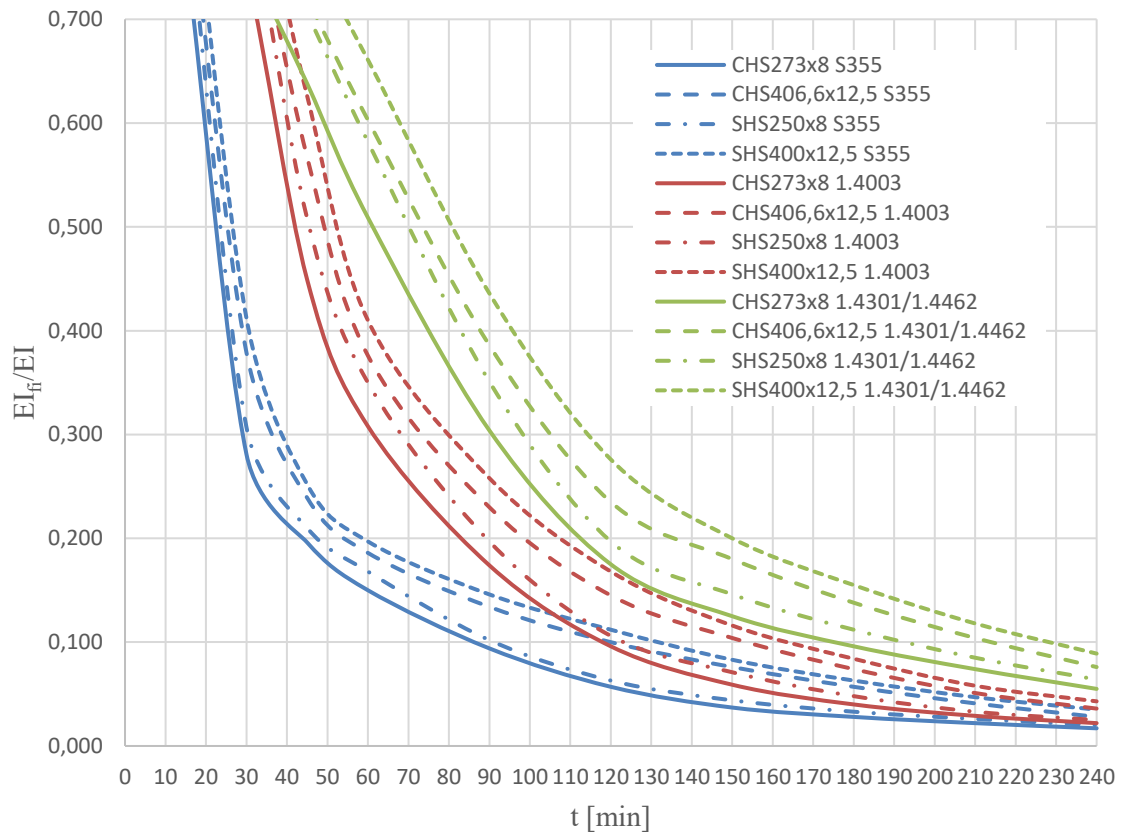
Kuvassa 2.7 ja taulukossa 2.1 on esitetty tavanomaisten betonitäytteisten teräsputkiliittopilaripoikkileikkauksien taivutusjäykkyysien suhde normaalilämpötilan ja palotilanteen välillä. Lisäksi teräslajia on varioitu rakenneteräksen S355 sekä terässtandardien EN 1.4003, EN 1.4301 ja EN 1.4462 mukaisten teräslajien välillä. Liittopilaripoikkileikkauksen betoniluokka on C40/50 ja betoniteräs B500B. Tässä työssä ruostumattomiin teräslajeihin viitataan jäljempänä vain niiden numerotunnuksella eli esimerkiksi 1.4003, 1.4301 ja 1.4462.

Pilarin taivutusjäykkyyydestä normaalilämpötilassa merkittävä osa on teräsprofiilissa, joka kuumenee nopeammin kuin liittopilarin betonisydän palon kehittyessä. Tämä aiheuttaa liittopilarin taivutusjäykkyysien nopean pientymisen. Teräslajeilla 1.4301 ja 1.4462 on sama ominaislämpökapasiteetti, lämmönjohtavuus ja kimmokerroin, jolloin niiden taivutusjäykkyys on sama. Kuvasta 2.7 ilmenee, että taivutusjäykkyys pienenee nopeammin pienemmillä liittopilaripoikkileikkauksilla. Teräslajilla S355 taivutusjäykkyyydestä on 60 minuutin palon jälkeen jäljellä n. 15 – 20 % ja 120 minuutin jälkeen n. 5 – 10 %. Teräslajilla 1.4003 60 minuutin palon jälkeen 30 – 40 % ja 120 minuutin jälkeen 10 – 20 %. Teräslajeilla 1.4301 ja 1.4462 vastaavat arvot 60 minuutin jälkeen ovat 50 – 65 % ja 120 minuutin jälkeen 15 – 30 %. Palotilanteessa teräslaji 1.4003 säilyttää taivutusjäykkyytensä keskimäärin 13,5 % ja teräslajit 1.4301 ja 1.4462 keskimäärin 22,1 % paremmin kuin teräslajilla S355. Nämä vaikutukset vielä kertaantuvat toisen kertaluvun mitoitusmomenttia laskettaessa. Palomitoituksessa toisen kertaluvun vaikutukset ovat merkittävät.

Kuvassa 2.8 ja taulukossa 2.2 on esitetty samojen liittopilaripoikkileikkauksien puristusjäykkyysien muutos palon edetessä. Lisäksi betoniraudoitus, betoniluokka sekä suoja-betonipaksuus ja muut lähtöparametrit ovat samat. Puristusjäykkyysien pientyminen palotilassa olevissa liittopilareissa ei voida hyödyntää mitoituksessa samalla tavalla, koska puristuksella ei ole vaihtoehtoisia tapoja sijoittua kuten taivutusmomentilla on. Samaa tapaan voidaan havainnoida, että kuten taivutusjäykkyysien tapauksessa myös puristusjäykkyys pienenee nopeammin pienemmillä poikkileikkauksilla. Teräslajilla S355 puristusjäykkyyydestä on 60 minuutin palon jälkeen jäljellä n. 20 – 30 % ja 120 minuutin jälkeen n. 5 – 15 %. Teräslajilla 1.4003 60 minuutin palon jälkeen 30 – 45 % ja 120 minuutin jälkeen 10 – 20 %. Teräslajeilla 1.4301 ja 1.4462 vastaavat arvot 60 minuutin jälkeen ovat 40 – 55 % ja 120 minuutin jälkeen 15 – 25 %. Palotilanteessa teräslaji 1.4003 säilyttää taivutusjäykkyytensä keskimäärin 7,5 % ja teräslajit 1.4301 ja 1.4462 keskimäärin 11,6 % paremmin kuin teräslaji S355. Keskiarvot on laskettu taulukoiden 2.1 ja 2.2 vastaavien solujen erotusten keskiarvona.

Taulukko 2.1 Palotilassa olevan liittopilaripoikkileikkauksen taivutusjäykkyyden suhde normaalilämpötilaan erällä liittopilaripoikkileikkauksilla. Betoniluokka C40/50 ja betoniraudituksen luokka B500B.

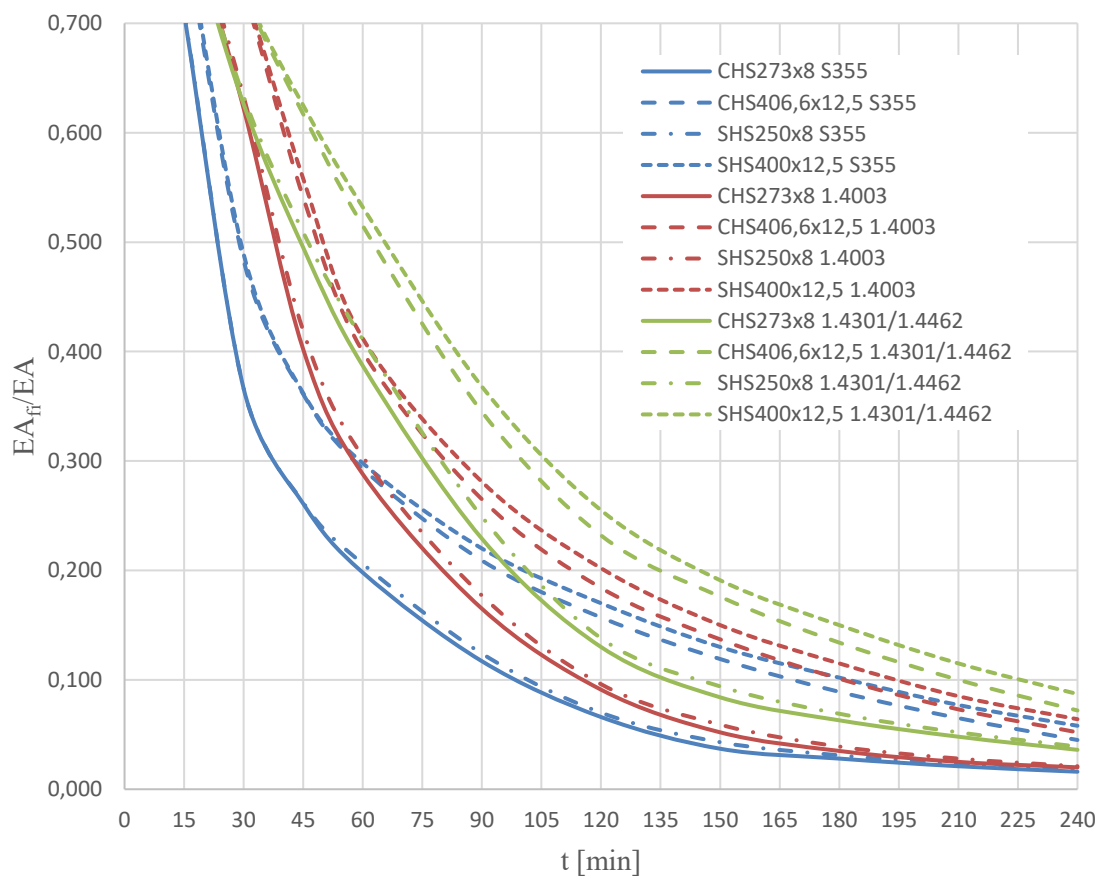
R [min]	CHS 273x8,0, 8T20, c=20	CHS 406,4x12,5, 8T25, c=40	SHS250x250x8,0, 8T20, c=20	SHS 400x400x12,5, 8T25, c=40	
15	0.767	0.844	0.824	0.895	S355
30	0.281	0.379	0.307	0.412	
60	0.150	0.186	0.168	0.197	
90	0.094	0.134	0.102	0.146	
120	0.057	0.100	0.063	0.112	
180	0.028	0.057	0.033	0.063	
240	0.017	0.028	0.020	0.035	
15	0.949	1.004	1.021	1.057	1.4003
30	0.748	0.831	0.819	0.880	
60	0.308	0.376	0.350	0.410	
90	0.174	0.230	0.197	0.258	
120	0.096	0.145	0.106	0.168	
180	0.040	0.074	0.048	0.084	
240	0.022	0.036	0.025	0.043	
15	0.932	0.982	1.006	1.038	1.4301 / 1.4462
30	0.765	0.835	0.832	0.884	
60	0.509	0.603	0.582	0.661	
90	0.304	0.386	0.351	0.436	
120	0.175	0.235	0.197	0.276	
180	0.096	0.138	0.112	0.155	
240	0.055	0.076	0.064	0.089	

Kuva 2.7 Taulukon 2.1 arvot esitetty kuvaajana

Taulukko 2.2 Palotilassa olevan liittopilarin puristusjäykkyyden suhde normaalilämpötilaan. Betoniluokka C40/50 ja betoniraudoituksen luokka B500B.

R [min]	CHS 273x8,0, 8T20, c=20	CHS 406,4x12,5, 8T25, c=40	SHS250x250x8,0, 8T20, c=20	SHS 400x400x12,5, 8T25, c=40	
15	0.709	0.782	0.711	0.790	S355
30	0.366	0.483	0.366	0.489	
60	0.198	0.293	0.206	0.298	
90	0.117	0.209	0.124	0.220	
120	0.066	0.157	0.070	0.170	
180	0.028	0.089	0.031	0.102	
240	0.016	0.045	0.018	0.058	
15	0.816	0.875	0.824	0.881	1.4003
30	0.622	0.729	0.633	0.733	
60	0.288	0.400	0.304	0.412	
90	0.165	0.265	0.177	0.281	
120	0.091	0.184	0.096	0.202	
180	0.035	0.101	0.039	0.115	
240	0.020	0.052	0.021	0.064	
15	0.803	0.860	0.810	0.866	1.4301 / 1.4462
30	0.626	0.727	0.633	0.730	
60	0.387	0.515	0.411	0.532	
90	0.229	0.345	0.249	0.368	
120	0.130	0.232	0.138	0.255	
180	0.063	0.134	0.069	0.150	
240	0.036	0.072	0.039	0.087	

Kuva 2.8 Taulukon 2.2 arvot esitetty kuvaajana

Taulukot 2.1 ja 2.2 sekä kuvaajat 2.7 ja 2.8 edustavat myös muita teräslajeja, joiden lämpötekniset ominaisuudet ovat vastaavat. Toisin sanoen muuttamalla teräslaji S355 muuhun tavanomaiseen rakenneteräkseen kuten esim. S460 tai S235 ei muuttaisi kuvaajaa. Taulukossa 2.3 on taulukoiden 2.1 ja 2.2 käytettyiden profiilien normaalilämpötilan taivutus- ja puristusjäykkyydet sekä niiden suhde liittopilariprofiiliin CHS 273x8,0, kun teräsprofiilin teräslaji on S355. Näitä taulukoita ja kuvia vertaamalla todetaan, että puristusjäykkyyden muutos riippuu huomattavasti profiilin normaalilämpötilan puristusjäykkyydestä ja hieman teräslajista. Tämä ilmenee parhaiten kuvasta 2.8, jossa kuvaajat etenevät selvästi pareina eli pienemmät profiilit CHS 273x8,0 ja SHS 250x250x8,0 sekä suuremmat CHS 406,4x12,5 ja SHS 400x400x12,5 ovat lähekkäin samoilla teräslajeilla. Taivutusjäykkyyden tapauksessa muutos riippuu enemmän käytetystä teräslajista kuin poikkileikkauksen alkuperäisestä taivutusjäykkyydestä. Se ilmenee kuvasta 2.7, jossa kuvaajat ovat ryhmittyneet lähekkäin teräslajien mukaan varsinkin pienillä paloajoilla.

Taulukko 2.3 Taulukoissa 2.1 ja 2.2 käytettyjen profiilien taivutus- ja puristusjäykkyydet normaalilämpötilassa ja niiden suhde profiiliin CHS 273x8,0 ja teräslajin S355 vastaaviin arvoihin.

	CHS 273x8,0, 8T20, c=20	CHS 406,4x12,5, 8T25, c=40	SHS 250x250x8,0, 8T20, c=20	SHS 400x400x12,5, 8T25, c=40	
EI [kNm ²]	16229	78972	18143	114042	S355
	16814	81975	18866	118629	1.4003
	15643	75969	17420	109454	Duplex
EA [MN]	3640	7686	3918	9509	S355
	3706	8074	3994	9696	1.4003
	3573	7765	3843	9322	Duplex
dEI S355	1,000	4,866	1,118	7,027	S355
CHS	1,036	5,051	1,162	7,310	1.4003
273x 8,0	0,964	4,681	1,073	6,744	Duplex
dEA S355	1,000	2,112	1,077	2,613	S355
CHS	1,018	2,218	1,097	2,664	1.4003
273x8,0	0,982	2,133	1,056	2,561	Duplex

Varsin silmään pistävää on austeniittisen ja austeniittis-ferriittinen ruostumattoman teräksen ylivoimaisuus taivutus- ja puristusjäykkyyden säilyttämisessä. Näillä teräslajeilla pilarin taivutusjäykkyys pysyy tavallisen hiiliteräksen tasolla yli kaksinkertaisen palonkestojen. Vaatimattomimmin tässä vertailussa taivutusjäykkyytensä säilyttävä profiili on CHS 273x8,0, jonka taivutuskestävyydestä 60 minuutin palon kohdalla on jäljellä vain 15 %. Teräslajeilla 1.4301 ja 1.4462 taivutusjäykkyys laskee arvoon 0,15EI vasta 130 minuutin kohdalla ja ferriittisellä teräslajilla 1.4003 taivutusjäykkyys laskee arvoon 0,15EI 100 minuutin kohdalla. Vertailussa parhaiten menestyneellä profiililla SHS 400x400x12,5 on 60 minuutin palon kohdalla n. 20 % sen normaalilämpötilan taivutusjäykkyydestä. Teräslajeilla 1.4301 ja 1.4462 taivutuskestävyys laskee 20 % tasolle vasta 150 minuutin palon jälkeen ja teräslajilla 1.4003 taivutusjäykkyys laskee vastaavaan ti-

lanteeseen 110 minuutin kohdalla. Puristusjäykkyyttä tutkittaessa erot ovat samansuuntaiset, mutta eivät tosin niin merkittävän suuret. Jäykkyyksien säilyminen palossa ei tietenkään ole ainoa seikka, jolla pilarin ominaisuuksia mitataan, mutta edellisestä vertailusta voidaan päätellä, että ruostumattomalla teräksellä on potentiaalia liittopilarin teräsprofiilina.

Eräs liittopilaripoikkileikkauksen kestävyuden toteamismenetelmä on mitoittaa pilari keskeisesti puristettuna ja lisäämällä epäkeskisyydestä johtuvan pilarin pään momentti puristukuormaan ekvivalentilla kuormalla. Tähän perustuu Eurokoodin SFS-EN 1994-1-2 liitteen H yksinkertaistettu laskentamenetelmä betonilla täytetyillä putkiprofiileilla. Menetelmä soveltuu jokapäiväiseen käyttöön tai parametrisoitavaksi, vaikkakin sen soveltamisalue on rajoitettu: se soveltuu vain neliö- tai pyöreään poikkileikkaukseen ja nurjahduspituus rajoitetaan 4,5 m:iin. Varsinkin nurjahduspituuden rajoittaminen rajaa menetelmän käyttökohteita, sillä liittopilaria käytetään etenkin suurissa rakennuskomplekseissa kuten sairaaloissa ja liikekeskuksissa. Näissä rakennuskohteissa suositetaan avaria tiloja eli korkeita kerrosvälejä ja pitkiä jännevälejä, joihin 4,5 m nurjahduspituus ei todennäköisesti riitä. [12]

2.3 Nurjahduspituus

Nurjahduksella tarkoitetaan tässä yhteydessä pilarin tasonurjahdusta. Perustapauksessa sivusiirtymättömän monikerrospilarilla nurjahduspituus on kerrosvälin korkeus eli $L_{cr} = l,0L$. Eurokoodin osassa SFS-EN 1994-1-2 kohdassa 4.3.5.1 (10) esitetään palotilanteessa käytettävät nurjahduspituudet. Kohdan mukaan monikerrosliittopilarin keskikerroksien nurjahduspituuksina voidaan käyttää arvoa $L_{cr} = 0,5L$, joka vastaa sitä, että pilari olisi jäykästi tuettu sekä ala- että yläpäästä. Ehtoina tälle on, että monikerrospilari on jatkuva ylempään ja alempaan kerrokseen ja välipohja on oma palonkestävä osastonsa. Monikerrospilarin ylimmässä kerrosvälissä nurjahduspituutena voidaan käyttää arvoa $L_{cr} = 0,7L$, joka vastaa tilannetta, jossa pilari on alapäästä jäykästi kiinnitetty ja yläpäästä nivelellisesti. Monikerrospilarin alimman kerrosvälin tapauksessa SFS-EN 1994-1-2 ei anna suoraan lukuarvoa nurjahduspituudelle vaan sen vaihteluvälin, joka on $L_{cr} = 0,5L$ ja $L_{cr} = 0,7L$. [12]

Suunnittelussa yleisesti oletetaan pilarin toimivan ala- ja yläpäästä nivelen tavoin ja nurjahdusmuoto on puolet sinin aallonpituudesta. Todellisuudessa tämä on varmallalla puolella oleva yksinkertaistus ja nurjahduspituudet ovat pienemmät. Nurjahduspituuksia tutkitaan analyttisesti stabiilisuusteorian momenttimenetelmällä ja elementtimenetelmään perustuvilla tietokoneohjelmistoilla ANSYS ja RFEM. Molemmista ohjelmistoista tehdään yksinkertainen kuvan 2.1 mukainen kaksiulotteinen rakennemalli, jossa on nelikerroksinen pilari, jonka kerroskorkeus on 4,5 m. Pilarin profiilina on umpiteräksinen 100 mm * 100 mm suorakaide ja sen teräslaji on S355. Pilarin yläpäähän asetetaan kuorma 1 kN. Pilariväli jaetaan kahdeksaan elementtiin ja elementtien kokonaismäärä on 32 kappaletta. Pilari on tuettu alapäästä ideaalijäykästi ja kerrosväleiltä nivelellisesti. Pilarin liitokset

välipohjien ja yläpohjan kohdilla sallii pystysuuntaisen liikkeen, mutta ei sivusiirtymää. Ohjelmat laskevat nurjahduskuorman lineaarisella herkkyyysanalyysillä, jossa ohjelma käyttää staattisen epälineaarisen ratkaisun lopputilanteen jäykkyysmatriisia ja kasvattaa ratkaisun kuormitusta, kunnes nurjahdus tapahtuu.

Kuvan 2.1 monikerrospilarin, josta poistetaan välipohjiin ja yläpohjaan tulevat momentit sekä vaakakuormat ja lisätään pistekuorma P pilarin korkeuden suuntaisesti pisteeseen E, sauvanpääkiertymät voidaan kirjoittaa muodoissa

$$\varphi_{ij} = \alpha_{ij}M_{ij} - \alpha_{ij}M_{ji} + \theta_{ij} + \alpha_{ij}^0 \text{ ja} \quad (2.9)$$

$$\varphi_{ji} = \alpha_{ji}M_{ji} - \alpha_{ji}M_{ij} + \theta_{ji} + \alpha_{ji}^0,$$

missä α_{ij} on lyhennysmerkintä $\alpha_{ij} = \frac{L}{3EI} \frac{3}{kL} \left(\frac{1}{kL} - \frac{1}{\tan kL} \right) = \alpha_{ji}$,

M_{ij} sauvan päässä i oleva taivutusmomentti,

β_{ij} lyhennysmerkintä $\beta_{ij} = \frac{L}{6EI} \frac{6}{kL} \left(\frac{1}{\sin kL} - \frac{1}{kL} \right) = \beta_{ji}$,

M_{ji} sauvan päässä j oleva taivutusmomentti,

θ_{ij} sauvan päiden välinen kiertymä ja

α_{ij}^0 kuorman tai kuormituksien muodostamat kiertymät nivelpäisessä sauvassa.

Nelikerroksisen monikerrospilarin tapauksessa, jossa pilari on tuettu perustukseen jäykästi sekä välipohjiin ja yläpohjaan nivelellisesti, yhteensopivuusehdot ovat kuvan 2.1 merkinnöillä

$$\varphi_{AB} = 0, \varphi_{DE} = \varphi_{DC}, \varphi_{CD} = \varphi_{CB}, \varphi_{BC} = \varphi_{BA}, \quad (2.10)$$

$$M_{ED} = 0, M_{DE} = -M_{DC}, M_{CD} = -M_{CB} \text{ ja } M_{BC} = -M_{BA}.$$

Lisäksi sauvojen päiden väliset kiertymät θ_{ij} ja ulkoisesta kuormituksesta aiheutuva kiertymä α_{ij}^0 ovat nollia Yhdistämällä kaavat (2.9) ja (2.10) saadaan seitsemän yhtälön yhtälöryhmä, joissa tuntemattomia ovat sauvanpäämomentit.

$$\begin{bmatrix} -\alpha_{DE} & \alpha_{CD} & -\beta_{CD} & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & \beta_{CD} & -\alpha_{CD} & \alpha_{BC} & -\beta_{BC} & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & \beta_{BC} & -\alpha_{BC} & \alpha_{AB} & -\beta_{AB} \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & \beta_{AB} & -\alpha_{AB} \\ 1 & 1 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 1 & 1 & 0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} M_{DE} \\ M_{DC} \\ M_{CD} \\ M_{CB} \\ M_{BC} \\ M_{BA} \\ M_{AB} \end{bmatrix} = [0] \quad (2.11)$$

Nurjahduskuormat löytyvät determinantin nollaehdosta ja merkitään sitä funktiolla $F(P)$:

$$F(P) = \begin{vmatrix} -\alpha_{DE} & \alpha_{CD} & -\beta_{CD} & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & \beta_{CD} & -\alpha_{CD} & \alpha_{BC} & -\beta_{BC} & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & \beta_{BC} & -\alpha_{BC} & \alpha_{AB} & -\beta_{AB} \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & \beta_{AB} & -\alpha_{AB} \\ 1 & 1 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 1 & 1 & 0 \end{vmatrix}. \quad (2.12)$$

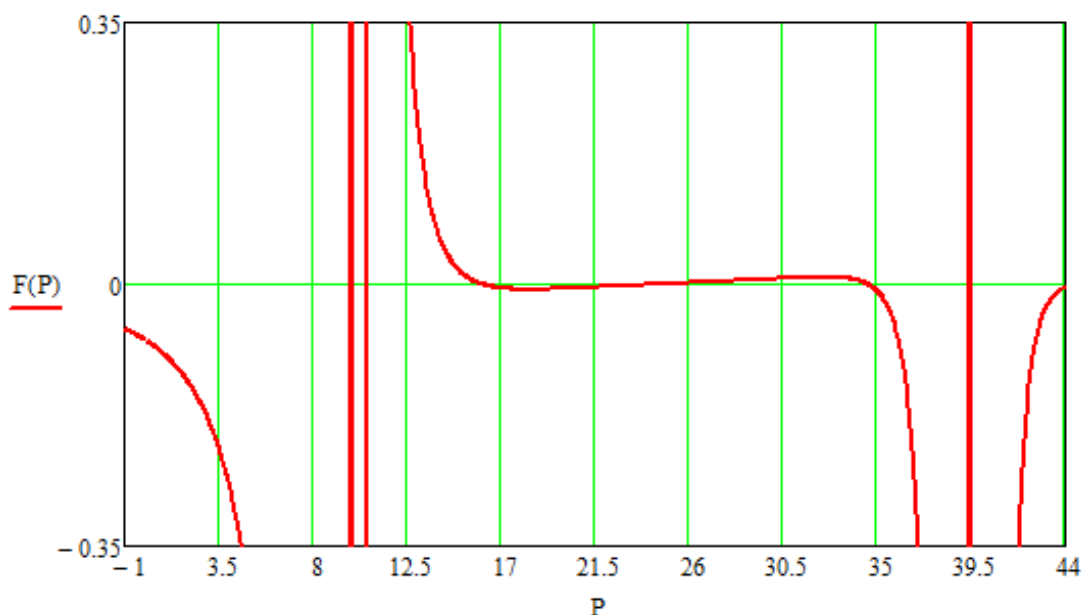
Muuttuja P on kriittinen kuorma, joka sisältyy lyhennemerkintään kL :

$$kL = \sqrt{\frac{P}{EI}} L. \quad (2.13)$$

Determinantin analyttinen muoto on liian pitkä kirjoitettavaksi tähän, mutta laskentaohjelmistot, kuten Mathcad, pystyvät käsittelemään funktiota.

Laskenta suoritetaan ensin siten, että monikerrospilari on tasajäykkä. Seuraavaksi suoritetaan laskenta yhden kerrosvälin ollessa palotilanteessa. Tätä jatketaan kaikille kerrosväleille järjestelmällisesti. Palotilannetta kuvaava analyysi suoritetaan olettaen palotilassa olevan pilarin taivutusjäykkyyden olevan 15 % normaalilämpötilan taivutusjäykkyydestä. Lisäksi laskenta tehdään vielä taivutusjäykkyyden ollessa 5 % alkuperäisesti. Merkitään pilarin taivutusjäykkyyttä palotilanteessa EI_{fi} .

Kuvassa 2.9 on esitetty funktion $F(P)$ kuvaaja normaalilämpötilassa. Ensimmäinen nollakohta löytyy kohdasta $P = 10.622$, joka vastaa nurjahduspituutta $0.964L$. Kyseessä on ylin (väli DE) kerrosväli, joka on myös helposti pääteltävissä. Toinen nollakohta on kohdassa $P = 16.082$, joka vastaa nurjahduspituutta $0.783L$. Nurjahtava pilari on BC. Seuraava nollakohta sijaitsee kohdassa $P = 24.786$ ja sen nurjahduspituus on $0.631L$ ja nurjahtava pilari on BC. Neljäs nollakohta on kohdassa $P = 34.543$ ja se vastaa nurjahduspituutta $0.535L$. Tapaukset lasketaan myös käyttämällä ANSYS- ja RFEM-ohjelmistoja ja niistä saadut tulokset ovat yllättävän lähellä käsin laskettuja. Standardin SFS-EN 1994-1-2 mukaan nurjahduspituutena voidaan käyttää pilareille kerrosväleillä DE, CD ja BC arvoa $1,0L$ ja välillä BA, joka on jäykästi kiinnitetty perustuksiin, arvoa $0,7L$. [12]

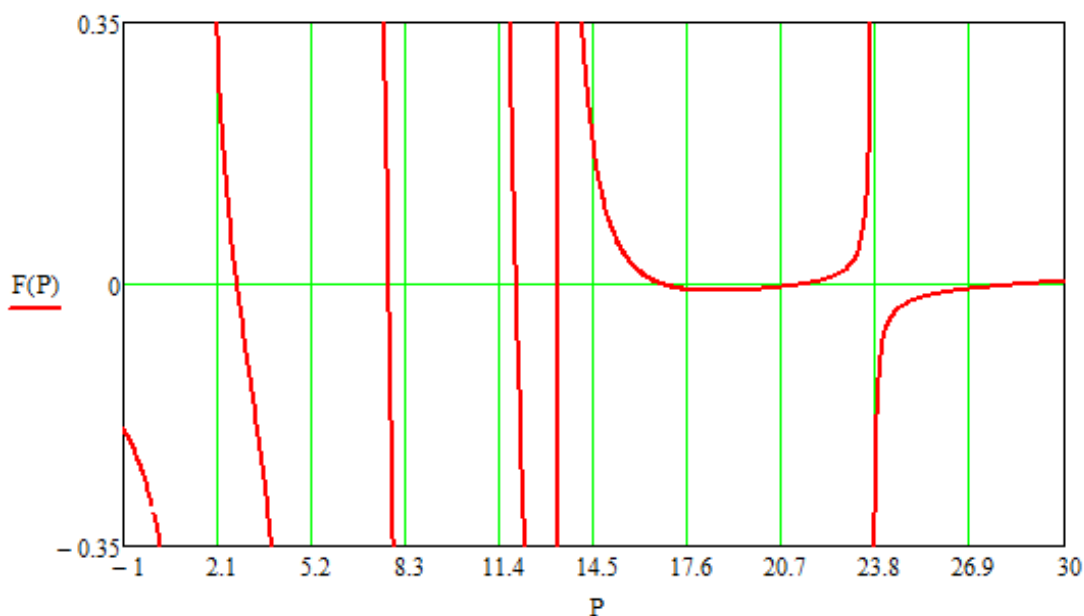
Kuva 2.9 Funktio $F(P)$ kuvaus, kun kyseessä on normaalilämpötila.

Kuvassa 2.10 on esitetty funktion $F(P)$ kuvaaja kerrosvälillä AB ollessa palotilanteessa ja taivutusjäykkyys on otaksuttu olevan 15 % alkuperäisestä. Standardin SFS-EN 1994-1-2 mukaan nurjahduspituutena voidaan käyttää ylimmässä sekä alimmassa kerroksessa arvoa $0,7L$ ja muissa kerroksissa $1,0L$. Ensimmäinen pilari, joka nurjahtaa on kerrosvälillä DE. Kuvassa 2.10 funktion ensimmäinen nollakohta löytyy arvosta $P = 2,759$, joka vastaa nurjahduspituutta $0,733L$. Toinen nollakohta $P = 7,757$ vastaa ylimmän kerroksen toista nurjahdusmuotoa. Seuraava nollakohta löytyy arvolla $P = 11,946$ ja nurjahtava pilari on kerrosvälillä CD. Vastaava nurjahduspituus on $0,909L$. Neljäs nurjahdusmuoto vastaa pilarivälillä BC nurjahdusta ja kriittisen kuorman arvo on $P = 16,739$ ja nurjahduspituus $0,768L$. Viidennessä nurjahdusmuodossa pilari CD nurjahtaa toisen kerran. Alin pilari AB nurjahdusmuoto on kuudennessa nollakohdassa kriittisellä kuormalla $P = 28,640$ ja se vastaa nurjahduspituutta $0,587L$. [12]

Normaalitapauksessa todelliset nurjahduspituudet ovat mitoitusnormiin verrattuna edellisen esimerkin tapauksessa ylhäältä alas 3,4 %, 36,9 %, 21,7 % ja 23,6 % pienemmät. Tämän tutkimuksen perusteella mitoitusnormit ovat selvästi varmalla puolella ja jatkuvan pilarin tapauksessa olisi perusteltua käyttää muualla kuin ylimmässä, eli esimerkin tapauksessa välillä DE, pienempiä nurjahduspituuksia tämän esimerkin perusteella. Käytännössä anturan ja pilarin liitos ei ole jäykkä ja joustaa sekä kiertyy jonkin verran. Suunnittelussa tämä otetaan huomioon pilarin kokonaiskiertymäjäykkyytenä tai joustolukuna. Lisäksi on tilanteita, joissa pilarin perustusliitoksen jäykkyyttä ei oteta huomioon suunnittelussa, vaan käytetään varmalla puolella olevia yksinkertaistuksia. Kirjallisuuden lähteiden [4][5] mukaan perustuksen joustolukuna voidaan käyttää arvoa $k = 0,35$.

Ennen Eurokoodia Suomen Rakennusmääräyskokoelmassa käytettiin korotettuja arvoja nurjahduspituuksille muissa kuin nivelpäisessä pilarissa, jonka sivusiirtymät oli estetty.

Aikaisemman normin mukaan edellisen esimerkin alimmassa kerroksessa olisi sen nurjahduspituutena käytettävä vähintään arvoa $0,8L$ nykyisen $0,7L$ sijasta. Korotettu arvo pohjautuu todennäköisesti siihen, että mitoitusnormin kirjoittajan tavoitteena oli saada aikaan yleispätevä ratkaisu ilman, että suunnittelijan pitäisi ratkaista liitosdetaljiikka ennen primääriprofiilien valintaa. Samaan ratkaisuun viittaa myös nivelpäisen sauvan nurjahduspituuden arvo $1,0L$, joka on varmalla puolella liitostyypistä riippumatta.

Kuva 2.10 Funktio $F(P)$ kuvaus, kun kerrosväli DE on palotilanteessa ja $EI_{fi} = 0,15EI$.

Taulukkoon 2.4 on koottu laskennallisten ja FEM-analyysin tuloksena saadut pilarin nurjahduspituuden arvot normaal- ja palotilanteessa. Merkintä EC tarkoittaa standardin SFS-EN 1994-1-2 esittämää nurjahduspituuden arvoa ja STAB käsin laskettuja tuloksia stabiilisuusteorian momenttimenetelmällä. Yksityiskohtaiset käsin laskelmat sekä ANSYS-tietokoneohjelmistolla saadut nurjahdusmuodot on esitetty liitteessä 2. [12]

Taulukossa 2.4 havaitaan, että laskennallisten tulosten ja elementtimenetelmällä saatujen tulosten välinen ero on todella pieni. Näin ainakin normaalilämpötilassa ja palotilanteen ollessa muissa kuin kerrosvälissä AB. Todetaan, että nämä tulokset vastaavat todellisuutta, koska sama tulos on saatu kolmesta lähes toisistaan riippumattomasta lähteestä. Ne ovat siis lähes toisistaan riippumattomia, koska stabiilisuusteorian momenttimenetelmällä ei saada nurjahdusmuotoja, joten nurjahdusmuotojen vastaavuus varmistetaan tietokoneohjelmistoista.

Palotilanteen ollessa kerrosvälillä AB ja taivutusjäykkyyden ollessa 5 % alkuperäisestä laskennalliset tulokset stabiilisuusteorialla eivät vastaa tietokoneohjelmistoista saatuja tuloksia täysin. Eroja yritettiin selvittää ja laskelmia tarkastaa, mutta loppujen lopuksi niiden syy jäi tuntemattomaksi. Virhe saattaa olla determinantin nollakohtien määrittämisessä,

joka osoittautui melko hankalaksi, vaikka käytössä olikin pitkälle kehittynyt laskentaohjelmisto. Nollakohdan löytämiseksi on asetettava sivistynyt arvaus, ja Mathcad etsi nollakohtaa Newtonin-Raphsonin menetelmällä, joka johtuen kuvauksen epäjatkuvaasta luonteesta ei tuottanut aina tulosta. Alkuarvauksia tehtiin nollan ja 20 välillä 0,1 välein. Myöskään kuvaajan piirtäminen ei ollut helppoa sillä tietokoneohjelmisto saattoi piirtää kuuvajan, osan siitä tai ei mitään riippuen käytettävien akselien mittasuhteiden valinnasta. On mahdollista, että todellisuudessa kuvaajalla olisi ollut vielä yksi tai enemmän nollakohtia, joita arvaukset eivät löytäneet eli taulukossa 2.4 olevat nurjahduspituudet vastaavat oikeaa järjestystä, mutta asteikolla järjestysluvultaan yhden tai enemmän suurempaa nurjahdusmuotoa. Tietokoneohjelmistojen tulokset vastaavat hyvin toisiaan ja hypoteesia, joten käsitellään niitä kuin ne olisivat esimerkkitilanteiden todelliset nurjahduspituudet.

Kuvan 2.10 tilanteessa nurjahduspituudet ovat suuremmat kuin mitoitusnormien ohjeistamat. Ylimmän kerroksen tapauksessa saadaan nurjahduspituuksiksi käsin stabiilisuusteorialla ja elementtimenetelmällä ANSYS- ja RFEM-tietokoneohjelmistoilla arvot $0,733L$, $0,735L$ ja $0,733L$ luettelemisjärjestyksessä. Nurjahduspituudet ovat hieman epävarmalla puolella. Taivutusjäykkyyden suhteella $EI_{fi} = 0,05EI$ nurjahduspituudet ovat $0,710L$, $0,715L$ ja $0,711L$ samassa järjestyksessä. Tästä päätellään, että taivutusjäykkyyden suhteen lähestyessä nollaa nurjahduspituus lähestyy arvoa $0,7L$.

Kohdassa 2.2 tutkittiin muun muassa liittopilarin taivutusjäykkyyden pienenemistä palotilanteessa ja sen tuloksista päätellään, että nurjahduspituuden $0,7L$ käyttäminen on liian optimistista. Valtaosa palomitoituksista tehdään paloluokkaan R60 ja alkuperäisestä taivutusjäykkyydestä on jäljellä enemmän, kuin edellisestä voisi päätellä. Edes pitkillä palonkestoajoilla, kuten R180 tai R240 taivutusjäykkyys ei laske mainittavasti alle 5% alkuperäisestä tavanomaisilla profiileilla. Samankaltaista ylioptimistisuutta standardin SFS-EN 1994-1-2 mukaisissa palotilanteiden nurjahduspituuksissa on huomattavissa myös muiden pilareiden tapauksissa. Taulukossa 2.4 on korostettu ne tilanteet, jotka suunnittelun näkökulmasta tuottaisivat optimistisia laskentatuloksia. Tämän tutkimuksen perusteella liittopilareiden nurjahduspituuksina palotilanteessa olisi suositeltavaa käyttää arvoja $0,8L$ ja $0,6L$. [12]

Taulukko 2.4 Pilarin nurjahduspituudet normaali- ja palotilanteissa kerroskohtaisesti. Korostetut arvot tuottavat suunnittelun kannalta epävarmalla puolella olevan lopputuloksen.

	kr	EC	STAB	ANSYS	RFEM
Tilanne normaalilämpötilassa	4	1	0,964	0,967	0,965
	3	1	0,631	0,632	0,632
	2	1	0,783	0,785	0,784
	1	0,7	0,535	0,535	0,536
DE kerros palotilanteessa $EI_{fi}=0.15EI$	4	0,7	0,733	0,735	0,733
	3	1	0,909	0,912	0,911
	2	1	0,768	0,771	0,772
	1	0,7	0,587	0,591	0,592
DE kerros palotilanteessa $EI_{fi}=0.05EI$	4	0,7	0,71	0,715	0,711
	3	1	0,921	0,927	0,927
	2	1	0,816	0,824	0,829
	1	0,7	0,551	0,557	0,562
CD kerros palotilanteessa $EI_{fi}=0.15EI$	4	1	1,075	1,078	1,078
	3	0,5	0,565	0,566	0,566
	2	1	0,804	0,806	0,806
	1	0,7	0,583	0,586	0,587
CD kerros palotilanteessa $EI_{fi}=0.05EI$	4	1	1,017	1,023	1,025
	3	0,5	0,517	0,519	0,519
	2	1	0,842	0,847	0,849
	1	0,7	0,587	0,594	0,599
BC kerros palotilanteessa $EI_{fi}=0.15EI$	4	1	0,92	0,922	0,922
	3	1	1,047	1,051	1,05
	2	0,5	0,552	0,553	0,554
	1	0,7	0,607	0,609	0,611
BC kerros palotilanteessa $EI_{fi}=0.05EI$	4	1	0,918	0,925	0,928
	3	1	1,007	1,012	1,012
	2	0,5	0,515	0,516	0,516
	1	0,7	0,785	0,793	0,798
AB kerros palotilanteessa $EI_{fi}=0.15EI$	4	1	0,923	0,925	0,926
	3	1	0,599	0,601	0,602
	2	1	1,017	1,02	1,019
	1	0,5 - 0,7	0,53	0,531	0,532
AB kerros palotilanteessa $EI_{fi}=0.05EI$	4	1	0,815	0,924	0,929
	3	1	0,607	0,661	0,668
	2	1	0,918	1,004	1,004
	1	0,5 - 0,7	0,508	0,509	0,509

3. SUUNNITTELUPERUSTEET

3.1 Materiaalit

Teräslaji S355 on tavanomainen rakenneteräs, joka tunnettiin aiemmin nimellä Fe52. Sen myötöraja on 355 MPa ja murtoraja 520 MPa. Sen hiilipitoisuus on yleensä alle 0,8 %. Teräslaji S355 on tunnetuin ja käytetyin rakenneteräslaji Suomessa ja tässä työssä sitä käytetään yleisesti hiiliteräslajien edustajana. [8]

Ruostumattomat teräkset ovat rautaseoksia, jotka sisältävät kromia yli 10 %. Esimerkiksi teräslaji 1.4003 on ferriittinen ruostumaton teräs, jonka myötöraja on 280 MPa ja murtoraja 450 MPa alle 12 mm ainevahvuuksilla. Se sisältää noin 11 % kromia ja vain alle 1 % nikkeliä, joka tekee siitä edullisimman ferriittisen ruostumattoman teräksen. Lisäksi pienen nikkelipitoisuuden ansioista sen hintataso on melko vakaa maailmanmarkkinoilla. Sitä käytetään tässä työssä edustamaan yleisesti ferriittisiä ruostumattomia teräslajeja. [9]

Teräslaji 1.4301 on yleisin austeniittinen ruostumaton teräs, jonka myötöraja on 210 MPa ja murtoraja 520 MPa alle 12 mm ainevahvuuksilla. Se sisältää 17,5 - 20 % kromia ja 8 - 11 % nikkeliä. Teräslaji 1.4462 on austeniittis-ferriittinen ruostumaton teräs ja se tunnetaan paremmin tuotenimellä Duplex. Sen myötölujuus on 460 MPa ja murtolujuus 660 MPa alle 12 mm ainevahvuuksilla. Se sisältää 21 - 23 % kromia, 4,5 - 6,5 % nikkeliä, 2,5 - 3,5 % molybdeeniä sekä 0,1 - 0,22 % typpeä. Edellä mainitut teräslajit 1.4301 ja 1.4462 edustavat tässä työssä yleisesti austeniittista ja austeniittis-ferriittistä ruostumatonta terästä. Tässä työssä käsitellään edellä mainittuja kolmea ruostumatonta teräslajia. Erilaisen mikrorakenteen pohjalta ruostumattomat teräkset voidaan jakaa vielä martensiittisiin teräksiin. Niiden lujuus on erittäin korkea, mutta ne ovat hauraita ja hankalasti muovattavia ja ne eivät sovellu hyvin rakentamiseen. [9][10]

Betonin lujuusmerkintä C40/50 tarkoittaa, että betonin lieriöpuristuslujuus 28 vuorokauden ikäisinä on 40 MPa ja kuutiopuristuslujuus saman ikäisenä 50 MPa. Tavallisempaa raudoitusteräksenä käytetään betoniteräslaadua B500B, jota voidaan pitää täysin korvaavana tuotteena ennen käytetylle betoniteräslaadulle A500HW [11], jota näkee edelleen käytettävän. Raudoitustuotteet ovat molemmat kuumavalssattuja ja hitsattavia, joka saat-
taa aiheuttaa sekaannusta, koska vanhaan aikaan ensimmäisen kirjaimen ollessa A oli kyseessä kuumavalssattu ja sen ollessa B kylmävalssattu. Nimeämisuutokset johtuvat siitä, että betoniraudotteille haetaan tyyppihyväksyntää. Tuotehyväksynnän mukaan kaikki raudoitusteräkset alkavat kirjaimella B, jonka jälkeen myötölujuus yksikössä N / mm². Numeroarvon jälkeen on kirjain A, B tai C, jotka ilmoittavat teräksen sitkeysluokan ja niiden jälkeen mahdolliset lisätunnukset. Kyseinen tyyppihyväksyntä on kansallinen ja etukirjain B edustaa suomenkielistä sanaa ”betoniteräs”.

Rakenneteräksen lujuus on esitetty sen nimessä samalla tavalla kuin raudoitusteräksellä. Etukirjain tunnuksessa S355J0 on englannin kielinen sana rakenneteräkselle (*structural*) ja sen jälkeinen numero on myötölujuus yksikössä N / mm². Viimeisenä mahdolliset lisätunnukset, jotka kuvaavat mm. teräksen iskusitkeyttä, transitiolämpötilasta riippuvaa laatuluokkaa tai tiivistämistapaa.

Betonin, raudoitusteräksen ja rakenneteräksen merkinnöistä materiaalin lujuus ilmenee suoraan. Ruostumattomien teräksien merkintä on erityyppinen ja ilmaisee ruostumattoman teräksen ryhmää. Esimerkiksi teräsnumero 1.4003 voidaan jakaa kolmeen osaan. Ensimmäinen on 1. (yksi ja piste), joka edustaa terästä. Toisena on kaksinumeroinen sarja, tässä tapauksessa 40, joka kertoo mihin alaryhmään kyseinen teräsluokka kuuluu. Viimeiset kaksi numeroa yksittäisen teräslajin tunniste, tässä tapauksessa 03. Lisäksi jokaisella ruostumattomalla teräksellä on myös nimi, joka koostuu neljästä osasta. Teräsnumeron 1.4003 nimi on X2CrNi12 ja se jaetaan osiin seuraavasti: X, 2, CrNi ja 12. Tunnus X ilmaisee, että kyseessä on korkeasti seostettu teräs. Järjestyksessä toinen numero on lisätyn hiilen määrä yksikössä kertaa 100 % eli tässä tapauksessa 200 %. Kolmantena on tärkeimpien seosaineiden kemialliset merkit ja viimeisenä niiden prosentuaalinen osuus. [9]

Esimerkiksi 1.40- alkuiset teräsnumerot sisältävät alle 2,5 % nikkeliä, eivät sisällä molybdeenia ja sisältävät erityisiä seosaineita. Ruostumattomien teräksien ryhmittelyt ovat karkeasti seuraavat [9]:

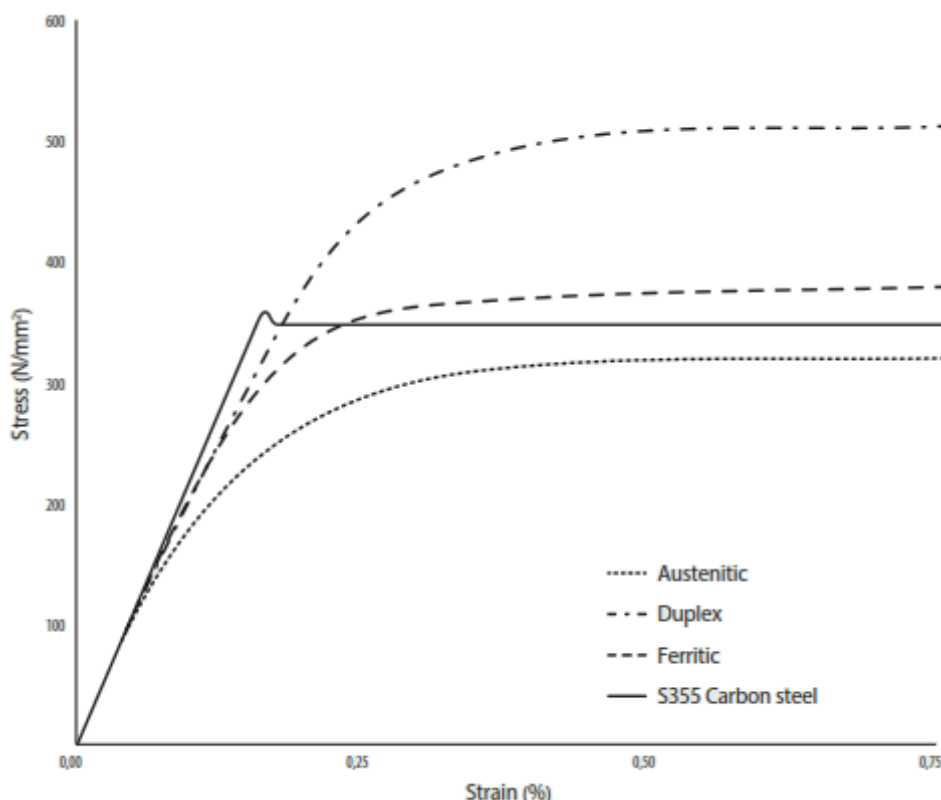
1.40xx	Ni < 2,5 % ilman Mo, Nb tai Ti
1.41xx	Ni < 2,5 % sisältää Mo, mutta ilman Nb tai Ti
1.43xx	Ni > 2,5 % ilman Mo, Nb tai Ti
1.44xx	Ni > 2,5 % sisältää Mo, mutta ilman Nb tai Ti
1.45xx	Lisätty erityisiä seosaineita kuten Nb, Ti ja Cu
1.46xx	Lisätty erityisiä seosaineita kuten Nb, Ti ja Cu

3.2 Mekaaniset materiaaliominaisuudet

Tässä työssä tutkittavat liittopilariprofiilit koostuvat rakenneteräsputkesta, joka on täytetty raudoitetulla tai raudoittamattomalla betonilla. Standardit SFS-EN 1994-1-1 ja SFS-EN 1994-1-2 määräävät melko rajatun alueen sille, mitä materiaaliluokkia suunnittelijalla on käytössä. Tavallisen betonin lujuus rajoitetaan betoniluokkien C20/25 ja C60/75 välille ja kevytbetonin luokkien LC20/22 ja LC60/66 välille. SFS-EN 1994-1-2 viittaa muiden betonin ja raudoitusteräksen mekaanisten ominaisuuksien olevan standardin SFS-EN 1992-1-1 mukaisia normaalilämpötilassa 20 °C. Raudoitusteräksen lujuusluokan tulee olla 400 ja 600 MPa välillä ja kansallinen liite on laajentanut ylärajaa 700 MPa:han. Epävarmaa on, että myöntääkö kansallinen liite suuremman lujuuden betoniraudoitukselle myös liittopilareissa käytettävälle betoniteräkselle. Betonin maksimipuristuma on näillä betoniluokilla $\epsilon_{cu} = 3,5$ ‰. Suuremmilla betoniluokilla maksimipuristuma on pienempi ja

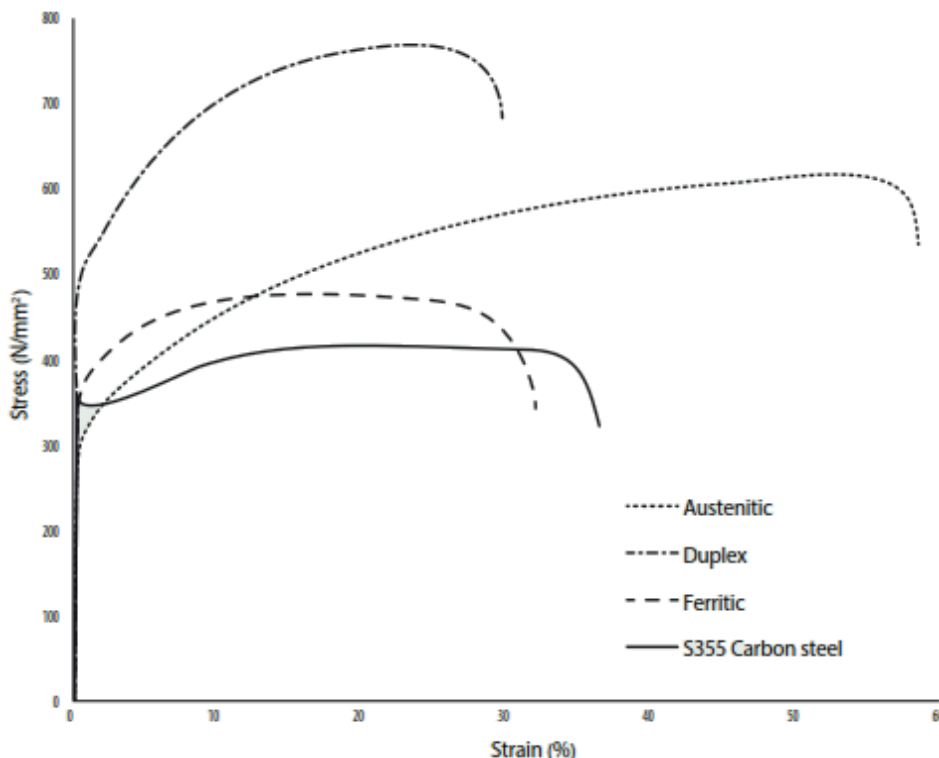
se muuttaa betonin käyttäytymistä epälineaarisemmaksi. Korkealujuusbetonin käyttöä liittopilarissa on tutkittu toistaiseksi vähän ja tästä syystä yli C60/75 betoniluokkien käyttö on suljettu pois standardista SFS-EN 1994-1-1. Vähäisten tutkimusten[13][14] perusteella korkealujuusbetonin käyttö kasvattaa liittopilarin kestävyyttä merkittävästi, mutta muuttaa myös niiden murtumistavan räjähdysmäisen hauraaksi. Tähän perustuu Eurokoodin rajoitus lujusluokalle, sillä lähtökohtaisesti rakenteen murtotavan on oltava aina sitkeä. Syy alarajan asettamiselle on tuntematon. Kevytbetoni rajataan tämän työn ulkopuolelle. [3][12][22]

Hiiliteräksen osalta SFS-EN 1994-1-2 viittaa mekaanisten ominaisuuksien normaalilämpötilassa olevan SFS-EN 1993-1-1 mukaisia. Lisäksi SFS-EN 1994-1-1 kohdassa 3.3 on maininta, että teräksen suurin nimellinen myötölujuus on oltava enintään 460 MPa. Ruostumattomiin teräksiin SFS-EN 1994-1-2 ei ota kantaa, mutta niiden mekaaniset ominaisuudet ovat standardista SFS-EN 1993-1-4 ja niitä käytetään tässä työssä. Ainoastaan austeniittis-ferriittinen teräslaji 1.4462 nimellinen myötölujuus on suurempi kuin rajattu 460 MPa (480 MPa) 6 mm tai sitä pienemmillä ainevahvuuksilla ja tässä työssä käytetään teräslajin 1.4462 lujutena 12 mm ja pienemmillä ainevahvuuksilla 460 MPa. Teräslaatujen jännitys-venymä kuvaaja on esitetty kuvassa 3.1, kun venymä on nollan ja 0,75 % välillä ja kuvassa 3.2 suuremmilla venymillä. [3][10][12][23]

Kuva 3.1 Eri teräslaatujen jännitys-venymä kuvaajat, kun venymä on välillä 0...0.75 % [9]

Kuvasta 3.1 näkee, että toisin kuin hiiliteräksellä, ruostumattomilla teräkselle ei ole selvää myötörajaa, jota ennen se käyttäytyy täysin lineaarisesti. Tästä syystä ruostumattomien teräksien myötörajana käytetään 0,2 -rajaa. Se on vetojännitys, jolla teräkseen syntyy 0,2 % suuruinen plastinen venymä.

Kuva 3.2 Eri teräslaatuojen jännitys-venymä kuvaajat, kun venymä on välillä 0...60 % [9]

Taulukossa 3.1 on esitetty betonin ja käytettävien teräslaatuojen tämän työn kannalta oleelliset mekaaniset ominaisuudet. Betonilla kimmokerroin on riippuvainen betonin lujuudesta. Betonin kimmokertoimen kaavassa muuttuja f_{cm} on betonin keskimääräinen puristuslujuus 28 vuorokauden ikäseinä, jonka suuruus riippuu betoniluokasta. Teräsmateriaaleilla kimmokerroin on vakio normaalilämpötilassa. Lisäksi betonin ja teräsmateriaalien tiheys oletetaan vakioksi lämpötilasta riippumatta. Ne toki riippuvat lämpötilasta, mutta niiden vaikutus on vähäinen. Hiiliteräksen tiheys on $7850 \text{ kg} / \text{m}^3$ ja betonin tiheytenä käytetään $2300 \text{ kg} / \text{m}^3$. Austeniittisillä teräksillä tiheys on hieman hiiliterästä suurempi $7900...8000 \text{ kg} / \text{m}^3$ ja ferriittisillä sekä Duplex – teräksillä hieman pienempi $7700...7800 \text{ kg} / \text{m}^3$. [9]

Ruostumattomien teräksien myötö- ja murtolujuudet normaalilämpötilassa on esitetty taulukossa 3.2 eri ainevahvuuksille. Tässä on huomautettava, että taulukossa on ruostumattomien teräksien lujuuksien minimiarvot ja todellisuudessa ne ovat suurempia ainakin pienillä ainevahvuuksilla. Lähteen [9] mukaan alle 25 mm ainevahvuuksilla austeniittisten teräksien todellinen myötölujuus on n. 25...40 % suurempi. Duplex -teräksillä vas-

taava vaihteluväli on pienempi arviolta n. 5...20 %. Lisäksi lähde [9] kirjoittaa, että myötölujuuden ja ainevahvuuden suhde on kääntäen verrannollinen eli suuremmilla ainevahvuuksilla, tässä tapauksessa yli 25 mm levyillä, myötöraja on jo melko lähellä ilmoitettua arvoa.

Taulukko 3.1 Betonin, betoniraudoituksen ja rakenneteräksen kimmoiset ominaisuudet Eurokoodistandardien SFS-EN 1992-1-1, SFS-EN 1993-1-1, SFS-EN 1993-1-4 ja lähteen [9] mukaan. [10][22][23]

	E [GPa]	ν [-]
Betoni	$22 \cdot (f_{cm}/10)^{0,3}$	0,2
S235 / S275 / S355 / S420 / S460	210	0,3
Betonirauditus / 1.4301 / 1.4306 / 1.4307 / 1.4311 / 1.4318 / 1.4362 / 1.4401 / 1.4404 / 1.4406 / 1.4432 / 1.4435 / 1.4439 / 1.4462 / 1.4512 / 1.4541 / 1.4571	200	
1.4003 / 1.4016	220	
1.4529 / 1.4539 / 1.4547	195	

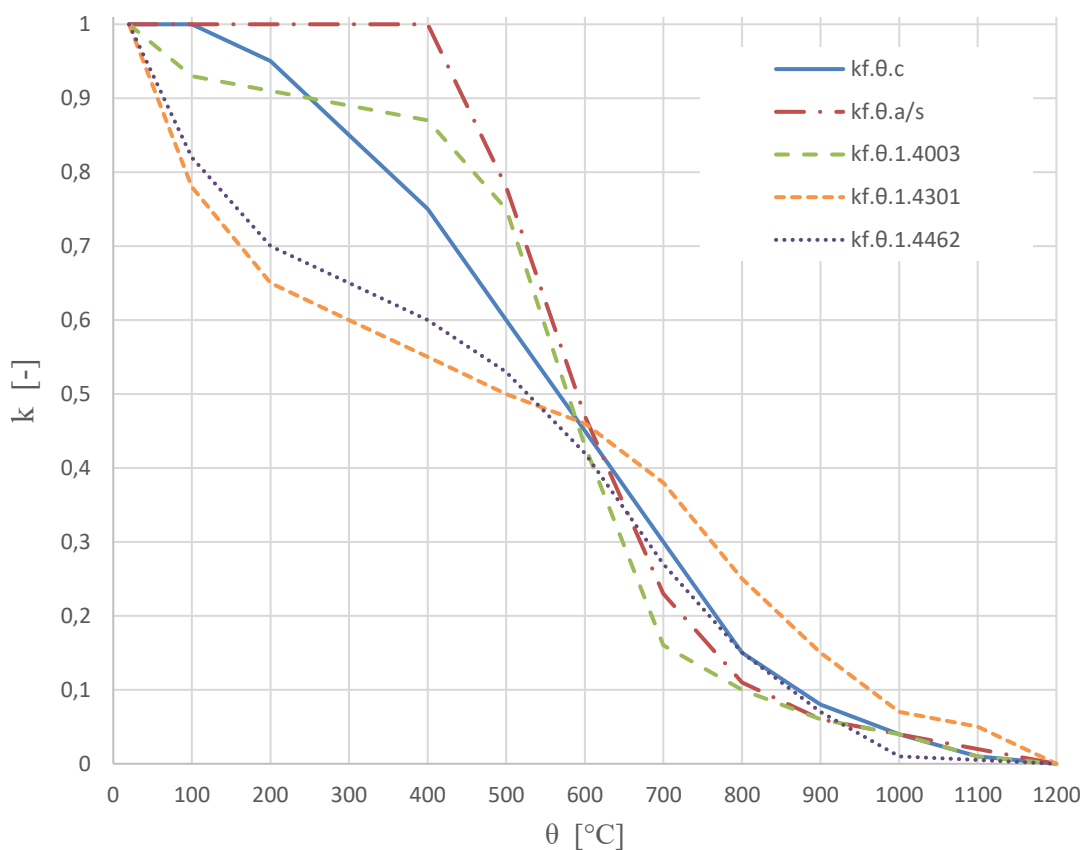
Palotilanteessa betonin ja teräsmateriaalien myötölujuudet ja kimmokertoimet laskevat. Kuvissa 3.3 ja 3.4 sekä taulukoissa 3.3 ja 3.4 on esitetty betonin, rakenne- ja betoniteräksen sekä ruostumattomien teräslajien 1.4003, 1.4301 ja 1.4462 tämän työn kannalta oleelliset lämpötilasta riippuvat mekaanisten ominaisuuksien pienennyskertoimet. Rakenneteräsputkella ja betoniteräksellä edellä mainitut kertoimet ovat samat. Alaindeksi f kuvaa lujuutta, E kimmokerrointa ja θ lämpötilaa. Lukuarvot on esitetty standardeissa SFS-EN 1994-1-2 ja SFS-EN 1993-1-4. [12][10]

Eurokoodistandardin SFS-EN 1994-1-2 mukaan rakenneteräksen lujuus alkaa laskea, kun lämpötila nousee yli 400 °C. Sen jälkeen lujuus laskee jyrkästi ja 800 °C kohdalla rakenneteräksen lujuus on enää vain 10 % sen alkuperäisestä lujuudesta. Rakenneteräksen lämpötilan ollessa yli 800 °C sen rooli liittopilarin rakenteellisessa toiminnassa on pieni. Tosin betonivalun sisällä olevien betoniterästen lämpötila on lähes betonin lämpötilaa vastaava ja niiden rooli on merkittävä kantokyvyn kannalta. Betonilla lujuus alkaa laskea 100 °C jälkeen, ensin loivasti, mutta pian jyrkemmin, mutta ei kuitenkaan niin jyrkästi kuin hiiliteräksen lujuus. [12]

Eurokoodistandardin SFS-EN 1993-1-2 ja lähteen [9] mukaan ruostumattomien teräksien lujuus alkaa laskea heti, kun lämpötila nousee huoneenlämmön yläpuolelle. Austeniittisellä ja austeniittis-ferriittisellä ruostumattomilla teräksillä lujuus laskee nopeasti ja verrattuna hiiliteräkseen niiden lujuus on enää 55...60 % alkuperäisestä, kun hiiliteräs on vielä täydessä lujuudessa. Lasku on tosin hitaampaa ja ne saavuttavatkin hiiliteräksen lujuuden n. 600 °C kohdalla, joka voidaan nähdä myös kuvasta 3.3 ja taulukosta 3.3. Ferriittinen ruostumaton teräs säilyttää lujuutensa pidempään ja 400 °C kohdalla sen lujuus

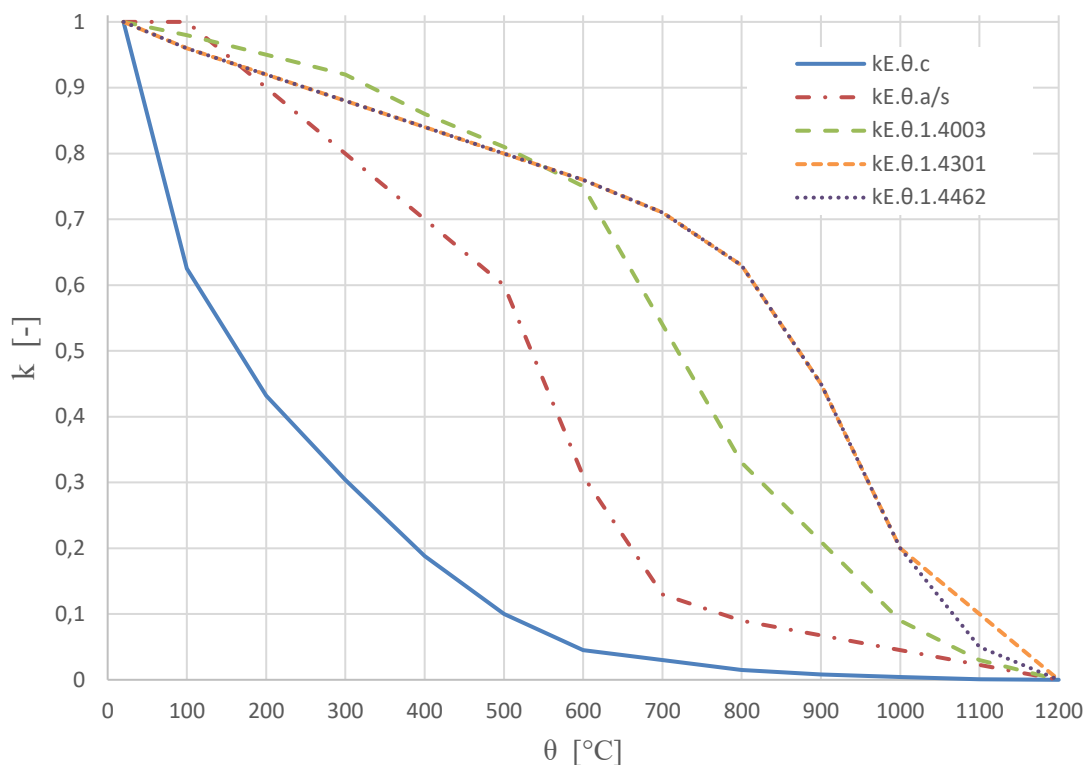
on vielä n. 85 % alkuperäisestä, mutta sen jälkeen sen lujuus alkaa laskea yhtä jyrkästi kuin hiiliteräksellä. On myös huomattava, että kaikkien materiaalien lujuuden pienennyskerroin on näennäinen leikkauspiste n. 600 °C kohdalla, jonka kohdalla pienennyskerroin on 0,4 ja 0,45 välillä. Tämän jälkeen erot ovat kohtalaisen pieniä. Ainoastaan austeniittisen teräksen lujuuden pienennyskerroin on selvästi muita suurempi välillä 600...1200 °C. [19]

Ruostumattomalla teräksellä saattaa tulla vastaan harvinaislaatuinen tilanne, jossa sen lujuutta on laskettava myös normaalilämpötilassa kuumenemisin myötä. Tämä aiheutuu, mikäli aurinko pääsee paistamaan ja lämmittämään terästä. Sen lämpötila voi pitkänä lämpimänä päivänä nousta jopa yli 50 °C. Teräslajilla 1.4003 se tarkoittaa lujuuden pienentämistä 5 % ja teräslajeilla 1.4301 sekä 1.4462 10% standardin SFS-EN 1993-1-2 mukaan. [19]

Kuva 3.3 Betonin ja käytettävien teräsmateriaalien lujuuksien pienennyskerroimet eri lämpötiloilla standardien SFS-EN 1994-1-2, SFS-EN 1993-1-2 ja lähteen [9] mukaan. [12][19]

Teräksien väliset erot kimmomoduulin arvon muutoksessa ovat selvemmin havaittavissa kuin lujuuden pieneminen. Kuvasta 3.4 ja taulukosta 3.4 huomataan, että ruostumattomat teräsprofiilit säilyttävät jäykkyytensä paremmin kuin hiiliteräsprofiilit, pois lukien aivan palon alkutilanteen. Asiaa tutkittiin esimerkkien avulla kohdassa 2.2.

Kuva 3.4 Betonin ja käytettävien teräsmateriaalien kimmokertoimien pienennyskertoimet eri lämpötiloilla standardien SFS-EN 1994-1-2, SFS-EN 1993-1-2 ja lähteen [9] mukaan. [12][19]

Taulukko 3.3 Betonin ja käytettävien teräsmateriaalien lujuuksien pienennyskertoimet eri lämpötiloilla standardien SFS-EN 1994-1-2, SFS-EN 1993-1-2 ja lähteen [9] mukaan. [12][19]

θ	Betoni	S355 / B500B	1,4003	1,4301	1,4462
20	1	1	1	1	1
100	1	1	0,93	0,78	0,82
200	0,95	1	0,91	0,65	0,7
300	0,85	1	0,89	0,6	0,65
400	0,75	1	0,87	0,55	0,6
500	0,6	0,78	0,75	0,5	0,53
600	0,45	0,47	0,43	0,46	0,42
700	0,3	0,23	0,16	0,38	0,27
800	0,15	0,11	0,1	0,25	0,15
900	0,08	0,06	0,06	0,15	0,07
1000	0,04	0,04	0,04	0,07	0,01
1100	0,01	0,02	0,01	0,05	0,005
1200	0	0	0	0	0

Taulukko 3.4 Betonin ja käytettävien teräsmateriaalien kimmokertoimien pienennyskertoimet eri lämpötiloilla standardien SFS-EN 1994-1-2, SFS-EN 1993-1-2 ja lähteen [9] mukaan. [12][19]

θ	Betoni	S355 / B500B	1,4003	1,4301	1,4462
20	1	1	1	1	1
100	0,625	1	0,98	0,96	0,96
200	0,432	0,9	0,95	0,92	0,92
300	0,304	0,8	0,92	0,88	0,88
400	0,188	0,7	0,86	0,84	0,84
500	0,1	0,6	0,81	0,8	0,8
600	0,045	0,31	0,75	0,76	0,76
700	0,03	0,13	0,54	0,71	0,71
800	0,015	0,09	0,33	0,63	0,63
900	0,008	0,0675	0,21	0,45	0,45
1000	0,004	0,045	0,09	0,2	0,2
1100	0,001	0,0225	0,03	0,1	0,05
1200	0	0	0	0	0

3.3 Termiset materiaaliominaisuudet

Tässä tutkimuksessa teräksen ja betonin tärkeimmät termiset materiaaliominaisuudet ovat ominaislämpökapasiteetti c , lämmönjohtavuus λ ja lämpöpitenevä ΔL . Yhtälöissä (3.1) ... (3.4) on esitetty hiili-, betonirauditus-, austeniittis-ferriittisen, ferriittisen teräksen ja betonin ominaislämpökapasiteetit lämpötilan funktiona ja ne ovat esitetty alaindeksien a, dup, fer ja c avulla samassa järjestyksessä. Austeniittis-ferriittisellä ruostumattomalla teräksellä (Duplex) ja austeniittisellä teräkselle käytetään samoja yhtälöitä termisille materiaaliominaisuuksille. Samoin myös liittopilarin ulkokuorena olevalle hiili- sekä raudoitusteräkselle käytetään samoja termisiä materiaaliominaisuuksia. Yhtälöistä saatu numeraarvon yksikkö on J/(kg*K). Yhtälöt ovat määritetty samassa muodossa standardeissa SFS-EN 1994-1-2 sekä SFS-EN 1993-1-2, pois lukien ferriittisen ruostumattoman teräksen yhtälö, jona käytetään lähteestä [9] esitettyä kaavaa. [12][19]

$$c_a = 425 + 7,73 * 10^{-1}\theta - 1,69 * 10^{-3}\theta^2 + 2,22 * 10^{-6}\theta^3, \quad (3.1)$$

$$\text{kun } 0 \leq \theta \leq 600 \text{ } ^\circ\text{C}$$

$$c_a = 666 - \left(\frac{13002}{\theta - 738} \right), \quad \text{kun } 600 < \theta \leq 735 \text{ } ^\circ\text{C}$$

$$c_a = 545 + \left(\frac{17820}{\theta - 731} \right), \quad \text{kun } 735 < \theta \leq 900 \text{ } ^\circ\text{C}$$

$$c_a = 650, \quad \text{kun } 900 < \theta \leq 1200 \text{ } ^\circ\text{C}$$

$$c_{dup} = 450 + 0,28\theta - 2,91 * 10^{-4}\theta^2 + 1,34 * 10^{-7}\theta^3 \quad (3.2)$$

$$c_{fer} = 430 + 0,26\theta \quad (3.3)$$

$$c_a = 900, \quad \text{kun } 20 \leq \theta \leq 100 \text{ } ^\circ\text{C} \quad (3.4)$$

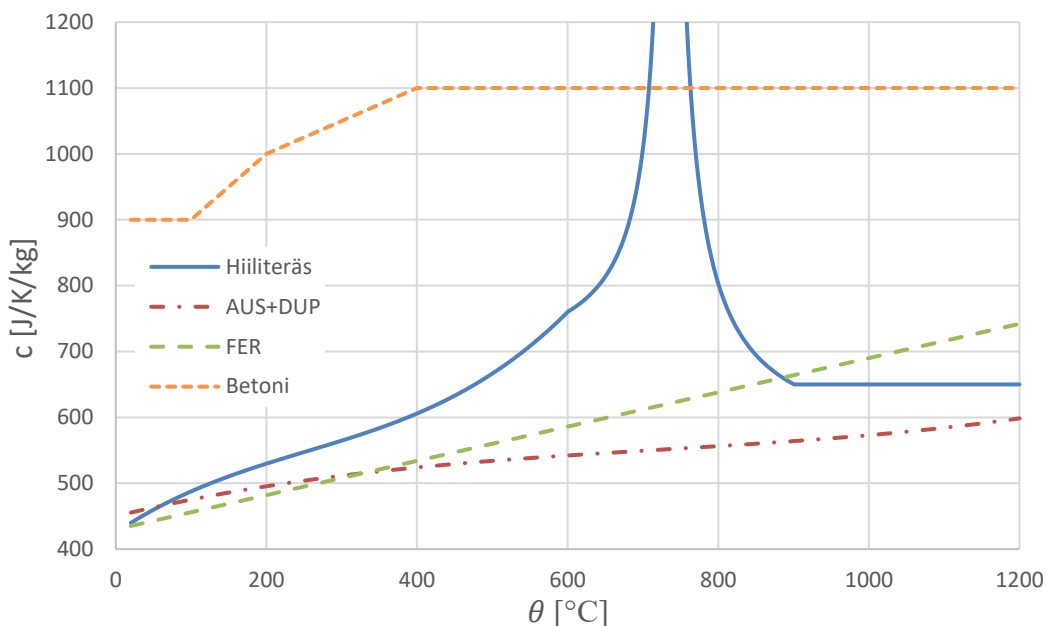
$$c_a = 900 + (\theta - 100), \quad \text{kun } 100 < \theta \leq 200 \text{ } ^\circ\text{C}$$

$$c_a = 1000 + \frac{\theta - 200}{2}, \quad \text{kun } 200 < \theta \leq 400 \text{ } ^\circ\text{C}$$

$$c_a = 1100, \quad \text{kun } 400 \leq \theta \leq 1200 \text{ } ^\circ\text{C}$$

Eurokoodi SFS-EN 1993-1-2 esittää liitteessä C mekaaniset ja termiset ominaisuudet ruostumattomille teräksille 1.4301, 1.4401, 1.4571, 1.4003 ja 1.4462. Lämpöpitenemän kaava on annettu kohdassa C.3.1(1) ja tekstissä on kerrottu kaavan pätevän austeniittisille teräslajeille. Ominaislämpökapasiteetin ja lämmönjohtavuuden kaavojen kohdalla mainitaan yleisesti vain, että ne pätevät ruostumattomille teräksille. Tästä herää kysymys, että koska teräslaji 1.4301 on ferriittinen eikä austeniittinen teräslaji, päteekö ominaislämpökapasiteetin tai lämmönjohtavuuden yhtälö myös vain austeniittisille teräkselle. Toinen vaihtoehto on, että sana austeniittinen on kirjoitusvirhe ja kaavat pätevät kaikkiin standardissa esitettyihin teräslajeihin. Tässä työssä teräslajille 1.4301 käytetään ferriittisen ruostumattoman teräksen termisiä ja mekaanisia ominaisuuksia, jotka löytyvät liitteestä [9]. Lähteessä myös arvellaan, että nämä ferriittisten teräslajien yhtälöt tulevat standardin SFS-EN 1993-1-2 seuraavaan revisioon. Ferriittisten teräslajien ominaisuuksia kuvaavien laskentakaavojen käyttö on varmalla puolella oleva vaihtoehto ainakin tämän tutkimuksen osalta. [19]

Kuvassa 3.5 on esitetty kuvaajien muodossa betonin ja käytettävien teräsmateriaalien ominaislämpökapasiteetin määrittelevät yhtälöt. Hiiliteräksen ominaislämpökapasiteetin kulmakerroin kasvaa pienillä lämpötiloilla hitaasti ja 600 °C kohdalla kasvu kiihtyy jyrkästi. 735 °C kohdalla tapahtuu sen kiderakenteeseen liittyvä faasimuutos ja hiiliteräksen ominaislämpökapasiteetti kasvaa hetkellisesti rajatta. Rajana käytetään SFS-EN 1994-1-2 mukaan kuitenkin 5000 J/(kg*K). Tämän jälkeen sen ominaislämpökapasiteetti laskee jyrkästi 900 °C kohdalla alkavaan vakioarvoon 650 J/(kg*K). [12]

Kuva 3.5 Betonin ja käytettävien teräsmateriaalien ominaislämpökapasiteetit.

Ruostumattomien teräksien ominaislämpökapasiteetit kasvavat lineaarisesti. Austeniittisilla ja Duplex teräksillä on huoneenlämmössä hiukan suurempi ominaislämpökapasiteetti kuin ferriittisillä teräksillä, mutta ferriittisillä teräksillä ominaislämpökapasiteetti kasvaa palotilanteessa jyrkemmin ja 1200 °C kohdalla ero on lähes kaksinkertainen vastakkaiseen suuntaan. Betonin ominaislämpökapasiteetti on moninkertainen teräksiin nähden. Se on huoneenlämmössä n. 900 J/(kg*K) ja kasvaa lineaarisesti kahdessa osassa välillä 100...400 °C arvoon 1100 J/(kg*K), jonka jälkeen se pysyy vakiona lämpötilan noustessa.

Betonin lämpökapasiteetti ei todellisuudessa ole neliosainen diskreetti funktio vaan monimutkaisempi, betonin kosteudesta riippuva funktio. Edellä esitetty yhtälö on jonkinlainen kompromissi, joka on esitetty standardissa SFS-EN 1994-1-2 ja se soveltuu tavanomaiselle kuivalle betonille. Kuiva tarkoittaa tässä tapauksessa betonia, joka on saavuttanut tasapainokosteuspitoisuuden, jona pidetään enintään 4 % betonin painosta. Betonissa oleva ylimääräinen kosteus alkaa höyrystyä 100 °C kohdalla ja tämä kasvattaa betonin ominaislämpökapasiteettia merkittävästi hetkellisesti. Tämä näkyisi kuvassa 3.5 piikkinä betonin ominaislämpökapasiteetissa 100 °C kohdalla ja yhtyisi lineaarisesti kuvaajaan noin 200 °C kohdalla. Piikin suuruus riippuu betonin kosteudesta ja sen ollessa 3 % betonin painosta hetkellinen ominaislämpökapasiteetti olisi 2020 J/(kg*K) ja 10 % betonin painosta se olisi 5600 J/(kg*K). Tällaisia kosteusmääriä saattaa olla juuri betonilla täytetyissä putkiliittopilarissa. Tässä tutkimuksessa käytetään betonin ominaislämpökapasiteetille kuitenkin kaavaa (3.4), koska betonin kosteuden määrään liittyy aina epävarmuutta. Varmuuden saamiseksi tulisi tehdä mittaus jo toteutetusta liittopilarista ja tämä ei sovellu kronologisesti suunnitteluprosessiin. [12]

Yhtälöissä (3.5) ... (3.8) on esitetty käytettävien materiaalien lämmönjohtavuudet lämpötilan funktiona. Niiden yksikkö on W/(m*K). Kuten edellä, yhtälöt löytyvät samassa muodossa Eurokoodeissa pois lukien ferriittisten teräslajien yhtälö, joka otetaan lähteestä [9]. Betonilla lämmönjohtavuuden arvona käytetään yläraja-arvoa, kuten standardin SFS-EN 1994-1-2 kansallinen liite velvoittaa. Kuvassa 3.6 on yhtälöt kuvattuina ja lisäksi on kuvattu betonin lämmönjohtavuuden alaraja-arvo. [7][12]

$$\lambda_a = 54 - 3,33 * 10^{-2}\theta, \quad \text{kun } 20 < \theta \leq 800 \text{ }^{\circ}\text{C} \quad (3.5)$$

$$\lambda_a = 27,3, \quad \text{kun } 800 < \theta \leq 1200 \text{ }^{\circ}\text{C}$$

$$\lambda_{dup} = 14,6 + 1,27 * 10^{-2}\theta \quad (3.6)$$

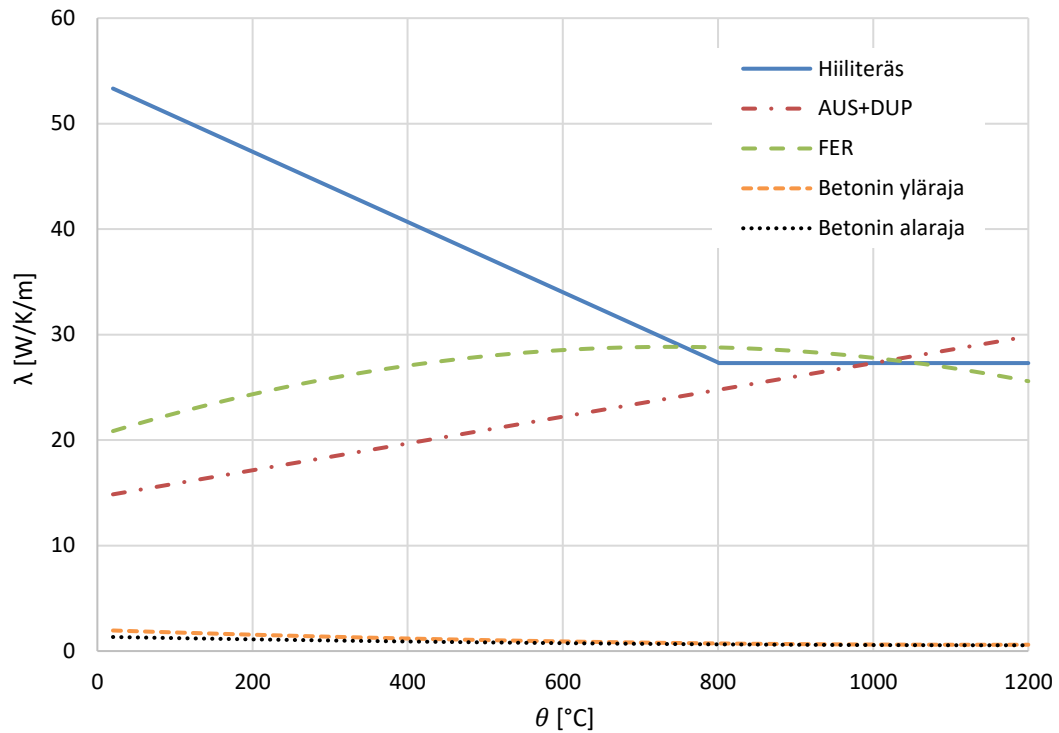
$$\lambda_{fer} = 20,4 + 2,28 * 10^{-2}\theta - 1,54 * 10^{-5}\theta^2 \quad (3.7)$$

$$\lambda_c = 2 - 0,2451 \frac{\theta}{100} + 0,0107 \left(\frac{\theta}{100} \right)^2 \quad (3.8)$$

Ruostumattomien teräksien lämmönjohtavuudet ovat pienillä lämpötiloilla merkittävästi pienempiä kuin hiiliteräksellä. Hiiliteräksen lämmönjohtavuus laskee lineaarisesti arvoon 27,3 W/(m*K) välillä 20 ... 800 °C ja samalla välillä ruostumattomilla teräksillä lämmönjohtavuus kasvaa karkeasti samalle tasolle. Välillä 800 ... 1200 °C lämmönjohtavuuksissa ei ole suuria eroja.

Ruostumattomilla teräksillä on pienempi lämmönjohtavuus pienillä lämpötiloilla, mutta siitä on varsinaista hyötyä suunnittelussa vain lyhyiden palonkestoaikojen kohdalla kuten R15, R30 ja R45, sillä teräsprofiili lämpenee palotilanteessa nopeasti. Kohdassa 2.2 tehdyssä jäykkyysvertailussa esimerkiksi teräsprofiilin CHS 273x8,0 lämpötila seinämän keskikohdassa on 15 minuutin palon kohdalla 432 °C, 30 minuutin kohdalla 697 °C ja 45 minuutin kohdalla 815 °C teräslajilla S355. Vastaavat arvot teräslajilla 1.4003 ovat 346 °C, 609 °C ja 764 °C sekä teräslajilla 1.4301 ne ovat 344 °C, 611 °C ja 767 °C. Tässä esimerkissä ruostumattomien teräksien lämpötilat ovat hyvin lähellä toisiaan. Teräslajin S355 lämpötila on teräslajin 1.4301 lämpötilaa 24,9 % suurempi 15 minuutin palon kohdalla, puolen tunnin kohdalla 14,1 % ja 45 minuutin kohdalla enää vain 6,3 % suurempi. Teräsprofiilien lämpötilojen suuruuteen vaikuttaa keskeisesti myös teräslajin emissiivisyys ja sitä analysoidaan yksityiskohtaisemmin kappaleessa 5.2.

Yhtälöissä (3.9)... (3.11) on betonin ja teräsmateriaalien lämpöpitenemät. Toisin kuin edellä sekä ferriittisellä että austeniittisellä että austeniittis-ferriittisellä ruostumattomalla teräksellä on sama lämpöpitenemä ja sitä merkitään alaindeksillä rst.

Kuva 3.6 Betonin ja käytettävien teräsmateriaalien lämmönjohtavuudet.

$$\Delta L_a = (-2,416 * 10^{-4} + 1,2 * 10^{-5}\theta + 0,4 * 10^{-8}\theta^2)L, \quad (3.9)$$

kun $20 < \theta \leq 750 \text{ } ^\circ\text{C}$

$$\Delta L_a = 11 * 10^{-3}L, \quad \text{kun } 750 < \theta \leq 860 \text{ } ^\circ\text{C}$$

$$\Delta L_a = (6,2 * 10^{-3} + 2 * 10^{-5}\theta)L, \quad \text{kun } 860 < \theta \leq 1200 \text{ } ^\circ\text{C}$$

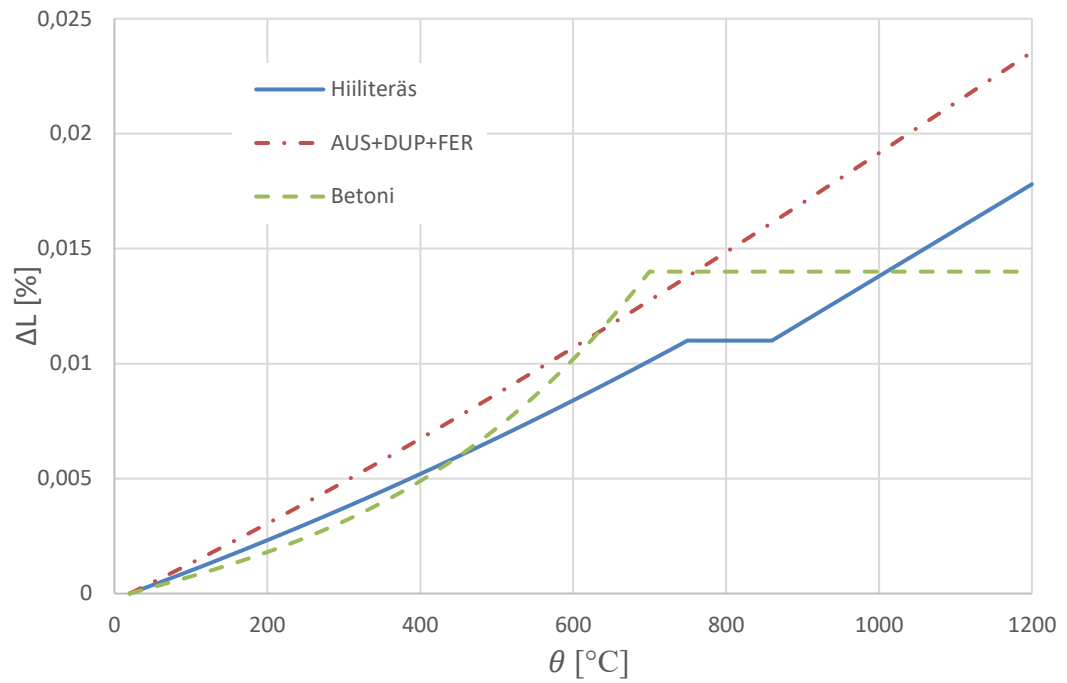
$$\Delta L_{rst} = (16 + 4,79 * 10^{-3}\theta - 1,243 * 10^{-3}\theta^2) * \frac{\theta - 20}{10^6}L \quad (3.10)$$

$$\Delta L_c = (-1,8 * 10^{-4} + 9 * 10^{-6}\theta + 23 * 10^{-11}\theta^3)L, \quad (3.11)$$

kun $20 < \theta \leq 700 \text{ } ^\circ\text{C}$

$$\Delta L_c = 0,014L, \quad \text{kun } 700 < \theta \leq 1200 \text{ } ^\circ\text{C}$$

Edellisissä yhtälöissä L on kappaleen alkuperäinen pituus $20 \text{ } ^\circ\text{C}$ kohdalla. Kuvassa 3.7 on kuvaukset edellisistä yhtälöistä. Materiaalien lämpöpitenemät käyttäytyvät saman kaltaisesti ja merkittäviä eroja niiden suuruuksissa ei ole. Betonilla ja hiiliteräksellä on vakioalue, jossa lämpöpitenemä ei kasva lämpötilan noustessa. Hiiliteräksellä se on hetkellinen ja betonilla pysyvä. Ruostumattomien teräksien lämpöpitenemä on melko suoraviivainen, ja kevyesti nouseva tarkasteltavalla alueella.

Kuva 3.7 Hiili-, ruostumattomien teräksien ja betonin lämpöpitenevät.

4. POIKKILEIKKAUKSEN PURISTUS- JA TAIVUTUSKESTÄVYYDET

4.1 Puristuksen ja taivutuksen yhteisvaikutus

Liittopilarin mitoitusta muistuttaa teräsbetonipilarin mitoitusta. Mitoituksessa etsitään rakenteelle suurin normaalivoiman N ja sitä vastaavan taivutusmomentin M arvo, jotka riippuvat rakenneteräksen, betonin ja mahdollisen raudoituksen poikkileikkauksista. Normaalivoima- ja taivutusmomenttikestävyys ovat riippuvaisia toisistaan siten, että poikkileikkauksen on pystyttävä vastaanottamaan molemmat rasitukset samanaikaisesti. Esimerkiksi, jos poikkileikkaus on täysin puristettu, niin se ei pysty enää vastaanottamaan taivutuksesta aiheutuvaa lisäpuristusta, mutta täysin taivutettuna poikkileikkaus kestää vielä tietyn määrän puristuskuormaa. Samankaltainen normaalivoiman ja taivutusmomentin piste (N, M) voidaan laskea siten, että asetetaan neutraaliakseli jokaiseen eri poikkileikkauksen pisteeseen ja lasketaan jännitysresultanttien N ja M suuruudet. Lausekkeet ovat yleisessä tapauksessa muotoa

$$\left\{ \begin{array}{l} N = \sum_{i=a,s,c} \int_{A_i} \sigma_i dA_i \\ M = \sum_{i=a,s,c} \int_{A_i} \sigma_i y dA_i \end{array} \right. , \sigma_a = \frac{f_y}{\gamma_a}, \sigma_s = \frac{f_{sk}}{\gamma_s}, \sigma_c = \alpha_{cc} \frac{f_{ck}}{\gamma_c}. \quad (4.1)$$

Jännitysresultanttien arvot voidaan laskea mielivaltaisessa määrässä pisteitä, mutta kuitenkin yleensä vähintään neljässä, joita käsitellään yksityiskohtaisemmin tässä myöhemmin kappaleessa. [2]

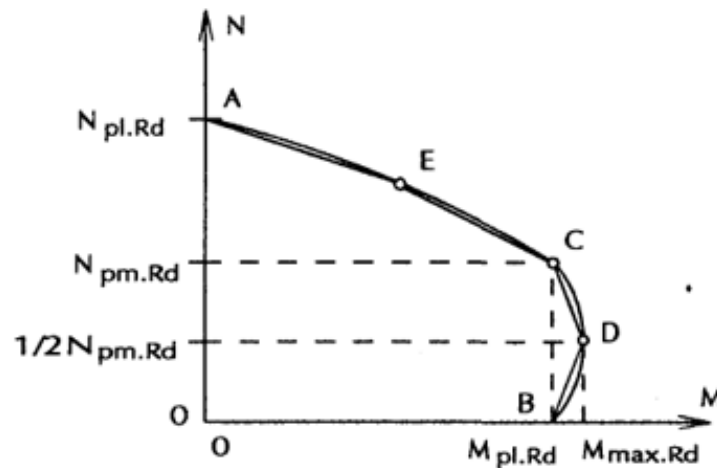
Koordinaattipisteiden (N, M) joukko muistuttaa vaakasuuntaista paraabelia, joka kasvaa negatiivisen M -akselin suuntaan. Tätä pisteiden joukkoa kutsutaan yhteisvaikutuskäyräksi ja se toimii liittopilarin mitoituksen peruseriaatteena. Kuormituksen puristusvoiman ja taivutusmomentin yhdistelmä on oltava tämän yhteisvaikutuskäyrän sisällä. Yhteisvaikutuskäyrän muodostamista standardin SFS-EN 1994-1-1 mukaisella yksinkertaisella laskentamenetelmällä käydään läpi tarkemmin myöhemmin tässä kappaleessa. Kuvassa 4.1 on esitetty esimerkki yhteisvaikutuskäyrästä. [2]

Edellinen menetelmä on esitetty Eurokoodin esistandardissa SFS-ENV 1994-1-1 liitteessä C ja sen muodosti Roik ja Bergmann vuonna 1992. Menetelmää käsiteltiin ensikerran ECCS:n julkaissa *Composite Structures* [25], joka julkaistiin vuonna 1981 ja sitä

kehitettiin saksalaisessa standardissa DIN 18800 vuonna 1998. Eri versiot johtavat hie-
man erilaisiin tuloksiin, mutta ero on lähinnä tavoittelussa varmuustasossa. Eroavaisuudet
näkyvät merkittävimmin hoikissa liittopilarissa. [2][4]

Standardiin SFS-EN 1994-1-1 menetelmä ei päätenyt tuntemattomasta syystä. Esistan-
dardia voidaan kuitenkin käyttää standardin SFS-EN 1994-1-1 käsikirjana ja lähdekirjal-
lisuutena ja se sisältää muutamia asioita, joita ei nykyisessä standardissa käsitellä, kuten
poikkileikkauksen kestävyysien $M_{pl.Rd}$ ja $N_{pl.Rd}$ laskentamenetelmät, liittopilarin murtu-
mistavat, leikkausliitos ja -liittimet sekä voimien siirtyminen pilari-palkki liitoksessa.
Laskentamenetelmä on validi, sillä se perustuu tekniseen taivutusteoriaan. Liittopilarin
mitoitukseen liittyvässä kirjallisuudessa sekä kotimaisessa että eurooppalaisessa tätä me-
netelmää on suositettu, koska se on käytettävyydeltään ainoa keino, jolla voidaan lasken-
nallisesti, mutta kuitenkin ilman tietokoneohjelmistoja, todeta rakenteen kestävyys ja sa-
malla saada taloudellinen lopputulos. [4][3]

Eurokoodi SFS-EN 1994-1-1 ei aseta vaatimuksia liittopilaripoikkileikkaukselle ylei-
sessä tapauksessa, mutta ei myöskään ohjeista epäsymmetristen tai muuten poikkeuksel-
listen poikkileikkausten laskentaa. Yleinen menetelmä ei sovellu jokapäiväiseen raken-
nesuunnitteluun ja sen käyttö rajoittuu käytännöllisesti katsoen akateemiseen tutkimus-
työhön. Vaihtoehtoisiksi jää Standardin SFS-EN 1994-1-2 liitteessä H esitetty yksinker-
tainen laskentamalli, jolla on hyvin rajattu sovellusalue, tai SFS-ENV 1994-1-1 mukainen
yksinkertainen laskentamalli. Tässä tutkimuksessa laskelmat suoritetaan esistandardin
SFS-ENV 1994-1-1 mukaisella laskentamenetelmällä. [4][3][12]

Kuva 4.1 Yleinen yhteisvaikutuskäyrä. [2]

Liittopilariin oletetaan kehittyvän täysi plastisuusteorian mukainen puristuskestävyys,
mikäli nurjahdus tai lommahdus ei sitä estä. Sen lause on

$$N_{pl.Rd} = N_{a.Rd} + N_{c.Rd} + N_{s.Rd} = A_a f_{yd} + \alpha_{cc} A_c f_{cd} + A_s f_{sd}. \quad (4.2)$$

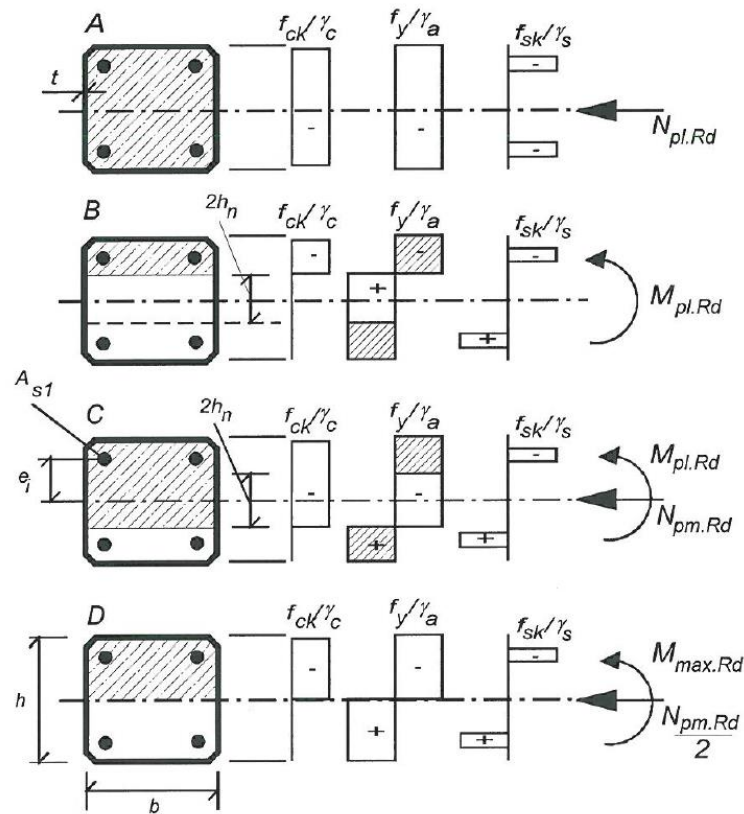
Alaindeksit a , c ja s tarkoittavat teräs, betoni ja betonirauditus lausumisjärjestyksessä. Betonilla täytetyillä teräsprofiililiittopilareilla käytetään kerrointa $\alpha_{cc} = 1,0$ [3]. Muissa liittopilaripoikkileikkauksissa käytetään kerrointa $\alpha_{cc} = 0,85$.

Liittopilarin suurin puristuskestävyys $N_{pl,Rd}$ kuvaa yhteisvaikutuskäyrän pistettä $(0, N_{pl,Rd})$ ja sitä kutsutaan yleensä kirjallisuudessa pisteeksi A. Poikkileikkauksen suurinta puristuskestävyyttä ei käytännössä voida saavuttaa, koska pilariin syntyy pakosti epäkeskisyyden ja toisen kertaluvun vaikutuksista taivutusmomenttia. Koordinaattipisteessä $(M_{pl,Rd}, 0)$ on pilarin taivutusmomenttikestävyyden arvo, kun pilariin vaikuttaa vain taivutusmomentti. Tätä kutsutaan pisteeksi B. [2]

Yhteisvaikutuskäyrän pisteessä $(N_{pm,Rd}, M_{pl,Rd})$ puristuskestävyys on betonipoikkileikkauksen puristuskestävyys ja taivutuskestävyyden arvo on liittopilaripoikkileikkauksen taivutuskestävyys kuten pisteessä B. Viimeinen helposti laskettava piste sijaitsee koordinaateissa $(N_{pm,Rd}/2, M_{pl,max})$, jossa liittopilaripoikkileikkauksen puristuskestävyys on puolet betonin puristuskestävyydestä ja taivutuskestävyys on koko poikkileikkauksen suurin mahdollinen taivutuskestävyys, joka on yleensä vain marginaalisesti suurempi kuin taivutuskestävyyden arvo pisteessä C. [2]

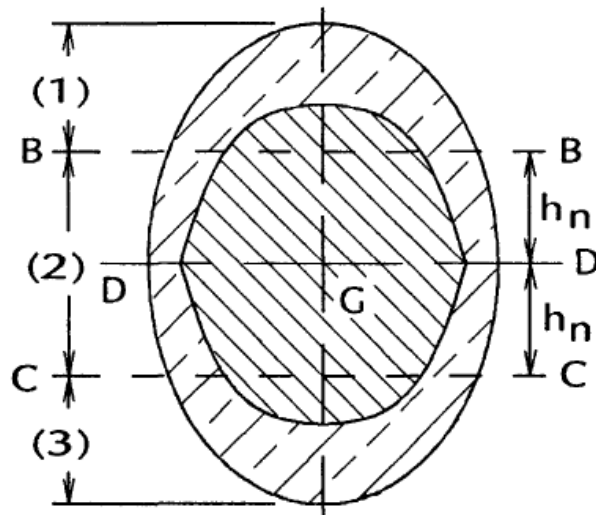
Edelliset pisteet voidaan myös kuvata poikkileikkauksen jännitys jakaumien avulla, jotka on esitetty kuvassa 4.2. Vinoviivarasteri kuvaa puristusta ja rasterioimaton alue on vetoa. Jännitykset kuvaavat poikkileikkauksen suurimpia plastisia jännityksiä, joita se kestää murtumatta. Kuten betonin mitoituksessa yleensä, betonille ei sallita vetojännitystä sen haurauden johdosta. [2]

Pisteessä B poikkileikkaukseen vaikuttaa vain taivutusmomentti. Tämä tuottaa poikkileikkaukseen jännitys jakauman, jossa taivutusneutraaliakselin sijainti on mitan h_n päässä vastaavan isotrooppisen poikkileikkauksen neutraaliakselista. Kun poikkileikkausta rasittava puristukuorma kasvaa hieman, alkaa taivutusneutraaliakseli siirtyä lähemmäksi symmetria-akselia, jolloin myös taivutusmomenttikestävyys kasvaa. Kuormitusta lisäämällä taivutusmomenttikestävyys jatkaa kasvamista, kunnes taivutusneutraaliakseli saavuttaa symmetria-akselin, jonka jälkeen se alkaa pienentyä. Pisteessä C taivutusneutraaliakseli on yhtä kaukana symmetria akselista kuin pisteessä B ja taivutusmomentitkestävyys on sama kuin pisteessä B. Poikkileikkauksen puristuskestävyys on kasvanut taivutusneutraaliakselin liikkeessä pisteestä B pisteeseen C arvoon $N_{pm,Rd}$. [2]

Kuva 4.2 Liittopilaripoikkileikkauksen eri jännitysjaumat perustapauksissa. [4]

Pyöreillä poikkileikkauksilla käytetään merkinnän h_n sijasta merkintää D_n . Yleisesti merkintöjä käytetään synonyymeinä ja niin tehdään myös tässä työssä.

Kuva 4.3 Liittopilaripoikkileikkaus, joka on molempien pääsuuntien suhteen symmetrinen. [2]

Merkitään osia numeroin 1, 2 ja 3 sekä materiaaleja c , a ja s ja lisäksi osien kestävyys R_{ij} . Osiin jakaminen on esitetty kuvassa 4.3. Puristuskestävyyden muutos alkaen pisteestä B pisteeseen C on

$$N_{pm.Rd} - 0 = R_{c1} + |R_{a1}| + |R_{a2}| - |R_{a3}| + |R_{s1}| - |R_{s2}| - (R_{c1} + R_{c2} + |R_{a1}| + |R_{a2}| + |R_{a3}| + |R_{s1}| + |R_{s2}|). \quad (4.3)$$

Ja lauseke sievenee muotoon

$$N_{pm.Rd} = R_{c2} + 2|R_{a2}|. \quad (4.4)$$

Symmetriasta saadaan myös lisäehtot

$$R_{a1} = |R_{a3}| \text{ ja } R_{s1} = |R_{s3}|. \quad (4.5)$$

Pisteessä B jännitysresultantti on

$$R_{c1} + R_{a1} - |R_{a2}| - |R_{a3}| + R_{s1} - |R_{s2}| = 0, \text{ eli } R_{c1} = R_{a2}. \quad (4.6)$$

Yhdistämällä kaavat (4.6) ja (4.4) sekä symmetriaehto (4.5) saadaan pisteen B puristuskestävyydeksi

$$\begin{aligned} N_{pm.Rd} = R_{c2} + R_{c1} + R_{c3} &= \frac{\alpha_{cc}A_{c1}f_{cd}}{\gamma_c} + \frac{\alpha_{cc}A_{c2}f_{cd}}{\gamma_c} + \frac{\alpha_{cc}A_{c3}f_{cd}}{\gamma_c} \\ &= N_{c.Rd}. \end{aligned} \quad (4.7)$$

Lisäksi symmetriaehdosta voidaan päätellä, että pisteen D puristuskestävyys on oltava puolet edellisestä tuloksesta eli $N_{c.Rd}/2$.

Betonin puristuskestävyys $N_{c.Rd}$ on triviaali laskentaprosessi kuten on myös suurimman taivutuskestävyyden $M_{pl,max}$ laskenta. Taivutuskestävyyden arvon $M_{pl.Rd}$ laskennassa on otettava huomioon, että taivutusneutraaliakselin sijainti on siirtynyt mitan h_n etäisyydelle symmetria-akselista eli taivutuskestävyyden arvo on siirtymän jälkeen

$$M_{pl.Rd} = M_{pl,max} - M_{n.Rd}, \quad (4.8)$$

Puristuksen aiheuttama lisämomenttikestävyys $M_{n.Rd}$ esittää kuvien 4.2 ja 4.3 $2h_n$ korkuiseen poikkileikkauksen taivutuskestävyyttä. Mitta h_n pystytään selvittämään geometrian avulla, sillä se on eräänlainen tasapainoehto. Sen mukaan kuvan 4.3 alueella 1 olevan betonin puristuskestävyys on oltava yhtä suuri kuin akselien D-D ja B-B rajaaman alueen rakenneteräksen sekä raudoituksen vetokestävyyksien summa. Joissain tilanteissa mitta h_n voidaan laskea melko yksinkertaisesti. Näitä tapauksia ovat tilanne, jossa betoniraudoitusta ei ole ollenkaan tai betoniraudoitusta ei ole akselin B-B tai C-C kohdalla. Mikäli akselien kohdalla on betoniraudoitusta, laskenta hankaloituu merkittävästi ja matemaattisesti validin sulkulausekkeen muodostamisesta tulee erittäin hankalaa. Todellinen tulos

voidaan selvittää käytännöllisesti katsoen joko jollakin tietokoneohjelmistolla tai iteratiivisella laskennalla, jotka molemmat eivät palvele jokapäiväistä suunnittelutyötä.

Eurokoodin esistandardissa SFS-ENV 1994-1-1 on lisäksi esitetty lisäpiste E. Se sijaitsee pisteiden A ja C välissä ja sen tarkoitus on tarkentaa yhteisvaikutuskäyrän muotoa. Standardi SFS-ENV 1994-1-1 ohjeistaa asettamaan lisäpisteen etäisyydelle

$$h_E = \frac{h_N}{2} + \frac{h}{4}, \quad (4.9)$$

mutta se voidaan asettaa käytännössä mielivaltaiseen pisteeseen, joka on kauempana symmetria-akselista kuin h_n . Lisäpisteitä ei myöskään rajoiteta yhteen vaan niitä voi olla mielivaltaisen määrä. Tosin laskentakaavat pitenevät jokaisella uudella pisteellä. Pisteen E vaikutus on esitetty edellä kuvassa 4.1. [2]

Kirjallisuudessa esitetään mitan h_n laskennalle kahta erilaista peruseriaa. Toisessa menetelmässä betoniraudoitusta ei oteta huomioon ollenkaan ja toisessa otetaan huomioon, mikäli betonirauditus on akselien B-B ja C-C rajaaman alueen sisällä. Ensimmäistä menetelmää käytetään esimerkiksi Liittorakenteiden suunnittelu ja mitoitus Eurocode 4 – oppikirjassa (TRY/by58) ja toista Eurokoodin esistandardissa SFS-ENV 1994-1-1. Laskentakaavat ovat

$$h_n = \frac{A_c f_{cd}}{2b f_{cd} + 4t(2f_{yd} - f_{cd})} \text{ ja} \quad (4.10)$$

$$h_n = \frac{N_{pm.Rd} - A_{sn}(2f_{sd} - f_{cd})}{2b f_{cd} + 4t(2f_{yd} - f_{cd})}. \quad (4.11)$$

Kaavoilla (4.10) [4] ja (4.11) [2] voidaan laskea myös suorakaidepoikkileikkauksen leveyssuunnan puhtaana taivutuksen neutraaliakselin korkeus vaihtamalla h ja b arvot päinvastaisiksi. Lisäksi pyöreälle poikkileikkaukselle kaavat antavat likimääräisarvon vaihtamalla suorakaiteen korkeus h pyöreän profiilin halkaisijaan D . [3]

Standardin SFS-ENV 1994-1-1 menetelmä ei ole aina käyttökelpoinen, sillä sen osoittajassa on alueella $2h_n$ olevan raudoituksen pinta-ala A_{sn} . Tämän vuoksi mitan h_n sijainti on aluksi arvattava. Jos betoniraudoitusta on akselin kohdalla, pitää tarkka tulos selvittää eritavalla. Menetelmät ovat yksinkertaistuksia, joiden avulla suunnittelutyöstä pyritään tekemään sujuvampaa ja ne ovat lisäksi varmalla puolella olevia yksinkertaistuksia. Toisaalta on muistettava, että mitta h_n määrää yhtä aikaisen puristuksen ja taivutuksen yhteisvaikutuskuvaajan pinta-alan eli taivutuskestävyyden arvot pisteissä B sekä C ja sen tarkasta laskemisesta on etua varsinkin raskaasti raudoitetuissa poikkileikkauksissa. Normaaliämpötilamitoituksessa saadaan yksinkertaistetuilla kaavoilla varsin hyväksyttäviä tuloksia keskeisesti puristetulle liittopilarille, mutta palomitoituksessa poikkileikkauksen

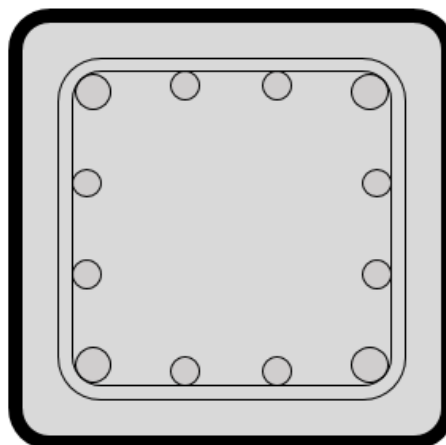
taivutusjäykkyys laskee merkittävästi ja sitä kautta toisen kertaluvun vaikutukset ottavat suuremman roolin. Vaikka poikkileikkaukseen vaikuttaisi keskeinen puristuskuorma; hoikkuuden takia taivutusrasituksista tulee todella merkittäviä. Tästä seuraa, että optimaalinen ja siten taloudellisen poikkileikkauksen mitoituspiste on lähellä pistettä C. Suurimmassa osassa todellisista liittopilareista juuri palomitoitus on mitoittava tilanne. [2][4]

Kuvassa 4.1 alueen BCD käyttöön on säädetty Eurokoodissa lisäehtoja. Niissä kuormien osavarmuuskertoimia muutetaan, mikäli kuormituspiste (N , M) on alueella BCD ja mikäli normaalivoima ja taivutusmomentin syntyvät eri kuormituksista. Eli esimerkiksi, jos taivutusmomentti aiheutuu tuulesta ja normaalivoima rakenteiden omapainosta, aluetta BCD voidaan käyttää, mutta omapainojen varmuuskerrointa on pienennettävä 20 %, standardin SFS-EN 1994-1-1 kohdan 6.7.1(7) mukaan. Tämä vaikuttaa siis myös yhteisvaikutuskäyrän AECBD pisteisiin ja laskenta on käytännössä suoritettava uudelleen. [3]

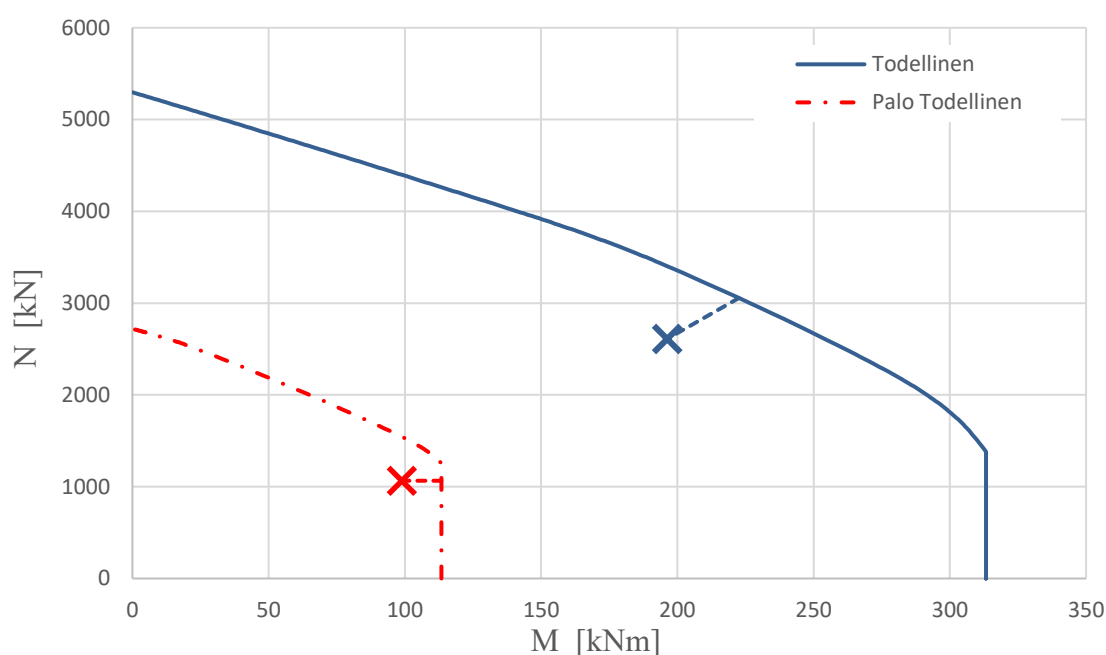
Kyseisellä alueella suurimman taivutusmomentin saavuttamiseksi poikkileikkaukseen on oltava myös puristettu. Sen johdosta muuten merkityksettömällä puristuskuorman muutoksella yhteisvaikutuskäyrän sallittu alue saattaa ylittyä. Tämä saattaa johtua esimerkiksi betonin tilavuuspainon epätarkkuudesta tai kuormien osavarmuuskertoimista, mutta puristuskuorma saattaa kehittyä liian suureksi myös tavallisen ja oikealla tavalla suoritettun suunnitteluprosessin aikana. Tässä tutkimuksessa käytetään mitoituksessa sallittuna alueena kuvan 4.1 mukaisen yhteisvaikutuskäyränä aluetta AECB.

Kuvassa 4.4 on esitetty erään liittopilarin poikkileikkaus ja kuvassa 4.5 on esitetty sen tarkasti lasketut yhteisvaikutuskuvaajat sekä normaalilämpötilassa että palotilanteessa. Liittopilaripoikkileikkaus on SHS 250x250x8,0 (S355), betonirauditus 4T20+8T16 (B500B) ja betonin lujuusluokka C40/50. Paloluokka on R60 ja betonin suojapeitepaksuus 20 mm. Yläpuolisen rakenteen omapaino on 800 kN ja hyötykuorma 1800 kN. Liittopilarisiin vaikuttaa ulkoinen momentti, joka muodostuu välipohjan epätasapainoisesta liitoksesta siten, että pilarin yläpäässä momentti on 150 kNm ja alapäässä -50 kNm. Lisäksi taivutusmomenttia muodostuu mitoitusnormin oletetuista epätäydellisyyksistä kuten normaalivoiman epäkeskisyydestä, pilarin vinoudesta sekä pilarin käyryydestä. Edellä mainitut kuormat ovat mitoituskuormia. Palomitoituksessa pysyvän kuorman määrä on $800 / 1,15 = 696$ kN ja hyötykuorman $1800 / 1,5 * 0,3 = 360$ kN. Normaalilämpötilassa lopullinen kuormituspiste on (196, 2611) ja palotilanteessa (98,9, 1065). Välipohjilta muodostuvat taivutusmomentit oletetaan siirtyvän tarkasteltavan palotilassa olevan pilarin ylä- ja alapuolella sijaitseville palolta suojatuille pilareille kohdassa 2.1 kuvatulla tavalla.

Normaalilämpötilan käyttöaste on 86,9 % ja palomitoituksessa 87,2 %. Pilarin suurin plastinen taivutusmomenttikestävyys $M_{pl,Rd} = 313$ kNm ja suurin plastinen puristuskestävyys $N_{pl,Rd} = 5297$ kN. Vastaavat arvot palotilanteessa ovat $M_{pl,Rd,fi} = 113$ kNm ja $N_{pl,Rd,fi} = 2725$ kN. Yhteisvaikutuskuvaajasta on poistettu kuvan 4.1 alue BCD. Lisäksi kuvajassa on otettu huomioon mitoitusnormin α_M -kerroin, joka on teräslajin S355 tapauksessa normaalilämpötilassa 0,9 ja palotilanteessa 1,0.

Kuva 4.4 Liittopilaripoikkileikkaus SHS 250x250x8,0 ja betoniraudoitus 4T20+8T16

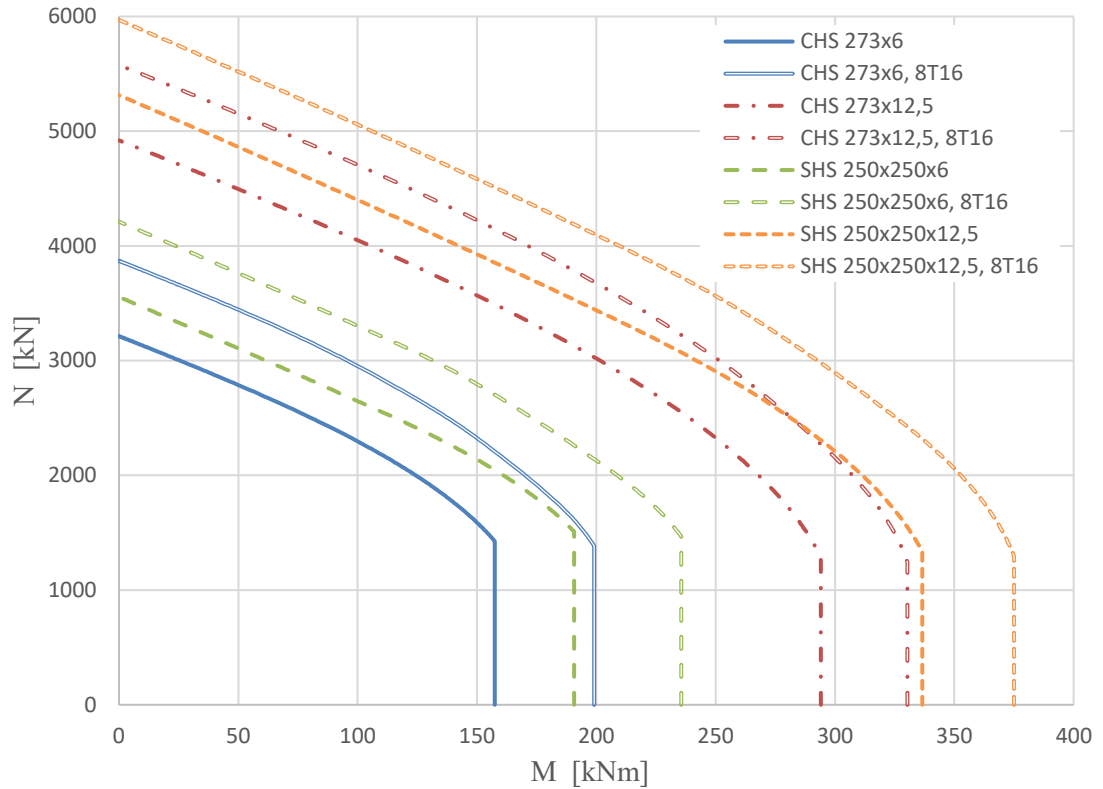
Kuva 4.5 Kuvan 4.4 liittopilarin yhteisvaikutuskuvaaja normaalilämpötilassa sekä palotilanteessa R60. Ylemmässä kuvaajassa on normaalilämpötila ja alemmassa palotilanne. Rastit kuvaavat mitoituspisteitä (N_{Ed} , M_{Ed}) ja ($N_{Ed,fi}$, $M_{Ed,fi}$) ja ne on yhdistetty lähimpään pisteeseen niiden yhteisvaikutuskuvaajalla.

Kuvasta 4.5 nähdään, että palotilanteen ja normaalilämpötilan välinen puristuskuorman suhde on karkeasti puolet ja taivutusmomentin kolmasosa. Nämä suhteet vaihtelevat liittopilarin poikkileikkauksen myötä ja merkityksellisin osa-alue on betoniraudoituksen koko ja sijoittelu. Kuvan 4.4 liittopilari on tiheästi raudoitettu ja poikkileikkauksen raudoitussuhde on 5,5 %. Palotilanteen taivutusmomenttikestävyys riippuu merkittävästi raudoitussuhteesta ja sen myötä esimerkissä on taivutusmomenttikestävyys tavanomaista suurempi. Toisaalta kuvan 4.4 betoniraudoituksen sijoittelu on suunnittelun näkökannalta optimaalinen, mutta käytännössä kuormansiirto-osat, kuten puukkolevyt tai konsolit oh-

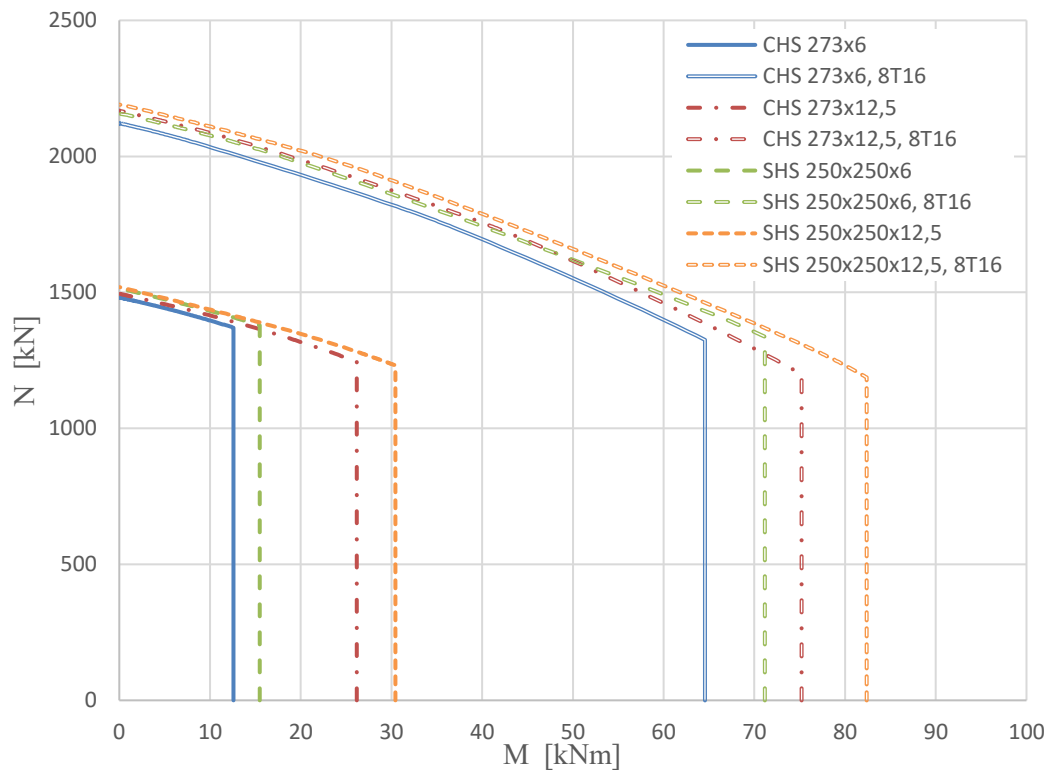
jaavat pääraudoituksen sijaintia. SFS-EN 1994-1-1 määrää kohdassa 6.7.3.1 poikkileikkauksen raudoitussuhteen suurimman arvon 6 % kun käytetään yksinkertaistettua laskentamenetelmää. Ottaen huomioon edellä mainitut yksityiskohdat liittopilarin betoniraudoitus on käytännössä suunniteltava siten, että sen kulmissa on suuret tangot ja vain tarvittaessa keskialueilla pienempiä raudoitustankoja. Lisäksi on mahdollista käyttää myös tankonippuja nurkissa, joka esimerkin tapauksessa olisi hyödyllistä. Tällöin voidaan hyödyntää myös taivutusjäykkyyden lisäys kokonaisuudessaan (tai lähes kokonaan) molempien pääakselin ympäri. Kuvan 4.4 esimerkin tapauksessa parempi ratkaisu olisi sijoittaa halkaisijaltaan 25 mm tangot kulmiin ja keskiväleihin yhdet 16 mm tangot ja päädyttäisiin hyväksyttävään ratkaisuun. Poikkileikkauksen raudoitusmäärä laskisi 0,2 prosenttiyksikköä ja käyttöaste laskisi normaalilämpötilassa 0,4 % ja palotilanteessa 13,9 %. [3]

Seuraavassa pohditaan laajemmin yhdistetyn puristuksen ja taivutusmomentin yhteisvaikutuskuvaajia normaalilämpötilassa sekä palotilanteessa R60 eräille neliö- ja pyöröprofiileille kevyesti raudoitettuna ja lisäksi ilman betoniraudoitusta. Tulokset on esitetty kuvissa 4.6 ja 4.7. Poikkileikkauksen lämpötilan laskeminen tapahtuu samalla tavalla kuin edellä kohdassa 2.2. Normaalilämpötilassa betoniraudoituksen 8T16 lisääminen suurentaa poikkileikkauksen normaalivoima- sekä taivutusmomenttikestävyyksiä. Suhteessa eniten lisäkestävyyttä aiheutuu poikkileikkauksiin, joiden teräsprofiilin seinämävahvuus on pieni. Lisäksi kestävyys kasvaa hieman enemmän pyöreillä profiileilla, mutta niiden välinen ero on lähinnä marginaalinen. Pyöreän profiilin CHS 273x6,0 tapauksessa betoniraudoituksen lisääminen aiheuttaa 26 % kasvun normaalivoimakestävyyteen ja 20 % kasvun taivutusmomenttikestävyyteen. Neliöprofiilin SHS 250x250x6,0 vastaavat kestävyysarvojen kasvut ovat 24 % ja 18 %. Profiilin CHS 273x12,5 kestävyys kasvaa 12 % ja 13 % ja SHS 250x250x12,5 kohdalla 11 % ja 12 %, samassa mainitsemisjärjestyksessä.

Palotilanteessa betoniraudoituksen läsnäolo ilmenee taivutusmomenttikestävyyksien suuressa positiivisella muutoksella ja normaalivoiman tapauksessa pienemmällä, mutta kuitenkin merkittävällä kasvulla. Betoniraudoituksen lisääminen kasvattaa taivutusmomenttikestävyyksiä moninkertaiseksi. Pienemmän seinämävahvuuden profiileissa taivutusmomenttikestävyys kasvaa pyöreällä 413 % ja neliöllä 360 %. Profiileilla CHS 273x12,5 ja SHS 250x250x12,5 taivutusmomenttikestävyyksien kasvut ovat 187 % ja 171 %. Normaalivoimakestävyys kasvaa kaikilla esimerkin profiileilla suhteessa lähes yhtä paljon, n. 42 – 45 %. Edellä havaitaan, että liittopilari saattaa toimia hyvin normaalilämpötilassa raudoittamattomanakin, mutta mikäli siltä vaaditaan jotakin oleellista palonkestoa, on käytettävä betoniraudoitusta.

Kuva 4.6 Eräiden liittopilariprofiilien yhdistetyn puristuksen ja taivutusmomentin yhteisvaikutuskuvaajat normaalilämpötilassa.

Kuva 4.7 Eräiden liittopilariprofiilien yhdistetyn puristuksen ja taivutusmomentin yhteisvaikutuskuvaajat palotilanteessa R60.

4.2 Vino taivutus

Suorakaiteen ja neliön muotoisilla poikkileikkauksilla yhteisvaikutuskäyrä voi olla erilainen riippuen taivutusmomentin suunnasta. Tilannetta, jossa poikkileikkausta rasittaa taivutusmomentit molempien pääakselien suunnassa saman aikaisesti kutsutaan vinoksi taivutukseksi. Yhteisvaikutuskäyrän akselit ovat vinossa taivutuksessa kuvan 4.4 merkin­nöllä M_x ja M_y . Eurokoodin mukaisessa mitoituksessa vinon taivutuksen pitää toteuttaa ehdot

$$\begin{cases} \frac{M_{y.Ed}}{\mu_{dy}M_{pl.y.Rd}} \leq \alpha_M \\ \frac{M_{x.Ed}}{\mu_{dx}M_{pl.x.Rd}} \leq \alpha_M \end{cases} \quad (4.12)$$

ja yhdistetyssä taivutuksessa

$$\frac{M_{y.Ed}}{\mu_{dy}M_{pl.y.Rd}} + \frac{M_{x.Ed}}{\mu_{dx}M_{pl.x.Rd}} \leq 1, \quad (4.13)$$

missä M_{Ed} on suurin taivutusmomentti liittopilarin pituudella,

$M_{pl.Rd}$ on liittopilarin suurin taivutusmomenttikestävyys,

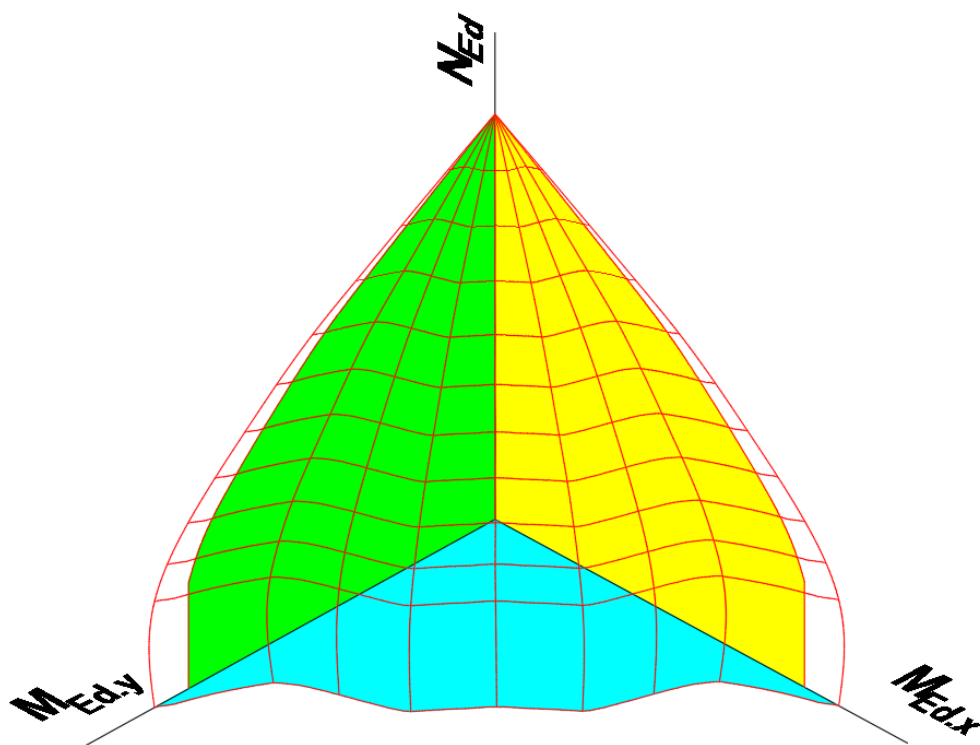
μ on suhteellinen taivutusmomentti, joka ottaa huomioon normaali­voiman vaikutuksen taivutusmomenttikestävyyteen ja

α_M on teräslajin lujuusluokasta riippuva kerroin. [3]

Suhteellinen momentti on monissa kirjallisuuden lähteissä selitetty monimutkaisesti jän­nityssuorakaiteiden avulla, mutta se on melkoisesti yksinkertaisempaa sisäistää graafi­sesti yhteisvaikutuskäyrästä. Poikkileikkauksen, joka on esitetty kuvan 4.4 tapauksessa normaalilämpötilan mitoitus­pisteen kohdalla, suhteellinen momentti on 0,81, koska tai­vutuskestävyys yhteisvaikutuskäyrällä on 254 kNm ja se on 81% suurimmasta taivutus­kestävyydestä 313 kNm. Palotilanteessa suhteellinen momentti on 1,0, sillä mitoittavaa puristuskuormaa vastaava suurin taivutuskestävyys ei ole laskenut puristuskuorman seu­rauksesta. On mainittava, että kuvassa 4.4 ja myös kuvissa 4.5 ... 4.7 kerroin α_M on otettu huomioon eli taivutusmomenttikestävyyttä on normaalilämpötilassa pienennetty koko yhteisvaikutuskuvaajan alueella kertoimella 0,9, kun teräslajina käytetään kaikissa ta­pauksissa teräslajia S355.

Kerrointa α_M ei ole selitetty kovin selkeästi Eurokoodissa eikä muussa kirjallisuudessa. Kuitenkin sen perusta on, että teräksen lujuuden kasvaessa sen sitkeys laskee eli ne muuttuvat hauraammiksi. Teräslajeille S235...355 α_M on asetettu 0,9 sekä teräslajien S420 ja S460 tapauksessa 0,8. Kerroin laskee suoraan normaalivoiman ja yhden pääakselin suhteen tapahtuvan taivutuksen suurinta taivutuskestävyyttä joko 10 % tai 20 %. Kerroin α_M ei viimekädessä yleensä rajaa liittopilarin kestävyyttä, koska palotilanteessa sitä ei käytetä. [3]

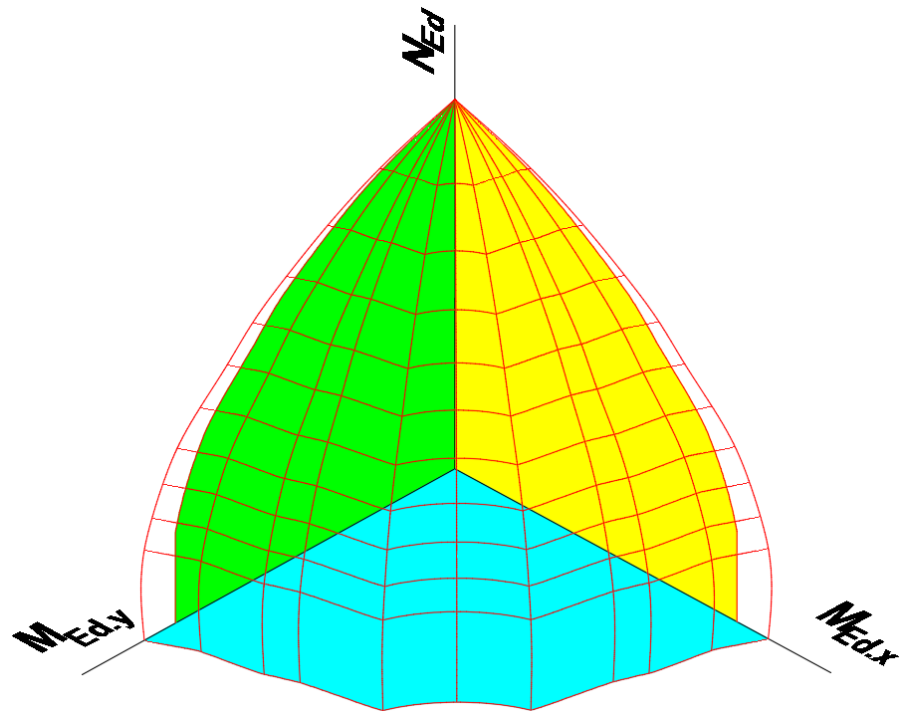
Yhteisvaikutuskuvaajan kuvaus muuttuu kolmiulotteiseksi, kun otetaan huomioon sekä taivutus ja puristus molempien pääakselien suhteen sekä pääakselin samanaikainen taivutus. Kuvissa 4.8, 4.9 ja 4.10 on esitetty kolmen eri liittopilaripoikkileikkauksen kolmiulotteiset yhteisvaikutuskuvaajat normaalilämpötilassa. Liittopilarien poikkileikkaustyytit ovat symmetrisesti raudoitettut neliöprofiili ja pyöröprofiili sekä epäsymmetrisesti raudoitettu suorakaideprofiili kuvien mainitsemisjärjestyksessä. Teräsprofiilin teräslaji on S355.

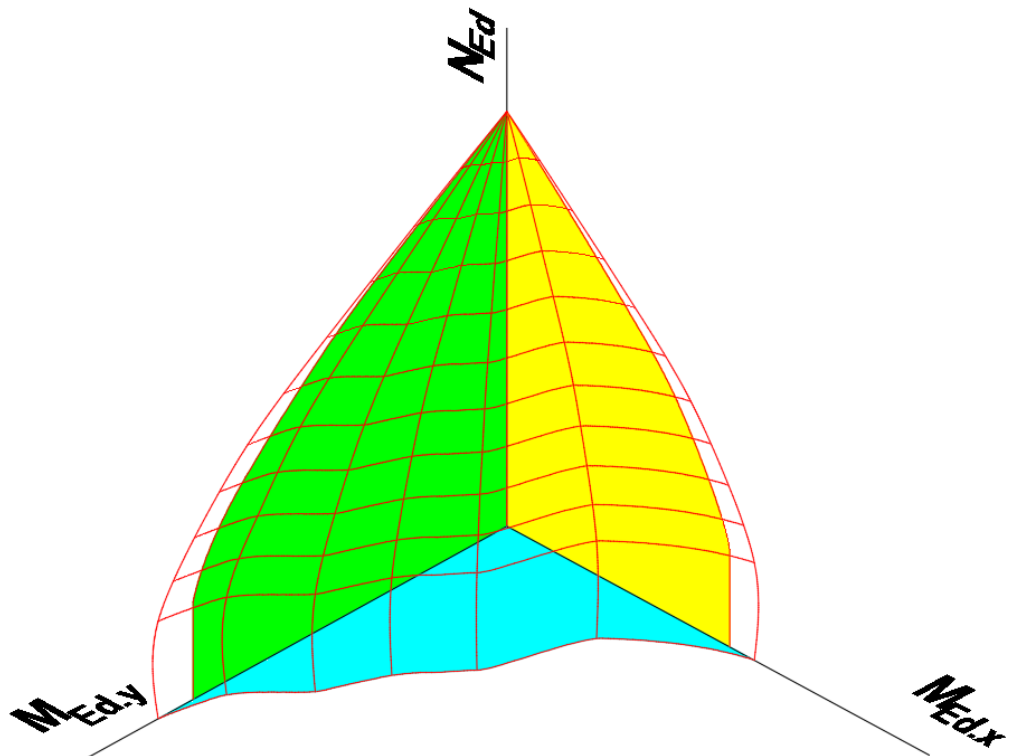
Kuva 4.8 Erään symmetrisen SHS liittopilarin kolmiulotteinen yhteisvaikutuskuvaaja.

Kuvissa 4.8, 4.9 ja 4.10 on esitetty täytetyillä rastereilla kaksiulotteiset yhteisvaikutuskuvaajat eli puristuksen ja taivutuksen rasittaessa liittopilaripoikkileikkausta molempien pääakselien ympäri sekä taivutuksen rasittaessa molempien pääakselin ympäri yhtäaikaista. Lisäksi on laskettu vinon taivutuksen väliarvot tason ($M_{Ed,x}$ $M_{Ed,y}$) suuntaisesti käyttäen puristavan kuormituksen arvona poikkileikkauksen plastisen puristuskestävyyden $N_{pl,Rd}$ ja betonipoikkileikkauksen plastisen puristuskestävyyden $N_{pm,Rd}$ välisiä arvoja yh-

tälön (4.14) mukaan. Muuttujana X käytetään arvoja 0, 0,1...0,9. Selvyyden vuoksi betonipoikkileikkauksen plastinen puristuskestävyys $N_{pm.Rd}$ kuvaa vain betonin puristuskestävyyttä, eikä teräsbetonipoikkileikkauksen.

Kuva 4.9 Erään symmetrisen CHS liittopilarin kolmiulotteinen yhteisvaikutuskuvaaja.

Kuva 4.10 Erään epäsymmetrisesti raudoitettun RHS liittopilarin kolmiulotteinen yhteisvaikutuskuvaaja.

$$N = (N_{pl.Rd} - N_{pm.Rd}) * X + N_{pm.Rd} \quad (4.14)$$

Kolmiulotteiset kuvaajat on muodostettu laskemalla molempien pääakselin suhteen tapahtuvan puristuksen ja taivutuksen sekä vinon taivutuksen yhteisvaikutuskuvaajat. Lisäksi puristetun liittopilarin yhteisvaikutuskäyrät on laskettu kaavan (4.14) puristuskuormilla ja yhteisvaikutuskuvaajaa redusoidtiin puristuksesta aiheutuneen suhteellisten momentin avulla. Jokaisesta yhteisvaikutuskäyrästä saatiin sadan pisteen joukko, joka asetettiin oikealle koordinaattitasolle AutoCad-ohjelmistolla ja yhdistettiin viivaksi approksimaatiolla.

Kohtisuorassa vinon taivutuksen väliarvoihin ovat kuvaajat, jotka myötäilevät niitä vinon taivutuksen yhteisvaikutuskuvaajan taitekohdissa. Tämä on tehty pisteiden approksimaatiolla ja sen tarkoitus on vain selkeyttämään kuvan kolmiulotteisuutta. Approksimaatiossa on pieni virhe, joka näkyy kuvissa vinon taivutuksen kuvaajissa puristuskuormalla $N = 0$ ja $N = N_{pm.Rd}$ välissä siten, että taivutuskestävyys kasvaa suuremmaksi niiden välissä kuin niiden kohdalla ja todellisuudessa taivutuskestävyyden pitäisi olla niiden välissä täysin pystysuora. Tämä johtuu edelleen siitä, että yhteisvaikutuskuvaajat on rajattu siten, että kuvan 4.1 alue BCD ei ole niissä mukana.

Kuvista nähdään selvästi, kuinka α_M -kerroin vaikuttaa liittopilarin yhden pääakselin suhteen tapahtuvan puristuksen ja taivutuksen yhteisvaikutuskuvaajaan, jonka analyttinen muoto on esitetty yhtälössä (4.12). Kertoimen α_M poissa ollessa pääakselien yhteisvaikutuskuvaajan ulkopinta olisi samassa pinnassa kuin approksimaation pinta eli taivutuskestävyys olisi kauttaaltaan 11% suurempi (1/0,9) α_M ollessa 0,9 ja 25% (1/0,8) sen ollessa 0,8. Rasteroimaton kuvaaja koordinaatistoissa $(N_{Ed}, M_{Ed,x})$ ja $(N_{Ed}, M_{Ed,y})$ kuvaavat yhtälön (4.13) tilannetta, jossa pienennyskerrointa ei käytetä. Suhteellinen momentti on 1,0, mikäli kuormitustaso on alle $N_{pm.Rd}$ eli betonipoikkileikkauksen plastisen puristuskestävyyden. Kuormitustason kasvaessa sen yli suhteellisen momentin arvo laskee ja on lukuarvona kyseisen puristuskuorman vaaka-akselin momenttikestävyyden suhde alkuperäiseen momenttikestävyyteen, jota selitettiin edellä esimerkin avulla.

Betoniraudoitusta lisäämällä vinon taivutuksen kestävyys kasvaa enemmän puhtaan vinon taivutuksen alueella. SHS-profiilin tapauksessa esimerkiksi neljällä, symmetrisesti poikkileikkauksen kulmin sijoitetuilla tangoilla plastinen taivutusvastus olisi alkuperäisesti molempien pääakselin suhteen W ja molempien pääakselien suhteen tapahtuvan taivutuksen suunnan resultantin ollessa kiertynyt 10 astetta liittopilarin korkeusakselin ympäri taivutusvastuksen resultantti samaan suuntaan on 1.083W. Kun taivutusresultantin akseli on kiertynyt 22,5 astetta taivutusvastus saa arvon 1.307W ja puhtaan vinon taivutuksen tapauksessa, eli kiertymäkulman ollessa 45 astetta, taivutusvastus on 1.414W. Edellisessä laskelmassa ei ole otettu huomioon kiertymäkulman ollessa 45 astetta, että

taivutusakseli on keskellä raudoitustankoa eli tangon plastinen taivutusvastus ($2r^3/3$) tulisi lisätä arvoon 1.414W, mutta tällöin poikkileikkauksen geometria pitäisi tuntea paremmin eikä se palvelisi tätä esimerkkiä. Laskelma on esitetty yksityiskohtaisesti liitteessä 3.

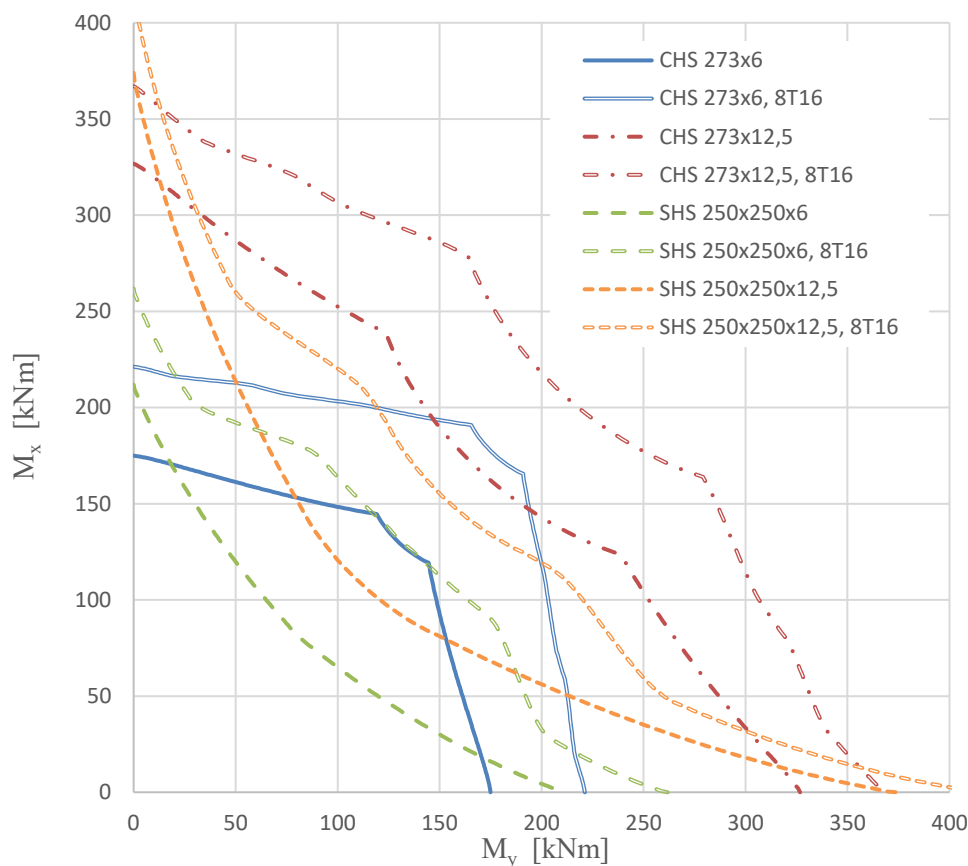
Pyöröprofiililla eli CHS-profiileilla ei välttämättä tarvitset tutkia vinoa taivutusta yhteisvaikutuskuvaajien avulla, sillä se on pyörähdysymmetrinen korkeusakselin ympäri. Ainakin mikäli betoniraudoitusta ei oteta huomioon. Tämän takia vino taivutus voidaan ottaa huomioon suoraan yhdistämällä molempien pääakselien ympäri tapahtuvat taivutukset Pythagoraan lauseella

$$M_{Ed} = \sqrt{M_{Ed,y}^2 + M_{Ed,z}^2} \quad (4.15)$$

ja tutkia poikkileikkausta kuten taivutus olisi vain yhden akselin ympäri. Tarkemmin mietittäessä, pyöreän liittopilaripoikkileikkauksen taivutusjäykkyys on aina vakio, kun tarkastellaan pääakselin kiertymää, jos raudoitustankojen välinen kulma on vakio. Taivutusvastus tosin ei ole vakio, kuten laskennallisesti todetaan liitteessä 3. Laskennassa betoniraudoitustangot sijoitetaan aina pyörähdysymmetrisesti, mutta niitä saatetaan tarvittaessa siirtää, kun suunnittelussa alkaa hahmottua lopullinen liittopilari, jossa on liitososat sekä jatkosraudoitus.

Kuvassa 4.11 on esitetty vinon taivutuksen yhteisvaikutuskuvaajia, kun liittopilaripoikkileikkauksessa on ohut teräsprofiili ilman betoniraudoitusta, paksu teräsprofiili ilman betoniraudoitusta ja samat poikkileikkaukset raudoitettuna sekä pyöreällä että neliönmalisella teräsprofiililla. Kuvassa 4.12 on vastaavat profiilit palotilanteessa R60. Profiilit ovat samat, joita tutkittiin edellä kuvien 4.6 ja 4.7 tapauksissa.

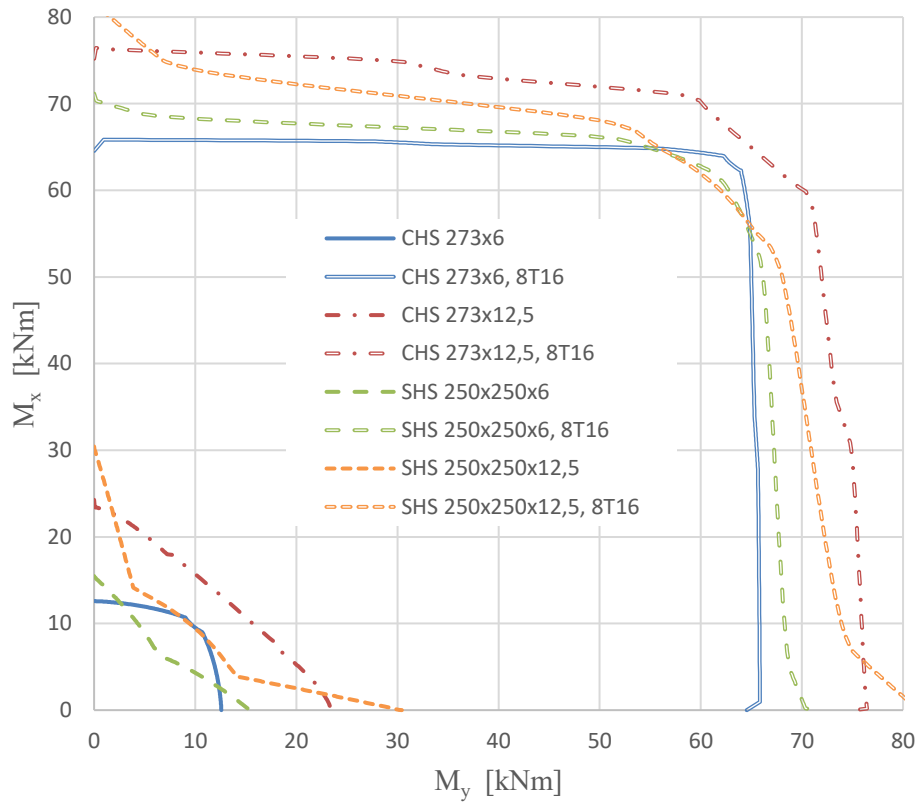
Ilman betoniraudoitusta ohuen neliöprofiilin tuottama vinon taivutuksen yhteisvaikutuskäyrän muoto muistuttaa kolmiota, jonka hypotenuusa on jokseenkin kaareva kohti sivukateetteja. Suuremmalla ainevahvuudella maksimimomenttikestävytydet näyttäisivät kasvavan suhteessa enemmän kuin puhtaan vinon taivutuksen kestävytydet. betonirauditus lisää kestävyyttä puhtaalle vinolle taivutukselle merkittävästi ja niukemmin, mutta kuitenkin selkeästi, pääakselien ympäri tapahtuvalle yhdistetylle puristukselle ja taivutukselle. Pyöröprofiilien tapauksessa raudoittamattoman poikkileikkauksen vinon taivutuskestävyyden kuvaaja on epäsäännöllinen. Aluksi se laskee suoraviivaisesti ja tietyssä pisteessä on epäjatkuvuuskohta, jonka jälkeen sen kulmakerroin laskee äkillisesti ja luonne muuttuu nousevaksi kaarifunktioksi. Funktio jatkuu, kunnes vinon taivutuksen vaikutusakseli on 45 astetta eli kunnes kyseessä on puhdas vino taivutus. Funktiot, kuten muut kuvan 4.11 vinon taivutuksen yhteisvaikutuskuvaajat, ovat peilisymmetrisiä puhtaan taivutuksen suhteen. Raudoituksen lisääminen CHS-profiilille vaikuttaa kasvattamalla kestävyyttä enemmän merkittävästi puhtaalle vinolle taivutukselle ja vähemmän pääakselin ympäri tapahtuvalle taivutukselle, samaan tapaan kuin neliöprofiilien tapauksessa.

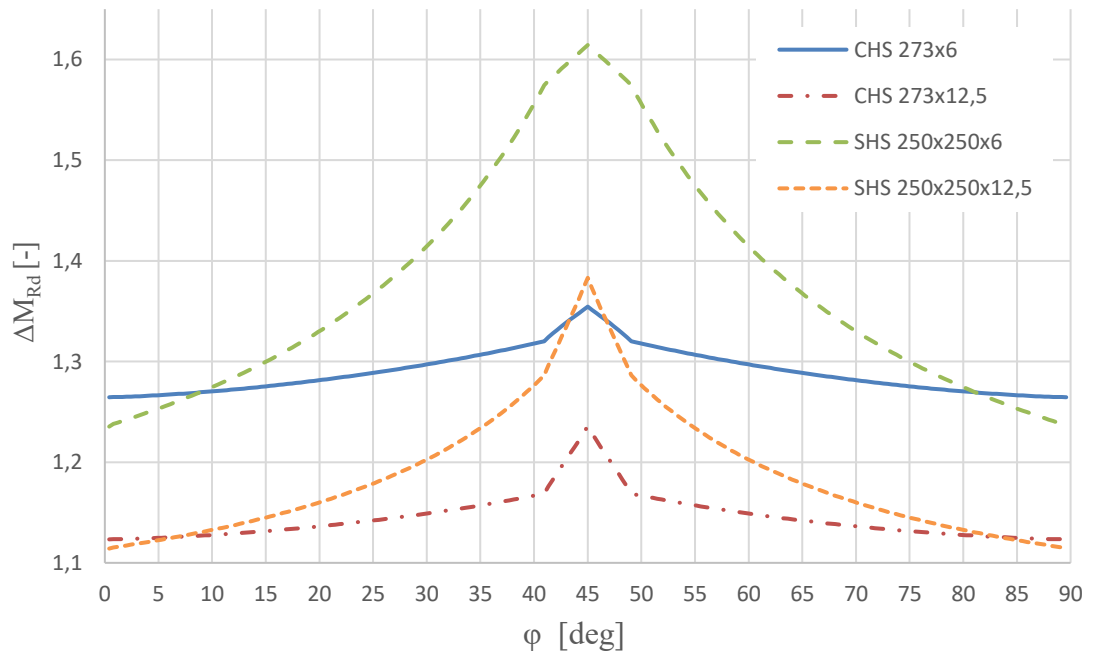
Kuva 4.11 Eräiden liittopilarien vinon taivutuksen yhteisvaikutuskuvaajat, kun kyseessä on normaalilämpötila

Normaalilämpötilassa vinon taivutuksen kestävyyydet kasvavat raudoituksen lisäämisen johdosta pienemmän seinämävahvuuden profiileilla n. 25 % ja suuremmilla reilu 10 % vinon taivutuksen resultantin ollessa kääntynyt vain vähän. Kulman kasvaessa lisäkestävyydet kasvavat suhteessa nopeammin neliöprofiileilla ja puhtaan vinon taivutuksen tilassa kestävyyydet ovat kasvaneet profiililla SHS 250x250x6,0 61 % ja SHS 250x250x12,5 38 %. Profiilin CHS 273x6,0 kasvu on 35 % ja CHS 273x12,5 24 %. Kuvassa 4.13 on kuvattu raudoituksen tuottaman lisäkestävyyden muodostuminen vinon taivutuksen kiertokulman funktiona.

Palotilanteessa R60 teräsprofiilien keskilämpötilat ovat 874 °C ja 896 °C välillä. Rakenneteräksen lujuuden pienennyskerroin on n. 0,065 ja kimmomoduulin pienennyskerroin samaa luokkaa. Teräsprofiilin merkitys on enää vähäinen rakenteellisen kestävyuden näkökulmasta. Liittopilarien vinon taivutuksen kestävyyydet ilman betoniraidoitusta ovat myös hyvin pieniä. Raudoituksen vaikutus taivutuskestävyyksiin on esitetty kuvassa 4.12, josta huomataan, että niiden vaikutus on äärimmäisen selvä. Palotilanteessa raudoitetut poikkileikkaukset kestävät vinoa taivutusta moninkertaisesti raudoittamattomaan nähden, joka huomataan lisäksi kuvasta 4.14.

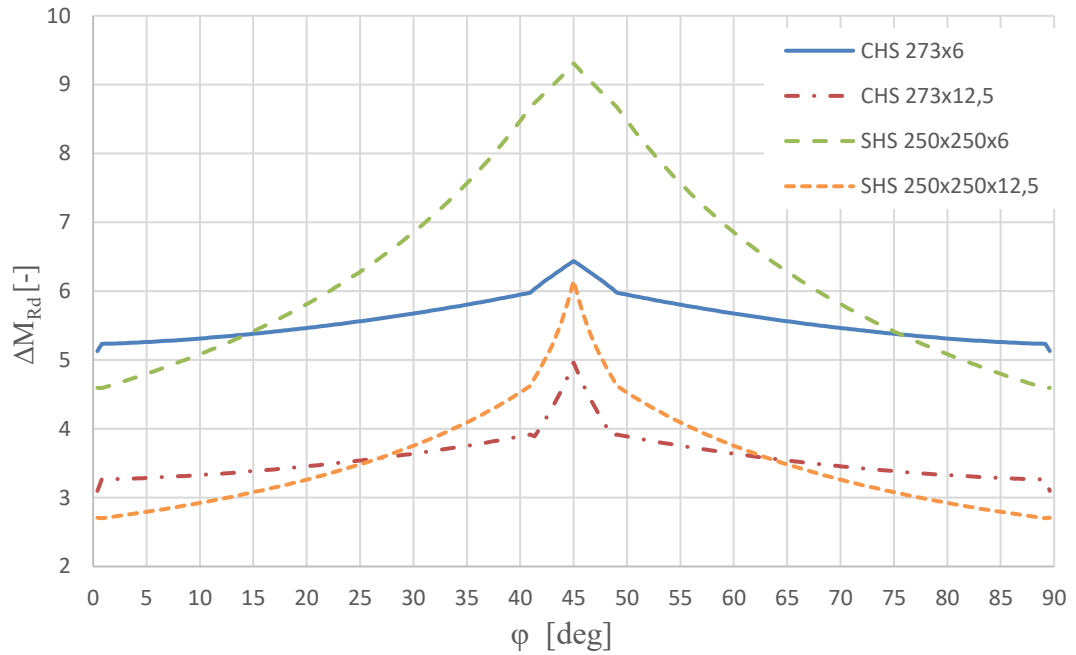

Kuva 4.12 Eräiden liittopilarien vinon taivutuksen yhteisvaikutuskuvaajat palotilanteessa R60.

Kuva 4.13 Raudoituksen vaikutus vinon taivutuksen lisäkestävyyteen kiertokulman funktiona, kun kyseessä on normaalilämpötila.

Profiilin CHS 273x6,0 vinon taivutuksen kestävyys kasvaa 413 % ja profiilin CHS 273x12,5 210 % resultantin ollessa kiertynyt vain vähän. Neliöprofiileilla SHS 250x250x6,0 vastaavat arvot ovat 360 % ja SHS 250x250x12,5 171 %. Puhtaan vinon taivutuksen tapauksessa kestävyysien suhteet raudoitetun ja raudoittamattoman välillä ovat samassa järjestyksessä 544 %, 396 %, 831 % ja 515 %. Kuvassa 4.14 on esitetty vinon taivutuksen lisäkestävyydet kiertoikulman funktiona palotilanteessa R60.

Kuva 4.14 Raudoituksen vaikutus vinon taivutuksen lisäkestävyyteen kiertoikulman funktiona, kun kyseessä on palotilanne R60.

5. MITOITUS

Liittopilarin suunnittelussa, samoin kuin pilarin suunnittelussa yleensä, käytetään osavarmuuskertoimen menetelmää Eurokoodin mukaisessa suunnittelussa. Osavarmuusmenetelmän hyvyttä perustellaan sillä, että varmuutta voidaan kohdistaa enemmän tekijöihin, joihin liittyy suuri epävarmuus, ja vastaavasti vähemmän tekijöihin, joihin liittyy pienempi epävarmuus ja jotka tunnetaan paremmin. Parhaiten tämä näkyy materiaaliosavarmuuskertoimissa betonin ja rakenneteräksen välillä, jossa Suomessa betonille käytettävä materiaaliosavarmuuskertoimen on 1,5 ja rakenneteräkselle (tavanomainen hiiliteräs) 1,0. Ruostumattomalle teräkselle materiaaliosavarmuuskertoimeksi on hiiliteräksestä poiketen ilmoitettu 1,1. Taulukossa 5.1 on esitetty tämän työn kannalta oleelliset materiaaliosavarmuuskertoimet betonille, betoniteräkselle ja rakenneteräkselle normaali- ja palotilanteessa. [2]

Taulukko 5.1 Mitoituksessa käytettävät materiaaliosavarmuuskertoimet, jotka ovat kansallisesti valittu. [10][19][22][23][26]

	γ_M	$\gamma_{M,fi}$
Betoni	1,5	1,0
Hiiliteräs	1,0	1,0
Betoniteräs	1,15	1,0
Ruostumaton teräs	1,1	1,0

SFS-EN 1992-1-2 määrittää betonin materiaaliosavarmuuskertoimeksi onnettomuustilanteessa 1,2. SFS-EN 1992-1-2 kohdassa 2.3(2)P ehdottaa materiaalivarmuuskertoimeksi tulipalon osalta 1,0 ja Suomen kansallinen liite vahvistaa sen. Palotilanteessa kaikki materiaaliosavarmuuskertoimet ovat ykkösen suuruisia. Itseasiassa myös kuormien osavarmuuskertoimet ovat yksikköjä ja lisäksi hyötykuormia kerrotaan pienennyskertoimilla, joita kutsutaan yhdistelykertoimiksi, ja joiden arvo on pienempi kuin 1,0. [2][7][22]

Kuormien yhdistelykertoimet ovat esitetty SFS-EN 1990 kansallisessa liitteessä taulukossa A1.1. SFS-EN 1991-1-2 Suomen kansallisen liitteen mukaan määräävänä muuttuvaa kuorman kertoimena käytetään ψ_2 , mikäli se ei ole luonnonkuorma eli tuuli-, lumitai jääkuorma. Luonnonkuorman tapauksessa käytetään kerrointa ψ_1 . Eurokoodi antaa kuormien laskentaan myös yksinkertaistetun vakioarvon, joka on

$$\eta_{fi} = 0,65. \quad (5.1)$$

Kuitenkin määräävän kuormaluokan ollessa E (varasto- ja teollisuustilat) käytetään

$$\eta_{fi} = 0,7. [12][20][24] \quad (5.2)$$

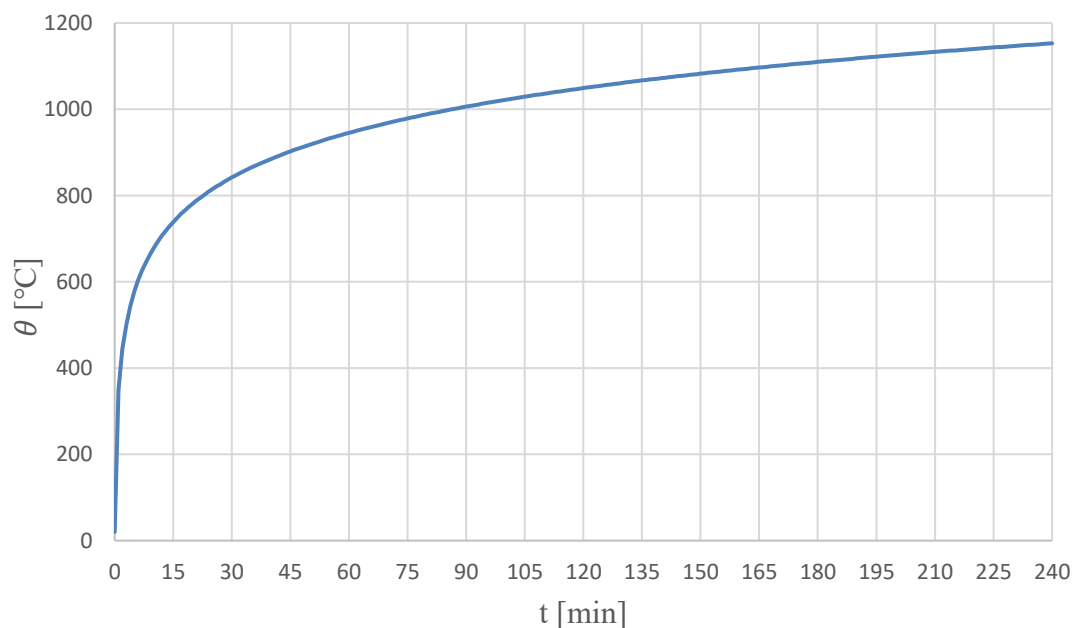
5.1 Palotilan lämpötila

Suunnittelussa liittopilarin lämpötila on palon alkaessa yleensä 20 °C. Palon edetessä liittopilarin teräsprofiili lämpenee hyvin nopeasti ja sitä voidaan pitää vakio lämpötilassa kauttaaltaan, joka aiheutuu teräksen korkeasta lämmönjohtavuudesta. Betoni kuumenee paljon hitaammin sen verrattain suuren lämpökapasiteetin ja pienen lämmönjohtavuuden ansiosta. Teräksen lämmönjohtavuus on noin 25-kertainen ja lämpökapasiteetti noin puolet betoniin nähden. Lisäksi betonin massa on monikertainen teräkseen nähden. Liittopilarin palonkestävyys perustuu juuri betonin hitaaseen lämpenemiseen ja sitä kautta se säilyttää lujuutensa ja jäykkyytensä kauemmin kuin tavanomainen teräspilari erityisesti silloin, kun betoni on raudoitettu oikealla tavalla. Betonin sisällä oleva betonirauditus oletetaan olevan samassa lämpötilassa, kuin niitä ympäröivä betoni.

Eurokoodin SFS-EN 1994-1-2 mukaan ilman tarkempaa selvitystä, käytetään palotilan lämpötilan ja palon pituuden suhteena standardipaloa, joka on esitetty standardissa ISO-834. Palotilan kaasun lämpötila on

$$\theta = 20 + 345 \log(8t + 1), \quad (5.3)$$

jossa θ on lämpötila asteina celsiusta ja t on aika minuutteina. Kuvassa 5.1 on esitetty ISO-834 mukainen palotilan kaasun lämpötila-aikakäyrä. [12]

Kuva 5.1 Standardipalon lämpötila-aikakäyrä.

Standardipalo ei ota huomioon palotilan mittoja eikä palotilassa olevaa mahdollista palavaa materiaalia tai että palava materiaali loppuu aikanaan, jolloin lämpötilan nouseminen pysähtyy. Tätä monesti kritisoidaankin, kun palomitoitus tehdään esimerkiksi ulkona sijaitsevalle rakenteelle tai rakennukselle. Eurokoodit ja viranomaistahot jättävät mahdollisuuden palomitoitukseen myös muulla kuin standardipalon menetelmällä, mikäli halutaan tarkemmin selvittää palon kulku ja lämpötilan kehittyminen.

Lämpötilan arvioimiseen voidaan käyttää muitakin menetelmiä. Paloa voidaan simuloida tietokoneella, jossa otetaan huomioon mm. palavan materiaalin määrä ja palotilan dimensiot. Simulaatiot yleistyvät koko ajan, koska niiden avulla voidaan säästää merkittävä määrä kustannuksista. Esimerkiksi korkean liikuntahallirakennuksen teräksiset kattoristikot, jotka pitäisi yleensä mitoittaa vähintään R60 paloluokkaan voidaan mitoittaa simulaation tuloksien perusteella esimerkiksi paloluokkaan R30. Simulaatio ottaa huomioon, että palotilassa esimerkiksi liikuntakeskuksen salibandykentällä ei ole merkittävää palokuormaa, joka kykenisi ylläpitämään paloa tunnin ajan. Kattopalkkien lämpötila ei nouse palon säteilystä samalle tasolle kuin lattiatasolla, jossa liekit sijaitsevat. Tällainen on optimaalinen tilanne, jossa lämpötilan tarkka kehittyminen kannattaa selvittää. Vaikka palosimulaatiot ovat yleistymässä, ovat ne silti tavallisessa projektissa harvinaisia. Ne ovat kalliita sekä aikaa vieviä ja niiden avulla syntyvät mahdolliset säästöt pitää olla merkittävät. Lisäksi myös tilaaja on vakuutettava mahdollisista säästöistä.

Palotilan lämpötila voidaan lisäksi määrittää erilaisilla polttokokeilla, mutta ne ovat varsin harvinaisia. Tavallisessa suunnittelussa polttokokeita ei tehdä, vaikka Eurokoodi antaa sille mahdollisuuden. Myös kaupalliset yritykset tekevät tai rahoittavat polttokokeita saadakseen tyyppihyväksynnän tai muuta tietoa tuotteistaan.

5.2 Liittopilaripoikkileikkauksen lämpötila

Betonilla täytetyissä teräsputkiprofiileissa lämpörasitus kohdistuu teräsprofiiliin, joka suojaa liittopilarin betoniydintä. Lämpö siirtyy teräsprofiilin ulkopintaan säteilemällä palotilassa ja konvektiolla eli kuljettumalla kaasusta. Teräsprofiilin sisäpinnan ja betonin ulkopinnan välillä lämpö siirtyy konduktiolla eli johtumalla. SFS-EN 1991-1-2 mukaan konvektion lämmönsiirtokertoimenä voidaan käyttää standardipalossa arvoa $\alpha_c = 25 \text{ W/(m}^2\text{K)}$ [12]. Teräsprofiiliin muodostuva nettolämpövuoto konvektiosta on

$$\dot{h}_{net.c} = \alpha_c(\theta_g - \theta_m). \quad (5.4)$$

missä θ_g on kaasun lämpötila ja

θ_m on rakenneosan pinnan lämpötila.

Säteilyllä siirtyvä nettolämpövuoto on

$$\dot{h}_{net.r} = \Phi * \varepsilon_m * \varepsilon_f * \sigma * [(\theta_r + 273)^4 - (\theta_m + 273)^4] \quad (5.5)$$

missä Φ on näkyvyyskerroin,

ε_m on rakenneosan emissiivisyys,

ε_f on palon säteilykerroin,

σ on Stefan-Boltzmann -vakio ja

θ_r on paloympäristön tehollinen säteilylämpötila.

Kokonaisnettolämpövuoto on konvektiolla ja säteilemällä siirtyvien nettolämpövöiden summa

$$\dot{h}_{net} = \dot{h}_{net.c} + \dot{h}_{net.r}. \quad [24] \quad (5.6)$$

SFS-EN 1991-1-2 mukaan näkyvyyskertoimen ja palon säteilykertoimen voidaan käyttää arvoa 1,0. Materiaalin emissiivisyys eli säteilykerroin kuvaa materiaalin pinnan kykyä lähettää lämpösäteilyä. Lämpösäteily, jota pinta ei lähetä eteenpäin, jää materiaalin pintaan. Emissiivisyyden arvo on välillä 0 ja 1 ja se määritetään suhteena ideaali mustan kappaleen lähettämään lämpösäteilyyn. Emissiivisyyden arvo on aina alle 1. Pinnan väri ei vaikuta emissiivisyyteen, mutta epäpuhtaudet kasvattavat sitä. Hiiliteräkselle käytetään emissiivisyyden arvoa 0,7 ja ruostumattomalle teräkselle arvoa 0,4. [12][24]

Teräksien emissiivisyyksiä on tutkittu ainakin VTT:llä [15] tutkimuksessa, josta artikkeli ”Steel emissivity at high temperatures” on kirjoitettu. Siinä todetaan, että hiiliteräs emissiivisyys on 0,2 300 °C asti ja nousee tasolle 0,65 ... 0,70 välillä 300 ... 500 °C. Tähän reflektoidessa mitoitusstandardin arvo 0,7 on sopiva. Samassa tutkimuksessa tutkittiin emissiivisyyden arvoa ruostumattomalle teräkselle ja siinä tutkimus tehtiin kahdelle erilaiselle pinnalle. Ensimmäisen pinta oli kevyesti harjattu ja toisen pinta oli puhdistettu hyvin huolellisesti. Näistä ensimmäinen kuvaa todellisuutta paremmin. Kevyesti harjattulle pinnalle saatiin emissiivisyyden vaihteluväliksi 0,25 ja 0,35 ja huolellisesti puhdistetulle pinnalle saatiin vaihteluväliksi 0,2 ... 0,3. Ruostumattoman teräksen emissiivisyyden mitoitusarvo on tämän perusteella hieman konservatiivinen. Emissiivisyys vaikuttaa merkittävästi koko liittopilaripoikkileikkauksen lämpötiloihin ja varsinkin ruostumattomilla teräksien, joiden suunnittelussa pieni emissiivisyys on merkittävä etu mitoituksen näkökulmasta. [15]

Teräsprofiililla ja sen sisällä olevalla betonilla on erilaiset muodonmuutosominaisuudet lämpötilan noustessa. Palotilanteessa teräsprofiilin sisäpinnan ja betonin ulkopinnan välille muodostuu rako, jonka jälkeen lämpötila siirtyy teräsosan ja betoniosan välillä säteilemällä ja kuljettumalla. Ilmiö aiheuttaa betonipoikkileikkauksen ulkopinnalle pienemmän kokonaislämpövuon kuin, että teräsprofiili ja betoni olisivat ideaalikontaktissa. Pintojen välisiä lämpövastuksia on tutkittu lähteessä [17]. Teräsprofiilin sisäpinnan ja betonipoikkileikkauksen ulkopinnan välissä ideaalikontakti tuottaa konservatiivisia lämpötiloja. Kirjallisuudessa [21] todetaan, että lämpövastuksen $200 \text{ W}/(\text{m}^2\text{K})$ käyttö tuottaisi realistisen betonipoikkileikkauksen lämpötilan. Vaihtoehtoisesti materiaalien välinen kontakti voidaan ottaa huomioon mahdollisimman realistisesti kitkakontaktilla, jossa lämpötilan kehittyessä betoni irtaantuu teräsprofiilista. Raon suuruuden arvioiminen on kuitenkin haasteellista ja se riippuu pilarin poikkileikkauksesta ja betonin sekä teräksen lämpötiloista. Kirjallisuudessa siinä on usein käytetty arvoa 1 mm käytännöllisistä syistä, sillä monet laskentaohjelmistot toimivat minimissään millimetrin tarkkuudella.

Liittopilarin lämpökenttien ratkaiseminen on haastavaa. Ongelman yksityiskohtainen ratkaiseminen on monimutkainen prosessi ja siinä tulee ottaa huomioon mm. betonin kosteuskehitys, Fourierin laki ja Fickin lait. Lämpöyhtälö voidaan kirjoittaa approksimaationa ottaen huomioon materiaalien lämmönjohtavuudet, lämmönsiirtymisen suunta lämpögradientin avulla ja energian säilymisperiaatteen mukaan seuraavasti XYZ-koordinaatistossa:

$$\rho c \frac{\partial \theta}{\partial t} = \frac{\partial}{\partial x} \left(\lambda \frac{\partial \theta}{\partial x} \right) + \frac{\partial}{\partial y} \left(\lambda \frac{\partial \theta}{\partial y} \right) + \frac{\partial}{\partial z} \left(\lambda \frac{\partial \theta}{\partial z} \right) + \dot{h}_{net}, \quad (5.7)$$

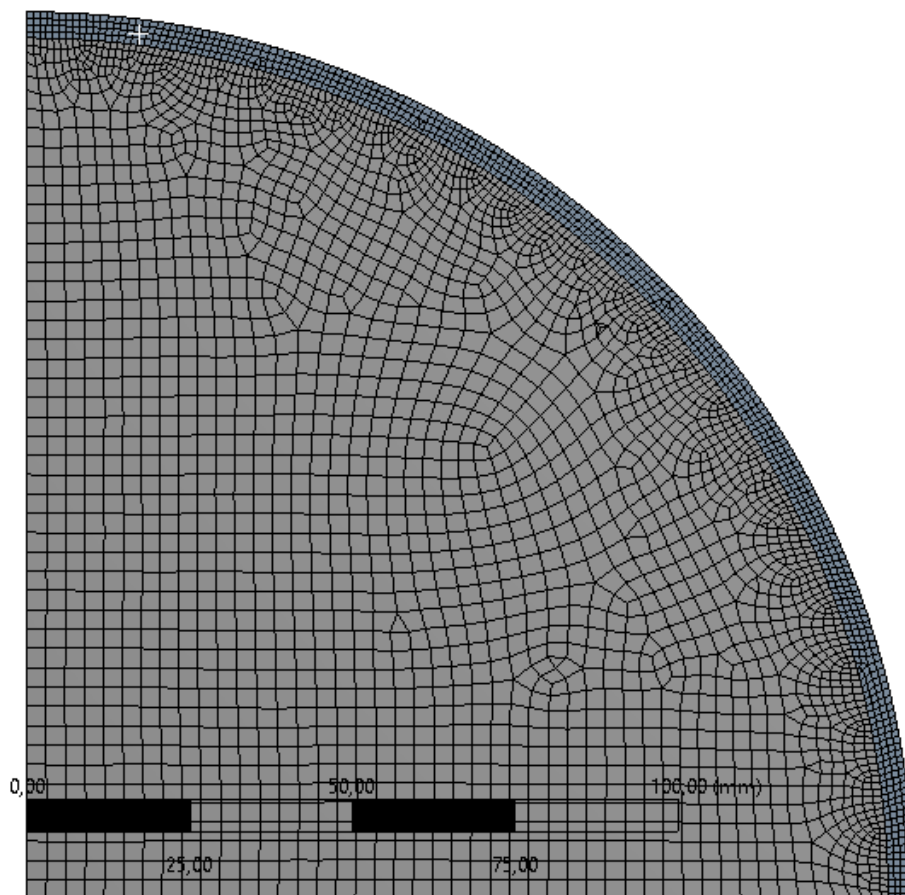
missä ρ on materiaalin tiheys ja

t on aika.

Osittaisdifferentiaaliyhtälön ratkaiseminen siten, että se toimii teräsprofiilin ulkopinnalta betonin keskipisteeseen, on hankalaa ja tässä työssä lämpötilakentät lasketaan elementtimenetelmään perustuvalla laskentaohjelmistolla ANSYS. [16]

Liittopilarin lämpötilakentät muodostetaan laskentaohjelmistolla ANSYS lyhytaikaislämpötila-analyysillä (Transient Thermal) kaksiulotteiselle poikkileikkaukselle, jossa hyödynnetään liittopilaripoikkileikkauksen kaksoissymmetriaa. Aluksi suoritetaan muutama herkkyysanalyysi, joiden avulla optimoidaan laskentaan kuluva aika ja poikkileikkauksen lämpötilan tarkkuustaso. Herkkyysanalyysi suoritetaan varioimalla aika-askelta (time step) sekä elementtijakoa poikkileikkaukselle CHS 273x4,0 paloluokilla R15, R60 ja R240. Aluksi lasketaan tarkka vertailuarvo ja parametreina käytetään elementtikokoa 3 mm ja aika-askelta 1 s . Elementtien kappalemäärä on 3012 ja laskentaan kuluu aikaa noin 1600 sekuntia. Poikkileikkauksen symmetria-akseleille asetetaan lämpötilaseuranta

ja pisteiden määräksi valitaan sata kappaletta betonille ja kolme teräsprofiilille tasavälein, siten että teräsprofiilille saadaan sisä- ja ulkopinnan lämpötila ja profiilin keskellä vallitseva lämpötila. Molempien akseleiden lämpötila on identtiset, kuten alkuhypoteesi oletti. Kuvassa 5.2 on esitetty käytetty poikkileikkaus ja elementtijakauma.

Kuva 5.2 Poikkileikkaus CHS 273x4,0, jolle herkkyysanalyysi suoritetaan.

Seuraavaksi laskenta suoritetaan uudelleen käyttäen aika-askeleena suurempia arvoja 5 s, 10 s, 30 s ja 60 s. Aika-askeleen suurentaminen vaikuttaa betonipoikkileikkauksen sisälämpötiloihin ja eroavaisuudet muuttuvat merkittävimmiten, kun lähestytään poikkileikkauksen keskipistettä. Lyhyellä R15 paloluokan tilanteessa lämpötilan virhe on suurin poikkileikkauksen halkaisijan neljänneksen pituudella keskipisteestä. Aika-askeleella 5 s syntyvä virhe ovat kyseissä kohdassa 0,71 %. Poikkileikkauksen keskipisteessä virhe on 0,26 % ja betonipoikkileikkauksen ulkopinnassa alle -0,07 %. Lisäksi teräsprofiilissa lämpötilan virhe on alle -0,07 % ja on lähes vakio kaikissa kolmessa mittauspisteessä. Ulkopinnassa virhe on maltillinen, mutta mitoituksen näkökulmasta väärään suuntaan, sillä se tuottaa teräsprofiilille liian optimistisia lämpötiloja. Aika-askeleella 10 s virheet vastaavissa kohdissa ovat samassa järjestyksessä 1,63 %, 0,61 %, -0,15 % ja -0,15 %. Selkeää linjaa on vaikea lausua näistä mittaustuloksista, mutta tulokset osoittavat varmuudella, että virheen prosentuaalinen osuus kasvaa merkittävästi aika-askelta pidentäessä. Taulukossa 5.2 on esitetty herkkyysanalyysin tulokset, kun aika-askelta varioidaan kolmella paloluokalla.

Taulukko 5.2 Elementtimenetelmän herkkyyssanalyysin tulokset, kun aika-askelta varioidaan ja elementtiverkotus on vakio. Positiiviset arvot kuvaavat konservatiivista virhettä eli mitoituksen kannalta varmalla puolella olevaa lämpötilaa. Mitta d kuvaa etäisyyttä poikkileikkauksen keskipisteestä. Elementtimäärä on 3259 kappaletta.

		d [mm]	TS=5	TS=10	TS=30	TS=60
R15	Betoni	0	0,26	0,61	2,06	4,39
		26,5	0,42	0,97	3,17	6,38
		53	0,71	1,63	5,25	9,65
		79,5	0,58	1,36	4,51	7,26
		106	0,22	0,54	1,97	2,47
	Kontakti	132,5	-0,07	-0,15	-0,33	0,21
	Teräs	134,5	-0,07	-0,15	-0,34	0,21
		136,5	-0,07	-0,15	-0,34	0,21
R60	Betoni	0	0,18	0,42	1,35	2,31
		26,5	0,16	0,37	1,20	2,03
		53	0,11	0,26	0,84	1,40
		79,5	0,06	0,14	0,45	0,73
		106	0,02	0,04	0,14	0,19
	Kontakti	132,5	0,00	-0,01	-0,02	-0,05
	Teräs	134,5	0,00	-0,01	-0,02	-0,04
		136,5	0,00	-0,01	-0,02	-0,04
R240	Betoni	0	0,01	0,03	0,08	0,13
		26,5	0,01	0,02	0,07	0,12
		53	0,01	0,02	0,06	0,09
		79,5	0,00	0,01	0,03	0,05
		106	0,00	0,00	0,01	0,01
	Kontakti	132,5	0,30	0,39	0,46	0,48
	Teräs	134,5	0,25	0,31	0,36	0,38
		136,5	0,00	0,00	0,00	0,00

Paloluokan R60 tilanteessa virheen määrä on pienempi ja selvästi kaavamaisempi kaikilla aika-askelen varioiduilla. Virheen määrä on poikkileikkauksen keskipisteessä suurimmillaan ja laskee nollaan tai lähes nollaan teräsprofiilin ulkopinnalle. Aika-askelen 5 s lämpötilan virhe on poikkileikkauksen keskellä 0,18 %, betonin ja teräsprofiilin liitoskohdassa ei mainittavaa virhettä ole eikä myöskään teräsprofiilissa. Aika-askeleella 60 s lämpötilan virhe betonin keskipisteessä 2,31 % ja betonin ja teräsprofiilin liittymäkohdassa -0,05 %. Teräsprofiilissa lämpötilan virhe on -0,04 %. On huomautettava, että kaksi viimeiseksi mainittua virhettä ovat mitoituksen näkökulmasta epävarmalla puolella eli teräsprofiili olisi laskennassa liian kylmä, mikäli näitä arvoja käytettäisiin. Toisaalta tämä virhe on hyväksyttävissä, sillä se on maltillinen ja ottaen huomioon teräsprofiilin niukan rakenteellisen hyödyn palotilanteessa, on kyseessä merkitykseltään vähäinen yksityiskohta. Neljän tunnin palotilanteessa R240 lämpötilavirheet ovat pieniä ja sijoittuvat lähinnä teräsprofiiliin, jolla ei ole suurta merkitystä.

Varioimalla elementtiverkon tarkkuustasoa on vain vähän merkitystä lämpötilojen prosentuaalisiin virheisiin. Elementtiverkon tihentäminen aiheuttaa vähäisen tarkkuustason

kasvamisen ja se tapahtuu lyhyillä palonkestoajoilla. Elementtiverkolla, jossa on 1970 elementtiä, betonipoikkileikkauksen lämpötilan virhe on luokassa R15 itseisarvoltaan suurimmillaan 0,72 % ja se sijoittui betonipoikkileikkauksen halkaisijan neljännekseen keskipisteestä. Pienimillään virhe on betonin ja teräsprofiilin liitoskohdassa ja sen suuruus on -0,08 %. Betonin keskipisteessä virhe on 0,27 % Teräsprofiilin lämpötilavirhe on -0,08 %. Karheammalla elementtiverkolla virheen suuruus pysyy samalla tasolla betonipoikkileikkauksessa, mutta virhe kasvaa teräsprofiilissa ja sen läheisyydessä. Muilla paloluokilla virheen suuruus on vähäinen. Taulukossa 5.3 on elementtiverkosta aiheutuvat lämpötilojen virheet samaan tapaan kuin aika-askelta varioidessa taulukossa 5.2.

Taulukko 5.3 Elementtimenetelmän herkkyyssanalyysin tulokset, kun elementtiverkkoa varioidaan ja aika-askel on vakio. Positiiviset arvot kuvaavat konservatiivista virhettä. Mitta d kuvaa etäisyyttä poikkileikkauksen keskipisteestä. Aika-askel on 5 sekuntia.

		d [mm]	E=1970	E=1119	E=638	E=149
R15	Betoni	0	0,27	0,27	0,27	0,28
		26,5	0,42	0,42	0,43	0,45
		53	0,72	0,72	0,75	0,83
		79,5	0,60	0,59	0,63	0,68
		106	0,24	0,27	0,31	0,61
	Kontakti	132,5	-0,08	-0,08	-0,14	-0,46
	Teräs	134,5	-0,08	-0,08	-0,14	-0,46
R60	Betoni	0	0,19	0,18	0,20	0,21
		26,5	0,17	0,16	0,18	0,20
		53	0,12	0,11	0,13	0,17
		79,5	0,07	0,06	0,09	0,18
		106	0,03	0,05	0,08	0,34
	Kontakti	132,5	0,00	0,00	0,00	0,01
	Teräs	134,5	0,00	0,00	0,00	0,01
R240	Betoni	0	0,01	0,03	0,08	0,13
		26,5	0,01	0,02	0,07	0,12
		53	0,01	0,02	0,06	0,09
		79,5	0,00	0,01	0,03	0,05
		106	0,00	0,00	0,01	0,01
	Kontakti	132,5	0,30	0,39	0,46	0,48
	Teräs	134,5	0,25	0,31	0,36	0,38
		136,5	0,00	0,00	0,00	0,00

Herkkyyssanalyysin tuloksena päädytään lämpötila-analyysissä käyttämään aika-askelena 5 sekuntia ja elementtiverkkoasetusta, jolla tämän profiilin tapauksessa elementtimäärä on 149. Erisuuruisilla profileilla elementtimäärä on luonnollisesti eri.

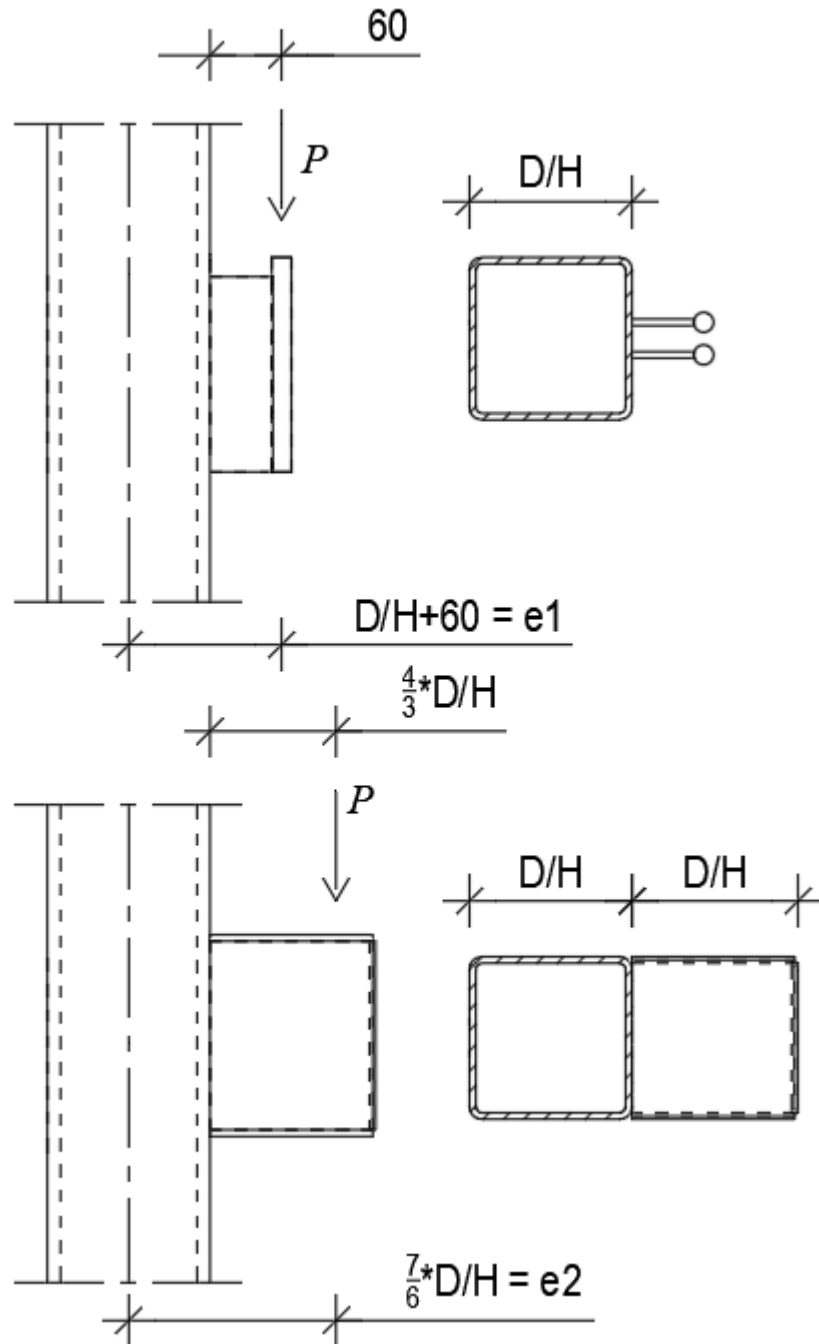
6. KESTÄVYYKSIEN VERTAILU ERI TERÄSLAJEILLA

Liittopilaripoikkileikkauksien kestävyyslaskelmat tehdään standardin SFS-EN 1994-1-1 ja SFS-EN 1994-1-2 mukaan ottamalla huomioon vastaavien Suomen kansallisten liitteiden vaatimukset ja lisäehdot. Laskennassa otetaan huomioon pilarin lokaalit epätäydellisyydet, kuten pilarin vinous ja käyryys. Pilarit käsitellään yksittäisinä rakennusosina ja globaaleja epätarkkuuksia kuten koko rakennusrungon vinoutta ja taipumasta tai siirtymästä aiheutuvia lisärasituksia (P-Delta-analyysi) ei oteta huomioon. Liittopilaripoikkileikkauksen puristus- ja taivutusmomenttien kestävyysarvot lasketaan käyttäen Eurokoodin yksinkertaistettua laskentamenetelmää, joka on esitetty yksityiskohtaisemmin edellä kohdassa 4.1 ja Eurokoodin esistandardissa SFS-ENV 1994-1-1. Erityishuomioina on kerrottava, että yksinkertaistettu laskentamenetelmä sallii laskennan palotilanteessa vain sivusiirtymättömälle rakenteelle. [2][3][12]

Liittopilaripoikkileikkauksen kestävyuden määrää yleensä palotilanne. Palotilanteessa on harvoin laskennallista taivutusmomenttia ja mikäli on, niin se pystytään usein siirtämään kohdassa 2.1 esitetyllä tavalla. Poikkeuksena on törmäys, jossa vaakakuormitus vaikuttaa kerrosvälin keskialueelle ja sitä ei ole mahdollista siirtää. Esimerkiksi ajoneuvon törmäys palotilanteessa on hyvin epätodennäköinen tapahtuma, mutta koska ne eivät ole toisistaan täysin riippumattomia tapahtumia, ne on tarpeen mukaan otettava huomioon samanaikaisesti. Mutta kahden toisistaan riippumattomasti alkunsa saaneen tulipalon aiheutuminen samaan rakennukseen, on niin epätodennäköistä, että sitä ei tarvitse ottaa huomioon.

Kestävyysvertailu suoritetaan kolmella erilaisella liittostyypillä. Ensimmäisenä tilanne, jossa monikerrospilarin yläpohja- ja välipohjaliitokset ovat symmetrisiä siten että kuormien epätasaisuudesta ei muodostu taivutusmomenttia. Toisessa ja kolmannessa tilanteessa on monikerrospilari rakennuksen reunalla ja väli- sekä yläpohjan kuormat siirtyvät palkilta pilarille konsolin avulla, jolloin kuormituksen epäkeskeisyydestä aiheutuu taivutusmomentti. Toisessa tilanteessa kyseessä on puukkokonsoli ja epäkeskeisyyden määrä arvataan olevan puolet liittopilarin halkaisijasta, johon lisätään 60 mm. Kolmannessa tapauksessa kyseessä on merkittäville puristuskuormille tarkoitettu raudoitettu suorakaidekonsoli, jonka leveys ja paksuus ovat yhtä suuret kuin pilarin halkaisija tai leveys. Kuorman oletetaan muodostuvan konsolin pituudelle siten, että pilarin seinämästä katsottuna ensimmäinen kolmannes on kuormittamaton ja seuraavat kaksi kolmannesta on tasaisesti kuormitettu. Kuorman resultantti on kahden kolmannoksen päässä pilarin reunasta eli kokonaisepäkeskeisyys on puolet pilarin halkaisijasta tai leveydestä summattuna kaksi kolmannesta halkaisijasta tai leveydestä eli yhteensä $7/6 d$ tai $7/6 h$. Epäkeskeisyydestä aiheu-

tuvat momentit otetaan huomioon palotilanteessa redusoituina kohdassa 2.1 kuvatulla tavalla ja lisäksi otetaan huomioon pilarin toisen kertaluvun vaikutuksista aiheutuva taivutusmomentti. Liitostyypit, joista muodostuu epäkeskisyyttä, on esitetty kuvassa 6.1.

Kuva 6.1 Laskennassa käytettävät liitostyypit.

Monikerrospilarin poikkileikkaus on vakio joka kerroksessa. Laskelmat suoritetaan rasi-tetuimmalle eli alimmalle pilarille. Tarkoituksena on selvittää liittopilaripoikkileikkauksen suurin kestävyys, jolloin yksinkertaistukseksi valitaan mitoitustilanteeksi yksittäinen ns. koulutehtäväpilari ja puristuskuorma muodostuu yhden kerroksen kautta. Tämän

avulla kuormitusta voidaan kasvattaa lineaarisesti, kunnes normaalivoiman ja taivutusmomentin yhdistelmä törmää yhteisvaikutuskuvaajan reunaan. Nurjahduspituuksina käytetään normaalilämpötilassa arvoa 1,0 ja palotilanteessa 0,7 ja perustelut käytölle on esitetty kappaleessa 2.3. Momentti otetaan huomioon pilarin ylä- ja alapäässä erikseen. Momentin jakautumisena käytetään kuvan 2.1 tapausta, jossa tasaista kuormitusta ei ole ja pisteessä B on pistemomentti. Täten normaalilämpötilassa pilarille, joka on kerrosvälissä AB, muodostuu yläpäähän $M_{YP} = -0,536 \cdot Pe$ suuruinen taivutusmomentti ja alapäähän $M_{AP} = 0,268 \cdot Pe$. Ylä- ja alapään taivutusmomentin suhde on itseasiassa $M_{YP} = -2M_{AP}$. Taivutusjäykkyyden suhdetta normaalilämpötilan ja palotilanteen välillä vaihdellaan yhden ja nollan välillä 0,05 suuruisin askelin ja tuloksien perusteella approksimoidaan yhteys näiden välille epälineaarisella regressiolla. Yhteys on

$$M_{YP,fi} = -0,2951M_{TOP} \left(\frac{EI_{fi}}{EI} \right)^3 + 0,8302M_{TOP} \left(\frac{EI_{fi}}{EI} \right)^2 - 1,0701M_{TOP} \frac{EI_{fi}}{EI} - 0,0031 \quad (6.1)$$

Normaalivoiman yhteys normaalilämpötilan ja palotilanteen välillä saadaan yhtälöstä (5.1). Betonin lujuusluokkana käytetään C40/50 ja raudoituksena B500B. Pääraudoitus on esitetty aina tapauskohtaisesti siten että kokoluokkien 350 ja 400 pilareissa betonirauditus on 8T25, 300 luokassa 8T20 ja 250 luokassa 8T16. Pääraudoitusta ympäröivän hakaraudoituksen paksuus on 8 mm. Betonirauditus on sijoiteltu neliön muotoisissa pilareissa kulmiin ja reunan keskiväleihin ja pyöreässä tasavälein siten että tangon ja poikkileikkauksen keskipisteen välisen suoran sekä seuraavan vastaavan suoran välinen kulma on 45 astetta. Käytettävät pilarin korkeudet ovat 4500 mm, 5100 mm ja 9000 mm. Ne vastaavat nykyaikaisia tilanteita, joissa pienin arvoista edustaa tavanomaisen liike- tai sairaalarakennuksen kokonaiskerroskorkeutta. Kerroskorkeus 5100 mm edustaa mm. sairaalan kerrosväliä, jossa leikkaussalin laitteisto vaatii korkeampaa tilaa ja haalausreittejä, joita pitkin kuljetetaan esimerkiksi painavia magneettikuvantamislaitteita. Pilarikorkeus 9000 mm edustaa kaksikerrospilaria, joita käytetään mm. edellä mainittujen rakennusten aulatiloissa.

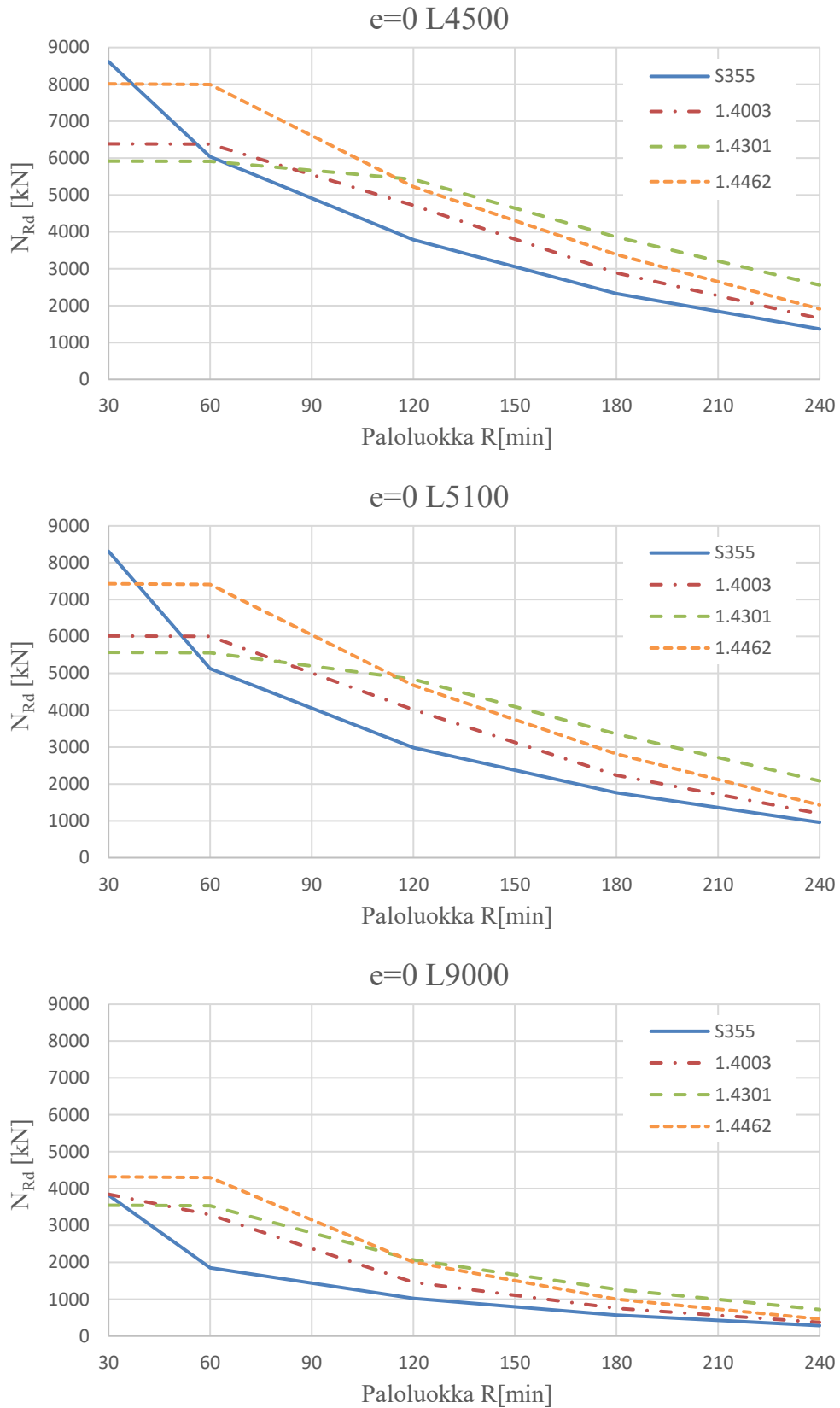
Liittopilareiden profiileja varioidaan pyöreän ja neliön välillä sekä laskenta suoritetaan betoniraudoituksella ja ilman. Taulukossa 6.1 on esitetty liittopilaripoikkileikkaukset, joille laskenta suoritetaan ja lisäksi käytettävät paloluokat ja epäkeskisyydet sekä betonin suojapeitepaksuutta, jota vaihdellaan paloluokan mukaan. Paloluokat ovat optimoitu ja pyöristetty lähimpään tasaan 5 mm. Betonin suojapeitepaksuus on mitattu teräsprofiilin sisäpinnasta pääteräksiä ympäröivän hakaraudoituksen ulkopintaan.

Kuvassa 6.2 on esitetty laskentatulokset profiilille CHS 406,4x12,5 raudoituksella 8T25. Lyhyellä pilarilla ilman epäkeskisyyttä teräslaji S355 on selvästi austeniittista ja ferriittistä terälajia ja hieman Duplexia suorituskykyisempi alle 30 minuutin palonkestoajoilla.

Tämä johtuu siitä, että mitoittava tekijä on ruostumattomilla teräksillä normaalilämpötilamitoituksen nurjahduskestävyys paloluokkaan R60 asti. Kuvaajien vaakasuorista osuuksista voidaan päätellä missä kohdin palomitoitus alkaa olemaan mitoituskriteeri. Teräslajilla 1.4462 on reilusti korkeampi myötölujuus, mutta ruostumattomilla teräksillä lujuuden materiaaliosavarmuus on 1,1, joka muuttaa lujuuksien voimasuhteen arvosta 77 % (355/460) arvoon 85 % (355/460*1,1). Lisäksi hiiliteräksen kimmomoduuli on 5 % suurempi ja tämä johtaa siihen, että teräslajin 1.4462 pilarin hoikkuusluku on 6 % suurempi. Laskentaa jatkamalla päästään lopuksi tulokseen, että teräslajin S355 liittopilarin suurin nurjahduskestävyys on näillä lähtötiedoilla 9 % (8744 kN / 8037 kN) suurempi kuin teräslajilla 1.4462. Teräslajit 1.4003 ja 1.4301 käyttäytyvät alle 60 minuutin palonkestoajoilla kuin 1.4462, mutta niiden myötölujuus on selvästi pienempi ja se johtaa selvästi pienempiin maksimikestävyksiin. Teräslaji S355 kestävyys on laskenut 30 % 30 minuutin ja 60 minuutin palokeston välillä ja ruostumattomilla teräslajeilla kestävyys ei käytännössä laske. 30 minuutin kohdalla sen kestävyys on suurin käytetyistä poikkileikkauksista ja 60 minuutin kohdalla sen normaalivoimatestävyys on yhtä poikkeusta lukuun ottamatta pienin laskennassa käytetyille poikkileikkauksille.

Taulukko 6.1 Profiilit, joille kestävyyslaskelmat suoritetaan ja lisäksi käytettävät betonin suojapeitepaksuudet. Ensimmäisessä sarakkeessa on liittopilariprofiili. Seuraavissa R30 – R240 sarakkeissa on suojapeitepaksuus millimetreinä. Sarakkeen R240 jälkeen oikealla on esitetty profiilin kanssa käytettävä betoniraudoitus. Viimeisenä e1 ja e2 ovat puristuskuorman epäkeskeisyydet mitattuna poikkileikkauksen keskipisteestä millimetreinä.

	R30	R60	R120	R180	R240		e1	e2
CHS 406,4x12,5	20	25	45	75	95	8T25	263	474
CHS 406,4x6,0	20	25	45	75	95	8T25	263	474
CHS 355,6x12,5	20	20	45	60	70	8T25	238	415
CHS 355,6x6,0	20	20	45	60	70	8T25	238	415
CHS 323,9x12,5	20	20	50	55	60	8T20	222	378
CHS 323,9x6,0	20	20	50	55	60	8T20	222	378
CHS 273x12,5	20	20	50	60	60	8T16	197	319
CHS 273x6,0	20	20	50	60	60	8T16	197	319
SHS 400x400x12,5	20	25	45	65	75	8T25	260	467
SHS 400x400x10,0	20	25	45	65	75	8T25	260	467
SHS 350x350x12,5	20	20	45	65	65	8T25	235	408
SHS 350x350x8,0	20	20	45	65	65	8T25	235	408
SHS 300x300x12,5	20	20	45	60	65	8T20	210	350
SHS 300x300x6,0	20	20	45	60	65	8T20	210	350
SHS 250x250x12,5	20	45	45	45	20	8T16	185	292
SHS 250x250x6,0	20	45	45	45	20	8T16	185	292

Kuva 6.2 Normaalivoimakestävyyden vertailu eri teräslajeilla sekä pilarin pituuk-silla, kun profiili on CHS 406,4x12,5 ja betoniraudoitus 8T25. Puristus-kuorman muodostuu keskeisesti liittopilarille.

Erityismaininta on kerrottava, että kuvasta 6.2 mitoituspisteet on yhdistetty suoralla. Väliarvot eivät vastaa paloluokkien R45, R90 jne. arvoja. Mikäli lukija haluaa interpoloida väliarvoja, antaa kuva 6.2 epävarmalla puolella olevia tuloksia ja niitä on korjattava.

Yli 60 minuutin paloluokissa myös ruostumattomien teräslajien normaalivoimakestävyydet pienentyvät. Teräslajin 1.4462 normaalivoimakestävyys laskee 60 minuutin ja 120 minuutin paloajan välillä 35 % ja on suhteessa eniten muihin kuvan 6.2 teräslajeihin nähden, mutta sen normaalivoimakestävyys on silti verrattain korkea. Teräslajin 1.4301 kestävyys 120 minuutin paloajan kohdalla on korkein. Sen kestävyys laskee vain 8 % 30 minuutin ja 120 minuutin paloajan välillä. Teräslajin 1.4301 alkuperäinen normaalivoimakestävyys on tutkittavista teräslajeista pienin eli sen kestävyys on vähiten riippuvainen teräsprofiilin lujuudesta palotilanteessa. Yli 120 minuutin palonkestoajoilla kuvaajien luonne säilyy ennallaan ja kestävyys laskevat tasaisesti, mutta teräslaji 1.4301 on selvästi suorituskykyisin ja paloluokassa R240 sen kestävyys on 43 % alkuperäisestä kestävydestä. Vertailun vuoksi teräslajilla S355 kestävyyttä on jäljellä 16 %, teräslajilla 1.4003 26% ja teräslajilla 1.4462 24 %.

Pilarikorkeudella 5100 mm kuvaajaan muotoon ei tule suuria muutoksia, mutta normaalivoimakestävyydet ovat kokonaisuudessaan pienempiä. Normaalivoimakestävyys laskee suhteessa eniten teräslajilla S355 ja vähiten teräslajilla 1.4301. Lisäksi puristuskestävyys laskee suhteessa vähemmän pienillä palonkestoajoilla ja eniten pitkällä palonkestoajoilla. 30 minuutin palonkestoajalla kestävyys laskevat keskimäärin 6 % ja 240 minuutin kohdalla 25% verrattuna 4500 mm korkeaan liittopilariin. Tämä on tietenkin pääteltävissä, sillä liittopilarin taivutusjäykkyys laskee palonkestoajan mukaan ja toisen kertaluvun vaikutuksen merkittävyys mitoituksessa kasvaa.

Lyhyillä keskeisesti puristetuilla liittopilareilla suurin kestävyys saavutetaan yhteisvaikutuskuvaajassa lähellä pistettä A (vrt. kuva 4.1), kunhan ne eivät ole liian hoikkia. Hoikilla liittopilareilla suurinta kestävyttä edustava mitoituspiste on kuvan 4.1 pisteiden C ja B välisellä suoralla, mikäli alue BCD on poistettu käytöstä kuten tässä työssä on tehty. Tämä johtuu toisen kertaluvun laskennasta, jossa yhtenä tekijänä on mitoittavan puristuskuorman suhde teholliseen nurjahduskestävyyteen. Käytännössä nurjahduskuorman vaikutus on sisään ajettu jo yhteisvaikutuskäyrään perustuvaan mitoitukseen, joten ylimääräinen nurjahdustarkastelu, kuten esimerkiksi teräspilarin tapauksessa tulee tehdä, on turhaa työtä. Laskennallisesti liittopilari ei nurjahda vaan mitoitusmomentti kasvaa jyrkästi nurjahduskestävyyden läheisyydessä. Nurjahdustarkastelu tulee kyseeseen vain jossain yksittäistapauksissa, joissa tehollinen nurjahduskestävyys on kymmenen kertaa suurempi kuin puristuskestävyys ja toisen kertaluvun vaikutuksia ei tarvitse ottaa huomioon. Lisäksi nurjahduspituus tulee olla suurempi kuin 1,0L. Tällainen tilanne voi tulla esimerkiksi mastopilarin mitoituksessa.

Pilarikorkeudella 9000 mm kestävyyksien keskinäiset suhteet muuttuvat jonkin verran. Teräslajin S355 normaalivoimakestävyys on pienin kaikilla tutkituilla palonkestoajoilla,

lukuun ottamatta sitä, että se on hiukan suurempi kuin teräslajin 1.4301 kestävyys 30 minuutin palonkestoajalla. Korkeilla liittopilareilla taivutusjäykkyys nousee keskeisempään rooliin kuin matalilla toisen kertaluvun vaikutuksien johdosta. Ruostumattomat teräksiset säilyttävät palotilanteessa jäykkyytensä paremmin sekä pidempään ja asiaa tutkittiin tarkemmin kohdassa 2.1. Tästä syystä teräslajin S355 normaalivoimakestävyys verrattuna ruostumattomiin teräksiin on pienempi kuin lyhyemmillä pilareilla. Suuremmilla palonkestoajoilla korkeamman liittopilarin kestävyys on luonteeltaan saman kaltainen kuin lyhyemmillä.

Liittopilariprofiililla CHS 406,4x6,0 rakenneteräksen pinta-ala on alle puolet verrattuna CHS 406,4x12,5 ja erot normaalivoimakestävyyksissä käytettävien teräslajien välillä pienenevät. Suurempi osa puristuskestävyydestä on teräsbetonipoikkileikkauksella. Betonin hitaan lämpenemisen myötä teräslaji S355 pilarikorkeudella 4500 mm on 13 % suorituskykyisempi paloluokkaan R60 asti ja pilarikorkeudella 5100 mm samaa tasoa teräslajin 1.4462 kanssa. Teräslaji 1.4462 oli selvästi suorituskykyisempi muita ruostumattomia teräslajeja edellä seinämävahvuudella 12,5 mm, mutta 6 mm seinämävahvuudella sen kestävyys on samaa tasoa kuin teräslajilla 1.4003 alle 60 minuutin palonkestoajoilla. Yli 60 minuutin palonkestoajoilla sillä on hiukan suuremmat kestävyys paloluokkaan R240 asti. Teräslaji 1.4301 on huoneenlämmössä kestävyydeltään pienin, mutta palon edetessä se säilyttää kestävyytensä kauemmin kuin muut teräslajit. Paloluokan R120 kohdalla ja sen jälkeen se on teräslajeista suorituskykyisin. Pilarikorkeudella 9000 mm teräslajien erot kestävyyksien osalta ovat pieniä, mutta saman suuntaiset kuin mitä havaitaan kuvan 6.2 vastaavasta tilanteesta.

Liittopilaripoikkileikkauksella CHS 406,4x12,5 ilman betoniraudoitusta normaalivoimakestävyys ovat keskimäärin 16 % pienemmät kuin vastaavalla raudoitettulla liittopilaripoikkileikkauksella paloluokassa R30. Teräslajin S355 kestävyys pienenee suhteessa eniten pilarikorkeuden noustessa ja 5100 mm pilarikorkeudella sen kestävyys pienenee 11 % ja 9000 mm pilarikorkeudella 24 %. Ruostumattomilla teräksillä kestävyyksien suhde ei pienene vaan yllättäen nousee hieman pilarikorkeuden kasvaessa, kun kestävyys verrataan 4500 mm korkeaan pilariin. Paloluokassa R60 erot ovat suuremmat ja teräslajin S355 kestävyys on keskimäärin 50 % pienempi kuin raudoitettulla poikkileikkauksella. Muiden teräslajien kohdalla erot ovat 39 % (1.4003), 18 % (1.4462) ja 21 % (1.4301). Teräslajien S355, 1.4301 ja 1.4462 suhteellinen kestävyys pysyy likimain vakiona pilarikorkeuden kasvaessa, mutta teräslajilla 1.4003 suhteellinen kestävyys laskee arvosta 31 % 4500 mm pilarikorkeudella arvoon 49 % 9000 mm pilarikorkeudella. Paloluokassa R120 kestävyys ovat keskimäärin 61 % pienemmät kuin raudoitettulla versiolla ja kestävyys ovat laskeneet alkuperäisestä keskimäärin 74 % käytetyillä teräslajeilla. Toisaalta erot teräslajien välillä ovat suuret. Teräslajin S355 kestävyys on laskenut keskimäärin 83 %, teräslajin 1.4003 73 %, teräslajin 1.4301 53 % ja teräslajin 1.4462 85 %. Austeniittinen teräslaji 1.4301 on selvästi suorituskykyisin lasketuista teräslajeista ja sen absoluuttinen normaalivoimakestävyys on 4500 mm pilarikorkeudella 55 % suurempi kuin

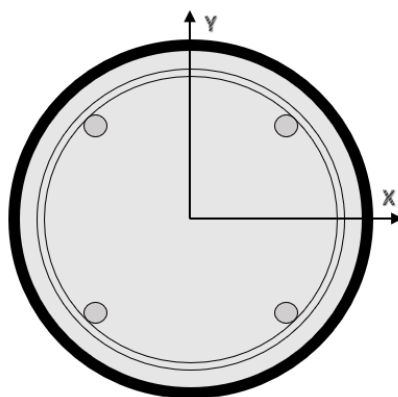
seuraavaksi korkein (1.4001) ja 9000 mm pilarikorkeudella 64 %. Paloluokissa R180 ja R240 ei keskinäisille voimasuhteille tule varteenotettavia muutoksia ja teräslaji 1.4301 on selvästi muita kestävämpi. Seinämävahvuudella 6 mm kestävyyksien keskinäiset erot pienenevät. Varteenotettavin ero tulee paloluokilla R120, R180 ja R240, joissa teräslajin S355 kestävyys on yllättäen samaa luokkaa kuin teräslajien 1.4003 ja 1.4462 ja tietyissä pilarikorkeuksissa hiukan suurempi. Teräslaji 1.4301 on myös tässä tapauksessa selvästi kestävämpi kuin muut tutkitut teräslajit.

Raudoittamaton liittopilari ei ole hyvä rakenneratkaisu, koska betonin mahdollisien halkeamien kasvu ei rajoitu. Lisäksi palotilanteessa betonin keskiosaan siirtyvä kosteus aiheuttaa lisäpainetta ja hakaraudoituksen puuttuessa se saattaa aiheuttaa betonin äkillisen murtumisen. Ja käytännöllisesti katsoen betonin raudoitus ja siihen liittyvä työ on suhteessa pieni verrattuna sen muodostamaan lisäkestävyyteen. Raudoitetun poikkileikkauksen kestävyys vastaa yhtä tai kahta kokoluokkaa suuremman raudoittamattoman liittopilarin kestävyyttä.

Eurokoodi ei määrää poikkileikkausta raudoitettavaksi, mutta se ei myöskään anna lisäohjeita mm. raudoittamattoman liittopilarin jäykkyyden laskentaan, sillä halkeilu pienentää taivutusjäykkyyttä merkittävästi. Eurokoodi SFS-EN 1994-1-1 antaa kaksi eri taivutusjäykkyyden laskentakaavaa. Toisessa betonin taivutusjäykkyyttä pienennetään kertoimella 0,6 ja sitä käytetään nurjahduksen tai muun stabiilisuusiän tarkastelussa. Toisessa otetaan huomioon halkeilun sovitus- ja korjauskertoimilla, joiden suuruudet ovat 0,9 ja 0,5. Kerrointa 0,5 käytetään betonin taivutusjäykkyyden pienentämiseen ja poikkileikkauksen kokonaistaivutusjäykkyyttä pienennetään lisäksi kertoimella 0,9. Tätä taivutusjäykkyyttä käytetään mitoituksessa ja toisen kertaluvun vaikutuksien arvioinnissa. Taivutusjäykkyyksien laskentakaavat on esitetty kappaleessa 2.2 [12]

Teoriassa betoniin syntyy halkeamia, kun poikkileikkausta rasittava taivutusmomentin ja normaalivoiman yhdistelmä on tarpeeksi epäedullinen. Normaalivoimasta syntyvä puristusjännitys on oltava pienempi kuin taivutusmomentista syntyvä vetojännitys betonipoikkileikkauksen reunalla. Lisäksi jännitysresultantin on oltava suurempi kuin betonin vetojännitys. Ensimmäisten halkeamien syntyessä betonipoikkileikkauksen taivutuskeskiön sijainti siirtyy halkeilemattomaan suuntaan ja liittopilarin taivutusjäykkyyden laskenta muuttuu. Samalla myös kuormituksen jakautuminen teräsprofiili-, betonirauditus- ja betonipoikkileikkauksen välillä muuttuu ja laskennasta tulee teoriassa iteratiivinen. Tämä taas ei sovellu tavalliseen suunnittelutyöhön ja se on otettu huomioon suunnittelustandardeissa edellä mainituilla kokonaisjäykkyyden pienennyskertoimilla. Tässä tutkimuksessa on oletettu, että betonin halkeaminen voidaan ottaa huomioon kertoimella 0,5 ja liittopilaripoikkileikkauksen keskiön siirtyminen kertoimella 0,9, koska liittopilarin stabiilisuusmurtoa ei oteta huomioon. [3][12]

Tutkimuksessa [18] on selvitetty liittopilaripoikkileikkauksen halkeilua analyttisesti ottamalla huomioon betonipoikkileikkauksen jännitykset ja siirtymä. Tutkimuksen keskiössä on CHS 127x5,0 profiili, mutta tuloksia voidaan soveltaa myös edellä laajemmin käsiteltyyn liittopilaripoikkileikkausta CHS 406,4x12,5. Liittopilarin teräsprofiilin teräslaji on S355, betonin lujuusluokka on C30/37 ja betonirauditus 4T25 B500B sekä betonin suojapeitepaksuus 20 mm ja pääraudoituksen yhteen sitova hakaraudoitus T8. Poikkileikkaus on esitetty kuvassa 6.3.

Kuva 6.3 Liittopilaripoikkileikkaus CHS 406,4x12,5 ja betonirauditus 4T25 + haat T8.

Vertaillaan analyttisiä laskentatuloksia Eurokoodin SFS-EN 1994-1-1 esittämiin taivutusjäykkyysien laskenta-arvoihin. Halkeilu vaatii taivutusrasitusta, joten valitaan kuormiksi 500 kN puristusta ja 700 kNm taivutusmomenttia, jolloin pilarin SFS-EN 1994-1-1 mukainen käyttöaste on 93,3 %. Lähteen [18] mukaisessa analyttisessä laskennassa, kun viruma otetaan huomioon betonin kimmomoduulissa, betonipoikkileikkaus halkeilee n. 168 mm matkalta ja taivutusjäykkyyden lukuarvoksi tulee 73,1 MN*m². Poikkileikkauksen taivutusneutraaliakseli siirtyy n. 13 mm halkeilemattomaan suuntaan. Eurokoodin SFS-EN 1994-1-1 mukaan taivutusjäykkyysien lukuarvot ovat $EI_{eff} = 75,3 \text{ MN*m}^2$ ja $EI_{eff,II} = 66,6 \text{ MN*m}^2$. Taulukossa 6.2 on esitetty taivutusjäykkyyden lukuarvot lähteen [18] ja SFS-EN 1994-1-1 mukaan sekä raudoitettulle että raudoittamattomalle poikkileikkaukselle CHS 406,4x12,5. Lisäksi taulukossa on esitetty eri laskentatapojen taivutusjäykkyyksien lukuarvot ja niiden prosentuaalinen suhde isotrooppisen poikkileikkauksen suurimpaan teoreettiseen taivutusjäykkyyteen sekä halkeilleen poikkileikkauksen osan korkeus ja taivutusneutraaliakselin siirtymä. Tuloksissa on otaksuttu liittopilariin täydellinen liittovaikutus ja taivutusjäykkyydet on laskettu samaan suuntaan, jossa halkeaminen tapahtuu. Raudoittamattomassa tapauksessa liittopilarin SFS-EN 1994-1-1 mukainen käyttöaste on 102,9 %.

Normaalivoima ja taivutusmomentti kuitenkin yleensä riippuvat toisistaan jonkin verran. Käytännössä momenttia syntyy ulkoisesta taivutusrasituksesta ja normaalivoiman epäkeskisyydestä sekä laskennallisista seikoista kuten pilarin vinoudesta ja käyryydestä sekä toisen kertaluvun vaikutuksista. Taivutusrasituksien ollessa riippuvaisia puristuskuormituksesta betonin halkeilu siirtää liittopilarin taivutuskeskiötä epäkeskisyyden suuntaan,

jolloin teoriassa epäkeskisyys pienenee. Tämä voi tapahtua, kunhan puristuskuorman sijainti ei siirry pilarin siirtymän mukana, kuten esimerkiksi mastopilarin yläpään tapauksessa tapahtuu.

Taulukko 6.2 Liittopilaripoikkileikkauksen CHS 406,4x12,5 taivutusjäykkyudet eri laskentatapojen mukaan, kun huomioidaan betoniraudoitus ja viruma. Taivutusjäykkyys EI_{\max} on poikkileikkauksen suurin teoreettinen taivutusjäykkyys, EI_{kand} on lähteen [18] mukainen taivutusjäykkyys ja $EI_{\text{eff.II}}$ ja EI_{eff} ovat SFS-EN 1994-1-1 mukaiset taivutusjäykkyudet. x on lähteen [18] mukainen haljenneen poikkileikkauksen pituus ja d on taivutusneutraaliakselin siirtymä.

Betoni- raudoitus	Viruma	EI_{\max} [MNm ²]	EI_{kand} [MNm ²]	$EI_{\text{eff.II}}$ [MNm ²]	EI_{eff} [MNm ²]	x [mm]	d [mm]
4T25	Kyllä	80,4	73,1 90,9 %	66,6 82,8 %	75,3 93,6 %	168,1	12,9
4T25	Ei	100,9	79,6 78,9 %	75,8 75,1 %	87,5 86,8 %	198,1	27,8
-	Kyllä	76,0	68,6 90,2 %	62,7 82,5 %	71,0 93,4 %	170,6	14,3
-	Ei	96,4	74,8 77,6 %	72,1 74,8 %	83,5 86,6 %	200,7	30,0

Palomitoituksessa liittopilaripoikkileikkauksen taivutusjäykkyuden laskentaan Eurokoodi ei määrittele yksinkertaiselle laskentamenetelmälle vastaavia yksinkertaisia pienennyskertoimia. Taivutusjäykkyys lasketaan siten, että jokaiselle liittopilaripoikkileikkauksen materiaalille on oma sovituskerroin ϕ . Standardin SFS-EN 1994-1-2 liitteessä G on ainoat Eurokoodista löytyvät sovituskertoimet ja ne ovat liittopilarille, jossa teräsprofiili on täysin tai osittain betonilla ympäröity. Tällaista liittopilaria käytetään muualla Euroopassa, mutta ei Suomessa. Joissain tapauksissa nämä kertoimet on otettu käyttöön myös betonilla täytetyille putkiliittopilarille, mutta periaatteessa eri menetelmiä ei saa yhdistellä. Muiden kuin liitteen G sovituskertoimien osalta Eurokoodi ohjaa suunnittelijan tekemään polttokokeita oikeiden kertoimien määrittelemiseksi. [4][5][12]

Liittopilarin CHS 406,4x12,5 tapauksessa liitteestä G saatavat sovituskertoimet ovat paloluokassa R60 $\phi_a = 0,7$, $\phi_s = 0,9$ ja $\phi_c = 1,2$. Lämpötilasta aiheutuvat materiaalien kimmokertoimen pienennyskertoimet ovat vastaavasti $k_{Ea,\theta} = 0,074$, $k_{Es,\theta} = 0,644$ ja $k_{Ec,\theta} = 0,373$. Betonin pienennyskerroin on painotettu keskiarvo. Liittopilari on merkittävässä taivutusrasituksessa ja palotilanteen kuormiksi valitaan 500 kN puristusta ja 180 kNm taivutusmomenttia. Poikkileikkauksessa on 4T25 betoniraudoitus. Liittopilarin käyttöaste on 96,4 %. Mikäli poikkileikkaus yksinkertaistetaan siten että betonipoikkileikkauksen lämpötilan kasvusta aiheutuva lujuuden pienentyminen on vakio koko poikkileikkauksessa, laskee taivutusjäykkyys 53 % alkuperäisestä ja taivutusneutraaliakseli siirtyy 49,7

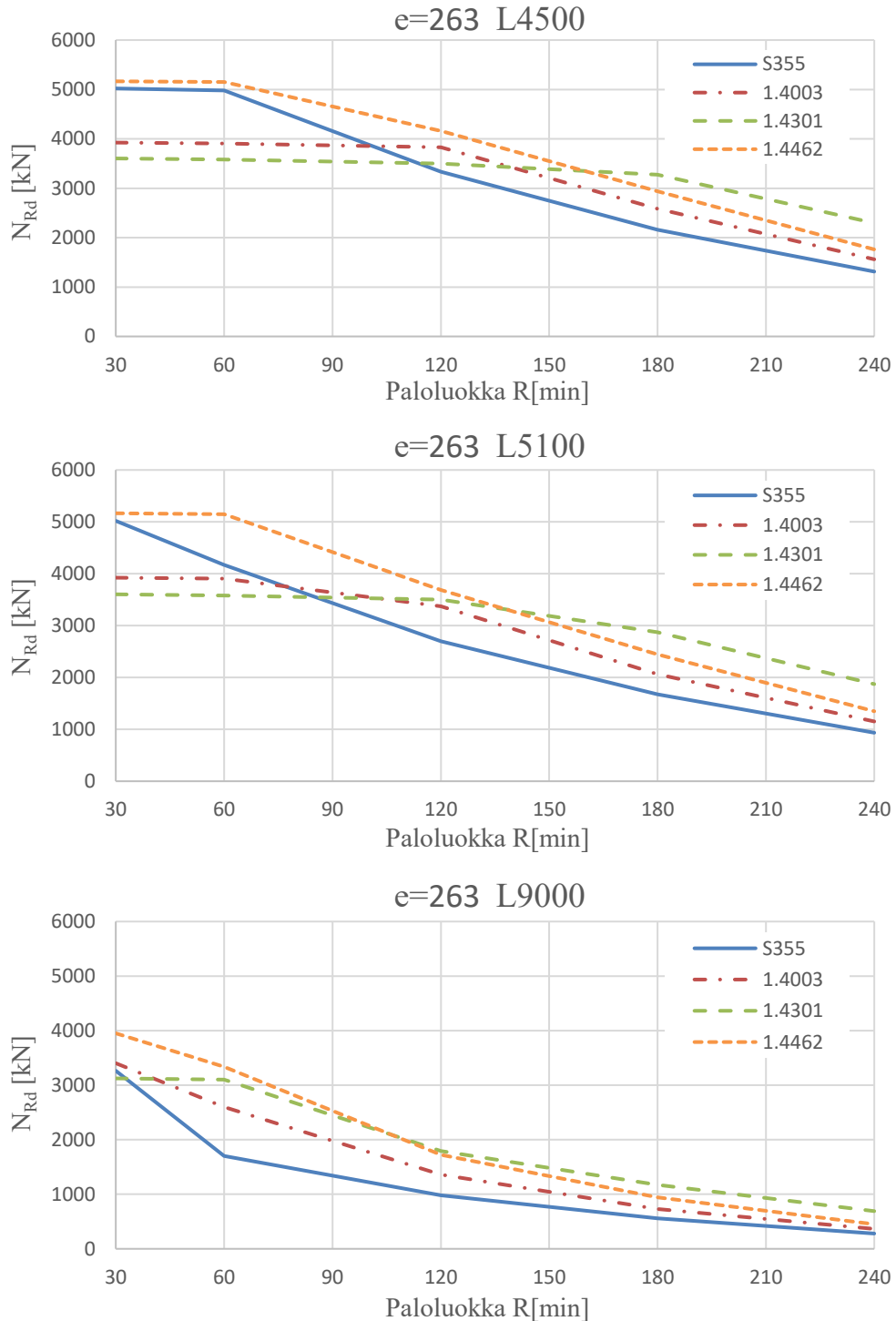
mm, kun otetaan huomioon betonin halkeilu. Sovituskertoimien kanssa taivutusjäykkyys on 105 % alkuperäisestä eli karkeasti puolet liikaa. Edellä tässä kappaleessa suoritetuissa laskemissa palotilanteen taivutusjäykkyys on laskettu hieman eri tavalla ottaen huomioon betonin tarkka lämpötilajakauma ja tällä tavalla tulokseksi saataisiin 58 % alkuperäisestä. Sovituskertoimet ovat rakennettu keskeisesti puristetulle liittopilarin silmällä pitäen, mutta liitteessä G on myös annettu lausekkeita, mikäli puristuskuormitus tulee epäkeskeisesti pilarille. Epäkeskisyyden vaikutuspiste ei kuitenkaan saa poistua poikkileikkauksen alueelta. Käytännössä se tarkoittaa sitä, että betoniin ei synny vetolujuutta ylittäviä jännityksiä ja betoni ei halkeile eikä siis poikkileikkaukskeskiö siirry. Lasketaan edellinen esimerkki uudelleen käyttäen puristuskuormitusta 900 kN ja kuorman epäkeskisyyttä 203 mm ($<1/2D$), jolloin mitoitusmomentiksi tulee 182,7 kNm. Nyt betoniin ei synny halkeamia ja itseasiassa koko poikkileikkaus on puristuksella ja taivutusjäykkyys ei laske. Sovituskertoimien kanssa tosin taivutusjäykkyudeksi tulee edelleen 105 % alkuperäisestä. [18]

Raudoittamalla poikkileikkauksella palotilanteessa samassa esimerkissä kuin edellä saadaan liittopilaripoikkileikkauksen taivutusjäykkyudeksi 49 % alkuperäisestä ja taivutusneutraaliakseli siirtyy 45,6 mm. Kuormia joudutaan hieman pienentämään, jotta liittopilarin kestävyys olisi sallituissa rajoissa ja ne valitaan 500 kN puristusta ja 65 kNm taivutusmomenttia, joka tuottaa 98,6 % käyttöasteen. Sovituskertoimilla taivutusjäykkyudeksi saadaan 107 % alkuperäisestä ja laskennassa käytetty tarkemmin laskettu arvo olisi 51 %. [18]

Sovituskertoimista voitaisiin sanoa yhteenvetona, että standardin SFS-EN 1994-1-2 liitteen G ehdottamia arvoja voidaan käyttää ainakin liittopilarin CHS 406,4x12,5 tapauksessa, kun otetaan huomioon Eurokoodin määräämät rajoitukset. Toisaalta laajempaa käyttöä ei voi tämän tutkimuksen perusteella suoraan hyväksyä ja ongelmasta olisi hyvä tehdä lisätutkimuksia. Eurokoodien yleispäteviä suunnittelumenetelmiä ja -ohjeita olisi hyvä täydentää myös tämän työn keskiössä olevalle liittopilarityypille. [12]

Kuvassa 6.4 on esitetty liittopilarin CHS 406,4x12,5 raudoituksella 8T25 normaalivoimakestävyydet, kun normaalivoima siirtyy liittopilarin puukkoliitoksella ja epäkeskisyyden arvo on 263 mm. Epäkeskisyyden muodostaa liittopilarin selvästi suurempia taivutusrasituksia kuin keskeisesti puristetussa tapauksessa. Kerroskorkeuden 4500 mm tapauksessa normaalilämpötila on mitoittava kriteeri kaikilla teräslajeilla R60 asti ja palomitoitus tulee mitoittavaksi teräslajien 1.4003 sekä 1.4301 osalta vasta paloluokassa R120. Lisäksi on mainittava, että teräslajin 1.4301 kestävyys on laskenut alkuperäisestä paloluokassa R180 vain 9% ja sillä on korkeampi kestävyys paloluokassa R180 kuin muilla teräslajeilla ja sen kestävyuden paremmuus korostuu vielä entisestään palon edetessä paloluokkaan R240. Teräslajin 1.4462 kestävyys alle 60 minuutin palonkestoajoilla on 3 % suurempi kuin teräslaji S355, 32 % korkeampi kuin teräslajilla 1.4003 ja 43 % korkeampi kuin teräslaji 1.4301. Tunnin palon jälkeen teräslajien S355 ja 1.4462 kestävyys alkavat pienentyä. Teräslajin S355 kestävyys laskee suhteessa eniten paloluokkien R60 ja R120

välillä ja sen kestävyys on kahden tunnin palon kohdalla ja sen jälkeen teräslajeista pienin. Teräslaji 1.4462 kestää kuumenemista paremmin kuin S355 ja sen kestävyys on suurin vielä kahden tunnin palon kohdalla, jonka jälkeen suurimman kestävyys titteli siirtyy teräslajille 1.4301.

Kuva 6.4 Normaalivoimakkestävyyden vertailu eri teräslajeilla sekä pilarin pituuk-silla, kun profiili on CHS 406,4x12,5 ja betoniraudoitus 8T25. Puristus-kuorman epäkeskisyyden arvo on 263 mm.

Pilarikorkeuden nostaminen arvosta 4500 mm arvoon 5100 mm ei vaikuta kestävyysluokkaan R30. Paloluokassa R60 kestävyys pienenevät keskimäärin 4 %. Palonkestoaajan pidentyessä kestävyysluokkatasaiset ja paloluokassa R240 kestävyysluokkatasaiset laskeneet keskimäärin 24 %. Teräslaji 1.4462 on 30 minuutin palon kohdalla kestävyysluokkatasain korkein, kun pilari on 5100 mm korkea. Teräslajin S355 kestävyys on 97 % sen kestävyysluokkasta, teräslaji 1.4003 76 % ja teräslaji 1.4301 70 %. Paloluokassa R60 ruostumattomat teräkset eivät ole menettäneet kestävyysluokkastaan, mutta teräslaji S355 kestävyys on laskenut 17 % ja on nyt enää 81 % teräslajin 1.4462 kestävyysluokkasta. Paloluokassa R120 teräslajilla 1.4462 on edelleen korkein kestävyys. Muiden teräslajien suhteelliset kestävyysluokkatasat siihen verrattuna ovat 73 % (S355), 91 % (1.4003) ja 95 % (1.4301). Ruostumattomien teräslajien kestävyysluokkatasat ovat laskeneet keskimäärin 15 % alkuperäisestä ja teräslajilla S355 46 %. Paloluokassa R180 teräslaji 1.4301 ohittaa teräslajin 1.4462 kestävyysluokkassa. Muiden teräslajien kestävyysluokkatasat suhteessa teräslajiin 1.4301 ovat 85 % (1.4462), 72 % (1.4003) ja 58 % (S355). Paloluokassa R240 keskinäiset voimasuhteet eivät muutu, mutta teräslajin 1.4301 ylivoimainen kestävyys korostuu. Kestävyysluokkatasat suhteet ovat teräslajiin 1.4301 verrattuna 72 % (1.4462), 62 % (1.4003) ja 50 % (S355). Teräslajin 1.4301 erinomaisista ominaisuuksista kertoo se, että paloluokassa R30 sen kestävyys on 3603 kN ja paloluokassa R240 1872 kN. Kestävyys on laskenut ainoastaan 48 % neljän tunnin palon aikana.

Pilarikorkeudella 9000 mm toisen kertaluvun vaikutukset korostuvat vielä voimakkaammin. Ainoastaan teräslajin 1.4301 kestävyys pysyy vakiona paloluokkien R30 ja R60 välillä. Muilla teräslajeilla kestävyys alkaa laskea heti paloluokan R30 jälkeen. Yksikerroksiseen pilariin nähden kestävyysluokkatasat ovat keskimäärin 21 % pienemmät paloluokassa R30 ja laskevat tasaisesti siten että ne ovat 75 % pienemmät paloluokassa R240. Paloluokassa R30 teräslajilla 1.4462 on korkein kestävyys ja teräslajin 1.4003 kestävyys on 86 % sen arvosta. Teräslajilla S355 kestävyys on 83 % ja teräslajilla 1.4301 79 % teräslajin 1.4462 kestävyysluokkasta. Paloluokassa R60 keskinäiset voimasuhteet ovat muuttuneet siten että kärkipaikalla jatkaa teräslaji 1.4462, mutta teräslaji 1.4301 on siirtynyt teräslajien S355 ja 1.4003 edelle. Teräslajin 1.4301 kestävyys on 93 % teräslajin 1.4462 kestävyysluokkasta ja vastaavat arvot teräslajeilla 1.4003 ja S355 ovat 78 % ja 51 % mainitsemisjärjestyksessä. Paloluokassa R120 teräslaji 1.4301 ohittaa niukasti teräslajin 1.4462, jonka kestävyys on 96 % teräslajin 1.4301 kestävyysluokkasta. Teräslajien 1.4003 ja S355 kestävyysluokkatasat ovat 76 % ja 55 % teräslajin 1.4301 kestävyysluokkasta mainitsemisjärjestyksessä. Suuria muutoksia ei tapahdu edetessä paloluokkiin R180 ja R240. Paloluokassa R180 keskinäiset suhteet ovat 80 % (1.4462), 62 % (1.4003) ja 48 % (S355) sekä paloluokassa R240 ne ovat 65 % (1.4462), 53 % (1.4003) ja 41 % (S355).

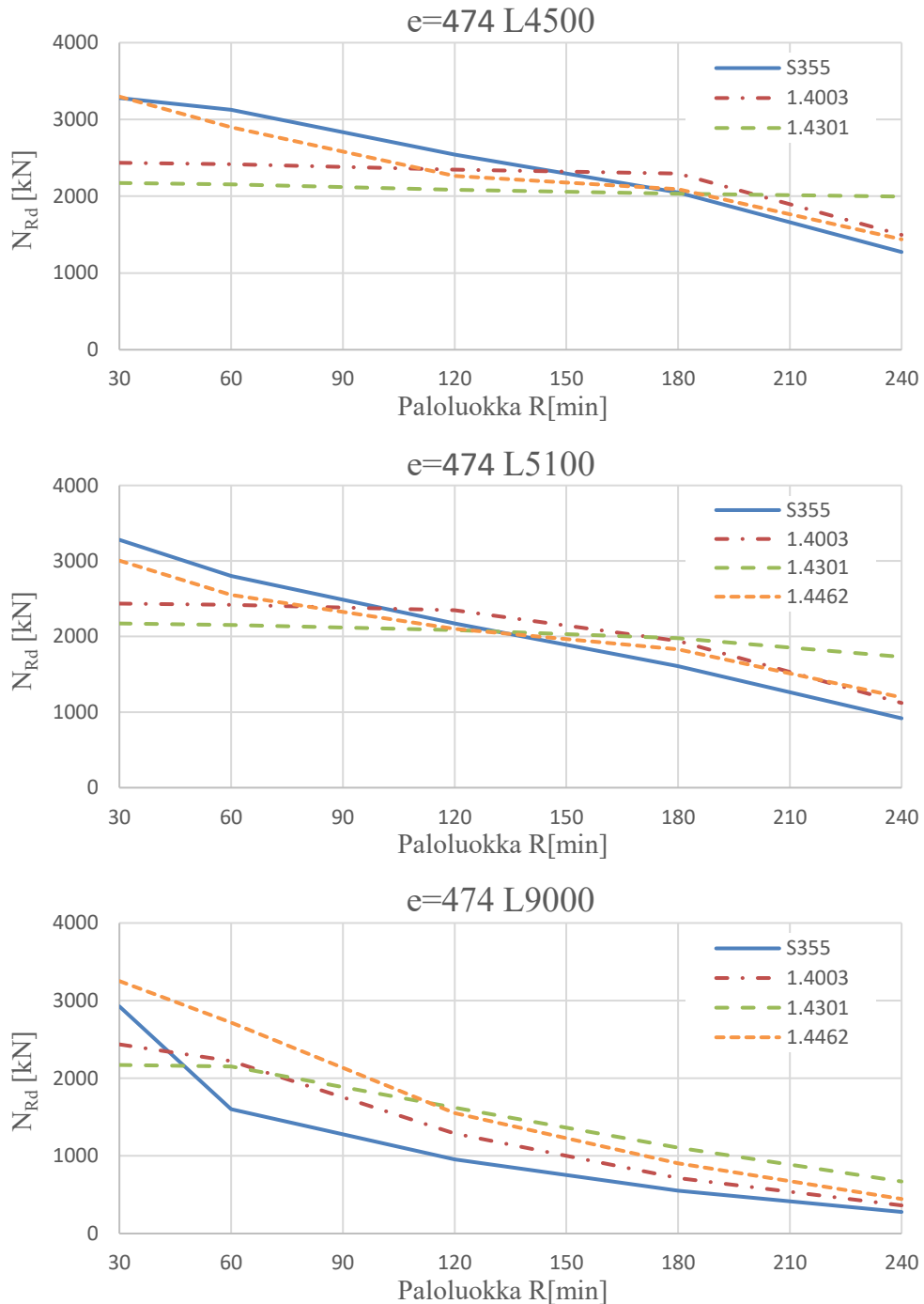
Kuvassa 6.5 on esitetty liittopilarin CHS 406,4x12,5 normaalivoimakkeusluokkatasat, kun sen vaikutus tulee kokonaisuudessaan epäkeskeisesti, jonka arvo on 474 mm. Tällaista tilannetta kuvaa suorakaidekonsolin ja palkin liitoksen aiheuttama epäkeskeisyys reunapilarilla. Liittopilarin betonirauditus on 8T25.

Epäkeskisyyden arvon noustessa mitoituskriteeri ei ole enää puhdas puristuskestävyys vaan yhdistetty normaalivoima ja taivutusmomentti. Mitoituspiste on yhteisvaikutuskuvaajassa suurimman taivutusmomentin alueella, joka on kuva 4.1 merkinnöillä pisteiden B ja C välisellä suoralla. Tämä johtuu siitä, että palotilanteessa rakenneteräksen lujuus laskee nopeasti ja betonisydämessä sijaitseva betonirauditus muodostaa valtaosan liittopilarin taivutuskestävyydestä. Toisin kuin pienemmillä epäkeskisyyksillä (vrt. kuvien 6.2 ja 6.4 tilanteita) teräslajin S355 suorituskyky kestävyyden kannalta on suhteessa korkeampi ja se ei laske yhtä kriittisesti pilarikorkeuksien 4500 mm ja 5100 mm tapauksissa, koska sekä sen kimmomoduuli että lujuus ovat alun perin korkeammat kuin ruostumattomilla teräslajeilla. Pilarikorkeuden ollessa 9000 mm teräslaji S355 sisäinen lämpötilakenttä on niin epädullinen ruostumattomiin teräslajeihin verrattuna, että hoikkuus sekä toisen kertaluvun vaikutukset korostuvat ja se menettää suunnittelun kannalta edellä mainitun etulyöntiaseman. Lyhyillä pilareilla asia korostuu profiilin CHS 406,4x6,0 tapauksessa (ks. liite 5), jossa teräslajin S355 kestävyys on vielä paloluokassa R180 12 % korkeampi kuin ruostumattomilla teräslajeilla, kun pilarikorkeus on 4500 mm. Pilarikorkeudella 5100 mm teräslaji S355 on kestävyydeltään korkeampi paloluokkaan R120 asti, ja tällöin se 11 % kestävämpi kuin seuraavaksi kestävin teräslaji (1.4003).

Pilarikorkeudella 4500 mm teräslajin 1.4462 kestävyys on suurin paloluokassa R30, mutta ero teräslajiin S355 on vain puoli prosenttia. Teräslajin 1.4003 kestävyys on 74 % ja teräslajin 1.4301 66 % teräslajin 1.4462 kestävyydestä. Paloluokassa R60 teräslajilla S355 on korkeampi kestävyysarvo ja teräslajin 1.4462 kestävyys on 93 % sen arvosta. Teräslajeilla 1.4003 ja 1.4301 on selvästi heikommat kestävyysarvot ja ne ovat teräslajin S355 arvosta 77 % ja 69 % mainitsemisjärjestyksessä. Paloluokassa R120 erot tasoittuvat ja teräslajin 1.4003 kestävyys on suurempi kuin teräslajin 1.4462 kestävyys. Ruostumattomien teräslajien 1.4003, 1.4301 ja 1.4462 kestävydet ovat 92 %, 82 % ja 89 % teräslajin S355 kestävyydestä mainitsemisjärjestyksessä. Paloluokassa R180 teräslajien 1.4003 ja 1.4301 kestävydet eivät ole merkittävästi laskeneet, jolloin niiden suhde teräslajeihin S355 ja 1.4462 paranee. Teräslaji 1.4003 on jo ohittanut ne ja on kestävyydeltään suurin. Suhteessa muiden teräslajien kestävydet ovat 91 % (1.4462), 89 % (S355) ja 89 % (1.4301) sen kestävyydestä. Teräslajin 1.4301 kestävyys laskee paloluokkien R30 ja R240 välillä vain 9 % ja se on paloluokassa R240 kestävyydeltään suurin eri teräslajeista. Keskinäiset suhteet ovat 75 % (1.4003), 72 % (1.4462) ja 64 % (S355).

Pilarikorkeudella 5100 mm S355 on paloluokassa R30 kestävin. Ruostumattomien teräslajien ovat sen kestävyydestä 92 % (1.4462), 86 % (1.4003) ja 77 % (1.4301). Paloluokassa R60 keskinäiset suhteet pysyvät samoina, mutta erot pienenevät. Paloluokassa R120 teräslaji S355 kestävyys on pienentynyt niin paljon, että teräslaji 1.4003 on kestävyydeltään korkeampi. Keskinäiset suhteet verrattuna teräslajiin 1.4003 ovat 93 % (S355), 89 % (1.4462) ja 89 % (1.4301). Kuten pilarikorkeudella 4500 mm teräslaji 1.4301 säilyttää kestävyytensä erinomaisesti korkeilla palonkestoajoilla ja tässä tapauksessa sen kestävyys on 2 % korkeampi kuin teräslajin 1.4001 paloluokassa R180 ja 69 %

korkeampi paloluokassa R240. Pilarikorkeuden 9000 mm tapauksessa teräslaji S355 suorituskyky laskee ja se on kestävyydeltään heikoin paloluokissa R60, R120, R180 ja R240. Paloluokassa R30 se jää selvästi teräslajin 1.4462 taakse. Teräslaji 1.4301 säilyttää jälleen kerran kestävyytensä parhaiten ja paloluokassa R120 ja sen jälkeen sen suorituskyky on teräslajeista parhain.

Kuva 6.5 Normaalivoimakestävyyden vertailu eri teräslajeilla sekä pilarin pituuksilla, kun profiili on CHS 406,4x12,5 ja betonirauditus 8T25. Puristuskuorman epäkeskisyyden arvo on 474 mm.

Yksityiskohtaisia kestävyysvertailuja muille taulukon 6.1 profiileille ei suoriteta. Yleisesti tulokset noudattavat karkeasti tiettyä kaavaa ja kuvaajien muodot ja niiden väliset suhteet eivät eroa merkittävästi eri liittopilariprofiileilla. Luonnollisesti kestävyys pienenevät pienempiin profiilien siirtyessä ja poikkileikkaukseltaan pienemmän profiilin lämpötilakenttä on epäedullisempi mikä aiheuttaa taivutusjäykkyyden nopeamman pienene-
misen. Kuvissa 6.2, 6.4 ja 6.5 esitetyt kuvaajat muistuttavat hyvin karkeasti lineaarista funktiota, jonka derivaatta on negatiivinen ja lisäksi vakio. Pienemmillä profiileilla funktioiden derivaatat ovat negatiivisia, mutta kasvavia. Toisin sanoen niiden kestävyys pienenee nopeammin kuin suurilla profiileilla.

Kestävyyslaskelmia on avattu enemmän liitteessä 4 profiilille CHS 406,4x12,5 raudoituksella 8T25 ja pilarikorkeuden ollessa 4500 mm. Lisäksi liitteessä on esitetty raudoituksen sijoittelu ja profiilin lämpötilajakauma. Taulukossa 6.3 on esitetty kuvien 6.2, 6.4 ja 6.5 kestävyysarvot taulukoituina. Liitteessä 5 on taulukoitu laskentatulokset muille taulukon 6.1 profiileille. Seuraavassa asetetaan teräslajit paremmuusjärjestykseen, jonka alkudatana käytetään laskettuja kestävyysarvoja, jotka on esitetty taulukossa 6.3 ja liitteessä 5. Mittaustuloksia on 5760 kappaletta eli tuloksien vertailuja on neljännes tästä eli 1440, koska teräslajeja on käytössä neljä.

Ottamalla huomioon kaikki laskentatulokset, teräslaji 1.4301 suoriutuu vertailuista keskimääräisesti parhaiten ja on kestävyydeltään korkein 54,9 % kaikista tapauksista. Teräslaji 1.4462 on korkein 30,1 % tapauksista, teräslaji S355 12,4 % ja viimeisinä, ja tällä kertaa myös vähäisempänä, teräslaji 1.4003 vain 2,6 % tapauksista.

Austeniittista ruostumatonta terästä edustava teräslaji 1.4301 on suvereeni pitkillä palonkestoajoilla ja paloluokassa R240 se on 99,0 % tapauksista parhain, paloluokassa R180 95,1 % ja paloluokassa R120 79,9 %. Pilarikorkeudella 9000 mm se on paloluokissa R120, R180 ja R240 kestävyydeltään korkein kaikissa tapauksissa. Pilarikorkeuksilla 4500 mm ja 5100 mm sen kestävyys on näillä paloluokilla suurin valtaosassa tapauksista, mutta suurilla epäkeskisyyksillä se ei ole enää yhtä ylivoimainen. Tästä voidaan päätellä, että teräslajin 1.4301 korkea suorituskyky perustuu sen kykyyn säilyttää taivutusjäykkyytensä eikä niinkään taivutuskestävyyteen. Paloluokissa R60 ja R30 teräslaji 1.4301 on vain harvoin kestävyydeltään korkein alhaisen myötölujuutensa vuoksi. Se on kestävyydeltään korkein paloluokassa R60 vain 0,7 % tapauksista ja ei ollenkaan paloluokassa R30.

Ferriittistä ruostumatonta terästä edustava teräslaji 1.4003 ei sovellu liittopilarin rakeneteräkseksi. Sen kestävyys on suurin vain yksittäistapauksissa paloluokassa R30 ja pilarikorkeuden ollessa 9000 mm, jolloin se on kestävyydeltään korkein karkeasti joka viidennessä tapauksessa.

Taulukko 6.3 Kuvien 6.2, 6.4 ja 6.5 kestävyysarvot taulukoituina. Korostetut arvot kuvaavat suurinta kestävyyttä teräslajien välillä.

CHS 406,4x12,5 C40/50, 8T25			R30 c = 20	R60 c = 25	R120 c = 45	R180 c = 75	R240 c = 95
e = 0	L4500	S355	8617	6039	3783	2322	1365
		1.4003	6388	6378	4719	2887	1650
		1.4301	5919	5910	5420	3863	2558
		1.4462	8015	7999	5225	3388	1911
	L5100	S355	8310	5127	2987	1759	958
		1.4003	6013	6003	4012	2237	1194
		1.4301	5569	5558	4838	3352	2082
		1.4462	7430	7413	4672	2814	1426
	L9000	S355	3821	1848	1020	567	282
		1.4003	3846	3285	1460	755	371
		1.4301	3546	3532	2062	1264	720
		1.4462	4318	4299	2004	995	461
e = 263 mm	L4500	S355	5020	4981	3331	2161	1313
		1.4003	3924	3904	3829	2587	1561
		1.4301	3603	3583	3501	3275	2295
		1.4462	5165	5150	4158	2941	1761
	L5100	S355	5019	4169	2699	1674	935
		1.4003	3923	3903	3371	2064	1152
		1.4301	3603	3582	3501	2873	1872
		1.4462	5165	5149	3685	2443	1349
	L9000	S355	3265	1703	982	557	280
		1.4003	3403	2599	1359	732	365
		1.4301	3124	3104	1791	1172	691
		1.4462	3951	3335	1725	941	451
e = 474 mm	L4500	S355	3279	3125	2540	2047	1273
		1.4003	2435	2417	2347	2294	1496
		1.4301	2172	2155	2084	2031	1995
		1.4462	3297	2899	2265	2091	1438
	L5100	S355	3280	2800	2173	1609	918
		1.4003	2436	2418	2348	1944	1121
		1.4301	2173	2155	2085	1979	1731
		1.4462	3005	2551	2101	1829	1194
	L9000	S355	2926	1602	955	550	278
		1.4003	2436	2223	1287	716	362
		1.4301	2171	2153	1621	1105	670
		1.4462	3252	2719	1551	903	445

Austeniittis-ferriittinen ruostumaton terästä edustava teräslaji 1.4462, joka tunnetaan myös Duplexina, on teräslajeista suorituskykyisin paloluokissa R30 ja R60 ja se on niissä 60,8 % ja 78,8 % tapauksista kestävin mainitsemisjärjestyksessä. Sen suurin kilpailija on hiiliteräs, jonka kestävyys on keskimäärin suurempi kaikissa tapauksissa paitsi lyhyiden ja keskeisesti puristettujen liittopilarien tapauksessa.

Perinteistä hiiliterästä edustava teräslaji S355 pärjää puhtaasti kestävyytensä kannalta heikosti tässä sarjassa. Se on kestävyydeltään suurin ainoastaan pilarikorkeuksilla 4500 mm ja 5100 mm puristuksen vaikuttaessa keskeisesti. Hiiliteräksellä on kuitenkin selvä kilpailuetu hinnassa, jonka takia suuressa osassa Suomen liittopilareita on hiiliteräsprofiili.

Hiiliteräs maksaa noin yhden euron kilogramma. Valmiin teräsrakenteen kustannuksiin tulee lisätä vielä teräsrakenteeseen asennus- ja maalaustyö. Maalaustyö siltä osin, että vaikka liittopilariin ei yleensä ole yleensä tarpeellista palosuojata, niin hiiliteräs on esteettisesti vaatimatonta ja arkkitehdit ovat harvoin myötämielisiä sen käyttöön ilman pintakäsittelyä. Maalauksen hinta mitataan euroa neliömetriltä. Sivistyneenä arvauksena arvioidaan, että liittopilarin CHS 406,4x12,5 pilarikorkeudella 4500 mm maalattava alue on reilu yhdeksän neliometriä. Siihen kuluu n. kolme litraa maalia, arviolta 30 euroa litra. Lisäksi maalarilta tehtävään kuluu varmaankin tunti eli ehkä n. 50 euroa. Maalaustyö maksaisi näillä todella karkeilla arviolla 140 euroa. Pilari painaa 232 kg eli työn suorite-kustanne olisi 0,60 € / kg. Näillä hinnoilla yksi kilogramma hiiliteräsmateriaalia asennet-tuna ja maalattuna maksaisi 4,60 € / kg.

Tässä työssä käytetyistä ruostumattomista teräksistä ferriittinen ruostumaton teräslaji 1.4003 on edullisin, sillä se sisältää vain vähän nikkeliä. Nikkelin hinta maailmanmarkkinoilla on hyvin vaihtelevaa. Teräslajin 1.4003 karkea hinta-arvio on, että se maksaa noin kolme euroa kilogramma puhtaana materiaalina karkeasti arvioiden ja ottamalla huomioon maailmanmarkkinoiden pitkän aikavälin hintakehitystä nikkelin ja kuparin osalta. Sen asennuskustannukset ovat likimain samat kuin hiiliteräksellä, jolloin sen kokonais-hinnaksi tulee 6 € / kg. Austeniittisen ruostumattoman teräksen seokseen nikkeliä lisätään 8,0 – 10,5 % ja se ilmenee hankintahinnasta melko suoraan. Teräslajin 1.4301 materiaalin hankintakustannus on n. 3,50 € / kg. Yhteiskustannukset asennuksineen ovat karkeasti 6,50 € / kg. Duplexin hinta on joukon suurin. Siinä on sekä nikkeliä että kuparia, mutta myös molybdeenia. Sen materiaalihankintakustannukset ovat arviolta 5 € / kg ja kokonaiskustannukset olisivat 8 € / kg. Ruostumattomia teräksillä on parempi pitkäaikaikes-tävyys ja niitä ei välttämättä tarvitse maalata.

Karkeilla kustannusarvioilla käytettyjen ruostumattomien teräslajien 1.4003, 1.4301 ja 1.4462 hankinta- ja asennuskustannukset ovat hiiliteräkseen verrattuna 30 %, 41 % ja 74 % suuremmat mainitsemisjärjestyksessä. Paloluokissa R120, R180 tai R240 teräslajilla 1.4301 on mahdollista saada yhtä suuri korotus kestävyyteen kuin mitä hankintakustan-nukset nousevat. Yli 60 minuutin paloluokat ovat kuitenkin harvinaisia ja niitä saattaa

olla rakennuksissa yksittäisiä kappaleita. Tällaisia tapauksia on esimerkiksi merkittävien rakennusten, kuten sairaalan, pohjakerros, jossa vaaditaan kokonaisuudessa pidempää palonkestoa kuin yleensä. Lisäksi sairaaloissa saattaa olla polttoainevarastoja tai varavoi-makoneita, joilta vaaditaan sekä osastoitavuutta että rakenteellista kestävyyttä paloluokissa REI120 tai REI180. Ruostumattoman teräksen käyttö liittopilarin teräsprofiilina on suositeltavaa erityisin pitkillä palonkestoajoilla.

Valtaosa pilareista mitoitetaan rakenteellisen kestävyuden perusteella paloluokkaan R60. Tässä paloluokassa Duplex toimi loistavasti ja sallii liittopilarille kaikkein korkeimpia kestävyyskertoja. Toisaalta lisäämällä betoniraudoitusta ja muuttamalla profiilia siten, että sen kokonaisdimensiot kasvavat, mutta seinämävahvuus ja teräksen ainemäärä pienenee, on mahdollista päästä hiiliteräksellä kestävyydeltään vastaavaan lopputulokseen. Ruostumattoman teräksen käytölle liittopilarissa on oltava muitakin perusteita kuin hankintahinta, kuten arkkitehtoninen ulkonäkö. Ruostumattomasta teräksestä tehdyt liittopilarit ovat kyllä erinomainen ratkaisu teknisesti, mutta sen hinta on suuri haaste.

7. YHTEENVETO

Ruostumattoman teräksen käytölle liittopilarissa ei ole teknisiä esteitä ja usein sen suori-tuskyky on parempi kuin tavallisen hiiliteräksen. Sen kustannukset ovat usein liian kor-keat, ainakin mikäli uskomme vanhanaikaisia kustannusten arviointiperusteita. Poikkeuk-sena on pitkät palonkestoajat kuten paloluokat R120, R180 tai R240, joissa austeniittinen teräslaatu on merkittävästi kestävämpi kuin hiiliteräs. Austeniittisesta ruostumattomasta teräksestä valmistettu liittopilari on kilpailukykyinen vaihtoehto hiiliteräkselle, kun ote-taan huomioon sen koko elinkaaren aikana muodostuneet kustannukset sekä sen korke-ampi kestävyys. Tavanomaisessa R60 paloluokan rakennuksessa ruostumattomasta te-räsprofiilista valmistettu liittopilari voidaan todennäköisesti tehdä edullisemmin hiilite-räksestä. Pienissä paloluokissa vain mahdolliset ulkonäkökriteerit saattavat muodostaa tarpeen ruostumattomalle teräkselle.

Eurokoodi määrittää liittopilarin nurjahduspituudet palotilanteessa tapauksen mukaan ar-voihin 0,5 ja 0,7. Niiden todettiin olevan usein liian optimistisia ja epävarmalla puolella ainakin paloluokan R60 tapauksessa. Liittopilarin taivutusjäykkyys palotilanteessa ei pie-nene niin merkittävästi, että päädyttäisiin näihin tuloksiin. Ei edes paloluokassa R240. Paremmiin todellisuutta edustavat arvot olisivat 0,6 ja 0,8. Yleisesti liittopilarin mitoitus-essa on ajatus, että monikerrospilarin välipohjien tai yläpohjan epäkeskeisestä liitoksesta aiheutuva pistemomentti voidaan siirtää sen taivutusjäykkyyden pienentyessä. Taivutus-momentit siirtyvät taivutusjäykkyyksien suhteessa normaalilämpötilassa oleville pilarille. Väite, että taivutusmomentti voidaan siirtää kokonaisuudessaan, on myös hyvin optimis-tinen ja taivutusmomenttien uudelleen jakaantuminen tulisi suunnittelussa ottaa huomi-oon tarkemmin.

Liittopilarin kestävyys raudoittamattomana on suhteellisen korkea normaalilämpötilassa, mutta palotilanteessa pieni. Normaalilämpötilassa melko tavanomaisen raudoituksen li-sääminen liittopilariin tuottaa karkeasti 10 % lisäkestävyyden sekä puristus- että taivu-tusmomenttikestävyyteen. Vinon taivutuksen tapauksessa raudoituksesta aiheutuvat lisä-taivutusmomenttikestävyydet ovat vielä hieman suuremmat normaalilämpötilassa. Palo-tilanteessa vastaavan raudoituksen lisääminen tuottaa karkeasti 50 % suuremman puris-tuskestävyyden ja kolminkertaistaa taivutuskestävyyden. Palotilanteessa vinon taivutuk-sen kestävyys kasvavat raudoituksen myötä poikkileikkauksen mukaan viisi tai jopa kymmenen kertaiksi.

Lisätutkimuksia voitaisiin tehdä eri ruostumattomien teräksien toimivuudesta ja soveltu-vuudesta liittopilariin jatkamalla ja laajentamalla tätä tutkimusta. Lisäksi tarkempaa tut-kimusta vaatisi se, että millä austeniittisella teräslajilla saataisiin korkein suorituskyky liittopilarissa ottamalla huomioon sen korotetut kustannukset hiiliteräksen verrattuna.

LÄHTEET

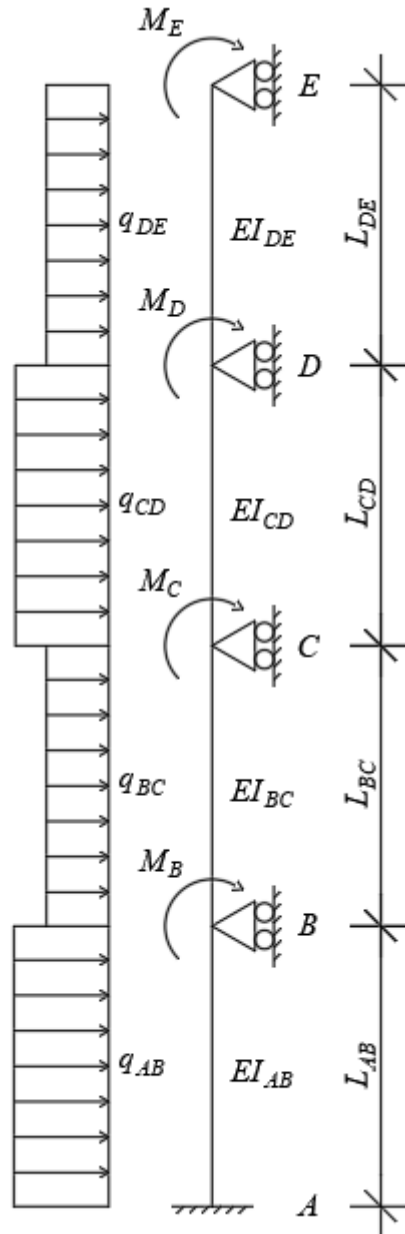
- [1] Taivalantti, K. Ruostumattoman teräksen käyttö rakentamisessa, Artikkel, Tampereen teknillinen Yliopisto, Rakennustekniikan laitos, Tampere
- [2] SFS-ENV 1994-1-1. Eurokoodi 4: Betoni-teräs liittorakenteiden suunnittelu. Osa 1-1: Yleiset säännöt ja rakennuksia koskevat säännöt. Suomen standardisoimisliitto SFS, 1995
- [3] SFS-EN 1994-1-1. Eurokoodi 4: Betoni-teräs liittorakenteiden suunnittelu. Osa 1-1: Yleiset säännöt ja rakennuksia koskevat säännöt. Suomen standardisoimisliitto SFS, 2006
- [4] TRY/by58, Liittorakenteiden suunnittelu ja mitoitus Eurokoodi 4 – oppikirja. Suomen betoniyhdistys r.y. ja Teräsrakenneyhdistys r.y.
- [5] PG0917, Design and design of steel-concrete composite structures. Peikko Group Corporation 2017
- [6] Johnson, R.P., Composite Structures of Steel and Concrete. Beams, slabs, columns and frames for buildings. Third Edition. Blackwell Publishing 2004
- [7] NA SFS-EN 1994-1-2. Kansallinen liite standardiin SFS-EN 1994-1-2: Eurokoodi 4: Betoni-teräслиittorakenteiden suunnittelu. Osa 1-1: Yleiset säännöt ja rakennuksia koskevat säännöt. Helsinki 2007, Ympäristöministeriö
- [8] Wikipedia: Teräs [WWW] [Viitattu 27.2.2019]. <https://fi.wikipedia.org/wiki/Ter%C3%A4s>
- [9] P413(2017), Design manual for structural stainless steel, 4th edition, SCI

- [10] SFS-EN 1993-1-4. Eurokoodi 3: Teräsrakenteiden suunnittelu. Osa 1-4: Yleiset säännöt. Ruostumattomia teräksiä koskevat lisäsäännöt. Suomen standardisoimisliitto SFS, 2006
- [11] Rakennusteollisuus RT ry, RT-tiedote, ”Suomessa käytettäville betoniteräksille ja raudoitusverkoille otetaan käyttöön tyyppihyväksyntä – Jatko-tiedote täydentämään 8.3.2017 päivitettyä tiedotetta”, 2017
- [12] SFS-EN 1994-1-2. Eurokoodi 4: Betoni-teräs liittorakenteiden suunnit-telu. Osa 1-2: Yleiset säännöt. Rakenteiden palomitoitus. Suomen stan-dardisoimisliitto SFS, 2006
- [13] V., Sav, C., Campian, M., Senila, H., Constantinescu, ”Composite Steel-Concrete Columns with High Strength Concrete versus Normal Strength Concrete”, Acta Technica Napocensis, Civil Engineering & Architecture Vol. 54, No.1, Romania (2011)
- [14] S., El-Tawil, G., Deierlein, “Strength and Ductility of Concrete Encased Composite Column”, Journal of Structural Engineering, syyskuu 1999
- [15] T., Paloposti, L., Liedquist, “Steel emissivity at high temperatures”, VTT Research Notes 2299, Espoo 2005
- [16] F.M., Rodriques, A.L., Moreno jr, ”Temperature field of concrete-filled steel tubular columns in fire” REM, Int. Engineering journal 2017
- [17] G., Knor, R., Jaskulski, M.A., Glinicki, J., Holnicki-Szulc, ”Numerical identification of the thermal properties of early age concrete using in-verse heat transfer problem”, Springer Link Verkkojulkaisu, saatavilla ”<https://link.springer.com/article/10.1007/s00231-018-2504-2>”, Syyskuu 2018, Viitattu 18.4.2019
- [18] T. Innos, ”Epäkeskeisesti puristetun liittopilarin siirtymä- ja jännitystil-an tutkiminen nurjahdustilanteessa eri laskentamenetelmillä”, Kandi-daatintyö, Tampereen teknillinen Yliopisto, Rakennustekniikan laitos, Tampere
- [19] SFS-EN 1993-1-2. Eurokoodi 3: Teräsrakenteiden suunnittelu. Osa 1-2: Rakenteen palomitoitus. Suomen standardisoimisliitto SFS, 2006

- [20] SFS-EN 1990. Eurokoodi. Rakenteiden suunnitteluperusteet. Suomen standardisoimisliitto SFS, 2006
- [21] J., Ding, Y.C., Wang, "Realistic modelling of thermal and structural behavior of unprotected concrete filled tubular columns in fire", Journal of Constructional Steel Research, lokakuu 2008
- [22] SFS-EN 1992-1-1. Eurokoodi 2: Betonirakenteiden suunnittelu. Osa 1-1: Yleiset säännöt ja rakennuksia koskevat säännöt. Suomen standardisoimisliitto SFS, 2005
- [23] SFS-EN 1993-1-1. Eurokoodi 3: Teräsrakenteiden suunnittelu. Osa 1-1: Yleiset säännöt ja rakennuksia koskevat säännöt. Suomen standardisoimisliitto SFS, 2005
- [24] SFS-EN 1991-1-2. Eurokoodi 1: Rakenteiden kuormat. Osa 1-2: Yleiset kuormat. Palolle altistettujen rakenteiden rasitukset. Suomen standardisoimisliitto SFS, 2003
- [25] European Convention for Constructional Steelwork (ECCS), Composite Structures. The Construction Press, Lontoo 1981
- [26] SFS-EN 1992-1-2. Eurokoodi 2: Betonirakenteiden suunnittelu. Osa 1-2: Yleiset säännöt. Rakenteiden palomitoitus. Suomen standardisoimisliitto SFS, 2005

LIITTEET

- Liite 1 Monikerrospilarin taivutusmomenttikuvaajat momentin vaikuttaessa alempiin välipohjiin tai vaakakuorman vaikuttaessa alempiin kerrosväleihin. Laskenta on suoritettu siirtymämenetelmällä.
- Liite 2 Monikerrospilarin nurjahduskuormat ja -muodot, kun sitä rasittaa yläpohjalta pistekuorma. Laskenta on suoritettu stabiilisuusteorian momenttime-
netelmällä ja vertailuarvot sekä nurjahdusmuodot on laskettu ohjelmistolla ANSYS.
- Liite 3 Raudoitustankoryhmän plastinen taivutusvastusresultantti vinossa taivutuksessa, kun tangot on sijoitettu symmetrisesti neliöprofiilin kulmiin ja taivutusneutraaliakseli kiertyy liittopilarin korkeusakselin ympäri.
- Liite 4 Kestävyyslaskelmat profiilille CHS 406,4x12,5, raudoituksella 8T25 ja pilarin korkeuden ollessa 4500 mm.
- Liite 5 Kestävyyslaskelmat taulukoituina muille poikkileikkauksille kuin liitteen 4 profiileille.

Merkitään

$$AL = \frac{EI_{AB}}{L_{AB}} \quad BL = \frac{EI_{BC}}{L_{BC}} \quad CL = \frac{EI_{CD}}{L_{CD}} \quad DL = \frac{EI_{DE}}{L_{DE}}$$

$$AQ = \frac{q_{AB} \cdot L_{AB}^2}{12} \quad BQ = \frac{q_{BC} \cdot L_{BC}^2}{12} \quad CQ = \frac{q_{CD} \cdot L_{CD}^2}{12} \quad DQ = \frac{q_{DE} \cdot L_{DE}^2}{12}$$

Tuntemattomat ovat

$$\theta_{AB} = \theta_A = 0$$

$$\theta_{BA} = \theta_B = \theta_{BC}$$

$$\theta_{CB} = \theta_C = \theta_{CD}$$

$$\theta_{DC} = \theta_D = \theta_{DE}$$

$$\theta_{ED} = \theta_E$$

$$\vec{\theta} = \begin{pmatrix} M_A \\ \theta_B \\ \theta_C \\ \theta_D \\ \theta_E \end{pmatrix}$$

$$M_{AB} = 2AL \cdot (\theta_B) + AQ$$

$$M_{BA} = 2AL \cdot (2\theta_B) + AQ$$

$$M_{BC} = 2BL \cdot (2\theta_B + \theta_C) + BQ$$

$$M_{CB} = 2BL \cdot (\theta_B + 2\theta_C) + BQ$$

$$M_{CD} = 2CL \cdot (2\theta_C + \theta_D) + CQ$$

$$M_{DC} = 2CL \cdot (\theta_C + 2\theta_D) + CQ$$

$$M_{DE} = 2DL \cdot (2\theta_D + \theta_E) + DQ$$

$$M_{ED} = 2DL \cdot (\theta_D + 2\theta_E) + DQ$$

$$\rightarrow M_{ij} = \begin{pmatrix} 0 & -2AL & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 4AL & 0 & 0 & 0 \\ 0 & -4BL & -2BL & 0 & 0 \\ 0 & 2BL & 4BL & 0 & 0 \\ 0 & 0 & -4CL & -2CL & 0 \\ 0 & 0 & 2CL & 4CL & 0 \\ 0 & 0 & 0 & -4DL & -2DL \\ 0 & 0 & 0 & 2DL & 4DL \end{pmatrix} \cdot \vec{\theta} + \begin{pmatrix} AQ \\ AQ \\ BQ \\ BQ \\ CQ \\ CQ \\ DQ \\ DQ \end{pmatrix}$$

Pilarin tasapainoyhtälöt ovat

$$M_A + M_{AB} = 0$$

$$M_{BA} + M_B + M_{BC} = 0$$

$$M_{CB} + M_C + M_{CD} = 0$$

$$M_{DC} + M_D + M_{DE} = 0$$

$$M_{ED} + M_E = 0$$

Pilarin tasapainoyhtälöt matriisimuodossa

$$\begin{pmatrix} 1 & 2AL & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 4AL + 4BL & 2BL & 0 & 0 \\ 0 & 2BL & 4BL + 4CL & 2CL & 0 \\ 0 & 0 & 2CL & 4CL + 4DL & 2DL \\ 0 & 0 & 0 & 2DL & 4DL \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} M_A \\ \theta_B \\ \theta_C \\ \theta_D \\ \theta_E \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} -AQ \\ -M_B - BQ + AQ \\ -M_C - CQ + BQ \\ -M_D - DQ + CQ \\ -M_E + DQ \end{pmatrix}$$

Tuntemattomat ratkeavat matriisin kääntämisellä seuraavasti

$$\begin{pmatrix} M_A \\ \theta_B \\ \theta_C \\ \theta_D \\ \theta_E \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1 & 2AL & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 4AL + 4BL & 2BL & 0 & 0 \\ 0 & 2BL & 4BL + 4CL & 2CL & 0 \\ 0 & 0 & 2CL & 4CL + 4DL & 2DL \\ 0 & 0 & 0 & 2DL & 4DL \end{pmatrix}^{-1} \cdot \begin{pmatrix} -AQ \\ -M_B - BQ + AQ \\ -M_C - CQ + BQ \\ -M_D - DQ + CQ \\ -M_E + DQ \end{pmatrix}$$

Sijoittamalla ratkaisu yhtään **M_{ij}** saadaan sauvanpäämomentit

$$\rightarrow M_{ij} = \begin{pmatrix} 0 & -2AL & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 4AL & 0 & 0 & 0 \\ 0 & -4BL & -2BL & 0 & 0 \\ 0 & 2BL & 4BL & 0 & 0 \\ 0 & 0 & -4CL & -2CL & 0 \\ 0 & 0 & 2CL & 4CL & 0 \\ 0 & 0 & 0 & -4DL & -2DL \\ 0 & 0 & 0 & 2DL & 4DL \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} M_A \\ \theta_B \\ \theta_C \\ \theta_D \\ \theta_E \end{pmatrix} + \begin{pmatrix} AQ \\ AQ \\ BQ \\ BQ \\ CQ \\ CQ \\ DQ \\ DQ \end{pmatrix}$$

Asettamalla vertailuarvot seuraavasti on kyseessä kuvan 2.2(a) tilanne

$$\begin{array}{llllll} AL := 1 & BL := 1 & CL := 1 & DL := 1 & M_B := 0 & M_C := 0 \\ AQ := 0 & BQ := 0 & CQ := 0 & DQ := 0 & M_D := 0 & M_E := 1 \end{array}$$

$$M = \begin{pmatrix} -1 \\ 0.268 \\ 0.268 \\ -0.072 \\ -0.072 \\ 0.021 \\ 0.021 \\ -0.01 \end{pmatrix}$$

Kuvan 2.2(b) tilanne

$$\begin{array}{llllll} AL := 1 & BL := 1 & CL := 1 & DL := 0.15 & M_B := 0 & M_C := 0 \\ AQ := 0 & BQ := 0 & CQ := 0 & DQ := 0 & M_D := 0 & M_E := 1 \end{array}$$

$$M = \begin{pmatrix} -1 \\ 0.443 \\ 0.443 \\ -0.119 \\ -0.119 \\ 0.034 \\ 0.034 \\ -0.017 \end{pmatrix}$$

Kuvan 2.2(c) tilanne

$$\begin{array}{llllll} AL := 1 & BL := 1 & CL := 0.15 & DL := 1 & M_B := 0 & M_C := 0 \\ AQ := 0 & BQ := 0 & CQ := 0 & DQ := 0 & M_D := 0 & M_E := 1 \end{array}$$

$$M = \begin{pmatrix} -1 \\ 0.081 \\ 0.081 \\ -0.036 \\ -0.036 \\ 0.01 \\ 0.01 \\ -0.005 \end{pmatrix}$$

Kuvan 2.2(d) tilanne

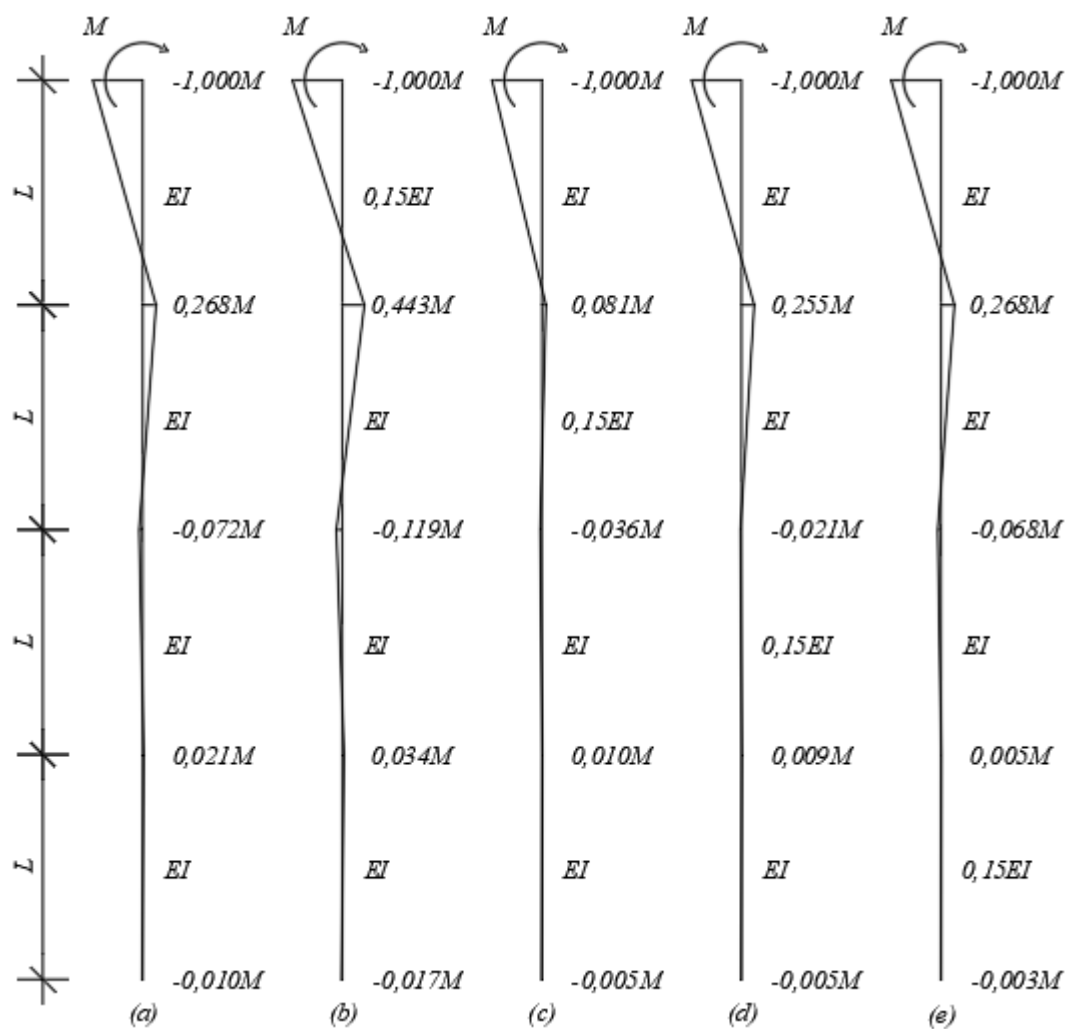
$$\begin{array}{llllll} AL := 1 & BL := 0.15 & CL := 1 & DL := 1 & M_B := 0 & M_C := 0 \\ AQ := 0 & BQ := 0 & CQ := 0 & DQ := 0 & M_D := 0 & M_E := 1 \end{array}$$

$$M = \begin{pmatrix} -1 \\ 0.255 \\ 0.255 \\ -0.021 \\ -0.021 \\ 0.009 \\ 0.009 \\ -0.005 \end{pmatrix}$$

Kuvan 2.2(e) tilanne

$$\begin{array}{llllll} AL := 0.15 & BL := 1 & CL := 1 & DL := 1 & M_B := 0 & M_C := 0 \\ AQ := 0 & BQ := 0 & CQ := 0 & DQ := 0 & M_D := 0 & M_E := 1 \end{array}$$

$$M = \begin{pmatrix} -1 \\ 0.267 \\ 0.267 \\ -0.068 \\ -0.068 \\ 0.006 \\ 0.006 \\ -0.003 \end{pmatrix}$$

Kuvan 2.3(a) tilanne

$$\begin{array}{llllll} AL := 1 & BL := 1 & CL := 1 & DL := 1 & M_B := 0 & M_C := 0 \\ AQ := 0 & BQ := 0 & CQ := 0 & DQ := 0 & M_D := 1 & M_E := 0 \end{array}$$

$$M = \begin{pmatrix} 0 \\ 0.464 \\ -0.536 \\ 0.144 \\ 0.144 \\ -0.041 \\ -0.041 \\ 0.021 \end{pmatrix}$$

Kuvan 2.3(b) tilanne

$$\begin{array}{llllll} AL := 1 & BL := 1 & CL := 1 & DL := 0.15 & M_B := 0 & M_C := 0 \\ AQ := 0 & BQ := 0 & CQ := 0 & DQ := 0 & M_D := 1 & M_E := 0 \end{array}$$

$$M = \begin{pmatrix} 0 \\ 0.115 \\ -0.885 \\ 0.238 \\ 0.238 \\ -0.068 \\ -0.068 \\ 0.034 \end{pmatrix}$$

Kuvan 2.3(c) tilanne

$$\begin{array}{llllll} AL := 1 & BL := 1 & CL := 0.15 & DL := 1 & M_B := 0 & M_C := 0 \\ AQ := 0 & BQ := 0 & CQ := 0 & DQ := 0 & M_D := 1 & M_E := 0 \end{array}$$

$$M = \begin{pmatrix} 0 \\ 0.838 \\ -0.162 \\ 0.072 \\ 0.072 \\ -0.02 \\ -0.02 \\ 0.01 \end{pmatrix}$$

Kuvan 2.3(d) tilanne

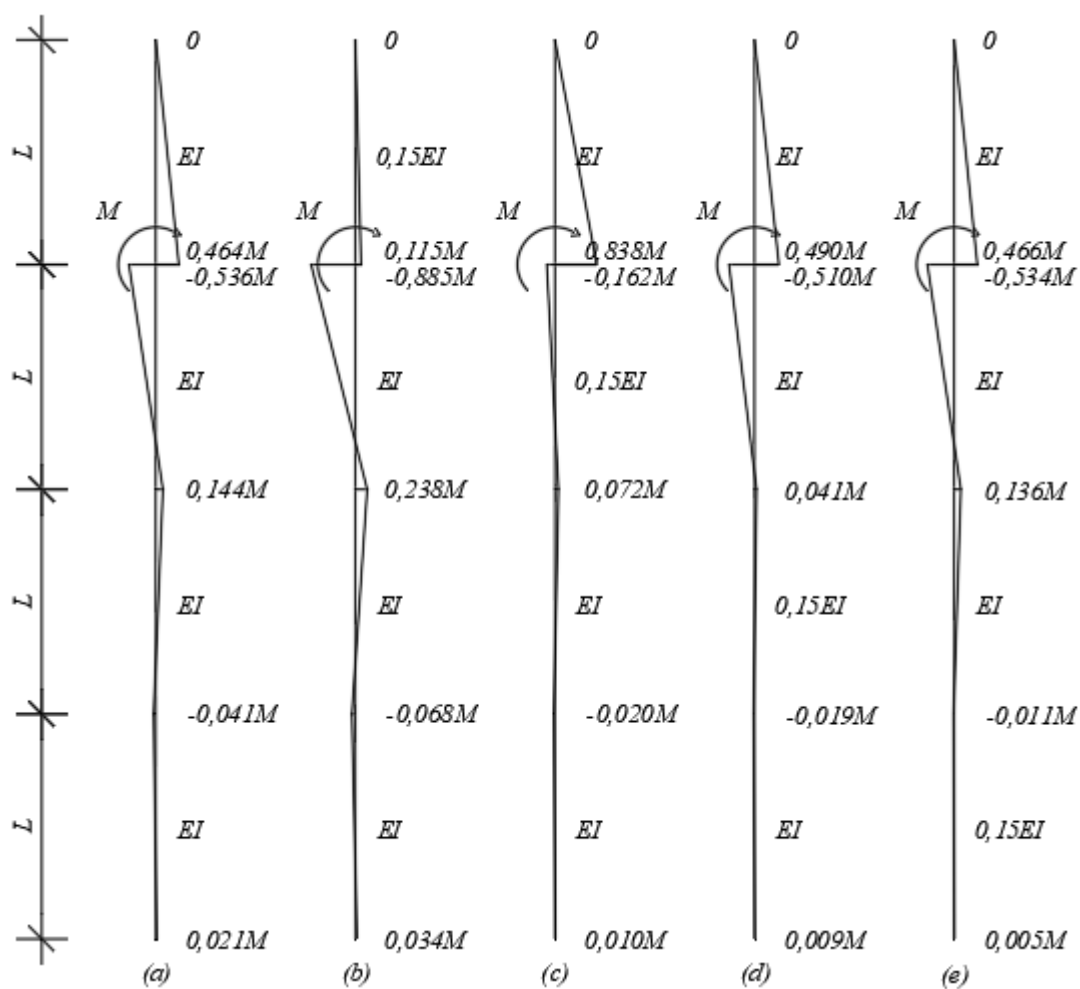
$$\begin{array}{llllll} AL := 1 & BL := 0.15 & CL := 1 & DL := 1 & M_B := 0 & M_C := 0 \\ AQ := 0 & BQ := 0 & CQ := 0 & DQ := 0 & M_D := 1 & M_E := 0 \end{array}$$

$$M = \begin{pmatrix} 0 \\ 0.49 \\ -0.51 \\ 0.041 \\ 0.041 \\ -0.019 \\ -0.019 \\ 0.009 \end{pmatrix}$$

Kuvan 2.3(e) tilanne

$$\begin{array}{llllll} AL := 0.15 & BL := 1 & CL := 1 & DL := 1 & M_B := 0 & M_C := 0 \\ AQ := 0 & BQ := 0 & CQ := 0 & DQ := 0 & M_D := 1 & M_E := 0 \end{array}$$

$$M = \begin{pmatrix} 0 \\ 0.466 \\ -0.534 \\ 0.136 \\ 0.136 \\ -0.011 \\ -0.011 \\ 0.006 \end{pmatrix}$$

Tilanne, jossa momentti on pisteessä C

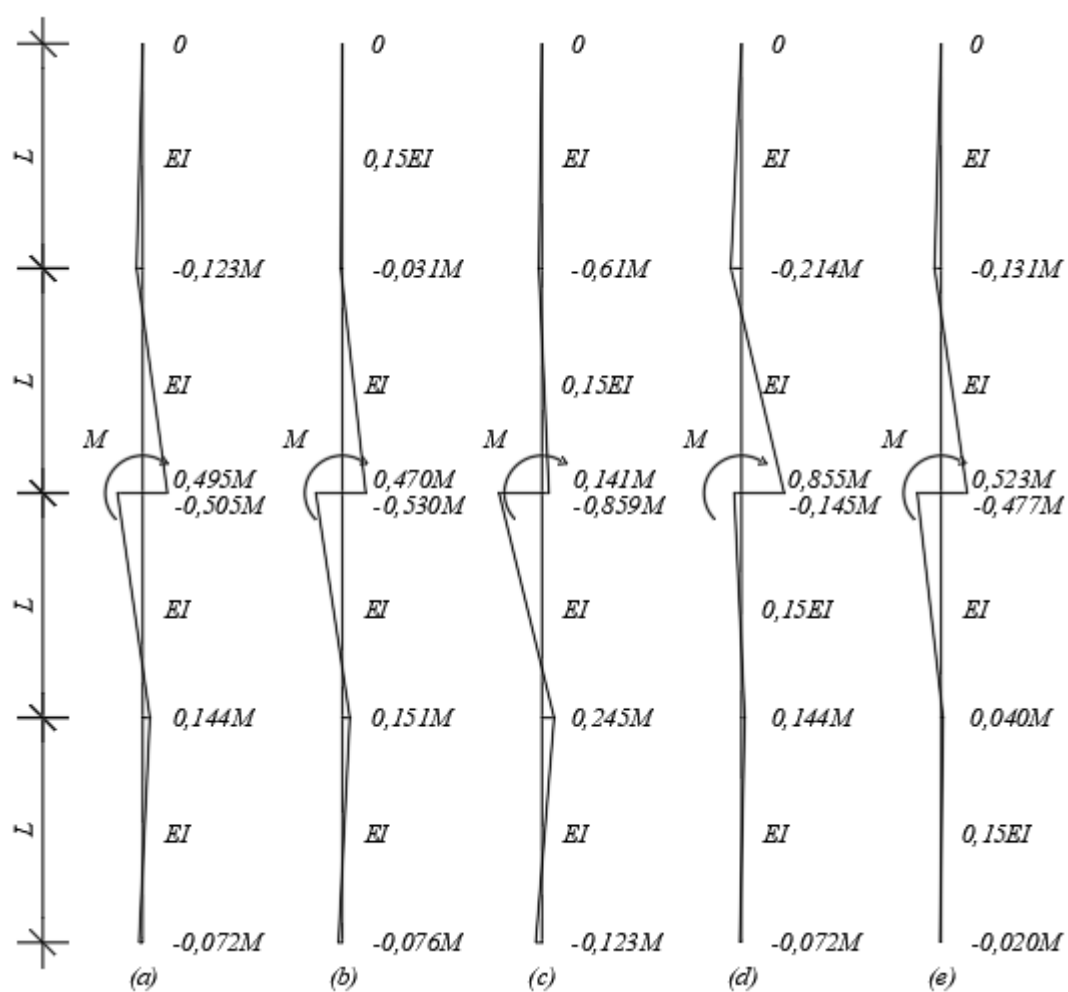
$$\begin{array}{llllll}
 AL := 1 & BL := 1 & CL := 1 & DL := 1 & M_B := 0 & M_C := 1 \\
 AQ := 0 & BQ := 0 & CQ := 0 & DQ := 0 & M_D := 0 & M_E := 0
 \end{array}
 \quad M = \begin{pmatrix} 0 \\ -0.124 \\ -0.124 \\ 0.495 \\ -0.505 \\ 0.144 \\ 0.144 \\ -0.072 \end{pmatrix}$$

$$\begin{array}{llllll}
 AL := 1 & BL := 1 & CL := 1 & DL := 0.15 & M_B := 0 & M_C := 1 \\
 AQ := 0 & BQ := 0 & CQ := 0 & DQ := 0 & M_D := 0 & M_E := 0
 \end{array}
 \quad M = \begin{pmatrix} 0 \\ -0.031 \\ -0.031 \\ 0.47 \\ -0.53 \\ 0.151 \\ 0.151 \\ -0.076 \end{pmatrix}$$

$$\begin{array}{llllll}
 AL := 1 & BL := 1 & CL := 0.15 & DL := 1 & M_B := 0 & M_C := 1 \\
 AQ := 0 & BQ := 0 & CQ := 0 & DQ := 0 & M_D := 0 & M_E := 0
 \end{array}
 \quad M = \begin{pmatrix} 0 \\ -0.061 \\ -0.061 \\ 0.141 \\ -0.859 \\ 0.245 \\ 0.245 \\ -0.123 \end{pmatrix}$$

$$\begin{array}{llllll}
 AL := 1 & BL := 0.15 & CL := 1 & DL := 1 & M_B := 0 & M_C := 1 \\
 AQ := 0 & BQ := 0 & CQ := 0 & DQ := 0 & M_D := 0 & M_E := 0
 \end{array}
 \quad M = \begin{pmatrix} 0 \\ -0.214 \\ -0.214 \\ 0.855 \\ -0.145 \\ 0.065 \\ 0.065 \\ -0.033 \end{pmatrix}$$

$$\begin{array}{llllll}
 AL := 0.15 & BL := 1 & CL := 1 & DL := 1 & M_B := 0 & M_C := 1 \\
 AQ := 0 & BQ := 0 & CQ := 0 & DQ := 0 & M_D := 0 & M_E := 0
 \end{array}
 \quad M = \begin{pmatrix} 0 \\ -0.131 \\ -0.131 \\ 0.523 \\ -0.477 \\ 0.04 \\ 0.04 \\ -0.02 \end{pmatrix}$$

Tilanne, jossa momentti on pisteessä B

$$\begin{array}{llllll} AL := 1 & BL := 1 & CL := 1 & DL := 1 & M_B := 1 & M_C := 0 \\ AQ := 0 & BQ := 0 & CQ := 0 & DQ := 0 & M_D := 0 & M_E := 0 \end{array}$$

$$M = \begin{pmatrix} 0 \\ 0.031 \\ 0.031 \\ -0.124 \\ -0.124 \\ 0.464 \\ -0.536 \\ 0.268 \end{pmatrix}$$

$$\begin{array}{llllll} AL := 1 & BL := 1 & CL := 1 & DL := 0.15 & M_B := 1 & M_C := 0 \\ AQ := 0 & BQ := 0 & CQ := 0 & DQ := 0 & M_D := 0 & M_E := 0 \end{array}$$

$$M = \begin{pmatrix} 0 \\ 0.008 \\ 0.008 \\ -0.117 \\ -0.117 \\ 0.462 \\ -0.538 \\ 0.269 \end{pmatrix}$$

$$\begin{array}{llllll} AL := 1 & BL := 1 & CL := 0.15 & DL := 1 & M_B := 1 & M_C := 0 \\ AQ := 0 & BQ := 0 & CQ := 0 & DQ := 0 & M_D := 0 & M_E := 0 \end{array}$$

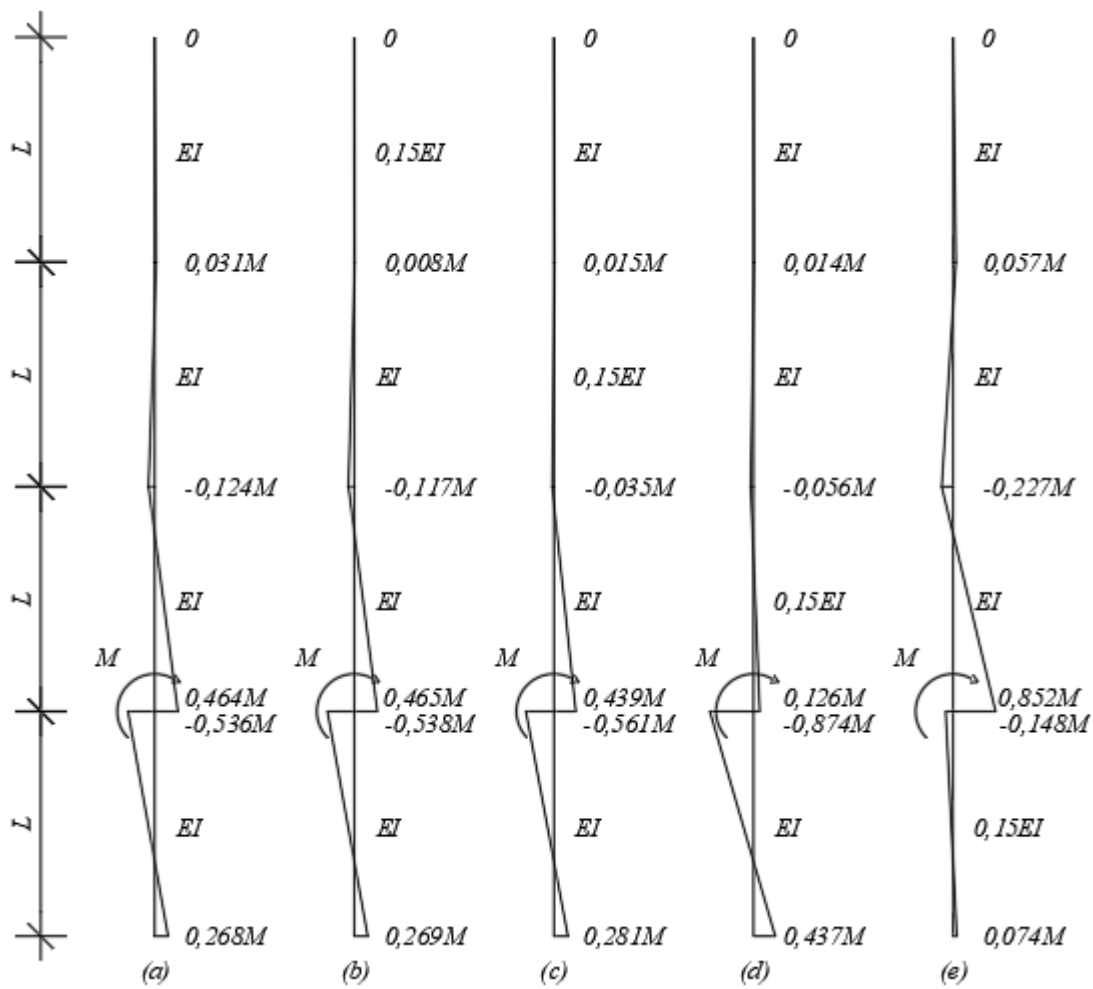
$$M = \begin{pmatrix} 0 \\ 0.015 \\ 0.015 \\ -0.035 \\ -0.035 \\ 0.439 \\ -0.561 \\ 0.281 \end{pmatrix}$$

$$\begin{array}{llllll} AL := 1 & BL := 0.15 & CL := 1 & DL := 1 & M_B := 1 & M_C := 0 \\ AQ := 0 & BQ := 0 & CQ := 0 & DQ := 0 & M_D := 0 & M_E := 0 \end{array}$$

$$M = \begin{pmatrix} 0 \\ 0.014 \\ 0.014 \\ -0.056 \\ -0.056 \\ 0.126 \\ -0.874 \\ 0.437 \end{pmatrix}$$

$$\begin{array}{llllll} AL := 0.15 & BL := 1 & CL := 1 & DL := 1 & M_B := 1 & M_C := 0 \\ AQ := 0 & BQ := 0 & CQ := 0 & DQ := 0 & M_D := 0 & M_E := 0 \end{array}$$

$$M = \begin{pmatrix} 0 \\ 0.057 \\ 0.057 \\ -0.227 \\ -0.227 \\ 0.852 \\ -0.148 \\ 0.074 \end{pmatrix}$$

Tilanne, jossa tasainen vaakakuorma on välillä DE eli kuva 2.4(a) tilanne.

s. 11/18

Väliarvot voidaan laskea esim. yksiaukkoisen palkin tilaneella, jossa molemmissa päissä on pystytuki ja toisessa myös vaakatuki ja sitä kuormittaa tasainen kuorma, sekä lasketut momentit päissä.

$$\begin{aligned} AL &:= 1 & BL &:= 1 & CL &:= 1 & DL &:= 1 & M_B &:= 0 & M_C &:= 0 \\ AQ &:= 0 & BQ &:= 0 & CQ &:= 0 & DQ &:= 12^{-1} & M_D &:= 0 & M_E &:= 0 \end{aligned}$$

$$\text{Maksimin kohta} \quad L_{\max} := M_1 - M_0 + \frac{1}{2} = 0.433$$

$$\text{Maksimin arvo} \quad M := M_0 + \frac{1}{2} \cdot (L_{\max})^2 = 0.094$$

$$M = \begin{pmatrix} 0 \\ -0.067 \\ -0.067 \\ 0.018 \\ 0.018 \\ -0.005 \\ -0.005 \\ 0.003 \end{pmatrix}$$

Kuvan 2.4(b) tilanne

$$\begin{aligned} AL &:= 1 & BL &:= 1 & CL &:= 1 & DL &:= 0.15 & M_B &:= 0 & M_C &:= 0 \\ AQ &:= 0 & BQ &:= 0 & CQ &:= 0 & DQ &:= 12^{-1} & M_D &:= 0 & M_E &:= 0 \end{aligned}$$

$$\text{Maksimin kohta} \quad L_{\max} := M_1 - M_0 + \frac{1}{2} = 0.389$$

$$\text{Maksimin arvo} \quad M := M_0 + \frac{1}{2} \cdot (L_{\max})^2 = 0.076$$

$$M = \begin{pmatrix} 0 \\ -0.111 \\ -0.111 \\ 0.03 \\ 0.03 \\ -0.009 \\ -0.009 \\ 0.004 \end{pmatrix}$$

Kuvan 2.4(c) tilanne

$$\begin{aligned} AL &:= 1 & BL &:= 1 & CL &:= 0.15 & DL &:= 1 & M_B &:= 0 & M_C &:= 0 \\ AQ &:= 0 & BQ &:= 0 & CQ &:= 0 & DQ &:= 12^{-1} & M_D &:= 0 & M_E &:= 0 \end{aligned}$$

$$\text{Maksimin kohta} \quad L_{\max} := M_1 - M_0 + \frac{1}{2} = 0.48$$

$$\text{Maksimin arvo} \quad M := M_0 + \frac{1}{2} \cdot (L_{\max})^2 = 0.115$$

$$M = \begin{pmatrix} 0 \\ -0.02 \\ -0.02 \\ 0.009 \\ 0.009 \\ -0.003 \\ -0.003 \\ 0.001 \end{pmatrix}$$

Kuvan 2.4(d) tilanne

$$\begin{aligned} AL &:= 1 & BL &:= 0.15 & CL &:= 1 & DL &:= 1 & M_B &:= 0 & M_C &:= 0 \\ AQ &:= 0 & BQ &:= 0 & CQ &:= 0 & DQ &:= 12^{-1} & M_D &:= 0 & M_E &:= 0 \end{aligned}$$

$$\text{Maksimin kohta} \quad L_{\max} := M_1 - M_0 + \frac{1}{2} = 0.436$$

$$\text{Maksimin arvo} \quad M := M_0 + \frac{1}{2} \cdot (L_{\max})^2 = 0.095$$

$$M = \begin{pmatrix} 0 \\ -0.064 \\ -0.064 \\ 0.005 \\ 0.005 \\ -0.002 \\ -0.002 \\ 0.001 \end{pmatrix}$$

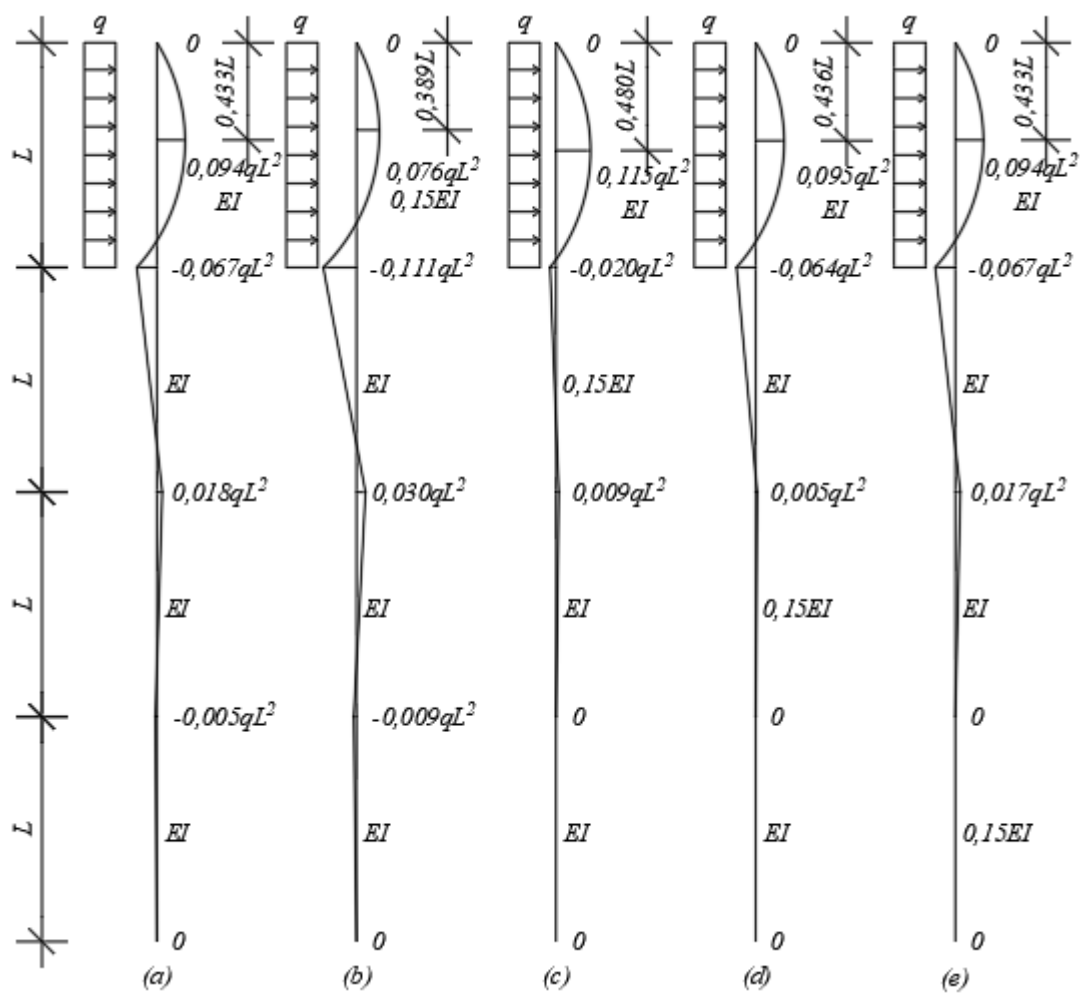
Kuvan 2.4(e) tilanne

$$\begin{aligned} AL &:= 0.15 & BL &:= 1 & CL &:= 1 & DL &:= 1 & M_B &:= 0 & M_C &:= 0 \\ AQ &:= 0 & BQ &:= 0 & CQ &:= 0 & DQ &:= 12^{-1} & M_D &:= 0 & M_E &:= 0 \end{aligned}$$

$$\text{Maksimin kohta} \quad L_{\max} := M_1 - M_0 + \frac{1}{2} = 0.433$$

$$\text{Maksimin arvo} \quad M := M_0 + \frac{1}{2} \cdot (L_{\max})^2 = 0.094$$

$$M = \begin{pmatrix} 0 \\ -0.067 \\ -0.067 \\ 0.017 \\ 0.017 \\ -0.001 \\ -0.001 \\ 0.001 \end{pmatrix}$$

Kuvan 2.5(a) tilanne

$$\begin{array}{llllll} AL := 1 & BL := 1 & CL := 1 & DL := 1 & M_B := 0 & M_C := 0 \\ AQ := 0 & BQ := 0 & CQ := 12^{-1} & DQ := 0 & M_D := 0 & M_E := 0 \end{array}$$

$$\text{Maksimin kohta} \quad L_{\max} := M_3 - M_2 + \frac{1}{2} = 0.495$$

$$\text{Maksimin arvo} \quad M := M_2 + \frac{1}{2} \cdot (L_{\max})^2 = 0.073$$

$$M = \begin{pmatrix} 0 \\ -0.049 \\ -0.049 \\ -0.054 \\ -0.054 \\ 0.015 \\ 0.015 \\ -0.008 \end{pmatrix}$$

Kuvan 2.5(b) tilanne

$$\begin{array}{llllll} AL := 1 & BL := 1 & CL := 1 & DL := 0.15 & M_B := 0 & M_C := 0 \\ AQ := 0 & BQ := 0 & CQ := 12^{-1} & DQ := 0 & M_D := 0 & M_E := 0 \end{array}$$

$$\text{Maksimin kohta} \quad L_{\max} := M_3 - M_2 + \frac{1}{2} = 0.448$$

$$\text{Maksimin arvo} \quad M := M_2 + \frac{1}{2} \cdot (L_{\max})^2 = 0.088$$

$$M = \begin{pmatrix} 0 \\ -0.012 \\ -0.012 \\ -0.064 \\ -0.064 \\ 0.018 \\ 0.018 \\ -0.009 \end{pmatrix}$$

Kuvan 2.5(c) tilanne

$$\begin{array}{llllll} AL := 1 & BL := 1 & CL := 0.15 & DL := 1 & M_B := 0 & M_C := 0 \\ AQ := 0 & BQ := 0 & CQ := 12^{-1} & DQ := 0 & M_D := 0 & M_E := 0 \end{array}$$

$$\text{Maksimin kohta} \quad L_{\max} := M_3 - M_2 + \frac{1}{2} = 0.497$$

$$\text{Maksimin arvo} \quad M := M_2 + \frac{1}{2} \cdot (L_{\max})^2 = 0.049$$

$$M = \begin{pmatrix} 0 \\ -0.075 \\ -0.075 \\ -0.078 \\ -0.078 \\ 0.022 \\ 0.022 \\ -0.011 \end{pmatrix}$$

Kuvan 2.5(d) tilanne

$$\begin{array}{llllll} AL := 1 & BL := 0.15 & CL := 1 & DL := 1 & M_B := 0 & M_C := 0 \\ AQ := 0 & BQ := 0 & CQ := 12^{-1} & DQ := 0 & M_D := 0 & M_E := 0 \end{array}$$

$$\text{Maksimin kohta} \quad L_{\max} := M_3 - M_2 + \frac{1}{2} = 0.543$$

$$\text{Maksimin arvo} \quad M := M_2 + \frac{1}{2} \cdot (L_{\max})^2 = 0.089$$

$$M = \begin{pmatrix} 0 \\ -0.059 \\ -0.059 \\ -0.016 \\ -0.016 \\ 0.007 \\ 0.007 \\ -0.003 \end{pmatrix}$$

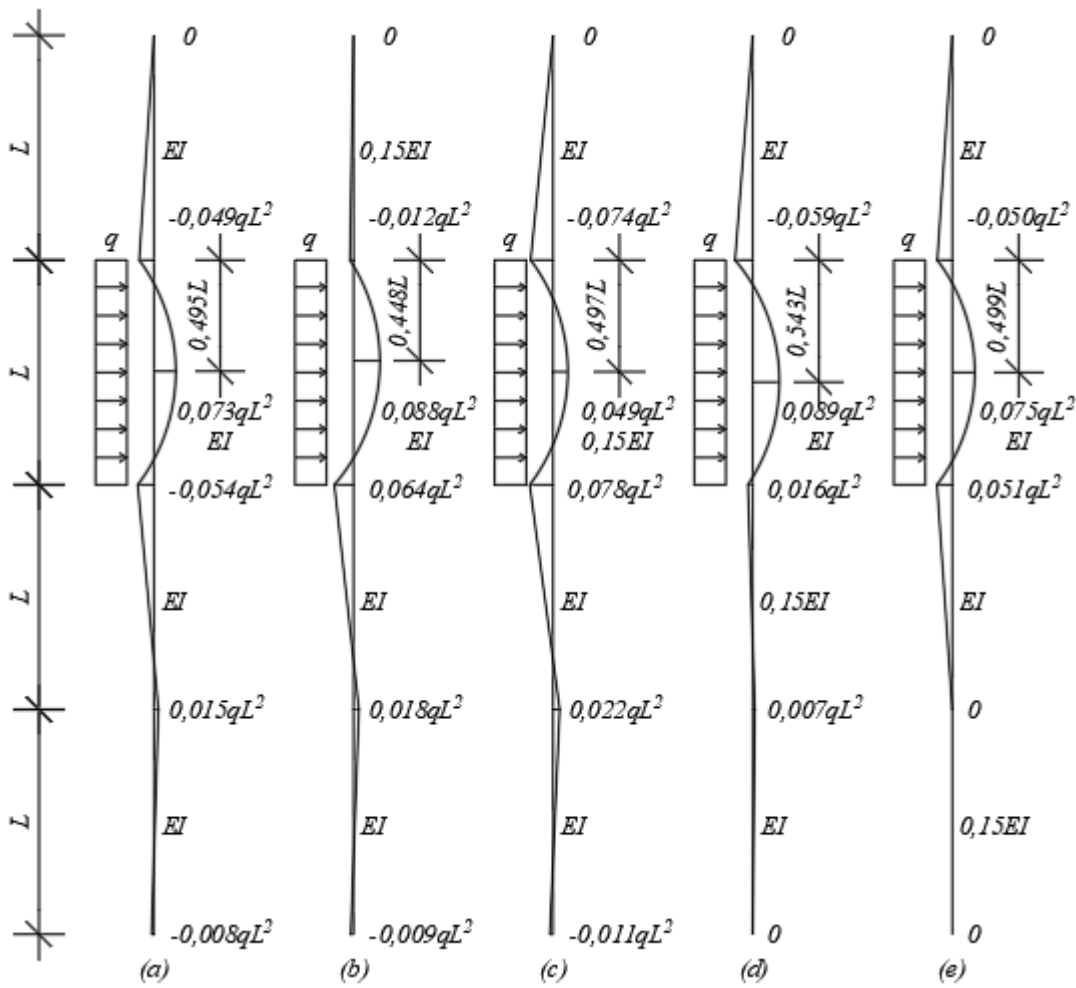
Kuvan 2.5(e) tilanne

$$\begin{array}{llllll} AL := 0.15 & BL := 1 & CL := 1 & DL := 1 & M_B := 0 & M_C := 0 \\ AQ := 0 & BQ := 0 & CQ := 12^{-1} & DQ := 0 & M_D := 0 & M_E := 0 \end{array}$$

$$\text{Maksimin kohta} \quad L_{\max} := M_3 - M_2 + \frac{1}{2} = 0.499$$

$$\text{Maksimin arvo} \quad M := M_2 + \frac{1}{2} \cdot (L_{\max})^2 = 0.075$$

$$M = \begin{pmatrix} 0 \\ -0.05 \\ -0.05 \\ -0.051 \\ -0.051 \\ 0.004 \\ 0.004 \\ -0.002 \end{pmatrix}$$

Tilanne, jossa tasainen kuorma on kerrosvälillä BC

$$\begin{aligned} AL &:= 1 & BL &:= 1 & CL &:= 1 & DL &:= 1 & M_B &:= 0 & M_C &:= 0 \\ AQ &:= 0 & BQ &:= 12^{-1} & CQ &:= 0 & DQ &:= 0 & M_D &:= 0 & M_E &:= 0 \end{aligned}$$

$$\text{Maksimin kohta} \quad L_{\max} := M_5 - M_4 + \frac{1}{2} = 0.495$$

$$\text{Maksimin arvo} \quad M := M_4 + \frac{1}{2} \cdot (L_{\max})^2 = 0.071$$

$$M = \begin{pmatrix} 0 \\ 0.013 \\ 0.013 \\ -0.052 \\ -0.052 \\ -0.057 \\ -0.057 \\ 0.028 \end{pmatrix}$$

$$\begin{aligned} AL &:= 1 & BL &:= 1 & CL &:= 1 & DL &:= 0.15 & M_B &:= 0 & M_C &:= 0 \\ AQ &:= 0 & BQ &:= 12^{-1} & CQ &:= 0 & DQ &:= 0 & M_D &:= 0 & M_E &:= 0 \end{aligned}$$

$$\text{Maksimin kohta} \quad L_{\max} := M_3 - M_2 + \frac{1}{2} = 0.448$$

$$\text{Maksimin arvo} \quad M := M_4 + \frac{1}{2} \cdot (L_{\max})^2 = 0.051$$

$$M = \begin{pmatrix} 0 \\ 0.003 \\ 0.003 \\ -0.049 \\ -0.049 \\ -0.057 \\ -0.057 \\ 0.029 \end{pmatrix}$$

$$\begin{aligned} AL &:= 1 & BL &:= 1 & CL &:= 0.15 & DL &:= 1 & M_B &:= 0 & M_C &:= 0 \\ AQ &:= 0 & BQ &:= 12^{-1} & CQ &:= 0 & DQ &:= 0 & M_D &:= 0 & M_E &:= 0 \end{aligned}$$

$$\text{Maksimin kohta} \quad L_{\max} := M_5 - M_4 + \frac{1}{2} = 0.447$$

$$\text{Maksimin arvo} \quad M := M_4 + \frac{1}{2} \cdot (L_{\max})^2 = 0.085$$

$$M = \begin{pmatrix} 0 \\ 0.006 \\ 0.006 \\ -0.015 \\ -0.015 \\ -0.067 \\ -0.067 \\ 0.034 \end{pmatrix}$$

$$\begin{aligned} AL &:= 1 & BL &:= 0.15 & CL &:= 1 & DL &:= 1 & M_B &:= 0 & M_C &:= 0 \\ AQ &:= 0 & BQ &:= 12^{-1} & CQ &:= 0 & DQ &:= 0 & M_D &:= 0 & M_E &:= 0 \end{aligned}$$

$$\text{Maksimin kohta} \quad L_{\max} := M_5 - M_4 + \frac{1}{2} = 0.498$$

$$\text{Maksimin arvo} \quad M := M_4 + \frac{1}{2} \cdot (L_{\max})^2 = 0.048$$

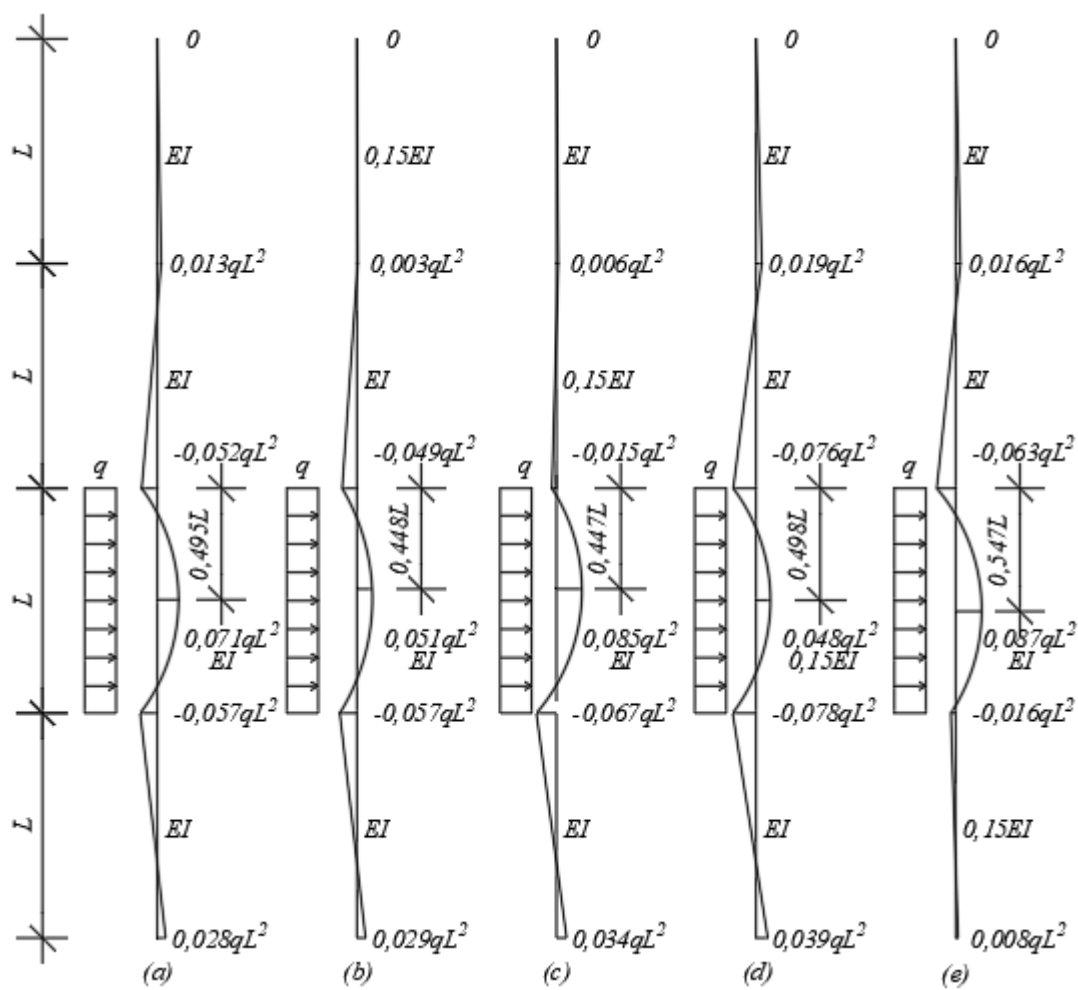
$$M = \begin{pmatrix} 0 \\ 0.019 \\ 0.019 \\ -0.076 \\ -0.076 \\ -0.078 \\ -0.078 \\ 0.039 \end{pmatrix}$$

$$\begin{aligned} AL &:= 0.15 & BL &:= 1 & CL &:= 1 & DL &:= 1 & M_B &:= 0 & M_C &:= 0 \\ AQ &:= 0 & BQ &:= 12^{-1} & CQ &:= 0 & DQ &:= 0 & M_D &:= 0 & M_E &:= 0 \end{aligned}$$

$$\text{Maksimin kohta} \quad L_{\max} := M_5 - M_4 + \frac{1}{2} = 0.547$$

$$\text{Maksimin arvo} \quad M := M_4 + \frac{1}{2} \cdot (L_{\max})^2 = 0.087$$

$$M = \begin{pmatrix} 0 \\ 0.016 \\ 0.016 \\ -0.063 \\ -0.063 \\ -0.016 \\ -0.016 \\ 0.008 \end{pmatrix}$$

Tilanne, jossa tasainen kuorma on kerrosvälillä BC

$$\begin{aligned} AL &:= 1 & BL &:= 1 & CL &:= 1 & DL &:= 1 & M_B &:= 0 & M_C &:= 0 \\ AQ &:= 12^{-1} & BQ &:= 0 & CQ &:= 0 & DQ &:= 0 & M_D &:= 0 & M_E &:= 0 \end{aligned}$$

$$\text{Maksimin kohta} \quad L_{\max} := M_7 - M_6 + \frac{1}{2} = 0.433$$

$$\text{Maksimin arvo} \quad M := M_6 + \frac{1}{2} \cdot (L_{\max})^2 = 0.055$$

$$M = \begin{pmatrix} 0 \\ -0.003 \\ -0.003 \\ 0.01 \\ 0.01 \\ -0.039 \\ -0.039 \\ -0.106 \end{pmatrix}$$

$$\begin{aligned} AL &:= 1 & BL &:= 1 & CL &:= 1 & DL &:= 0.15 & M_B &:= 0 & M_C &:= 0 \\ AQ &:= 12^{-1} & BQ &:= 0 & CQ &:= 0 & DQ &:= 0 & M_D &:= 0 & M_E &:= 0 \end{aligned}$$

$$\text{Maksimin kohta} \quad L_{\max} := M_7 - M_6 + \frac{1}{2} = 0.433$$

$$\text{Maksimin arvo} \quad M := M_6 + \frac{1}{2} \cdot (L_{\max})^2 = 0.055$$

$$M = \begin{pmatrix} 0 \\ -0.001 \\ -0.001 \\ 0.01 \\ 0.01 \\ -0.039 \\ -0.039 \\ -0.106 \end{pmatrix}$$

$$\begin{aligned} AL &:= 1 & BL &:= 1 & CL &:= 0.15 & DL &:= 1 & M_B &:= 0 & M_C &:= 0 \\ AQ &:= 12^{-1} & BQ &:= 0 & CQ &:= 0 & DQ &:= 0 & M_D &:= 0 & M_E &:= 0 \end{aligned}$$

$$\text{Maksimin kohta} \quad L_{\max} := M_7 - M_6 + \frac{1}{2} = 0.43$$

$$\text{Maksimin arvo} \quad M := M_6 + \frac{1}{2} \cdot (L_{\max})^2 = 0.056$$

$$M = \begin{pmatrix} 0 \\ -0.001 \\ -0.001 \\ 0.003 \\ 0.003 \\ -0.037 \\ -0.037 \\ -0.107 \end{pmatrix}$$

$$\begin{aligned} AL &:= 1 & BL &:= 0.15 & CL &:= 1 & DL &:= 1 & M_B &:= 0 & M_C &:= 0 \\ AQ &:= 12^{-1} & BQ &:= 0 & CQ &:= 0 & DQ &:= 0 & M_D &:= 0 & M_E &:= 0 \end{aligned}$$

$$\text{Maksimin kohta} \quad L_{\max} := M_7 - M_6 + \frac{1}{2} = 0.391$$

$$\text{Maksimin arvo} \quad M := M_6 + \frac{1}{2} \cdot (L_{\max})^2 = 0.066$$

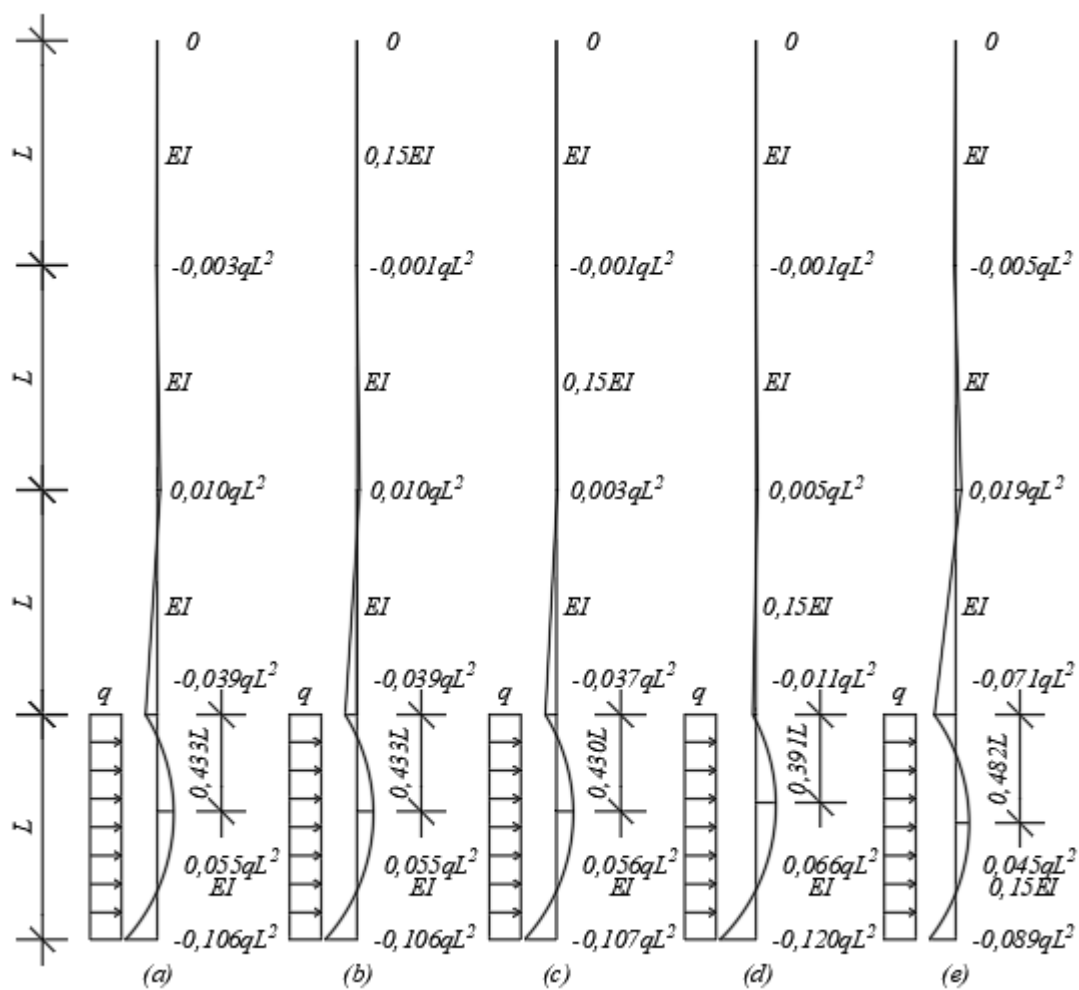
$$M = \begin{pmatrix} 0 \\ -0.001 \\ -0.001 \\ 0.005 \\ 0.005 \\ -0.011 \\ -0.011 \\ -0.12 \end{pmatrix}$$

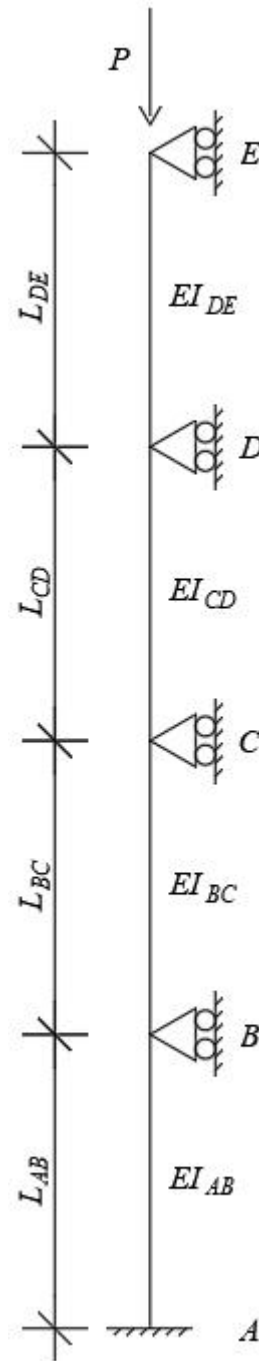
$$\begin{aligned} AL &:= 0.15 & BL &:= 1 & CL &:= 1 & DL &:= 1 & M_B &:= 0 & M_C &:= 0 \\ AQ &:= 12^{-1} & BQ &:= 0 & CQ &:= 0 & DQ &:= 0 & M_D &:= 0 & M_E &:= 0 \end{aligned}$$

$$\text{Maksimin kohta} \quad L_{\max} := M_7 - M_6 + \frac{1}{2} = 0.482$$

$$\text{Maksimin arvo} \quad M := M_6 + \frac{1}{2} \cdot (L_{\max})^2 = 0.045$$

$$M = \begin{pmatrix} 0 \\ -0.005 \\ -0.005 \\ 0.019 \\ 0.019 \\ -0.071 \\ -0.071 \\ -0.089 \end{pmatrix}$$

Sauvanpääkiertymät ovat

$$\varphi_{ED} = \alpha_{ED} \cdot M_{ED} - \beta_{ED} \cdot M_{DE}$$

$$\varphi_{DE} = \alpha_{DE} \cdot M_{DE} - \beta_{DE} \cdot M_{ED}$$

$$\varphi_{DC} = \alpha_{DC} \cdot M_{DC} - \beta_{DC} \cdot M_{CD}$$

$$\varphi_{CD} = \alpha_{CD} \cdot M_{CD} - \beta_{CD} \cdot M_{DC}$$

$$\varphi_{CB} = \alpha_{CB} \cdot M_{CB} - \beta_{CB} \cdot M_{BC}$$

$$\varphi_{BC} = \alpha_{BC} \cdot M_{BC} - \beta_{BC} \cdot M_{CB}$$

$$\varphi_{BA} = \alpha_{BA} \cdot M_{BA} - \beta_{BA} \cdot M_{AB}$$

$$\varphi_{AB} = \alpha_{AB} \cdot M_{AB} - \beta_{AB} \cdot M_{BA}$$

$$\begin{aligned}
\varphi_{AB} &= 0 & \varphi_{BA} &= \varphi_{BC} & \varphi_{CB} &= \varphi_{CD} & \varphi_{DC} &= \varphi_{DE} \\
M_{ED} &= 0 & M_{BA} &= -M_{BC} & M_{CB} &= -M_{CD} & M_{DC} &= -M_{DE} \\
\alpha_{ij} &= \frac{L_{ij}}{3EI_{ij}} \psi(k_{ij} \cdot L_{ij}) = \alpha_{ji} & \psi(k_{ij} \cdot L_{ij}) &= \frac{3}{k_{ij} \cdot L_{ij}} \cdot \left(\frac{1}{k_{ij} \cdot L_{ij}} - \frac{1}{\tan(k_{ij} \cdot L_{ij})} \right) \\
\beta_{ij} &= \frac{L_{ij}}{6EI_{ij}} \phi(k_{ij} \cdot L_{ij}) = \beta_{ji} & \phi(k_{ij} \cdot L_{ij}) &= \frac{6}{k_{ij} \cdot L_{ij}} \cdot \left(\frac{1}{\sin(k_{ij} \cdot L_{ij})} - \frac{1}{k_{ij} \cdot L_{ij}} \right)
\end{aligned}$$

Yhtälöt sievenevät muotoon

$$\begin{aligned}
\alpha_{AB} \cdot M_{AB} - \beta_{AB} \cdot M_{BA} &= 0 & M_{DE} + M_{DC} &= 0 \\
\alpha_{CD} \cdot M_{DC} - \beta_{CD} \cdot M_{CD} - \alpha_{DE} \cdot M_{DE} + 0 &= 0 & M_{CD} + M_{CB} &= 0 \\
\alpha_{BC} \cdot M_{CB} - \beta_{BC} \cdot M_{BC} - \alpha_{CD} \cdot M_{CD} + \beta_{CD} \cdot M_{DC} &= 0 & M_{BC} + M_{BA} &= 0 \\
\alpha_{BA} \cdot M_{BA} - \beta_{BA} \cdot M_{AB} - \alpha_{BC} \cdot M_{BC} + \beta_{BC} \cdot M_{CB} &= 0
\end{aligned}$$

Eli

$$\begin{pmatrix}
-\alpha_{DE} & \alpha_{CD} & -\beta_{CD} & 0 & 0 & 0 & 0 \\
0 & \beta_{CD} & -\alpha_{CD} & \alpha_{BC} & -\beta_{BC} & 0 & 0 \\
0 & 0 & 0 & \beta_{BC} & -\alpha_{BC} & \alpha_{AB} & -\beta_{AB} \\
0 & 0 & 0 & 0 & 0 & -\beta_{AB} & \alpha_{AB} \\
1 & 1 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \\
0 & 0 & 1 & 1 & 0 & 0 & 0 \\
0 & 0 & 0 & 0 & 1 & 1 & 0
\end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} M_{DE} \\ M_{DC} \\ M_{CD} \\ M_{CB} \\ M_{BC} \\ M_{BA} \\ M_{AB} \end{pmatrix} = \vec{0}$$

Nurahduskuormat löytyvät yhtälöryhmän ei-triviaalista ratkaisusta

$$\left| \begin{pmatrix}
-\alpha_{DE} & \alpha_{CD} & -\beta_{CD} & 0 & 0 & 0 & 0 \\
0 & \beta_{CD} & -\alpha_{CD} & \alpha_{BC} & -\beta_{BC} & 0 & 0 \\
0 & 0 & 0 & \beta_{BC} & -\alpha_{BC} & \alpha_{AB} & -\beta_{AB} \\
0 & 0 & 0 & 0 & 0 & -\beta_{AB} & \alpha_{AB} \\
1 & 1 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \\
0 & 0 & 1 & 1 & 0 & 0 & 0 \\
0 & 0 & 0 & 0 & 1 & 1 & 0
\end{pmatrix} \right| = 0$$

Merkitään:

$$\alpha_{AB}(P) := \frac{1}{EI_{AB} \cdot \sqrt{\frac{P}{EI_{AB}}}} \left(\frac{1}{\sqrt{\frac{P}{EI_{AB}}}} - \frac{1}{\tan\left(\sqrt{\frac{P}{EI_{AB}}} \cdot L_{AB}\right)} \right)$$

$$\alpha_{BC}(P) := \frac{1}{EI_{BC} \cdot \sqrt{\frac{P}{EI_{BC}}}} \left(\frac{1}{\sqrt{\frac{P}{EI_{BC}}}} - \frac{1}{\tan\left(\sqrt{\frac{P}{EI_{BC}}} \cdot L_{BC}\right)} \right)$$

$$\alpha_{CD}(P) := \frac{1}{EI_{CD} \cdot \sqrt{\frac{P}{EI_{CD}}}} \left(\frac{1}{\sqrt{\frac{P}{EI_{CD}}}} - \frac{1}{\tan\left(\sqrt{\frac{P}{EI_{CD}}} \cdot L_{CD}\right)} \right)$$

$$\alpha_{DE}(P) := \frac{1}{EI_{DE} \cdot \sqrt{\frac{P}{EI_{DE}}}} \left(\frac{1}{\sqrt{\frac{P}{EI_{DE}}}} - \frac{1}{\tan\left(\sqrt{\frac{P}{EI_{DE}}} \cdot L_{DE}\right)} \right)$$

$$\beta_{AB}(P) := \frac{1}{EI_{AB} \cdot \sqrt{\frac{P}{EI_{AB}}}} \cdot \left(\frac{1}{\sin\left(\sqrt{\frac{P}{EI_{AB}}} \cdot L_{AB}\right)} - \frac{1}{\sqrt{\frac{P}{EI_{AB}}} \cdot L_{AB}} \right)$$

$$\beta_{BC}(P) := \frac{1}{EI_{BC} \cdot \sqrt{\frac{P}{EI_{BC}}}} \cdot \left(\frac{1}{\sin\left(\sqrt{\frac{P}{EI_{BC}}} \cdot L_{BC}\right)} - \frac{1}{\sqrt{\frac{P}{EI_{BC}}} \cdot L_{BC}} \right)$$

$$\beta_{CD}(P) := \frac{1}{EI_{CD} \cdot \sqrt{\frac{P}{EI_{CD}}}} \cdot \left(\frac{1}{\sin\left(\sqrt{\frac{P}{EI_{CD}}} \cdot L_{CD}\right)} - \frac{1}{\sqrt{\frac{P}{EI_{CD}}} \cdot L_{CD}} \right)$$

$$\beta_{DE}(P) := \frac{1}{EI_{DE} \cdot \sqrt{\frac{P}{EI_{DE}}}} \cdot \left(\frac{1}{\sin\left(\sqrt{\frac{P}{EI_{DE}}} \cdot L_{DE}\right)} - \frac{1}{\sqrt{\frac{P}{EI_{DE}}} \cdot L_{DE}} \right)$$

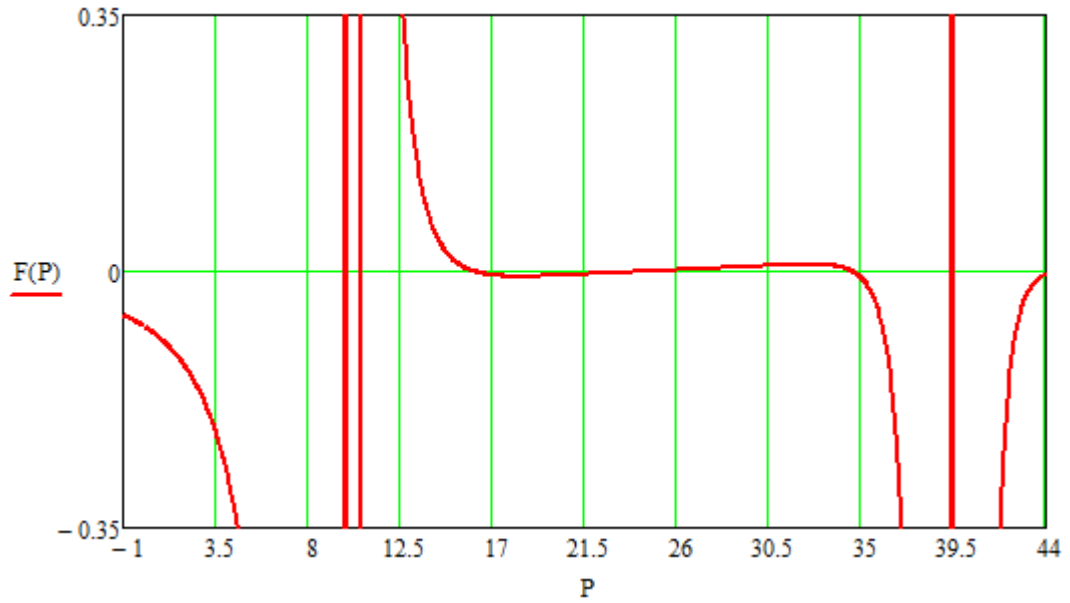
Ja merkitään determinanttia funktiona F

$$F(P) := \begin{vmatrix} -\alpha_{DE}(P) & \alpha_{CD}(P) & -\beta_{CD}(P) & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & \beta_{CD}(P) & -\alpha_{CD}(P) & \alpha_{BC}(P) & -\beta_{BC}(P) & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & \beta_{BC}(P) & -\alpha_{BC}(P) & \alpha_{AB}(P) & -\beta_{AB}(P) \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & -\beta_{AB}(P) & \alpha_{AB}(P) \\ 1 & 1 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 1 & 1 & 0 \end{vmatrix}$$

Asettamalla vertailuarvot seuraavasti on kyseessä normaalilämpötilan tilanne, joka s. 4/24
 esiteltiin kirjoitelmassa.

$$EI_{DE} := 1 \quad EI_{CD} := 1 \quad EI_{BC} := 1 \quad EI_{AB} := 1$$

$$L_{DE} := 1 \quad L_{CD} := 1 \quad L_{BC} := 1 \quad L_{AB} := 1$$

$$P_1 := 9.5 \quad \text{root}(F(P_1), P_1) = 10.622$$

$$P_1 := 11.3 \quad \text{root}(F(P_1), P_1) = 16.082$$

$$P_1 := 17.9 \quad \text{root}(F(P_1), P_1) = 24.786$$

$$P_1 := 33.0 \quad \text{root}(F(P_1), P_1) = 34.543$$

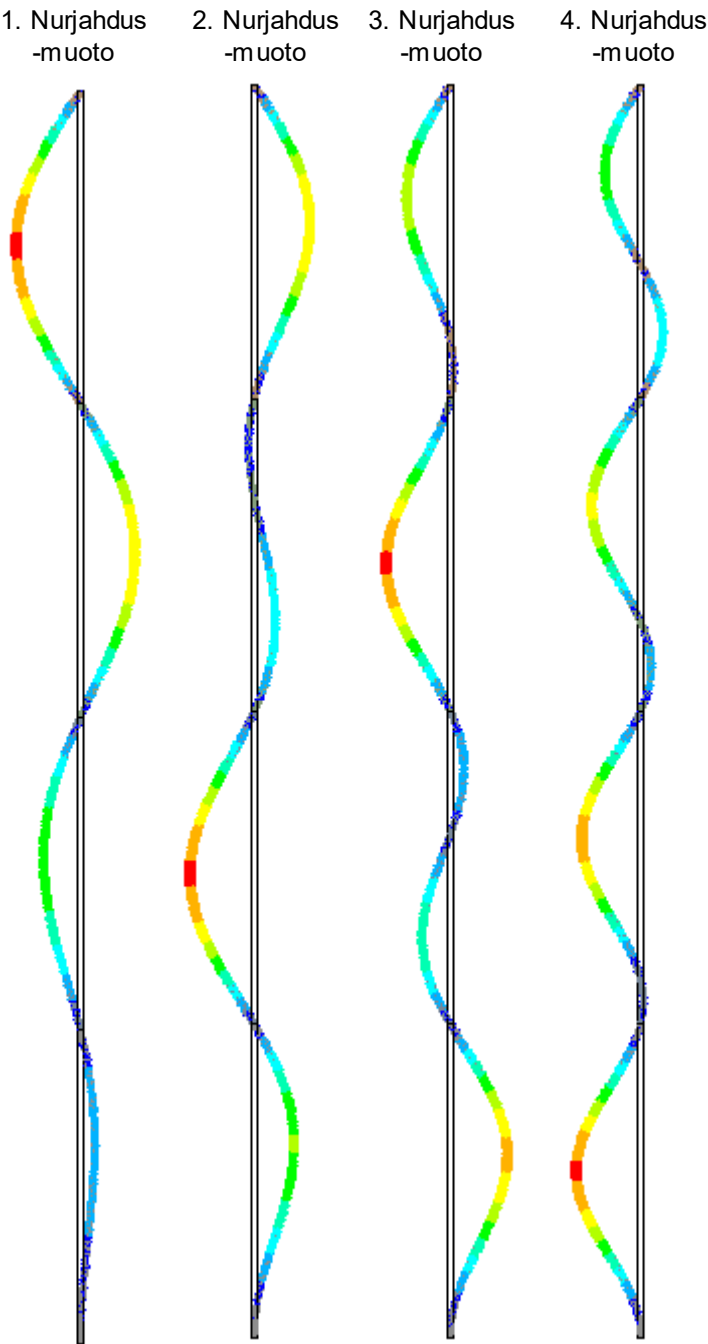
$$P_1 := \begin{pmatrix} 10.622 \\ 16.082 \\ 24.786 \\ 34.543 \end{pmatrix}$$

$$\text{Kerrosväli DE} \quad \sqrt{\frac{\pi^2 \cdot EI_{DE}}{P_{10} \cdot L_{DE}^2}} = 0.964$$

$$\text{Kerrosväli CD} \quad \sqrt{\frac{\pi^2 \cdot EI_{CD}}{P_{12} \cdot L_{CD}^2}} = 0.631$$

$$\text{Kerrosväli BC} \quad \sqrt{\frac{\pi^2 \cdot EI_{BC}}{P_{11} \cdot L_{BC}^2}} = 0.783$$

$$\text{Kerrosväli AB} \quad \sqrt{\frac{\pi^2 \cdot EI_{AB}}{P_{13} \cdot L_{AB}^2}} = 0.535$$

Mode	☒ Load Multiplier
1,	912,88
2,	1383,9
3,	2134,7
4,	2975,
5,	3824,5
6,	4685,4
7,	5601,1
8,	6602,2
9,	7998,3
10,	9393,8

$$P_{cr} := \begin{pmatrix} 912.88 \\ 2134.7 \\ 1383.9 \\ 2975 \end{pmatrix} \text{ kN}$$

$$L_n := \sqrt{\frac{\pi^2 \cdot E \cdot I}{P_{cr} \cdot L^2}} = \begin{pmatrix} 0.967 \\ 0.632 \\ 0.785 \\ 0.535 \end{pmatrix}$$

kerrosväli DE

kerrosväli CD

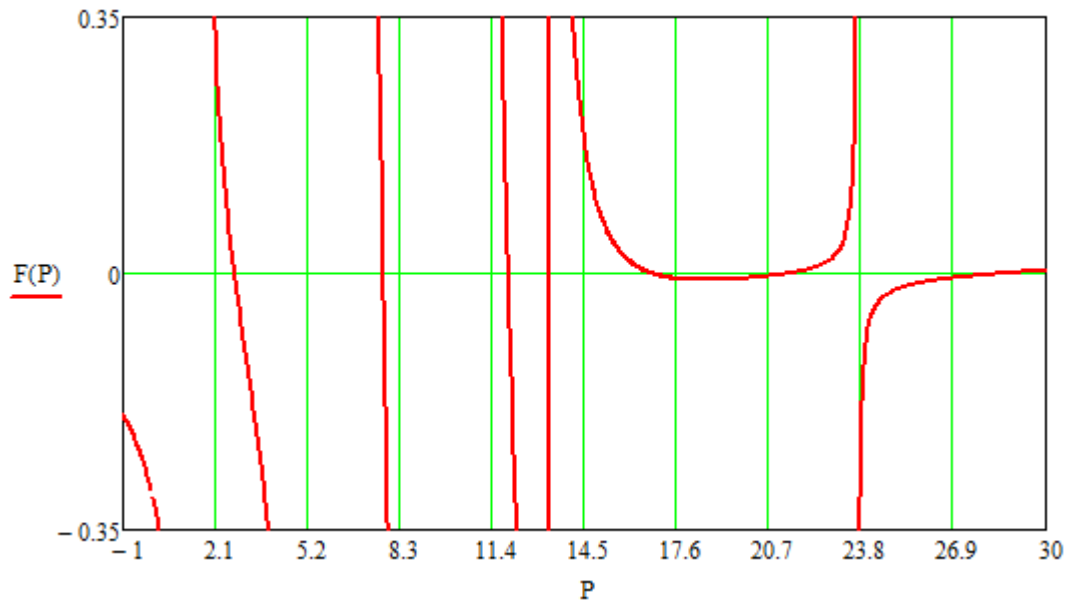
kerrosväli BC

kerrosväli AB

Asettamalla vertailuarvot seuraavasti on kyseessä tilanne, jossa kerrosväli DE on palossa ja sen taivutusjäykkyys on 15 % normaalitilanteen taivutusjäykkyydestä. Tilanne esiteltiin kirjoitelmassa.

s. 6/24

$$\begin{aligned} EI_{DE} &:= 0.15 & EI_{CD} &:= 1 & EI_{BC} &:= 1 & EI_{AB} &:= 1 \\ L_{DE} &:= 1 & L_{CD} &:= 1 & L_{BC} &:= 1 & L_{AB} &:= 1 \end{aligned}$$

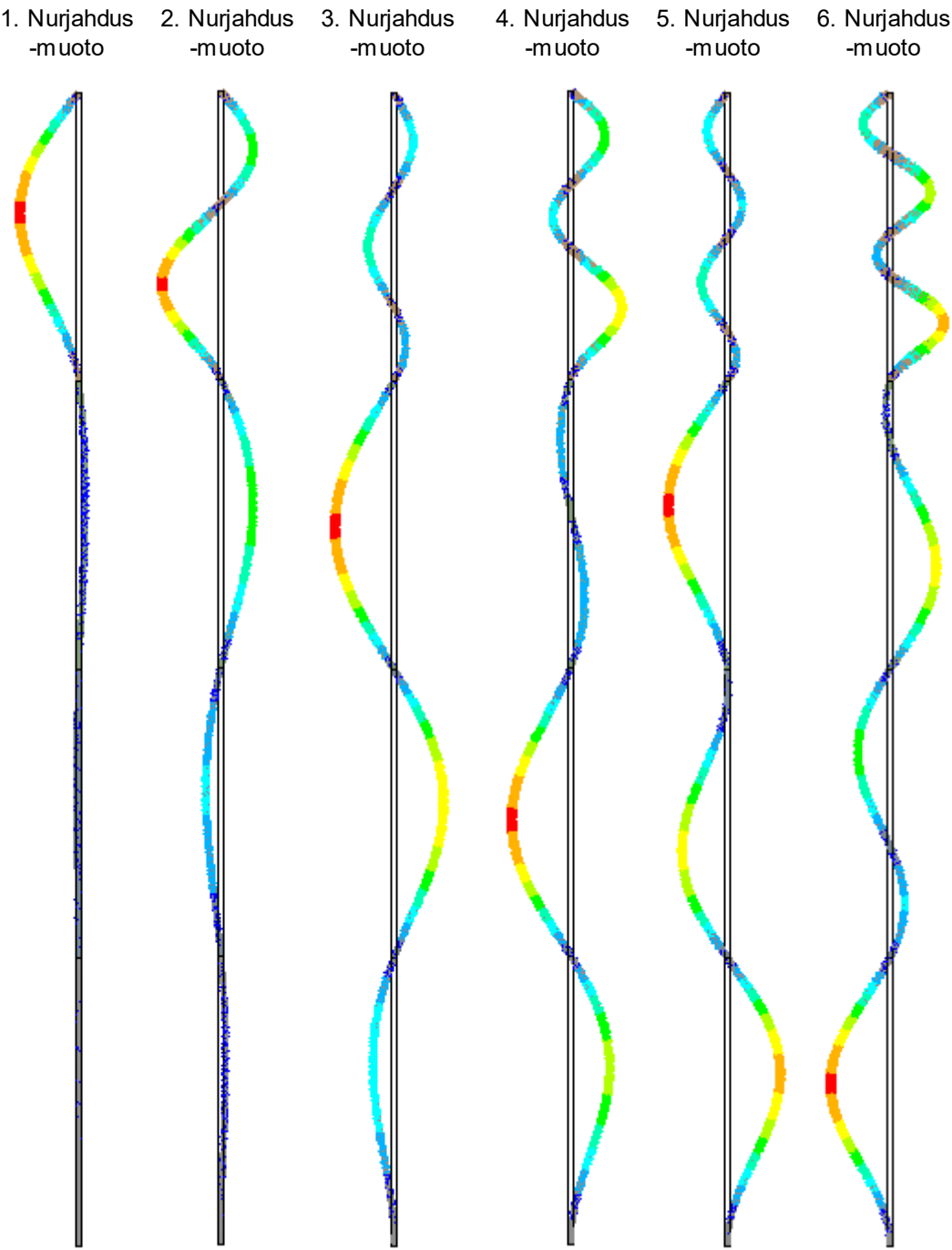
$$\begin{aligned} P_1 &:= 2.7 & \text{root}(F(P_1), P_1) &= 2.759 \\ P_1 &:= 7.8 & \text{root}(F(P_1), P_1) &= 7.757 \\ P_1 &:= 11.9 & \text{root}(F(P_1), P_1) &= 11.946 \\ P_1 &:= 16.7 & \text{root}(F(P_1), P_1) &= 16.739 \\ P_1 &:= 21.4 & \text{root}(F(P_1), P_1) &= 21.373 \\ P_1 &:= 28.6 & \text{root}(F(P_1), P_1) &= 28.64 \end{aligned} \quad P_2 := \begin{pmatrix} 2.759 \\ 7.757 \\ 11.946 \\ 16.739 \\ 21.373 \\ 28.64 \end{pmatrix}$$

$$\text{Kerrosväli DE} \quad \sqrt{\frac{\pi^2 \cdot EI_{DE}}{P_{20} \cdot L_{DE}^2}} = 0.733$$

$$\text{Kerrosväli CD} \quad \sqrt{\frac{\pi^2 \cdot EI_{CD}}{P_{22} \cdot L_{CD}^2}} = 0.909$$

$$\text{Kerrosväli BC} \quad \sqrt{\frac{\pi^2 \cdot EI_{BC}}{P_{23} \cdot L_{BC}^2}} = 0.768$$

$$\text{Kerrosväli AB} \quad \sqrt{\frac{\pi^2 \cdot EI_{AB}}{P_{25} \cdot L_{AB}^2}} = 0.587$$

Mode	☒ Load Multiplier
1,	236,65
2,	665,86
3,	1025,4
4,	1434,4
5,	1833,8
6,	2446,
7,	2920,3
8,	3638,5
9,	4099,1
10,	4937,9

$P_{cr.fi} := 236.65\text{kN}$

$L_n := \sqrt{\frac{\pi^2 \cdot E_{fi} \cdot I}{P_{cr.fi} \cdot L^2}} = 0.735$

kerrosväli DE

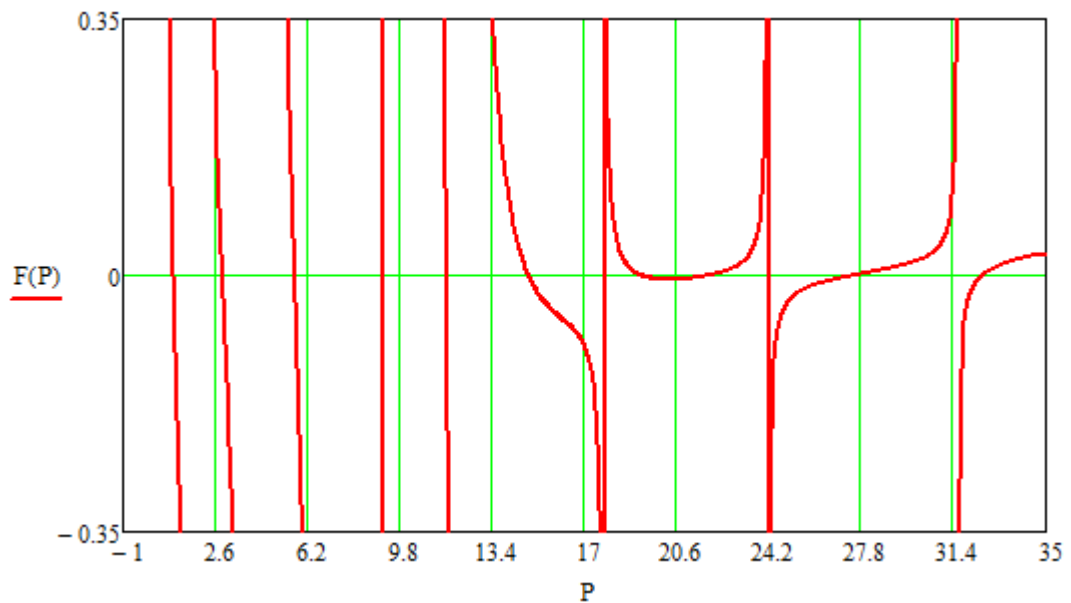
$P_{cr} := \begin{pmatrix} 1025.4 \\ 1434.4 \\ 2446 \end{pmatrix} \text{kN}$

$L_n := \sqrt{\frac{\pi^2 \cdot E \cdot I}{P_{cr} \cdot L^2}} = \begin{pmatrix} 0.912 \\ 0.771 \\ 0.591 \end{pmatrix}$

kerrosväli CD
kerrosväli BC
kerrosväli AB

$$EI_{DE} := 0.05 \quad EI_{CD} := 1 \quad EI_{BC} := 1 \quad EI_{AB} := 1$$

$$L_{DE} := 1 \quad L_{CD} := 1 \quad L_{BC} := 1 \quad L_{AB} := 1$$

$$P_1 := 1 \quad \text{root}(F(P_1), P_1) = 0.98$$

$$P_1 := 2.9 \quad \text{root}(F(P_1), P_1) = 2.887$$

$$P_1 := 5.7 \quad \text{root}(F(P_1), P_1) = 5.702$$

$$P_1 := 9.1 \quad \text{root}(F(P_1), P_1) = 9.18$$

$$P_1 := 11.5 \quad \text{root}(F(P_1), P_1) = 11.626$$

$$P_1 := 15.5 \quad \text{root}(F(P_1), P_1) = 14.836$$

$$P_1 := 19 \quad \text{root}(F(P_1), P_1) = 19.196$$

$$P_1 := 21.5 \quad \text{root}(F(P_1), P_1) = 21.853$$

$$P_1 := 27 \quad \text{root}(F(P_1), P_1) = 27.497$$

$$P_1 := 33 \quad \text{root}(F(P_1), P_1) = 32.515$$

$$P_3 := \begin{pmatrix} 0.98 \\ 2.887 \\ 5.702 \\ 9.18 \\ 11.626 \\ 14.836 \\ 19.196 \\ 21.853 \\ 27.497 \\ 32.515 \end{pmatrix}$$

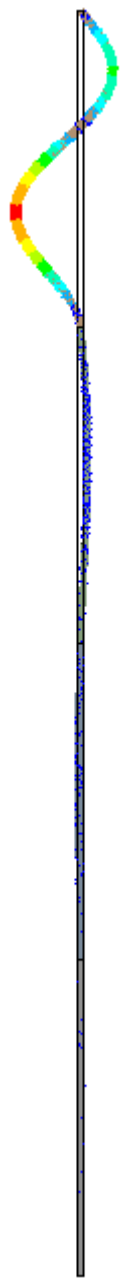
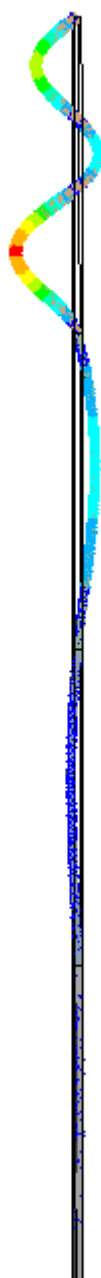
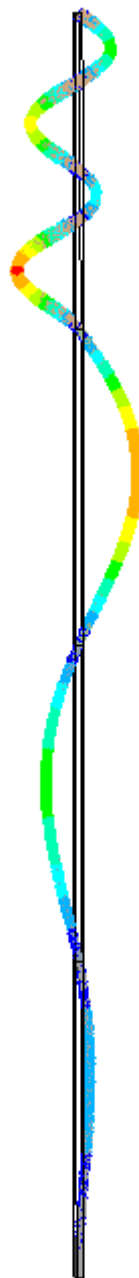
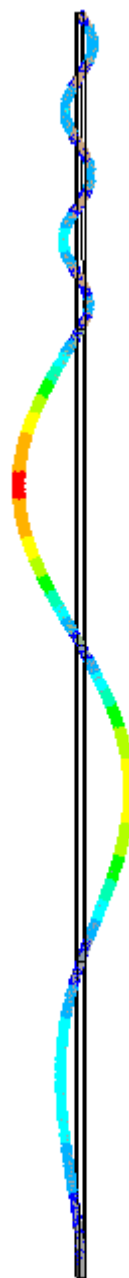
x

$$\text{Kerrosväli DE} \quad \sqrt{\frac{\pi^2 \cdot EI_{DE}}{P_{30} \cdot L_{DE}^2}} = 0.71$$

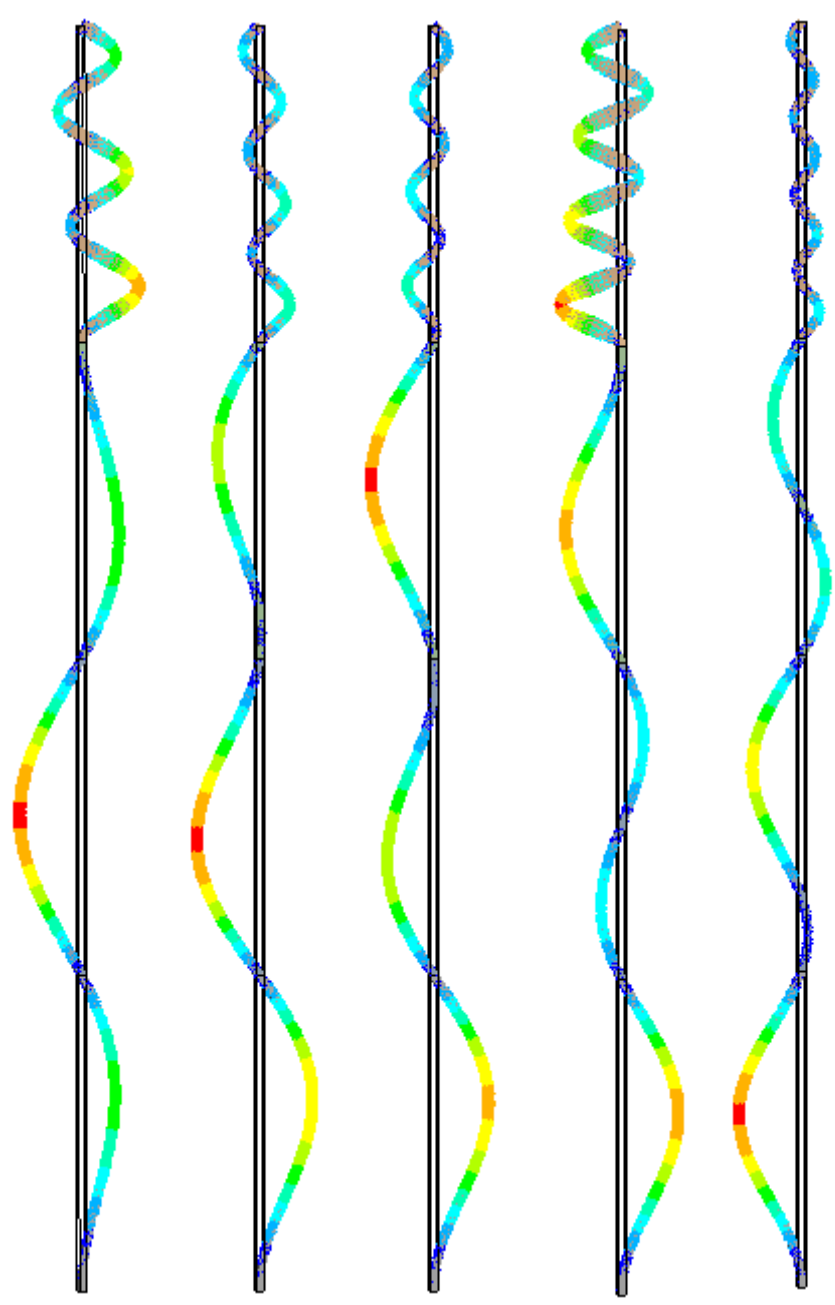
$$\text{Kerrosväli CD} \quad \sqrt{\frac{\pi^2 \cdot EI_{CD}}{P_{34} \cdot L_{CD}^2}} = 0.921$$

$$\text{Kerrosväli BC} \quad \sqrt{\frac{\pi^2 \cdot EI_{BC}}{P_{35} \cdot L_{BC}^2}} = 0.816$$

$$\text{Kerrosväli AB} \quad \sqrt{\frac{\pi^2 \cdot EI_{AB}}{P_{39} \cdot L_{AB}^2}} = 0.551$$

1. Nurjahdus
-muoto2. Nurjahdus
-muoto3. Nurjahdus
-muoto4. Nurjahdus
-muoto5. Nurjahdus
-muoto

6. Nurjahdus -muoto 7. Nurjahdus -muoto 8. Nurjahdus -muoto 9. Nurjahdus -muoto 10. Nurjahdus -muoto

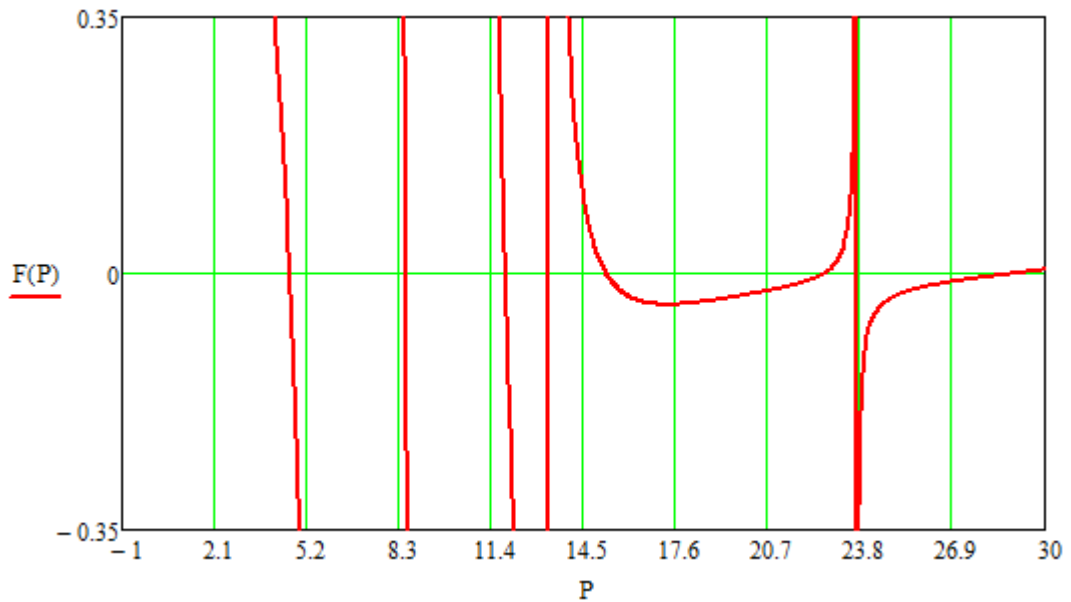

Mode	☒ Load Multiplier
1,	83,418
2,	247,25
3,	486,93
4,	781,55
5,	993,49
6,	1256,2
7,	1627,1
8,	1850,7
9,	2289,8
10,	2748,7

$P_{cr.fi} := 83.418 \text{ kN}$ $L_n := \sqrt{\frac{\pi^2 \cdot E_{fi} \cdot I}{P_{cr.fi} \cdot L^2}} = 0.715$ kerrosväli DE

$P_{cr} := \begin{pmatrix} 993.49 \\ 1256.2 \\ 2748.7 \end{pmatrix} \text{ kN}$ $L_n := \sqrt{\frac{\pi^2 \cdot E \cdot I}{P_{cr} \cdot L^2}} = \begin{pmatrix} 0.927 \\ 0.824 \\ 0.557 \end{pmatrix}$ kerrosväli CD
kerrosväli BC
kerrosväli AB

$$\begin{aligned} EI_{DE} &:= 1 & EI_{CD} &:= 0.15 & EI_{BC} &:= 1 & EI_{AB} &:= 1 \\ L_{DE} &:= 1 & L_{CD} &:= 1 & L_{BC} &:= 1 & L_{AB} &:= 1 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} P_1 &:= 4.7 & \text{root}(F(P_1), P_1) &= 4.644 \\ P_1 &:= 8.5 & \text{root}(F(P_1), P_1) &= 8.541 \\ P_1 &:= 12 & \text{root}(F(P_1), P_1) &= 11.886 \\ P_1 &:= 15 & \text{root}(F(P_1), P_1) &= 15.279 \\ P_1 &:= 22 & \text{root}(F(P_1), P_1) &= 22.582 \\ P_1 &:= 28.6 & \text{root}(F(P_1), P_1) &= 29.015 \end{aligned} \quad P_4 := \begin{pmatrix} 4.644 \\ 8.541 \\ 11.886 \\ 15.279 \\ 22.582 \\ 29.015 \end{pmatrix}$$

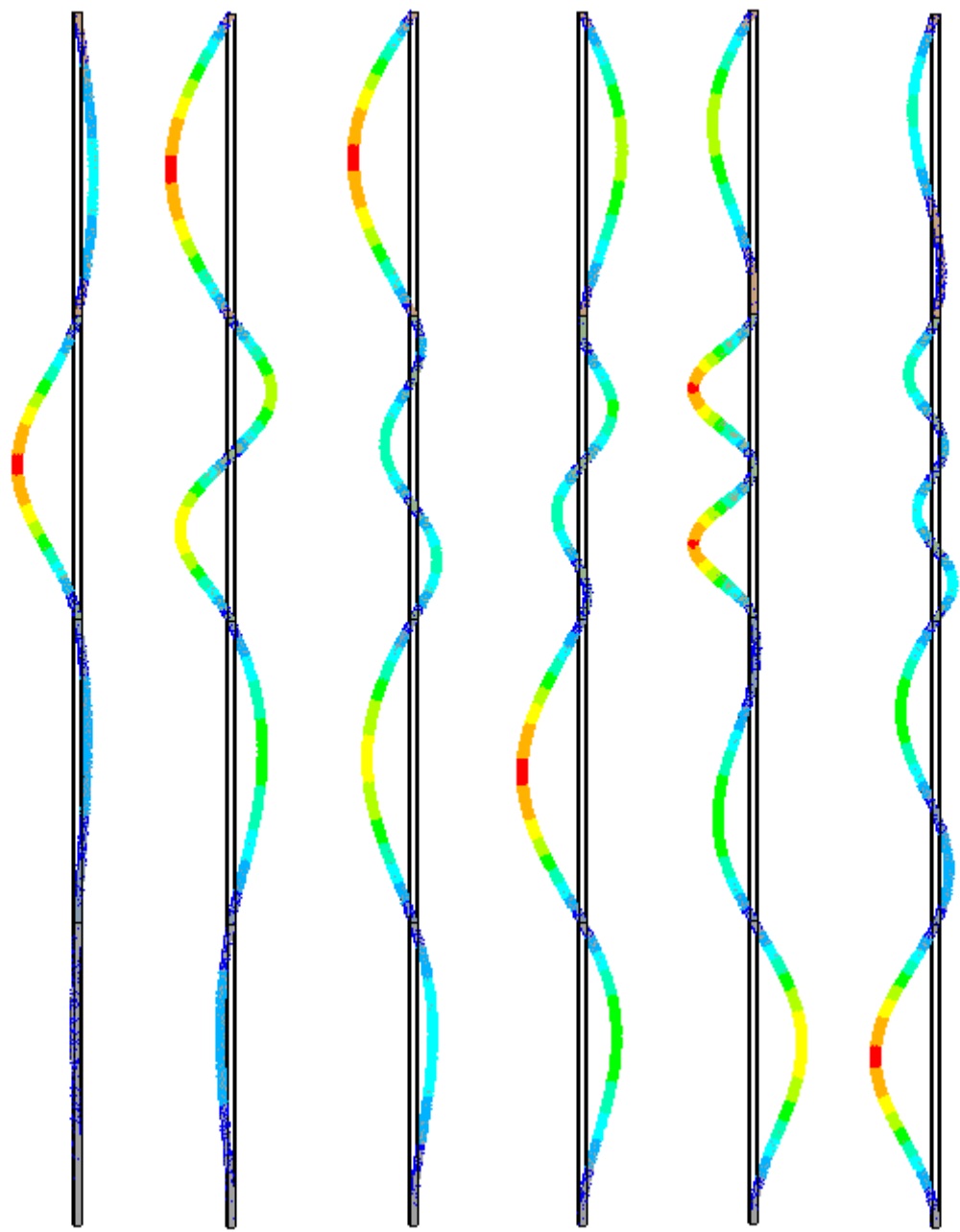
$$\text{Kerrosväli DE} \quad \sqrt{\frac{\pi^2 \cdot EI_{DE}}{P_{4_1} \cdot L_{DE}^2}} = 1.075$$

$$\text{Kerrosväli CD} \quad \sqrt{\frac{\pi^2 \cdot EI_{CD}}{P_{4_0} \cdot L_{CD}^2}} = 0.565$$

$$\text{Kerrosväli BC} \quad \sqrt{\frac{\pi^2 \cdot EI_{BC}}{P_{4_3} \cdot L_{BC}^2}} = 0.804$$

$$\text{Kerrosväli AB} \quad \sqrt{\frac{\pi^2 \cdot EI_{AB}}{P_{4_5} \cdot L_{AB}^2}} = 0.583$$

1. Nurjahdus -muoto 2. Nurjahdus -muoto 3. Nurjahdus -muoto 4. Nurjahdus -muoto 5. Nurjahdus -muoto 6. Nurjahdus -muoto

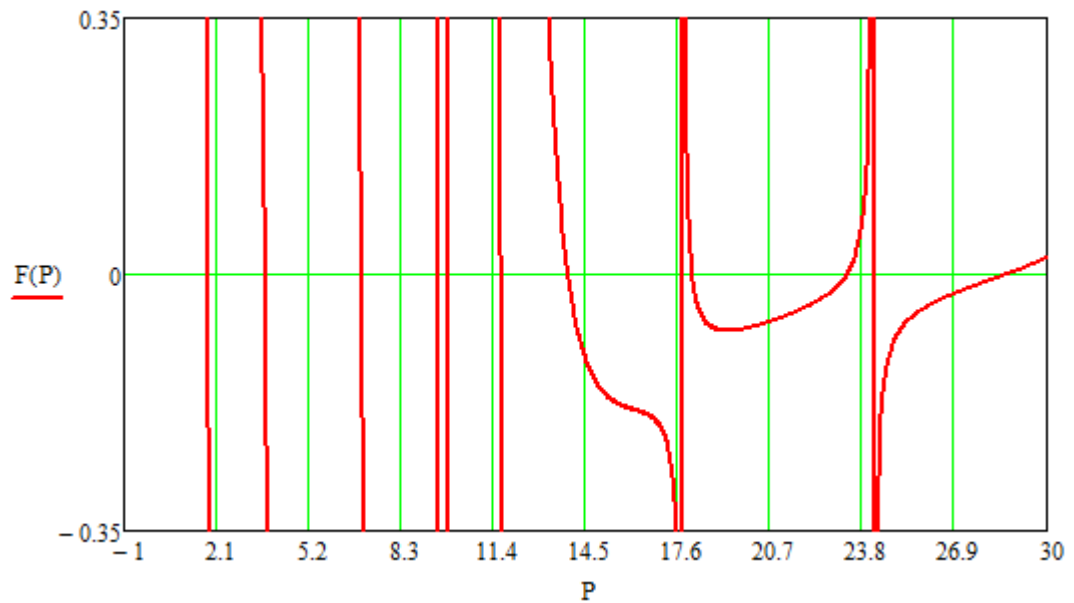

Mode	☒ Load Multiplier
1,	399,89
2,	733,46
3,	1020,8
4,	1313,3
5,	1936,
6,	2484,9
7,	2947,9
8,	3545,1
9,	4155,7
10,	4710,4

$P_{cr.fi} := 399.89\text{kN}$ $L_n := \sqrt{\frac{\pi^2 \cdot E_{fi} \cdot I}{P_{cr.fi} \cdot L^2}} = 0.566$ kerrosväli CD

$P_{cr} := \begin{pmatrix} 733.46 \\ 1313.3 \\ 2484.9 \end{pmatrix} \text{kN}$ $L_n := \sqrt{\frac{\pi^2 \cdot E \cdot I}{P_{cr} \cdot L^2}} = \begin{pmatrix} 1.078 \\ 0.806 \\ 0.586 \end{pmatrix}$ kerrosväli DE
kerrosväli BC
kerrosväli AB

$$\begin{aligned} EI_{DE} &:= 1 & EI_{CD} &:= 0.05 & EI_{BC} &:= 1 & EI_{AB} &:= 1 \\ L_{DE} &:= 1 & L_{CD} &:= 1 & L_{BC} &:= 1 & L_{AB} &:= 1 \end{aligned}$$

$P_1 := 1.6$	$\text{root}(F(P_1), P_1) = 1.844$	$P_5 := \begin{pmatrix} 1.844 \\ 3.741 \\ 6.995 \\ 9.534 \\ 11.653 \\ 13.927 \\ 18.1 \\ 23.295 \\ 28.634 \end{pmatrix}$
$P_1 := 3.5$	$\text{root}(F(P_1), P_1) = 3.741$	
$P_1 := 6.9$	$\text{root}(F(P_1), P_1) = 6.995$	
$P_1 := 9.6$	$\text{root}(F(P_1), P_1) = 9.534$	
$P_1 := 11.5$	$\text{root}(F(P_1), P_1) = 11.653$	
$P_1 := 13.9$	$\text{root}(F(P_1), P_1) = 13.927$	
$P_1 := 18.1$	$\text{root}(F(P_1), P_1) = 18.1$	
$P_1 := 23.5$	$\text{root}(F(P_1), P_1) = 23.295$	
$P_1 := 28$	$\text{root}(F(P_1), P_1) = 28.634$	

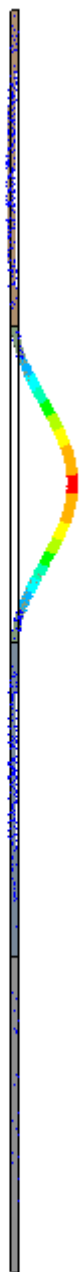
$$\text{Kerrosväli DE} \quad \sqrt{\frac{\pi^2 \cdot EI_{DE}}{P_{5_3} \cdot L_{DE}^2}} = 1.017$$

$$\text{Kerrosväli CD} \quad \sqrt{\frac{\pi^2 \cdot EI_{CD}}{P_{5_0} \cdot L_{CD}^2}} = 0.517$$

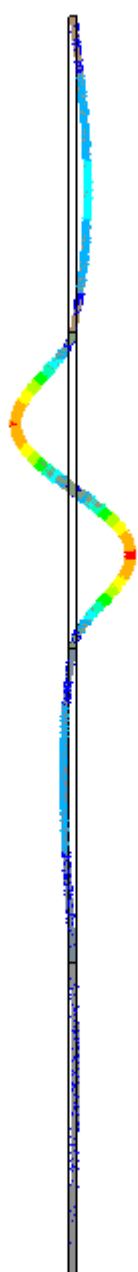
$$\text{Kerrosväli BC} \quad \sqrt{\frac{\pi^2 \cdot EI_{BC}}{P_{5_5} \cdot L_{BC}^2}} = 0.842$$

$$\text{Kerrosväli AB} \quad \sqrt{\frac{\pi^2 \cdot EI_{AB}}{P_{5_8} \cdot L_{AB}^2}} = 0.587$$

1. Nurjahdus
-muoto

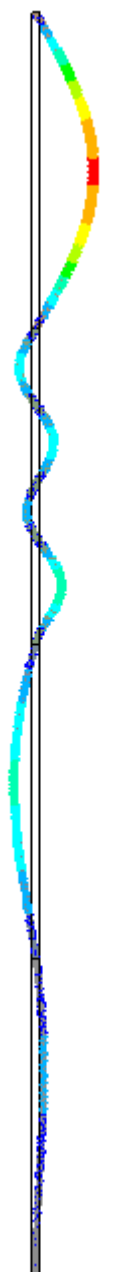
2. Nurjahdus
-muoto

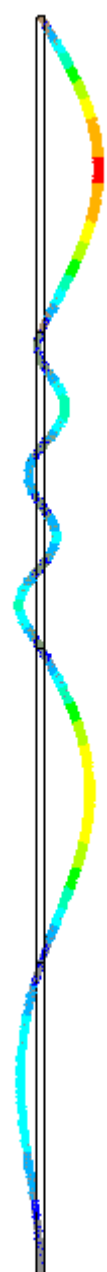
3. Nurjahdus
-muoto

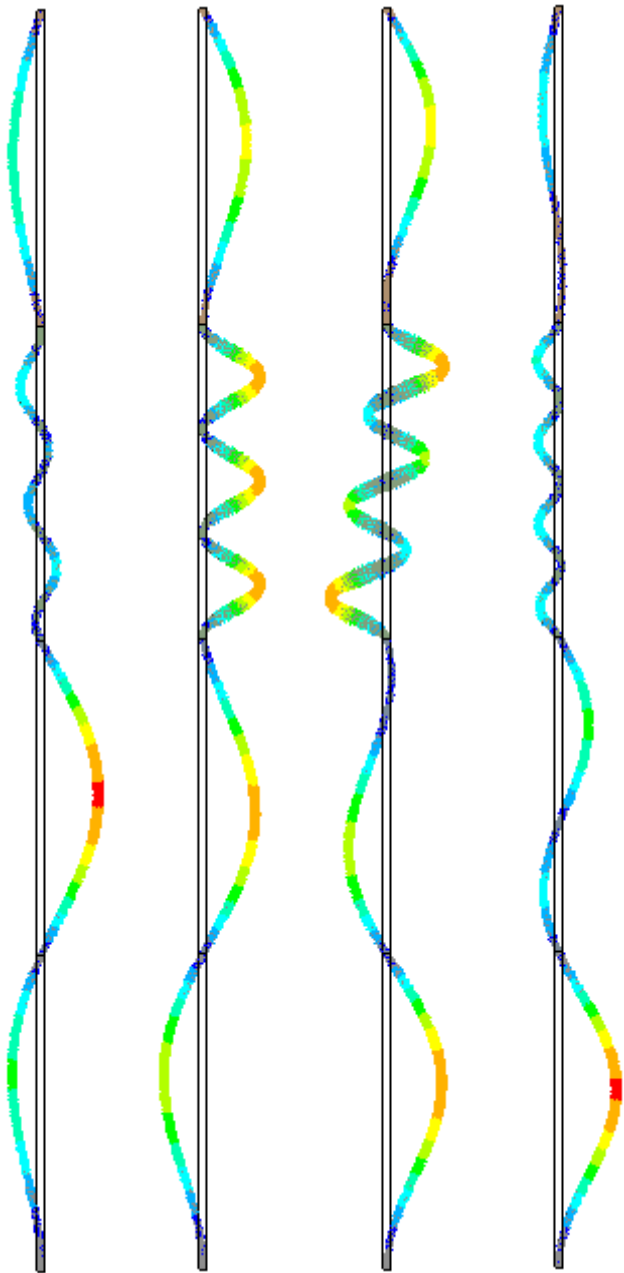
4. Nurjahdus
-muoto

5. Nurjahdus
-muoto

6. Nurjahdus -muoto 7. Nurjahdus -muoto 8. Nurjahdus -muoto 9. Nurjahdus -muoto

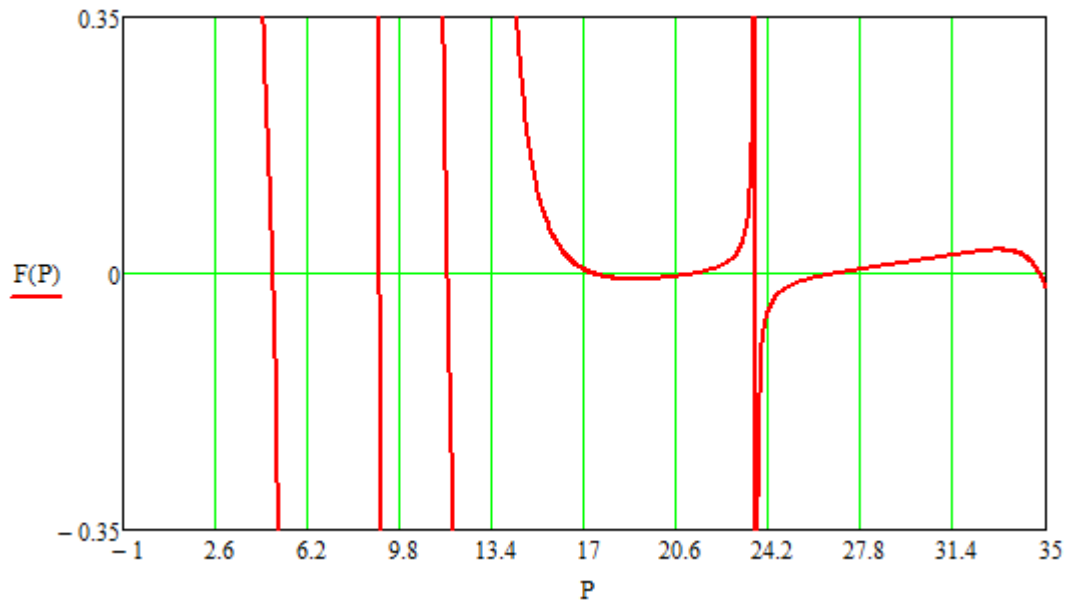

Mode	☒ Load Multiplier
1,	158,26
2,	320,81
3,	598,22
4,	814,48
5,	995,3
6,	1189,5
7,	1531,5
8,	1953,3
9,	2415,2
10,	2693,7

$P_{cr.fi} := 158.26 \text{ kN}$ $L_n := \sqrt{\frac{\pi^2 \cdot E_{fi} \cdot I}{P_{cr.fi} \cdot L^2}} = 0.519$ kerrosväli CD

$P_{cr} := \begin{pmatrix} 814.48 \\ 1189.5 \\ 2415.2 \end{pmatrix} \text{ kN}$ $L_n := \sqrt{\frac{\pi^2 \cdot E \cdot I}{P_{cr} \cdot L^2}} = \begin{pmatrix} 1.023 \\ 0.847 \\ 0.594 \end{pmatrix}$ kerrosväli DE
kerrosväli BC
kerrosväli AB

$$\begin{aligned} EI_{DE} &:= 1 & EI_{CD} &:= 1 & EI_{BC} &:= 0.15 & EI_{AB} &:= 1 \\ L_{DE} &:= 1 & L_{CD} &:= 1 & L_{BC} &:= 1 & L_{AB} &:= 1 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} P_1 &:= 4.7 & \text{root}(F(P_1), P_1) &= 4.85 \\ P_1 &:= 9 & \text{root}(F(P_1), P_1) &= 8.998 \\ P_1 &:= 11.7 & \text{root}(F(P_1), P_1) &= 11.669 \\ P_1 &:= 18 & \text{root}(F(P_1), P_1) &= 17.311 \\ P_1 &:= 20 & \text{root}(F(P_1), P_1) &= 21.319 \\ P_1 &:= 26 & \text{root}(F(P_1), P_1) &= 26.825 \end{aligned} \quad P_6 := \begin{pmatrix} 4.85 \\ 8.998 \\ 11.669 \\ 17.311 \\ 21.319 \\ 26.825 \end{pmatrix}$$

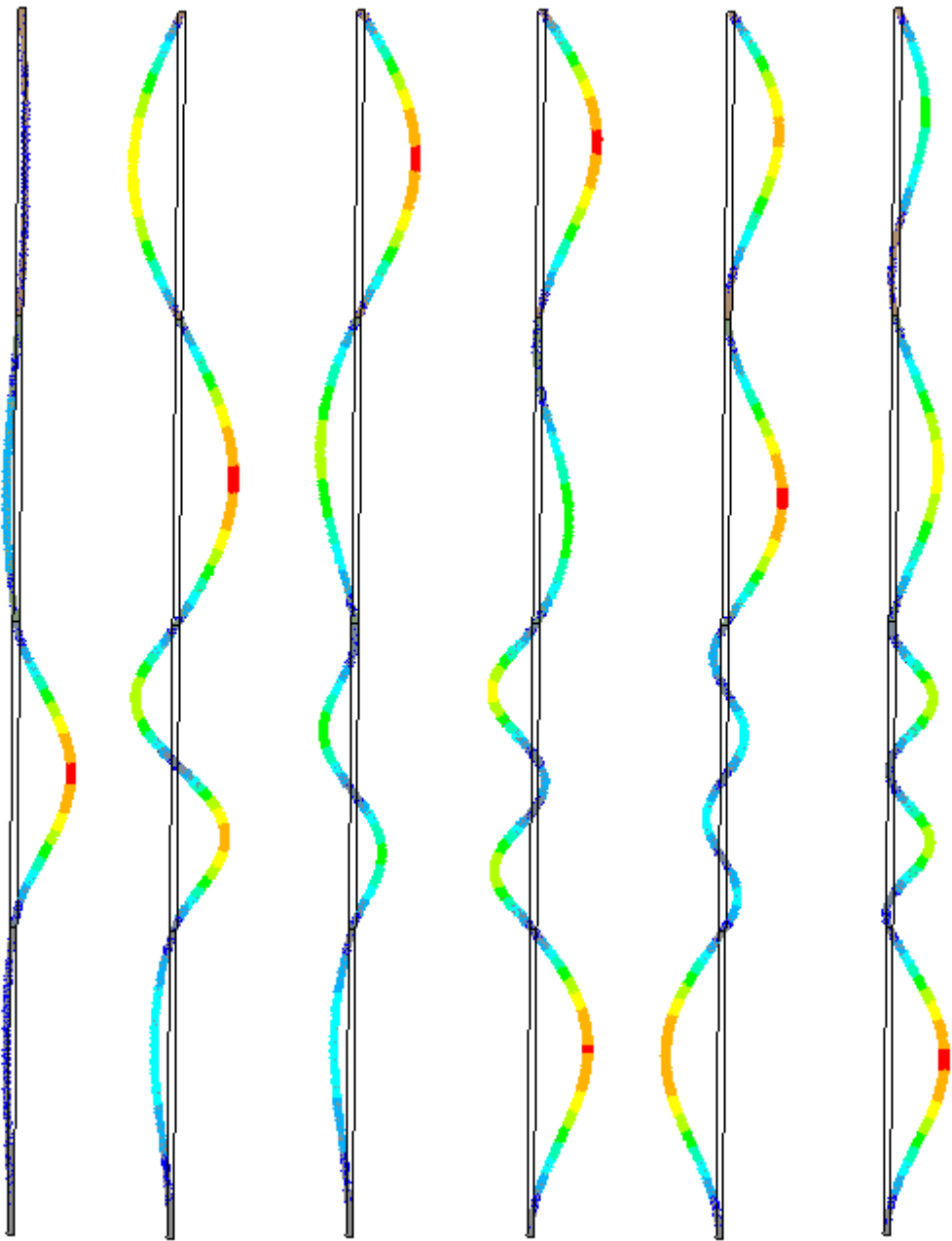
$$\text{Kerrosväli DE} \quad \sqrt{\frac{\pi^2 \cdot EI_{DE}}{P_{6_2} \cdot L_{DE}^2}} = 0.92$$

$$\text{Kerrosväli CD} \quad \sqrt{\frac{\pi^2 \cdot EI_{CD}}{P_{6_1} \cdot L_{CD}^2}} = 1.047$$

$$\text{Kerrosväli BC} \quad \sqrt{\frac{\pi^2 \cdot EI_{BC}}{P_{6_0} \cdot L_{BC}^2}} = 0.552$$

$$\text{Kerrosväli AB} \quad \sqrt{\frac{\pi^2 \cdot EI_{AB}}{P_{6_5} \cdot L_{AB}^2}} = 0.607$$

1. Nurjahdus -muoto 2. Nurjahdus -muoto 3. Nurjahdus -muoto 4. Nurjahdus -muoto 5. Nurjahdus -muoto 6. Nurjahdus -muoto

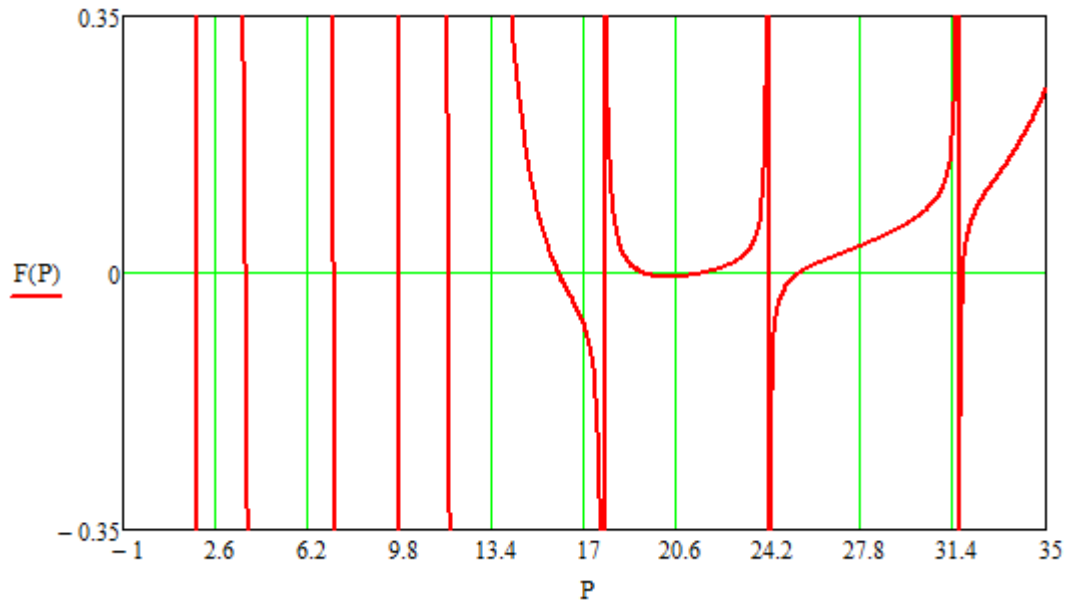

Mode	☒ Load Multiplier
1,	417,82
2,	772,86
3,	1002,9
4,	1484,6
5,	1830,4
6,	2301,1
7,	2968,6
8,	3502,6
9,	4301,8
10,	4967,8

$P_{cr.fi} := 417.82\text{kN}$ $L_n := \sqrt{\frac{\pi^2 \cdot E_{fi} \cdot I}{P_{cr.fi} \cdot L^2}} = 0.553$ kerrosväli BC

$P_{cr} := \begin{pmatrix} 1002.9 \\ 772.86 \\ 2301.1 \end{pmatrix} \text{kN}$ $L_n := \sqrt{\frac{\pi^2 \cdot E \cdot I}{P_{cr} \cdot L^2}} = \begin{pmatrix} 0.922 \\ 1.051 \\ 0.609 \end{pmatrix}$ kerrosväli DE
kerrosväli CD
kerrosväli AB

$$\begin{array}{llll} EI_{DE} := 1 & EI_{CD} := 1 & EI_{BC} := 0.05 & EI_{AB} := 1 \\ L_{DE} := 1 & L_{CD} := 1 & L_{BC} := 1 & L_{AB} := 1 \end{array}$$

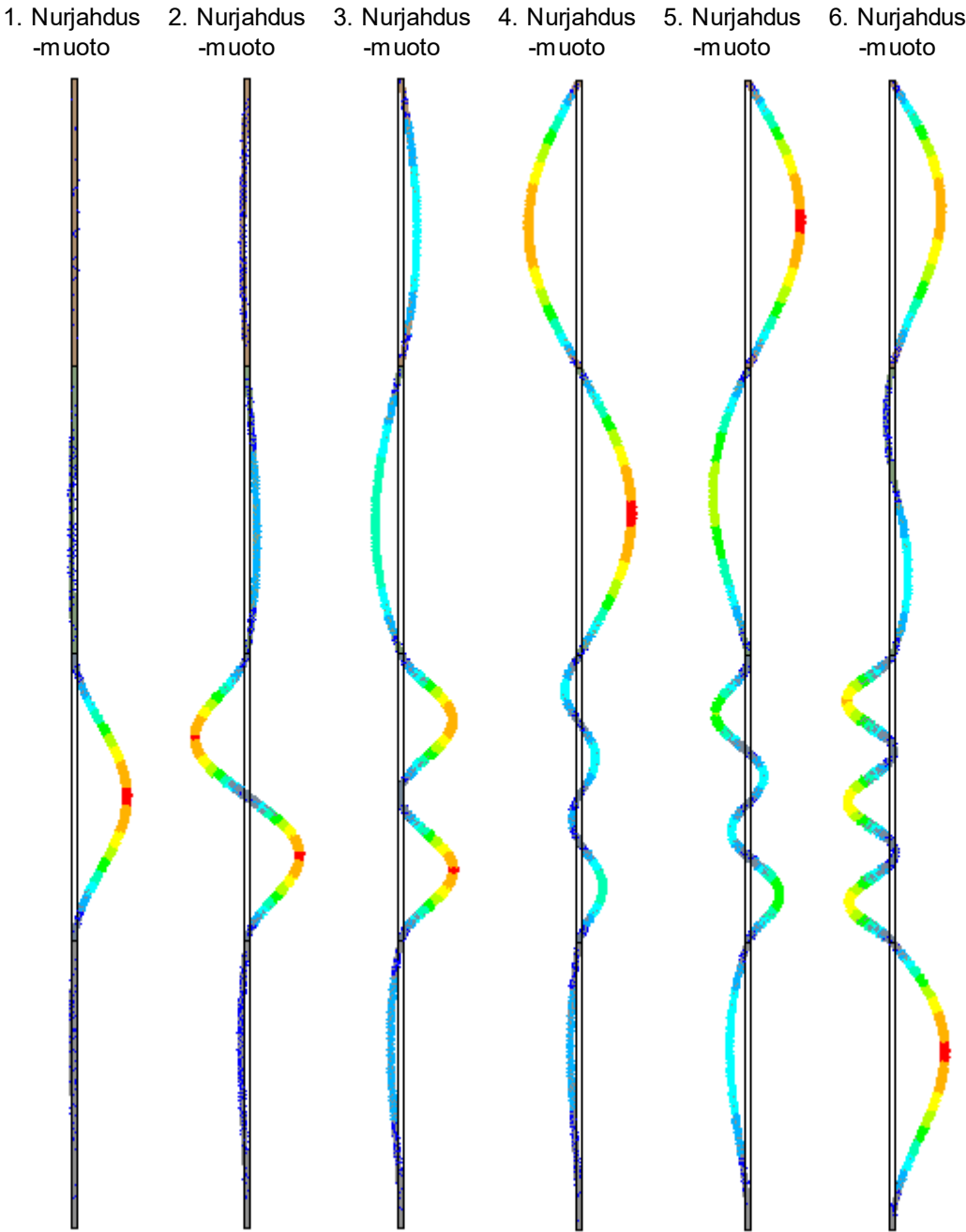
$$\begin{array}{ll} P_1 := 1.5 & \text{root}(F(P_1), P_1) = 1.862 \\ P_1 := 3.5 & \text{root}(F(P_1), P_1) = 3.792 \\ P_1 := 7.2 & \text{root}(F(P_1), P_1) = 7.21 \\ P_1 := 9.7 & \text{root}(F(P_1), P_1) = 9.737 \\ P_1 := 11.7 & \text{root}(F(P_1), P_1) = 11.701 \\ P_1 := 16 & \text{root}(F(P_1), P_1) = 16.007 \end{array} \quad P_7 := \begin{pmatrix} 1.862 \\ 3.792 \\ 7.21 \\ 9.737 \\ 11.701 \\ 16.007 \end{pmatrix}$$

$$\text{Kerrosväli DE} \quad \sqrt{\frac{\pi^2 \cdot EI_{DE}}{P_{7_4} \cdot L_{DE}^2}} = 0.918$$

$$\text{Kerrosväli CD} \quad \sqrt{\frac{\pi^2 \cdot EI_{CD}}{P_{7_3} \cdot L_{CD}^2}} = 1.007$$

$$\text{Kerrosväli BC} \quad \sqrt{\frac{\pi^2 \cdot EI_{BC}}{P_{7_0} \cdot L_{BC}^2}} = 0.515$$

$$\text{Kerrosväli AB} \quad \sqrt{\frac{\pi^2 \cdot EI_{AB}}{P_{7_5} \cdot L_{AB}^2}} = 0.785$$

Mode	☒ Load Multiplier
1,	159,88
2,	325,18
3,	616,6
4,	833,04
5,	997,46
6,	1356,5
7,	1638,2
8,	1840,5
9,	2139,
10,	2644,

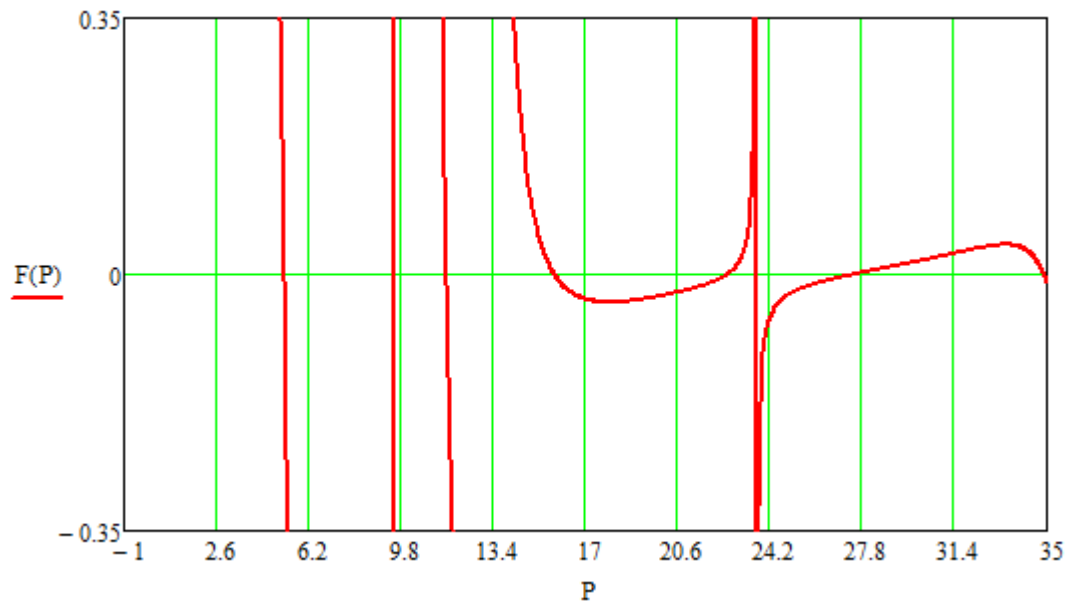
$P_{cr.fi} := 159.88\text{kN}$ $L_n := \sqrt{\frac{\pi^2 \cdot E_{fi} \cdot I}{P_{cr.fi} \cdot L^2}} = 0.516$

kerrosväli BC

$P_{cr} := \begin{pmatrix} 997.46 \\ 833.04 \\ 1356.5 \end{pmatrix} \text{kN}$ $L_n := \sqrt{\frac{\pi^2 \cdot E \cdot I}{P_{cr} \cdot L^2}} = \begin{pmatrix} 0.925 \\ 1.012 \\ 0.793 \end{pmatrix}$

kerrosväli DE
kerrosväli CD
kerrosväli AB

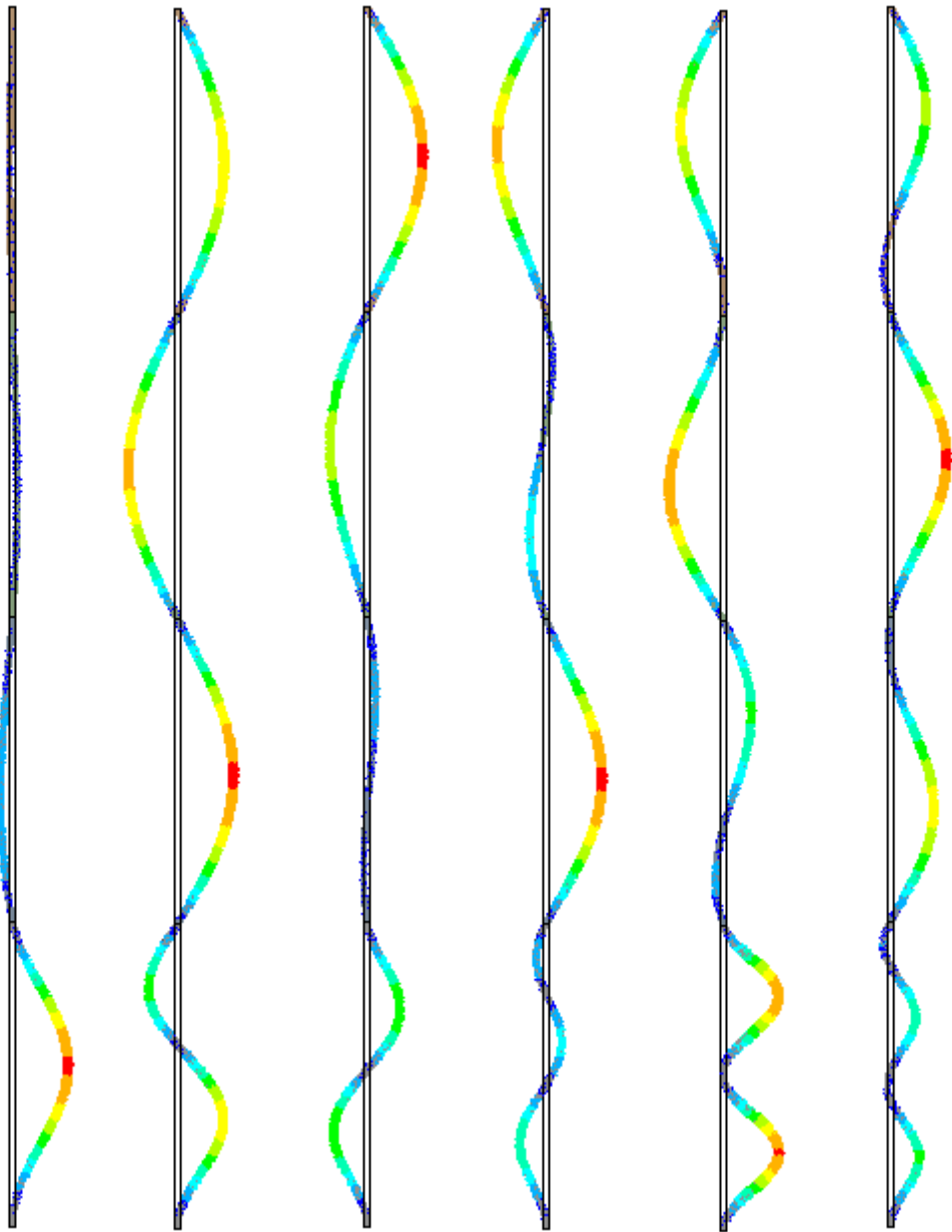
$$\begin{array}{llll} EI_{DE} := 1 & EI_{CD} := 1 & EI_{BC} := 1 & EI_{AB} := 0.15 \\ L_{DE} := 1 & L_{CD} := 1 & L_{BC} := 1 & L_{AB} := 1 \end{array}$$

$$\begin{array}{ll} P_1 := 5.4 & \text{root}(F(P_1), P_1) = 5.261 \\ P_1 := 9.6 & \text{root}(F(P_1), P_1) = 9.541 \\ P_1 := 11 & \text{root}(F(P_1), P_1) = 11.593 \\ P_1 := 16.1 & \text{root}(F(P_1), P_1) = 15.804 \\ P_1 := 22.8 & \text{root}(F(P_1), P_1) = 22.529 \\ P_1 := 27.6 & \text{root}(F(P_1), P_1) = 27.503 \end{array} \quad P_8 := \begin{pmatrix} 5.261 \\ 9.541 \\ 11.593 \\ 15.804 \\ 22.529 \\ 27.503 \end{pmatrix}$$

$$\begin{array}{ll} \text{Kerrosväli DE} & \sqrt{\frac{\pi^2 \cdot EI_{DE}}{P_{8_2} \cdot L_{DE}^2}} = 0.923 \\ \text{Kerrosväli CD} & \sqrt{\frac{\pi^2 \cdot EI_{CD}}{P_{8_5} \cdot L_{CD}^2}} = 0.599 \\ \text{Kerrosväli BC} & \sqrt{\frac{\pi^2 \cdot EI_{BC}}{P_{8_1} \cdot L_{BC}^2}} = 1.017 \\ \text{Kerrosväli AB} & \sqrt{\frac{\pi^2 \cdot EI_{AB}}{P_{8_0} \cdot L_{AB}^2}} = 0.53 \end{array}$$

1. Nurjahdus -muoto 2. Nurjahdus -muoto 3. Nurjahdus -muoto 4. Nurjahdus -muoto 5. Nurjahdus -muoto 6. Nurjahdus -muoto

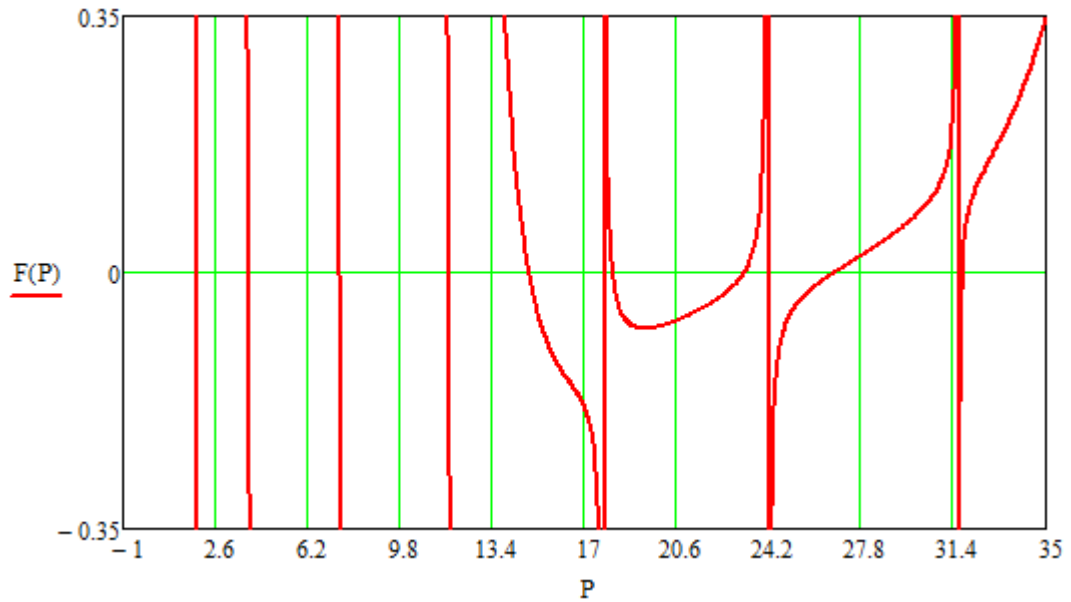

Mode	☒ Load Multiplier
1,	453,67
2,	819,9
3,	996,94
4,	1358,7
5,	1932,9
6,	2361,8
7,	2979,
8,	3479,6
9,	4295,1
10,	4745,6

$P_{cr.fi} := 453.67\text{kN}$ $L_n := \sqrt{\frac{\pi^2 \cdot E_{fi} \cdot I}{P_{cr.fi} \cdot L^2}} = 0.531$ kerrosväli AB

$P_{cr} := \begin{pmatrix} 996.94 \\ 2361.8 \\ 819.9 \end{pmatrix} \text{kN}$ $L_n := \sqrt{\frac{\pi^2 \cdot E \cdot I}{P_{cr} \cdot L^2}} = \begin{pmatrix} 0.925 \\ 0.601 \\ 1.02 \end{pmatrix}$ kerrosväli DE
kerrosväli CD
kerrosväli BC

$$\begin{array}{llll} EI_{DE} := 1 & EI_{CD} := 1 & EI_{BC} := 1 & EI_{AB} := 0.05 \\ L_{DE} := 1 & L_{CD} := 1 & L_{BC} := 1 & L_{AB} := 1 \end{array}$$

$$\begin{array}{ll} P_1 := 1.9 & \text{root}(F(P_1), P_1) = 1.912 \\ P_1 := 3.8 & \text{root}(F(P_1), P_1) = 3.898 \\ P_1 := 7.2 & \text{root}(F(P_1), P_1) = 7.46 \\ P_1 := 12 & \text{root}(F(P_1), P_1) = 11.711 \\ P_1 := 15 & \text{root}(F(P_1), P_1) = 14.858 \\ P_1 := 18 & \text{root}(F(P_1), P_1) = 18.121 \\ P_1 := 23 & \text{root}(F(P_1), P_1) = 23.233 \\ P_1 := 26 & \text{root}(F(P_1), P_1) = 26.753 \end{array} \quad P_9 := \begin{pmatrix} 1.912 \\ 3.898 \\ 7.46 \\ 11.711 \\ 14.858 \\ 18.121 \\ 23.233 \\ 26.753 \end{pmatrix}$$

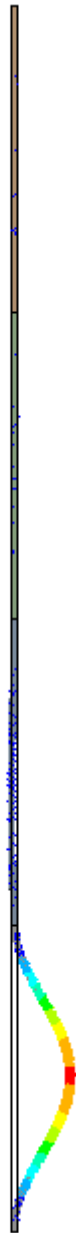
$$\text{Kerrosväli DE} \quad \sqrt{\frac{\pi^2 \cdot EI_{DE}}{P_{9_4} \cdot L_{DE}}} = 0.815$$

$$\text{Kerrosväli CD} \quad \sqrt{\frac{\pi^2 \cdot EI_{CD}}{P_{9_7} \cdot L_{CD}}} = 0.607$$

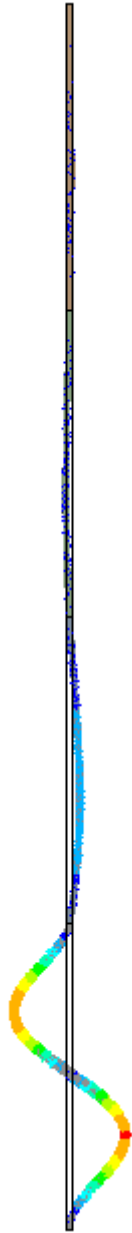
$$\text{Kerrosväli BC} \quad \sqrt{\frac{\pi^2 \cdot EI_{BC}}{P_{9_3} \cdot L_{BC}}} = 0.918$$

$$\text{Kerrosväli AB} \quad \sqrt{\frac{\pi^2 \cdot EI_{AB}}{P_{9_0} \cdot L_{AB}}} = 0.508$$

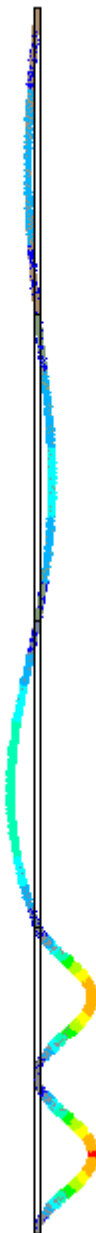
1. Nurjahdus
-muoto

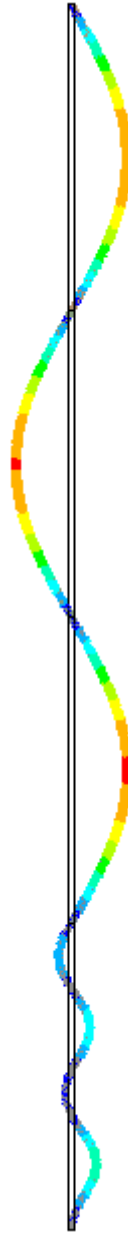
2. Nurjahdus
-muoto

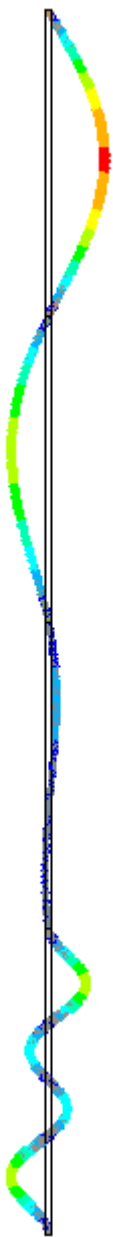
3. Nurjahdus
-muoto

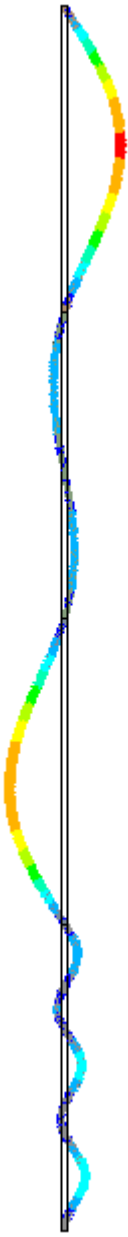
4. Nurjahdus
-muoto

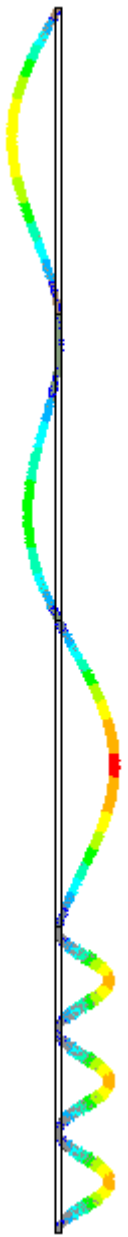
5. Nurjahdus
-muoto

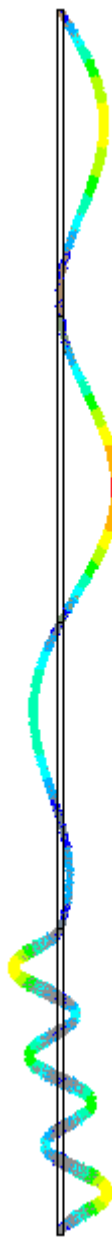
6. Nurjahdus
-muoto

7. Nurjahdus
-muoto

8. Nurjahdus
-muoto

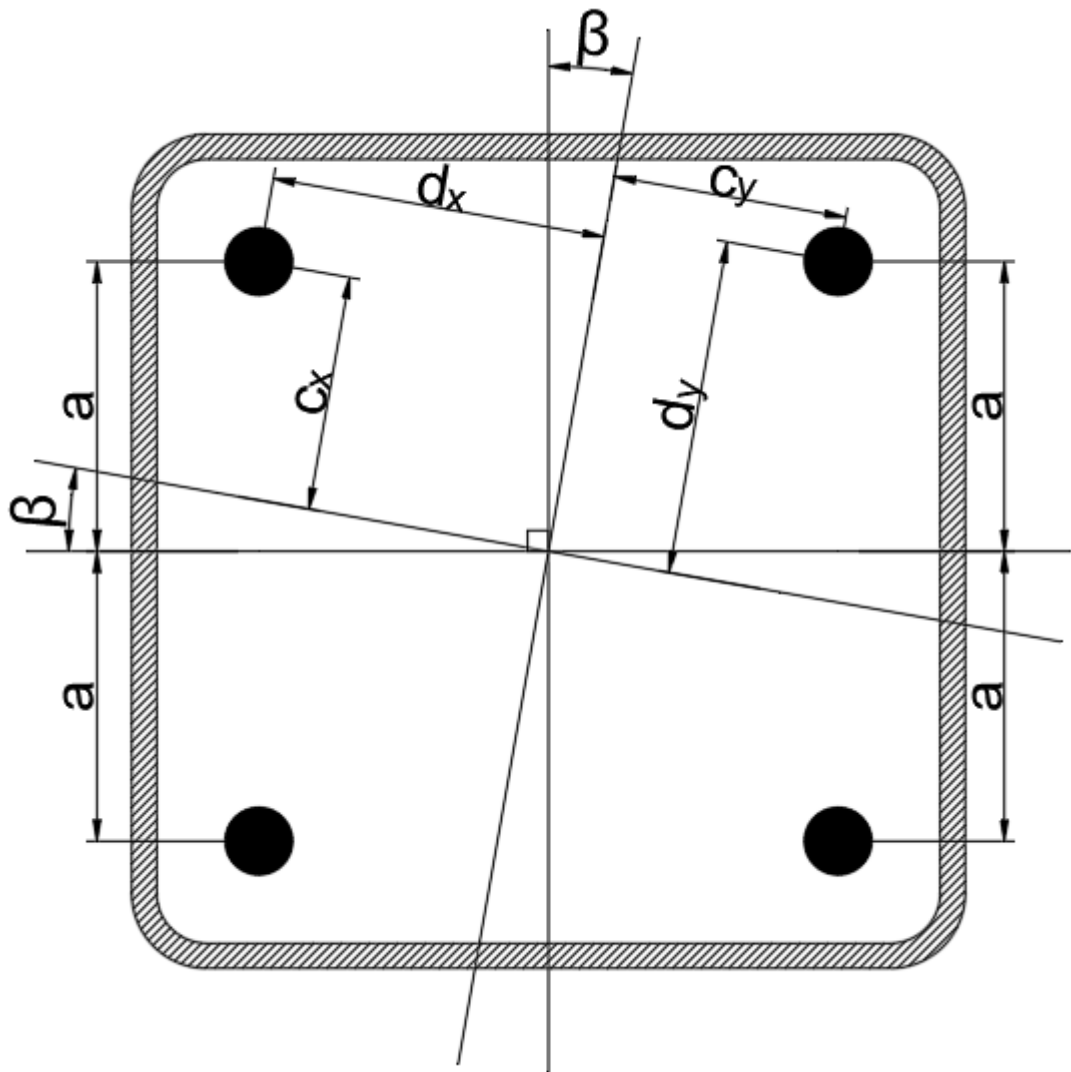
Mode	☒ Load Multiplier
1,	164,35
2,	334,69
3,	638,51
4,	846,38
5,	998,65
6,	1270,4
7,	1535,5
8,	1952,3
9,	2279,7
10,	2643,

$$P_{cr.fi} := 164.35 \text{ kN}$$
$$L_n := \sqrt{\frac{\pi^2 \cdot E_{fi} \cdot I}{P_{cr.fi} \cdot L^2}} = 0.509$$

kerrosväli AB

$$P_{cr} := \begin{pmatrix} 998.65 \\ 1952.3 \\ 846.38 \end{pmatrix} \text{ kN}$$
$$L_n := \sqrt{\frac{\pi^2 \cdot E \cdot I}{P_{cr} \cdot L^2}} = \begin{pmatrix} 0.924 \\ 0.661 \\ 1.004 \end{pmatrix}$$

kerrosväli DE
kerrosväli CD
kerrosväli BC

$$c_x(\beta) := \sqrt{2} \cdot a \cdot \sin\left(\frac{\pi}{4} - \beta\right)$$

$$d_x(\beta) := \sqrt{2} \cdot a \cdot \sin\left(\frac{\pi}{4} - \beta + 2 \cdot \beta\right)$$

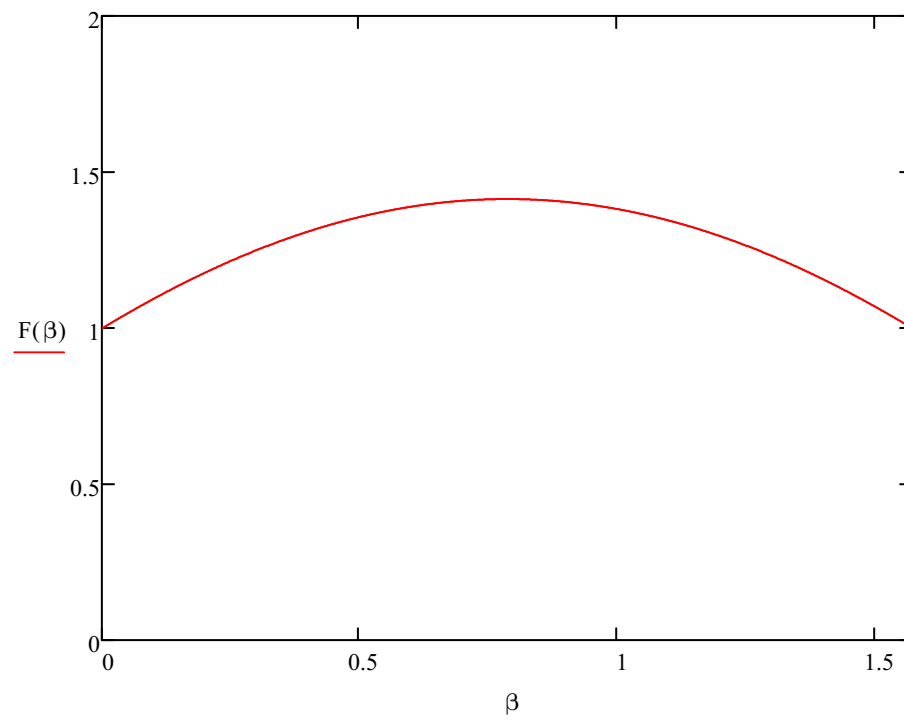
$$F_x(\beta) := \frac{c_x(\beta) + d_x(\beta)}{2a} = \frac{\sqrt{2}}{2} \cdot \left(\sin\left(\frac{\pi}{4} - \beta\right) + \sin\left(\frac{\pi}{4} + \beta\right) \right)$$

$$c_y(\beta) := \sqrt{2} \cdot a \cdot \sin\left(\frac{\pi}{4} - \beta\right)$$

$$d_y(\beta) := \sqrt{2} \cdot a \cdot \sin\left(\frac{\pi}{4} - \beta + 2 \cdot \beta\right)$$

$$F_y(\beta) := \frac{\left(c_y\left(\frac{\pi}{2} - \beta\right) + d_y\left(\frac{\pi}{2} - \beta\right) \right)}{2a} = \frac{\sqrt{2}}{2} \cdot \left(\sin\left(\beta - \frac{\pi}{4}\right) + \sin\left(\frac{3 \cdot \pi}{4} - \beta\right) \right)$$

$$F(\beta) := F_x(\beta) + F_y(\beta)$$

$$F(0) = 1$$

$$F(5\text{deg}) = 1.083$$

$$F(10\text{deg}) = 1.158$$

$$F(15\text{deg}) = 1.225$$

$$F(20\text{deg}) = 1.282$$

$$F(22.5\text{deg}) = 1.307$$

$$F(25\text{deg}) = 1.329$$

$$F(30\text{deg}) = 1.366$$

$$F(35\text{deg}) = 1.393$$

$$F(40\text{deg}) = 1.409$$

$$F(45\text{deg}) = 1.414$$

$$F(50\text{deg}) = 1.409$$

$$F(55\text{deg}) = 1.393$$

$$F(60\text{deg}) = 1.366$$

$$F(65\text{deg}) = 1.329$$

$$F(67.5\text{deg}) = 1.307$$

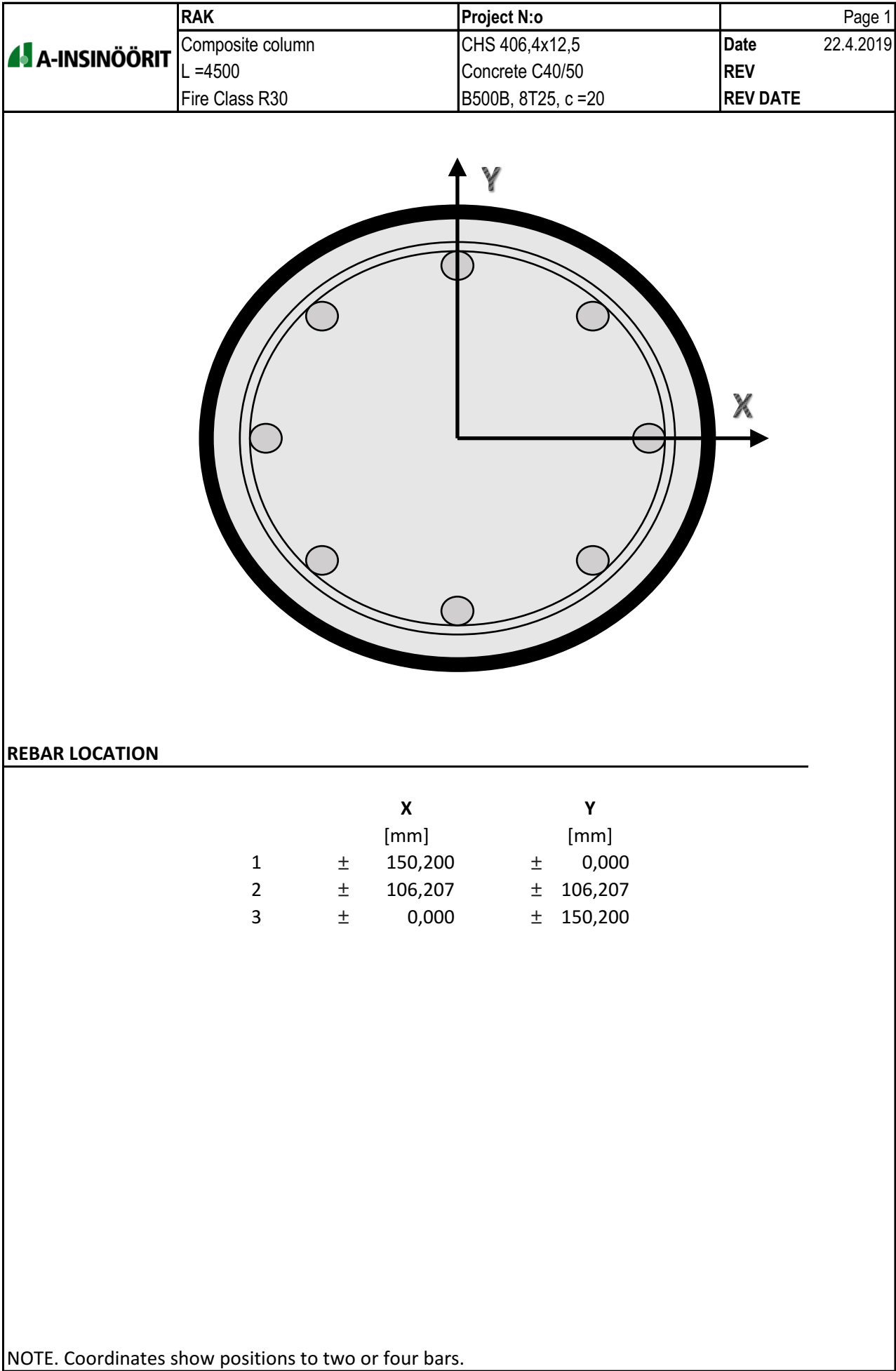
$$F(70\text{deg}) = 1.282$$

$$F(75\text{deg}) = 1.225$$

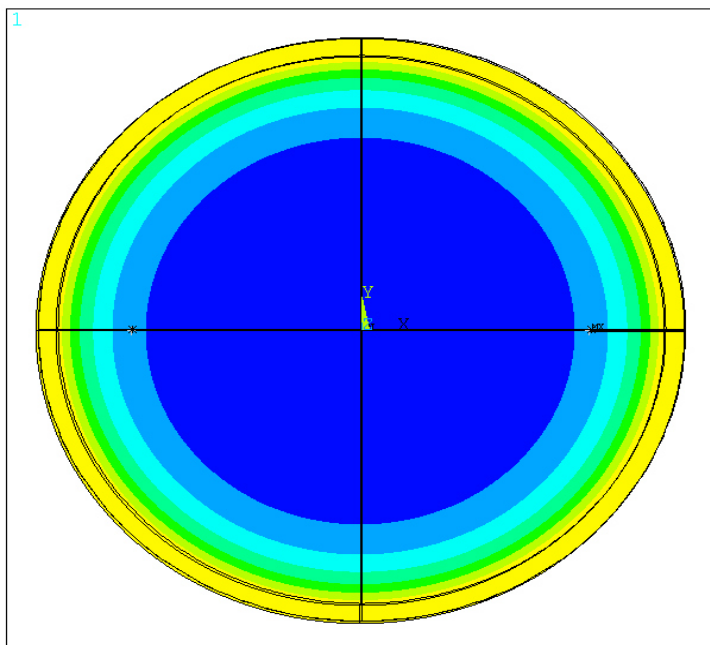
$$F(80\text{deg}) = 1.158$$

$$F(85\text{deg}) = 1.083$$

$$F(90\text{deg}) = 1$$

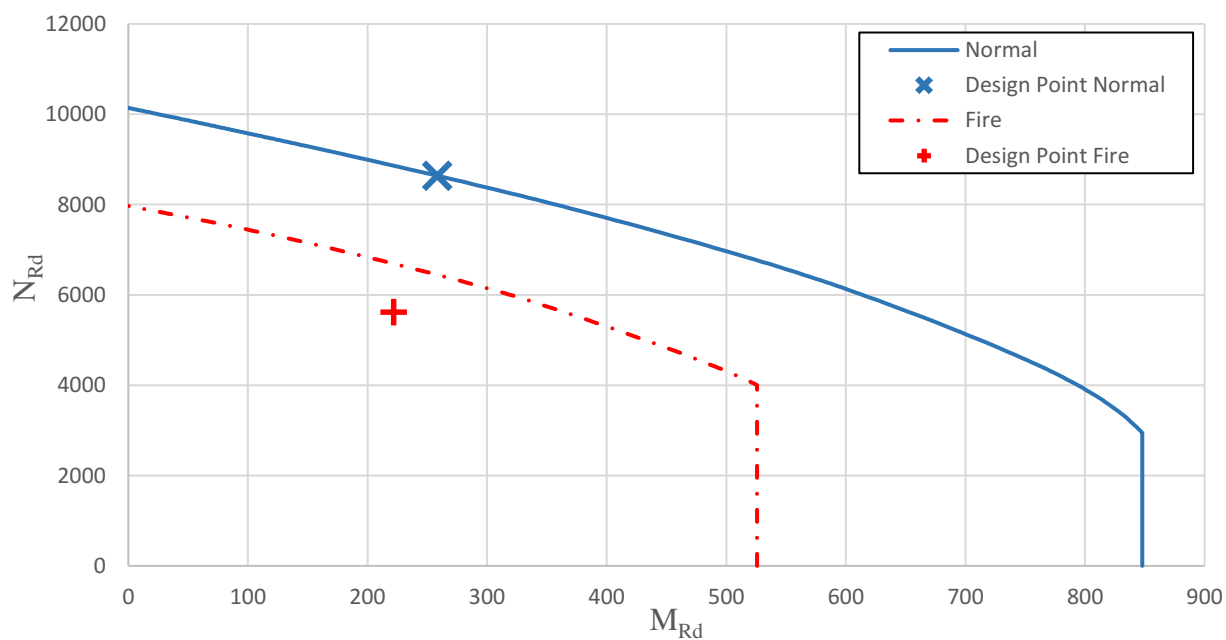

A-INSINÖÖRIT	RAK	Project N:o	Page 2
	Composite column	CHS 406,4x12,5	Date 22.4.2019
	L =4500	Concrete C40/50	REV
	Fire Class R30	B500B, 8T25, c =20	REV DATE

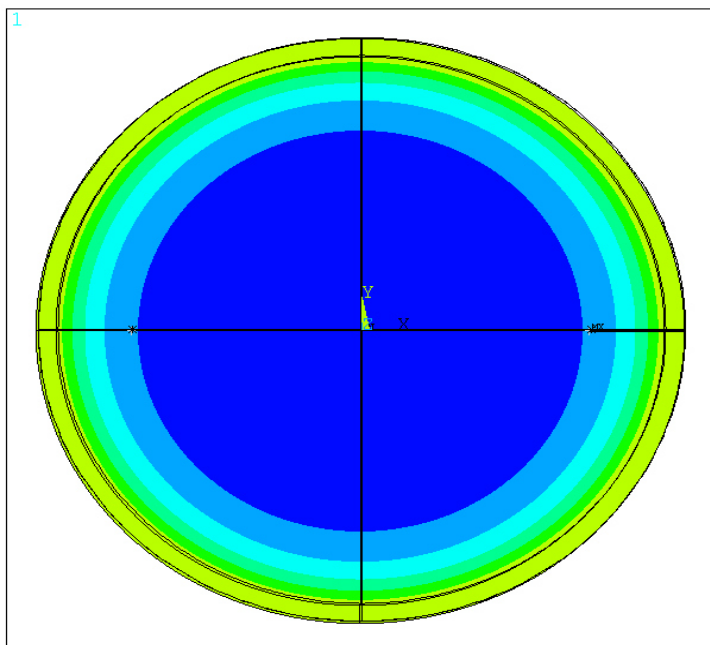
Steel**S355**

ANSYS Release 16.0
 PLOT NO. 1
 NODAL SOLUTION
 STEP=1
 SUB =360
 TIME=1800
 /EXPANDED
 TEMP (AVG)
 RSYS=0
 PowerGraphics
 EFACET=4
 AVRES=Mat
 SMN =20.653
 SMK =841.796
 20.653
 111.891
 203.129
 294.367
 385.605
 476.843
 568.082
 659.32
 750.558
 841.796

		Normal	FIRE	
Buckling length	L_{cr}	4500	3150	mm
Buckling Coefficient	L_{cr} / L	1	0,7	
Normal Force	N_d	8617	5601	kN
Bending moment at top	$M_{d.top}$	0,0	0,0	kNm
Bending moment at bottom	$M_{d.bot}$	0,0	0,0	kNm
Design compression load	N_{Ed}	8639	5620	kN
Design bending moment	M_{Ed}	258,3	221,9	kNm

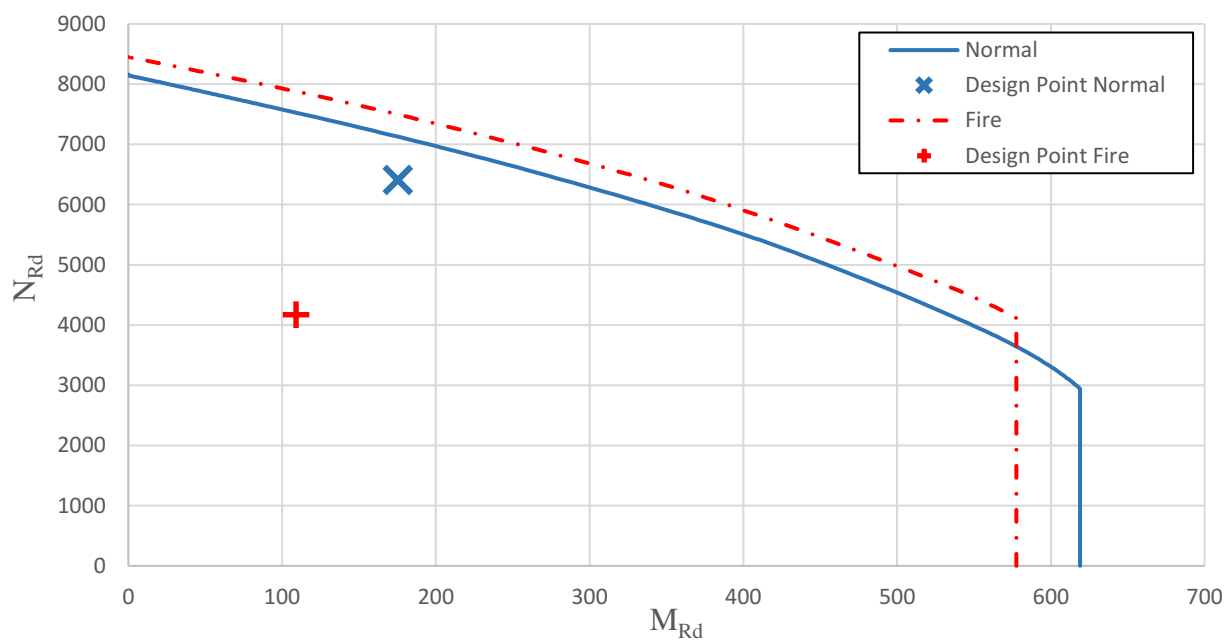

A-INSINÖÖRIT	RAK	Project N:o	Page 3
	Composite column L =4500	CHS 406,4x12,5 Concrete C40/50	Date 22.4.2019
	Fire Class R30	B500B, 8T25, c =20	REV REV DATE

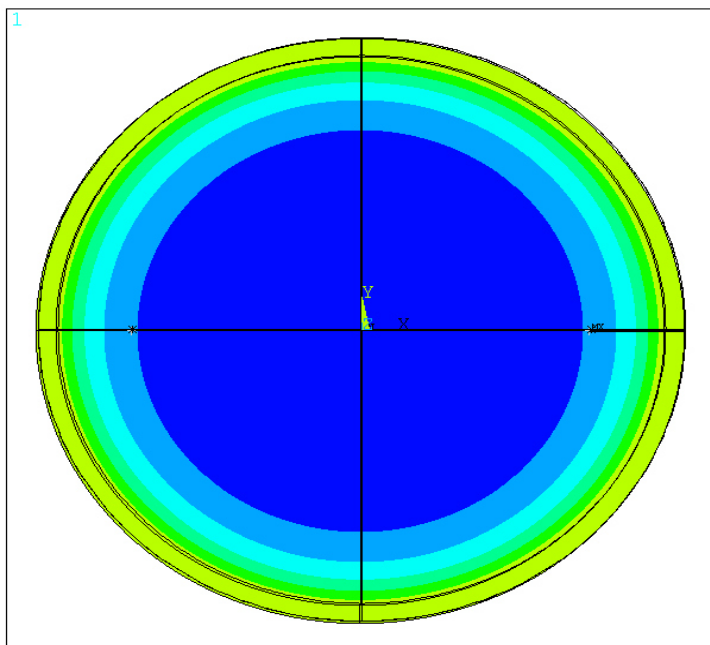
Steel**1.4003**

ANSYS Release 16.0
 PLOT NO. 1
 NODAL SOLUTION
 STEP=1
 SUB =360
 TIME=1800
 /EXPANDED
 TEMP (AVG)
 RSYS=0
 PowerGraphics
 EFACET=4
 AVRES=Mat
 SMN =20.5304
 SMX =841.796
 20.5304
 111.782
 203.034
 294.286
 385.537
 476.789
 568.041
 659.292
 750.544
 841.796

		Normal	FIRE	
Buckling length	L_{cr}	4500	3150	mm
Buckling Coefficient	L_{cr} / L	1	0,7	
Normal Force	N_d	6388	4152	kN
Bending moment at top	$M_{d.top}$	0,0	0,0	kNm
Bending moment at bottom	$M_{d.bot}$	0,0	0,0	kNm
Design compression load	N_{Ed}	6410	4171	kN
Design bending moment	M_{Ed}	175,2	109,1	kNm

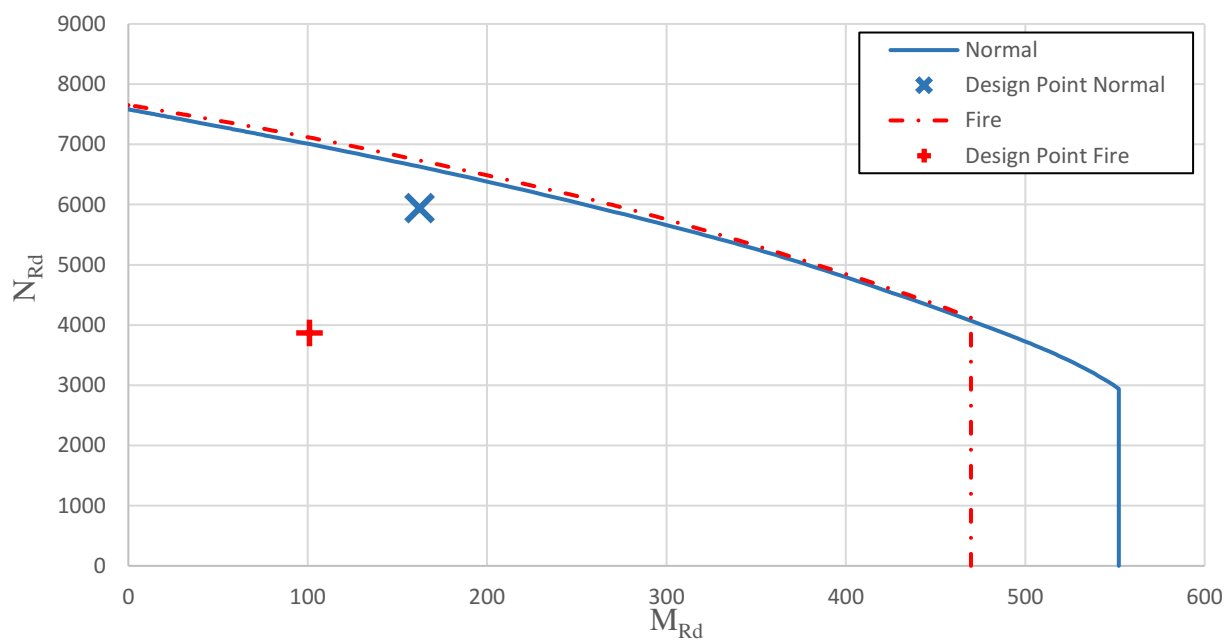

A-INSINÖÖRIT	RAK	Project N:o	Page 4
	Composite column L =4500	CHS 406,4x12,5 Concrete C40/50	Date 22.4.2019
	Fire Class R30	B500B, 8T25, c =20	REV REV DATE

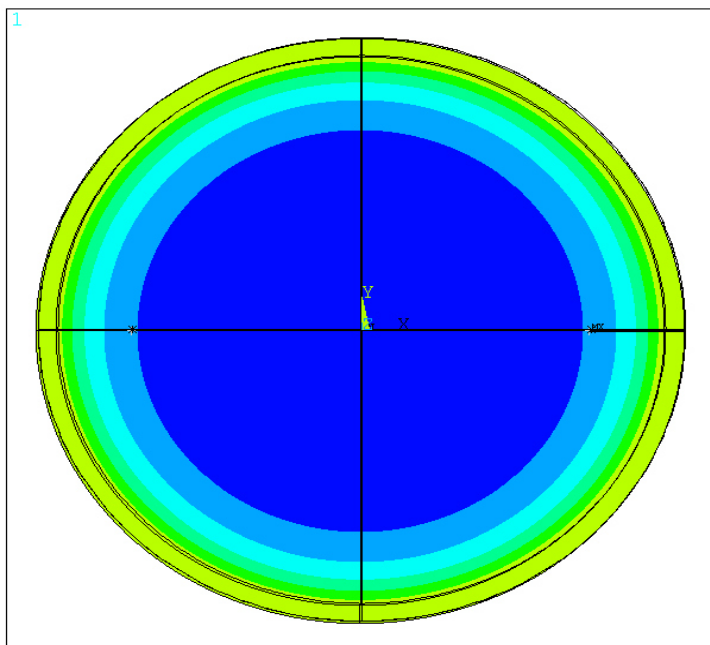
Steel**1.4301**

ANSYS Release 16.0
 PLOT NO. 1
 NODAL SOLUTION
 STEP=1
 SUB =360
 TIME=1800
 /EXPANDED
 TEMP (AVG)
 RSYS=0
 PowerGraphics
 EFACET=4
 AVRES=Mat
 SMN =20.5113
 SMX =841.796
 20.5113
 111.765
 203.019
 294.273
 385.527
 476.781
 568.034
 659.288
 750.542
 841.796

		Normal	FIRE	
Buckling length	L_{cr}	4500	3150	mm
Buckling Coefficient	L_{cr} / L	1	0,7	
Normal Force	N_d	5919	3847	kN
Bending moment at top	$M_{d.top}$	0,0	0,0	kNm
Bending moment at bottom	$M_{d.bot}$	0,0	0,0	kNm
Design compression load	N_{Ed}	5941	3866	kN
Design bending moment	M_{Ed}	162,4	101,0	kNm

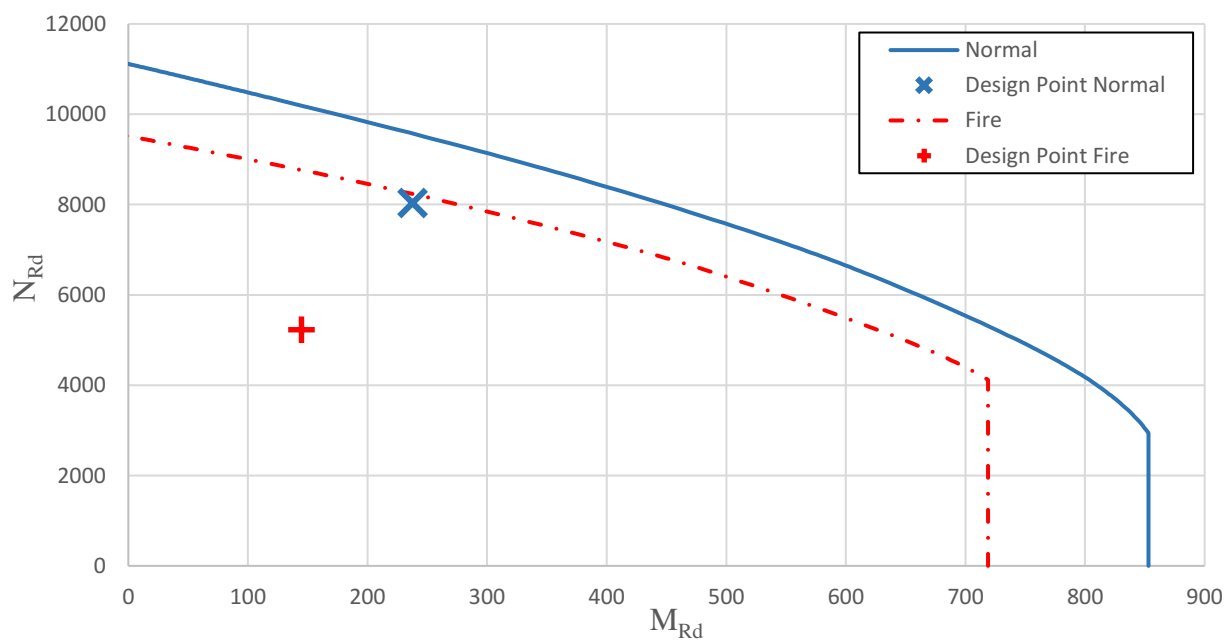

A-INSINÖÖRIT	RAK	Project N:o	Page 5
	Composite column L =4500	CHS 406,4x12,5 Concrete C40/50	Date 22.4.2019
	Fire Class R30	B500B, 8T25, c =20	REV REV DATE

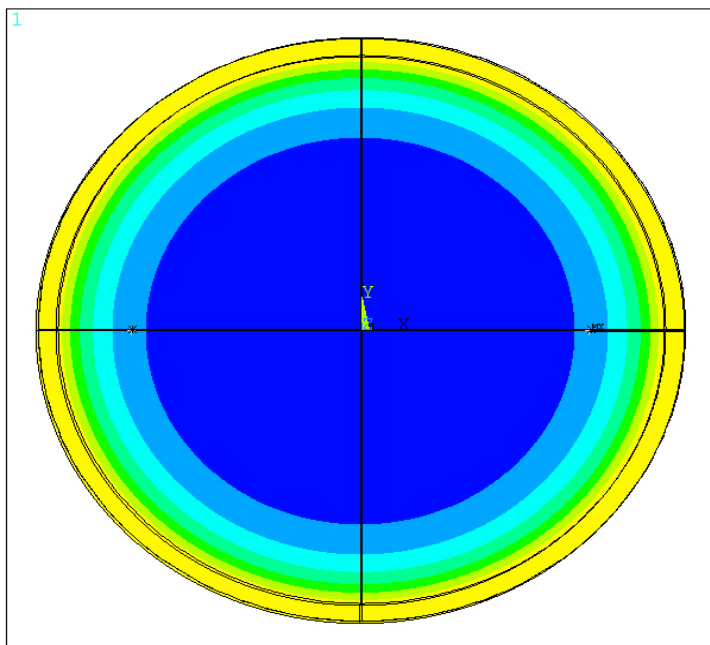
Steel**1.4462**

ANSYS Release 16.0
 PLOT NO. 1
 NODAL SOLUTION
 STEP=1
 SUB =360
 TIME=1800
 /EXPANDED
 TEMP (AVG)
 RSYS=0
 PowerGraphics
 EFACET=4
 AVRES=Mat
 SMN =20.5113
 SMK =841.796
 20.5113
 111.765
 203.019
 294.273
 385.527
 476.781
 568.034
 659.288
 750.542
 841.796

		Normal	FIRE	
Buckling length	L_{cr}	4500	3150	mm
Buckling Coefficient	L_{cr} / L	1	0,7	
Normal Force	N_d	8015	5210	kN
Bending moment at top	$M_{d.top}$	0,0	0,0	kNm
Bending moment at bottom	$M_{d.bot}$	0,0	0,0	kNm
Design compression load	N_{Ed}	8037	5229	kN
Design bending moment	M_{Ed}	237,7	144,9	kNm

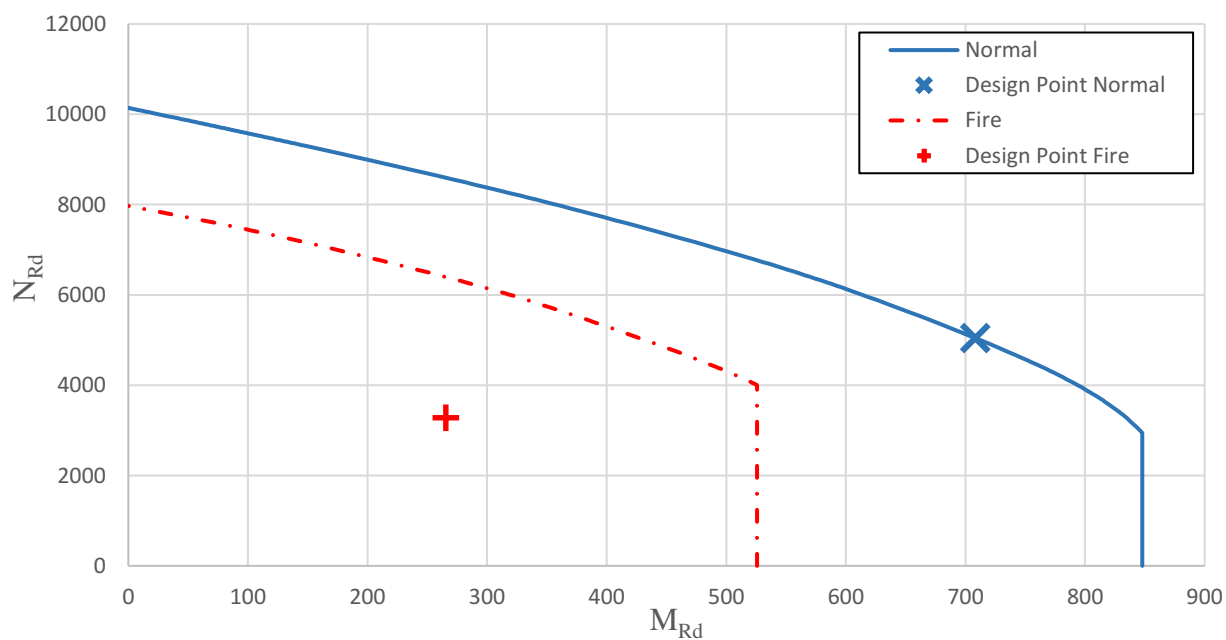

A-INSINÖÖRIT	RAK	Project N:o	Page 6
	Composite column	CHS 406,4x12,5	Date 22.4.2019
	L =4500	Concrete C40/50	REV
	Fire Class R30	B500B, 8T25, c =20	REV DATE

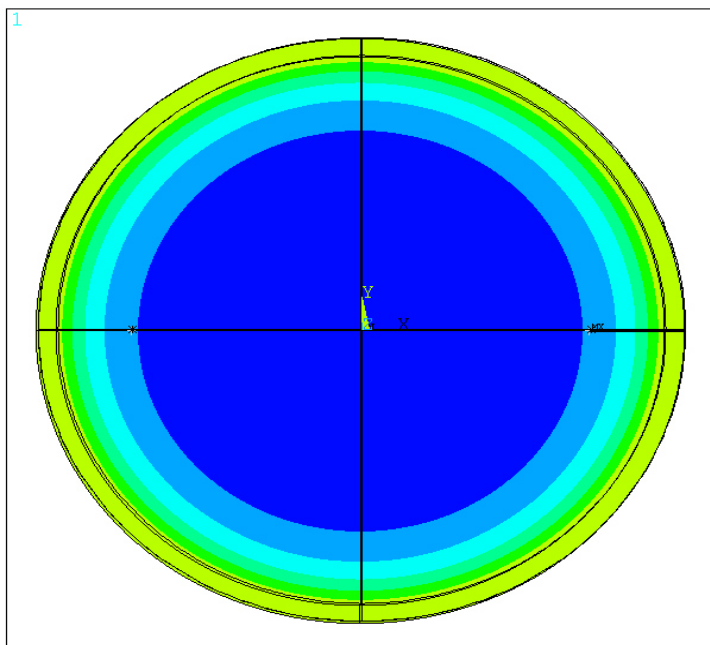
Steel**S355**

ANSYS Release 16.0
 PLOT NO. 1
 NODAL SOLUTION
 STEP=1
 SUB =360
 TIME=1800
 /EXPANDED
 TEMP (AVG)
 RSYS=0
 PowerGraphics
 EFACET=4
 AVRES=Mat
 SMN =20.653
 SMK =841.796
 20.653
 111.891
 203.129
 294.367
 385.605
 476.843
 568.082
 659.32
 750.558
 841.796

		Normal	FIRE	
Buckling length	L_{cr}	4500	3150	mm
Buckling Coefficient	L_{cr} / L	1	0,7	
Normal Force	N_d	5020	3263	kN
Bending moment at top	$M_{d.top}$	-708,2	-265,4	kNm
Bending moment at bottom	$M_{d.bot}$	354,1	132,7	kNm
Design compression load	N_{Ed}	5042	3282	kN
Design bending moment	M_{Ed}	708,2	265,4	kNm

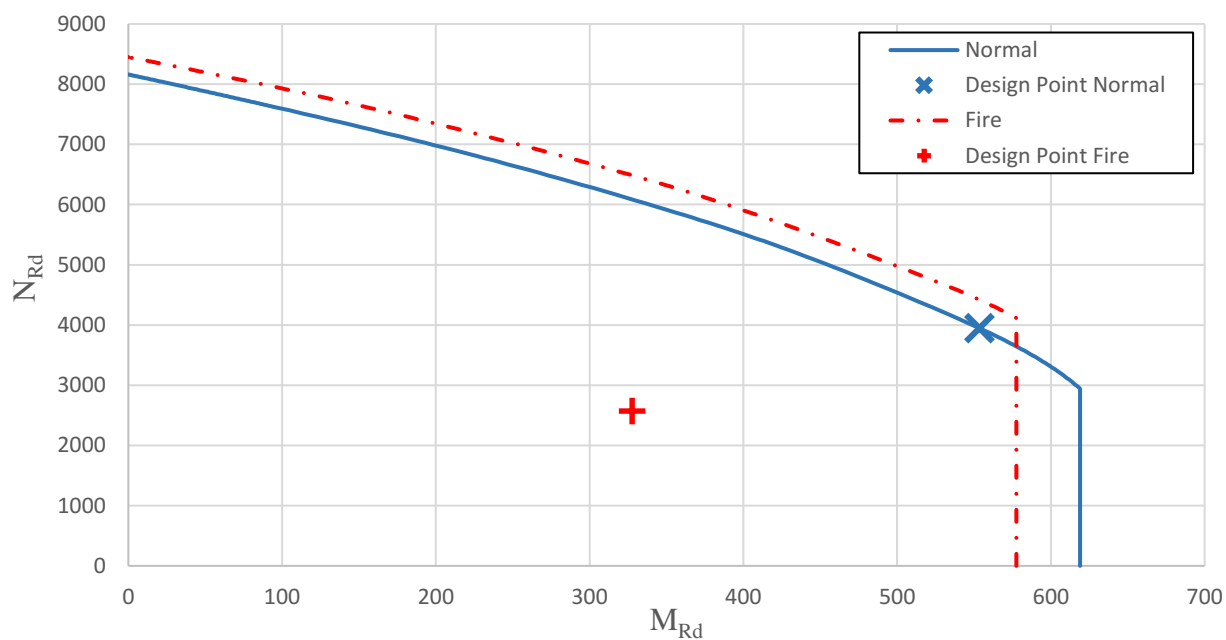

A-INSINÖÖRIT	RAK	Project N:o	Page 7
	Composite column	CHS 406,4x12,5	Date 22.4.2019
	L =4500	Concrete C40/50	REV
	Fire Class R30	B500B, 8T25, c =20	REV DATE

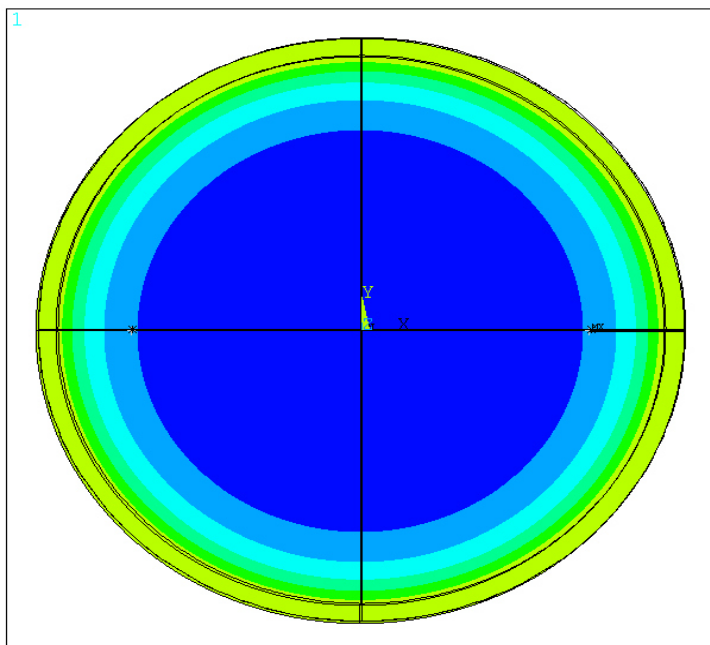
Steel**1.4003**

ANSYS Release 16.0
 PLOT NO. 1
 NODAL SOLUTION
 STEP=1
 SUB =360
 TIME=1800
 /EXPANDED
 TEMP (AVG)
 RSYS=0
 PowerGraphics
 EFACET=4
 AVRES=Mat
 SMN =20.5304
 SMK =841.796
 20.5304
 111.782
 203.034
 294.286
 385.537
 476.789
 568.041
 659.292
 750.544
 841.796

		Normal	FIRE	
Buckling length	L_{cr}	4500	3150	mm
Buckling Coefficient	L_{cr} / L	1	0,7	
Normal Force	N_d	3924	2551	kN
Bending moment at top	$M_{d.top}$	-553,6	-327,6	kNm
Bending moment at bottom	$M_{d.bot}$	276,8	163,8	kNm
Design compression load	N_{Ed}	3946	2570	kN
Design bending moment	M_{Ed}	553,6	327,6	kNm

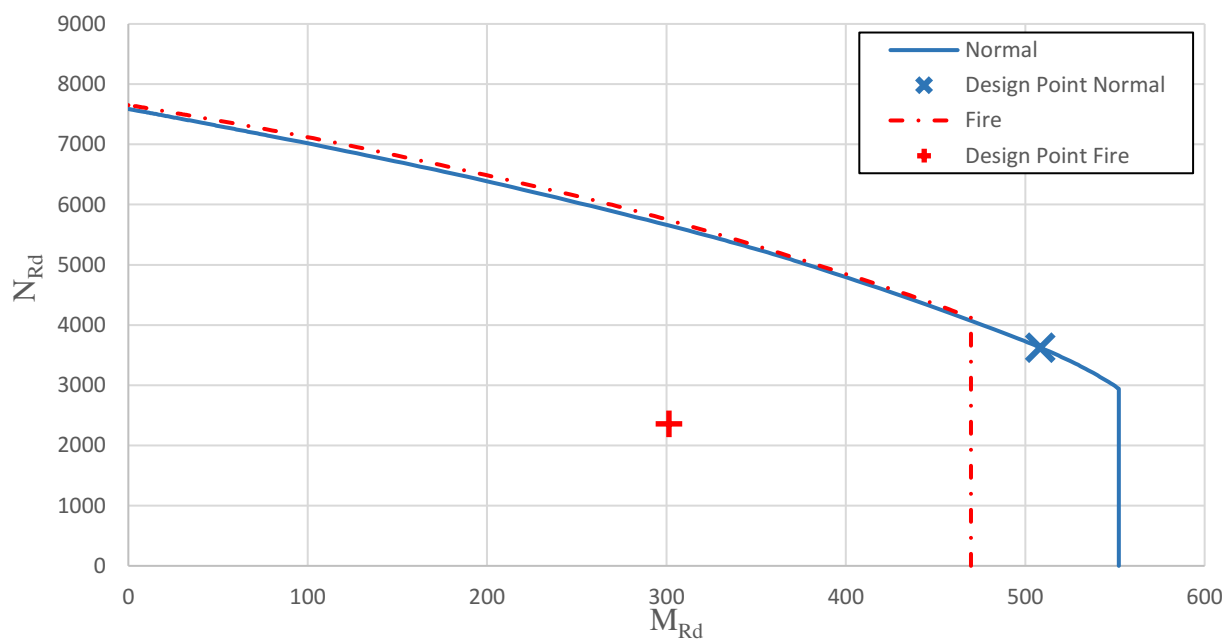

A-INSINÖÖRIT	RAK	Project N:o	Page 8
	Composite column L =4500	CHS 406,4x12,5 Concrete C40/50	Date 22.4.2019
	Fire Class R30	B500B, 8T25, c =20	REV REV DATE

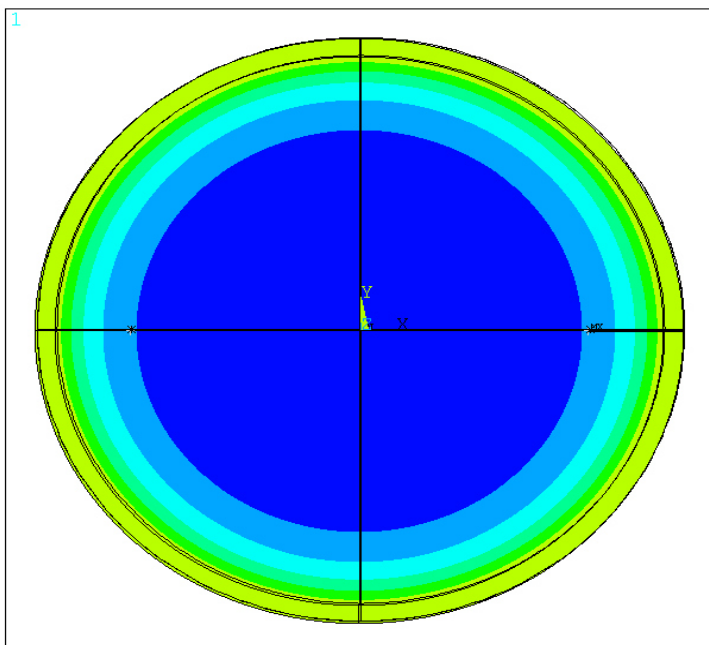
Steel**1.4301**

ANSYS Release 16.0
 PLOT NO. 1
 NODAL SOLUTION
 STEP=1
 SUB =360
 TIME=1800
 /EXPANDED
 TEMP (AVG)
 RSYS=0
 PowerGraphics
 EFACET=4
 AVRES=Mat
 SMN =20.5113
 SMK =841.796
 20.5113
 111.765
 203.019
 294.273
 385.527
 476.781
 568.034
 659.288
 750.542
 841.796

		Normal	FIRE	
Buckling length	L_{cr}	4500	3150	mm
Buckling Coefficient	L_{cr} / L	1	0,7	
Normal Force	N_d	3603	2342	kN
Bending moment at top	$M_{d.top}$	-508,3	-301,4	kNm
Bending moment at bottom	$M_{d.bot}$	254,1	150,7	kNm
Design compression load	N_{Ed}	3625	2361	kN
Design bending moment	M_{Ed}	508,3	301,4	kNm

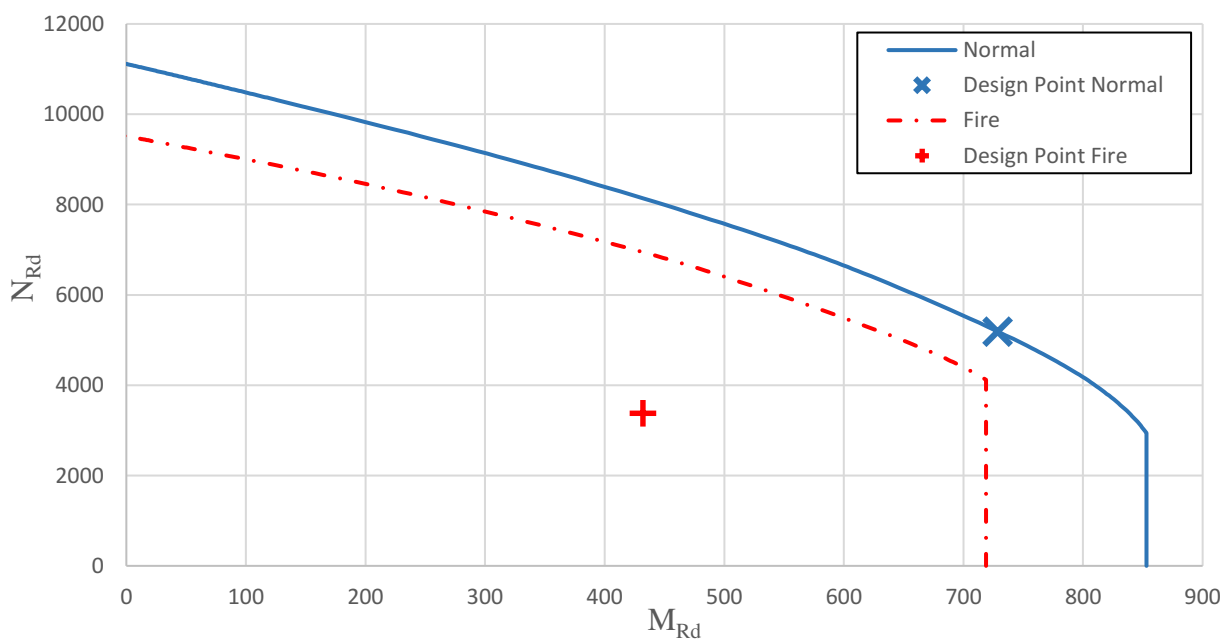

A-INSINÖÖRIT	RAK	Project N:o	Page 9
	Composite column L =4500	CHS 406,4x12,5 Concrete C40/50	Date 22.4.2019
	Fire Class R30	B500B, 8T25, c =20	REV REV DATE

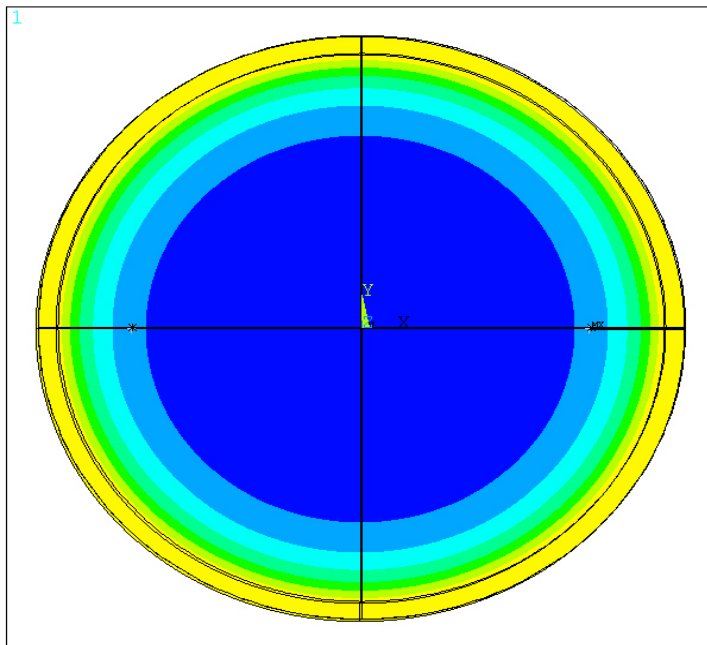
Steel**1.4462**

ANSYS Release 16.0
 PLOT NO. 1
 NODAL SOLUTION
 STEP=1
 SUB =360
 TIME=1800
 /EXPANDED
 TEMP (AVG)
 RSYS=0
 PowerGraphics
 EFACET=4
 AVRES=Mat
 SMN =20.5113
 SMK =841.796
 20.5113
 111.765
 203.019
 294.273
 385.527
 476.781
 568.034
 659.288
 750.542
 841.796

		Normal	FIRE	
Buckling length	L_{cr}	4500	3150	mm
Buckling Coefficient	L_{cr} / L	1	0,7	
Normal Force	N_d	5165	3357	kN
Bending moment at top	$M_{d,top}$	-728,7	-432,0	kNm
Bending moment at bottom	$M_{d,bot}$	364,3	216,0	kNm
Design compression load	N_{Ed}	5187	3376	kN
Design bending moment	M_{Ed}	728,7	432,0	kNm

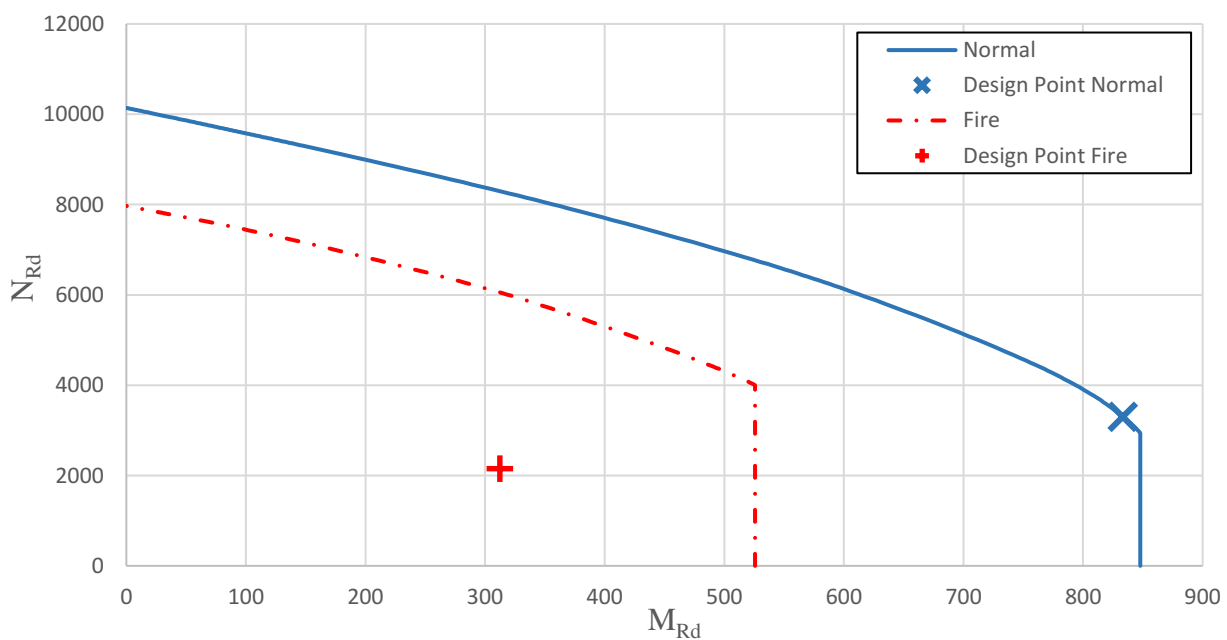

A-INSINÖÖRIT	RAK	Project N:o	Page 10
	Composite column	CHS 406,4x12,5	Date 22.4.2019
	L =4500	Concrete C40/50	REV
	Fire Class R30	B500B, 8T25, c =20	REV DATE

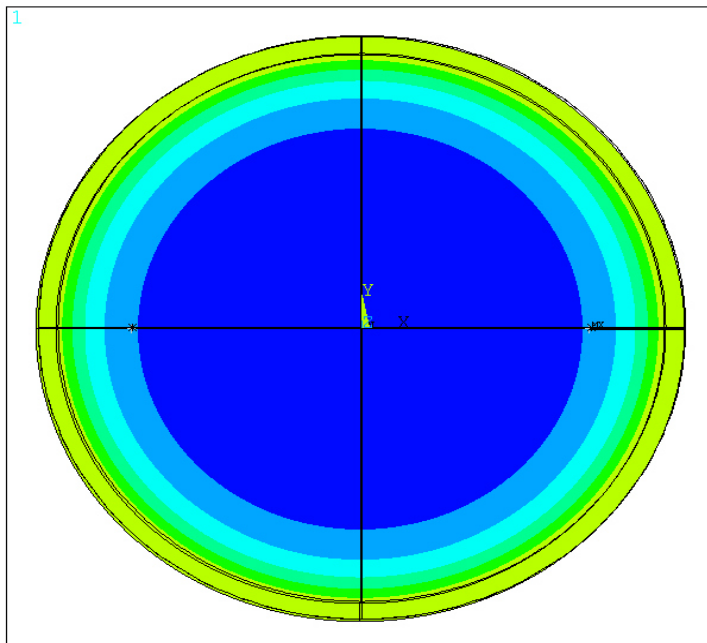
Steel**S355**

ANSYS Release 16.0
 PLOT NO. 1
 NODAL SOLUTION
 STEP=1
 SUB =360
 TIME=1800
 /EXPANDED
 TEMP (AVG)
 RSYS=0
 PowerGraphics
 EFACET=4
 AVRES=Mat
 SMN =20.653
 SMK =841.796
 20.653
 111.891
 203.129
 294.367
 385.605
 476.843
 568.082
 659.32
 750.558
 841.796

		Normal	FIRE	
Buckling length	L_{cr}	4500	3150	mm
Buckling Coefficient	L_{cr} / L	1	0,7	
Normal Force	N_d	3279	2131	kN
Bending moment at top	$M_{d.top}$	-833,3	-312,3	kNm
Bending moment at bottom	$M_{d.bot}$	416,7	156,2	kNm
Design compression load	N_{Ed}	3301	2150	kN
Design bending moment	M_{Ed}	833,3	312,3	kNm

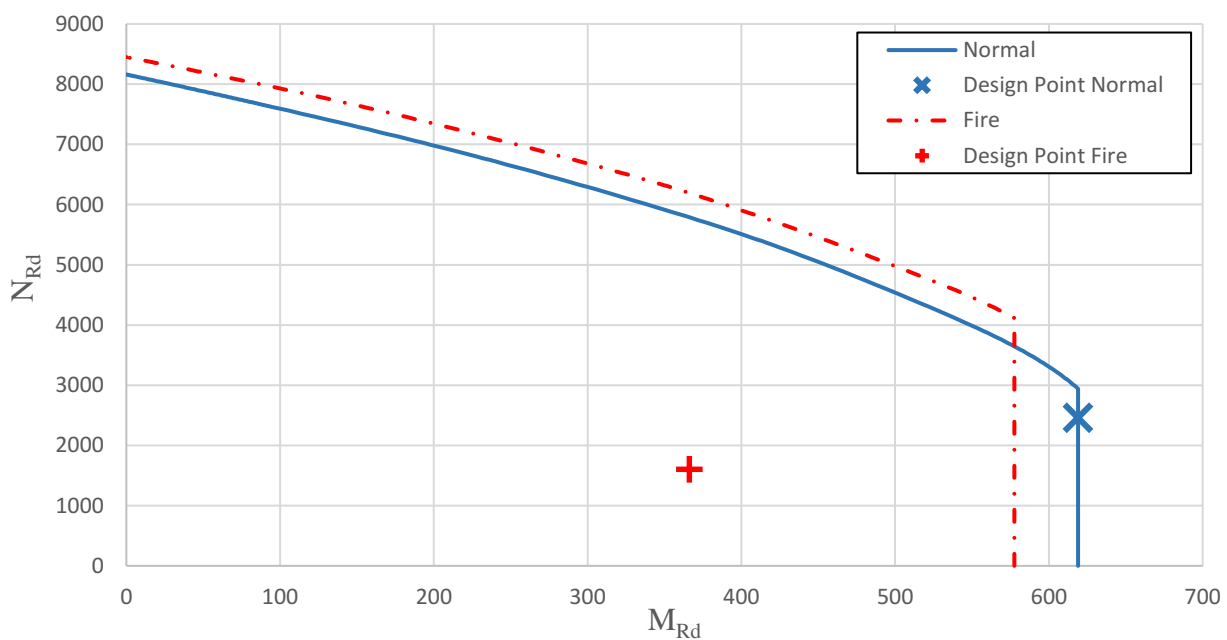

A-INSINÖÖRIT	RAK	Project N:o	Page 11
	Composite column	CHS 406,4x12,5	Date 22.4.2019
	L =4500	Concrete C40/50	REV
	Fire Class R30	B500B, 8T25, c =20	REV DATE

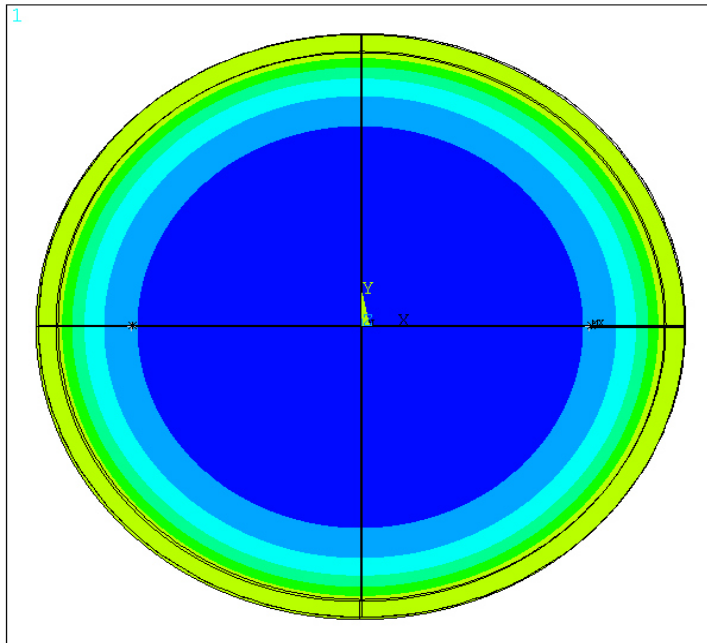
Steel**1.4003**

ANSYS Release 16.0
 PLOT NO. 1
 NODAL SOLUTION
 STEP=1
 SUB =360
 TIME=1800
 /EXPANDED
 TEMP (AVG)
 RSYS=0
 PowerGraphics
 EFACET=4
 AVRES=Mat
 SMN =20.5304
 SMK =841.796
 20.5304
 111.782
 203.034
 294.286
 385.537
 476.789
 568.041
 659.292
 750.544
 841.796

		Normal	FIRE	
Buckling length	L_{cr}	4500	3150	mm
Buckling Coefficient	L_{cr} / L	1	0,7	
Normal Force	N_d	2435	1583	kN
Bending moment at top	$M_{d.top}$	-618,8	-366,2	kNm
Bending moment at bottom	$M_{d.bot}$	309,4	183,1	kNm
Design compression load	N_{Ed}	2457	1602	kN
Design bending moment	M_{Ed}	618,8	366,2	kNm

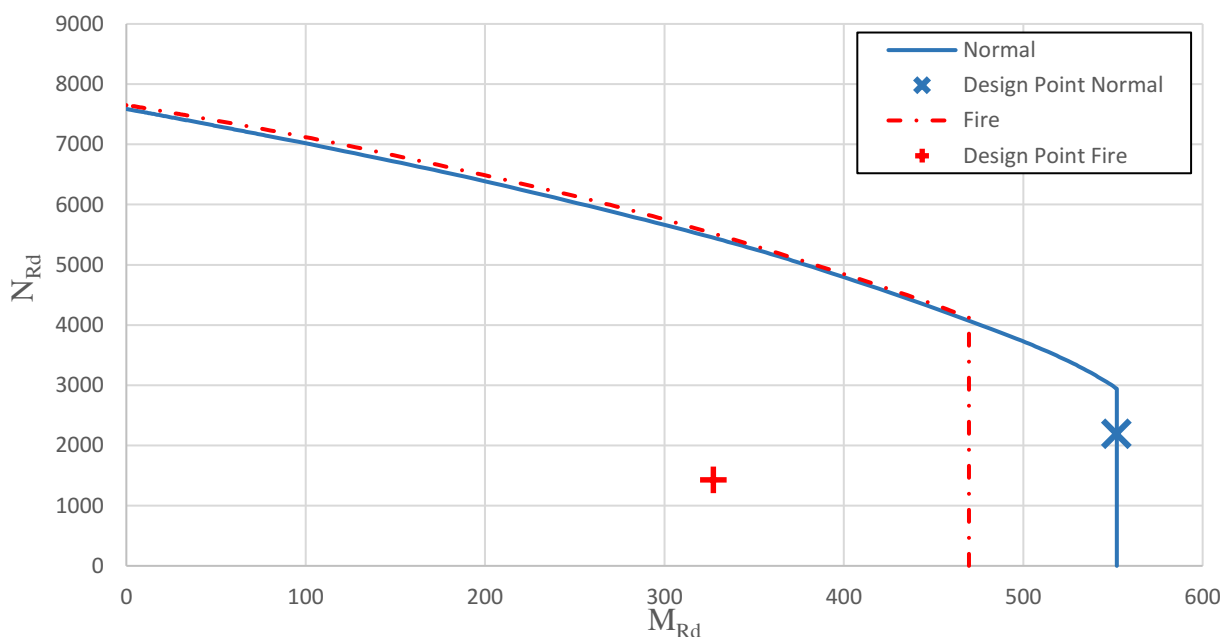

A-INSINÖÖRIT	RAK	Project N:o	Page 12
	Composite column L =4500	CHS 406,4x12,5 Concrete C40/50	Date 22.4.2019
	Fire Class R30	B500B, 8T25, c =20	REV REV DATE

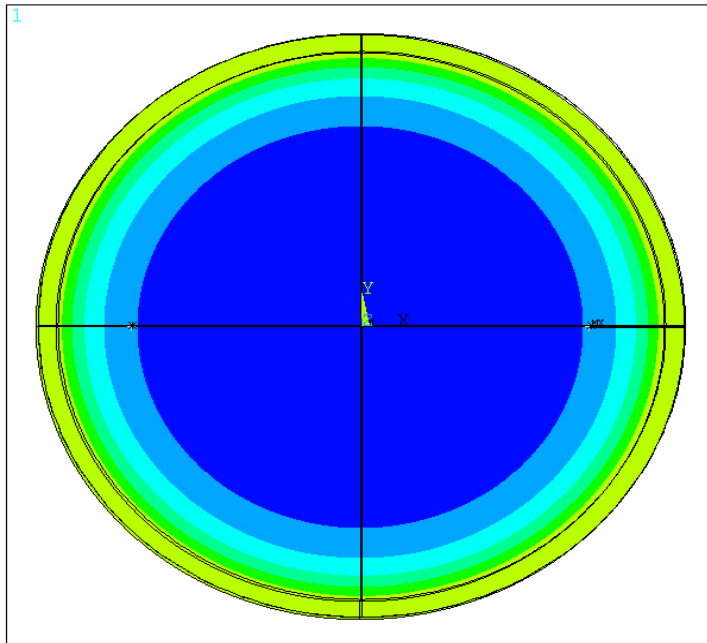
Steel**1.4301**

ANSYS Release 16.0
 PLOT NO. 1
 NODAL SOLUTION
 STEP=1
 SUB =360
 TIME=1800
 /EXPANDED
 TEMP (AVG)
 RSYS=0
 PowerGraphics
 EFACET=4
 AVRES=Mat
 SMN =20.5113
 SMX =841.796
 20.5113
 111.765
 203.019
 294.273
 385.527
 476.781
 568.034
 659.288
 750.542
 841.796

		Normal	FIRE	
Buckling length	L_{cr}	4500	3150	mm
Buckling Coefficient	L_{cr} / L	1	0,7	
Normal Force	N_d	2172	1412	kN
Bending moment at top	$M_{d.top}$	-552,0	-327,3	kNm
Bending moment at bottom	$M_{d.bot}$	276,0	163,6	kNm
Design compression load	N_{Ed}	2194	1431	kN
Design bending moment	M_{Ed}	552,0	327,3	kNm

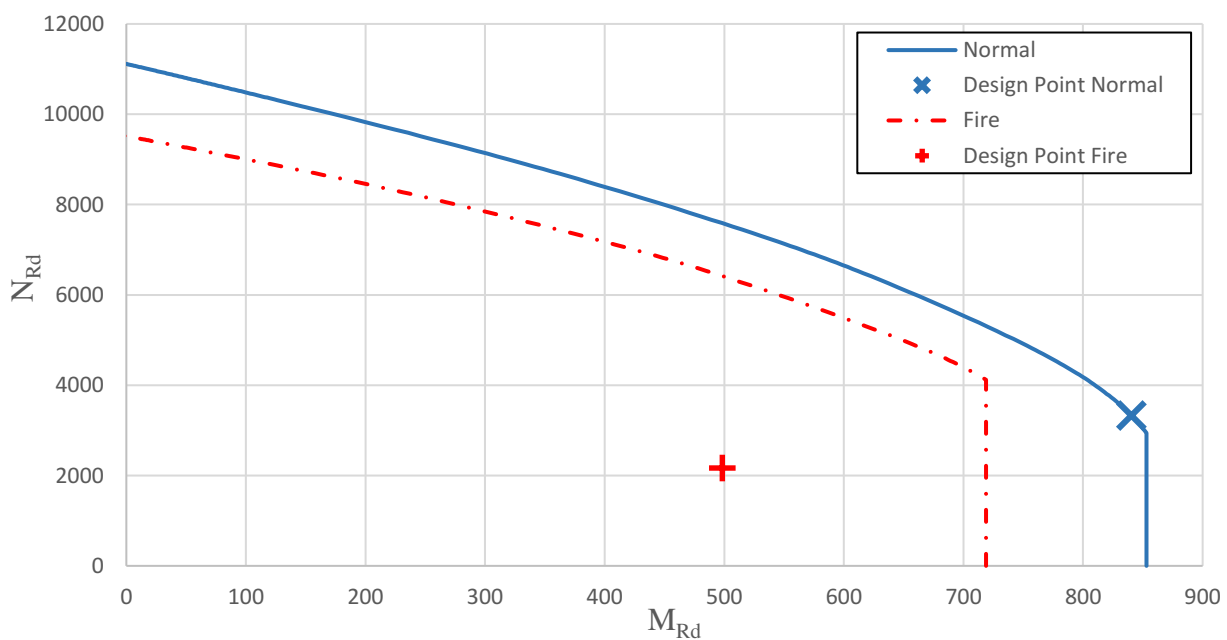

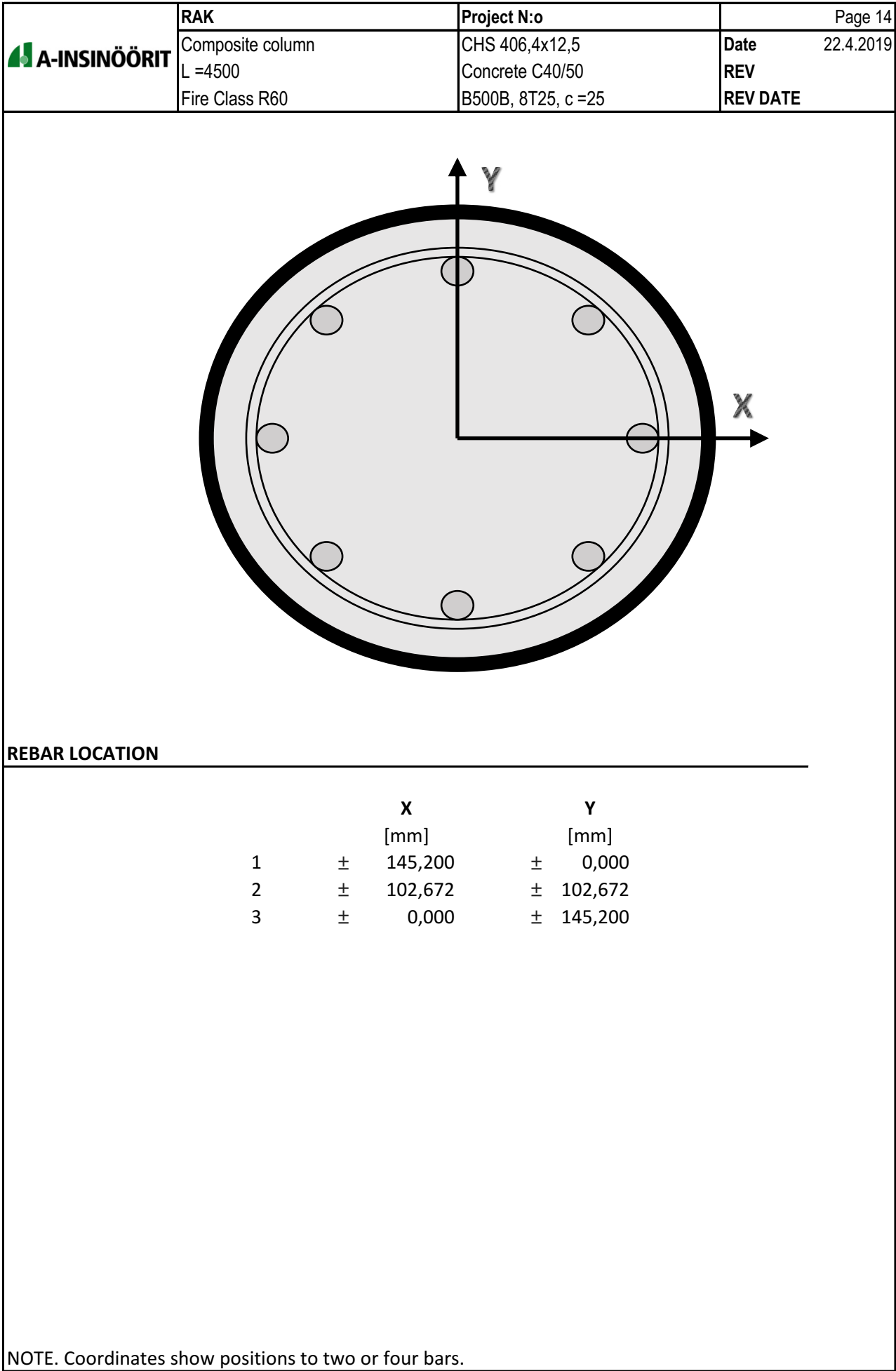
A-INSINÖÖRIT	RAK	Project N:o	Page 13
	Composite column L =4500	CHS 406,4x12,5 Concrete C40/50	Date 22.4.2019
	Fire Class R30	B500B, 8T25, c =20	REV REV DATE

Steel**1.4462**

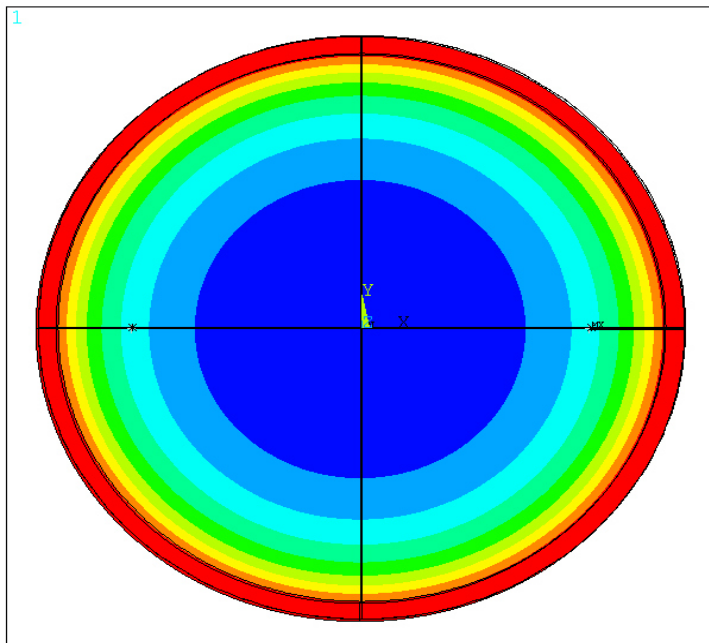
ANSYS Release 16.0
 PLOT NO. 1
 NODAL SOLUTION
 STEP=1
 SUB =360
 TIME=1800
 /EXPANDED
 TEMP (AVG)
 RSYS=0
 PowerGraphics
 EFACET=4
 AVRES=Mat
 SMN =20.5113
 SMK =841.796
 20.5113
 111.765
 203.019
 294.273
 385.527
 476.781
 568.034
 659.288
 750.542
 841.796

		Normal	FIRE	
Buckling length	L_{cr}	4500	3150	mm
Buckling Coefficient	L_{cr} / L	1	0,7	
Normal Force	N_d	3307	2150	kN
Bending moment at top	$M_{d.top}$	-840,4	-498,3	kNm
Bending moment at bottom	$M_{d.bot}$	420,2	249,2	kNm
Design compression load	N_{Ed}	3329	2169	kN
Design bending moment	M_{Ed}	840,4	498,3	kNm

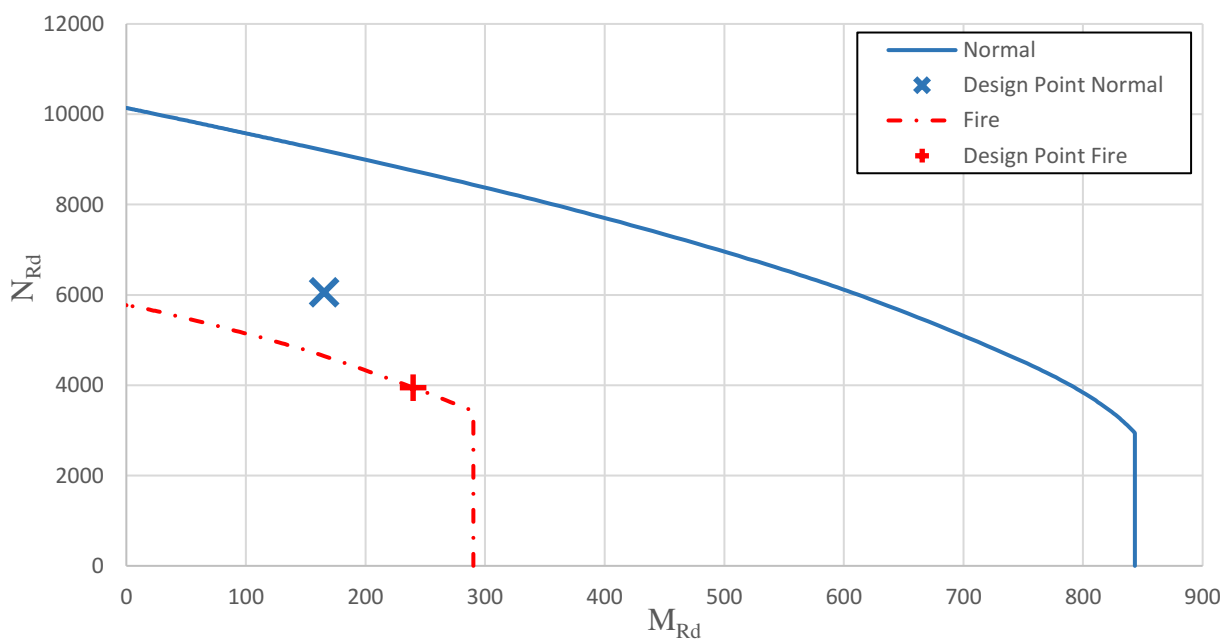

A-INSINÖÖRIT	RAK	Project N:o	Page 15
	Composite column	CHS 406,4x12,5	Date 22.4.2019
	L =4500	Concrete C40/50	REV
	Fire Class R60	B500B, 8T25, c =25	REV DATE

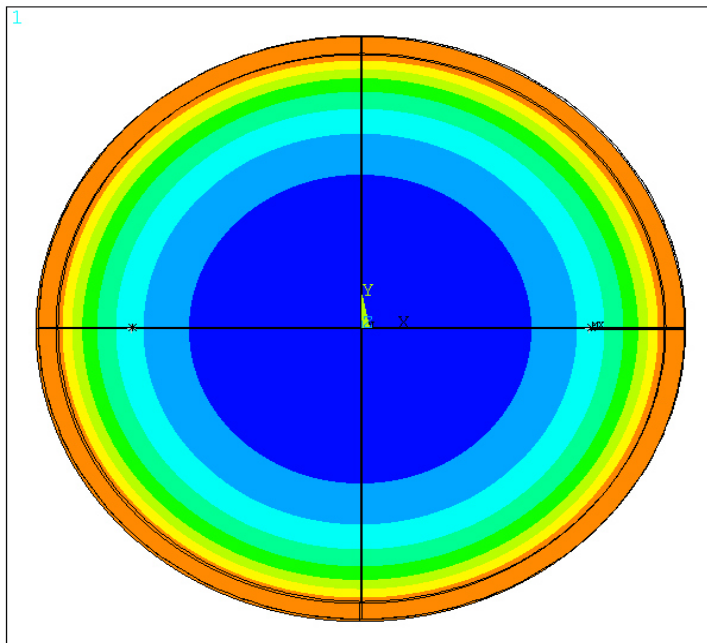
Steel**S355**

ANSYS Release 16.0
 PLOT NO. 1
 NODAL SOLUTION
 STEP=1
 SUB =720
 TIME=3600
 /EXPANDED
 TEMP (AVG)
 RSYS=0
 PowerGraphics
 EFACET=4
 AVRES=Mat
 SMN =43.9
 SMX =945.34
 43.9
 144.06
 244.22
 344.38
 444.54
 544.7
 644.86
 745.02
 845.18
 945.34

		Normal	FIRE	
Buckling length	L_{cr}	4500	3150	mm
Buckling Coefficient	L_{cr} / L	1	0,7	
Normal Force	N_d	6039	3925	kN
Bending moment at top	$M_{d.top}$	0,0	0,0	kNm
Bending moment at bottom	$M_{d.bot}$	0,0	0,0	kNm
Design compression load	N_{Ed}	6061	3944	kN
Design bending moment	M_{Ed}	165,3	239,9	kNm

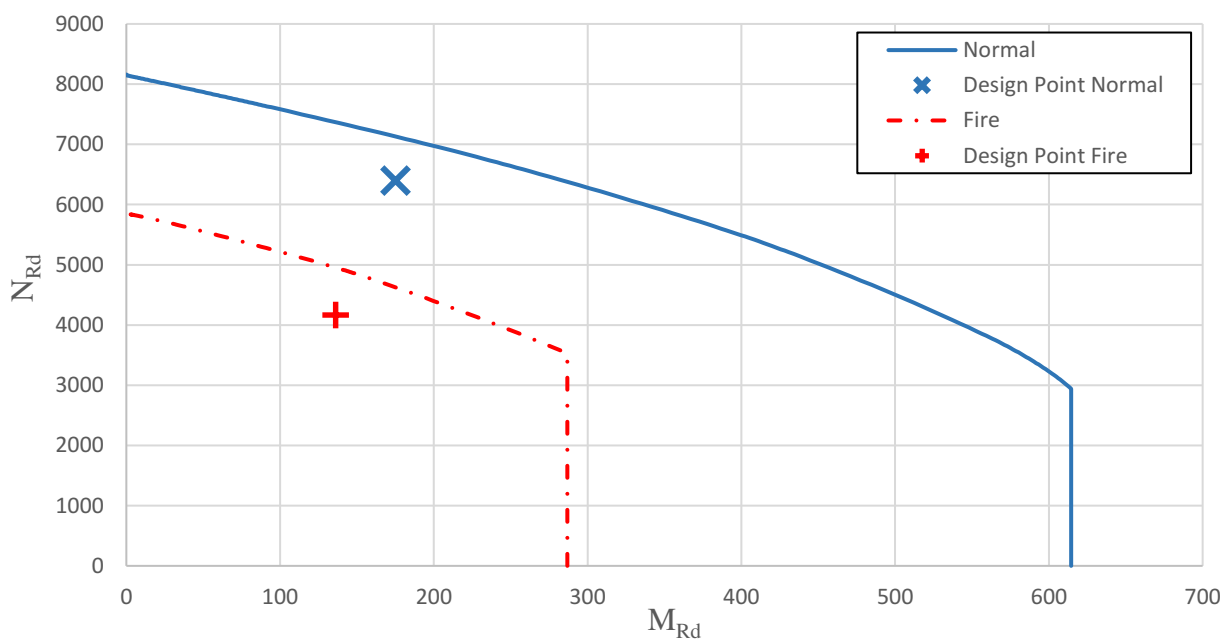

A-INSINÖÖRIT	RAK	Project N:o	Page 16
	Composite column L =4500	CHS 406,4x12,5 Concrete C40/50	Date 22.4.2019
	Fire Class R60	B500B, 8T25, c =25	REV REV DATE

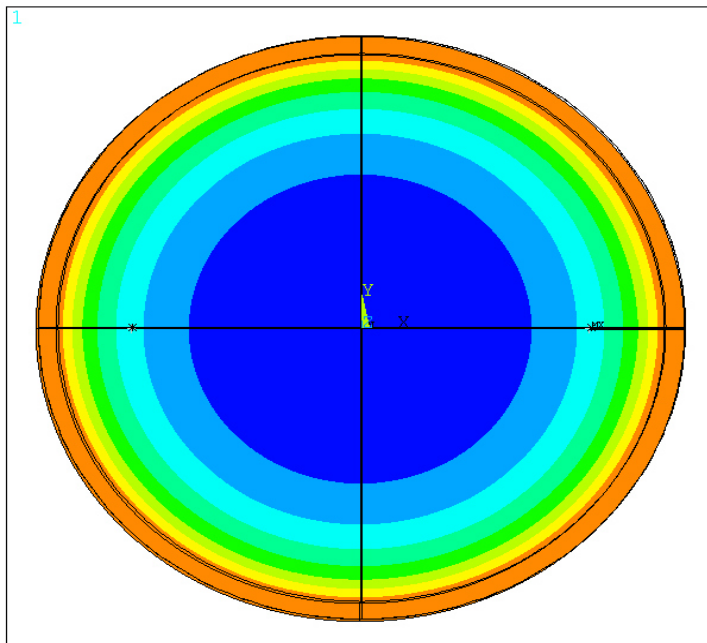
Steel**1.4003**

ANSYS Release 16.0
 PLOT NO. 1
 NODAL SOLUTION
 STEP=1
 SUB =720
 TIME=3600
 /EXPANDED
 TEMP (AVG)
 RSYS=0
 PowerGraphics
 EFACET=4
 AVRES=Mat
 SMN =40.7075
 SMK =945.34
 40.7075
 141.222
 241.737
 342.252
 442.766
 543.281
 643.796
 744.311
 844.825
 945.34

		Normal	FIRE	
Buckling length	L_{cr}	4500	3150	mm
Buckling Coefficient	L_{cr} / L	1	0,7	
Normal Force	N_d	6378	4146	kN
Bending moment at top	$M_{d.top}$	0,0	0,0	kNm
Bending moment at bottom	$M_{d.bot}$	0,0	0,0	kNm
Design compression load	N_{Ed}	6400	4165	kN
Design bending moment	M_{Ed}	175,2	136,2	kNm

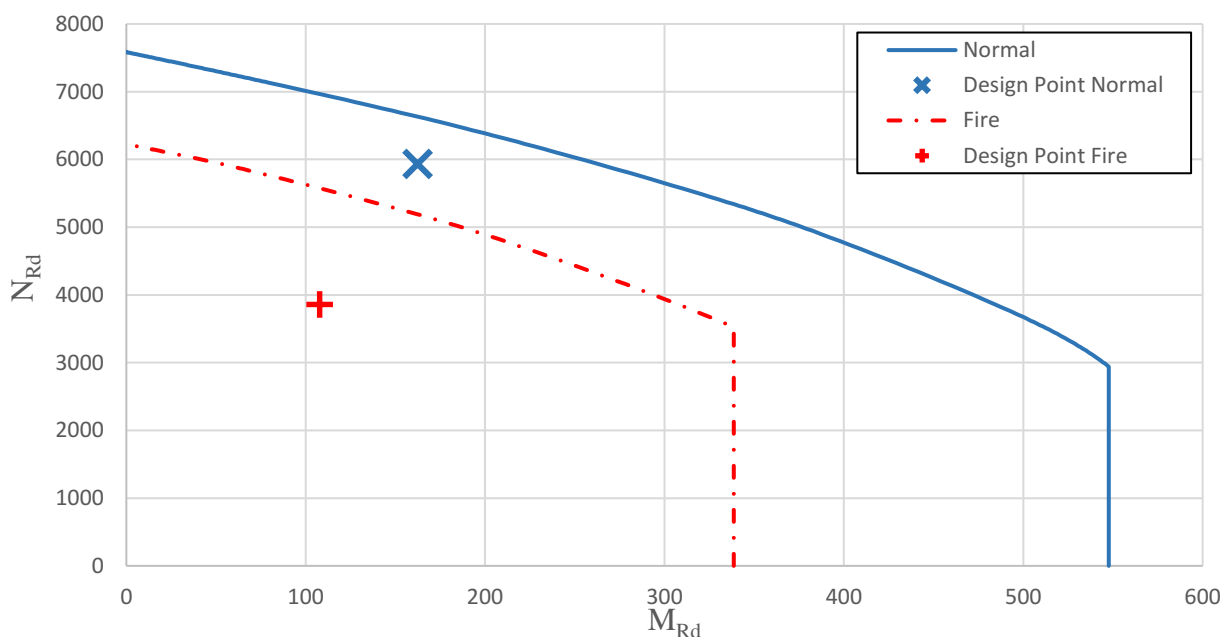

A-INSINÖÖRIT	RAK	Project N:o	Page 17
	Composite column L =4500	CHS 406,4x12,5 Concrete C40/50	Date 22.4.2019
	Fire Class R60	B500B, 8T25, c =25	REV REV DATE

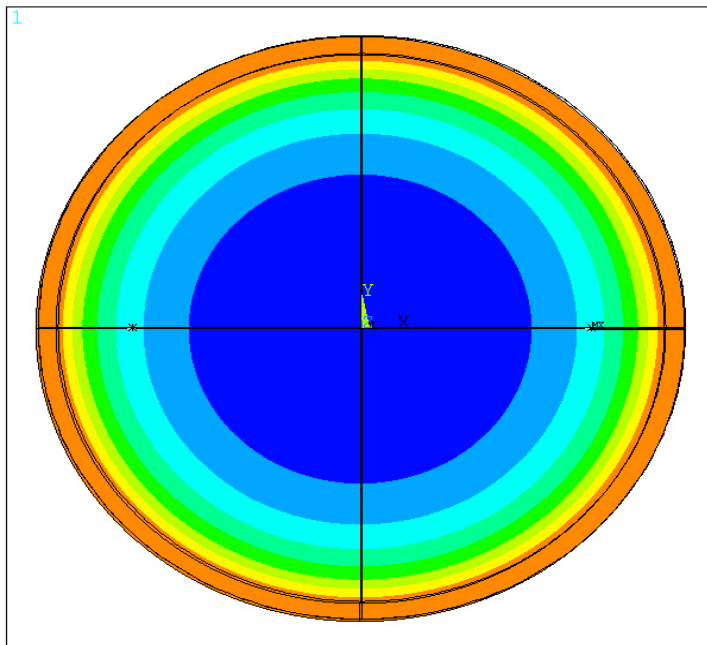
Steel**1.4301**

ANSYS Release 16.0
 PLOT NO. 1
 NODAL SOLUTION
 STEP=1
 SUB =720
 TIME=3600
 /EXPANDED
 TEMP (AVG)
 RSYS=0
 PowerGraphics
 EFACET=4
 AVRES=Mat
 SMN =40.4435
 SMK =945.34
 40.4435
 140.988
 241.532
 342.076
 442.62
 543.164
 643.708
 744.252
 844.796
 945.34

		Normal	FIRE	
Buckling length	L_{cr}	4500	3150	mm
Buckling Coefficient	L_{cr} / L	1	0,7	
Normal Force	N_d	5910	3842	kN
Bending moment at top	$M_{d.top}$	0,0	0,0	kNm
Bending moment at bottom	$M_{d.bot}$	0,0	0,0	kNm
Design compression load	N_{Ed}	5932	3861	kN
Design bending moment	M_{Ed}	162,4	107,7	kNm

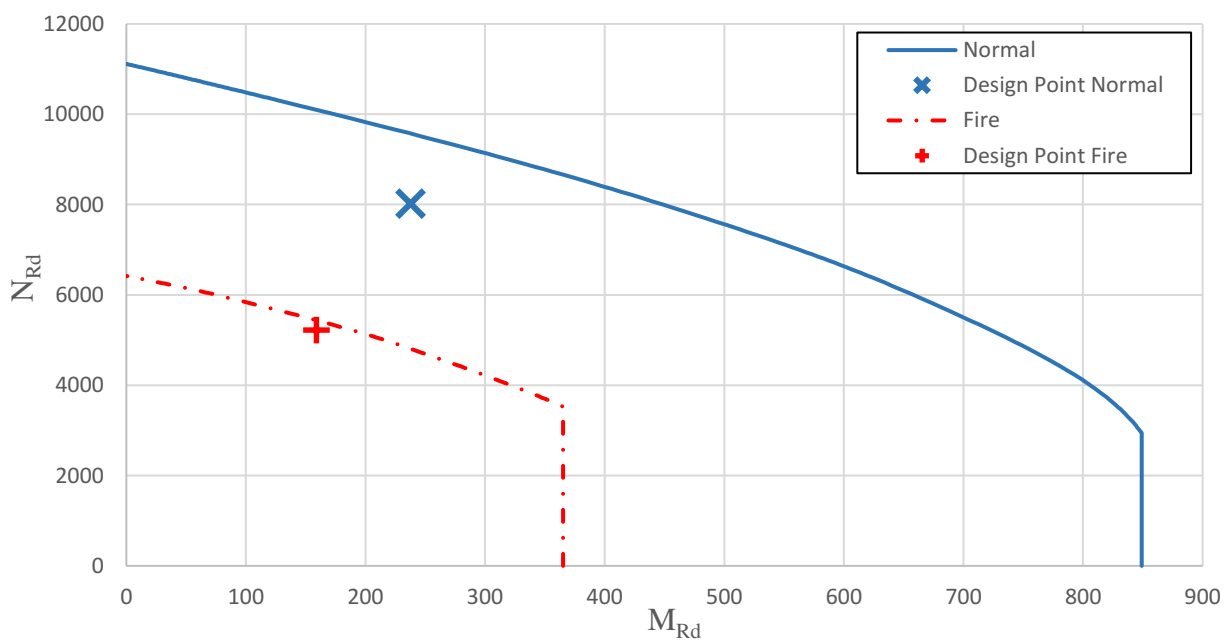

A-INSINÖÖRIT	RAK	Project N:o	Page 18
	Composite column L =4500	CHS 406,4x12,5 Concrete C40/50	Date 22.4.2019
	Fire Class R60	B500B, 8T25, c =25	REV REV DATE

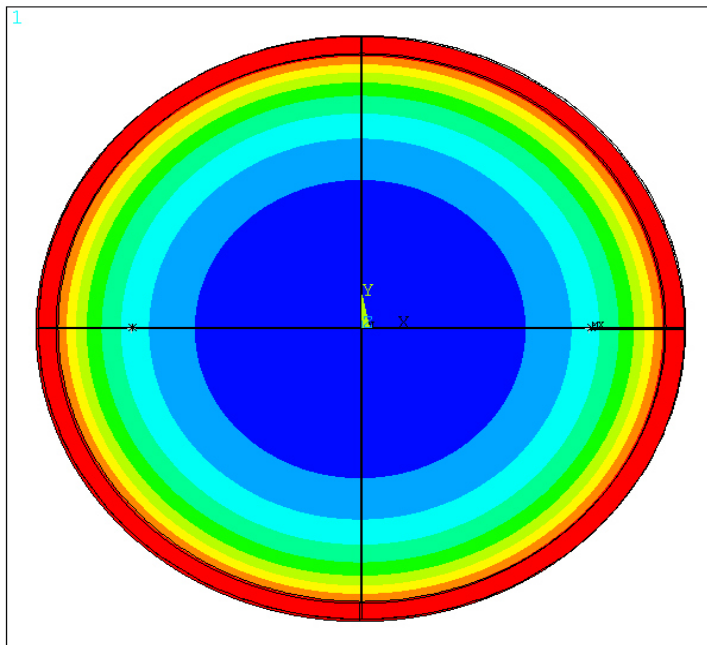
Steel**1.4462**

ANSYS Release 16.0
 PLOT NO. 1
 NODAL SOLUTION
 STEP=1
 SUB =720
 TIME=3600
 /EXPANDED
 TEMP (AVG)
 RSYS=0
 PowerGraphics
 EFACET=4
 AVRES=Mat
 SMN =40.4435
 SMK =945.34
 40.4435
 140.988
 241.532
 342.076
 442.62
 543.164
 643.708
 744.252
 844.796
 945.34

		Normal	FIRE	
Buckling length	L_{cr}	4500	3150	mm
Buckling Coefficient	L_{cr} / L	1	0,7	
Normal Force	N_d	7999	5199	kN
Bending moment at top	$M_{d.top}$	0,0	0,0	kNm
Bending moment at bottom	$M_{d.bot}$	0,0	0,0	kNm
Design compression load	N_{Ed}	8021	5218	kN
Design bending moment	M_{Ed}	237,7	159,1	kNm

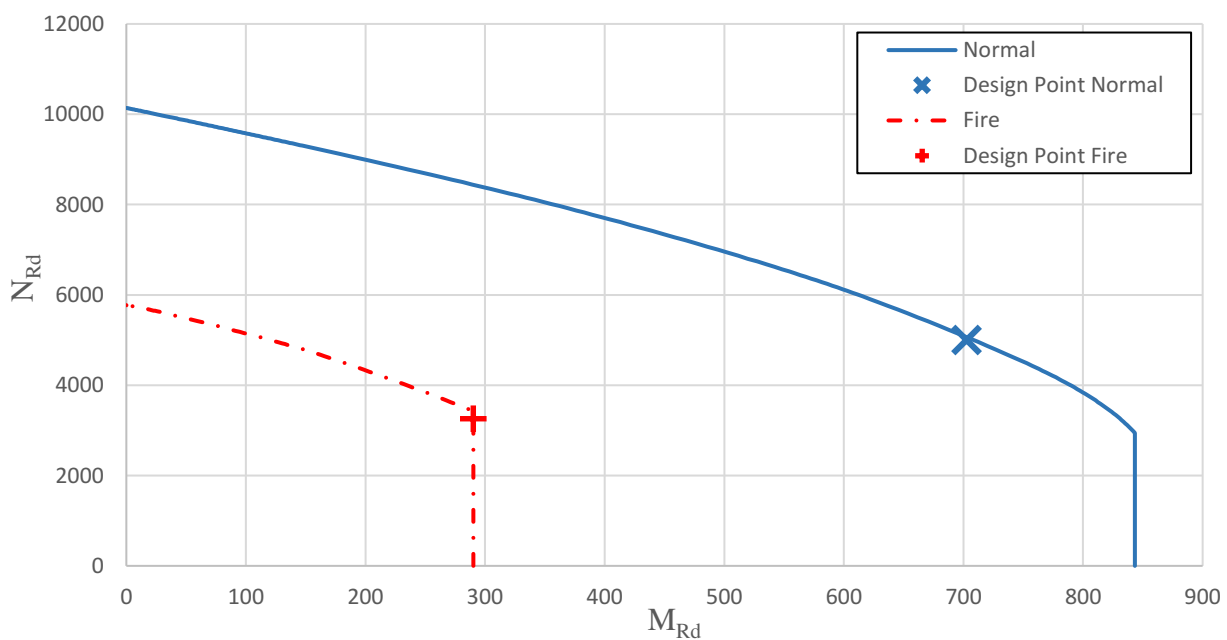

A-INSINÖÖRIT	RAK	Project N:o	Page 19
	Composite column	CHS 406,4x12,5	Date 22.4.2019
	L =4500	Concrete C40/50	REV
	Fire Class R60	B500B, 8T25, c =25	REV DATE

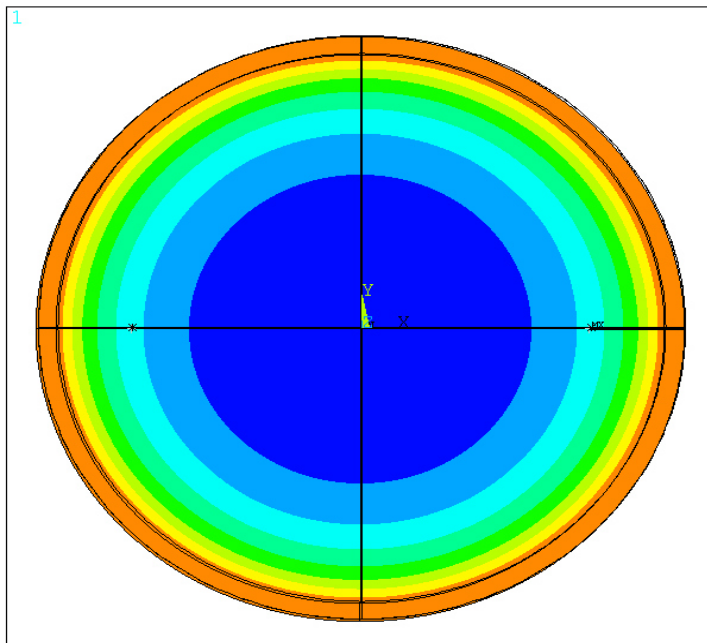
Steel**S355**

ANSYS Release 16.0
 PLOT NO. 1
 NODAL SOLUTION
 STEP=1
 SUB =720
 TIME=3600
 /EXPANDED
 TEMP (AVG)
 RSYS=0
 PowerGraphics
 EFACET=4
 AVRES=Mat
 SMN =43.9
 SMX =945.34
 43.9
 144.06
 244.22
 344.38
 444.54
 544.7
 644.86
 745.02
 845.18
 945.34

		Normal	FIRE	
Buckling length	L_{cr}	4500	3150	mm
Buckling Coefficient	L_{cr} / L	1	0,7	
Normal Force	N_d	4981	3238	kN
Bending moment at top	$M_{d.top}$	-702,7	-149,9	kNm
Bending moment at bottom	$M_{d.bot}$	351,3	75,0	kNm
Design compression load	N_{Ed}	5003	3257	kN
Design bending moment	M_{Ed}	702,7	290,2	kNm

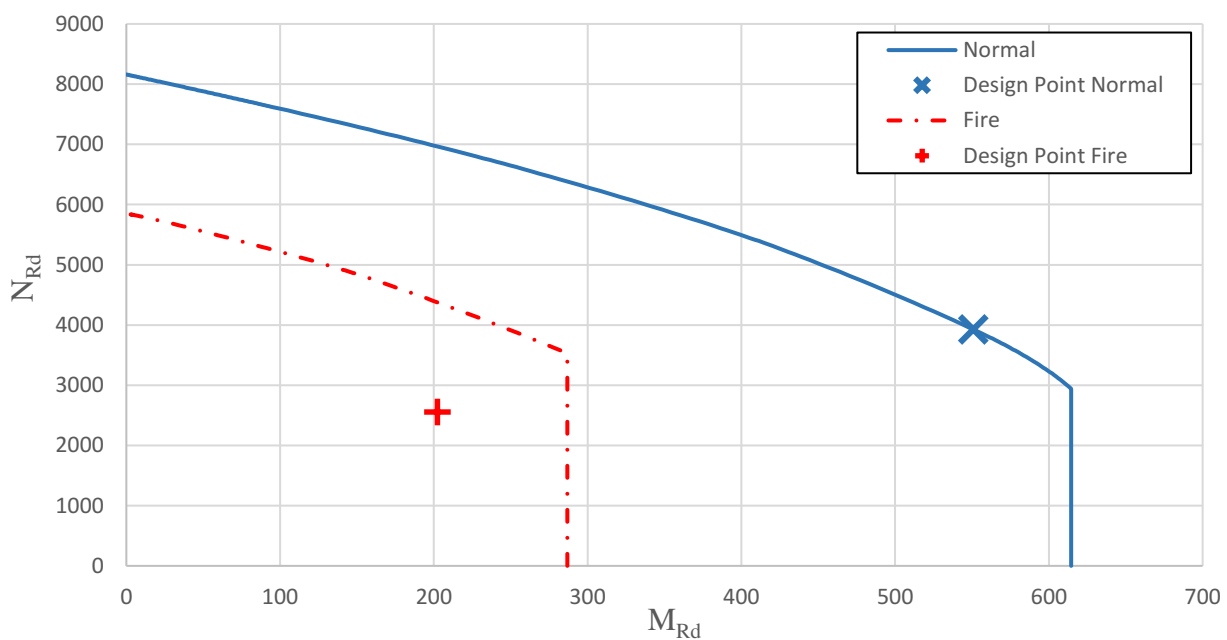

A-INSINÖÖRIT	RAK	Project N:o	Page 20
	Composite column	CHS 406,4x12,5	Date 22.4.2019
	L =4500	Concrete C40/50	REV
	Fire Class R60	B500B, 8T25, c =25	REV DATE

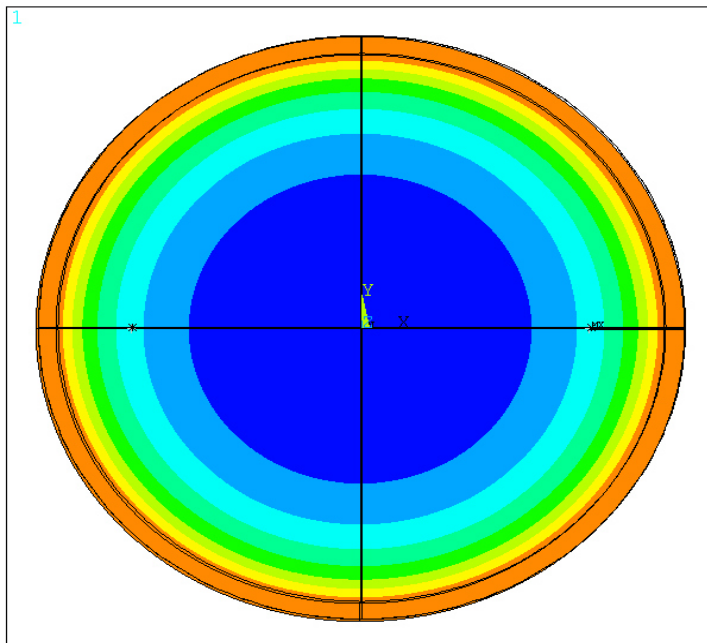
Steel**1.4003**

ANSYS Release 16.0
 PLOT NO. 1
 NODAL SOLUTION
 STEP=1
 SUB =720
 TIME=3600
 /EXPANDED
 TEMP (AVG)
 RSYS=0
 PowerGraphics
 EFACET=4
 AVRES=Mat
 SMN =40.7075
 SMX =945.34
 40.7075
 141.222
 241.737
 342.252
 442.766
 543.281
 643.796
 744.311
 844.825
 945.34

		Normal	FIRE	
Buckling length	L_{cr}	4500	3150	mm
Buckling Coefficient	L_{cr} / L	1	0,7	
Normal Force	N_d	3904	2538	kN
Bending moment at top	$M_{d,top}$	-550,8	-202,3	kNm
Bending moment at bottom	$M_{d,bot}$	275,4	101,2	kNm
Design compression load	N_{Ed}	3926	2557	kN
Design bending moment	M_{Ed}	550,8	202,3	kNm

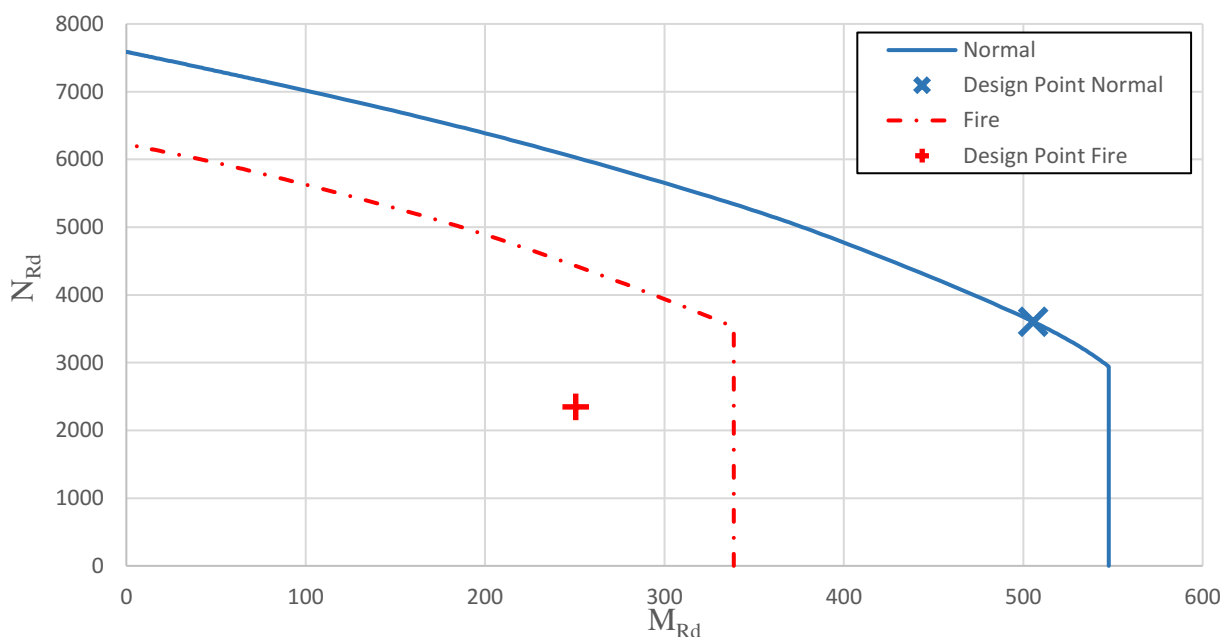

A-INSINÖÖRIT	RAK	Project N:o	Page 21
	Composite column L =4500	CHS 406,4x12,5 Concrete C40/50	Date 22.4.2019
	Fire Class R60	B500B, 8T25, c =25	REV REV DATE

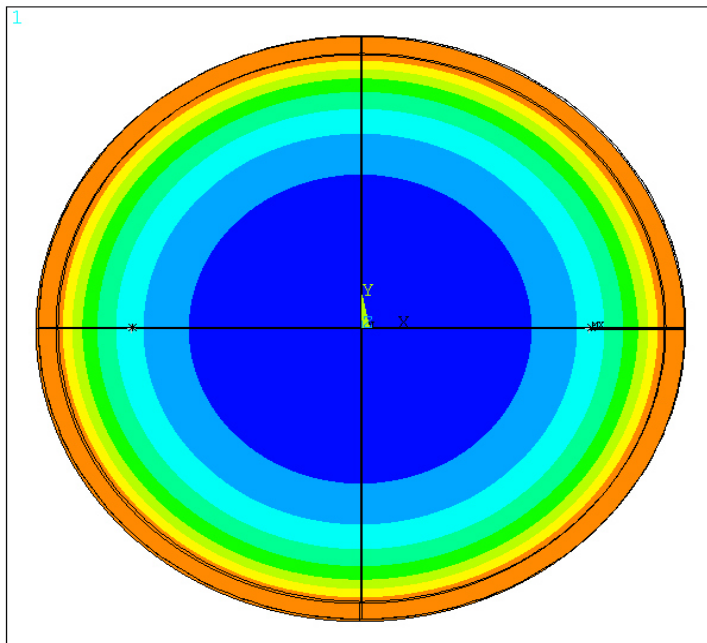
Steel**1.4301**

ANSYS Release 16.0
 PLOT NO. 1
 NODAL SOLUTION
 STEP=1
 SUB =720
 TIME=3600
 /EXPANDED
 TEMP (AVG)
 RSYS=0
 PowerGraphics
 EFACET=4
 AVRES=Mat
 SMN =40.4435
 SMK =945.34
 40.4435
 140.988
 241.532
 342.076
 442.62
 543.164
 643.708
 744.252
 844.796
 945.34

		Normal	FIRE	
Buckling length	L_{cr}	4500	3150	mm
Buckling Coefficient	L_{cr} / L	1	0,7	
Normal Force	N_d	3583	2329	kN
Bending moment at top	$M_{d,top}$	-505,5	-250,5	kNm
Bending moment at bottom	$M_{d,bot}$	252,7	125,3	kNm
Design compression load	N_{Ed}	3605	2348	kN
Design bending moment	M_{Ed}	505,5	250,5	kNm

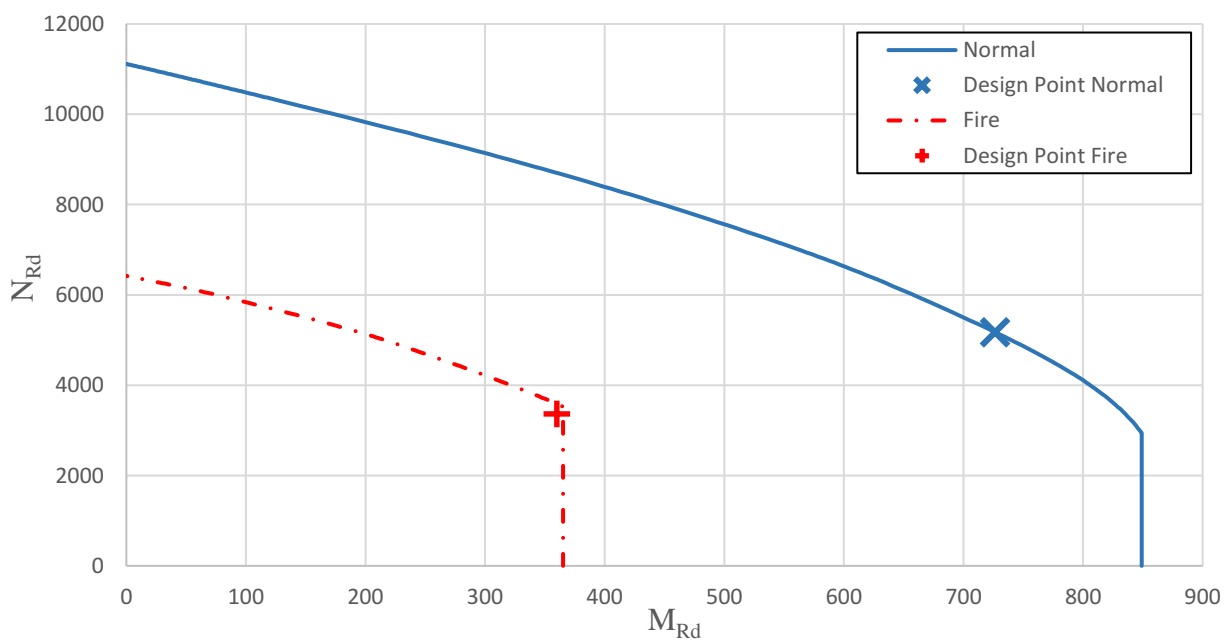

A-INSINÖÖRIT	RAK	Project N:o	Page 22
	Composite column	CHS 406,4x12,5	Date 22.4.2019
	L =4500	Concrete C40/50	REV
	Fire Class R60	B500B, 8T25, c =25	REV DATE

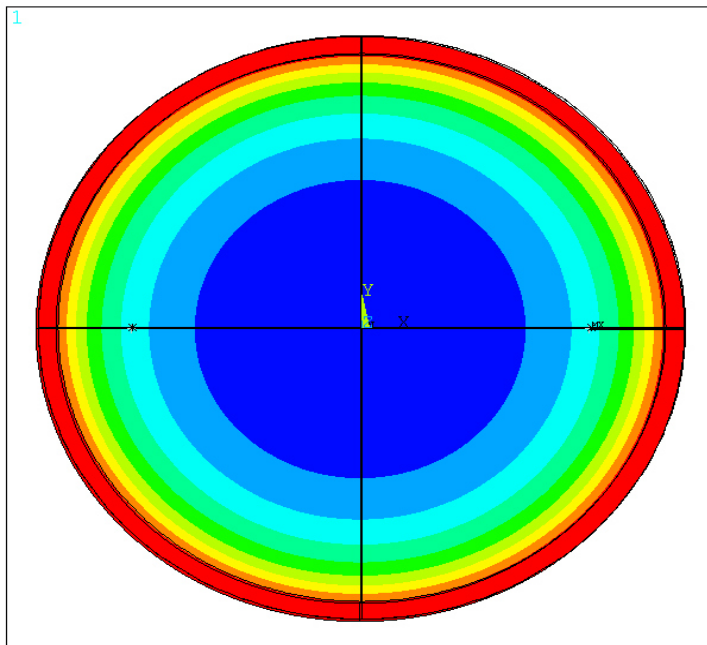
Steel**1.4462**

ANSYS Release 16.0
 PLOT NO. 1
 NODAL SOLUTION
 STEP=1
 SUB =720
 TIME=3600
 /EXPANDED
 TEMP (AVG)
 RSYS=0
 PowerGraphics
 EFACET=4
 AVRES=Mat
 SMN =40.4435
 SMK =945.34
 40.4435
 140.988
 241.532
 342.076
 442.62
 543.164
 643.708
 744.252
 844.796
 945.34

		Normal	FIRE	
Buckling length	L_{cr}	4500	3150	mm
Buckling Coefficient	L_{cr} / L	1	0,7	
Normal Force	N_d	5150	3348	kN
Bending moment at top	$M_{d.top}$	-726,5	-360,1	kNm
Bending moment at bottom	$M_{d.bot}$	363,3	180,0	kNm
Design compression load	N_{Ed}	5172	3367	kN
Design bending moment	M_{Ed}	726,5	360,1	kNm

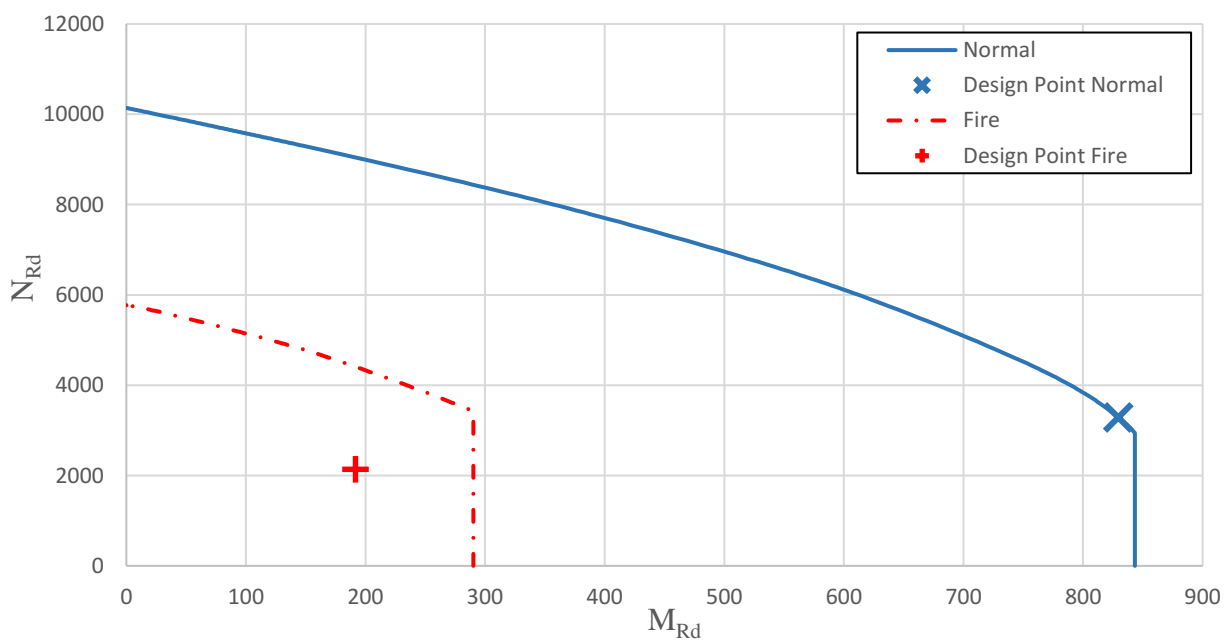

A-INSINÖÖRIT	RAK	Project N:o	Page 23
	Composite column L =4500	CHS 406,4x12,5 Concrete C40/50	Date 22.4.2019
	Fire Class R60	B500B, 8T25, c =25	REV REV DATE

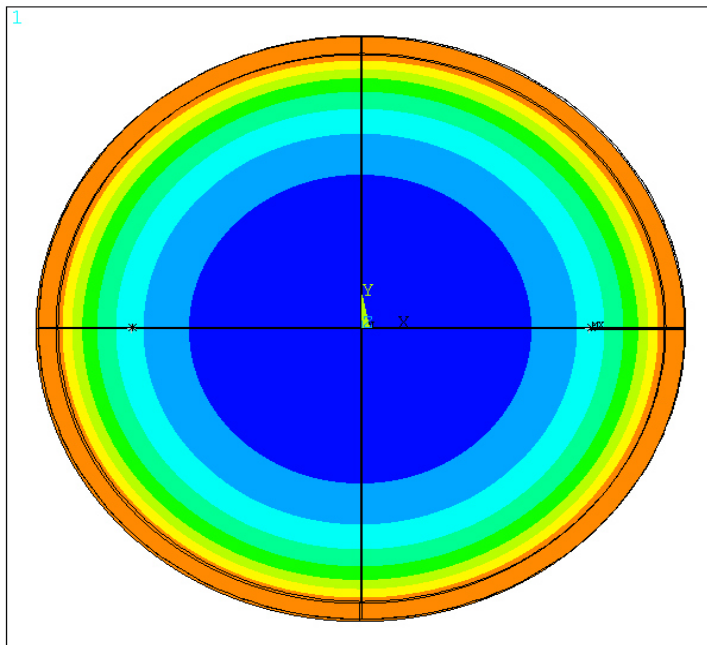
Steel**S355**

ANSYS Release 16.0
 PLOT NO. 1
 NODAL SOLUTION
 STEP=1
 SUB =720
 TIME=3600
 /EXPANDED
 TEMP (AVG)
 RSYS=0
 PowerGraphics
 EFACET=4
 AVRES=Mat
 SMN =43.9
 SMK =945.34
 43.9
 144.06
 244.22
 344.38
 444.54
 544.7
 644.86
 745.02
 845.18
 945.34

		Normal	FIRE	
Buckling length	L_{cr}	4500	3150	mm
Buckling Coefficient	L_{cr} / L	1	0,7	
Normal Force	N_d	3264	2122	kN
Bending moment at top	$M_{d.top}$	-829,5	-177,0	kNm
Bending moment at bottom	$M_{d.bot}$	414,7	88,5	kNm
Design compression load	N_{Ed}	3286	2141	kN
Design bending moment	M_{Ed}	829,5	191,5	kNm

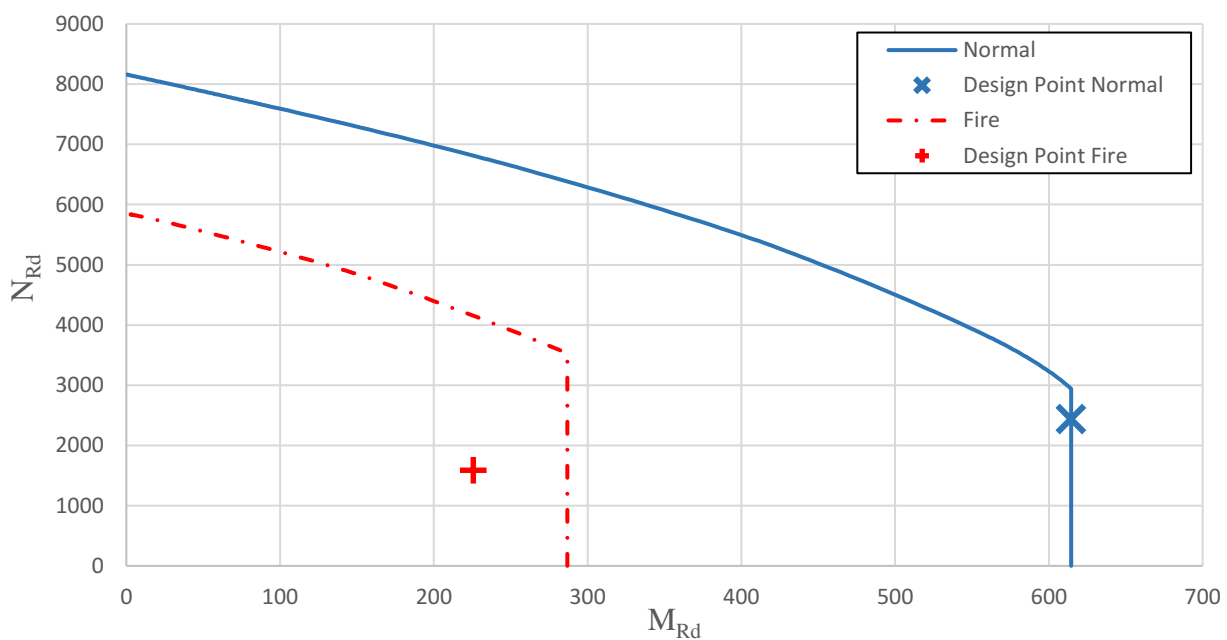

A-INSINÖÖRIT	RAK	Project N:o	Page 24
	Composite column L =4500	CHS 406,4x12,5 Concrete C40/50	Date 22.4.2019
	Fire Class R60	B500B, 8T25, c =25	REV REV DATE

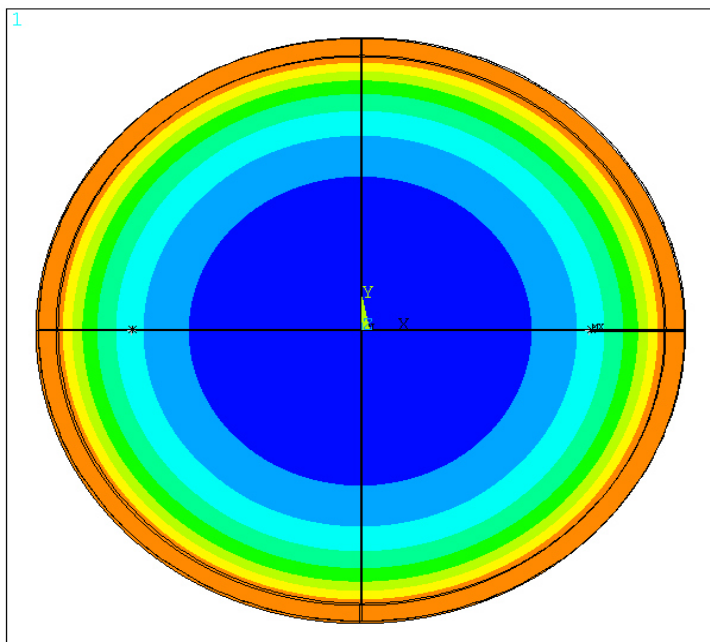
Steel**1.4003**

ANSYS Release 16.0
 PLOT NO. 1
 NODAL SOLUTION
 STEP=1
 SUB =720
 TIME=3600
 /EXPANDED
 TEMP (AVG)
 RSYS=0
 PowerGraphics
 EFACET=4
 AVRES=Mat
 SMN =40.7075
 SMX =945.34
 40.7075
 141.222
 241.737
 342.252
 442.766
 543.281
 643.796
 744.311
 844.825
 945.34

		Normal	FIRE	
Buckling length	L_{cr}	4500	3150	mm
Buckling Coefficient	L_{cr} / L	1	0,7	
Normal Force	N_d	2417	1571	kN
Bending moment at top	$M_{d.top}$	-614,2	-225,7	kNm
Bending moment at bottom	$M_{d.bot}$	307,1	112,8	kNm
Design compression load	N_{Ed}	2439	1590	kN
Design bending moment	M_{Ed}	614,2	225,7	kNm

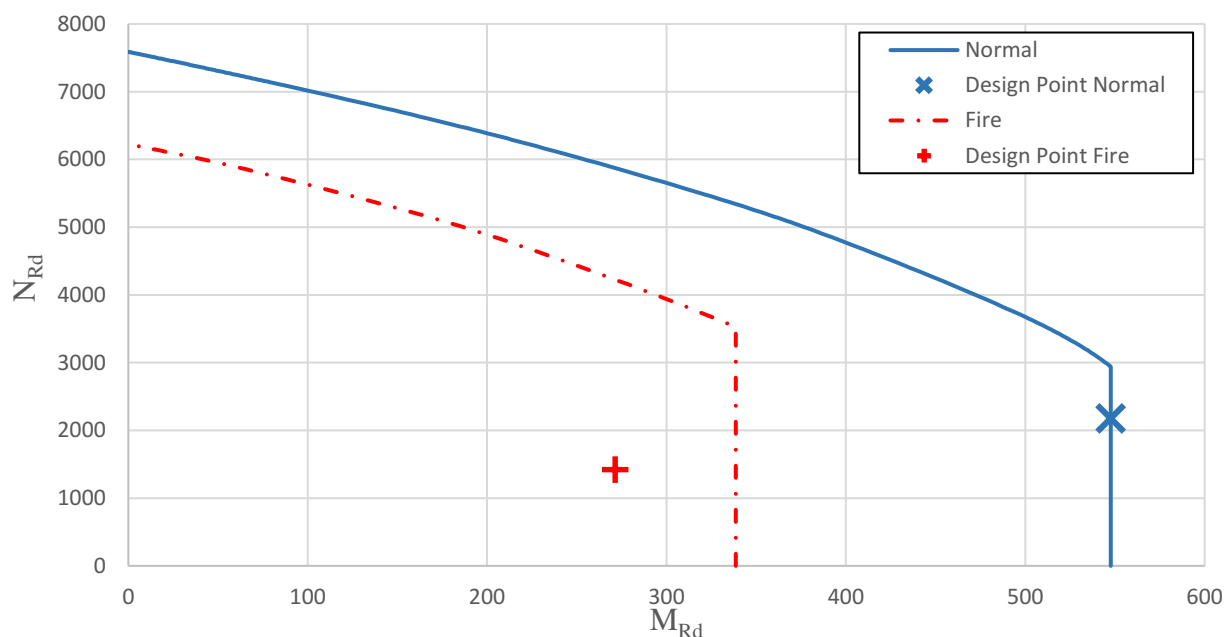

A-INSINÖÖRIT	RAK	Project N:o	Page 25
	Composite column	CHS 406,4x12,5	Date 22.4.2019
	L =4500	Concrete C40/50	REV
	Fire Class R60	B500B, 8T25, c =25	REV DATE

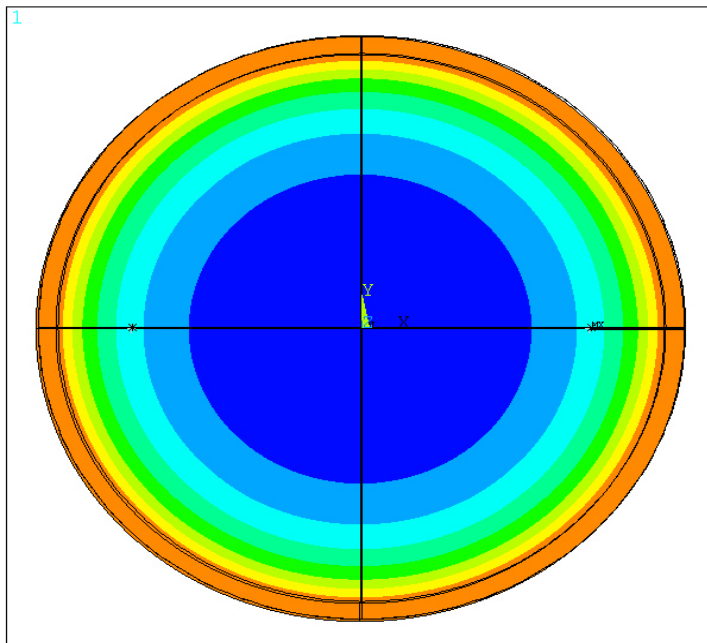
Steel**1.4301**

ANSYS Release 16.0
 PLOT NO. 1
 NODAL SOLUTION
 STEP=1
 SUB =720
 TIME=3600
 /EXPANDED
 TEMP (AVG)
 RSYS=0
 PowerGraphics
 EFACET=4
 AVRES=Mat
 SMN =40.4435
 SMK =945.34
 40.4435
 140.988
 241.532
 342.076
 442.62
 543.164
 643.708
 744.252
 844.796
 945.34

		Normal	FIRE	
Buckling length	L_{cr}	4500	3150	mm
Buckling Coefficient	L_{cr} / L	1	0,7	
Normal Force	N_d	2155	1401	kN
Bending moment at top	$M_{d.top}$	-547,7	-271,4	kNm
Bending moment at bottom	$M_{d.bot}$	273,8	135,7	kNm
Design compression load	N_{Ed}	2177	1420	kN
Design bending moment	M_{Ed}	547,7	271,4	kNm

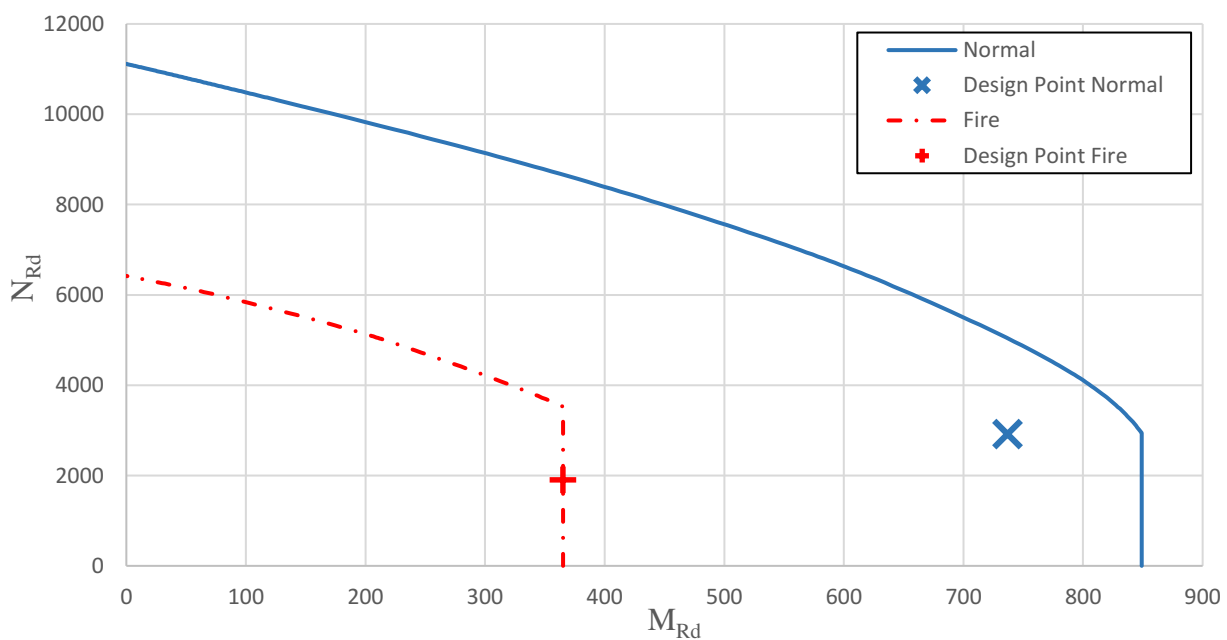

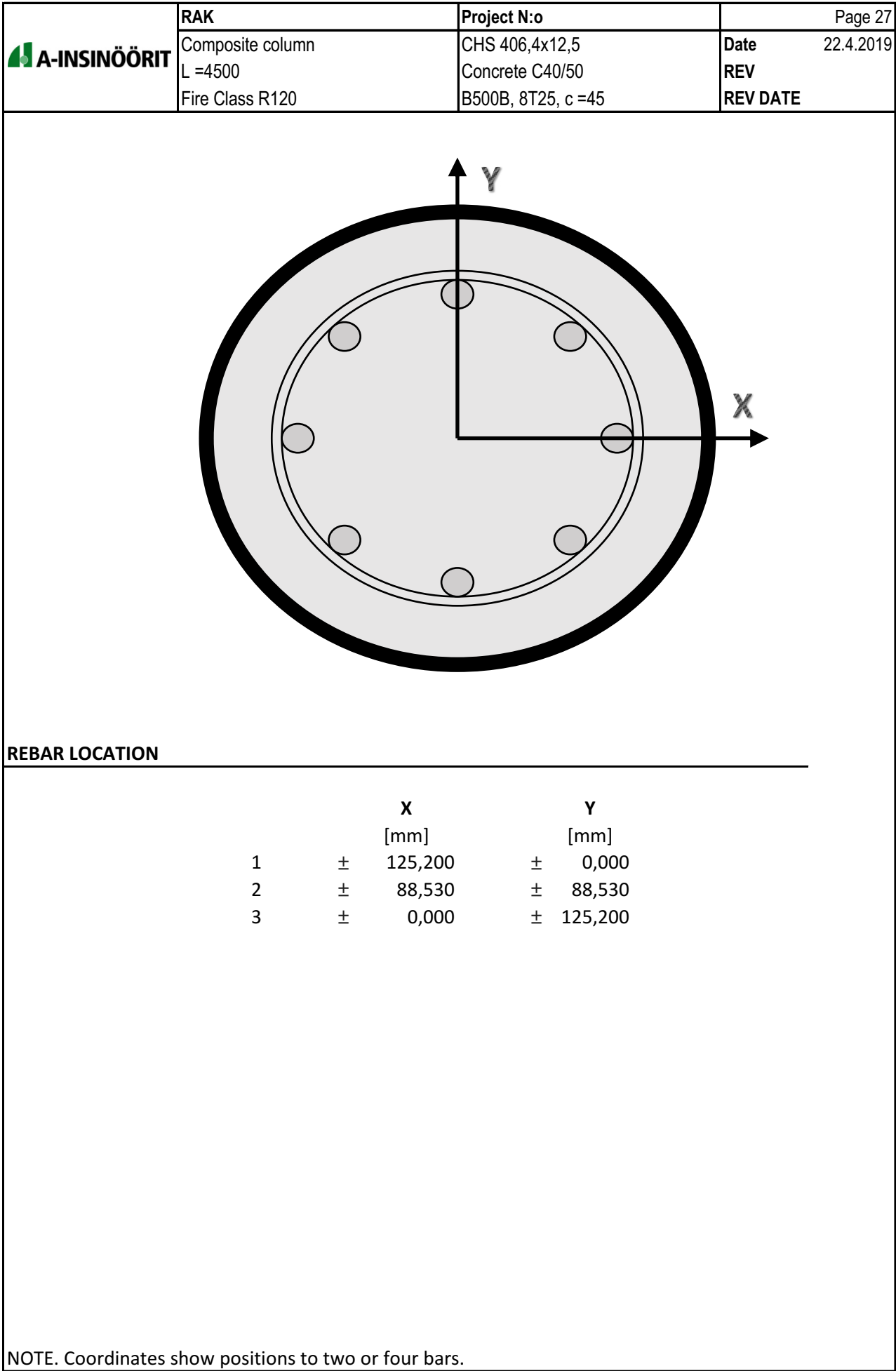
A-INSINÖÖRIT	RAK	Project N:o	Page 26
	Composite column	CHS 406,4x12,5	Date 22.4.2019
	L =4500	Concrete C40/50	REV
	Fire Class R60	B500B, 8T25, c =25	REV DATE

Steel**1.4462**

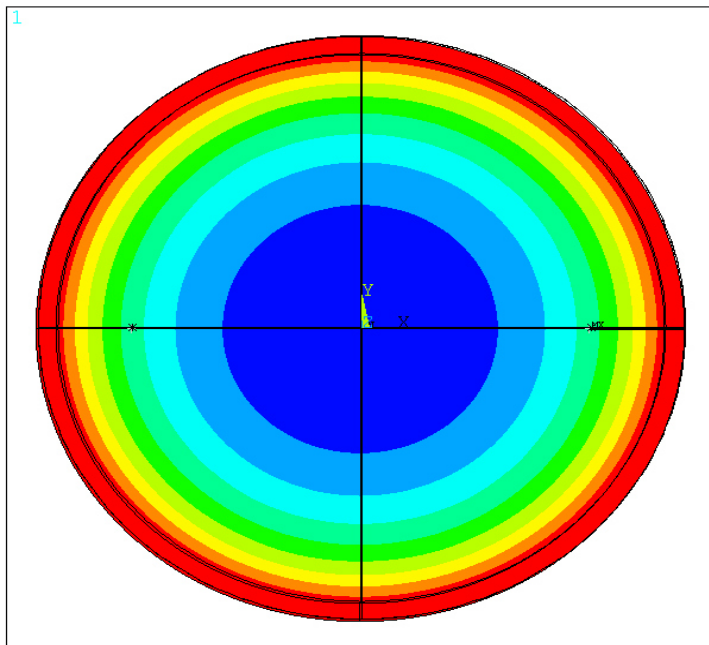
ANSYS Release 16.0
 PLOT NO. 1
 NODAL SOLUTION
 STEP=1
 SUB =720
 TIME=3600
 /EXPANDED
 TEMP (AVG)
 RSYS=0
 PowerGraphics
 EFACET=4
 AVRES=Mat
 SMN =40.4435
 SMK =945.34
 40.4435
 140.988
 241.532
 342.076
 442.62
 543.164
 643.708
 744.252
 844.796
 945.34

		Normal	FIRE	
Buckling length	L_{cr}	4500	3150	mm
Buckling Coefficient	L_{cr} / L	1	0,7	
Normal Force	N_d	2899	1884	kN
Bending moment at top	$M_{d.top}$	-736,7	-365,1	kNm
Bending moment at bottom	$M_{d.bot}$	368,4	182,6	kNm
Design compression load	N_{Ed}	2921	1903	kN
Design bending moment	M_{Ed}	736,7	365,1	kNm

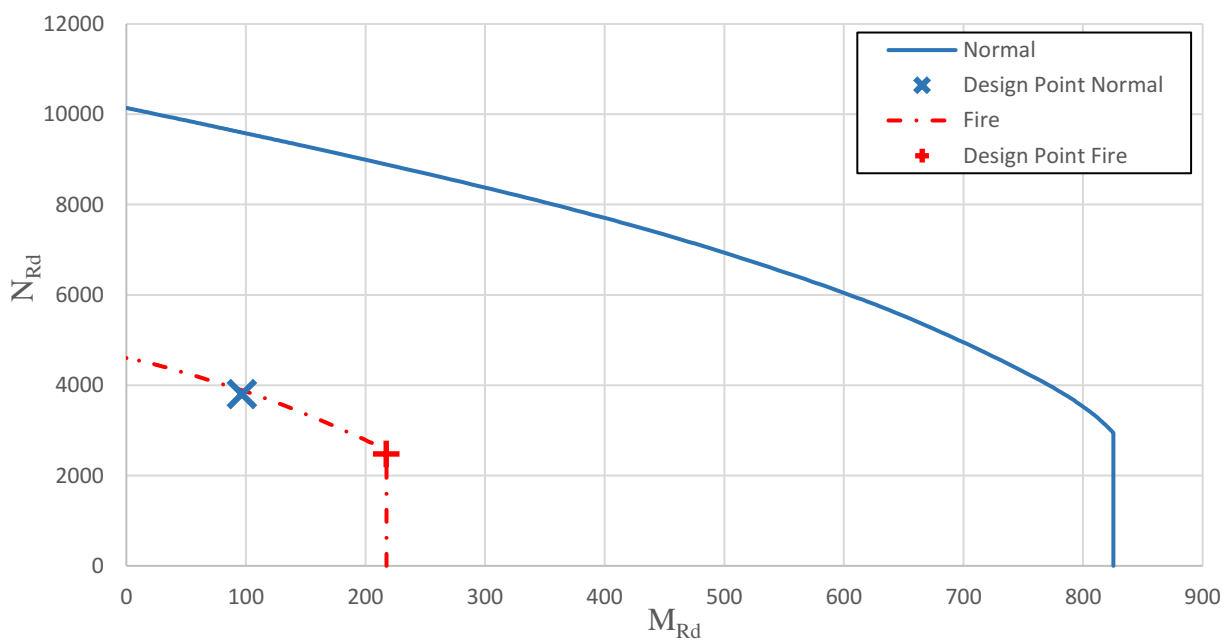

A-INSINÖÖRIT	RAK	Project N:o	Page 28
	Composite column L =4500	CHS 406,4x12,5 Concrete C40/50	Date 22.4.2019
	Fire Class R120	B500B, 8T25, c =45	REV REV DATE

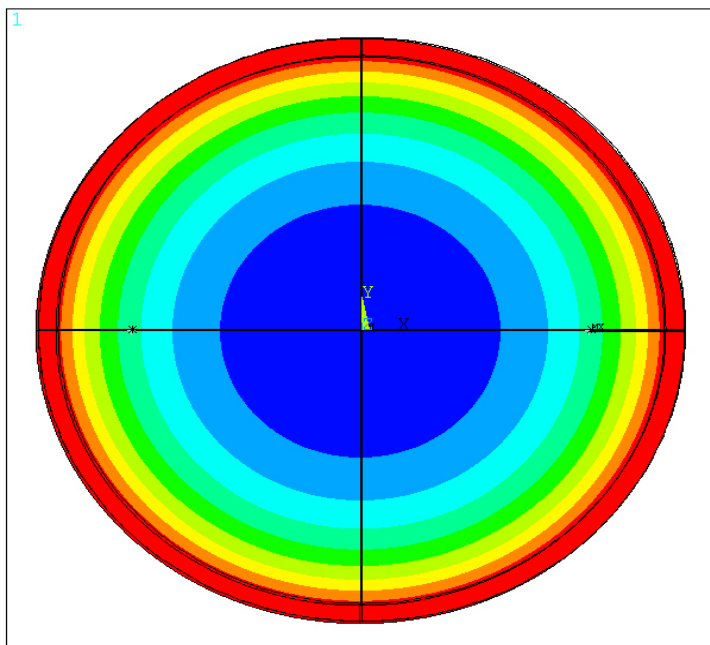
Steel**S355**

ANSYS Release 16.0
 PLOT NO. 1
 NODAL SOLUTION
 STEP=1
 SUB =1440
 TIME=7200
 /EXPANDED
 TEMP (AVG)
 RSYS=0
 PowerGraphics
 EFACET=4
 AVRES=Mat
 SMN =162.506
 SMX =1049.04
 162.506
 261.009
 359.513
 458.017
 556.521
 655.025
 753.528
 852.032
 950.536
 1049.04

		Normal	FIRE	
Buckling length	L_{cr}	4500	3150	mm
Buckling Coefficient	L_{cr} / L	1	0,7	
Normal Force	N_d	3783	2459	kN
Bending moment at top	$M_{d.top}$	0,0	0,0	kNm
Bending moment at bottom	$M_{d.bot}$	0,0	0,0	kNm
Design compression load	N_{Ed}	3805	2478	kN
Design bending moment	M_{Ed}	96,5	217,4	kNm

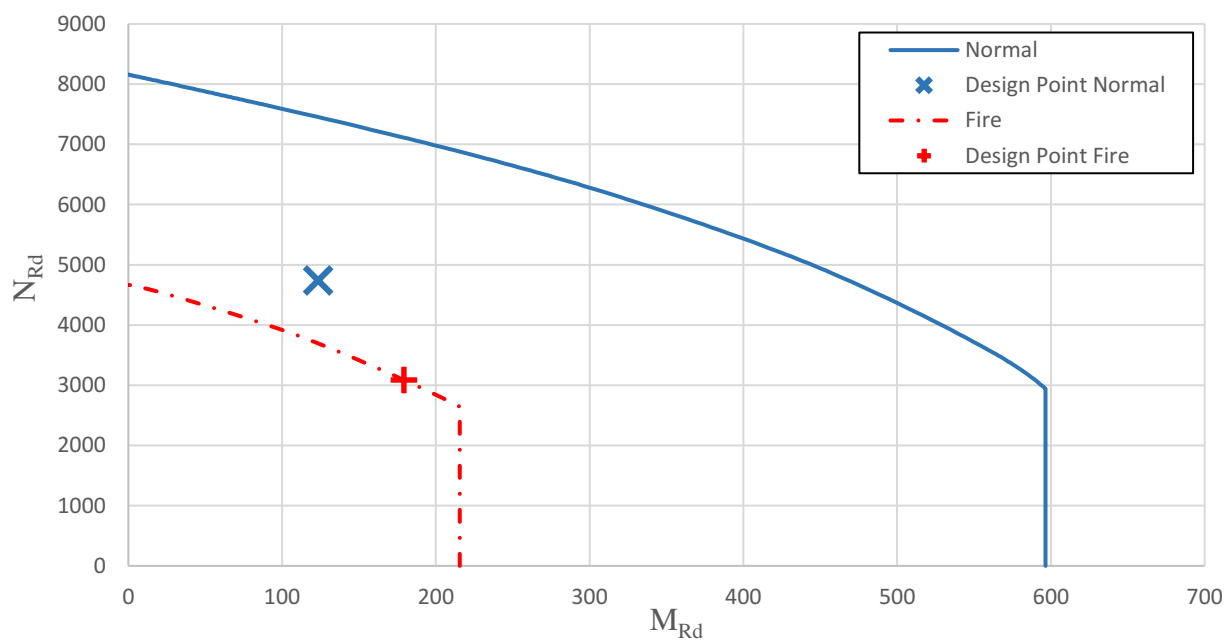

A-INSINÖÖRIT	RAK	Project N:o	Page 29
	Composite column L =4500	CHS 406,4x12,5 Concrete C40/50	Date 22.4.2019
	Fire Class R120	B500B, 8T25, c =45	REV REV DATE

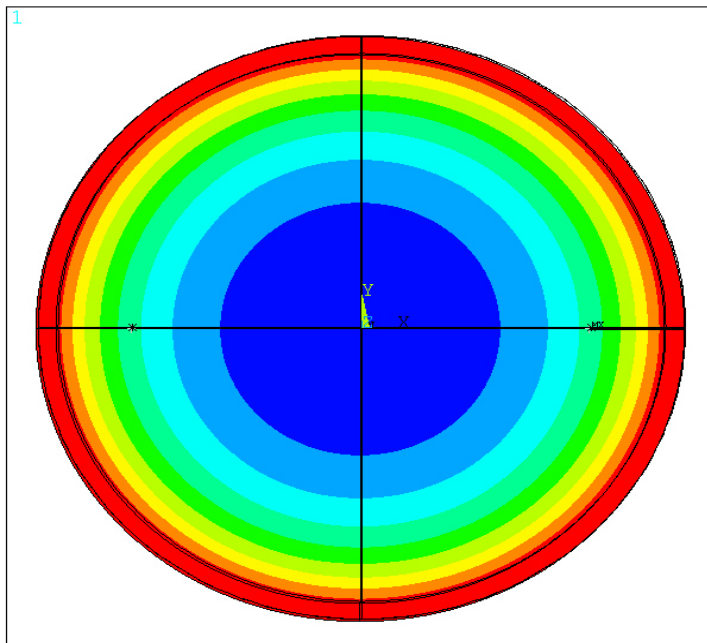
Steel**1.4003**

ANSYS Release 16.0
 PLOT NO. 1
 NODAL SOLUTION
 STEP=1
 SUB =1440
 TIME=7200
 /EXPANDED
 TEMP (AVG)
 RSYS=0
 PowerGraphics
 EFACET=4
 AVRES=Mat
 SMN =154.343
 SMK =1049.04
 154.343
 253.754
 353.165
 452.575
 551.986
 651.397
 750.807
 850.218
 949.629
 1049.04

		Normal	FIRE	
Buckling length	L_{cr}	4500	3150	mm
Buckling Coefficient	L_{cr} / L	1	0,7	
Normal Force	N_d	4719	3067	kN
Bending moment at top	$M_{d.top}$	0,0	0,0	kNm
Bending moment at bottom	$M_{d.bot}$	0,0	0,0	kNm
Design compression load	N_{Ed}	4741	3086	kN
Design bending moment	M_{Ed}	123,3	179,3	kNm

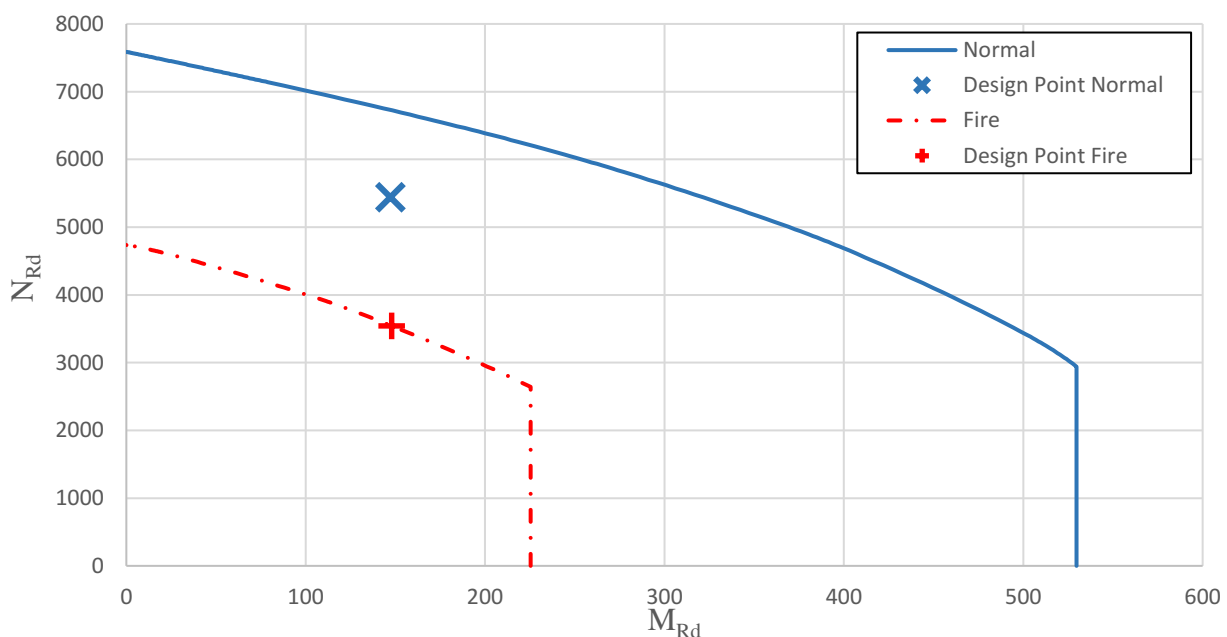

A-INSINÖÖRIT	RAK	Project N:o	Page 30
	Composite column L =4500	CHS 406,4x12,5 Concrete C40/50	Date 22.4.2019
	Fire Class R120	B500B, 8T25, c =45	REV REV DATE

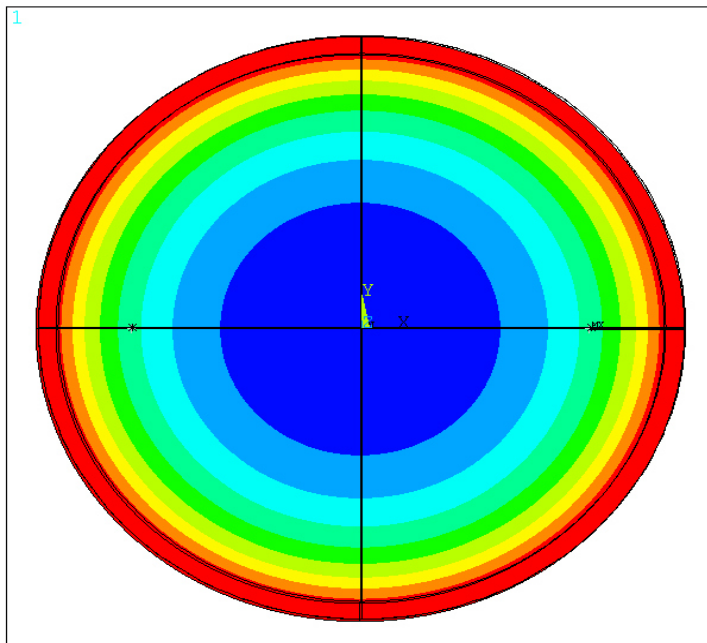
Steel**1.4301**

ANSYS Release 16.0
 PLOT NO. 1
 NODAL SOLUTION
 STEP=1
 SUB =1440
 TIME=7200
 /EXPANDED
 TEMP (AVG)
 RSYS=0
 PowerGraphics
 EFACET=4
 AVRES=Mat
 SMN =154.171
 SMK =1049.04
 154.171
 253.601
 353.031
 452.46
 551.89
 651.32
 750.75
 850.18
 949.61
 1049.04

		Normal	FIRE	
Buckling length	L_{cr}	4500	3150	mm
Buckling Coefficient	L_{cr} / L	1	0,7	
Normal Force	N_d	5420	3523	kN
Bending moment at top	$M_{d.top}$	0,0	0,0	kNm
Bending moment at bottom	$M_{d.bot}$	0,0	0,0	kNm
Design compression load	N_{Ed}	5442	3542	kN
Design bending moment	M_{Ed}	147,1	147,9	kNm

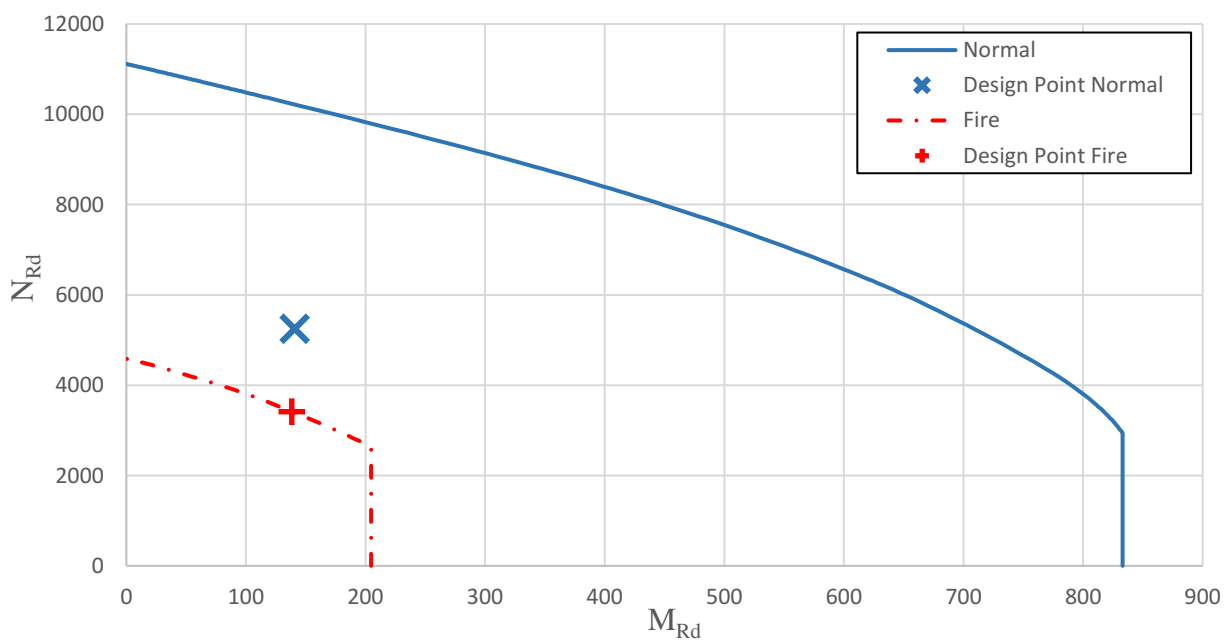

A-INSINÖÖRIT	RAK	Project N:o	Page 31
	Composite column L =4500	CHS 406,4x12,5 Concrete C40/50	Date 22.4.2019
	Fire Class R120	B500B, 8T25, c =45	REV REV DATE

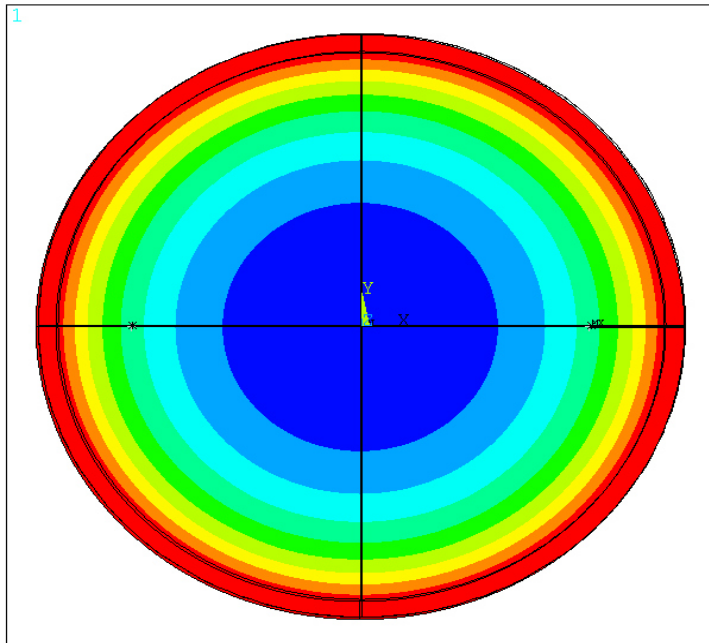
Steel**1.4462**

ANSYS Release 16.0
 PLOT NO. 1
 NODAL SOLUTION
 STEP=1
 SUB =1440
 TIME=7200
 /EXPANDED
 TEMP (AVG)
 RSYS=0
 PowerGraphics
 EFACET=4
 AVRES=Mat
 SMN =154.171
 SMK =1049.04
 154.171
 253.601
 353.031
 452.46
 551.89
 651.32
 750.75
 850.18
 949.61
 1049.04

		Normal	FIRE	
Buckling length	L_{cr}	4500	3150	mm
Buckling Coefficient	L_{cr} / L	1	0,7	
Normal Force	N_d	5225	3396	kN
Bending moment at top	$M_{d.top}$	0,0	0,0	kNm
Bending moment at bottom	$M_{d.bot}$	0,0	0,0	kNm
Design compression load	N_{Ed}	5247	3415	kN
Design bending moment	M_{Ed}	140,8	138,4	kNm

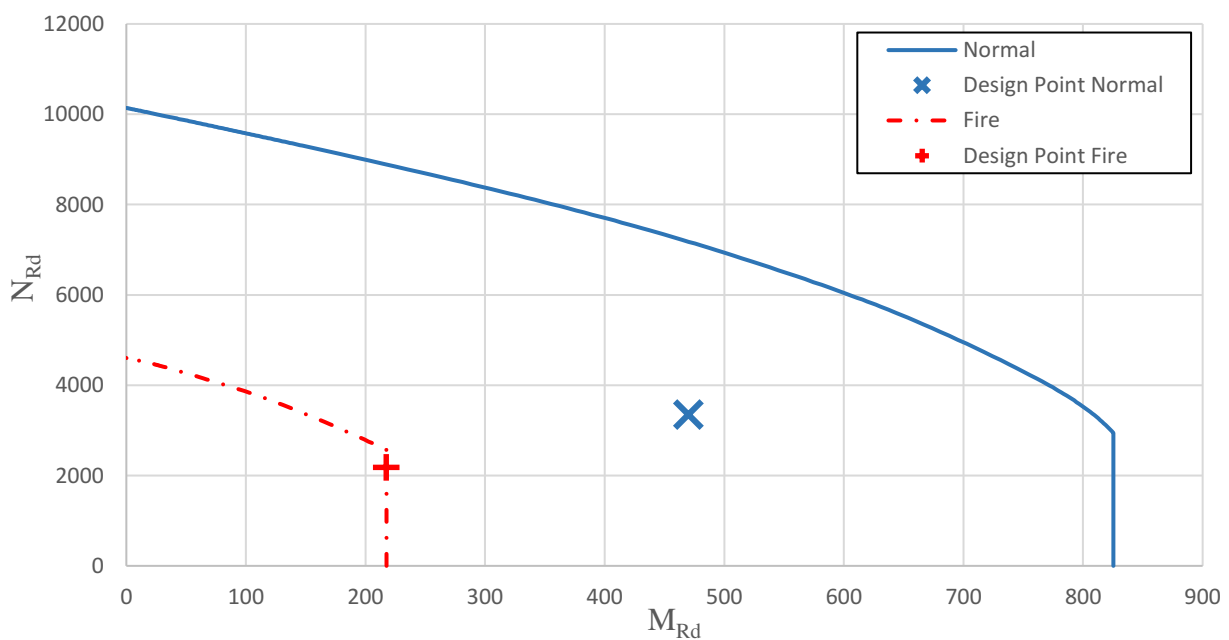

A-INSINÖÖRIT	RAK	Project N:o	Page 32
	Composite column L =4500	CHS 406,4x12,5 Concrete C40/50	Date 22.4.2019
	Fire Class R120	B500B, 8T25, c =45	REV REV DATE

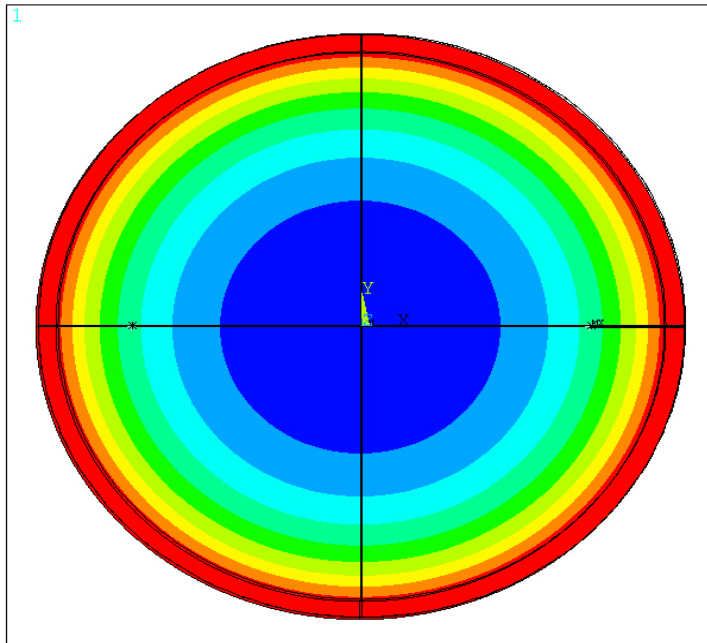
Steel**S355**

ANSYS Release 16.0
PLOT NO. 1
NODAL SOLUTION
STEP=1
SUB =1440
TIME=7200
/EXPANDED
TEMP (AVG)
RSYS=0
PowerGraphics
EFACET=4
AVRES=Mat
SMN =162.506
SMX =1049.04
162.506
261.009
359.513
458.017
556.521
655.025
753.528
852.032
950.536
1049.04

		Normal	FIRE	
Buckling length	L_{cr}	4500	3150	mm
Buckling Coefficient	L_{cr} / L	1	0,7	
Normal Force	N_d	3331	2165	kN
Bending moment at top	$M_{d.top}$	-469,9	-58,6	kNm
Bending moment at bottom	$M_{d.bot}$	235,0	29,3	kNm
Design compression load	N_{Ed}	3353	2184	kN
Design bending moment	M_{Ed}	469,9	217,4	kNm

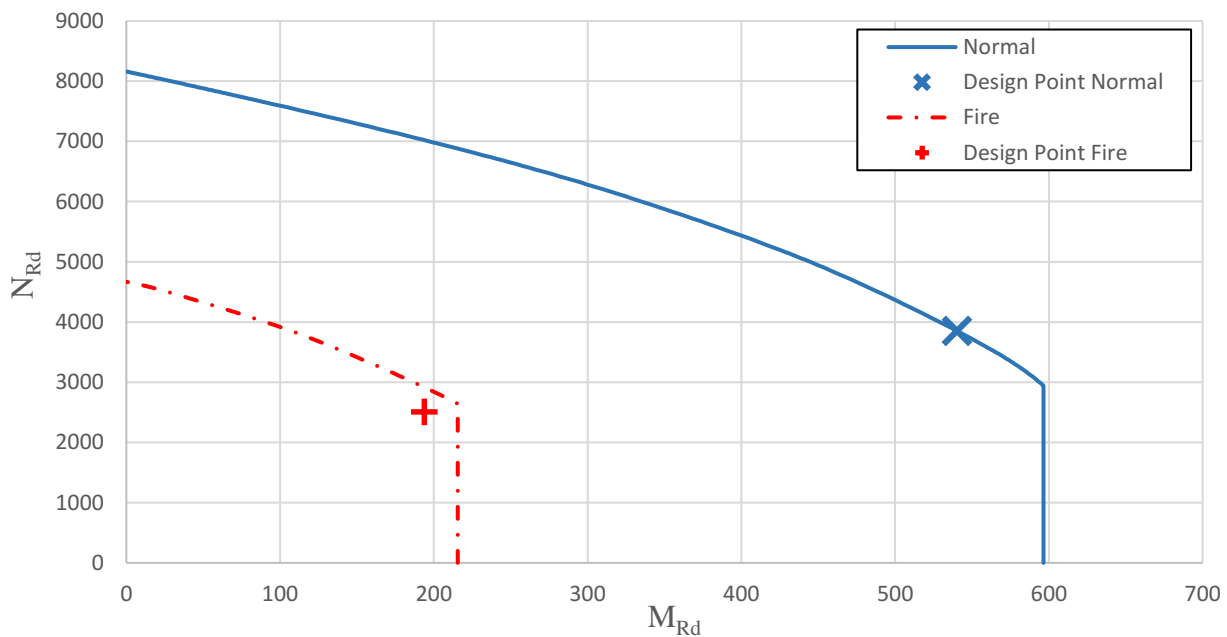

A-INSINÖÖRIT	RAK	Project N:o	Page 33
	Composite column L =4500	CHS 406,4x12,5 Concrete C40/50	Date 22.4.2019
	Fire Class R120	B500B, 8T25, c =45	REV REV DATE

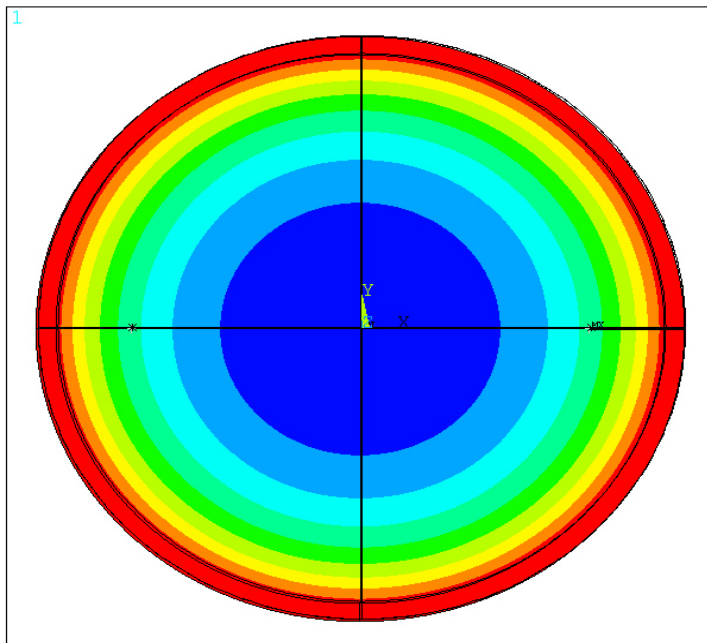
Steel**1.4003**

ANSYS Release 16.0
 PLOT NO. 1
 NODAL SOLUTION
 STEP=1
 SUB =1440
 TIME=7200
 /EXPANDED
 TEMP (AVG)
 RSYS=0
 PowerGraphics
 EFACET=4
 AVRES=Mat
 SMN =154.343
 SMX =1049.04
 154.343
 253.754
 353.165
 452.575
 551.986
 651.397
 750.807
 850.218
 949.629
 1049.04

		Normal	FIRE	
Buckling length	L_{cr}	4500	3150	mm
Buckling Coefficient	L_{cr} / L	1	0,7	
Normal Force	N_d	3829	2489	kN
Bending moment at top	$M_{d.top}$	-540,2	-92,9	kNm
Bending moment at bottom	$M_{d.bot}$	270,1	46,5	kNm
Design compression load	N_{Ed}	3851	2508	kN
Design bending moment	M_{Ed}	540,2	193,8	kNm

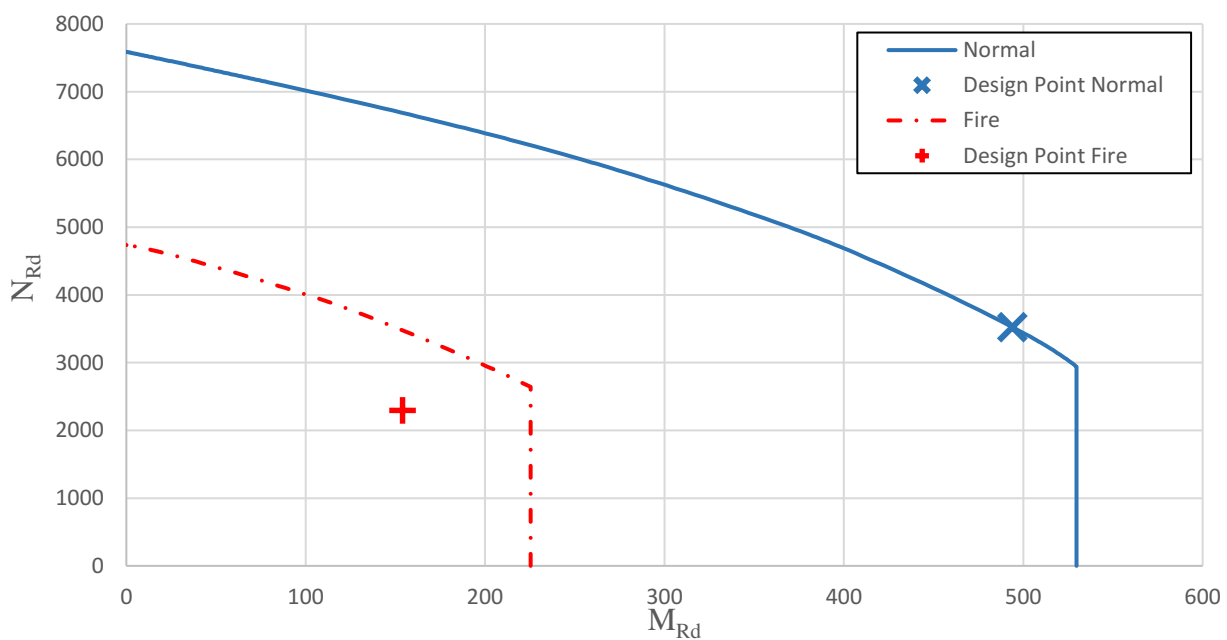

A-INSINÖÖRIT	RAK	Project N:o	Page 34
	Composite column L =4500	CHS 406,4x12,5 Concrete C40/50	Date 22.4.2019
	Fire Class R120	B500B, 8T25, c =45	REV REV DATE

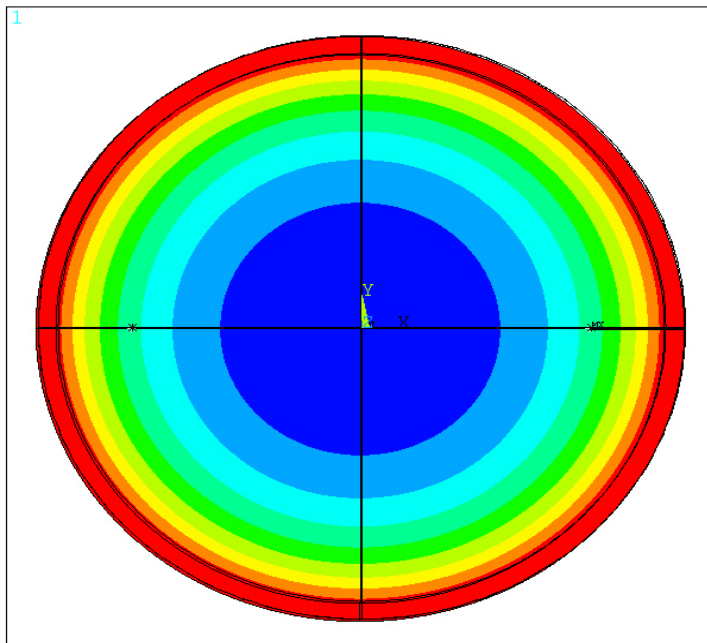
Steel**1.4301**

ANSYS Release 16.0
 PLOT NO. 1
 NODAL SOLUTION
 STEP=1
 SUB =1440
 TIME=7200
 /EXPANDED
 TEMP (AVG)
 RSYS=0
 PowerGraphics
 EFACET=4
 AVRES=Mat
 SMN =154.171
 SMK =1049.04
 154.171
 253.601
 353.031
 452.46
 551.89
 651.32
 750.75
 850.18
 949.61
 1049.04

		Normal	FIRE	
Buckling length	L_{cr}	4500	3150	mm
Buckling Coefficient	L_{cr} / L	1	0,7	
Normal Force	N_d	3501	2276	kN
Bending moment at top	$M_{d.top}$	-493,9	-128,0	kNm
Bending moment at bottom	$M_{d.bot}$	247,0	64,0	kNm
Design compression load	N_{Ed}	3523	2295	kN
Design bending moment	M_{Ed}	493,9	153,9	kNm

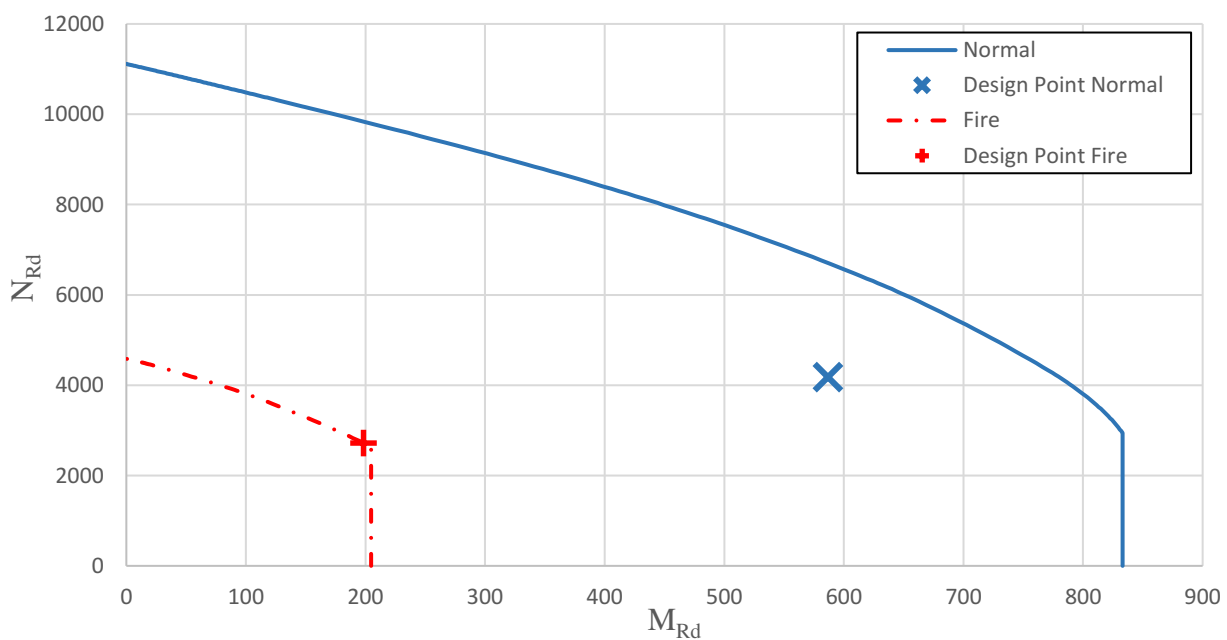

A-INSINÖÖRIT	RAK	Project N:o	Page 35
	Composite column	CHS 406,4x12,5	Date 22.4.2019
	L =4500	Concrete C40/50	REV
	Fire Class R120	B500B, 8T25, c =45	REV DATE

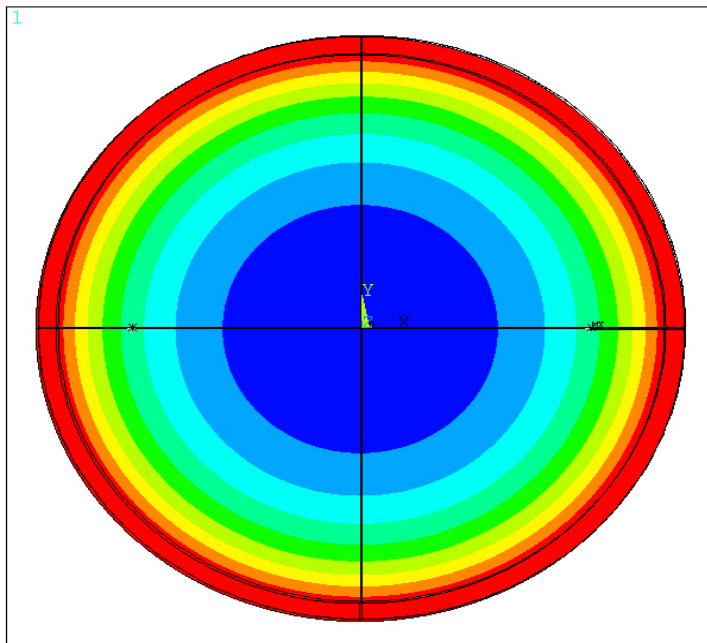
Steel**1.4462**

ANSYS Release 16.0
 PLOT NO. 1
 NODAL SOLUTION
 STEP=1
 SUB =1440
 TIME=7200
 /EXPANDED
 TEMP (AVG)
 RSYS=0
 PowerGraphics
 EFACET=4
 AVRES=Mat
 SMN =154.171
 SMX =1049.04
 154.171
 253.601
 353.031
 452.46
 551.89
 651.32
 750.75
 850.18
 949.61
 1049.04

		Normal	FIRE	
Buckling length	L_{cr}	4500	3150	mm
Buckling Coefficient	L_{cr} / L	1	0,7	
Normal Force	N_d	4158	2703	kN
Bending moment at top	$M_{d,top}$	-586,6	-152,0	kNm
Bending moment at bottom	$M_{d,bot}$	293,3	76,0	kNm
Design compression load	N_{Ed}	4180	2722	kN
Design bending moment	M_{Ed}	586,6	198,4	kNm

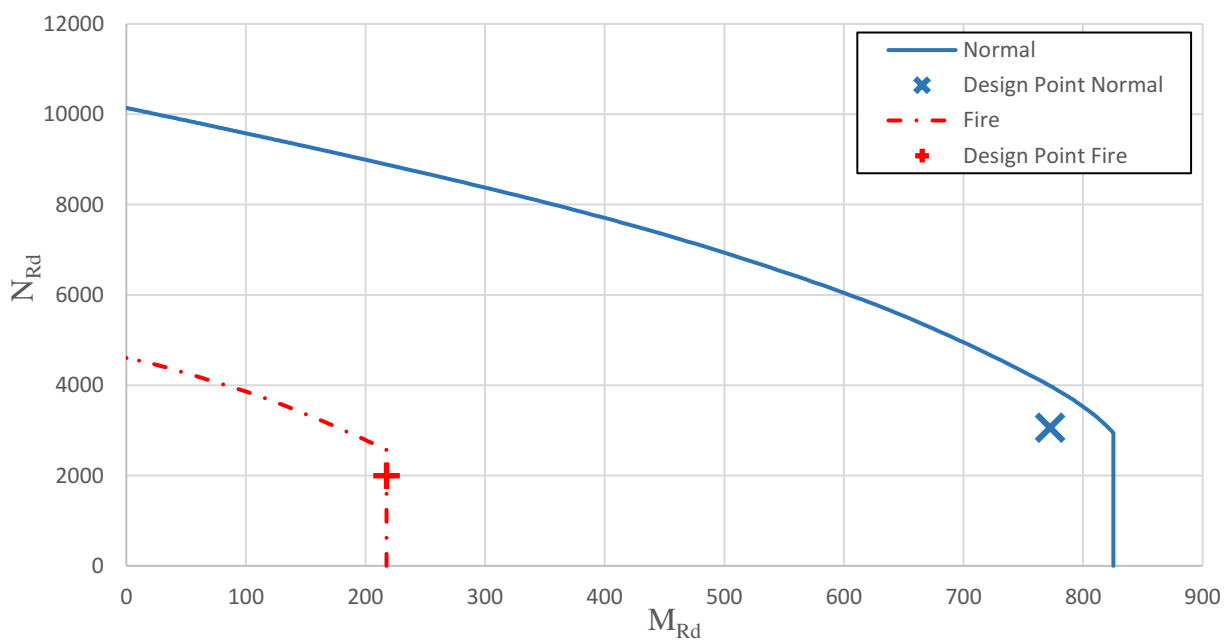

A-INSINÖÖRIT	RAK	Project N:o	Page 36
	Composite column	CHS 406,4x12,5	Date 22.4.2019
	L =4500	Concrete C40/50	REV
	Fire Class R120	B500B, 8T25, c =45	REV DATE

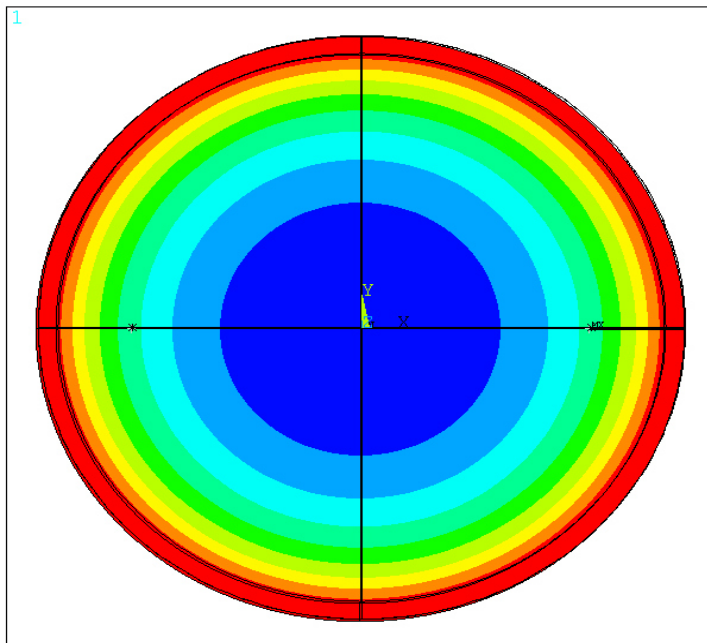
Steel**S355**

ANSYS Release 16.0
 PLOT NO. 1
 NODAL SOLUTION
 STEP=1
 SUB =1440
 TIME=7200
 /EXPANDED
 TEMP (AVG)
 RSYS=0
 PowerGraphics
 EFACET=4
 AVRES=Mat
 SMN =162.506
 SMX =1049.04
 162.506
 261.009
 359.513
 458.017
 556.521
 655.025
 753.528
 852.032
 950.536
 1049.04

		Normal	FIRE	
Buckling length	L_{cr}	4500	3150	mm
Buckling Coefficient	L_{cr} / L	1	0,7	
Normal Force	N_d	3040	1976	kN
Bending moment at top	$M_{d.top}$	-772,6	-96,4	kNm
Bending moment at bottom	$M_{d.bot}$	386,3	48,2	kNm
Design compression load	N_{Ed}	3062	1995	kN
Design bending moment	M_{Ed}	772,6	217,5	kNm

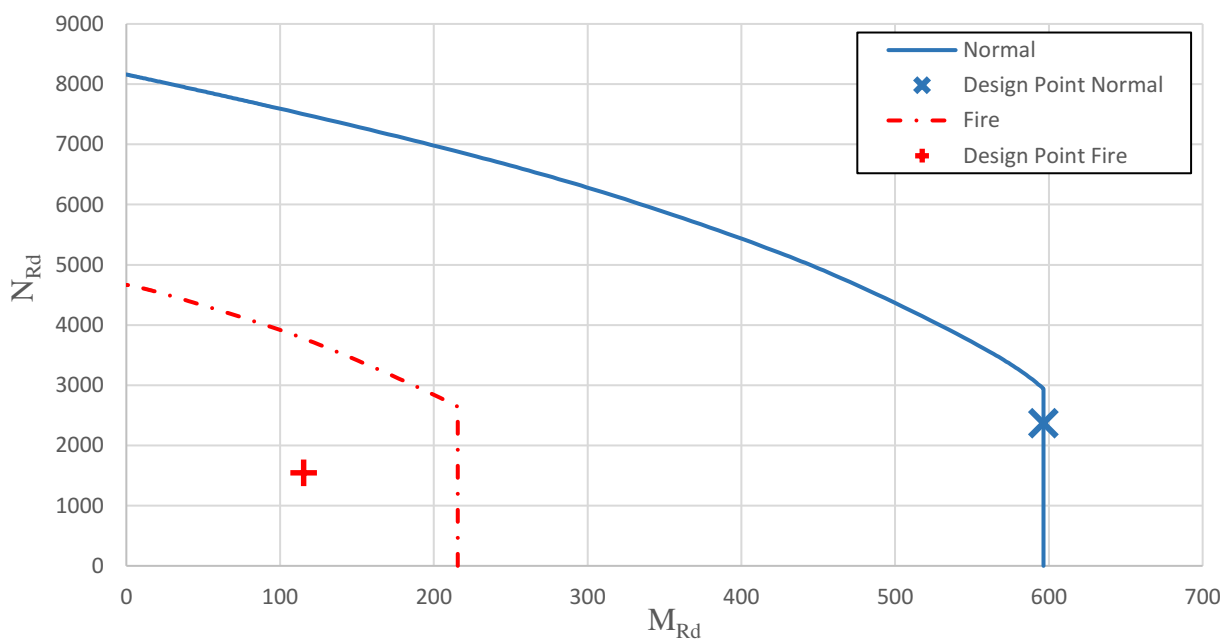

A-INSINÖÖRIT	RAK	Project N:o	Page 37
	Composite column L =4500	CHS 406,4x12,5 Concrete C40/50	Date 22.4.2019
	Fire Class R120	B500B, 8T25, c =45	REV REV DATE

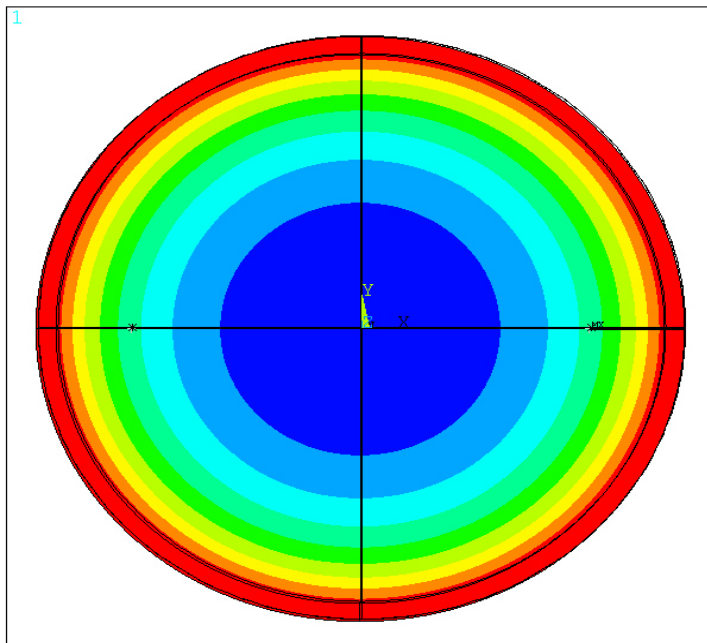
Steel**1.4003**

ANSYS Release 16.0
 PLOT NO. 1
 NODAL SOLUTION
 STEP=1
 SUB =1440
 TIME=7200
 /EXPANDED
 TEMP (AVG)
 RSYS=0
 PowerGraphics
 EFACET=4
 AVRES=Mat
 SMN =154.343
 SMK =1049.04
 154.343
 253.754
 353.165
 452.575
 551.986
 651.397
 750.807
 850.218
 949.629
 1049.04

		Normal	FIRE	
Buckling length	L_{cr}	4500	3150	mm
Buckling Coefficient	L_{cr} / L	1	0,7	
Normal Force	N_d	2347	1526	kN
Bending moment at top	$M_{d.top}$	-596,5	-102,6	kNm
Bending moment at bottom	$M_{d.bot}$	298,2	51,3	kNm
Design compression load	N_{Ed}	2369	1545	kN
Design bending moment	M_{Ed}	596,5	115,2	kNm

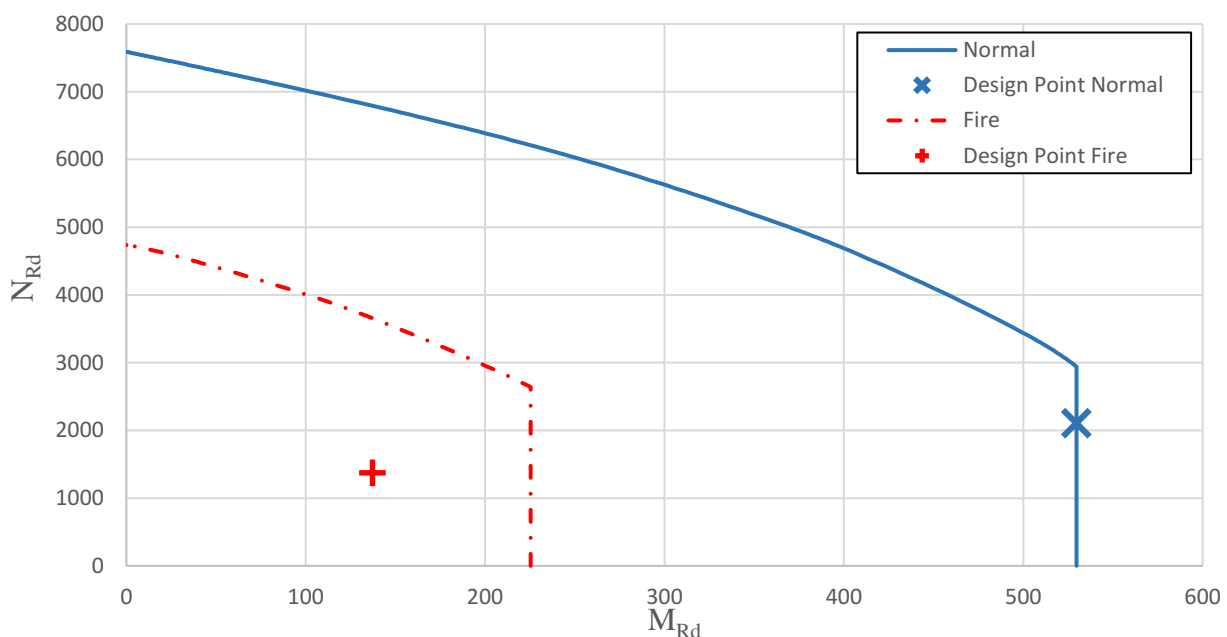

A-INSINÖÖRIT	RAK	Project N:o	Page 38
	Composite column L =4500	CHS 406,4x12,5 Concrete C40/50	Date 22.4.2019
	Fire Class R120	B500B, 8T25, c =45	REV REV DATE

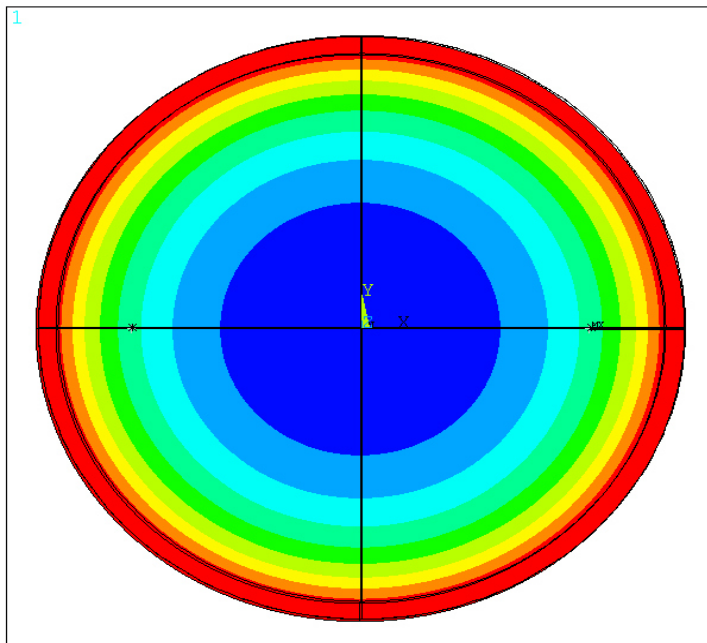
Steel**1.4301**

ANSYS Release 16.0
 PLOT NO. 1
 NODAL SOLUTION
 STEP=1
 SUB =1440
 TIME=7200
 /EXPANDED
 TEMP (AVG)
 RSYS=0
 PowerGraphics
 EFACET=4
 AVRES=Mat
 SMN =154.171
 SMK =1049.04
 154.171
 253.601
 353.031
 452.46
 551.89
 651.32
 750.75
 850.18
 949.61
 1049.04

		Normal	FIRE	
Buckling length	L_{cr}	4500	3150	mm
Buckling Coefficient	L_{cr} / L	1	0,7	
Normal Force	N_d	2084	1355	kN
Bending moment at top	$M_{d,top}$	-529,6	-137,2	kNm
Bending moment at bottom	$M_{d,bot}$	264,8	68,6	kNm
Design compression load	N_{Ed}	2106	1374	kN
Design bending moment	M_{Ed}	529,6	137,2	kNm

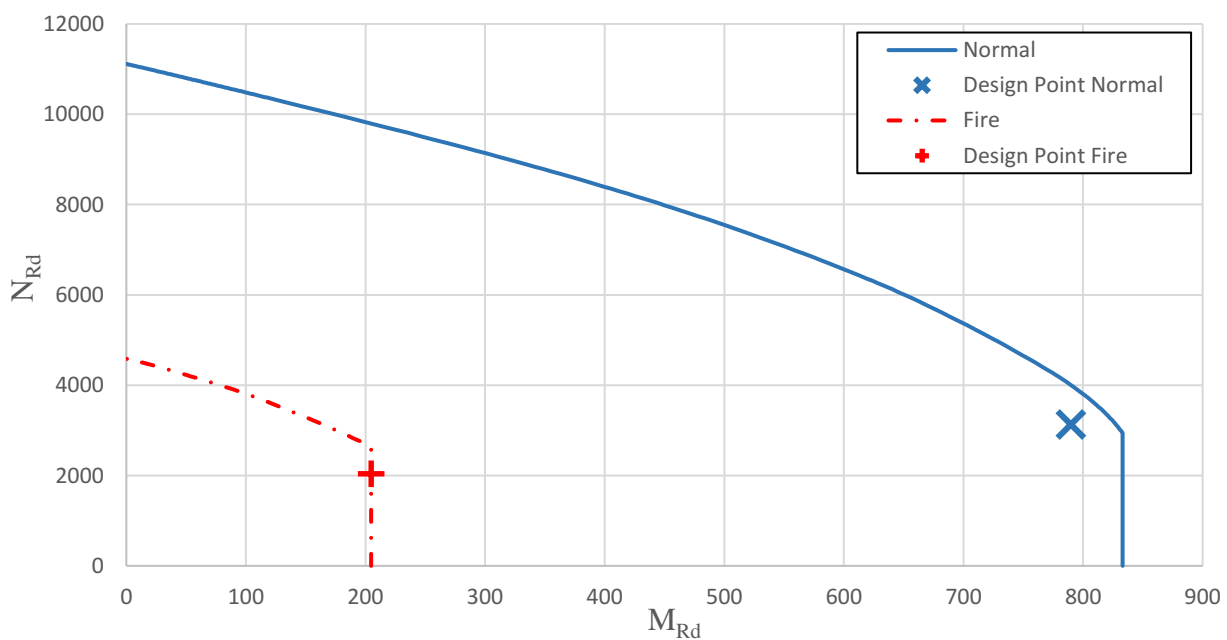

A-INSINÖÖRIT	RAK	Project N:o	Page 39
	Composite column	CHS 406,4x12,5	Date 22.4.2019
	L =4500	Concrete C40/50	REV
	Fire Class R120	B500B, 8T25, c =45	REV DATE

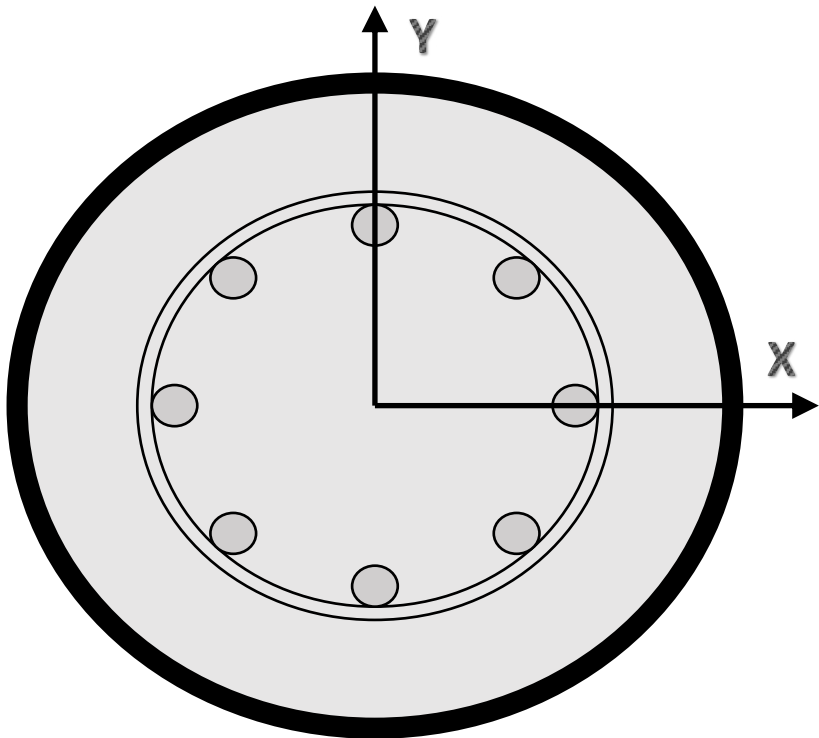
Steel**1.4462**

ANSYS Release 16.0
 PLOT NO. 1
 NODAL SOLUTION
 STEP=1
 SUB =1440
 TIME=7200
 /EXPANDED
 TEMP (AVG)
 RSYS=0
 PowerGraphics
 EFACET=4
 AVRES=Mat
 SMN =154.171
 SMK =1049.04
 154.171
 253.601
 353.031
 452.46
 551.89
 651.32
 750.75
 850.18
 949.61
 1049.04

		Normal	FIRE	
Buckling length	L_{cr}	4500	3150	mm
Buckling Coefficient	L_{cr} / L	1	0,7	
Normal Force	N_d	3108	2020	kN
Bending moment at top	$M_{d.top}$	-789,9	-204,6	kNm
Bending moment at bottom	$M_{d.bot}$	394,9	102,3	kNm
Design compression load	N_{Ed}	3130	2039	kN
Design bending moment	M_{Ed}	789,9	204,6	kNm

A-INSINÖÖRIT	RAK	Project N:o	Page 40
	Composite column	CHS 406,4x12,5	Date 22.4.2019
	L =4500	Concrete C40/50	REV
	Fire Class R180	B500B, 8T25, c =60	REV DATE

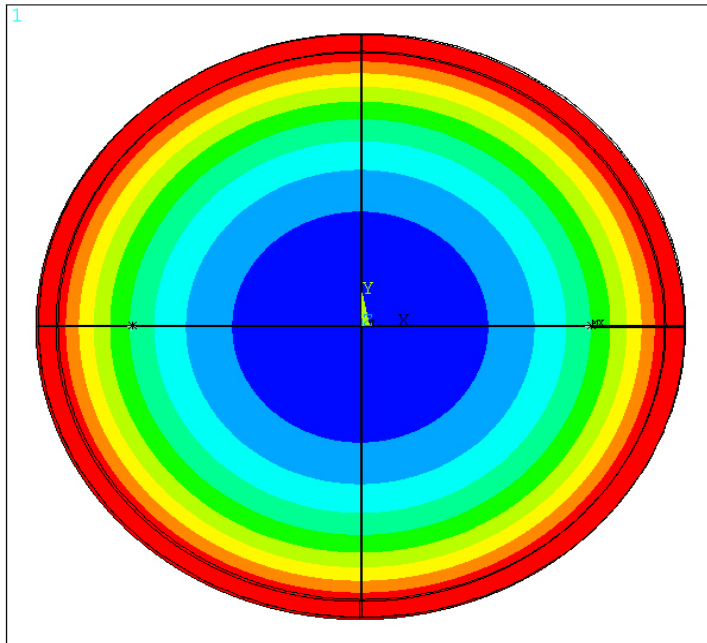

REBAR LOCATION

		X		Y
		[mm]		[mm]
1	±	110,200	±	0,000
2	±	77,923	±	77,923
3	±	0,000	±	110,200

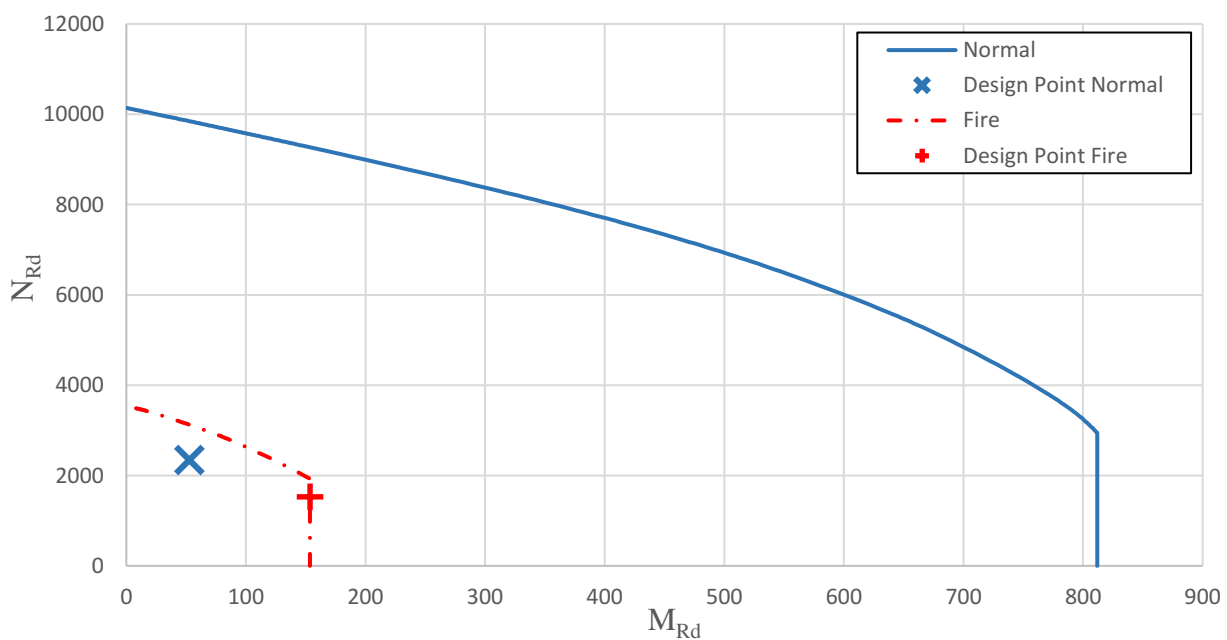
NOTE. Coordinates show positions to two or four bars.

A-INSINÖÖRIT	RAK	Project N:o	Page 41
	Composite column L =4500	CHS 406,4x12,5 Concrete C40/50	Date 22.4.2019
	Fire Class R180	B500B, 8T25, c =60	REV REV DATE

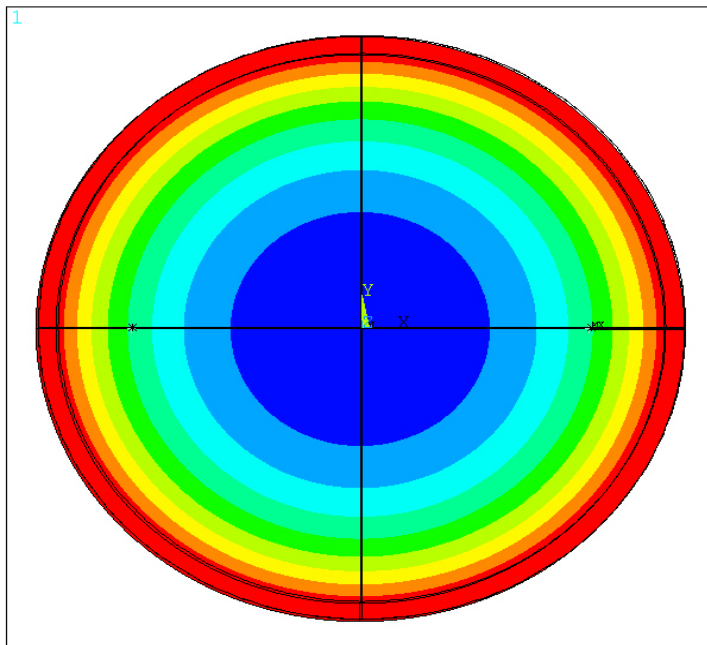
Steel**S355**

ANSYS Release 16.0
 PLOT NO. 1
 NODAL SOLUTION
 STEP=1
 SUB =2160
 TIME=10800
 /EXPANDED
 TEMP (AVG)
 RSYS=0
 PowerGraphics
 EFACET=4
 AVRES=Mat
 SMN =280.724
 SMK =1109.74
 280.724
 372.837
 464.95
 557.062
 649.175
 741.288
 833.401
 925.513
 1017.63
 1109.74

		Normal	FIRE	
Buckling length	L_{cr}	4500	3150	mm
Buckling Coefficient	L_{cr} / L	1	0,7	
Normal Force	N_d	2322	1509	kN
Bending moment at top	$M_{d.top}$	0,0	0,0	kNm
Bending moment at bottom	$M_{d.bot}$	0,0	0,0	kNm
Design compression load	N_{Ed}	2344	1528	kN
Design bending moment	M_{Ed}	52,7	153,5	kNm

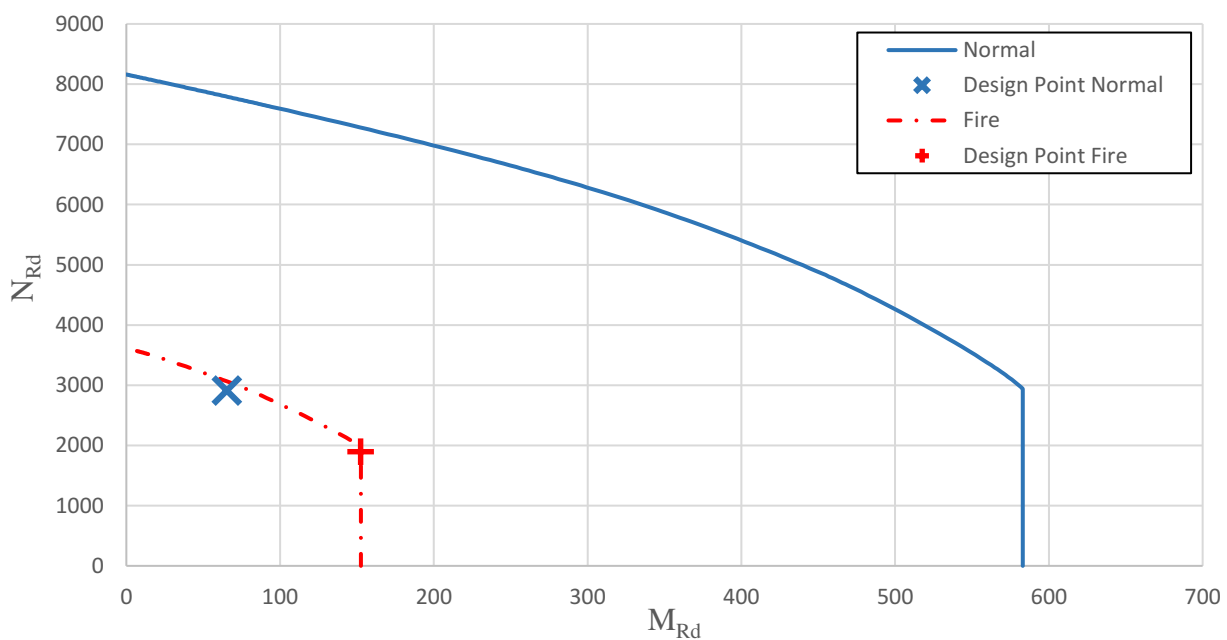

A-INSINÖÖRIT	RAK	Project N:o	Page 42
	Composite column	CHS 406,4x12,5	Date 22.4.2019
	L =4500	Concrete C40/50	REV
	Fire Class R180	B500B, 8T25, c =60	REV DATE

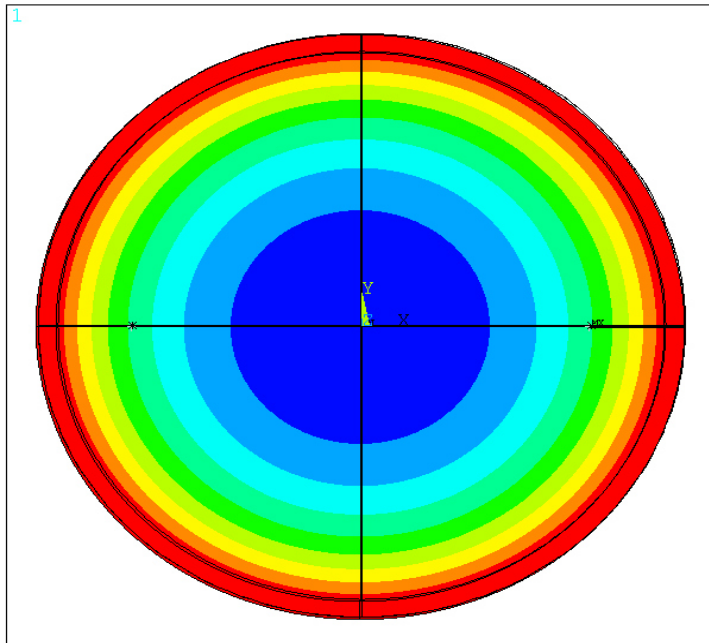
Steel**1.4003**

ANSYS Release 16.0
 PLOT NO. 1
 NODAL SOLUTION
 STEP=1
 SUB =2160
 TIME=10800
 /EXPANDED
 TEMP (AVG)
 RSYS=0
 PowerGraphics
 EFACET=4
 AVRES=Mat
 SMN =271.663
 SMK =1109.74
 271.663
 364.783
 457.902
 551.022
 644.141
 737.261
 830.38
 923.5
 1016.62
 1109.74

		Normal	FIRE	
Buckling length	L_{cr}	4500	3150	mm
Buckling Coefficient	L_{cr} / L	1	0,7	
Normal Force	N_d	2887	1877	kN
Bending moment at top	$M_{d.top}$	0,0	0,0	kNm
Bending moment at bottom	$M_{d.bot}$	0,0	0,0	kNm
Design compression load	N_{Ed}	2909	1896	kN
Design bending moment	M_{Ed}	65,5	152,4	kNm

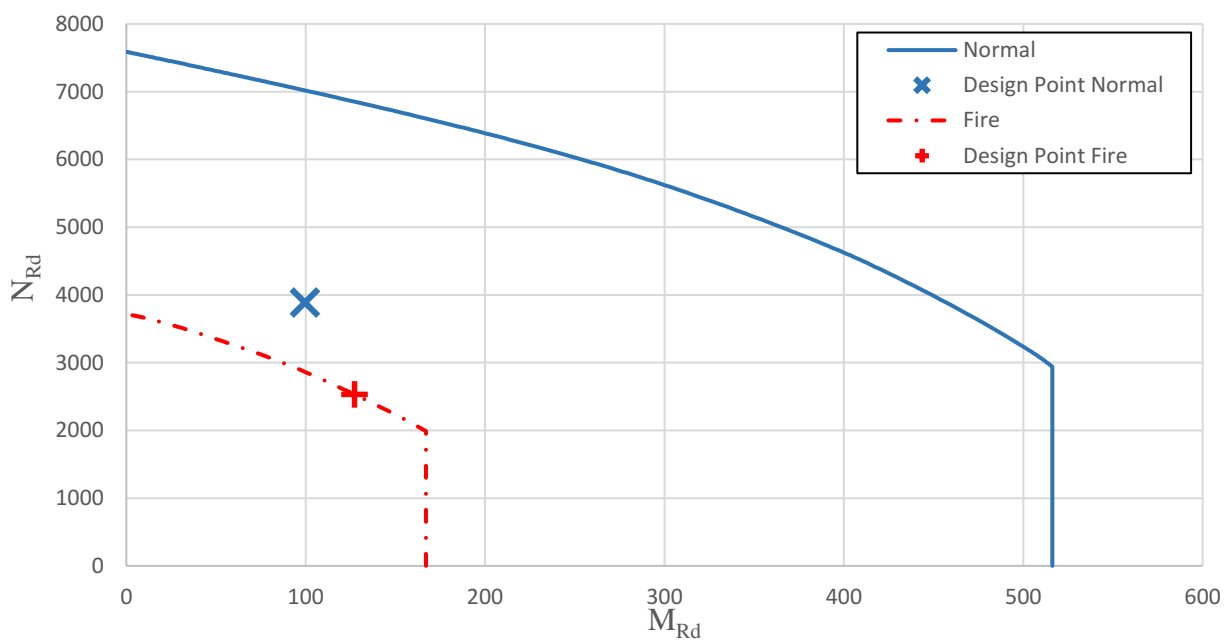

A-INSINÖÖRIT	RAK	Project N:o	Page 43
	Composite column L =4500	CHS 406,4x12,5 Concrete C40/50	Date 22.4.2019
	Fire Class R180	B500B, 8T25, c =60	REV REV DATE

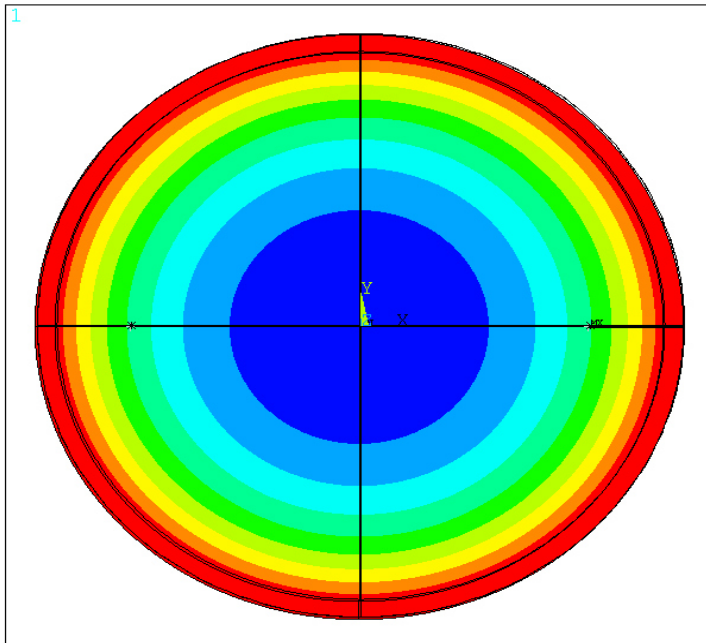
Steel**1.4301**

ANSYS Release 16.0
 PLOT NO. 1
 NODAL SOLUTION
 STEP=1
 SUB =2160
 TIME=10800
 /EXPANDED
 TEMP (AVG)
 RSYS=0
 PowerGraphics
 EFACET=4
 AVRES=Mat
 SMN =271.719
 SMX =1109.74
 271.719
 364.833
 457.946
 551.059
 644.173
 737.286
 830.399
 923.512
 1016.63
 1109.74

		Normal	FIRE	
Buckling length	L_{cr}	4500	3150	mm
Buckling Coefficient	L_{cr} / L	1	0,7	
Normal Force	N_d	3863	2511	kN
Bending moment at top	$M_{d.top}$	0,0	0,0	kNm
Bending moment at bottom	$M_{d.bot}$	0,0	0,0	kNm
Design compression load	N_{Ed}	3885	2530	kN
Design bending moment	M_{Ed}	99,6	127,2	kNm

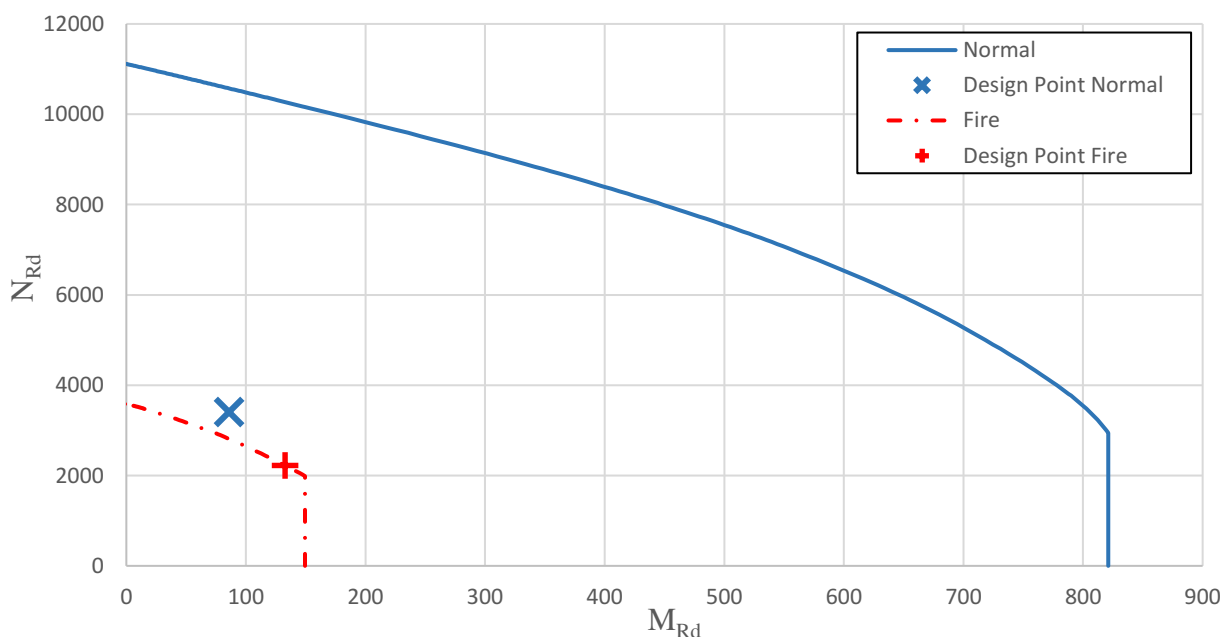

A-INSINÖÖRIT	RAK	Project N:o	Page 44
	Composite column	CHS 406,4x12,5	Date 22.4.2019
	L =4500	Concrete C40/50	REV
	Fire Class R180	B500B, 8T25, c =60	REV DATE

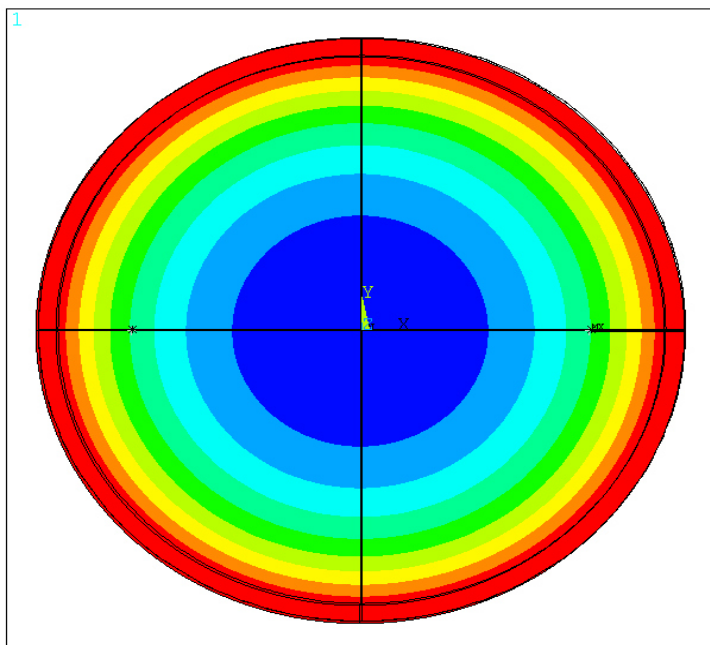
Steel**1.4462**

ANSYS Release 16.0
 PLOT NO. 1
 NODAL SOLUTION
 STEP=1
 SUB =2160
 TIME=10800
 /EXPANDED
 TEMP (AVG)
 RSYS=0
 PowerGraphics
 EFACET=4
 AVRES=Mat
 SMN =271.719
 SMK =1109.74
 271.719
 364.833
 457.946
 551.059
 644.173
 737.286
 830.399
 923.512
 1016.63
 1109.74

		Normal	FIRE	
Buckling length	L_{cr}	4500	3150	mm
Buckling Coefficient	L_{cr} / L	1	0,7	
Normal Force	N_d	3388	2202	kN
Bending moment at top	$M_{d.top}$	0,0	0,0	kNm
Bending moment at bottom	$M_{d.bot}$	0,0	0,0	kNm
Design compression load	N_{Ed}	3410	2221	kN
Design bending moment	M_{Ed}	85,9	132,9	kNm

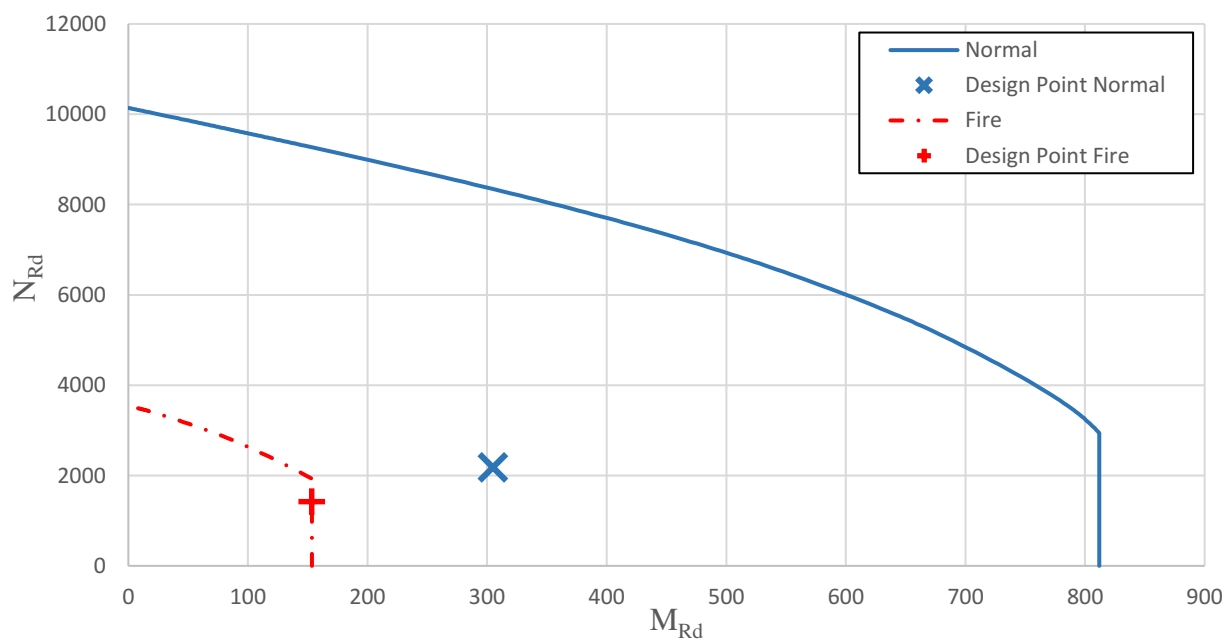

A-INSINÖÖRIT	RAK	Project N:o	Page 45
	Composite column L =4500	CHS 406,4x12,5 Concrete C40/50	Date 22.4.2019
	Fire Class R180	B500B, 8T25, c =60	REV REV DATE

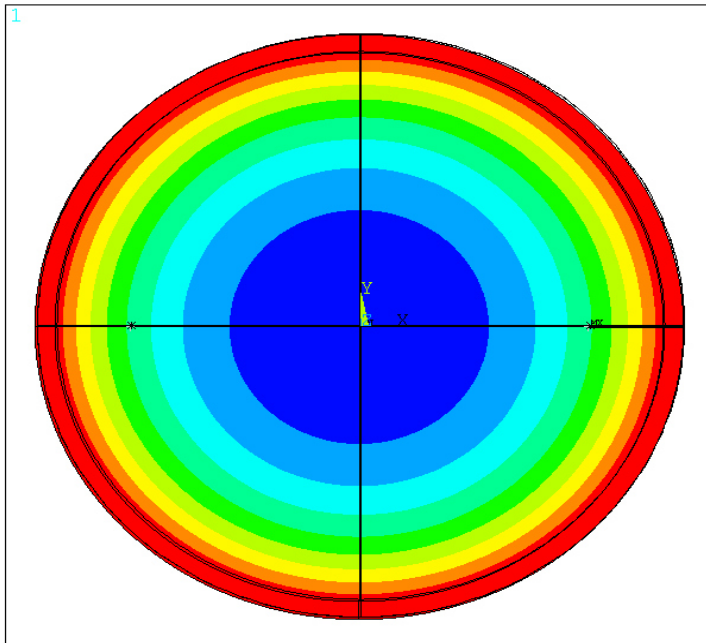
Steel**S355**

ANSYS Release 16.0
PLOT NO. 1
NODAL SOLUTION
STEP=1
SUB =2160
TIME=10800
/EXPANDED
TEMP (AVG)
RSYS=0
PowerGraphics
EFACET=4
AVRES=Mat
SMN =280.724
SMX =1109.74
280.724
372.837
464.95
557.062
649.175
741.288
833.401
925.513
1017.63
1109.74

		Normal	FIRE	
Buckling length	L_{cr}	4500	3150	mm
Buckling Coefficient	L_{cr} / L	1	0,7	
Normal Force	N_d	2161	1405	kN
Bending moment at top	$M_{d,top}$	-304,9	-23,9	kNm
Bending moment at bottom	$M_{d,bot}$	152,4	11,9	kNm
Design compression load	N_{Ed}	2183	1424	kN
Design bending moment	M_{Ed}	304,9	153,5	kNm

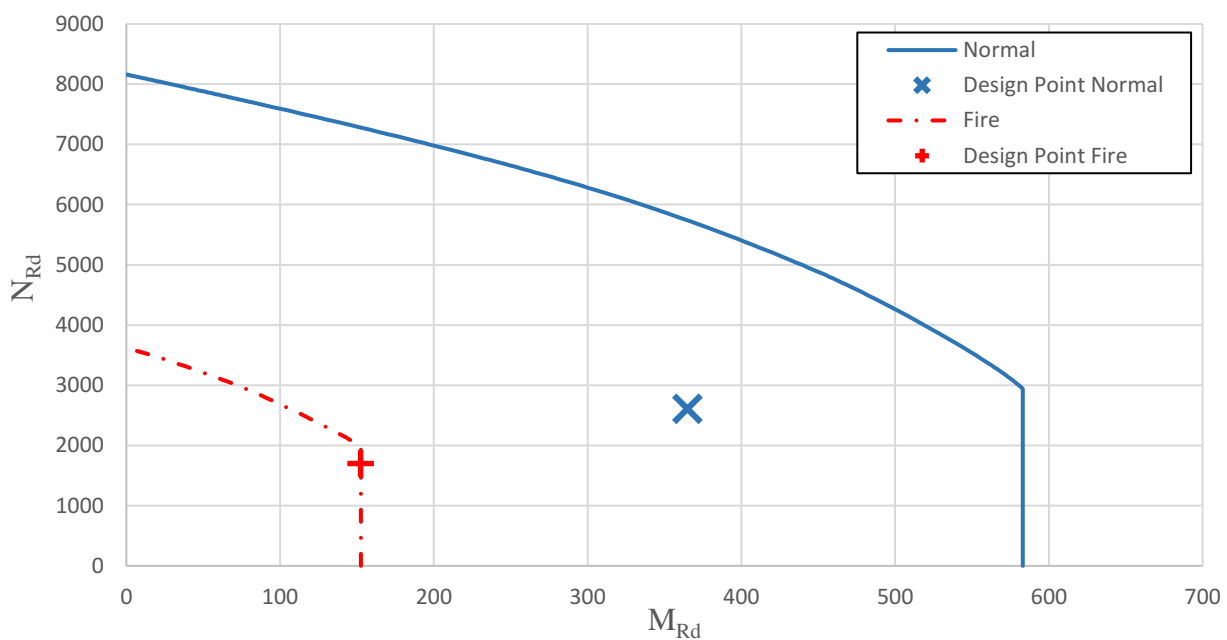

A-INSINÖÖRIT	RAK	Project N:o	Page 46
	Composite column	CHS 406,4x12,5	Date 22.4.2019
	L =4500	Concrete C40/50	REV
	Fire Class R180	B500B, 8T25, c =60	REV DATE

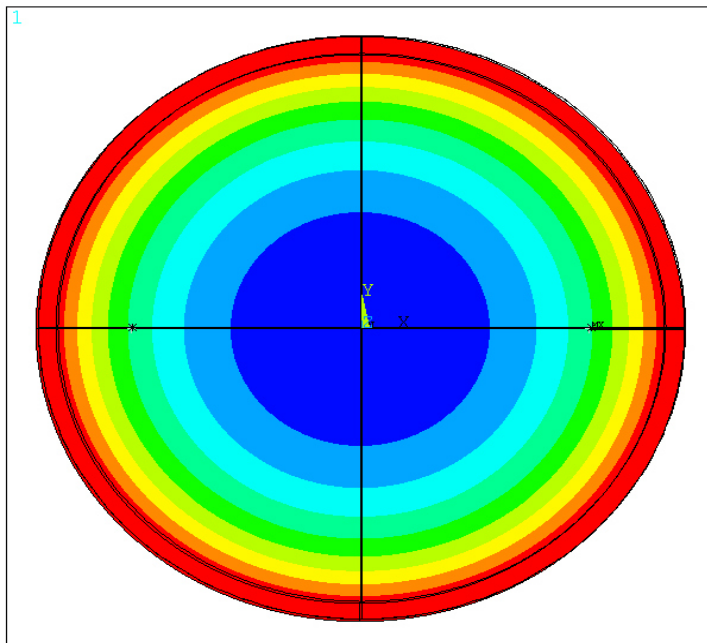
Steel**1.4003**

ANSYS Release 16.0
 PLOT NO. 1
 NODAL SOLUTION
 STEP=1
 SUB =2160
 TIME=10800
 /EXPANDED
 TEMP (AVG)
 RSYS=0
 PowerGraphics
 EFACET=4
 AVRES=Mat
 SMN =271.663
 SMK =1109.74
 271.663
 364.783
 457.902
 551.022
 644.141
 737.261
 830.38
 923.5
 1016.62
 1109.74

		Normal	FIRE	
Buckling length	L_{cr}	4500	3150	mm
Buckling Coefficient	L_{cr} / L	1	0,7	
Normal Force	N_d	2587	1682	kN
Bending moment at top	$M_{d.top}$	-365,0	-35,7	kNm
Bending moment at bottom	$M_{d.bot}$	182,5	17,8	kNm
Design compression load	N_{Ed}	2609	1701	kN
Design bending moment	M_{Ed}	365,0	152,5	kNm

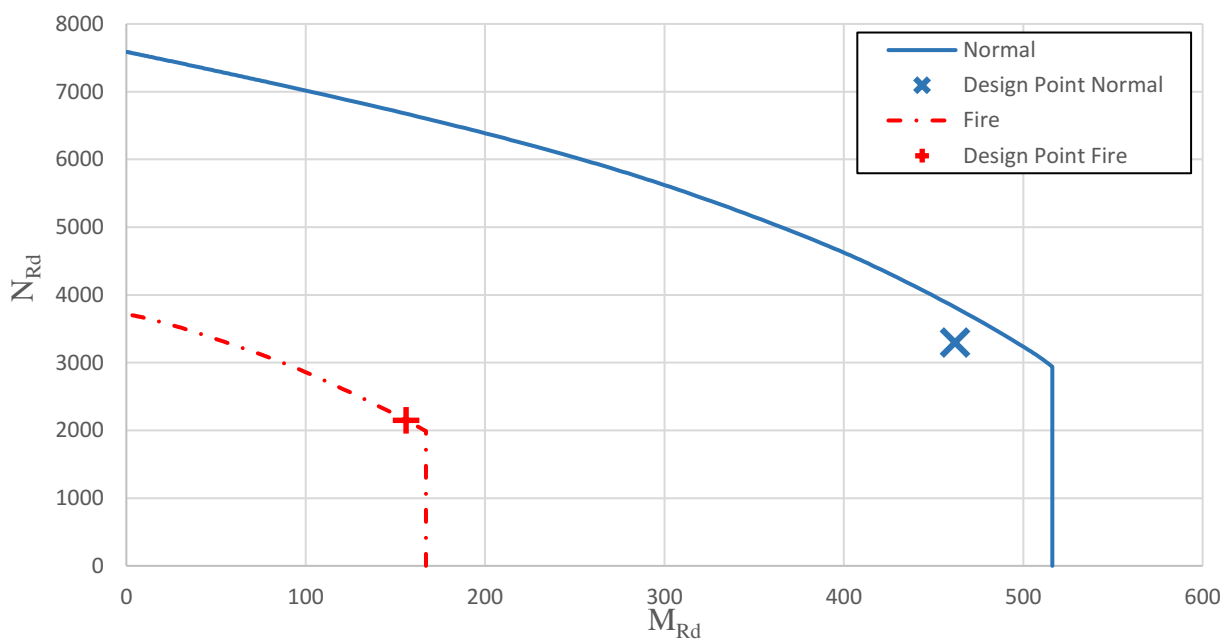

A-INSINÖÖRIT	RAK	Project N:o	Page 47
	Composite column	CHS 406,4x12,5	Date 22.4.2019
	L =4500	Concrete C40/50	REV
	Fire Class R180	B500B, 8T25, c =60	REV DATE

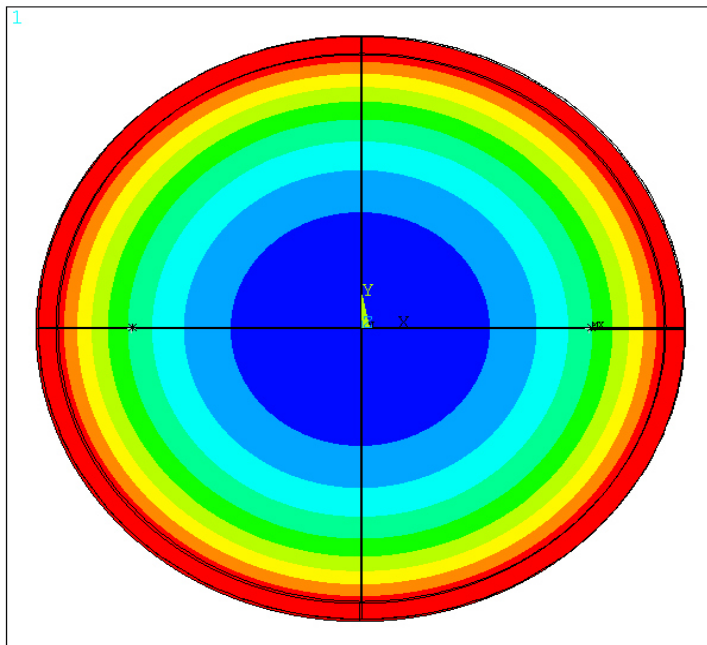
Steel**1.4301**

ANSYS Release 16.0
 PLOT NO. 1
 NODAL SOLUTION
 STEP=1
 SUB =2160
 TIME=10800
 /EXPANDED
 TEMP (AVG)
 RSYS=0
 PowerGraphics
 EFACET=4
 AVRES=Mat
 SMN =271.719
 SMK =1109.74
 271.719
 364.833
 457.946
 551.059
 644.173
 737.286
 830.399
 923.512
 1016.63
 1109.74

		Normal	FIRE	
Buckling length	L_{cr}	4500	3150	mm
Buckling Coefficient	L_{cr} / L	1	0,7	
Normal Force	N_d	3275	2129	kN
Bending moment at top	$M_{d.top}$	-462,0	-78,5	kNm
Bending moment at bottom	$M_{d.bot}$	231,0	39,2	kNm
Design compression load	N_{Ed}	3297	2148	kN
Design bending moment	M_{Ed}	462,0	156,0	kNm

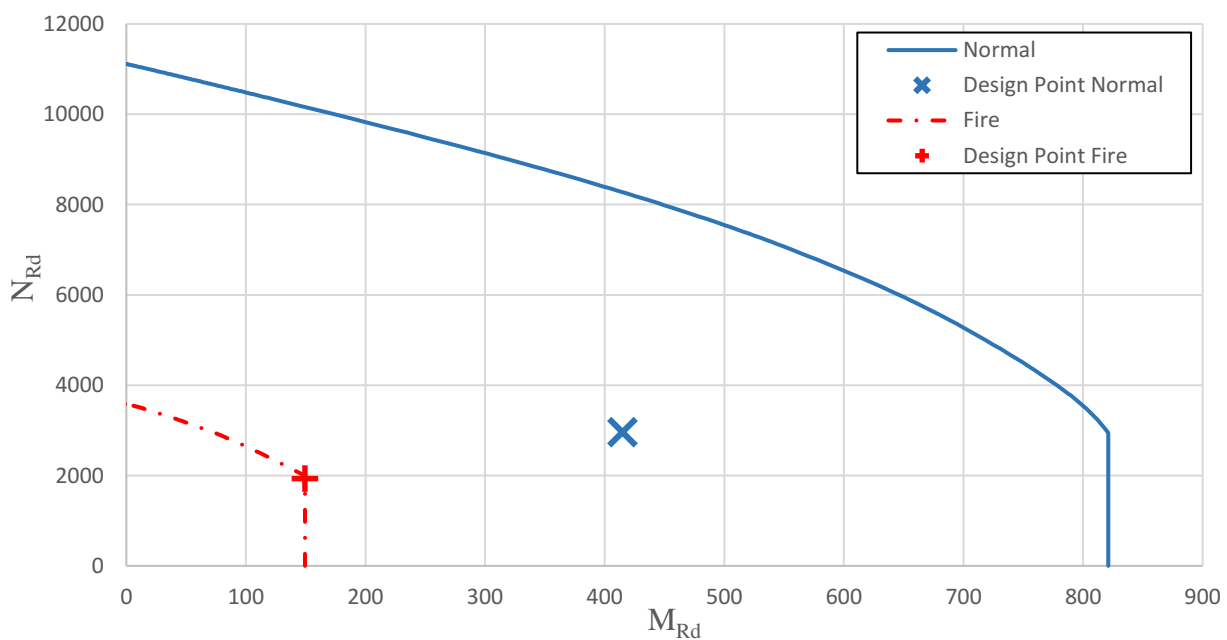

A-INSINÖÖRIT	RAK	Project N:o	Page 48
	Composite column L =4500	CHS 406,4x12,5 Concrete C40/50	Date 22.4.2019
	Fire Class R180	B500B, 8T25, c =60	REV REV DATE

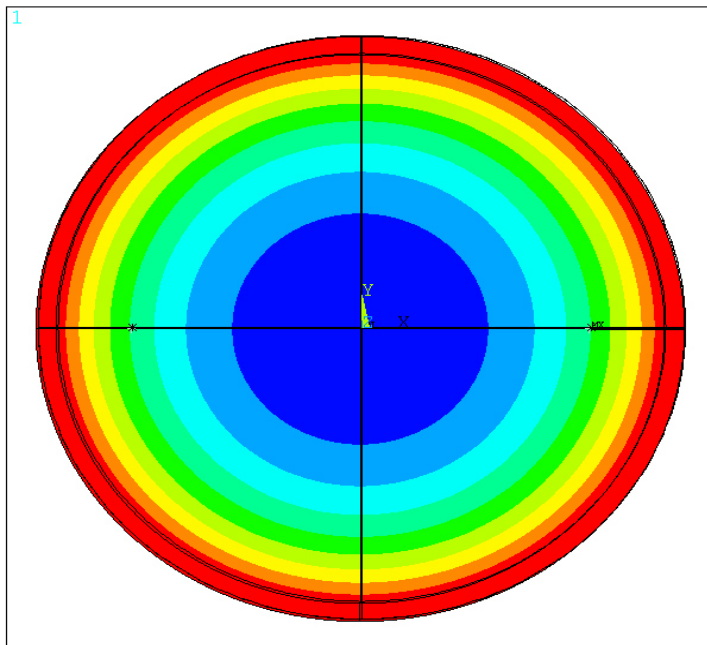
Steel**1.4462**

ANSYS Release 16.0
 PLOT NO. 1
 NODAL SOLUTION
 STEP=1
 SUB =2160
 TIME=10800
 /EXPANDED
 TEMP (AVG)
 RSYS=0
 PowerGraphics
 EFACET=4
 AVRES=Mat
 SMN =271.719
 SMK =1109.74
 271.719
 364.833
 457.946
 551.059
 644.173
 737.286
 830.399
 923.512
 1016.63
 1109.74

		Normal	FIRE	
Buckling length	L_{cr}	4500	3150	mm
Buckling Coefficient	L_{cr} / L	1	0,7	
Normal Force	N_d	2941	1912	kN
Bending moment at top	$M_{d.top}$	-414,9	-56,7	kNm
Bending moment at bottom	$M_{d.bot}$	207,5	28,3	kNm
Design compression load	N_{Ed}	2963	1931	kN
Design bending moment	M_{Ed}	414,9	149,4	kNm

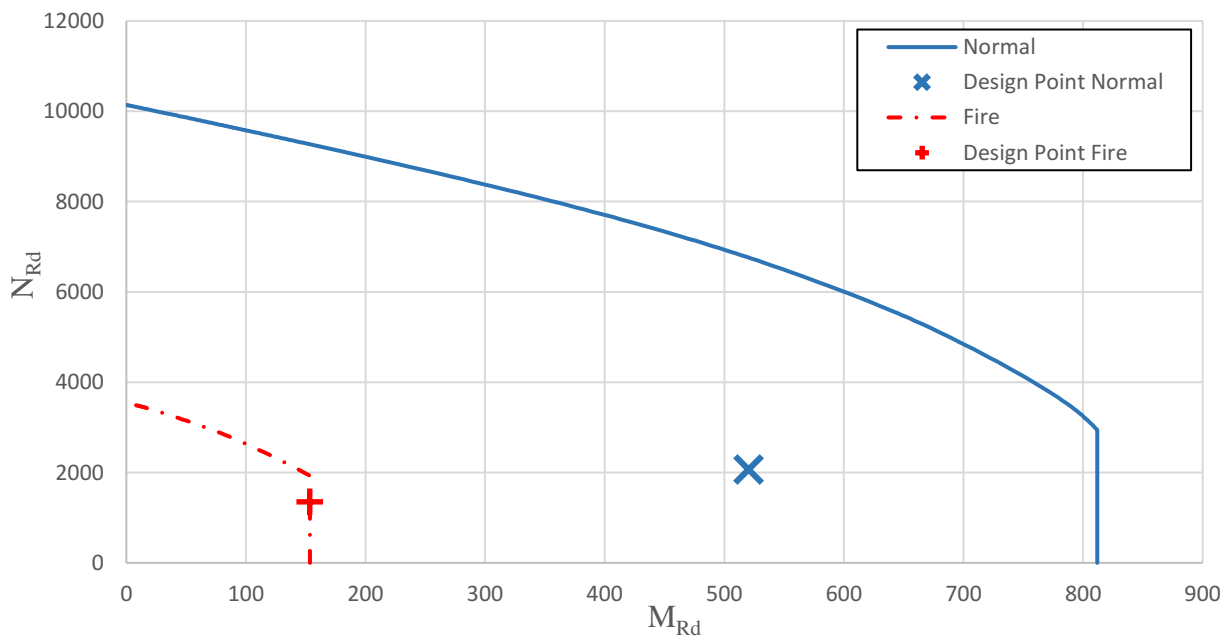

A-INSINÖÖRIT	RAK	Project N:o	Page 49
	Composite column L =4500	CHS 406,4x12,5 Concrete C40/50	Date 22.4.2019
	Fire Class R180	B500B, 8T25, c =60	REV REV DATE

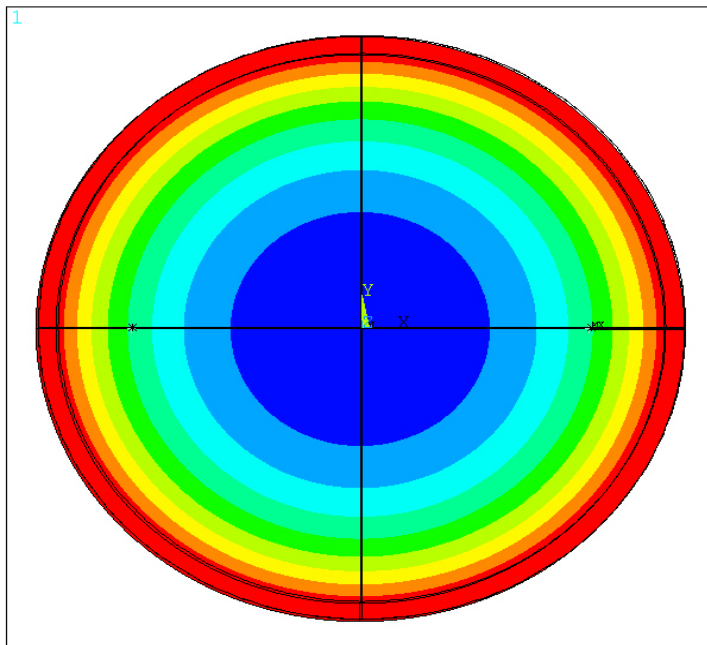
Steel**S355**

ANSYS Release 16.0
 PLOT NO. 1
 NODAL SOLUTION
 STEP=1
 SUB =2160
 TIME=10800
 /EXPANDED
 TEMP (AVG)
 RSYS=0
 PowerGraphics
 EFACET=4
 AVRES=Mat
 SMN =280.724
 SMK =1109.74
 280.724
 372.837
 464.95
 557.062
 649.175
 741.288
 833.401
 925.513
 1017.63
 1109.74

		Normal	FIRE	
Buckling length	L_{cr}	4500	3150	mm
Buckling Coefficient	L_{cr} / L	1	0,7	
Normal Force	N_d	2047	1331	kN
Bending moment at top	$M_{d,top}$	-520,2	-40,7	kNm
Bending moment at bottom	$M_{d,bot}$	260,1	20,4	kNm
Design compression load	N_{Ed}	2069	1350	kN
Design bending moment	M_{Ed}	520,2	153,4	kNm

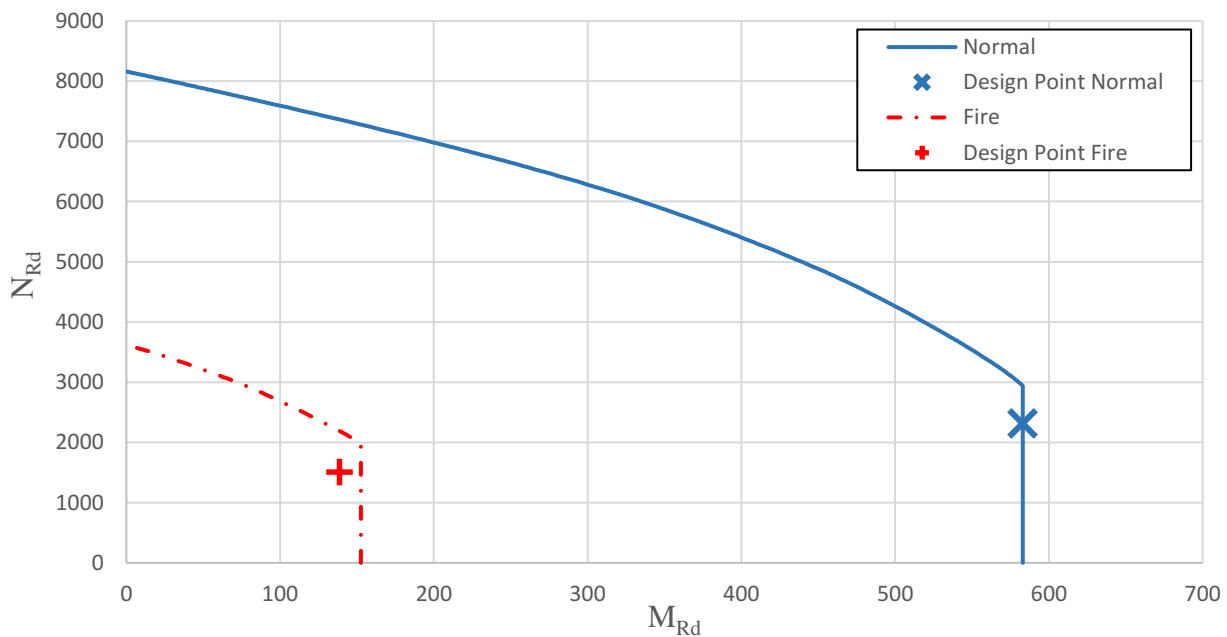

A-INSINÖÖRIT	RAK	Project N:o	Page 50
	Composite column	CHS 406,4x12,5	Date 22.4.2019
	L =4500	Concrete C40/50	REV
	Fire Class R180	B500B, 8T25, c =60	REV DATE

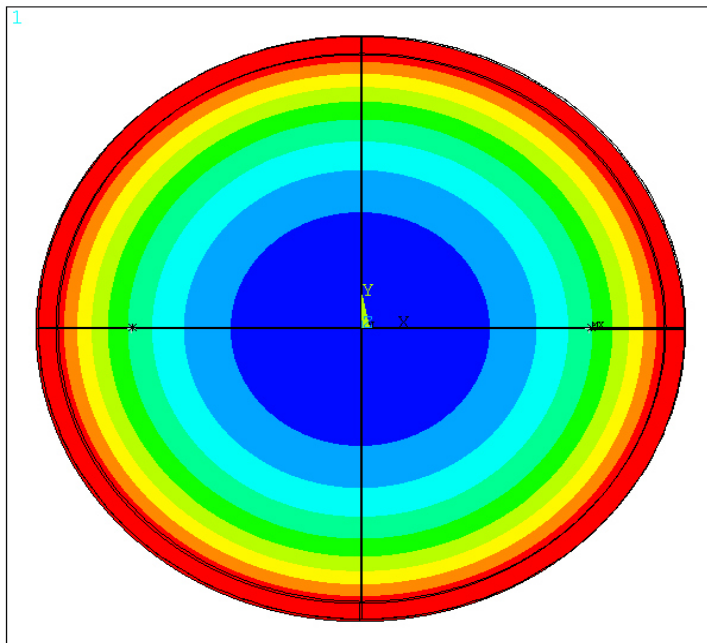
Steel**1.4003**

ANSYS Release 16.0
 PLOT NO. 1
 NODAL SOLUTION
 STEP=1
 SUB =2160
 TIME=10800
 /EXPANDED
 TEMP (AVG)
 RSYS=0
 PowerGraphics
 EFACET=4
 AVRES=Mat
 SMN =271.663
 SMK =1109.74
 271.663
 364.783
 457.902
 551.022
 644.141
 737.261
 830.38
 923.5
 1016.62
 1109.74

		Normal	FIRE	
Buckling length	L_{cr}	4500	3150	mm
Buckling Coefficient	L_{cr} / L	1	0,7	
Normal Force	N_d	2294	1491	kN
Bending moment at top	$M_{d.top}$	-583,0	-57,0	kNm
Bending moment at bottom	$M_{d.bot}$	291,5	28,5	kNm
Design compression load	N_{Ed}	2316	1510	kN
Design bending moment	M_{Ed}	583,0	138,6	kNm

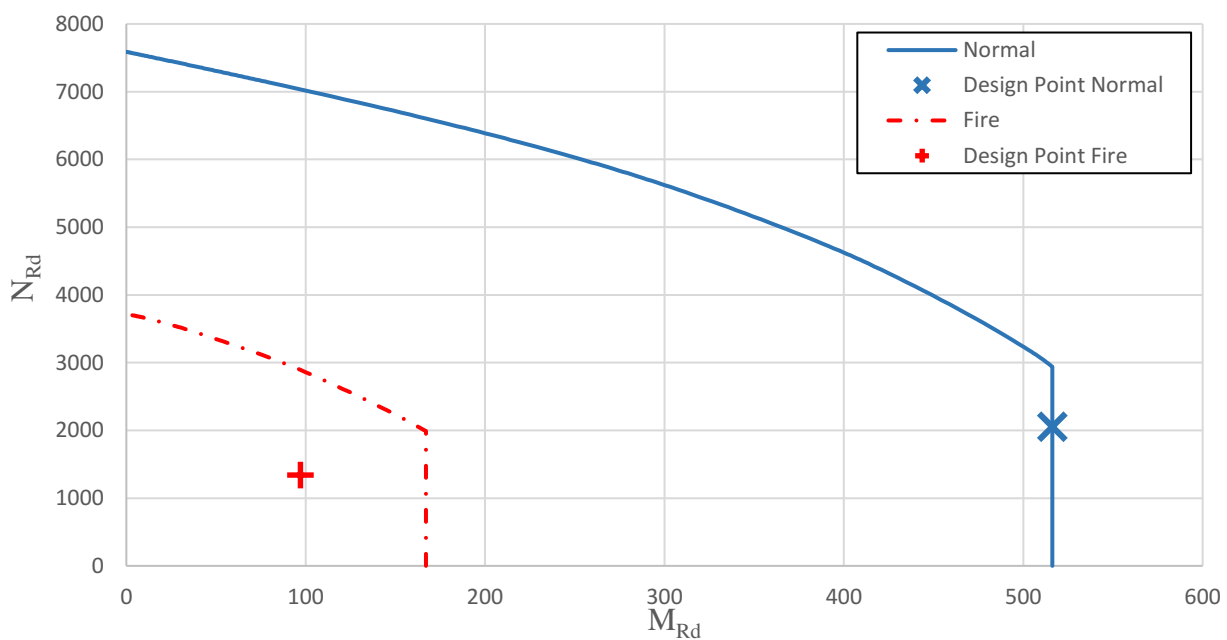

A-INSINÖÖRIT	RAK	Project N:o	Page 51
	Composite column	CHS 406,4x12,5	Date 22.4.2019
	L =4500	Concrete C40/50	REV
	Fire Class R180	B500B, 8T25, c =60	REV DATE

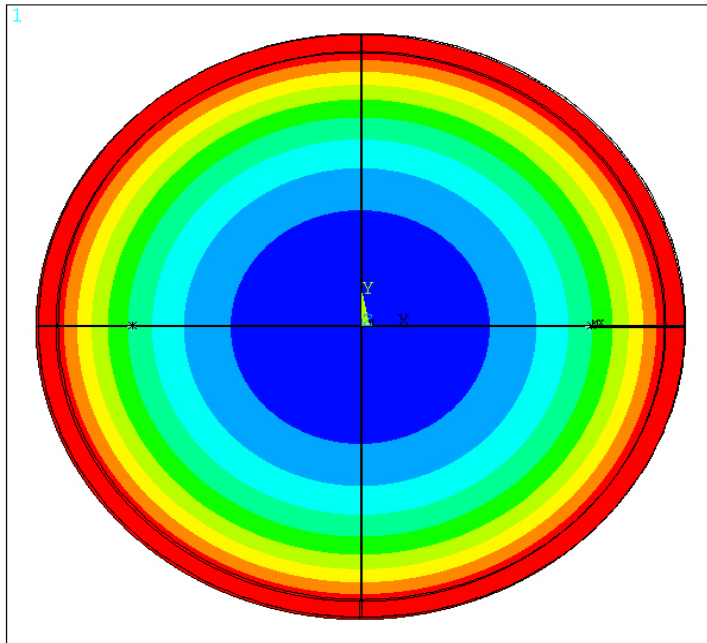
Steel**1.4301**

ANSYS Release 16.0
 PLOT NO. 1
 NODAL SOLUTION
 STEP=1
 SUB =2160
 TIME=10800
 /EXPANDED
 TEMP (AVG)
 RSYS=0
 PowerGraphics
 EFACET=4
 AVRES=Mat
 SMN =271.719
 SMK =1109.74
 271.719
 364.833
 457.946
 551.059
 644.173
 737.286
 830.399
 923.512
 1016.63
 1109.74

		Normal	FIRE	
Buckling length	L_{cr}	4500	3150	mm
Buckling Coefficient	L_{cr} / L	1	0,7	
Normal Force	N_d	2031	1320	kN
Bending moment at top	$M_{d.top}$	-516,1	-87,6	kNm
Bending moment at bottom	$M_{d.bot}$	258,1	43,8	kNm
Design compression load	N_{Ed}	2053	1339	kN
Design bending moment	M_{Ed}	516,1	97,1	kNm

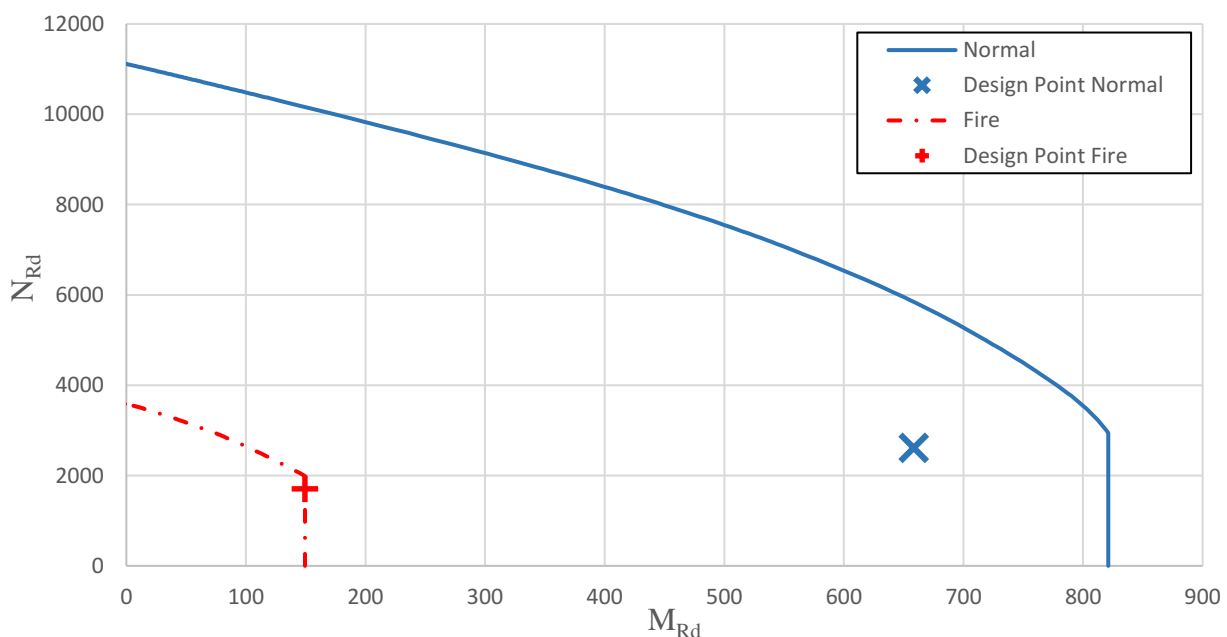

A-INSINÖÖRIT	RAK	Project N:o	Page 52
	Composite column	CHS 406,4x12,5	Date 22.4.2019
	L =4500	Concrete C40/50	REV
	Fire Class R180	B500B, 8T25, c =60	REV DATE

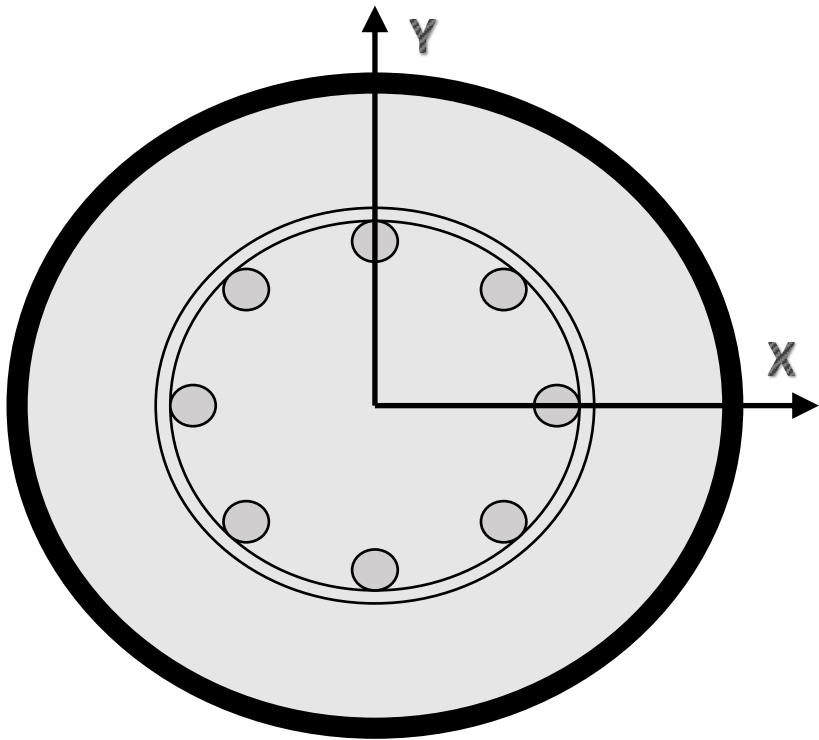
Steel**1.4462**

ANSYS Release 16.0
 PLOT NO. 1
 NODAL SOLUTION
 STEP=1
 SUB =2160
 TIME=10800
 /EXPANDED
 TEMP (AVG)
 RSYS=0
 PowerGraphics
 EFACET=4
 AVRES=Mat
 SMN =271.719
 SMK =1109.74
 271.719
 364.833
 457.946
 551.059
 644.173
 737.286
 830.399
 923.512
 1016.63
 1109.74

		Normal	FIRE	
Buckling length	L_{cr}	4500	3150	mm
Buckling Coefficient	L_{cr} / L	1	0,7	
Normal Force	N_d	2591	1684	kN
Bending moment at top	$M_{d.top}$	-658,5	-90,0	kNm
Bending moment at bottom	$M_{d.bot}$	329,2	45,0	kNm
Design compression load	N_{Ed}	2613	1703	kN
Design bending moment	M_{Ed}	658,5	149,4	kNm

A-INSINÖÖRIT	RAK	Project N:o	Page 53
	Composite column	CHS 406,4x12,5	Date 22.4.2019
	L =4500	Concrete C40/50	REV
	Fire Class R240	B500B, 8T25, c =70	REV DATE

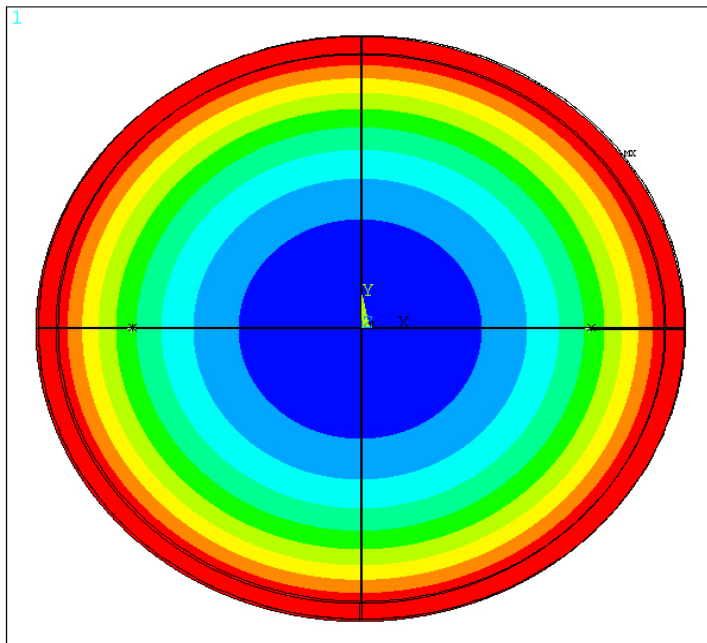

REBAR LOCATION

		X		Y
		[mm]		[mm]
1	±	100,200	±	0,000
2	±	70,852	±	70,852
3	±	0,000	±	100,200

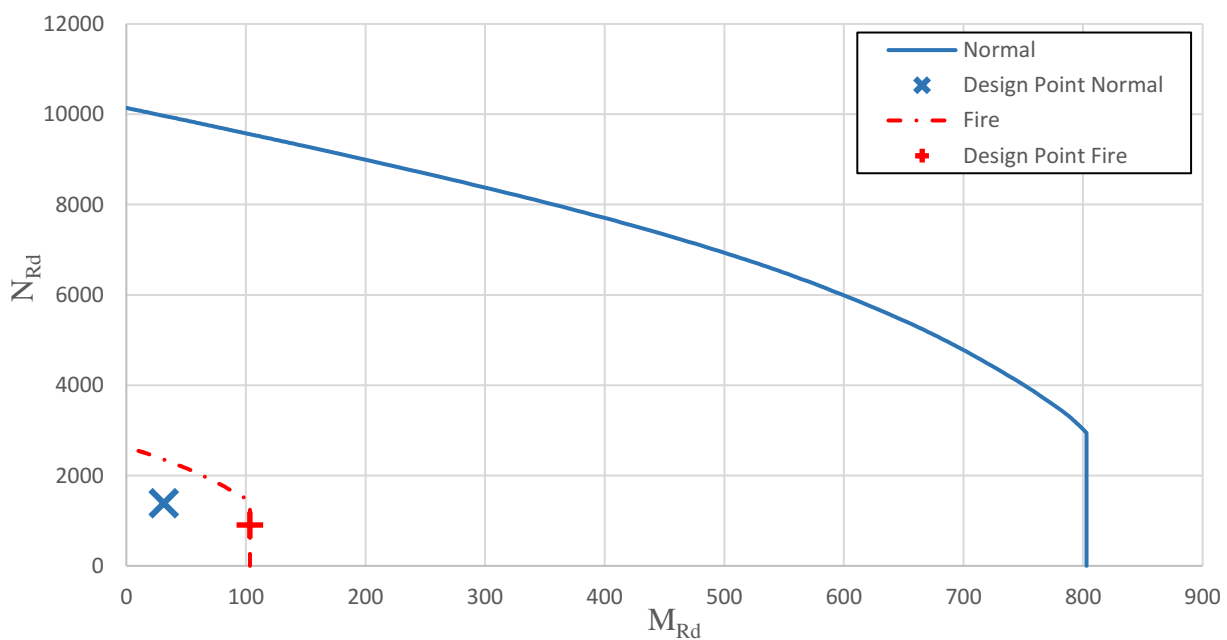
NOTE. Coordinates show positions to two or four bars.

A-INSINÖÖRIT	RAK	Project N:o	Page 54
	Composite column L =4500	CHS 406,4x12,5 Concrete C40/50	Date 22.4.2019
	Fire Class R240	B500B, 8T25, c =70	REV REV DATE

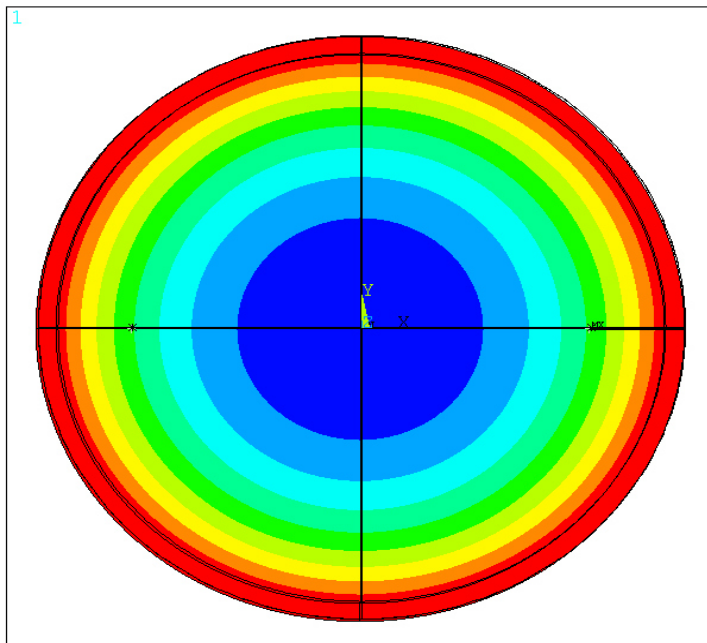
Steel**S355**

ANSYS Release 16.0
 PLOT NO. 1
 NODAL SOLUTION
 STEP=1
 SUB =2880
 TIME=14400
 /EXPANDED
 TEMP (AVG)
 RSYS=0
 PowerGraphics
 EFACET=4
 AVRES=Mat
 SMN =383.634
 SMX =1152.82
 383.634
 469.099
 554.564
 640.028
 725.493
 810.958
 896.423
 981.887
 1067.35
 1152.82

		Normal	FIRE	
Buckling length	L_{cr}	4500	3150	mm
Buckling Coefficient	L_{cr} / L	1	0,7	
Normal Force	N_d	1365	887	kN
Bending moment at top	$M_{d.top}$	0,0	0,0	kNm
Bending moment at bottom	$M_{d.bot}$	0,0	0,0	kNm
Design compression load	N_{Ed}	1387	906	kN
Design bending moment	M_{Ed}	31,2	103,2	kNm

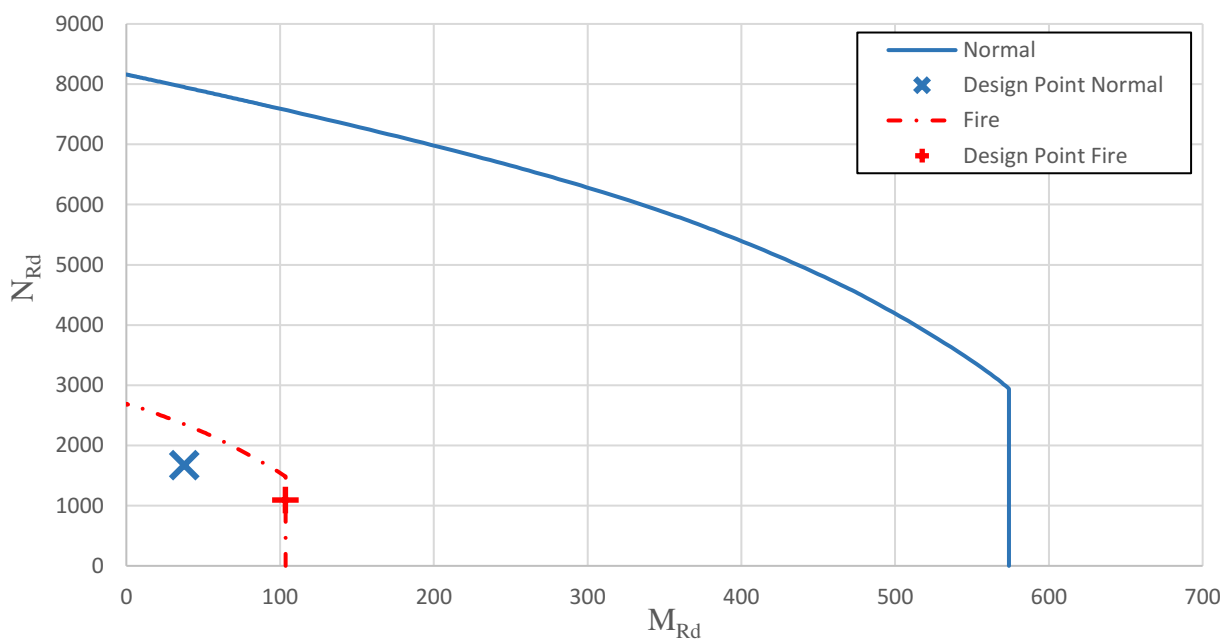

A-INSINÖÖRIT	RAK	Project N:o	Page 55
	Composite column L =4500	CHS 406,4x12,5 Concrete C40/50	Date 22.4.2019
	Fire Class R240	B500B, 8T25, c =70	REV REV DATE

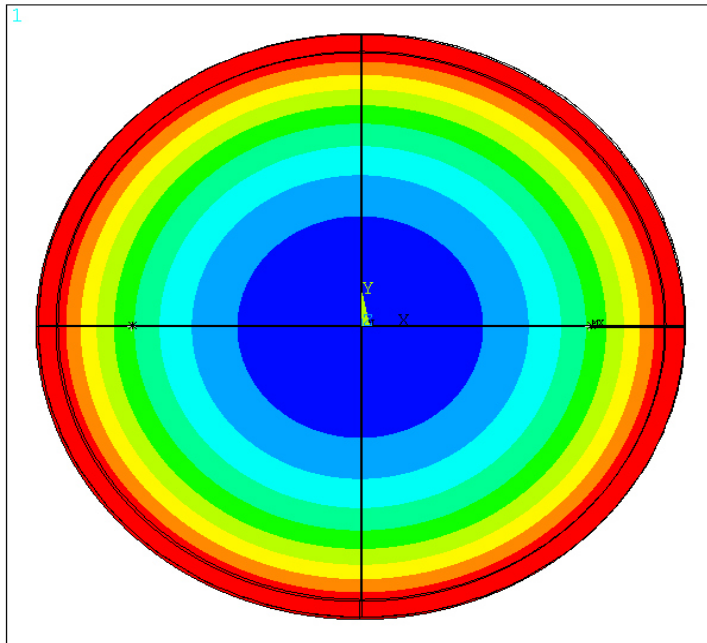
Steel**1.4003**

ANSYS Release 16.0
 PLOT NO. 1
 NODAL SOLUTION
 STEP=1
 SUB =2880
 TIME=14400
 /EXPANDED
 TEMP (AVG)
 RSYS=0
 PowerGraphics
 EFACET=4
 AVRES=Mat
 SMN =374.741
 SMX =1152.82
 374.741
 461.194
 547.647
 634.1
 720.553
 807.006
 893.458
 979.911
 1066.36
 1152.82

		Normal	FIRE	
Buckling length	L_{cr}	4500	3150	mm
Buckling Coefficient	L_{cr} / L	1	0,7	
Normal Force	N_d	1650	1073	kN
Bending moment at top	$M_{d.top}$	0,0	0,0	kNm
Bending moment at bottom	$M_{d.bot}$	0,0	0,0	kNm
Design compression load	N_{Ed}	1672	1092	kN
Design bending moment	M_{Ed}	37,6	103,4	kNm

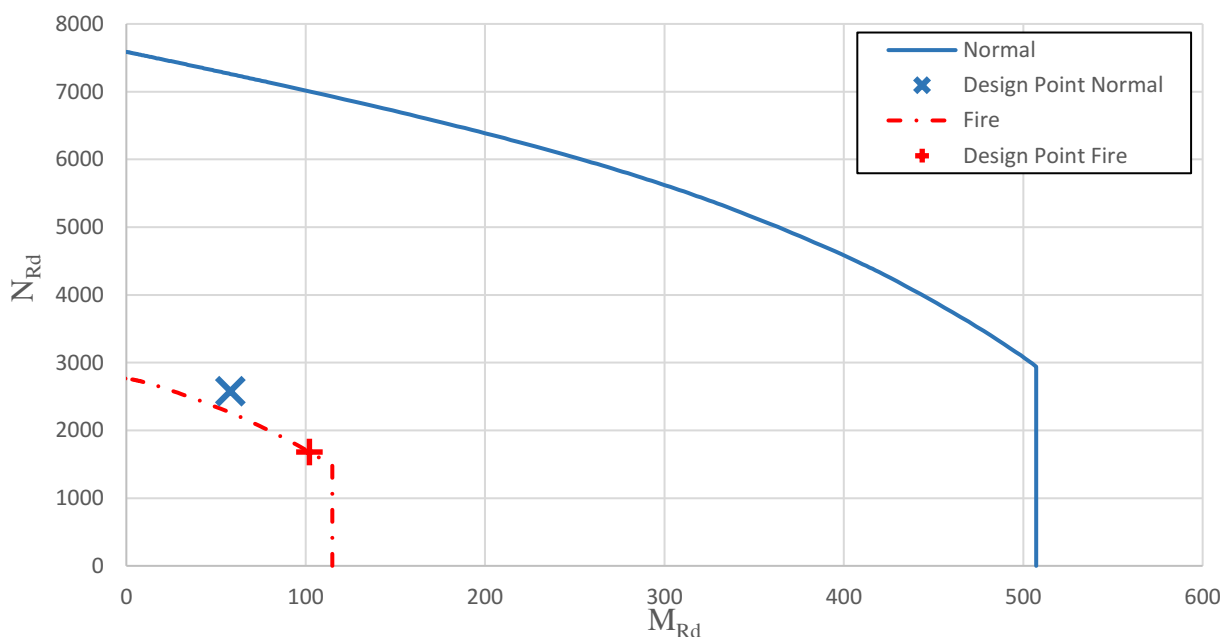

A-INSINÖÖRIT	RAK	Project N:o	Page 56
	Composite column L =4500	CHS 406,4x12,5 Concrete C40/50	Date 22.4.2019
	Fire Class R240	B500B, 8T25, c =70	REV REV DATE

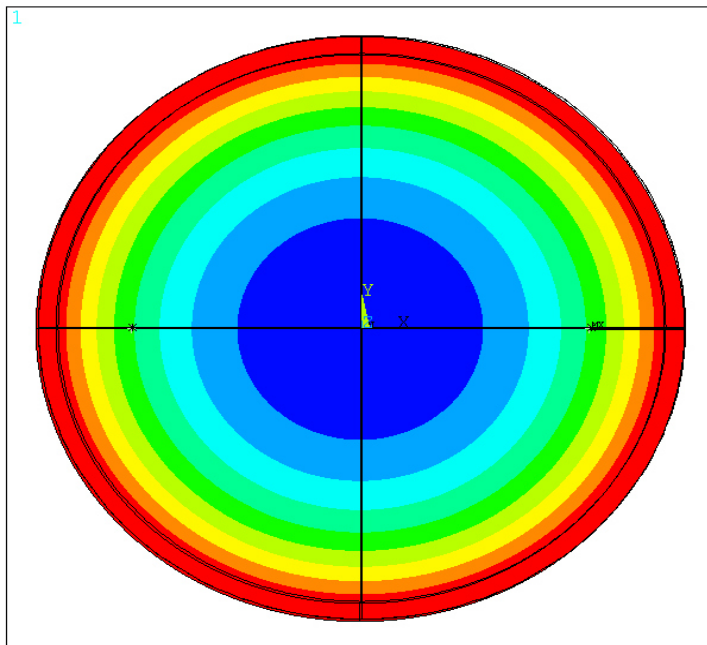
Steel**1.4301**

ANSYS Release 16.0
 PLOT NO. 1
 NODAL SOLUTION
 STEP=1
 SUB =2880
 TIME=14400
 /EXPANDED
 TEMP (AVG)
 RSYS=0
 PowerGraphics
 EFACET=4
 AVRES=Mat
 SMN =374.915
 SMX =1152.82
 374.915
 461.348
 547.782
 634.216
 720.649
 807.083
 893.516
 979.95
 1066.38
 1152.82

		Normal	FIRE	
Buckling length	L_{cr}	4500	3150	mm
Buckling Coefficient	L_{cr} / L	1	0,7	
Normal Force	N_d	2558	1663	kN
Bending moment at top	$M_{d.top}$	0,0	0,0	kNm
Bending moment at bottom	$M_{d.bot}$	0,0	0,0	kNm
Design compression load	N_{Ed}	2580	1682	kN
Design bending moment	M_{Ed}	58,1	102,1	kNm

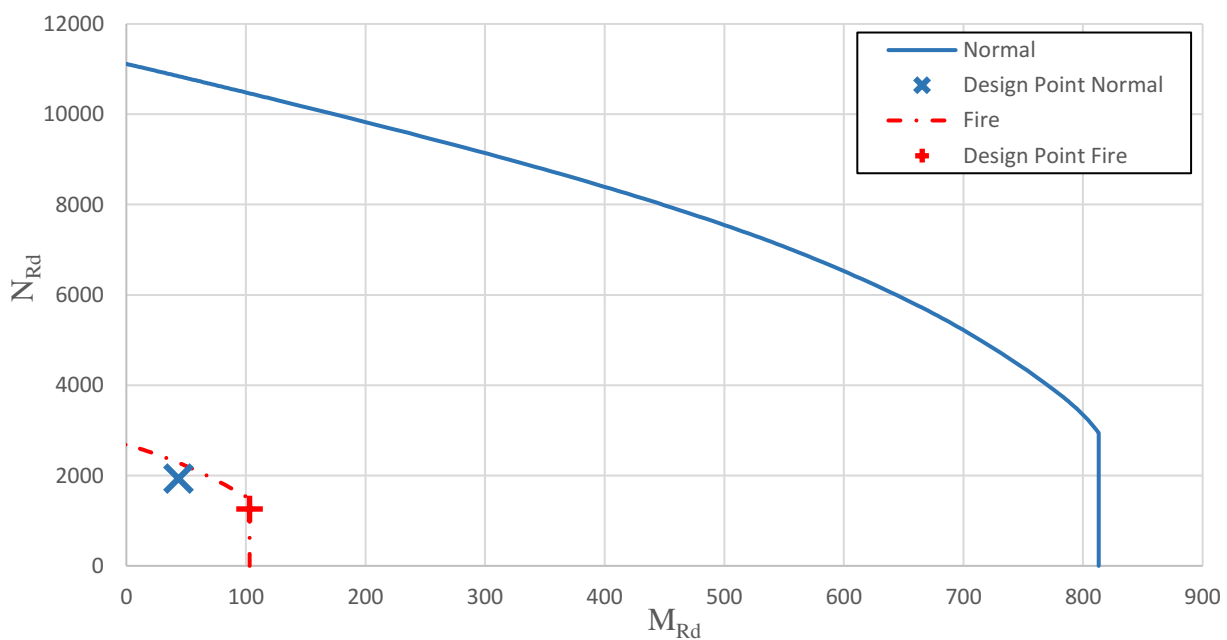
A-INSINÖÖRIT	RAK	Project N:o	Page 57
	Composite column	CHS 406,4x12,5	Date 22.4.2019
	L =4500	Concrete C40/50	REV
	Fire Class R240	B500B, 8T25, c =70	REV DATE

Steel**1.4462**

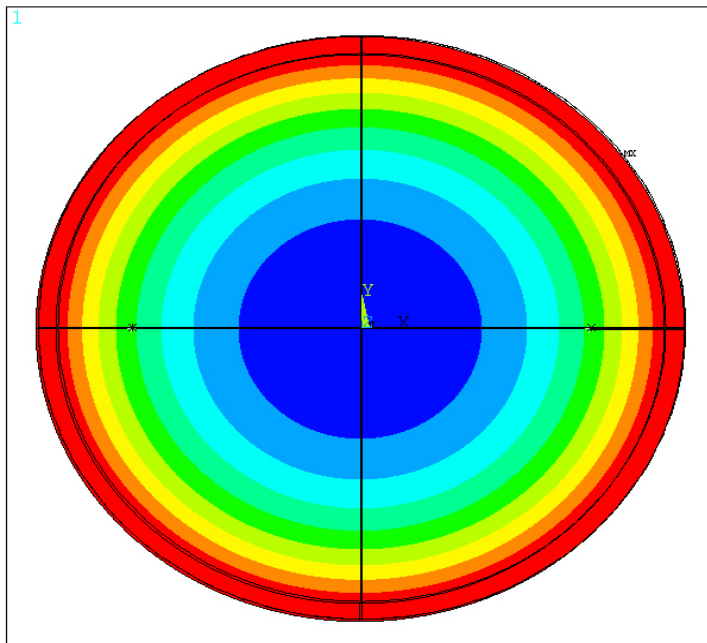
ANSYS Release 16.0
 PLOT NO. 1
 NODAL SOLUTION
 STEP=1
 SUB =2880
 TIME=14400
 /EXPANDED
 TEMP (AVG)
 RSYS=0
 PowerGraphics
 EFACET=4
 AVRES=Mat
 SMN =374.915
 SMX =1152.82

374.915
461.348
547.782
634.216
720.649
807.083
893.516
979.95
1066.38
1152.82

		Normal	FIRE	
Buckling length	L_{cr}	4500	3150	mm
Buckling Coefficient	L_{cr} / L	1	0,7	
Normal Force	N_d	1911	1242	kN
Bending moment at top	$M_{d.top}$	0,0	0,0	kNm
Bending moment at bottom	$M_{d.bot}$	0,0	0,0	kNm
Design compression load	N_{Ed}	1933	1261	kN
Design bending moment	M_{Ed}	43,5	103,1	kNm

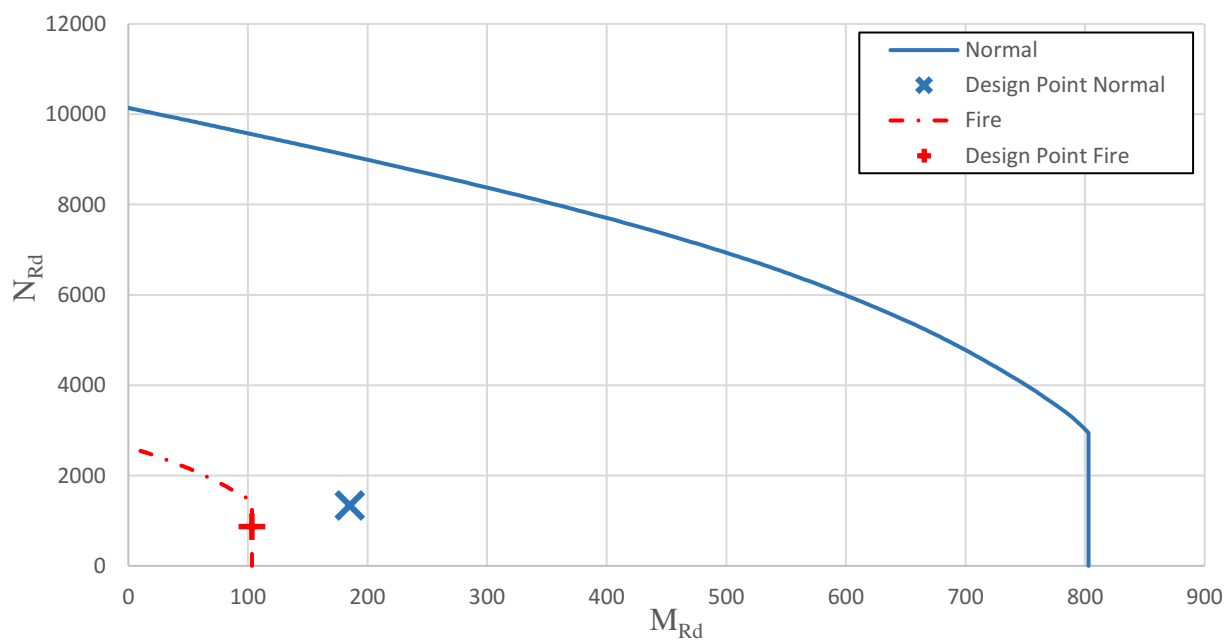

A-INSINÖÖRIT	RAK	Project N:o	Page 58
	Composite column	CHS 406,4x12,5	Date 22.4.2019
	L =4500	Concrete C40/50	REV
	Fire Class R240	B500B, 8T25, c =70	REV DATE

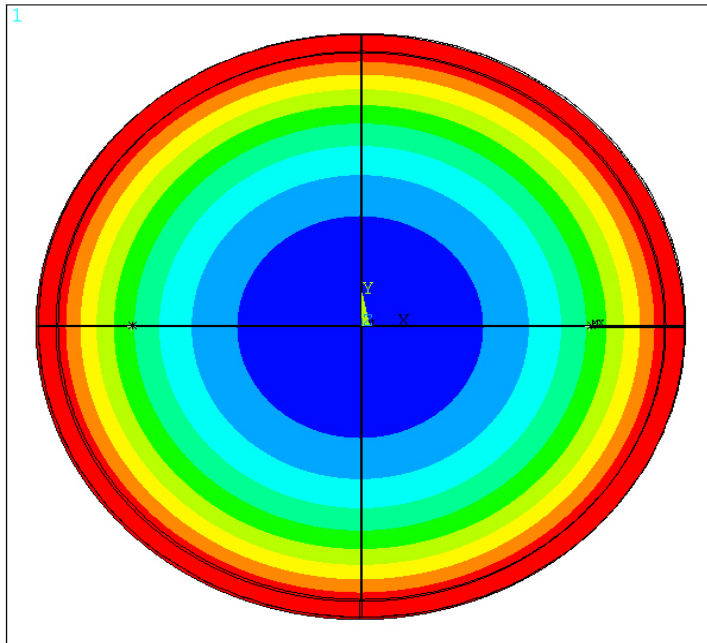
Steel**S355**

ANSYS Release 16.0
 PLOT NO. 1
 NODAL SOLUTION
 STEP=1
 SUB =2880
 TIME=14400
 /EXPANDED
 TEMP (AVG)
 RSYS=0
 PowerGraphics
 EFACET=4
 AVRES=Mat
 SMN =383.634
 SMK =1152.82
 383.634
 469.099
 554.564
 640.028
 725.493
 810.958
 896.423
 981.887
 1067.35
 1152.82

		Normal	FIRE	
Buckling length	L_{cr}	4500	3150	mm
Buckling Coefficient	L_{cr} / L	1	0,7	
Normal Force	N_d	1313	853	kN
Bending moment at top	$M_{d.top}$	-185,2	-8,8	kNm
Bending moment at bottom	$M_{d.bot}$	92,6	4,4	kNm
Design compression load	N_{Ed}	1335	873	kN
Design bending moment	M_{Ed}	185,2	103,4	kNm

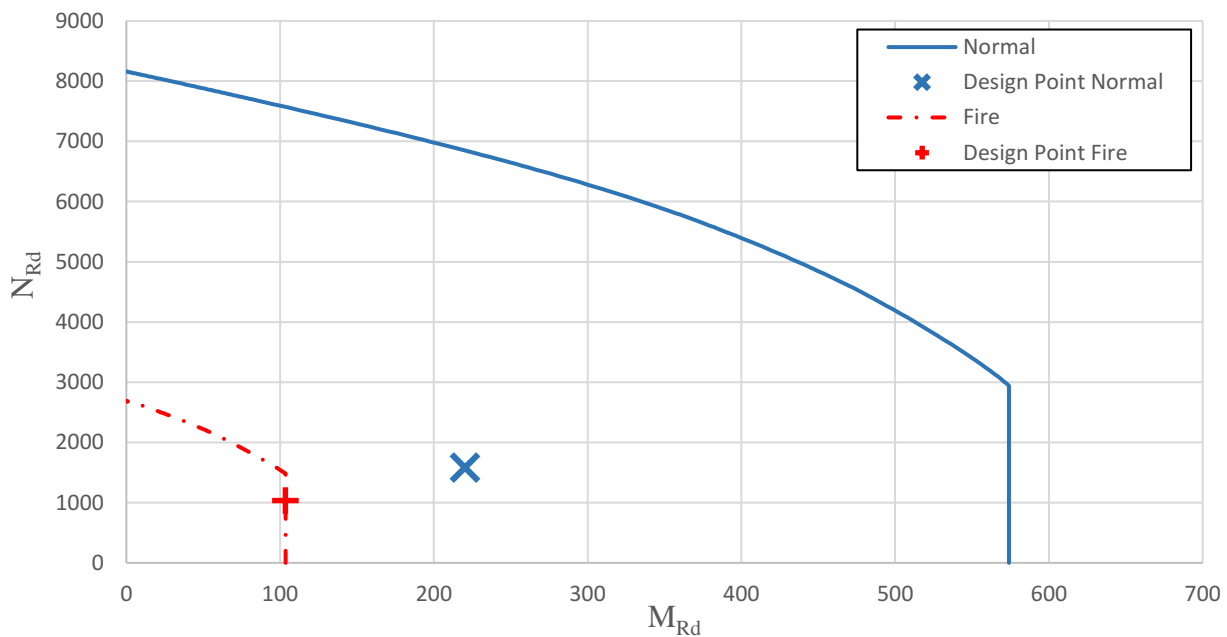

A-INSINÖÖRIT	RAK	Project N:o	Page 59
	Composite column L =4500	CHS 406,4x12,5 Concrete C40/50	Date 22.4.2019
	Fire Class R240	B500B, 8T25, c =70	REV REV DATE

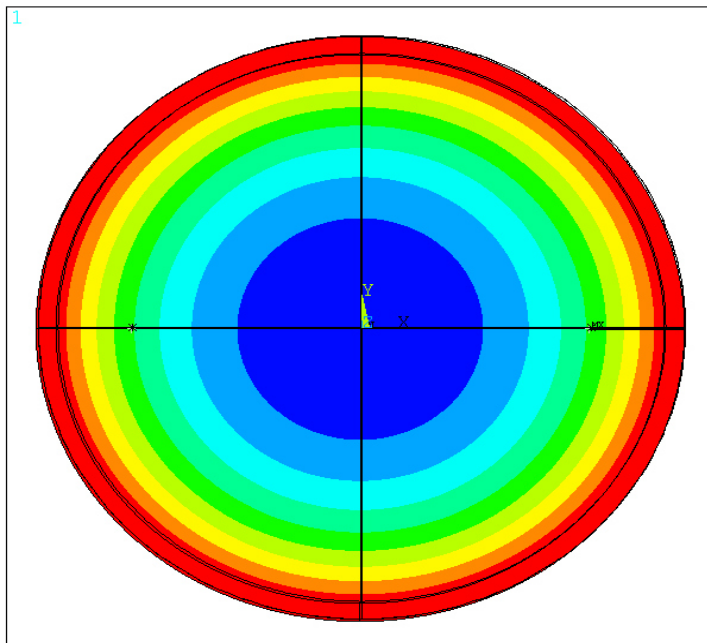
Steel**1.4003**

ANSYS Release 16.0
 PLOT NO. 1
 NODAL SOLUTION
 STEP=1
 SUB =2880
 TIME=14400
 /EXPANDED
 TEMP (AVG)
 RSYS=0
 PowerGraphics
 EFACET=4
 AVRES=Mat
 SMN =374.741
 SMX =1152.82
 374.741
 461.194
 547.647
 634.1
 720.553
 807.006
 893.458
 979.911
 1066.36
 1152.82

		Normal	FIRE	
Buckling length	L_{cr}	4500	3150	mm
Buckling Coefficient	L_{cr} / L	1	0,7	
Normal Force	N_d	1561	1015	kN
Bending moment at top	$M_{d.top}$	-220,2	-12,5	kNm
Bending moment at bottom	$M_{d.bot}$	110,1	6,3	kNm
Design compression load	N_{Ed}	1583	1034	kN
Design bending moment	M_{Ed}	220,2	103,5	kNm

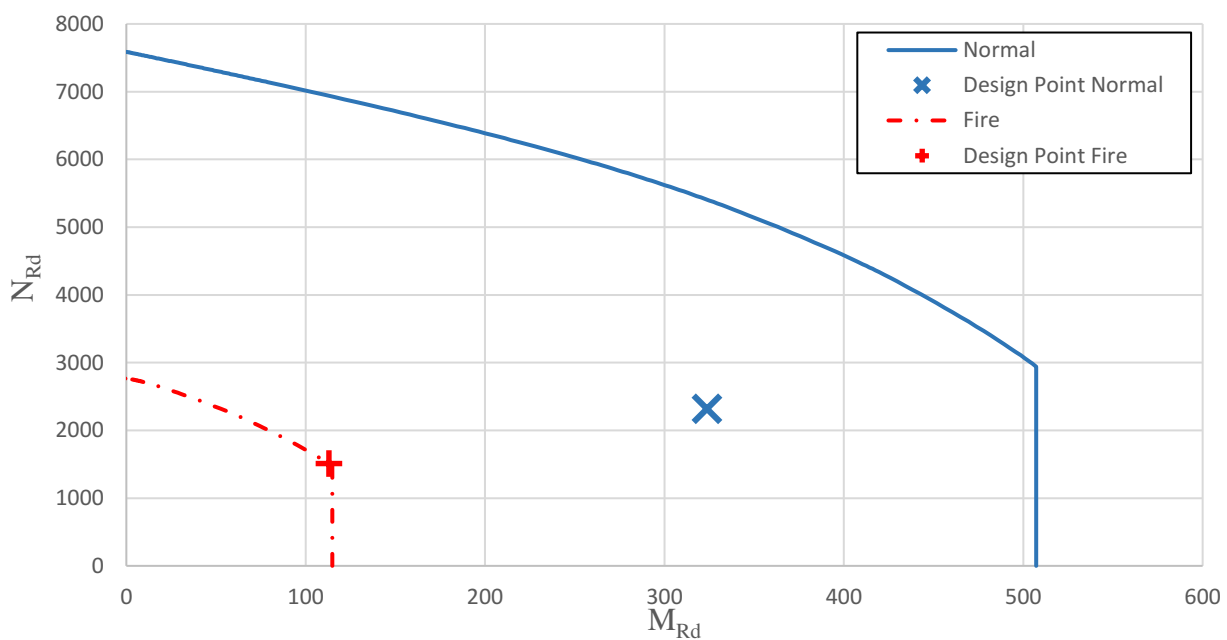
A-INSINÖÖRIT	RAK	Project N:o	Page 60
	Composite column L =4500	CHS 406,4x12,5 Concrete C40/50	Date 22.4.2019
	Fire Class R240	B500B, 8T25, c =70	REV REV DATE

Steel**1.4301**

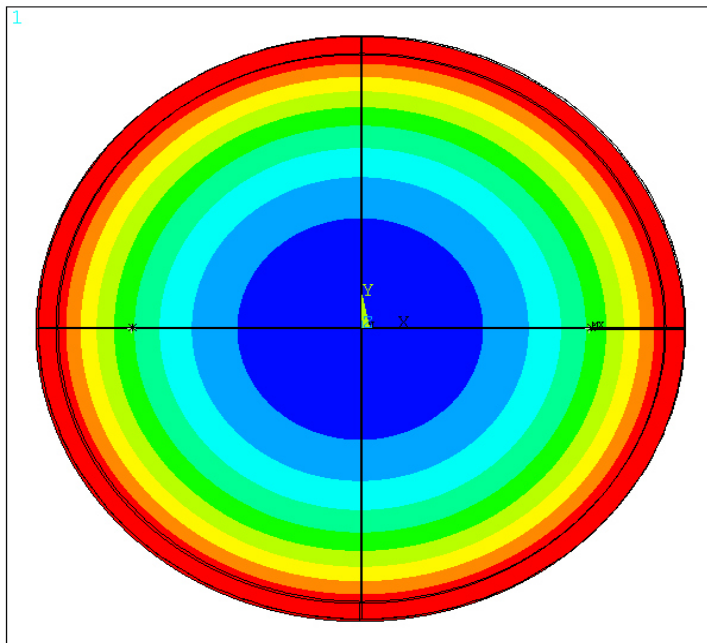
ANSYS Release 16.0
 PLOT NO. 1
 NODAL SOLUTION
 STEP=1
 SUB =2880
 TIME=14400
 /EXPANDED
 TEMP (AVG)
 RSYS=0
 PowerGraphics
 EFACET=4
 AVRES=Mat
 SMN =374.915
 SMX =1152.82

374.915
461.348
547.782
634.216
720.649
807.083
893.516
979.95
1066.38
1152.82

		Normal	FIRE	
Buckling length	L_{cr}	4500	3150	mm
Buckling Coefficient	L_{cr} / L	1	0,7	
Normal Force	N_d	2295	1492	kN
Bending moment at top	$M_{d.top}$	-323,8	-34,4	kNm
Bending moment at bottom	$M_{d.bot}$	161,9	17,2	kNm
Design compression load	N_{Ed}	2317	1511	kN
Design bending moment	M_{Ed}	323,8	113,0	kNm

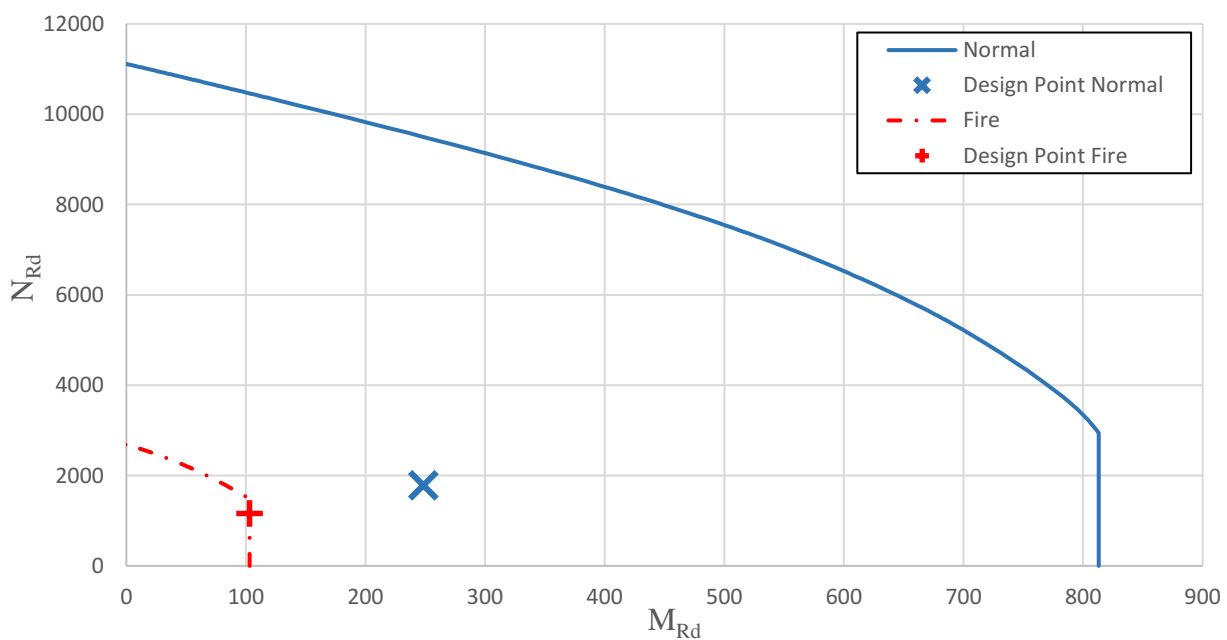
A-INSINÖÖRIT	RAK	Project N:o	Page 61
	Composite column	CHS 406,4x12,5	Date 22.4.2019
	L =4500	Concrete C40/50	REV
	Fire Class R240	B500B, 8T25, c =70	REV DATE

Steel**1.4462**

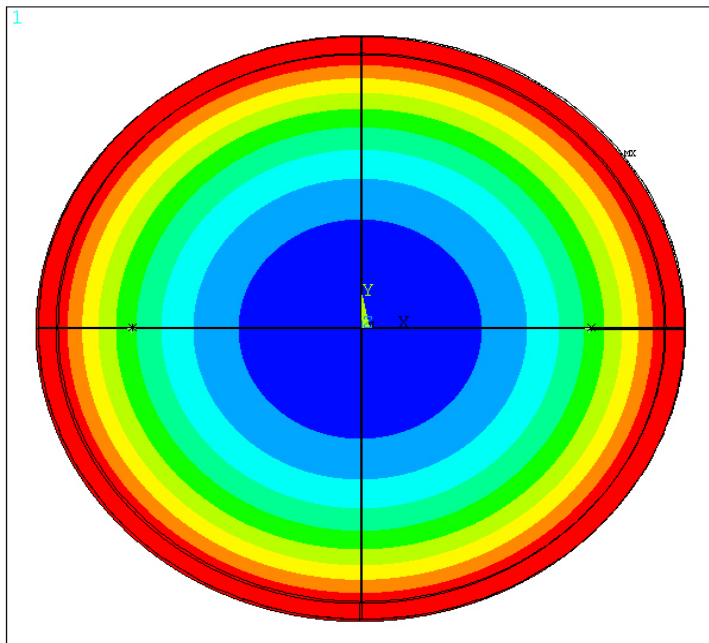
ANSYS Release 16.0
 PLOT NO. 1
 NODAL SOLUTION
 STEP=1
 SUB =2880
 TIME=14400
 /EXPANDED
 TEMP (AVG)
 RSYS=0
 PowerGraphics
 EFACET=4
 AVRES=Mat
 SMN =374.915
 SMX =1152.82

374.915
461.348
547.782
634.216
720.649
807.083
893.516
979.95
1066.38
1152.82

		Normal	FIRE	
Buckling length	L_{cr}	4500	3150	mm
Buckling Coefficient	L_{cr} / L	1	0,7	
Normal Force	N_d	1761	1145	kN
Bending moment at top	$M_{d,top}$	-248,4	-18,0	kNm
Bending moment at bottom	$M_{d,bot}$	124,2	9,0	kNm
Design compression load	N_{Ed}	1783	1164	kN
Design bending moment	M_{Ed}	248,4	102,9	kNm

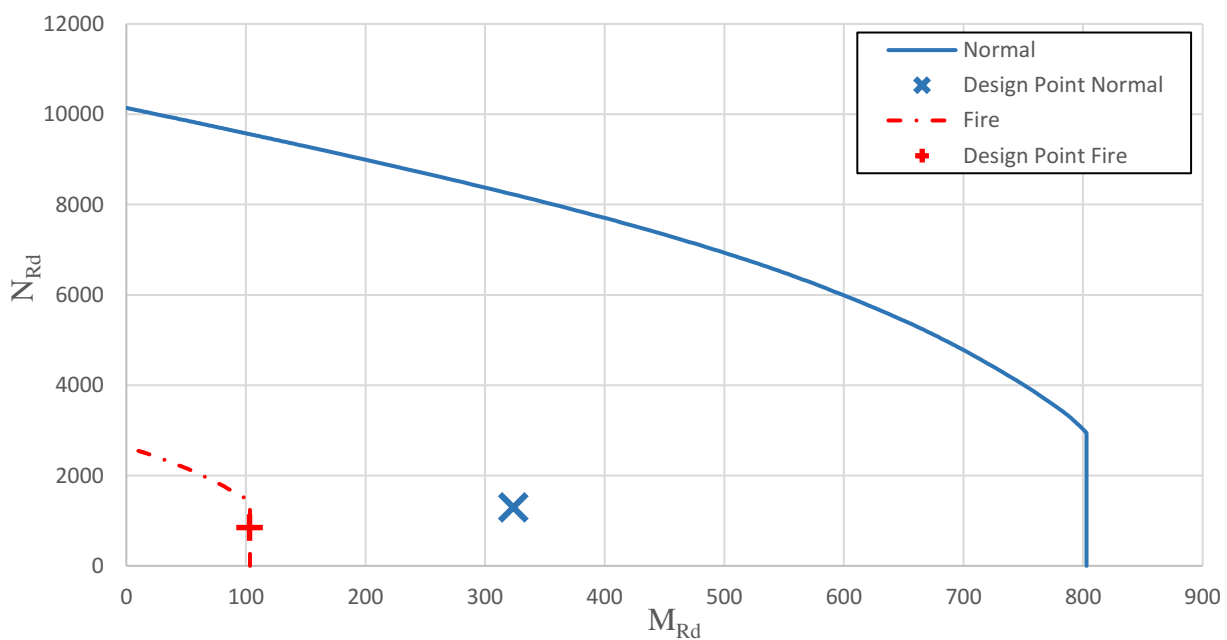

A-INSINÖÖRIT	RAK	Project N:o	Page 62
	Composite column	CHS 406,4x12,5	Date 22.4.2019
	L =4500	Concrete C40/50	REV
	Fire Class R240	B500B, 8T25, c =70	REV DATE

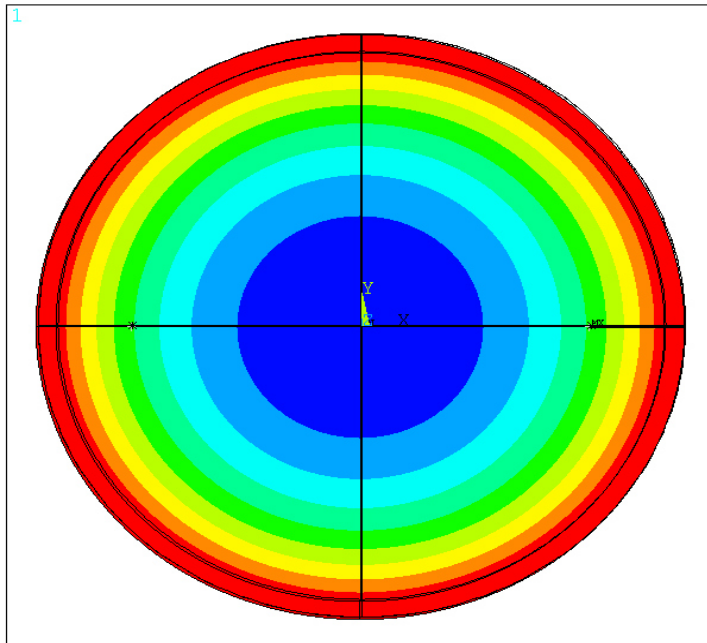
Steel**S355**

ANSYS Release 16.0
 PLOT NO. 1
 NODAL SOLUTION
 STEP=1
 SUB =2880
 TIME=14400
 /EXPANDED
 TEMP (AVG)
 RSYS=0
 PowerGraphics
 EFACET=4
 AVRES=Mat
 SMN =383.634
 SMK =1152.82
 383.634
 469.099
 554.564
 640.028
 725.493
 810.958
 896.423
 981.887
 1067.35
 1152.82

		Normal	FIRE	
Buckling length	L_{cr}	4500	3150	mm
Buckling Coefficient	L_{cr} / L	1	0,7	
Normal Force	N_d	1273	827	kN
Bending moment at top	$M_{d.top}$	-323,5	-15,4	kNm
Bending moment at bottom	$M_{d.bot}$	161,8	7,7	kNm
Design compression load	N_{Ed}	1295	847	kN
Design bending moment	M_{Ed}	323,5	103,1	kNm

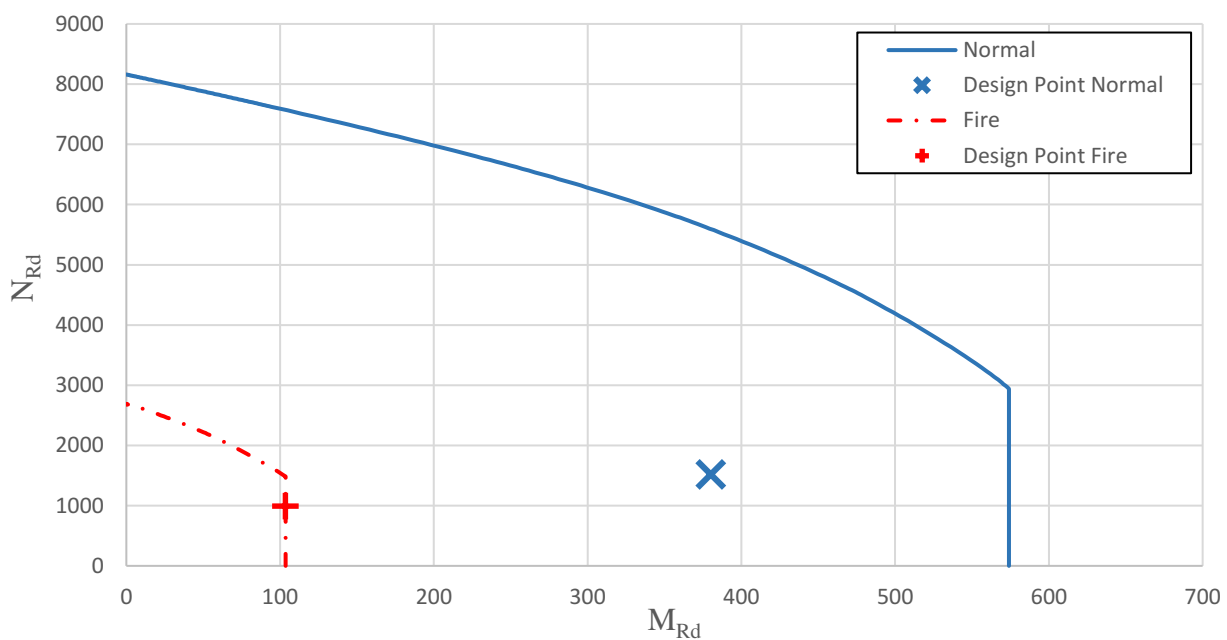
A-INSINÖÖRIT	RAK	Project N:o	Page 63
	Composite column	CHS 406,4x12,5	Date 22.4.2019
	L =4500	Concrete C40/50	REV
	Fire Class R240	B500B, 8T25, c =70	REV DATE

Steel**1.4003**

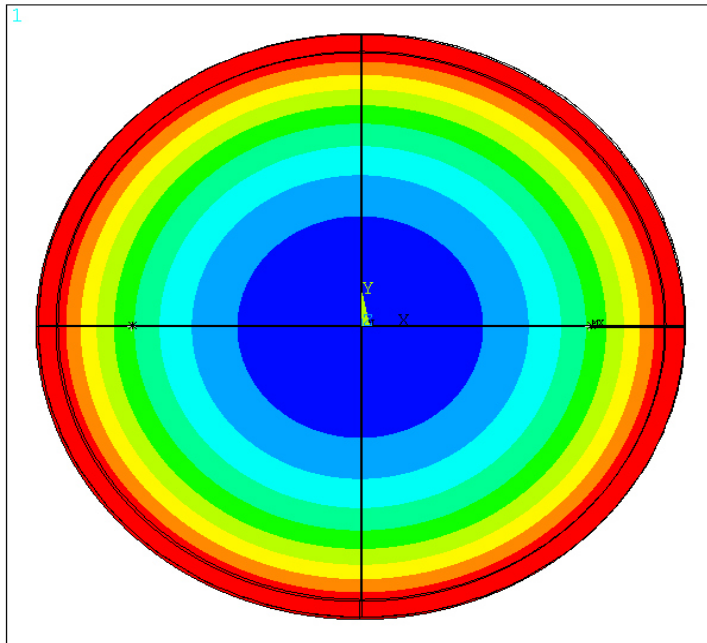
ANSYS Release 16.0
 PLOT NO. 1
 NODAL SOLUTION
 STEP=1
 SUB =2880
 TIME=14400
 /EXPANDED
 TEMP (AVG)
 RSYS=0
 PowerGraphics
 EFACET=4
 AVRES=Mat
 SMN =374.741
 SMX =1152.82

374.741
461.194
547.647
634.1
720.553
807.006
893.458
979.911
1066.36
1152.82

		Normal	FIRE	
Buckling length	L_{cr}	4500	3150	mm
Buckling Coefficient	L_{cr} / L	1	0,7	
Normal Force	N_d	1496	972	kN
Bending moment at top	$M_{d,top}$	-380,2	-21,6	kNm
Bending moment at bottom	$M_{d,bot}$	190,1	10,8	kNm
Design compression load	N_{Ed}	1518	992	kN
Design bending moment	M_{Ed}	380,2	103,5	kNm

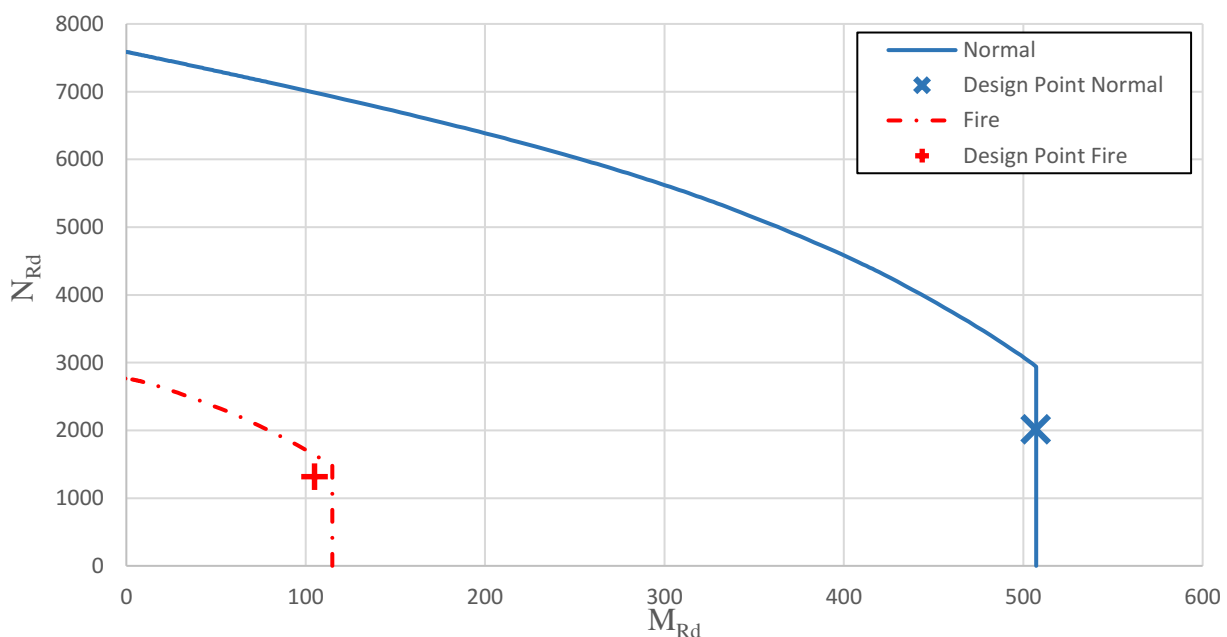

A-INSINÖÖRIT	RAK	Project N:o	Page 64
	Composite column L =4500	CHS 406,4x12,5 Concrete C40/50	Date 22.4.2019
	Fire Class R240	B500B, 8T25, c =70	REV REV DATE

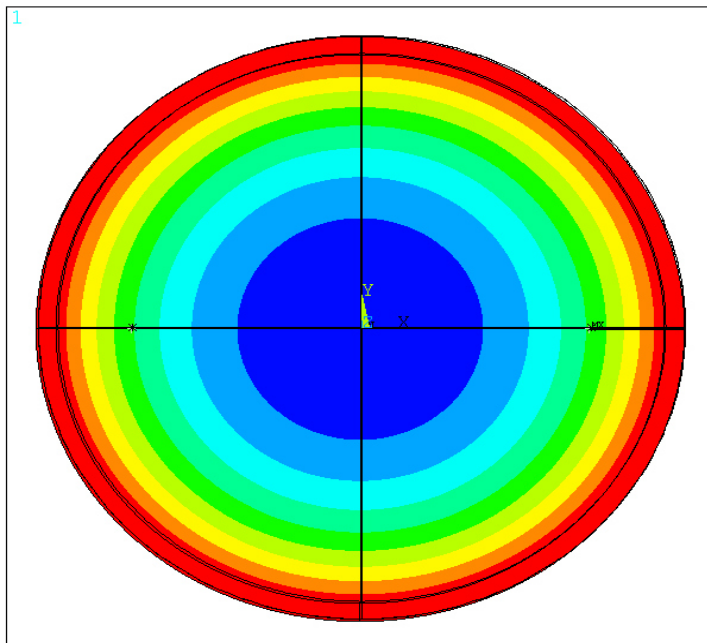
Steel**1.4301**

ANSYS Release 16.0
 PLOT NO. 1
 NODAL SOLUTION
 STEP=1
 SUB =2880
 TIME=14400
 /EXPANDED
 TEMP (AVG)
 RSYS=0
 PowerGraphics
 EFACET=4
 AVRES=Mat
 SMN =374.915
 SMX =1152.82
 374.915
 461.348
 547.782
 634.216
 720.649
 807.083
 893.516
 979.95
 1066.38
 1152.82

		Normal	FIRE	
Buckling length	L_{cr}	4500	3150	mm
Buckling Coefficient	L_{cr} / L	1	0,7	
Normal Force	N_d	1995	1297	kN
Bending moment at top	$M_{d.top}$	-507,0	-53,8	kNm
Bending moment at bottom	$M_{d.bot}$	253,5	26,9	kNm
Design compression load	N_{Ed}	2017	1316	kN
Design bending moment	M_{Ed}	507,0	104,9	kNm

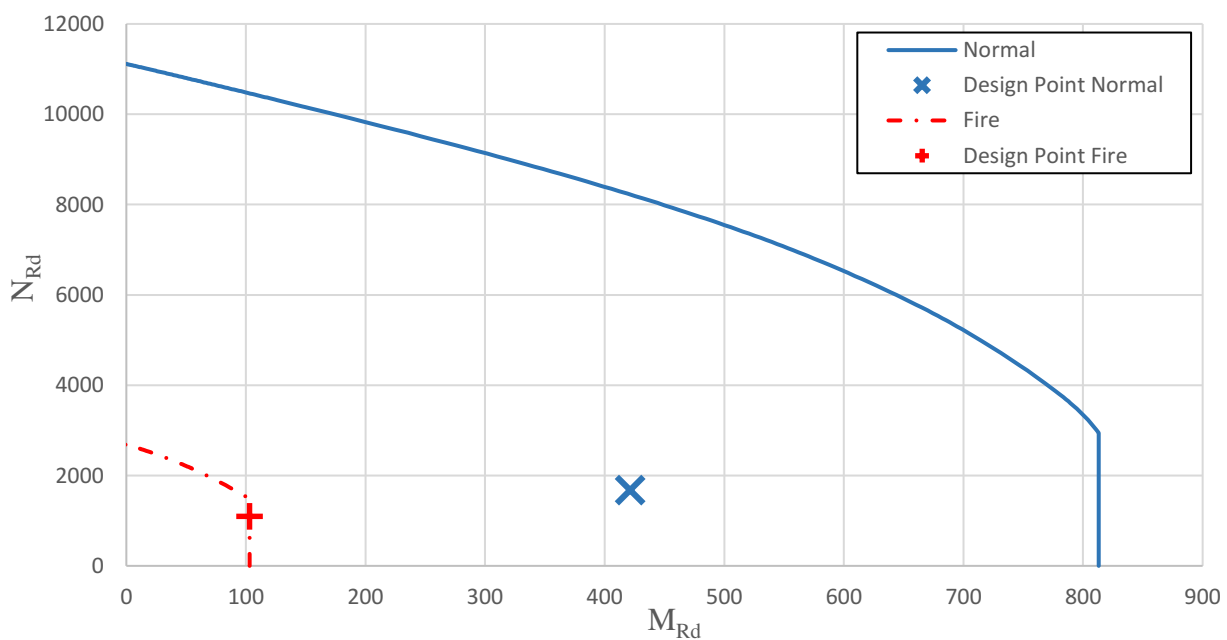

A-INSINÖÖRIT	RAK	Project N:o	Page 65
	Composite column	CHS 406,4x12,5	Date 22.4.2019
	L =4500	Concrete C40/50	REV
	Fire Class R240	B500B, 8T25, c =70	REV DATE

Steel**1.4462**

ANSYS Release 16.0
 PLOT NO. 1
 NODAL SOLUTION
 STEP=1
 SUB =2880
 TIME=14400
 /EXPANDED
 TEMP (AVG)
 RSYS=0
 PowerGraphics
 EFACET=4
 AVRES=Mat
 SMN =374.915
 SMK =1152.82
 374.915
 461.348
 547.782
 634.216
 720.649
 807.083
 893.516
 979.95
 1066.38
 1152.82

		Normal	FIRE	
Buckling length	L_{cr}	4500	3150	mm
Buckling Coefficient	L_{cr} / L	1	0,7	
Normal Force	N_d	1658	1078	kN
Bending moment at top	$M_{d.top}$	-421,4	-30,5	kNm
Bending moment at bottom	$M_{d.bot}$	210,7	15,3	kNm
Design compression load	N_{Ed}	1680	1097	kN
Design bending moment	M_{Ed}	421,4	103,1	kNm

CHS 406,4x12,5, C40/50			R30 c = 20	R60 c = 25	R120 c = 45	R180 c = 75	R240 c = 95
e0	L4500	S355	7650	3067	1490	852	438
		1.4003	5237	4408	1750	755	319
		1.4301	4768	4768	2710	1878	1149
		1.4462	6927	6165	1152	610	322
	L5100	S355	7292	2513	1217	691	352
		1.4003	4947	3745	1470	630	262
		1.4301	4503	4503	2293	1577	956
		1.4462	6433	5936	989	520	267
	L9000	S355	2912	945	435	226	93
		1.4003	3245	1688	611	242	79
		1.4301	2944	2944	1004	651	372
		1.4462	3777	3460	471	216	87
e1	L4500	S355	4295	2132	1213	754	408
		1.4003	3180	1248	1119	580	274
		1.4301	2762	1712	1162	1169	850
		1.4462	4490	2136	405	386	254
	L5100	S355	4294	1848	1024	624	331
		1.4003	3179	1249	996	503	230
		1.4301	2762	1713	1161	1043	739
		1.4462	4489	2136	405	347	220
	L9000	S355	2437	827	405	216	91
		1.4003	3053	1047	503	216	73
		1.4301	2680	1712	718	534	330
		1.4462	3699	2009	300	177	78
e2	L4500	S355	2729	1715	1054	690	387
		1.4003	1806	693	771	491	244
		1.4301	1533	951	645	768	704
		1.4462	2824	1186	225	268	219
	L5100	S355	2729	1525	908	579	316
		1.4003	1806	693	771	434	209
		1.4301	1533	951	645	768	626
		1.4462	2824	1186	225	269	190
	L9000	S355	2154	753	384	210	89
		1.4003	1806	694	442	200	73
		1.4301	1533	952	582	464	304
		1.4462	2822	1188	225	153	73

CHS 406,4x6, C40/50, 8T25			R30 c = 20	R60 c = 25	R120 c = 45	R180 c = 75	R240 c = 95
e0	L4500	S355	6027	5589	3442	2079	1167
		1.4003	4908	4894	4166	2413	1353
		1.4301	4638	4623	4567	3272	1968
		1.4462	4950	4933	4742	2809	1511
	L5100	S355	5723	4580	2750	1646	916
		1.4003	4554	4538	3349	1919	1066
		1.4301	4299	4283	4169	2642	1567
		1.4462	4573	4554	4082	2245	1195
	L9000	S355	2562	1639	933	528	270
		1.4003	2656	2402	1171	631	324
		1.4301	2493	2475	1511	912	512
		1.4462	2601	2582	1487	759	372
e1	L4500	S355	3414	3393	2929	1912	1121
		1.4003	3156	3135	3008	2168	1286
		1.4301	2872	2841	2713	2529	1767
		1.4462	2983	2955	2841	2405	1413
	L5100	S355	3413	3392	2410	1540	887
		1.4003	3155	3134	2787	1759	1023
		1.4301	2872	2841	2713	2248	1437
		1.4462	2983	2955	2841	1979	1132
	L9000	S355	2164	1478	889	516	267
		1.4003	2379	1978	1092	612	320
		1.4301	2190	2164	1347	858	497
		1.4462	2240	2216	1322	725	365
e2	L4500	S355	1967	1950	1879	1773	1087
		1.4003	1758	1741	1670	1566	1236
		1.4301	1595	1577	1506	1404	1345
		1.4462	1656	1640	1577	1484	1342
	L5100	S355	1967	1950	1879	1464	865
		1.4003	1758	1741	1670	1566	992
		1.4301	1595	1577	1506	1404	1345
		1.4462	1656	1640	1577	1484	1086
	L9000	S355	1923	1371	857	506	265
		1.4003	1761	1734	1035	597	316
		1.4301	1595	1577	1241	819	484
		1.4462	1658	1640	1212	699	360

CHS 406,4x6, C40/50			R30 c = 20	R60 c = 25	R120 c = 45	R180 c = 75	R240 c = 95
e0	L4500	S355	4515	1793	912	515	247
		1.4003	3790	2301	1000	424	179
		1.4301	3522	3522	1499	1047	630
		1.4462	3842	3842	540	303	159
	L5100	S355	3694	1491	752	420	198
		1.4003	3524	1957	841	352	147
		1.4301	3271	3271	1265	876	524
		1.4462	3554	3554	464	256	131
	L9000	S355	1395	590	273	134	43
		1.4003	2080	878	343	124	31
		1.4301	1918	1591	543	350	188
		1.4462	2035	1672	206	93	27
e1	L4500	S355	2269	1039	670	430	222
		1.4003	1710	643	612	312	149
		1.4301	1595	917	647	656	469
		1.4462	1881	1006	193	206	123
	L5100	S355	2147	928	578	360	181
		1.4003	1711	643	547	271	125
		1.4301	1596	917	647	582	406
		1.4462	1881	1007	193	170	104
	L9000	S355	1090	470	243	124	41
		1.4003	1689	537	274	109	27
		1.4301	1548	891	388	286	170
		1.4462	1708	955	128	73	27
e2	L4500	S355	1260	612	552	379	206
		1.4003	949	357	393	260	130
		1.4301	886	509	360	439	389
		1.4462	1044	559	107	134	104
	L5100	S355	1261	612	487	325	169
		1.4003	950	357	393	230	112
		1.4301	886	509	360	438	345
		1.4462	1044	559	108	134	90
	L9000	S355	929	405	224	119	40
		1.4003	952	358	238	100	27
		1.4301	888	511	315	249	155
		1.4462	1044	560	101	63	23

CHS 355,6x12,5, C40/50, 8T16			R30 c = 20	R60 c = 20	R120 c = 45	R180 c = 60	R240 c = 70
e0	L4500	S355	7088	4077	2258	1268	659
		1.4003	5124	5124	3057	1650	845
		1.4301	4739	4739	3755	2431	1444
		1.4462	6349	6341	3606	2028	1019
	L5100	S355	6281	3368	1796	1002	516
		1.4003	4769	4769	2557	1316	667
		1.4301	4408	4408	3309	2083	1213
		1.4462	5800	5800	3191	1688	810
	L9000	S355	2463	1172	592	310	140
		1.4003	2837	2232	893	430	197
		1.4301	2611	2611	1320	772	417
		1.4462	3116	3116	1285	583	253
e1	L4500	S355	4200	3498	2075	1212	644
		1.4003	3262	3262	2679	1530	814
		1.4301	2990	2990	2883	2088	1314
		1.4462	4323	4251	2893	1811	961
	L5100	S355	4199	2901	1677	966	506
		1.4003	3261	3261	2242	1237	648
		1.4301	2989	2989	2710	1821	1113
		1.4462	4322	4250	2602	1508	773
	L9000	S355	2192	1109	577	306	139
		1.4003	2550	1866	849	421	195
		1.4301	2335	2335	1187	725	402
		1.4462	2894	2444	1147	559	249
e2	L4500	S355	2812	2812	1956	1173	633
		1.4003	2136	2136	2035	1451	793
		1.4301	1911	1911	1810	1749	1232
		1.4462	2841	2651	2528	1666	922
	L5100	S355	2812	2631	1598	942	500
		1.4003	2136	2136	2035	1185	634
		1.4301	1911	1911	1810	1655	1043
		1.4462	2841	2652	2226	1397	747
	L9000	S355	2025	1065	567	303	139
		1.4003	2114	1663	820	414	193
		1.4301	1912	1912	1104	693	392
		1.4462	2454	2079	1062	542	246

CHS 355,6x12,5, C40/50			R30 c = 20	R60 c = 20	R120 c = 45	R180 c = 60	R240 c = 70
e0	L4500	S355	5635	1941	931	523	264
		1.4003	4072	3079	1186	497	210
		1.4301	3687	3687	1877	1293	771
		1.4462	5381	4488	777	426	220
	L5100	S355	4945	1577	753	419	208
		1.4003	3814	2607	988	412	172
		1.4301	3452	3452	1579	1078	639
		1.4462	4933	4304	667	363	182
	L9000	S355	1788	566	251	123	44
		1.4003	2356	1144	392	147	43
		1.4301	2128	2105	670	432	237
		1.4462	2696	2328	310	145	53
e1	L4500	S355	3510	1491	809	483	251
		1.4003	2566	1057	831	406	187
		1.4301	2284	1413	986	868	602
		1.4462	3683	1750	325	293	181
	L5100	S355	3509	1266	670	392	200
		1.4003	2565	1057	729	348	155
		1.4301	2284	1414	921	764	517
		1.4462	3683	1751	325	258	155
	L9000	S355	1570	518	241	121	43
		1.4003	2256	765	340	136	42
		1.4301	1975	1261	509	366	216
		1.4462	2676	1460	208	123	49
e2	L4500	S355	2331	1273	737	456	243
		1.4003	1547	606	680	359	173
		1.4301	1313	810	565	677	517
		1.4462	2405	1003	186	236	161
	L5100	S355	2330	1104	619	374	194
		1.4003	1547	606	609	311	145
		1.4301	1313	811	566	628	452
		1.4462	2404	1004	187	213	140
	L9000	S355	1439	487	233	119	43
		1.4003	1547	606	308	129	40
		1.4301	1313	811	432	330	202
		1.4462	2236	1005	169	107	46

CHS 355,6x6, C40/50, 8T16			R30 c = 20	R60 c = 20	R120 c = 45	R180 c = 60	R240 c = 70
e0	L4500	S355	5050	3728	2063	1167	619
		1.4003	3873	3873	2597	1394	744
		1.4301	3652	3652	3220	1996	1139
		1.4462	4017	4017	3159	1657	845
	L5100	S355	4639	2985	1637	920	483
		1.4003	3545	3545	2073	1104	584
		1.4301	3339	3339	2681	1601	906
		1.4462	3650	3650	2626	1320	667
	L9000	S355	1660	1031	535	283	131
		1.4003	1920	1593	701	351	168
		1.4301	1798	1798	943	540	289
		1.4462	1907	1907	927	433	198
e1	L4500	S355	3000	2990	1853	1103	601
		1.4003	2625	2625	2219	1291	715
		1.4301	2455	2455	2321	1710	1042
		1.4462	2664	2664	2505	1474	802
	L5100	S355	2999	2492	1501	879	472
		1.4003	2625	2625	1825	1038	567
		1.4301	2454	2454	2168	1409	843
		1.4462	2663	2663	2112	1201	639
	L9000	S355	1471	964	519	278	130
		1.4003	1771	1385	668	343	166
		1.4301	1636	1636	869	515	281
		1.4462	1728	1710	852	419	195
e2	L4500	S355	1882	1882	1722	1059	588
		1.4003	1571	1571	1470	1223	696
		1.4301	1432	1432	1330	1270	978
		1.4462	1588	1588	1499	1362	772
	L5100	S355	1882	1882	1414	851	464
		1.4003	1571	1571	1470	993	554
		1.4301	1432	1432	1330	1270	801
		1.4462	1588	1588	1499	1125	619
	L9000	S355	1357	919	508	275	129
		1.4003	1461	1262	647	337	164
		1.4301	1346	1346	820	499	276
		1.4462	1432	1432	803	408	193

CHS 355,6x6, C40/50			R30 c = 20	R60 c = 20	R120 c = 45	R180 c = 60	R240 c = 70
e0	L4500	S355	2828	1146	563	307	143
		1.4003	2864	1609	672	275	115
		1.4301	2645	2645	1043	714	418
		1.4462	3029	3029	391	214	106
	L5100	S355	2294	942	458	245	111
		1.4003	2634	1362	559	227	92
		1.4301	2430	2430	875	591	344
		1.4462	2760	2643	333	180	88
	L9000	S355	831	350	150	65	12
		1.4003	1460	589	213	71	12
		1.4301	1339	1078	359	224	115
		1.4462	1461	1124	141	59	14
e1	L4500	S355	1768	775	462	276	134
		1.4003	1419	564	461	223	101
		1.4301	1336	773	574	490	332
		1.4462	1774	843	172	146	89
	L5100	S355	1542	674	388	225	105
		1.4003	1419	565	404	189	82
		1.4301	1336	774	519	428	282
		1.4462	1774	844	172	130	74
	L9000	S355	703	302	140	63	12
		1.4003	1227	396	182	65	12
		1.4301	1139	659	275	192	106
		1.4462	1334	700	97	50	14
e2	L4500	S355	1198	614	408	256	129
		1.4003	813	324	374	195	94
		1.4301	766	444	329	396	289
		1.4462	1017	484	99	120	79
	L5100	S355	1199	557	348	211	102
		1.4003	814	324	335	168	77
		1.4301	766	444	329	356	249
		1.4462	1017	484	99	106	67
	L9000	S355	630	273	134	61	12
		1.4003	815	319	165	62	11
		1.4301	766	445	235	174	99
		1.4462	1019	485	78	45	11

CHS 323,9x12,5, C40/50, 8T25			R30 c = 20	R60 c = 20	R120 c = 50	R180 c = 55	R240 c = 60
e0	L4500	S355	5073	2505	1250	671	299
		1.4003	4039	3798	1887	912	404
		1.4301	3706	3706	2458	1475	784
		1.4462	5051	4617	2320	1176	497
	L5100	S355	4325	2005	992	529	232
		1.4003	3735	3438	1519	729	321
		1.4301	3425	3425	2145	1274	658
		1.4462	4569	4298	2037	954	399
	L9000	S355	1591	686	316	154	51
		1.4003	2137	1445	526	233	86
		1.4301	1953	1953	831	470	227
		1.4462	2341	2167	792	331	121
e1	L4500	S355	3477	2172	1175	648	292
		1.4003	2640	2640	1640	852	389
		1.4301	2397	2397	1989	1280	711
		1.4462	3604	3156	1857	1028	467
	L5100	S355	3477	1785	943	514	228
		1.4003	2639	2539	1353	689	310
		1.4301	2396	2396	1734	1101	592
		1.4462	3603	3081	1600	852	379
	L9000	S355	1448	657	310	152	50
		1.4003	1929	1220	504	229	85
		1.4301	1750	1604	748	439	218
		1.4462	2191	1673	708	317	118
e2	L4500	S355	2367	1986	1126	632	289
		1.4003	1757	1757	1501	813	379
		1.4301	1553	1553	1468	1163	656
		1.4462	2410	1932	1561	945	447
	L5100	S355	2366	1658	912	504	226
		1.4003	1757	1757	1257	664	304
		1.4301	1553	1553	1468	997	552
		1.4462	2410	1932	1375	794	366
	L9000	S355	1361	639	307	151	50
		1.4003	1616	1100	489	225	84
		1.4301	1452	1375	701	420	212
		1.4462	1896	1444	658	307	116

CHS 323,9x12,5, C40/50			R30 c = 20	R60 c = 20	R120 c = 50	R180 c = 55	R240 c = 60
e0	L4500	S355	4313	1403	670	376	188
		1.4003	3407	2388	898	371	158
		1.4301	3073	3073	1455	992	581
		1.4462	4484	3577	615	330	166
	L5100	S355	3641	1134	538	298	146
		1.4003	3168	2013	744	305	127
		1.4301	2857	2857	1222	825	478
		1.4462	4069	3420	528	278	137
	L9000	S355	1266	395	171	81	25
		1.4003	1871	867	286	104	27
		1.4301	1686	1601	508	321	172
		1.4462	2115	1758	235	106	35
e1	L4500	S355	3048	1137	601	352	181
		1.4003	2209	934	661	313	142
		1.4301	1960	1228	835	696	466
		1.4462	3207	1512	288	236	141
	L5100	S355	2783	953	492	283	142
		1.4003	2208	934	574	264	117
		1.4301	1959	1228	752	608	399
		1.4462	3206	1513	289	208	120
	L9000	S355	1141	369	165	80	24
		1.4003	1804	608	255	96	27
		1.4301	1584	1010	399	280	158
		1.4462	2112	1156	169	92	33
e2	L4500	S355	2065	1004	560	338	177
		1.4003	1387	549	559	281	134
		1.4301	1177	722	513	575	411
		1.4462	2136	888	170	198	129
	L5100	S355	2064	857	464	274	139
		1.4003	1387	549	494	241	111
		1.4301	1177	722	513	514	356
		1.4462	2136	889	170	177	110
	L9000	S355	1067	352	162	79	24
		1.4003	1388	503	235	92	27
		1.4301	1178	722	346	256	151
		1.4462	1805	890	140	83	32

CHS 323,9x6, C40/50, 8T25			R30 c = 20	R60 c = 20	R120 c = 50	R180 c = 55	R240 c = 60
e0	L4500	S355	3486	2120	1072	567	248
		1.4003	2948	2948	1451	718	329
		1.4301	2757	2757	1987	1141	584
		1.4462	3141	3141	1918	892	394
	L5100	S355	2803	1693	847	445	192
		1.4003	2675	2675	1157	568	257
		1.4301	2500	2500	1601	916	467
		1.4462	2820	2820	1548	712	311
	L9000	S355	988	574	265	126	38
		1.4003	1389	981	382	172	63
		1.4301	1291	1291	561	308	145
		1.4462	1397	1362	545	229	83
e1	L4500	S355	2404	1790	996	545	243
		1.4003	2066	2066	1280	675	319
		1.4301	1892	1892	1572	985	532
		1.4462	2220	2220	1506	805	375
	L5100	S355	2195	1475	799	431	188
		1.4003	2065	1969	1045	540	251
		1.4301	1891	1891	1320	812	433
		1.4462	2220	2220	1267	654	298
	L9000	S355	899	545	260	124	38
		1.4003	1273	864	369	168	62
		1.4301	1165	1108	520	294	141
		1.4462	1285	1116	504	222	82
e2	L4500	S355	1523	1523	949	531	240
		1.4003	1239	1239	1154	649	312
		1.4301	1112	1112	1026	898	502
		1.4462	1356	1356	1281	753	363
	L5100	S355	1523	1352	768	422	187
		1.4003	1239	1239	979	523	246
		1.4301	1112	1112	1026	752	412
		1.4462	1356	1356	1124	620	290
	L9000	S355	845	526	256	124	38
		1.4003	1071	798	360	166	62
		1.4301	976	976	495	286	138
		1.4462	1094	991	479	217	81

CHS 323,9x6, C40/50			R30 c = 20	R60 c = 20	R120 c = 50	R180 c = 55	R240 c = 60
e0	L4500	S355	2022	828	397	213	97
		1.4003	2348	1248	505	202	84
		1.4301	2158	2158	806	544	313
		1.4462	2561	2429	310	167	82
	L5100	S355	1630	675	320	168	74
		1.4003	2140	1050	417	165	66
		1.4301	1966	1937	673	450	257
		1.4462	2306	2033	263	137	64
	L9000	S355	574	239	97	38	2
		1.4003	1135	444	152	47	5
		1.4301	1037	817	268	164	81
		1.4462	1154	848	108	42	8
e1	L4500	S355	1389	610	344	197	93
		1.4003	1238	511	369	171	76
		1.4301	1173	682	476	393	258
		1.4462	1699	740	156	121	69
	L5100	S355	1192	522	283	158	71
		1.4003	1238	511	319	143	61
		1.4301	1173	682	424	340	216
		1.4462	1700	740	155	104	56
	L9000	S355	506	214	92	37	2
		1.4003	970	315	135	43	5
		1.4301	913	529	214	144	75
		1.4462	1101	558	79	36	5
e2	L4500	S355	1120	515	314	188	91
		1.4003	727	300	311	154	72
		1.4301	689	401	305	329	228
		1.4462	998	435	92	101	63
	L5100	S355	1002	450	263	152	70
		1.4003	728	300	274	130	58
		1.4301	689	401	306	290	196
		1.4462	998	435	92	89	53
	L9000	S355	466	200	90	36	2
		1.4003	729	261	124	42	3
		1.4301	691	402	187	134	72
		1.4462	915	436	64	33	5

CHS 273x12,5, C40/50, 8T20			R30 c = 20	R60 c = 20	R120 c = 50	R180 c = 60	R240 c = 60
e0	L4500	S355	2805	1175	530	260	120
		1.4003	2784	2192	865	360	152
		1.4301	2533	2533	1235	663	325
		1.4462	3452	2834	1117	462	187
	L5100	S355	2292	935	418	203	92
		1.4003	2534	1931	697	289	119
		1.4301	2305	2305	1065	572	282
		1.4462	3057	2580	959	376	150
	L9000	S355	793	308	123	49	10
		1.4003	1332	751	236	86	24
		1.4301	1209	1146	403	212	97
		1.4462	1436	1183	367	128	38
e1	L4500	S355	2329	1067	508	253	118
		1.4003	1933	1630	769	340	147
		1.4301	1736	1736	1005	576	299
		1.4462	2722	2012	868	407	176
	L5100	S355	1935	866	404	199	90
		1.4003	1933	1418	633	274	116
		1.4301	1735	1735	859	502	261
		1.4462	2557	1851	748	339	142
	L9000	S355	744	299	122	49	9
		1.4003	1213	652	227	84	23
		1.4301	1087	907	367	198	92
		1.4462	1357	949	330	122	38
e2	L4500	S355	1838	1010	495	249	117
		1.4003	1339	1339	720	328	143
		1.4301	1186	1186	875	533	285
		1.4462	1887	1327	749	380	168
	L5100	S355	1765	828	396	196	90
		1.4003	1339	1210	599	267	114
		1.4301	1186	1186	763	460	249
		1.4462	1887	1328	659	319	138
	L9000	S355	717	294	121	48	9
		1.4003	1052	604	222	82	23
		1.4301	940	803	347	191	90
		1.4462	1216	844	310	119	38

CHS 273x12,5, C40/50			R30 c = 20	R60 c = 20	R120 c = 50	R180 c = 60	R240 c = 60
e0	L4500	S355	2482	772	371	209	102
		1.4003	2438	1479	535	213	91
		1.4301	2186	2186	906	577	299
		1.4462	3159	2331	395	204	99
	L5100	S355	1976	618	295	165	78
		1.4003	2233	1240	441	174	72
		1.4301	2002	2002	755	501	278
		1.4462	2808	2216	336	170	80
	L9000	S355	668	203	85	38	6
		1.4003	1210	516	160	53	10
		1.4301	1086	961	302	187	94
		1.4462	1336	1041	145	60	16
e1	L4500	S355	1973	671	345	200	100
		1.4003	1678	732	422	187	85
		1.4301	1479	937	569	454	282
		1.4462	2485	1139	220	157	87
	L5100	S355	1639	551	278	158	76
		1.4003	1678	706	361	156	68
		1.4301	1479	937	505	392	242
		1.4462	2485	1139	200	136	72
	L9000	S355	623	194	83	37	6
		1.4003	1180	390	146	49	10
		1.4301	1039	656	249	167	88
		1.4462	1336	737	110	53	15
e2	L4500	S355	1655	620	330	195	98
		1.4003	1134	452	374	174	81
		1.4301	962	578	422	392	261
		1.4462	1722	703	140	137	82
	L5100	S355	1482	516	268	155	75
		1.4003	1134	452	324	146	65
		1.4301	962	578	419	344	223
		1.4462	1722	703	140	121	68
	L9000	S355	599	189	82	37	6
		1.4003	1001	337	140	48	9
		1.4301	877	550	225	156	85
		1.4462	1192	624	94	49	14

CHS 273x6, C40/50, 8T20			R30 c = 20	R60 c = 20	R120 c = 50	R180 c = 60	R240 c = 60
e0	L4500	S355	1672	927	408	189	77
		1.4003	1940	1649	619	262	107
		1.4301	1798	1798	925	494	233
		1.4462	2156	2156	868	346	135
	L5100	S355	1336	737	320	146	57
		1.4003	1729	1335	492	205	82
		1.4301	1601	1601	746	398	187
		1.4462	1888	1884	702	276	106
	L9000	S355	454	238	90	30	0
		1.4003	828	480	155	53	10
		1.4301	763	705	257	129	53
		1.4462	850	709	244	81	20
e1	L4500	S355	1371	831	391	185	76
		1.4003	1471	1226	565	251	104
		1.4301	1335	1335	756	432	213
		1.4462	1766	1455	703	318	130
	L5100	S355	1136	674	309	143	57
		1.4003	1451	1044	458	199	80
		1.4301	1322	1260	632	356	173
		1.4462	1616	1274	590	257	102
	L9000	S355	428	231	89	30	0
		1.4003	770	434	151	52	9
		1.4301	699	594	241	124	51
		1.4462	811	598	228	80	20
e2	L4500	S355	1167	781	382	182	76
		1.4003	930	930	537	245	102
		1.4301	824	824	680	401	202
		1.4462	1167	1078	629	303	126
	L5100	S355	1039	641	303	142	56
		1.4003	930	919	438	194	79
		1.4301	824	824	577	335	166
		1.4462	1167	1062	536	247	100
	L9000	S355	413	227	88	30	0
		1.4003	675	411	148	52	9
		1.4301	610	541	232	121	50
		1.4462	725	546	219	78	20

CHS 273x6, C40/50			R30 c = 20	R60 c = 20	R120 c = 50	R180 c = 60	R240 c = 60
e0	L4500	S355	1082	448	209	113	50
		1.4003	1617	774	296	115	48
		1.4301	1475	1439	500	333	185
		1.4462	1856	1498	202	104	48
	L5100	S355	864	360	166	87	36
		1.4003	1449	646	242	92	37
		1.4301	1321	1200	414	272	150
		1.4462	1630	1247	171	84	38
	L9000	S355	289	117	42	13	1
		1.4003	710	260	81	20	0
		1.4301	644	488	157	92	42
		1.4462	741	504	67	22	0
e1	L4500	S355	848	370	192	108	49
		1.4003	950	417	236	102	45
		1.4301	920	533	326	256	159
		1.4462	1513	571	117	80	43
	L5100	S355	708	308	154	84	36
		1.4003	950	382	200	83	34
		1.4301	919	533	286	218	132
		1.4462	1490	572	104	69	34
	L9000	S355	268	109	41	13	1
		1.4003	618	200	74	20	0
		1.4301	599	343	132	84	40
		1.4462	741	358	51	19	0
e2	L4500	S355	747	335	183	105	48
		1.4003	586	258	210	95	43
		1.4301	568	329	260	224	145
		1.4462	952	353	79	70	40
	L5100	S355	636	282	148	82	35
		1.4003	587	258	180	79	33
		1.4301	568	329	240	195	122
		1.4462	952	353	79	61	31
	L9000	S355	257	105	40	13	1
		1.4003	523	175	70	19	0
		1.4301	507	290	120	80	38
		1.4462	657	304	44	18	0

SHS 400x400x12,5, C40/50, 8T25			R30 c = 20	R60 c = 25	R120 c = 45	R180 c = 65	R240 c = 75
e0	L4500	S355	10784	8125	5709	3980	2575
		1.4003	7800	7797	6068	4457	3031
		1.4301	7209	7205	6724	5231	3899
		1.4462	9932	9927	6547	4836	3353
	L5100	S355	10549	7458	4930	3233	2033
		1.4003	7394	7390	5687	4011	2435
		1.4301	6828	6825	6397	4910	3609
		1.4462	9287	9281	6235	4504	2819
	L9000	S355	6330	2956	1718	1066	640
		1.4003	4974	4969	2522	1404	791
		1.4301	4569	4564	3593	2240	1389
		1.4462	5686	5679	3496	1840	941
e1	L4500	S355	6408	6392	5017	3656	2432
		1.4003	5026	5004	4925	4146	2833
		1.4301	4622	4600	4511	4433	3602
		1.4462	6650	6460	5284	4346	3082
	L5100	S355	6406	6247	4303	2977	1942
		1.4003	5025	5003	4923	3597	2285
		1.4301	4619	4598	4509	4292	3230
		1.4462	6648	6461	5138	3963	2578
	L9000	S355	5201	2648	1624	1035	631
		1.4003	4846	4013	2255	1337	774
		1.4301	4454	4435	2900	2000	1306
		1.4462	5686	5197	2780	1682	911
e2	L4500	S355	4396	4379	4309	3411	2329
		1.4003	3307	3285	3196	3106	2672
		1.4301	2934	2912	2823	2733	2689
		1.4462	4462	3654	3403	3924	2895
	L5100	S355	4396	4378	3871	2800	1875
		1.4003	3307	3285	3196	3106	2177
		1.4301	2934	2912	2823	2733	2689
		1.4462	4461	3655	3402	3537	2407
	L9000	S355	4390	2447	1557	1012	623
		1.4003	3311	3283	2076	1289	759
		1.4301	2934	2912	2516	1842	1247
		1.4462	4457	3659	2395	1575	887

SHS 400x400x12,5, C40/50			R30 c = 20	R60 c = 25	R120 c = 45	R180 c = 65	R240 c = 75
e0	L4500	S355	9365	4595	2220	1300	719
		1.4003	6661	6395	2572	1159	477
		1.4301	6071	6071	4129	2720	1745
		1.4462	8914	7718	2229	871	469
	L5100	S355	9177	3781	1827	1063	584
		1.4003	6342	5453	2179	977	399
		1.4301	5778	5778	3509	2296	1462
		1.4462	8368	7575	1922	745	396
	L9000	S355	4666	1455	684	371	181
		1.4003	4411	2516	943	397	137
		1.4301	4007	4007	1584	985	598
		1.4462	5260	5260	926	327	145
e1	L4500	S355	5618	3125	1760	1126	660
		1.4003	4211	1701	1554	865	398
		1.4301	3791	2409	1572	1624	1251
		1.4462	5906	3094	736	571	365
	L5100	S355	5616	2723	1501	943	543
		1.4003	4210	1702	1399	760	340
		1.4301	3789	2409	1573	1461	1097
		1.4462	5904	3095	736	493	319
	L9000	S355	3827	1261	628	353	174
		1.4003	4198	1511	755	350	125
		1.4301	3780	2412	1084	783	521
		1.4462	5222	3015	578	259	128
e2	L4500	S355	3805	2410	1511	1019	617
		1.4003	2525	948	977	722	353
		1.4301	2140	1342	876	1003	1019
		1.4462	3921	1724	410	335	308
	L5100	S355	3804	2229	1315	865	513
		1.4003	2525	948	977	645	309
		1.4301	2140	1343	876	1004	914
		1.4462	3921	1724	410	335	275
	L9000	S355	3347	1141	590	341	171
		1.4003	2525	950	650	323	123
		1.4301	2140	1344	865	677	471
		1.4462	3917	1727	411	216	118

SHS 400x400x10, C40/50, 8T25			R30 c = 20	R60 c = 25	R120 c = 45	R180 c = 65	R240 c = 75
e0	L4500	S355	9768	8023	5686	3956	2569
		1.4003	7399	7395	6011	4434	3000
		1.4301	6639	6636	6605	5144	3838
		1.4462	8294	8289	6463	4787	3317
	L5100	S355	9549	7309	4871	3180	2028
		1.4003	6982	6978	5611	3909	2381
		1.4301	6268	6264	6249	4805	3523
		1.4462	7759	7754	6129	4436	2717
	L9000	S355	5366	2827	1679	1048	640
		1.4003	4546	4540	2353	1339	771
		1.4301	4092	4086	3258	2050	1277
		1.4462	4767	4760	3186	1709	898
e1	L4500	S355	5793	5774	4939	3580	2410
		1.4003	4895	4874	4789	4076	2762
		1.4301	4316	4293	4200	4109	3521
		1.4462	5482	5461	5329	4287	3021
	L5100	S355	5791	5773	4150	2905	1927
		1.4003	4894	4872	4788	3442	2225
		1.4301	4315	4292	4199	4108	3115
		1.4462	5480	5460	5080	3866	2471
	L9000	S355	4405	2511	1578	1015	628
		1.4003	4546	3696	2107	1275	752
		1.4301	4070	4050	2662	1838	1202
		1.4462	4767	4618	2574	1568	868
e2	L4500	S355	3940	3922	3850	3300	2297
		1.4003	3156	3134	3045	2956	2596
		1.4301	2620	2597	2508	2419	2410
		1.4462	3593	3367	3329	3414	2792
	L5100	S355	3939	3921	3700	2716	1853
		1.4003	3156	3134	3045	2956	2115
		1.4301	2620	2597	2508	2419	2410
		1.4462	3593	3368	3331	3352	2306
	L9000	S355	3858	2304	1507	990	619
		1.4003	3156	3065	1943	1227	739
		1.4301	2620	2597	2321	1701	1150
		1.4462	3590	3373	2229	1471	846

SHS 400x400x10, C40/50			R30 c = 20	R60 c = 25	R120 c = 45	R180 c = 65	R240 c = 75
e0	L4500	S355	8352	3888	1933	1129	626
		1.4003	6293	5583	2323	1050	435
		1.4301	5523	5523	3401	2271	1459
		1.4462	7261	7261	1756	718	389
	L5100	S355	8180	3214	1593	926	508
		1.4003	5967	4754	1960	883	360
		1.4301	5241	5241	2895	1917	1221
		1.4462	6824	6824	1514	611	325
	L9000	S355	3633	1258	601	324	155
		1.4003	4022	2173	839	353	121
		1.4301	3554	3554	1306	821	493
		1.4462	4322	4299	722	263	113
e1	L4500	S355	4987	2523	1491	963	566
		1.4003	4064	1528	1406	781	363
		1.4301	3222	1958	1300	1355	1042
		1.4462	4711	2480	583	468	297
	L5100	S355	4986	2218	1280	810	467
		1.4003	4062	1528	1264	681	310
		1.4301	3222	1959	1300	1220	914
		1.4462	4710	2481	583	422	261
	L9000	S355	2958	1064	547	307	149
		1.4003	3938	1324	671	314	110
		1.4301	3222	1962	891	651	432
		1.4462	4255	2424	457	206	104
e2	L4500	S355	3211	1776	1262	862	528
		1.4003	2352	851	886	646	321
		1.4301	1795	1091	724	835	850
		1.4462	2899	1382	325	275	253
	L5100	S355	3211	1777	1107	736	440
		1.4003	2352	852	886	579	276
		1.4301	1795	1092	725	834	762
		1.4462	2899	1383	325	276	221
	L9000	S355	2580	949	509	293	145
		1.4003	2352	853	579	286	104
		1.4301	1795	1093	711	560	388
		1.4462	2899	1385	326	173	93

SHS 350x350x12,5, C40/50, 8T25			R30 c = 20	R60 c = 20	R120 c = 45	R180 c = 65	R240 c = 65
e0	L4500	S355	8450	5464	3457	3324	2305
		1.4003	6234	6234	4252	2407	1332
		1.4301	5747	5747	4812	3524	2243
		1.4462	7858	7569	4608	3092	1722
	L5100	S355	8118	4780	2841	1700	951
		1.4003	5851	5851	3756	2208	1179
		1.4301	5390	5390	4441	3112	1938
		1.4462	7250	7250	4264	2683	1396
	L9000	S355	3761	1765	973	552	286
		1.4003	3673	3274	1445	753	374
		1.4301	3365	3365	2071	1257	719
		1.4462	4101	4101	2009	1005	462
e1	L4500	S355	5319	4688	3143	2161	1281
		1.4003	4140	4140	3676	2457	1276
		1.4301	3797	3797	3686	3003	2025
		1.4462	5522	5129	3728	2715	1614
	L5100	S355	5316	4067	2583	1620	925
		1.4003	4138	4138	3278	2038	1132
		1.4301	3796	3796	3616	2690	1769
		1.4462	5521	5128	3468	2387	1314
	L9000	S355	3276	1638	940	542	284
		1.4003	3401	2620	1345	731	368
		1.4301	3112	3112	1792	1164	686
		1.4462	3921	3438	1722	948	452
e2	L4500	S355	3727	3727	2917	2062	1247
		1.4003	2846	2846	2741	2124	1238
		1.4301	2565	2565	2437	2335	1894
		1.4462	3562	3244	3128	2503	1535
	L5100	S355	3727	3606	2421	1565	908
		1.4003	2845	2845	2740	1927	1101
		1.4301	2565	2565	2437	2335	1664
		1.4462	3466	3244	2977	2195	1258
	L9000	S355	2991	1556	916	535	281
		1.4003	2842	2282	1278	716	365
		1.4301	2562	2562	1630	1103	667
		1.4462	2945	2866	1557	912	445

SHS 350x350x12,5, C40/50			R30 c = 20	R60 c = 20	R120 c = 45	R180 c = 65	R240 c = 65
e0	L4500	S355	7493	2913	1397	803	433
		1.4003	5187	3496	1469	767	316
		1.4301	4700	4700	2885	1879	1170
		1.4462	6954	5686	1455	613	323
	L5100	S355	7013	2391	1143	649	346
		1.4003	4902	3808	1479	641	260
		1.4301	4441	4441	2400	1575	974
		1.4462	6455	5534	1250	523	270
	L9000	S355	2884	882	401	208	91
		1.4003	3225	1712	614	247	79
		1.4301	2915	2915	1051	653	380
		1.4462	3779	3584	588	219	89
e1	L4500	S355	4563	2659	1321	730	409
		1.4003	3050	1300	1038	614	277
		1.4301	3022	2001	1326	1219	889
		1.4462	4816	2529	570	400	261
	L5100	S355	4562	1886	999	600	331
		1.4003	3375	1434	1039	529	233
		1.4301	3021	1983	1323	1082	772
		1.4462	4814	2530	570	359	224
	L9000	S355	2489	799	380	201	89
		1.4003	3131	1112	519	225	73
		1.4301	2817	1851	768	545	341
		1.4462	3779	2198	393	183	81
e2	L4500	S355	3167	2244	1180	685	394
		1.4003	1756	749	900	533	253
		1.4301	1822	1152	761	889	757
		1.4462	3278	1456	328	306	232
	L5100	S355	3166	1630	915	568	319
		1.4003	2150	826	852	468	215
		1.4301	1822	1141	762	878	668
		1.4462	3278	1456	328	292	201
	L9000	S355	2261	746	366	197	88
		1.4003	2150	827	464	212	73
		1.4301	1824	1143	643	484	319
		1.4462	3192	1458	316	161	76

SHS 350x350x8, C40/50, 8T25			R30 c = 20	R60 c = 20	R120 c = 45	R180 c = 65	R240 c = 65
e0	L4500	S355	6730	5274	3376	2079	1188
		1.4003	5336	5336	4087	2540	1410
		1.4301	4839	4839	4638	3310	2091
		1.4462	5505	5505	4517	2946	1607
	L5100	S355	6429	4551	2711	1650	937
		1.4003	4960	4960	3508	2036	1117
		1.4301	4499	4499	4185	2854	1753
		1.4462	5082	5082	4089	2484	1281
	L9000	S355	2793	1631	925	534	283
		1.4003	2924	2698	1264	683	351
		1.4301	2654	2654	1722	1051	600
		1.4462	2884	2884	1691	869	415
e1	L4500	S355	4201	4201	2951	1935	1142
		1.4003	3725	3725	3436	2297	1337
		1.4301	3323	3323	3190	2823	1891
		1.4462	3754	3754	3628	2583	1491
	L5100	S355	4200	3646	2423	1558	908
		1.4003	3724	3724	2955	1872	1070
		1.4301	3322	3322	3190	2471	1580
		1.4462	3753	3753	3254	2166	1205
	L9000	S355	2432	1495	888	524	279
		1.4003	2837	2209	1179	662	345
		1.4301	2500	2500	1513	981	577
		1.4462	2718	2718	1477	823	405
e2	L4500	S355	2891	2891	2694	1841	1110
		1.4003	2453	2453	2325	2142	1287
		1.4301	2076	2076	1949	1857	1761
		1.4462	2424	2424	2311	2220	1415
	L5100	S355	2891	2891	2246	1496	888
		1.4003	2453	2453	2325	1767	1039
		1.4301	2076	2076	1949	1857	1472
		1.4462	2424	2424	2311	1977	1154
	L9000	S355	2220	1409	862	516	277
		1.4003	2332	1947	1122	648	342
		1.4301	2036	2036	1388	935	562
		1.4462	2243	2243	1349	794	399

SHS 350x350x8, C40/50			R30 c = 20	R60 c = 20	R120 c = 45	R180 c = 65	R240 c = 65
e0	L4500	S355	5754	2131	1053	596	319
		1.4003	4350	3162	1315	575	236
		1.4301	3843	3843	1928	1302	808
		1.4462	4567	4567	918	414	218
	L5100	S355	4823	1752	862	483	254
		1.4003	4076	2684	1103	478	192
		1.4301	3604	3604	1632	1093	674
		1.4462	4251	4251	789	354	182
	L9000	S355	1753	662	304	151	61
		1.4003	2527	1197	449	175	53
		1.4301	2247	2099	713	447	254
		1.4462	2527	2350	368	144	53
e1	L4500	S355	3418	1493	866	533	299
		1.4003	2901	1048	873	455	206
		1.4301	2214	1324	913	847	618
		1.4462	2996	1650	366	271	177
	L5100	S355	3307	1295	730	439	240
		1.4003	2901	1048	772	391	171
		1.4301	2214	1324	906	751	534
		1.4462	2995	1651	366	242	149
	L9000	S355	1498	580	284	145	59
		1.4003	2451	785	377	161	48
		1.4301	2017	1224	520	371	229
		1.4462	2420	1436	246	113	47
e2	L4500	S355	2136	1223	765	494	284
		1.4003	1670	603	670	395	187
		1.4301	1274	762	526	623	525
		1.4462	1738	950	211	210	156
	L5100	S355	2136	1087	657	412	231
		1.4003	1670	603	633	346	160
		1.4301	1274	762	526	611	463
		1.4462	1738	950	211	199	135
	L9000	S355	1352	532	271	141	59
		1.4003	1672	606	338	150	46
		1.4301	1274	764	435	331	213
		1.4462	1736	951	196	101	44

SHS 300x300x12,5, C40/50, 8T20			R30 c = 20	R60 c = 20	R120 c = 45	R180 c = 60	R240 c = 65
e0	L4500	S355	5917	3015	1587	850	414
		1.4003	4465	4086	2277	1179	547
		1.4301	4082	4082	2766	1758	988
		1.4462	5648	4975	2598	1448	681
	L5100	S355	5176	2441	1264	672	323
		1.4003	4145	3795	1938	944	433
		1.4301	3788	3788	2490	1540	856
		1.4462	5129	4700	2352	1240	546
	L9000	S355	2000	851	413	201	79
		1.4003	2428	1769	690	310	123
		1.4301	2210	2210	1057	603	311
		1.4462	2678	2677	1008	442	170
e1	L4500	S355	4047	2592	1477	820	406
		1.4003	3072	3072	2015	1097	529
		1.4301	2788	2788	2260	1524	904
		1.4462	4228	3470	2119	1300	642
	L5100	S355	4046	2144	1193	653	319
		1.4003	3072	2948	1694	891	422
		1.4301	2787	2787	2057	1354	791
		1.4462	4227	3470	1928	1102	520
	L9000	S355	1813	811	405	199	78
		1.4003	2261	1467	654	303	121
		1.4301	2051	1927	939	563	299
		1.4462	2577	2034	885	421	167
e2	L4500	S355	2901	2361	1412	801	401
		1.4003	2167	2167	1850	1049	518
		1.4301	1949	1949	1860	1403	857
		1.4462	2976	2277	1855	1213	617
	L5100	S355	2901	1982	1149	640	316
		1.4003	2166	2166	1563	858	414
		1.4301	1949	1949	1810	1253	753
		1.4462	2976	2277	1646	1025	503
	L9000	S355	1707	786	400	198	78
		1.4003	1943	1317	633	299	121
		1.4301	1742	1650	874	540	291
		1.4462	2264	1754	819	408	164

SHS 300x300x12,5, C40/50			R30 c = 20	R60 c = 20	R120 c = 45	R180 c = 60	R240 c = 65
e0	L4500	S355	5123	1716	818	462	245
		1.4003	3863	2930	1111	468	195
		1.4301	3479	3479	1798	1209	727
		1.4462	5155	3937	826	400	204
	L5100	S355	4496	1388	659	369	192
		1.4003	3612	2476	926	388	159
		1.4301	3253	3253	1511	1010	601
		1.4462	4710	3801	711	338	168
	L9000	S355	1640	487	215	106	40
		1.4003	2209	1081	365	137	39
		1.4301	1988	1988	639	401	222
		1.4462	2531	2235	324	136	49
e1	L4500	S355	3587	1408	734	434	237
		1.4003	2613	1156	812	395	175
		1.4301	2325	1558	1026	846	581
		1.4462	3800	1967	390	283	174
	L5100	S355	3584	1178	603	351	187
		1.4003	2612	1157	706	334	145
		1.4301	2323	1558	924	741	498
		1.4462	3799	1967	391	250	147
	L9000	S355	1478	457	208	104	40
		1.4003	2183	757	323	128	38
		1.4301	1953	1275	499	347	204
		1.4462	2531	1483	230	118	46
e2	L4500	S355	2561	1257	688	417	231
		1.4003	1779	694	687	357	166
		1.4301	1508	935	638	706	515
		1.4462	2665	1180	234	239	157
	L5100	S355	2561	1071	570	340	184
		1.4003	1779	694	610	308	138
		1.4301	1508	935	638	631	447
		1.4462	2664	1181	234	212	136
	L9000	S355	1386	438	203	102	40
		1.4003	1781	631	299	123	38
		1.4301	1508	936	436	320	194
		1.4462	2234	1182	192	105	44

SHS 300x300x6, C40/50, 8T20			R30 c = 20	R60 c = 20	R120 c = 45	R180 c = 60	R240 c = 65
e0	L4500	S355	3954	2593	1402	756	360
		1.4003	3221	3221	1912	977	456
		1.4301	3070	3070	2460	1514	821
		1.4462	3143	3143	2394	1229	551
	L5100	S355	3427	2080	1114	595	279
		1.4003	2942	2942	1534	775	358
		1.4301	2795	2795	2080	1232	658
		1.4462	2857	2857	2015	985	435
	L9000	S355	1217	721	360	175	65
		1.4003	1573	1255	524	244	94
		1.4301	1473	1473	751	424	212
		1.4462	1495	1495	735	328	124
e1	L4500	S355	2471	2128	1285	725	353
		1.4003	2378	2378	1643	913	442
		1.4301	2287	2287	1950	1300	748
		1.4462	2204	2204	1859	1091	525
	L5100	S355	2470	1770	1038	575	275
		1.4003	2377	2323	1355	734	349
		1.4301	2286	2286	1656	1078	609
		1.4462	2203	2203	1584	894	419
	L9000	S355	1104	678	351	173	65
		1.4003	1486	1075	500	239	94
		1.4301	1389	1367	686	403	205
		1.4462	1347	1347	665	316	123
e2	L4500	S355	1599	1599	1216	706	348
		1.4003	1510	1510	1415	875	434
		1.4301	1425	1425	1330	1183	706
		1.4462	1343	1343	1258	1015	509
	L5100	S355	1599	1599	993	563	272
		1.4003	1510	1510	1257	709	343
		1.4301	1425	1425	1330	995	581
		1.4462	1343	1343	1258	842	408
	L9000	S355	1039	653	346	172	65
		1.4003	1264	982	486	236	93
		1.4301	1183	1183	647	390	202
		1.4462	1142	1142	627	309	121

SHS 300x300x6, C40/50			R30 c = 20	R60 c = 20	R120 c = 45	R180 c = 60	R240 c = 65
e0	L4500	S355	2594	1041	502	274	142
		1.4003	2673	1607	654	275	112
		1.4301	2531	2531	1027	699	418
		1.4462	2612	2612	403	211	105
	L5100	S355	2092	849	405	218	110
		1.4003	2464	1357	543	225	89
		1.4301	2328	2328	862	581	343
		1.4462	2398	2398	346	177	85
	L9000	S355	739	304	128	55	13
		1.4003	1384	583	205	71	12
		1.4301	1289	1083	354	220	116
		1.4462	1315	1144	151	60	14
e1	L4500	S355	1834	787	436	254	156
		1.4003	1679	664	478	230	86
		1.4301	1529	902	601	500	342
		1.4462	1492	1012	200	150	91
	L5100	S355	1568	672	361	205	106
		1.4003	1679	665	415	194	81
		1.4301	1529	903	540	435	289
		1.4462	1492	1013	201	133	74
	L9000	S355	659	276	122	54	13
		1.4003	1286	414	181	66	12
		1.4301	1178	701	280	193	108
		1.4462	1162	758	106	53	14
e2	L4500	S355	1101	677	402	243	151
		1.4003	1007	399	405	208	81
		1.4301	917	542	390	420	305
		1.4462	895	607	120	127	83
	L5100	S355	1101	590	337	197	104
		1.4003	1007	399	359	177	77
		1.4301	917	542	391	373	261
		1.4462	895	608	121	113	70
	L9000	S355	614	259	118	53	13
		1.4003	1008	347	169	63	12
		1.4301	916	543	246	177	103
		1.4462	897	609	88	48	14

SHS 250x250x12,5, C40/50, 8T16			R30 c = 20	R60 c = 45	R120 c = 45	R180 c = 45	R240 c = 20
e0	L4500	S355	3244	1205	635	305	152
		1.4003	3016	2097	914	357	163
		1.4301	2736	2736	1363	708	353
		1.4462	3776	3008	1221	518	223
	L5100	S355	2707	1108	505	241	119
		1.4003	2754	2106	832	337	146
		1.4301	2497	2497	1195	625	314
		1.4462	3354	2783	1084	434	180
	L9000	S355	954	370	153	61	19
		1.4003	1473	878	287	104	33
		1.4301	1333	1333	481	249	119
		1.4462	1593	1392	438	152	50
e1	L4500	S355	2967	1389	666	328	168
		1.4003	2195	1668	821	338	158
		1.4301	1970	1583	1123	624	329
		1.4462	3116	2196	1001	462	208
	L5100	S355	2306	1019	487	236	117
		1.4003	2194	1599	753	320	142
		1.4301	1970	1940	1000	557	293
		1.4462	2886	2053	870	387	171
	L9000	S355	894	360	151	61	19
		1.4003	1377	755	277	102	32
		1.4301	1238	1051	435	232	114
		1.4462	1539	1109	391	145	49
e2	L4500	S355	2193	1310	648	323	166
		1.4003	1603	1433	776	328	155
		1.4301	1428	1396	1021	585	316
		1.4462	2268	1552	875	431	201
	L5100	S355	2114	974	477	233	116
		1.4003	1602	1372	714	311	139
		1.4301	1428	1393	897	523	281
		1.4462	2268	1552	770	364	165
	L9000	S355	862	353	150	61	18
		1.4003	1220	700	271	101	32
		1.4301	1087	935	413	225	112
		1.4462	1398	993	368	141	48

SHS 250x250x12,5, C40/50			R30 c = 20	R60 c = 45	R120 c = 45	R180 c = 45	R240 c = 20
e0	L4500	S355	2930	894	430	244	125
		1.4003	2691	1364	537	201	93
		1.4301	2408	2328	1038	598	310
		1.4462	3532	2480	450	237	116
	L5100	S355	2415	720	344	193	97
		1.4003	2476	1451	517	208	86
		1.4301	2216	2217	867	559	290
		1.4462	3156	2374	383	197	94
	L9000	S355	821	238	102	47	12
		1.4003	1378	610	191	65	14
		1.4301	1235	1144	355	221	114
		1.4462	1534	1249	168	73	21
e1	L4500	S355	2690	934	442	258	139
		1.4003	1710	779	436	180	87
		1.4301	1701	1154	664	532	294
		1.4462	2861	1419	258	180	102
	L5100	S355	2007	646	324	187	95
		1.4003	1925	835	424	187	81
		1.4301	1700	1144	588	458	272
		1.4462	2860	1419	231	156	84
	L9000	S355	767	229	100	46	12
		1.4003	1376	462	175	63	14
		1.4301	1220	788	293	198	107
		1.4462	1534	895	128	65	20
e2	L4500	S355	1992	871	424	251	137
		1.4003	1085	513	393	170	84
		1.4301	1198	732	510	465	283
		1.4462	2083	900	167	159	95
	L5100	S355	1828	610	314	183	94
		1.4003	1397	555	384	176	77
		1.4301	1198	725	495	408	263
		1.4462	2083	900	167	141	79
	L9000	S355	739	224	99	46	12
		1.4003	1195	406	167	61	14
		1.4301	1047	668	267	187	104
		1.4462	1413	769	112	62	20

SHS 250x250x6, C40/50, 8T16			R30 c = 20	R60 c = 45	R120 c = 45	R180 c = 45	R240 c = 20
e0	L4500	S355	2150	1227	558	250	126
		1.4003	2159	2159	871	357	165
		1.4301	1991	1991	1287	681	354
		1.4462	2255	2255	1239	487	209
	L5100	S355	1705	971	436	193	96
		1.4003	1934	1865	690	281	128
		1.4301	1780	1780	1061	554	289
		1.4462	1996	1996	1012	388	165
	L9000	S355	568	313	126	44	11
		1.4003	946	661	219	76	24
		1.4301	866	866	362	182	86
		1.4462	932	932	349	119	39
e1	L4500	S355	1740	1077	530	243	124
		1.4003	1735	1585	778	339	160
		1.4301	1586	1586	1031	583	322
		1.4462	1846	1846	960	433	198
	L5100	S355	1437	874	419	189	94
		1.4003	1734	1359	630	268	124
		1.4301	1586	1586	864	482	263
		1.4462	1839	1669	809	353	157
	L9000	S355	533	301	124	43	11
		1.4003	946	582	212	75	23
		1.4301	866	796	334	172	83
		1.4462	932	805	320	116	38
e2	L4500	S355	1498	1006	515	239	123
		1.4003	1191	1191	733	329	157
		1.4301	1048	1048	915	535	304
		1.4462	1276	1225	845	408	191
	L5100	S355	1317	826	410	187	94
		1.4003	1191	1176	600	262	122
		1.4301	1048	1048	780	449	251
		1.4462	1276	1225	727	335	153
	L9000	S355	515	295	124	43	11
		1.4003	866	544	208	75	23
		1.4301	781	716	320	167	81
		1.4462	855	727	305	113	38

SHS 250x250x6, C40/50			R30 c = 20	R60 c = 45	R120 c = 45	R180 c = 45	R240 c = 20
e0	L4500	S355	1322	548	259	142	71
		1.4003	1872	970	374	151	62
		1.4301	1704	1704	617	415	237
		1.4462	2000	1939	243	129	61
	L5100	S355	1055	441	205	110	53
		1.4003	1693	812	307	122	48
		1.4301	1540	1525	513	341	193
		1.4462	1785	1614	207	106	48
	L9000	S355	355	145	56	20	0
		1.4003	863	334	106	31	1
		1.4301	782	629	200	121	59
		1.4462	863	656	86	31	2
e1	L4500	S355	1061	461	238	135	69
		1.4003	1321	528	298	133	58
		1.4301	1175	688	402	319	204
		1.4462	1574	761	144	99	54
	L5100	S355	882	382	192	106	52
		1.4003	1321	481	254	110	45
		1.4301	1175	689	354	273	169
		1.4462	1574	762	127	84	44
	L9000	S355	332	137	54	20	0
		1.4003	827	257	98	30	1
		1.4301	749	444	168	110	56
		1.4462	862	472	66	28	2
e2	L4500	S355	953	422	228	132	68
		1.4003	838	335	267	124	55
		1.4301	745	437	328	281	187
		1.4462	1019	483	97	88	51
	L5100	S355	806	355	185	104	51
		1.4003	838	335	230	104	43
		1.4301	745	437	301	245	158
		1.4462	1019	483	97	76	42
	L9000	S355	320	133	54	20	0
		1.4003	712	227	94	30	1
		1.4301	643	379	153	104	54
		1.4462	757	405	56	27	2